9 زبانی لُغت

بلوچی	براہوئی	اُردو
سرائیکی	پنجابی	پشتو
انگریزی	فارسی	سندھی

پروفیسر عبدالعزیز مینگل

اردو سائنس بورڈ

بسم اللہ الرحمٰن الرحیم

9زبانی لغت

9 زبانی لُغت

پروفیسر عبدالعزیز مینگل

(ریٹائرڈ پرنسپل گورنمنٹ کالج آف کامرس کوئٹہ، بلوچستان)

M. YUSUF M. BALUCH

اردو سائنس بورڈ

وزارتِ تعلیم حکومتِ پاکستان

299 - اپر مال، لاہور

نگران : اقبال نبی ندیم
ادارت : جمیل احمد
سرورق و گرافکس : ساجد قریشی۔طارق جاوید
لے آؤٹ : طارق جاوید۔فرحت سعید
اہتمام طباعت : زبیر وحید۔ظہیر خالد قریشی
مطبع : شیخ غلام علی اینڈ سنز، فیروز پور روڈ، لاہور
ناشر : اردو سائنس بورڈ، 299- اپر مال، لاہور
فون : 36758475 فیکس: 35789215
e-mail : info@urduscienceboard.org
Website:www.urduscienceboard.org

ذیلی دفاتر

منظور چیمبرز، گاڑی کھاتہ، حیدر آباد فون و فیکس : 022-9200070
یونیورسل کمپلیکس، آفس 10-9 کولون روڈ، کوئٹہ فون : 081-9203659
سوئیکارنو سکوائر، خیبر بازار، پشاور فون : 091-2553257
فیکس : 091-2562835

ISBN 978 - 969 - 477 - 116 - 2

طبع اوّل : 2009ء
قیمت : -/1000 روپے

عرضِ مؤلف

عالمگیریت کی وجہ سے آج دنیا میں بے شمار زبانوں کو اپنی بقا اور زیست کا خطرہ درپیش ہے۔ اِن زبانوں کے گوناگوں، معاشی، معاشرتی، سیاسی اور نفسیاتی اسباب بھی ہیں۔ لیکن ذرائع ابلاغ کے موجودہ یورش و یلغار کی وجہ سے اِن زبانوں پر گہرے اثرات مرتب ہو رہے ہیں اور چھوٹی زبانیں معدوم ہوتی جا رہی ہیں۔ محدود ے چند زبانوں کا غلبہ روز بروز بڑھتا جا رہا ہے۔ جس کی وجہ سے چھوٹی زبانیں بولنے والے سیاسی، سماجی اور اقتصادی لحاظ سے اپنے کو کمتر سمجھ کر ترقی یافتہ زبانوں کو اشرافیہ کی زبان سمجھ کر ان کے رنگ میں رنگتے چلے جا رہے ہیں۔ جس کی وجہ سے وہ اپنی ثقافت، تاریخ اور رسم و رواج سے بھی محروم ہوتے جا رہے ہیں۔ اس طرح ہزاروں سال سے مروج زبانیں ناپید ہونا ایک عظیم المیہ ہوگا۔ یہی حال پاکستان میں بھی کئی چھوٹی زبانوں کا ہے جو سرکاری توجہ کی طلبگار ہیں۔

پاکستان نہ صرف پرانی تہذیبوں کا گہوارہ رہا ہے بلکہ یہاں کی زبانیں بھی اپنی رنگارنگی اور قدامت کی وجہ سے ماہرین لسانیات کے لیے دلچسپی اور تحقیق کا باعث رہی ہیں اور ہیں جیسے براہوئی زبان۔ میری دیرینہ خواہش تھی کہ ایک ایسی کوشش کی جائے کہ جس سے پاکستان کے چاروں صوبوں میں بولی جانے والی زبانوں کو نہ صرف ایک دوسرے کے قریب لایا جائے بلکہ ان کا سلسلہ دیگر عالمی زبانوں سے بھی جوڑا جائے جیسا کہ فارسی اور انگریزی۔

آج ہمیں بھائی چارے اور ایک دوسرے کو برداشت و قبولیت کی جس قدر ضرورت ہے شاید ہی وہ کسی سے پوشیدہ ہو۔ یہ زبانیں ہمارا قومی سرمایہ ہیں اور برادرانہ رشتوں کو اُستوار کرنے کا ایک بہترین ذریعہ بھی ہے۔ اِن زبانوں کے مطالعے سے قاری خود ہی اندازہ لگا سکتے ہیں کہ یہ زبانیں ایک دوسرے سے کتنے قریب اور ایک دوسرے پر اثر پذیر رہی ہیں اور الفاظ کو بڑے فراخدلی سے اپنی مادری زبانوں میں سمویا ہے۔

میں اُردو سائنس بورڈ کا تہہ دل سے مشکور ہوں کہ جنہوں نے اس لغت کی اشاعت کا بیڑا اُٹھایا۔ میں اُن تمام دوست و احباب کا بھی ممنون ہوں جنہوں نے میری معاونت کی۔ میں جناب مقبول احمد شاہوانی کا بھی شکریہ ادا کرتا ہوں جنہوں نے نہایت جانفشانی سے کمپوزنگ کے مشکل کام کو سرانجام دیا۔

پروفیسر عبدالعزیز مینگل

عرضِ ناشر

نو زبانی لغت، پاکستان میں بولی جانے والی مختلف زبانوں کے ذخیرۂ الفاظ کا ایسا مجموعہ ہے جسے اردو کے بنیادی الفاظ کے اعتبار سے الفبائی انداز میں مرتب کیا گیا ہے۔ سارے الفاظ کم و بیش مفرد ہیں۔ اس لغت کے مطالعے سے عیاں ہوگا کہ ایک خطے کی مختلف زبانوں کے بنیادی الفاظ لہجے کی ذرا سی تبدیلی اور تلفظ کے ہلکے سے تغیر کے ساتھ بالکل ملتے جلتے ہیں۔ مختلف زبانوں کے الفاظ کے یہ قریبی رشتے اور تلفظ کی یہ دور کی قرابت داری ایک نہایت ہی دلچسپ مطالعہ ہے جس سے پاکستان کے باشندوں کے مابین گہرے اور قدیم تعلق کا ثبوت ملتا ہے۔

نو زبانی لغت صرف ایک ماہر لسانیات یا قواعد دان ہی کے مطالعے کی چیز نہیں بلکہ اس کا میدان وسیع تر ہے۔ یہ علم الانسان، معاشریات، علم آثار قدیمہ، ماحولیات اور تاریخ کے طالب علموں کے لیے بھی ایک راہنما کا درجہ رکھتی ہے۔ اس کی مدد سے پاکستان کے لسانی خدوخال کو بڑی آسانی کے ساتھ سمجھا جا سکتا ہے اور اپنے ملک کے ہر صوبے کے چہرے مہرے اور مزاج کی جھلک دوسرے صوبے میں دیکھی جا سکتی ہے۔

انسانی معاملات میں جب بھی مفاہمت پیدا ہوئی یا انسانوں نے جب بھی ایک دوسرے کے ساتھ اتفاق کیا تو ہمیشہ زبان کے ذریعے کیا۔ جب بھی "قول، قرار" کی بنیاد رکھی گئی، الفاظ کے ذریعے رکھی گئی۔ انسانوں کے درمیان اگر ترسیل عمل نہ ہوتا تو اس کی گروہی اور قولی مہلت کبھی تکمیل کو نہ پہنچ سکتی۔ اس میں کوئی شک نہیں کہ انسان ایک دوسرے کے درمیان ربط پیدا کرنے کے لیے متعدد طریقے اختیار کرتا ہے مثلاً مل بیٹھ کر کھاتا ہے، باہمی دلچسپی کے کھیلوں میں شرکت کرتا ہے، ایک دوسرے کے ساتھ مل کر کام کرتا ہے لیکن گفتگو یا گپ بازی یا تکلم ربطِ باہمی کا سب سے آسان اور سہل طریق ہے۔ یہی وجہ ہے کہ تحیر اور دہشت نے انسان نے ایک دوسرے سے معاونت پیدا کرنے کے لیے زبان "ایجاد" کی اور اس زینے کے سہارے دوسرے جانداروں سے بہت اوپر نکل گیا۔

روزمرہ کی بول چال میں ہم خیالی اور ہم آہنگی، سوشل گفتگو کا اہم اور بنیادی جز ہے۔ اس ہم خیالی اور ہم آہنگی میں آپ کو ہمیشہ ایک اصول کارفرما نظر آئے گا کہ گفتگو کے دوران ربط باہمی پیدا کرنے کے لیے شرکائے بحث ہمیشہ ایسا موضوع اختیار کرتے ہیں جس میں ایک دوسرے سے فوری اتفاق ممکن ہو۔ یہی اتفاق اور اقرار انسانی یک جائیت اور مفاہمت کا باعث بنتا ہے اور اسی کی بدولت ایک دوسرے کی کیفیات اور واردات سمجھنے میں مدد ملتی ہے۔

ایک انسان جب ایک زبان بولتا ہے تو اس کی اکائی اس مخصوص گروہ کا ایک حصہ ہوتی ہے جس میں وہ زبان بولی اور سمجھی جاتی ہے۔ یہی انسان جب ایک سے زیادہ بولیاں بولنے اور سمجھنے لگتا ہے تو اس کی شخصیت میں وسعت پیدا ہو جاتی ہے اور اس کی فردیت میں ان گروہوں کا ثقافتی عمل بھی شامل ہو جاتا ہے جن میں یہ بولیاں بولی اور سمجھی جاتی ہیں۔ اسی طرح مختلف گروہوں کا ثقافتی عمل زبانوں پر بھی اثر انداز ہوتا ہے اور زبانوں میں بتدریج تبدیلیاں رونما ہوتی رہتی ہیں کہ بولنے والے کو ان کا شعور نہیں ہوتا۔ یہ تبدیلیاں چونکہ فطری اور عمومی تقاضوں کے تحت عمل میں آتی ہیں اس لیے بولنے والوں کا ایک بڑا حصہ ان تبدیلیوں کو قبول کرتا چلا جاتا ہے اور زبان میں یکسانی پیدا ہوتی رہتی ہے۔ یہ بھی نہیں ہوتا کہ یکساں روی کی روح کے خلاف کوئی فرد اپنی مرضی

سے زبان میں تبدیلی پیدا کر لے یا اس میں اپنے ڈھالے ہوئے الفاظ داخل کر دے۔

اس لغت کی تالیف کے دوران جہاں اور بہت سی چھوٹی چھوٹی پیچیدگیوں کا سامنا کرنا پڑا وہاں ایک الجھن یہ بھی پیدا ہوئی کہ ایک زبان کے بہت سے ہم معنی الفاظ میں سے کس خاص لفظ کو چن کر اس کے دوسرے مترادف الفاظ کے سامنے رکھا جائے۔ مثلاً اردو کو بنیادی لفظ مان کر اس کے ہم معنی دوسری زبان کے کس مترادف کو درج کتاب کیا جائے۔ اس سلسلے میں بورڈ نے تین روزہ سیمینار کا اہتمام کیا اور علاقائی و دیگر زبانوں کے ماہرین کے ساتھ ایک طویل بحث کے بعد ہم اس نتیجے پر پہنچے کہ ہر زبان کے اس مترادف کا انتخاب کیا جائے جو صوتی، صوری اور معنوی اعتبار سے دوسری زبانوں کے الفاظ سے قریب تر ہو اور عام بول چال میں بھی مستعمل ہو یا پھر رابطے کی زبان سے قریب تر ہو۔

بورڈ نے ''نوزبانی لغت'' کو بہتر سے بہتر بنا کر پیش کرنے کے لیے اپنی اپنی زبان کے درج ذیل ماہرین سے نظرِ ثانی کروائی۔

جناب ڈاکٹر طاہر تونسوی (چیئرمین اردو ڈیپارٹمنٹ، یونیورسٹی آف سرگودھا) برائے اردو الفاظ

جناب پروفیسر ڈاکٹر معین نظامی (صدر شعبۂ فارسی، اورینٹل کالج، پنجاب یونیورسٹی، لاہور) برائے فارسی الفاظ

جناب ڈاکٹر نوید شہزاد (اسسٹنٹ پروفیسر، شعبۂ پنجابی، پنجاب یونیورسٹی، لاہور) برائے پنجابی الفاظ

جناب ایوب منیر (لیکچرار انگلش، گورنمنٹ اسلامیہ کالج فار بوائز، لاہور کینٹ) برائے انگریزی الفاظ

جناب اشاک کمار کھتری (لیکچرار سندھی زبان اورینٹل کالج، پنجاب یونیورسٹی، لاہور) برائے سندھی الفاظ

جناب رحیم بخش بلوچ (لیکچرار بلوچی زبان اورینٹل کالج، پنجاب یونیورسٹی، لاہور) برائے بلوچی الفاظ

جناب حنیف خلیل (لیکچرار پشتو نیشنل انسٹیٹیوٹ آف پاکستان سٹڈیز، قائداعظم یونیورسٹی، اسلام آباد) برائے پشتو الفاظ

جناب پروفیسر شوکت مغل (یونیورسٹی کالج آف ایجوکیشن، ملتان) برائے سرائیکی الفاظ

ہماری آرزو تو یہ تھی کہ اردو الفاظ کے سامنے علاقائی زبانوں کے کل مترادف جمع کر دیے جائیں لیکن اس کے لیے وقت اور مزید تحقیق کی ضرورت تھی۔ بہت ممکن ہے آگے چل کر ہم خود یا نئی نسل کے ذہین اور محنتی نوجوان اس کام کا بیڑا اٹھائیں اور اس لغت کو جدید لسانی تقاضوں کے مطابق وسعت عطا کریں۔

اقبال نبی ندیم

ڈائریکٹر جنرل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

آ

come	آی/بیا	اَچ	آ	آ	راسہ/رازہ	بیا	بہ	آ
come	وارِدشُدن	اچڻ	آونجو	آنڑا	راتلل	آ ئیگ	بننگ	آجانا
lustre	آب	چمک/جوہر	چمک	چمک	رونڑ	اَب/درپش	آب	آب
water	آب	پاڻي	پانی	پانڑی	اوبہ	آپ	دیر	آب
sprinkling water	آب پاشی	رتج/ پاڻي جي چھنڪار	راونڑیں	سنجائی	اوبہ خور	آپ کاری	دیرکاری	آبپاشی
drinking-cup	آبخورہ۔پیالہ۔جام	آبخورو	ڈولی	بخورا	کنورے	تاس	تاس	آبخورہ
lustrous	آبدار	چمکندڙ	چمکنا	چمکیلا	رونڑ/زلاند	آپدار	آبدار	آبدار
water fall	آبشاو	آبشار	جھال	جھال	جووبے/شرشرا	شیلہ	بروک	آبشار
distilation	الکلی سازی	آبکاری	آبکاری	آبکاری	آبکاری	آپ کاری	آبکاری	آبکاری
means of subsistance	رِزق	داڻوں پاڻيں	دانہ پانی	دانڑا پانڑی	رزق روزی	رِزق روزی	رِزق روزی	آب و دانہ
climate	ھوا	رُت/مُند	آب وہوا	[illegible]/آب وہوا	اُبہ اَو ہوا	آپ وگوات	آب وہوا	آب و ہوا
inhabited	آباد	آباد	آباد	اباد	اباد	آباد/آبات	آباد	آباد
population	آبادی	وستی/آبادی	وسوں	وسّوں	ابادی	آبادی/آباتی	آبادی	آبادی
ancestral	اجدادی	ابائوں/خاندانی	ڈاڈ کا	جدّی پشتی	دپلارنیکہ	پت وپیرکی	باوہ پیرنی	آبائی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اردو
honour	آبرو	آبرو/عزت	ابرو	پت	عزت	آبرو	آبرو	آبرو
blister	آبلہ	پھرو/چھالو	چھالا	چھالا	تنزاکہ	پوتڑو/تراول	پوتڑو	آبلہ
you	شما	توھاں	خود	تسیں/توں	تاسو	شما	نم	آپ
self	خود	پانڑں/خود	خود	آپوں	خپلہ	وت	تینٹ	آپ
elder sister	خواہر بزرگتر	وڈی بھیڻ/ادی آپا	کاکی/ادی آپاں	آپاں	مشرہ خور	مزنین گوار	اڈی/بھلا ایڑ	آپا
themselves	باہم	پانڑں میں	آپت	آپس	خپلو کشے	وت ما وت	تین پہ تین	آپس
passenger	مسافر	مسافر/پاندھی	راہ ویندا	پاندھی	مسافر	مسافر	مسافر	آتا جاتا
fire	آتش	آگ/باہہ	بھاہ	اگ	اور	آسک	خاخر	آتش
fire works	آتش بازی	آتش بازی	آتش بازی	آتش بازی	آتش بازی	آس گوازی	خاخر گوازی	آتشبازی
soul	روح روان	آتما	روح	روح	اروح	روح	روح	آتما
flour	آرد	اٹو	اٹا	آٹا	اڑہ	آرت	ت	آٹا
eight	ہشت	اٹھ	اٹھ	اٹھ	اتہ	ہشت	ہشت	آٹھ
eighth	ہشتم	اٹھوں	اٹھواں	اٹھواں	اتم	ہشتمی	ہشتمی	آٹھواں
signs	علایم نشانہ ھا	اشارو/علامت	نشان	نشانیاں	علامہ	نشان	نشانیک	آثار
today	امروز	اڄ	اڄ	اج	نن	مروچی	اینو	آج
these days	امروزہا	اڄکلھ	اڄ کل	اجکل	نن صبا	[illegible]	اینو پہ	آجکل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pickle	ترشی	ساندھانڑوں	اچار	اچار	اچار	آچار/الہرام	آچار	اچار
last	آخر	پویان/پھاڑی	چھیکڑ	اخیر	اخیر	اخیر/گڈی	گڈیکو	آخر
futurity	آخرت	آخرت/عاقبت	اگلا جہان	آخرت	اخیرت	آخرت	آخرت	آخرت
last/final	آخرین	آخری	اخیرلا	اخیرلا/اخیری	اخیری	اخیری/گڈی	گڈیکو/آخری	آخری
greetings	تشریفات	سلام/اخلاق	سلام	سلام	دعا سلام	سلام/دزوت	ادب نا سلام	آداب
Adam	آدم	آدم	آدم	آدم	ادم	آدم	آدم	آدم
human	آدمی	ماڻھوں/انسان	بندہ	منکھ	بنی ادم	مردم/بنی آدم	بندغ	آدمی
humanity	آدمیت	ماڻھوں پو/انسانیت/سلیقو	ادمیت	آدمیت/انسانیت	سړیتوب	مردم گری	بندغی/بندغ گری	آدمیت
half	نیم/نیمہ	نصف/اڌ	ادھا	ادھا	نیم	نیم	نیم	آدھا
saw	ارہ	کرت/آرو	ارا	آرا	ارہ	ھرزک	ارہ	آرا
rest	آرام	قرار/آرام	ارام	ارام	ارام	آرام	آرام	آرام
decoration/dressing	آرایش	زیبائش/سجاوٹ	بارسنگھار	سج دھج	ښکلا	سمینہ	[illegible]	آرائش
across	ہردو طرف	آروپار	آرپار	آرپار	لہ یوی خوا نہ بلی خواتہ	ہما نیمگ	داپار ایپار	آرپار
wish	آرزو/خواستہ	خواہش/تمنا	سک	سدھر	ارمان	ارمان	ارمان	آرزو
mirror in a ring of thumb	آئینہ	آئینو/آرسی	آرسی	آرسی	ښندارہ/اندارہ	آدینک	آدینک	آرسی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
saw (small)	اَرّہ	کارائی	آری	آری	اَرہ	ھرّ اتک	اَرّہ	آری
Aryan	آریا (قوم)	آریا/ بزرگ	آریا	آریا	آریا	آریا	آریا	آریا
shelter	پناہ	پردو/ اَڑ/ اَڈ	پڑدہ	اوٹ	پنائی	اَڈ/ کڈّ	پناہ/ پڑدہ	آڑ
bent	کج	ٹیڈو	ڈِنگا پھڈا/ ڈنگ پڑنگا	آڈھا	کوژ	چوٹ	چوٹ	آڑا
peach	ھلو	شفتالو	آڑو	آڑو	شوتالو/ شلتالو	شپتالو	شَفتالو	آڑو
agency	آژانس	پڑی	آڑت	آڑھت	اڑت	آڑت	آڑت	آڑھت
agent	دلال	دلال	آڑتی	آڑھتی	اڑتی	آڑتی	آڑتی	آڑھتی
free	آزاد	آجو	ازاد	ازاد	اَزاد	آزات	آزاد/ آجو	آزاد
freedom	آزادی	چھوٹکارو نجات آزادی	ازادی	ازادی	اَزادی	آزاتی	آزادی/ آجوئی	آزادی
harm	آزار	تکلیف مصیبت ایذا	ڈُکھ	دکھ	اَزار	آزار/ سکّی	ڈُکھ	آزار
annoyment	آزردگی	اُداسی/ غمگینی	رنجکی	خفگی/ نراضگی	خفگان	آزردئی	آزڑدئی	آزردگی
annoyed	آزردہ	ڈکھویل/ ناخوش	رنجیدہ	نراض	بے تبے	آزردہ	آزڑدہ	آزردہ
test	آزمودن	پرکھڑوں/ آزمائڑوں	ازماونڑ	ازمانڑا/ پرکھنڑا	آزماوَل	جاچّ/ چکاسگ	پرکنگ/ جاچنگ	آزمانا
test	آزمایش	پرکھ/ امتحان	اَمزودا	ازمیش	ازمیشت	چکاس	آزمائش	آزمائش
hope	امید	آسرو/ اُمید	آسرا	آس	اَسرہ	اومیت	اُمیت	آس
easy	آسان	آسان/ سولو	سوکھا	سوکھا	اَسان	آسان	آسان	آسان

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
ease	آسانی	سولائی/آرام	سوکھ	سکھیائی/سوکھت	اَسانتیا	آسانی	آسانی	آسانی
comfort/facility	آسایش	آسائش/آرام	سُکھ	سُکھ	آرام	آرام	آرام	آسائش
nearby	ہمجوار	چوڈھاری/ چوطرف/وتجھو	آسے پاسے	آسے پاسے	شا و خوا	گرز وگور	گورگوشہ/ دارہ ایرہ	آس پاس
sill	آستان	آستانو/ٹھکاڑوں	اَستانہ	استانہ	اَستانہ	دربار	دربار	آستاں
sleeve	آستین	بانھں/بازو	بانہ	استین	لستونڑے	آستون	استونک	آستین
trust	امید	آسرو	سہارا	آسرا	اَسرہ	اومیت	اومیت/ اڑتگا	آسرا
sky	آسمان	آسمان/آکاس	اسماݨ	اسمان	اَسمان	آسمان/آزمان	آسمان	آسمان
heavenly	آسمانی	آسمان جو	اسمانی	اسمانی	اَسمانی	آسمانی	آسمانی	آسمانی
seat	نشستن	آسڻ/ وھڻ جی جا	پلتھی	آسن	ناستہ	نند	تولنگ	آسن
well-off	پولدار ثروتمند	آسودو/سُکھیو	سُکھی	سوکھا	اسودہ	آسودگ	آسودہ	آسودہ
evil spirit	آسیب	خوف/ڈپ	جنّیت	سایا	مرزوئی	ساھگ	سیخا/کبینی	آسیب
hope	اُمید	اُمید/خواہش	آس	آس	امید	اومیت	اُمیت	آشا
evident	آشکار	کھلیل/ظاہر	ظاہر/نشابر	ظاہر	شکارہ	پدّر	ظاہر	آشکار
familiar	آشنا	واقفکار/جاڻو	یار۔ڦنا	جانڑو/سہیانڑو	اشنا	آشناگ	آشنا	آشنا
acquaintance	آشنائی	جاڻ سڃاڻ/ واقفیت/یاری	یاری	جان سہیان	اشنائی	آشناگی	آشنائی	آشنائی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
nest	آشیانہ	آشیانو	آلھنڑاں	آہلنڑا	بالہ	کدام	کدام	آشیانہ
blessing	دعائی خیر	آشیرواد	نیک دُعاواں	نیک دُعاواں	نیکے دُعاوی	نیک دعائی	نیک دعائی	آشیرباد
title of respect (sir)	آقا	آقا/مالک	آغا۔سائیں	جناب	آغا	ولجہ	آغا/خولجہ	آغا
begining	آغاز	شروعات	مُنڈھ	مڈھ	شورو	شروع/بناء	شروع	آغاز
embrace	آغوش	جھولی/گود/ھنج	جھولی	کُھڑ/ڈھاک	غیو/غوزی	بغل/امباز	ٹُم	آغوش
calamity	آفت	آفت	بلا	مصیبت	آفت	بلا	آفت	آفت
very naughty	آتشپارہ/شریر	ڈاڈھوحرکتی	مہاشطان	اَلفتا	ڈیرشوخ	بازشیطان/لُچ	شرتہ	آفت کا پرکالہ
Sun	خورشید/مہر	ﭴ/سورج	تجھ	سورج	لمر	روچ	دے	آفتاب
ewer	آفتابہ	جگ نمالوٹو	استاوہ	استاوا	کوزا	کرہ	کوزہ	آفتابہ
bright	درخشان	چمکندڑ/روشن	چمکیلی	چمکیلا	زلاندہ	جلشلوک/چمکوک	[illegible]/جلشلوک	آفتابی
sky	آسمان	آسمان/آکاش	اسمان	اَسمان	آسمان	آسمان	آسمان	آکاش
fire	آتش	باہہ/آتش/آگھ	بھاہ	اگ	اور	آس	خاخر	آگ
mad with rage	خشمگین	گھنڑی کاوڑ/ آگ بُولا	بھاہ بھریا	سڑیا بُجھیا	خشمگین دیرغصہ	اَچ زہرء ترگگ	غصہ غان ترجگ	آگ بگولہ
fly into a passion	غضبناک	دھکندڑ گاڑہو	بھاہ بھریا	نراض	غضبناک	سہریں ٹانڈوبیگ	غصہ غان ترجگ	آگ بھبھوکا
appraise	آگاہ	واقف خبردار جانڑوں	جانڑ دُسنجا نڑو	جانڑو	خبردار	سَئی	سَئی	آگاہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
information	آگاہی	واقفیت/خبر/ڄاڻ	ئدھ پتہ	جان پہچان	خبر دارے	مالوم داری	معلوم داری	آگاہی
before	پیش	اگیاں/سامہوں	اگوں	اگے	وڑاندے	دیما	مون آ	آگے
potato	سیب زمینی	پٹاٹو	آلو	آلو	پٹاٹے	پٹاٹ	پٹاٹ	آلو
plum	آلو	آلو بخارہ	آلو بخارا	آلو بخارا	آلو بخارا	آلو بخارا	آلو بخارا	آلو بخارا
damson	گوجہ درختی	آلوچو	الوچہ	لوچا	الوچہ	آلوچہ	آلوچہ	آلوچہ
tool	آلت	اوزار/ہتھیار	سندھر	اوزار	اوزار	اوزار	اوزار	آلہ
mango	انبہ	انب	انب	امب	آم	اَنب/اَمب	اَنب	آم
ready	آمادہ	رضامند/تیار	آمادہ/تیار	راضی	تیار	تیار/جاڑی	تیار	آمادہ
arrival	آمدن/ورود	اچڻ جی حالت	آمدنی	اوائی	راتگ	اتکن	بنگ	آمد
income	عایدات	فائدو/نفعو ت	آمدنز	آمدن	امدن	آمدن	آمدنی/کٹ	آمدنی
myrobalan	میوی سبز	آنورو	آنولہ	اولہ	آملہ	آملہ	آملہ	آملہ
opposite	روبرو	مقابلو/مخالفت	آمہریں سامنڑیں	آموں سامنڑا	مخ مخ	دیم پہ دیم	مون پہ مونی	آمنے سامنے
dignity	شان	شان شوکت	دھج	عزت/آیت	شان	شان	شان	آن
moment	آن	ساعت پل/گھڑی	پل-لاحظہ	پل/گھڑی	دم	دمان	دم/جت	آن
pomp and show	شکوہ	مان مرتبو	ڄ دھج	ٹھاٹھ باٹھ	شان وشوکت	عزت وشان	شون وشان	آن بان
to come	آمدن	اچڻ ں	آونڑ	آونڑا	راتلل	آیگ	بنگ	آنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
intestine	روده	آنڈو	آندر	آندر	قُلمہ	روتینک	روتینک	آنت
heat	گرما/حرارت	شعلو/الھس/سیک	سیک	سیک	تاؤ	سیک	سیک/توش	آنچ
hem of a cloth	گوشہ روسری	پل ۂ	پلّو	پلاّ	پلو	پلّو	پلوء	آنچل
storm	طوفان	جھک	اندھاری	ہنیری	سلیٹی	لُوڑ	لُوڑ	آندھی
tear(s)	اَشک	لُڑک/اشک/گوڑھا	ہنج	اتھرو/ہنجو	اوشکے	ارس	خِویک	آنسو
appraise / evaluate	ارزیابی کردن	تخمینو لگائڻ/ کتھ کرڻ	بھا مقرر کرڻ	بھاء کرنا	بے ایشودل	جاچگ	بہاتخنگ/ جاچنگ	آنکنا
eye	چشم	اکھ/نیڻ	اکھ	اکھ	سترگہ	چم	خن	آنکھ
yard	حیاط	اَنگڻ	ویہڑا	ویہڑا	غولے	حویلی	حویلی	آنگن
furnace	کوره آجرپزی	آوی/بھٹو	آوا	آوا	کورہ	کورّہ	بھٹی	آوا
vagabond	آواره	رول/شودو	لڈھ	اوارہ	اَوارہ	یَلو	یلئی/گولوء	آوارہ
voice	آوازٖ	گالھاءُ/صدا	سڈ	واج	ژغ	توار	توار	آواز
enmity	دُشمنی	فساد/لڑائی/تکرار	لاگ ۔ دشمنائی	دُشمنی/وَیر	بَدی	دُشمنی	بَدی/دُشمنی/بیر	آویزش
sigh	آه	آہ/ھاءِ	ہائے	ہاہ	آہ	آہ	آہ/اَخ/ وائے/اُبوئے	آہ
foot-fall	صدای آہستہ/ صدای پا	کھڑکو	کھسکار	کھڑکا	کشاری/ٹک	کِشکہ	کِشکہ/کھڑکہ	آہٹ
slow	آہستہ	ہوریاں/آھستے	ہولے	ہَولی	ورو	مدان	مدان	آہستہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
come	بیا	اَچ/اَچو	اَوَ	آ وَ	رازہ	بیا	بہ	آ وَ
warm welcome	خوشامد گفتن	آجیاں/آدھر بھاءُ آئین	خاطر تواضع	آدر بھاء	ستڑے مَسے/ شہ راغلئ	وَش اَحت	بیابخیر	آ وَ بھگت
constitution	آئین	دستور	قاعدہ قانون	دستور	دستور	دستور	دستور	آئین
mirror	آئینہ	آئینو/آرسی	شیشہ	شیشا	اِندارہ	آدینک	آدینک	آئینہ
female attendent on child	للہِ	آیا/آئی/دائی	دائی	دائی	دائی	دائی	دائی	آیا
coming	آیندہ	آئیندو/مستقبل	وَل/اگوں تے	اگوں	راتلونکے	آہندگ	بروکا	آیندہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

ا

now	حالا	ہانڑیں	ہُنڑ	ہُنڑ	اوس	اَنوں	داسہ	اب
father	پدر	اَبو/ پی ءُ	پیئو	پیو	بابا	اَبا	اَبا	ابا
boil	جوش	اُبارو/ جوش	اُکال/ کاوڑ	اُبال	ایش	لار	لار	اُبال
boiling	جوشانیدن	ابارنڑں/ جوش ڈینڑ	اُبالنڑ	اُبالنڑا	ایشول	لہر دَینگ	لارتنِگ	اُبالنا
beginning	ابتدا	شروعات/منڈھ	مُنڈھ	مُڈھ	زومبی	بنگیج	موسر	ابتدا
primary	ابتدائی	شروعاتی	مونڈھی	مُڈھلا	اَولنے	بُنگیجی	موسری	ابتدائی
spoiled	بد	وکھیریل	بدحال	مندا/ بھیڑا	بتر	بتر	بترِ/ بہومڑہ دار	ابتر
disorderly	بی ترتیبی	بگاڑ/خرابی	بدحالی	وگاڑ	خرابی	بدتری	بدتری/خرابی	ابتری
cosmetic	مایع معطر	اُبٹڑں	چیکوں	وٹنا	سنگھار	تِک و نگار	تِک و نگار	اُبٹن
eternity	ابد	دوام/ہمیشگی	ہمیش	ہمیش	ابد	ابد	ابد/ساندہ	ابد
cloud	اَبر	ککر/بادل	جھڑ	بدّل	وریز	جمبر	جمر	ابر
mica	ابرق/میکا	ابرق/چمکندڑ دھاتو	ابرک	ابرک	ابرق	ابرک	ابلغ	ابرق
eyebrow	ابرو	بھروں	بھربھٹے	بھواں	وریزہ	بروانک	بُرہ بانک	اَبرو
the act of vomit	حالت استفراغ	اوکارو/ بڑکو	اُبھیک	اُباک	کئی	اوکارگ	کواک	اُبکائی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
boiling	جوش خوردن	اُبرنڑں	اُبلنڑ	اُبلنڑا	ایشیدل	لہڑگ	لارکنگ	اُبلنا
swelling	ورم	اُبھار	اُبھار	اُبھار	پڑسیدل	غزگ/سرچستی	پریس/غوہ	اُبھار
to excite	ترغیب کردن	اُبھارنڑں	ابھارنڑ	اُشکانا	پارول	سکین دیگ	اُشکاتنگ	اُبھارنا
unlucky	بدبخت	بدبخت/ابھاگ/ نبھاگ	بدبختی	بدبخت	بدبخت	بےنصیب	بے بخت	ابھاگ
unlucky (woman)	زنِ بدبخت	بدبخت/نبھاگی	بدبخت	بدبخت	بدبختہ	بےنصیب (جنین)	بے بخت (نیازی)	ابھاگن
now	حالا	ھانڑیں	ہُنڑیں/ھالی	ہُنڑے	اُس	اَنَّ	داسہ	ابھی
sirrah	آھای	اڑے	ووئے	اوئے	او	او	او	ابے
cripple	مفلوج	لُوھومنڈو	لولھالنگڑا	لُولا	شل	مَنڈ	منڈمنڈ/جذا/شل	اپاہج
cake of dried cow-dung	تپالہ	سُکل چھیڑو	گوہا۔تھاپی	پاتھی	سوٹہ	سَکن	تھاپی	اُپلا
own	خویش	پنھنجو/ذاتی	آپنڑاں	آپنڑا/ساڈا	خپل	وتی	تینا	اپنا
to make a thing one's own	اختیار کردن	پنھنجو کرنڑو/اپنائڑں	اپناون	اپنانڑا	اَخپلوَل	وتی کنگ	تینائی کنگ	اپنانا
kinship	خویشاوندی	پنھنجائی	اَپنیت	اپنایت	اَخپلولی	وَت پہ وَتانی	تین پتینی	اپنائیت
own	خویش	پنھنجی	آپنڑیں	آپنڑی/ساڈی	خپل	وتی	تینا	اپنی
address	نشانی	اتو پتو	تھاں ٹکانا	تھاں ٹکانڑا	سرپتہ	ذس/نشان	ذس/نشان	اتا پتا
descent	نشیب/فرود	بیٹھاہیں/لاہی	لاہی	ہتھار	ژورہ	لہ	شوہ	اُتار
to bring down	پائین آوردن	لاہنڑں	لہاونڑ	لاہنڑا	کشتہ کول	ایرکیگ	شیف کنگ	اُتارنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
tutor	معلم آدابِ معاشرت/ معلمِ سرخانہ	اُستاد	اُستاد	اُستاد	اُستاد/ مدرس	اُستاد	اُستاد	اتالیق
followers	اتباع	پیروی	فرمانبرداری	فرمانبرداری	پیروی	پیروئی	فرمانبرداری	اتباع
alliance	اتحاد/ اتحادیہ	بَدھی/ ایکو	ہِک مُٹھ	اکٹھ/ اِک مُٹھ	یووالے	تپاک	اَواری/ اَستی	اتحاد
north	شمال	شمال	قطب	قطب	قطب	قطب	قُطب	اُتر
give oneself airs	بیجا افتخار کردن	وڈائی کرنڑں	پھُنڈنڑ/ مَخر۔بجنڑ	ہنکارنا	نیغ نیغ کیدل	بڑو بوگ	بڑومَنِگ	اِترانا
day before yesterday	پریروز	اینڈز چوتھوں ڈینھں اڑ ہیں	کلتھون	پرسوں	وُڑمہ وَرز	پرَن پوش	گومُلخدو	اترسوں
dismount	پائین آمدن	ہیٹھ لھنڑوں	لَہنڑ	لہنڑا	کشتہ کیدل	ایرکپگ	شیف مَنِگ	اُترنا
cause to alight	پائین آوردن چیزی	لارائڑ	لہاون	لہوانڑا	کشتہ کوَل	جال کنائینگ	شیف کَرِفنگ	اُتروانا
union	اتفاق	اتحاد/ ایکو	ایکا	ایکا	اتفاق	یکی	یکئی	اتفاق
by chance	اتفاقاً	اوچتو/ ناگھان	اچن چیتی	سبب نال	ناساپہ	ناگت	ناگت/ ابوبی	اتفاقاً
this much	این قدر	ایترو	اِتلا	اینا	دومرہ	اِنکس	داخس	اِتنا
that much	آن قدر	اُوترو	اُتلا	اونا	ھومرہ	ھمینچک	آنخس	اُتنا
so much	این اندازہ	ایتری	اِتلی	اینی	دومرہ	اِنکس	داخس	اِتنی
as much as that	آن قدر	اوتری	اُتری	اونی	ھومرہ	ھمینکس	آنخس	اُتنی
very deep	ژرف	نہایت گہرو	جھکا	ڈونگھا	ژور	جُہل	اتھا/ انُل ٹوب	اتھاہ
shallow	کم عمیق	تانگھو	کم حوصلہ	اُتلا	تَش منزی	تَلَشپ	بائغ نا/ تَلَشپ	اُتھلا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
shallow	سطحی	گھٹ اونھو	کم حوصلہ	اُتلی	سرسری	تَلَشی	بائغی/تَلَشی	اُتھلی
thatched upper room	بالاخانہ	ماڑی	ماڑی	ماڑی	بالاخانہ	ماڑی	ماڑی	اٹاری
sticking	آویختن	اٹکائڑوں	لٹکاونڑ	اٹکانڑا	نشلول	اڑینگ	اڑیفنگ	اٹکانا
guess	قیاس/تخمین	اندازو/تخمینو	انکل	انکل	انکل	انکل	انکل	انکل
by guess	قیاسی	بغیر اندازے کے	انکل پچو	انکل پچو	خسئی	بےریک	انکل ٹی	انکل پچو
wantonness	شوخی	نازنخرو	نازنخرہ	نازنخرے	نازنخرے	ٹھہل	ناز نخرہ	اٹکھیلی
immoveable	مصمم	انٹرنڑ/ ناگزیر	پکا	پکا/او ہے تے لیہک	نہ شوریدونکے	نہ ٹلگ	ٹلینگپ	اٹل
unbreakable	ناشکستنی	اٹڑں ٹٹ	ان ترٹ	اٹٹ	نہ ماتیدونکے	نپرش	نہ پنوک	اٹوٹ
eighteen	ہجدہ	ارڑھں	اٹھاراں	اٹھاراں	اَتلس	ہژدہ	ہژدہ	اٹھارہ
eighty-eight	ھشتادوھشت	اٹھاسی	اٹھاسی	ٹھاسی	اَتہ اتیا	ھشتادوھشت	ہشتادوہشت	اٹھاسی
rise	صعود	اُبھار/ اوٹھپ	چاڑھی	چڑھتل	وَدہ	باھند	چاڑ	اُٹھان
lift	بالابُردن	کھڑن/ اُٹھارڑں	چاونڑ	چکنڑا	پورتہ کول	چست کنگ	چست کنگ/ ارفنگ	اُٹھانا
ninety-eight	نود و ھشت	اٹھانوے	اٹھانوے	اَٹھانوے	اتہ نوی	نود و ھشت	نود و ہشت	اَٹھانوے
fifty-eight	پنجاہ وھشت	اٹھونجاہ	اٹھونجاہ	اٹھونجا	اتہ پنزوس	پنجاہ وھشت	پنجا و ہشت	اَٹھاون
twenty-eight	بیست وھشت	اٹھاویھ	اٹھاویہ	اَٹھائی	اتہ ویشت	بیست وھشت	بیست وہشت	اَٹھائیس
pilferer	دزد	کھڑیں ھجندڑ	اُچکا	لپھنگا/ اُچکا	غلچکے	دُزّوک	دُزّوک	اُٹھائی گیرا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
get up	برخاستن	اُٹھڑوں	اُٹھنڑ/اُچا تھیونڑ	اُٹھنڑا	پورتہ کیدل	پاداَ گیگ	بَش مَننگ	اُٹھنا
to cause to lift	موجب برداشتن شدن	اُٹھارڑوں/بیہارڑ	اُٹھواونڑ	چکوانڑا/اُٹھوانڑا	پورتہ کول	چست کنائینگ	چست کرفنگ	اُٹھوانا
property	اثاثہ/اثاثیہ	سرمایو	ستَمل	مال ڈنگر	مال اسباب	مال و ڈنگر	مال و ڈنگر	اثاثہ
effect	اثر	تاثیر/نتیجو/اثر	اثر	اثر	اثر	اثر	اثر	اثر
lease	اجارہ	قبضو/محصول/ٹھیکو	ٹھیکہ/پٹہ	ٹھیکہ	اجارہ	اجارہ	اجارہ/ٹھیکہ	اجارہ
tenant	اجارہ دار	ٹھیکیدار/مقاطعیدار	ٹھیکے دار/پٹہ دار	ٹھیکے دار	اجارہ دار	اجارہ دار	اجارہ دار/ٹھیکیدار	اجارہ دار
desolate	ویران	ویران/اُجڑ	سُنج	سج نسنج	ویجاڑ	ویران	سُن	اجاڑ
to desolate	ویران کردن	اجاڑڑوں	سُنج کرنڑ	اجاڑنڑا	ویجاڑول	ویران کنگ	سُن کننگ	اجاڑنا
permission	اجازہ	موکل	موکل	اجازت	اجازت	موکل	موکل/اجازت	اجازت
bright	روشن	روشن/ظاہر	ظاہر/روشن	ظاہر/روشن	اوبڑ	روشن/پدَّر	روشن/ظاہر	اجاگر
light	روشنائی/نور	سوجھرو/روشنی	سوجھلا	لو	رُنڑا	روشنائی	روشنائی	اجالا
polish	جلا دادن	چمکائڑوں/اُجارڑوں	سوجھانڑ	چمکانڑا	زَلوَل	جَلشکینگ	جَر کِفنگ	اُجالنا
gathering	اجتماع	میڑ	کٹھ	کٹھ	غُنڈہ	مُچی	مُچی	اجتماع
stupid	لجوج	جگنوار/جٹ	گنوار	اجڈ/گوار	جٹ	بَہوش/بے سُد	بَہوش	اُجڈ
reward	اجر	ثواب/جزا/اجر	بدلہ	اجر	اجر	بَدَل	اجر/بَدَل	اجر
execution / issue	اجراء	جاری کرڑوں	جاری کرن	اجرا	اجرا	شرو	اجرا/شروع	اجرا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
wage (s)	مُزد	مزدوری/محنتانڑوں/ اُجرت	مزدوری	مزوری	مزدوری	مُزوری	مُزوری	اُجرت
ruined	ویران	ویران/اُجڑیل	اُجڑیا	سُنج/ویہل	ویران	برباد	سُن	اُجڑا
be ruined	غارت شُدن	اُجڑنوں	اُجڑنڑ	اُجڑنا	ویرانیدل	بربادبیگ	بُن بیل مَتِنگ	اُجڑنا
boa	اژدھا	وڈو نانگ	نانگ	اژدھا	اژدھا	اجدھار	اژدھار	اجگر
death	اجل/مرگ	موت/قضا	موت	موت	اجل	اجل	اجل	اجل
bright	روشن	اُجرو/صاف	ستھرا	صاف	صفا	صفا	صفا	اجلا
meeting	جلسہ	گڈجانڑیں	جلسہ	جلسہ	مرکہ	مُچی/دیوان	مُچی/دیوان	اجلاس
foreigner	غریبہ/خارجی	اوپرو/مسافر	اوپرا	اوپرا	ناولدہ	ناولد/درآمد	ناولد	اجنبی
light	روشنائی	روشنی/چمک	سوجھلا	چانڑ	رُنڑا	روشنائی	روشنائی	اُجیالا
wearisome	ناخوشایند	ورچائیندڑ	ڈُکھی	اوکھی	مشکل	عذابی	عذابی	اجیرن
dejected	بیزار	بیزار/کک	بیدِلا	اوازار	ویزار	بیزار	بیزار	اچاٹ
pickles	اَچار/ترشی	آچار/ساندھانوں	اچار	اچار	اَچار	ہژام	آچار	اچار
suddenly	ناگہان	یکدم/اوچتو	اچن چیت	اچن چیتی	ناساپہ	ناگت	بےگت/بیسما	اچانک
pilferer	جیب بُر	بدمعاش/لُچ	لڈھ	لُچا	غل	لُچ	لُچ	اُچکا
jump	برجستن	کڈنڑں/ٹپنڑوں/ کسڑوں/ھمپڑوں	اُچھلن	ٹپنڑوا ٹپنڑوا	غرزیدل	درگگ	دِرکنگ/ چِنگ/سِنگ	اُچکنا
carry away	قاپیدن	کھنڑیں بھجڑوں	چھک وبجنڑو	لے نٹھنڑوا	تونگہ کول	چنگ دچگ	پریفنگ	اُچکنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
astonishment	حیرت/تعجب/ شگفت	حیرانی/حیرت	حیرانی	اچرج	حیرانتیا	اَجکا	اجکا	اچنبھا
good	خُوب	بہتر/نیک/سُٹھو	چنگا	چنگا	شہ	شَرّ	جُوان/شَرّ	اچھا
righteousness	خُوبی	بہتری/نیکی/ چنگائی	چنگائی	چنگیائی	شہ والی	شَرّی	جُوانی/شَرّی	اچھائی
frolicking	شادمانی	راندروند	نچ ٹپ	نچ ٹپ	دانگے ترپے	سِٹ و دور	تراپوڑی/ سِٹ وتَم/ترڈہ	اُچھل کُود
leap	برجستن	اُچھلجڑوں	اُچھلنڑ/ٹپ مارنڑ	کدنا	ٹوپ کول	سِٹّگ	سِٹنگ/چِھنگ/در کنگ	اُچھلنا
untouchable	نجس	انژں چُھیل/کورو	چُوڑھا	اچھوت	نیچ	اچھوت	چُھوڑا/نجس	اچھوت
new	نو/تازہ	اَچھو	وکھرا/انوکھڑا	انوکھا	عُجبہ/نادِرہ	نوک	پوُسکُن	اچھوتا
surrounding	احاطہ	گھیرو/دائرو	دائرہ۔ ویہڑا	حاطہ	احاطہ	چاگِرد	چپ وچاگِرد	احاطہ
friends	احباب/دوستان	کھنزاں یاردوست	سنگتی	یاربیلی	یاران دوستان	سنگت	سنگت/یار/بیلی	احباب
protest	اعتراض	احتجاج/اعتراض	دھاڑپٹ	احتجاج	احتجاج	بَدبَرگ	دھاں/غاوء	احتجاج
abstinence	احتراز	پرہیز	پرہیز	پرہیز	ڈڈہ کول/پریز	پرھیز	پاریز	احتراز
respect	احترام	ادب/مان وعزت	عزت	ادب	ادب	ادب	ادب/عزت	احترام
probability	احتمال	گمان/شک	ڈر	شک/گمان	گُمان	گُمان	گُمان/شک	احتمال
need	احتیاج	حاجت/گرج/کھپ	لوڑ	لوڑ	حاجت	پکار	حاجت/گھرج	احتیاج
precaution	احتیاط	خبرداری/ہوشیاری	احتیاط	احتیاط	احتیاط	خیال	احتیاط/خبرداری	احتیاط

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
feeling	احساس	احساس	احساس	احساس	احساس	زانت/مارشت	احساس	احساس
favour	احسان	نیکی/بھلائی	بھلائی	بھلیائی	نیکی	تورہ	نیکی/جوانی	احسان
foolish	احمق	نادان/مورکھ	کودن	بےعقل	بےعقل	اَحمک	آمع/کم عقل	احمق
conditions/affairs	اَحوال	حالتون	حال حوال	حال احوال	احوال	احوال	حوال	احوال
newspaper	روزنامہ	اخبار	اخبار	اخبار	اخبار	حالتاک	اخبار	اخبار
end	اختتام/پایان	خاتمو/آخر/ پچاڑیں	مُکن	اخیر	اخیر	خلاسی	چٹنگ/خلاسی	اختتام
innovation	اختراع	ایجاد کرڑں نئیں گالھ کڈھڑں	گھڑتو	کاڈھ	نوے کار	نویں کار	پوسکنوہیت و گرواس گشنگ	اختراع
difference	اختلاف	مخالفت	پُٹھ/اُلٹ	اختلاف	اختلاف	ناتپاکی	اختلاف	اختلاف
authority	اختیار	وس/زور	وس	وس	وس	وس	وس	اختیار
expenses	ھزینہ	خرچ لکھا	خرچے	خرچ	خرسونہ	خرچ	خرچ آک	اخراجات
walnut	گردو	اکھڑوٹ	اخروٹ	کھروٹ	غوز/جوز	جوز	اخروٹ	اخروٹ
morals	اخلاق	عادتون/اخلاق	اخلاق	اخلاق	اخلاق	جوانی	اخلاق/جوانی	اخلاق
last	آخر	آخروارو/آخری	چھیکو	اخیر	اخیر	نیٹ	گڈ/نیٹ	اخیر
coquetry	ناز	ناز/انداز	نہورا	نازنخرہ	نازنخرے	مجاز	ناز/اَدا	ادا
acting	بازیگری (درنمائش)	سانگ/ڈرامے میں کم کرڑں	اداکاری	اداکاری	اداکاری	اداکاری	اداکاری	اداکاری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pay	پرداختن	چُکو	اداکرن	اداکرنا	اداکول	موگگ	تنِنگ	اداکرنا
department	اِدارہ	ادارو/محکمو	محکمہ	ادارہ	ادارہ	کارگل	ادارہ	ادارہ
editorial	سرمقالہ	ایڈیٹوریل	اِدارا	اداریہ	اداریہ	شون گال	سَرگال/اداریہ	اداریہ
dejected	افسردہ	ملول/نراس/غمگین	مونجھا	اُداس	خوابدَئی	ملُور	مُونجا	اُداس
politeness	ادب	ادب	لحاظ	ادب	ادب	ادب/لوزانک	ادب	ادب
ginger	زنجبیلِ تر	سُنڈھ	ادرک	اَدرَک	شُنڈِی	سَنٹ/سُنڈ	سُنٹھ	اَدرَک
difficult	مُشکل	اوکھو/نھایت کٹھن	اوکھا	ڈاھڈااوکھا	ڈیرگران	مُشکل	کبین/مُشکل	ادق
exchange	تغیر	ڈےوٹھ	وَٹ سٹ	وٹاسٹا	ادلون بدلون	مٹ و سٹ	اَدل بَدل	ادل بدل
interchange	مبادلہ	بدل سدل	وَٹہ سٹہ	وٹاسٹا	بدل	ادلابدلا	ادلی بدلی	ادلابدلا
inferior	ادنیٰ	نیچ/حقیر	نِکا	گھٹیا	ادنیٰ	کم کدر	معمولی	ادنیٰ
medicines	ادویہ/داروھا	دواؤں	دوایاں	دواواں	دارُوگان	دارُو	دارُوک	ادویہ
half	نیم/نیمہ	اَدھ/نصف	اَدّھا	اَدّھا	نیمئے	نیمگ	نیمہ	اَدّھا
debt	قرض/وام	اُودھر/قرض	اُدھار	منگواں	پور	وام	وام	اُدھار
there	آنجا	ھُوڈانھں	اوڈے	اودَھر	ھلتہ	اودا	اوڑءِ/اینگ	اُدھر
here	اینجا	ھیڈانھں	ایڈے	ایدھر	دلتہ	اِدا	داڑءِ/دانگ	اِدھر
mediocre(quality)	نصف/وسط	اَدھڑ/ادھ	آدَھل	ادھواڑا	نیمکئی	نیم	نوذ/نیمہ/کپ	اَدھواڑا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
half-ready	ناتمام	ادھورو	ادھورا	ادھوَرِتا	نیمگړے	ناپیلہ	نیم پُوروء	ادھورا
middle-aged	میانسالی	ادھڑوت/کرزوڈھ	ادھ کھڑ	ادھیڑ	پوخ عمر	مزن سن	کماش	ادھیڑ
perplexity	فِکر وخیال	سوچ وچار	سوچ وچار	سوچ وچار	سرگردانی	فِکر سوچ	تت وچُرت	ادھیڑ بُن
open at seams	بازکردن بخیہ	اُڈیڑنڑں	ادھوڑنو	ادھیڑنا	سپجہ ول	تروڑگ	ٹڑوِفنگ	ادھیڑنا
writer	اَدیب/نویسندہ	ادیب/اتالیق	لکھاری	لکھاری	ادیب	لَوزانت	ادیب/نوِشتکار	ادیب
stand	مرکز پاتوغ ایستگاہ	ٹھکانڑوں/اڈو	اڈا/ٹِکانڑاں	اڈّا	اَڈا	اڈا	اڈہ/ٹِکانہ	اڈّا
call to prayer	اذان	بانگ/اذان	بانگ	بانگ	بانگ	بانگ	بانگ	اذان
permission	اجازہ	اجازت/موکل	موکل	اجازت	اِجازہ	موکل	اجازت/موکل	اِذن
harm	اذیت	ایذئہ/تکلیف/سُور	رُلل	دُکھ	ازارونہ	سکی	ڈُکھ	اذیت
will	اِرادہ	ارادو/عزم	نیت/منشا	نیت	ارادہ	ارادہ/ارادگ	ارادہ/منشا/نیت	ارادہ
lands	اراضی	زمین	زمین/ملکیت	زمین/بھوئیں	مزکہ	زمین	ڈَغارک/زمین	اراضی
around	اطراف	اوسوپاسو	آسوں پاسوں	آلےدوالے	شاوخوا	چپ وچاگرِود	چارماگنڈ	اِردگرد
orderly	پادو/پیش خدمت	پیادو	چپڑاسی	اردلی	اردلی	اڑدلی	اڑدلی	اردلی
cheap	ارزان	سہانگو	سستا	سستا	ارزان	اڑزان	اڑزان	ارزاں
despatch	ارسال	موکلنڑوں	بھیجڑاں	گھلنڑا	اَستوَل	دیم دیگ	رہی کننِگ	ارسال
order	ارشاد	ہدایت/حکم	فرمان	ارشاد/فرمان	وینا	پرمات	ارشاد	ارشاد

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
purple	ارغوانی	کرمچی	کرمچی	نارنجی/لال	سوزخن	سُھرچک	خِیسن	ارغوانی
desire	آرزو	آرزو/چاھ	حسرت	ارمان/حسرت	ارمان	ارمان	اِڑتکا/ارمان	ارمان
castoroil plant	تخمِ بیدِ انجیر	ھیرنڑں جوبج	ہرنولی	ارنڈی	ارنڈی	تیلی خلاب بوٹوء	تیلی خلاب بوٹوء	ارنڈی
a species of arun	ریشہ گیاہی	کچالو	اَربی	اربی	کچاٗلو	اَربی	کچالو	اروی
saw	ارّہ	آرو	کلتری	آرا	اَرہ	ھرّات	ارّہ	ارّہ
a species of pulse	نوعی بنشن	مُہری	ارہر	ہرہر	ارھر	ارھر	ارھڑ	ارہر
ho/hello (man)	ای	اَڑے	اَڑے	اوئے	اَڑے	اُڑے	اُڑے	ارے
ho/hello (woman	ای	اَڑِی	اَڑی	نی/کُوے	اَڑے	اَڑی	اَڑی	اری
act of flying	پرواز	اُڈام/پرواز/چال	اُڈان	اُڈاری	اَلوت	بال	بال	اُڑان
attach	بستَن	اَڑائڻوں	اَڑاوٹو	اٹھکانڑا/پھسانڑا	نشلہ وَل	اڑینگ	اڑیفنگ	اَڑانا
to cause to fly	پرانیدن	اُڈائڻوں	اُڈنو	اُڈانڑا	اَلوزَول	بال دَیگ	بال تِنِگ	اُڑانا
forty-eight	چہل وہشت	اٹھیتالیھ	اٹھتالیھ	اڑتالی	اَتہ سلویشت	چِل وہشت	چِل وہشت	اڑتالیس
thirty-eight	سی و ہشت	اٹھیٹھ	اٹھتریھ	اٹھتی	اَتہ دیرش	سی وہشت	سی وہشت	اڑتیں
sixty-eight	شصت وہشت	اُٹھھٹھ	اٹھائٹھ	اٹھاٹھ	اَتہ شپیتہ	شست وہشت	شست وہشت	اڑسٹھ
tuck-up	جای دادن	ٹنبڑوں	ٹنگنڑو	گھسیڑنڑا	نوصبل	ٹنگ	ٹنبنگ	اُڑسنا
flying car	تخت پرندہ	اُڈندکھٹولو	اُڈنی کھٹ	اُڈن کھٹولا	الوت کٹ	تخت رواں	بالی تخت	اُڑن کھٹولا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
stop	سختی	اڑنڑں	اَڑنڑ	اڑنا	بندیدل	نہ منگ	اڑی کننگ	اَڑنا
fly	پروازکردن	اُڈرنڑں	اُڈنڑ	اُڈنڑا	اَلوتل	بال کنگ	بال کننگ	اُڑنا
an obstacle	مانع	انگڑو/ جانٹھو	پھڈی/ اڑنگی	اڑنگا	لینگتہ	ران	اڑنگی	اَڑنگا
neighbourhood	ہمسا یگی	اوڑو پاڑو	ویہڑا پاڑا	آنڈ گوانڈ	ہمسایہ	ھمسائیگ	ہمسا یک	اڑوس پڑوس
two and half	دونیم	اڈھائی	اڈھائی	ڈھائی	دُوَنیم	دونیم	دونیم	اڑھائی
obstinate	لجوج	ضدی/ سرکش	ضِدّل	اڑیل/ ضدّل	اَڑی مار	اَڑوک	ڈبو / اَگ	اڑیل
removal	ازالہ	ازالو	ازالہ	مٹانڑا	لرےکول/ ازالہ	ڈورکنگ	مُرکننگ	ازالہ
crowd	ازدحام	انبوھ/ وڈو مجموعو	بھیڑ	بھیڑ	گنزہ گونزہ	مُچی	مُچی	ازدھام
beginning	ازل	مُنڈھ/ ابتداء	ازل	مُڈھ	ازل	ازل	ازل	ازل
dragon	اژدھا	اروڑ/ ازدھا	نانگ	اژدہا	شامار	اژدھا	اژدھار	اژدھا
this	این	ھِن/ ھِی	اِیں	ایس	دا	دا/ ایش	دا	اِس
that	آن	ھُن/ ھُو	اوں	اوس	ھغہ	آنہی	او	اُس
foundation	بنیان/ بنیاد/ اساس	بنیاد/ جڑ/ پاڑ	پاڑ	نینہہ	بنیاد	بندات	بنیاد	اساس
vacancy	جا	عہدو	اسامی	اسامی	اسامئ	جاگہ	جاگہ	اسامی
goods	اسباب	اثاثو/ جائیداد/ لٹیرو ٹاڑی	مَڈی مُوڑھی	مال مڈی	اسباب	ازباب	مال مڈی	اسباب

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fleawort-seed	اسبرزہ	اسپنگر	اسگول	اسگول	شکم پارہ/اسپغول	اسگول	پذری	اسپغول
teacher	اُستاد	معلم/گُرو/استاد	میاں جی/استاد	استاد	استاذ	استاد	اُستاد	اُستاد
teaching	اُستادی	کاریگری/استادی	کاریگری	استادی	اُستاذی	استادی	اُستادی	استادی
lady teacher	معلّمہ	مُعلمہ/مستریاننڈیں	بی بی۔ ماجی	استانی	اُستاذہ	استانی	اُستانی	استانیٔ
firmness	استحکام	پختگی/استقلال/ جٹاؤ	مضبوطی	پکت	پوخوالے	مُہکمی	پختئی	استحکام
razor	اُسترہ	پاکی/اُسترو	استرہ	اُسترا	چاڑہ	اِسترگ	اِسترہ/پاکی	اُسترہ
smoothing iron	اتو	استری	استری	استری	استری	استری	اِستری	اِستری
use	استعمال	استعمال	ورتارا	ورتوں	استعمال	کارمرز	استعمال	استعمال
plaint	استغاثہ	فریاد/دعویٰ	استغاثہ	استغاثہ	فریادی	فریادی	فریادی	استغاثہ
advantage	اِستفادہ	لابھ/فائدو	فائدہ چاونڑ	لابھ	فائدہ اخستل	نپ	فایدہ ہلنگ/گٹ	استفادہ
interrogation	استفہام	سوال پچھڑوں	سوال	پُچھ	پوشتل	جُست	سوال/اَرِفنگ	استفہام
firmness	اِستقامت	ثابت قدمی	اِستقامت	استقامت	اِستقامت	نہ جُنب	محکمی	استقامت
reception	استقبال/ خوشامد	مرحبا/پذیرائی	جی آیاں نوں	جی آیاں نوں آکھنڑوا	ھرکلے	وَش اَحت	بخیرٹ	استقبال
perseverance	استقلال	پختگی	دھیرج	دھیرج	محکمتیا	سَکت	سوگوی	استقلال
firm	اُستوار	مظبوط/پائیدار/پخو	مضبوط/پکا	پکّا	پوخ	پادار	پکا/پادار	اُستوار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
mystery	اسرار/رازھا	راز/گھجھ	بھید/راز	بھیت	راز	راز	ویدن	اسرار
arms	اسلحہ	جنگ جاھتھیار	ہتھیار	اسلحا	وَسلہ	سِلاہ	سِلاح	اسلحہ
style	اسلوب/سبک	طرز/طریقو	طرز/ڈھنگ	ڈھنگ/بیاُنن ڈھنگ	ڈول/طریقہ	ڈول	ڈول	اسلوب
eighty	ہشتاد	اسی	اسی	اسّی	اَتیا	هشتاد	ہشتاد	اسّی
this	این/همین	اِنھی/اھوئی	ایں	ایہ	هم دا	ھے/ایشی اے	اندا	اِس
to this	این را	ھن کھے/اھو	اِکیوں	ایہنوں	دهٔ ته	ایشیا	دادءِ	اِسے
hint	اِشارہ	اشارو/رمز	اشارٔہ	اشارہ/رمز	اشارہ	اِشارَگ	اِشارہ/کنّ	اشارہ
publish	چاپ	شائع کرنڑں	کھنڈاونڑ	چھاپنڑ	خورَوَنہ	شِنگ	تالان کنگ/چھاپ	اشاعت
partnereship	اِشتراک	بھائیواری/اشراکت	سانجھ	سانجھ/رلت	شریکت	شریکی	شریکی	اشتراک
advertisement	آگہی/اعلان	اشتہار/اطلاع پڑھرنامو	اشتہار	اشتہار	اشتہار	جار	اِشتہار	اشتہار
proclaimed	فراری	اشتہاری/ڈوہی	بھجیا ہویا	اشتہاری	اشتہاری	اشتیاری	اِشتہاری	اشتہاری
nobles	اَشراف/اعیان	عزت دار ماڻھو	اشراف	عزت دار	اشراف	اشراف	اشراف	اشراف
gold coin	اَشرفی	اشرفی	اشرفی	اشرفی	اشرفَئ	اشرفی	اشرفی	اشرفی
tear(s)	اشک	لڑک/گھوڑھو	ہنج	اتھرو/ہنجو	اوښکے	اَرس	خزینک	اشک
insistance	اصرار	ھٹھ/ضِد	ضد/ہٹھ	کھیہڑا	ضد	ضد	ضِد	اصرار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
stable	اصطبل	طنبیلو/طویلو	طمیلہ	اصطبل	اصطبل	پن جاہ	طبیلہ	اصطبل
origin	اَصل	منڈھ/ بنیاد/ جڑ	مُنڈھ	جڑ/مُڈھ	اصل	اصل	اصل	اصل
amendment	اصلاح	سدھارو	درستی	سدھار	سمونہ	شرکاری	شرکاری	اصلاح
original	اصلی	حقیقی/ خالص	اصلی	اصلی	اصلی	اصلی	اصلی	اصلی
principles	اصول	طورطریقہ/ قاعدا	قاعدہ	اصول/ قاعدہ	اصول	رہ بند	اصول	اصول
well-born	اِصِیل	خالص نسل جو	اصیل	اصیل	اصیل	اصیل	اصل	اصیل
addition	اضافہ	وادھارو/اضافو	ودھارا/ وادھا	واھدا	زیاتے	وڈ	وڈھ/ اضافہ	اضافہ
uneasiness	اضطراب/آشفتگی	بیقراری/ ولوڑ	بے چینی	چختا	ناقلارے	ہترکئی	تلوسی/ بیقراری	اضطراب
obedience	اِطاعت	تابعداری	فرمانبرداری	تابعداری	تابعداری	حَبر زُوری	تابعداری	اطاعت
information	اِطلاع	آ گاہی/خبر	سُدھ/خبر	دس	خبر	حال/ ڈس	ڈہ	اطلاع
satisfaction	اِطمینان	دلجمعی/ آتھت	ترسلاّ	تسلّی	تسلہ	تسلاّ	تسلی/ اُستجی	اطمینان
manifestation	اظہار	بیان/ ظاہر کرنُوں	اظہار	اظہار	بیان	بیان/ درانگاز	بیان	اظہار
trust	اعتبار	ویساھ/ بھروسو/ یقین	یقین/ اتبار	وساہ/ اتبار	اعتبار	ویسہ/ بھیسہ	اعتبار	اعتبار
objection	ایراد	مخالفت	اِتراض	اعتراض	اعتراض	ایراد	اعتراض	اعتراض
confession	اعتراف	اقرار کرنُوں/ مَنجُوں	متو	مَنّن	منل	مَنّ	مَننگ	اعتراف

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
statistics	آمار	انگ اکر/شماریات	تعداد۔ گنتری	گنتری	اعدادوشمار	اعدادوشمار	گونشت/اعدادوشمار	اعدادوشمار
disorder	بی نظمی	گھبراہٹ/ہلچل	آپ تڑاپی	آپادھاپی	بدنظمی	رُمب تَش	ھیڑ مبو	افراتفری
fiction/short story	قصہ/داستانِ کوتاہ	داستان/قصو/ کہانڑیں	قِصّہ	کہانڑی	افسانہ	آزمانک	افسانہ	افسانہ
fabulous	افسانہ ای	افسانے وارو	افسانوی	خیالی	خیالی	آزمانگی	افسانئ	افسانوی
officer	افسر	افسر/عہدیدار	افسر	افسر/صاحب	افسر	افیسر	افسر	افسر
regret	افسوس	پشیمانی/رنج	ارمان	افسوس/دُکھ	افسوس	افسوز	افسوس/ارمان	افسوس
sprinkling	افشان	چمک/چھنکار یندڑ	افشاں	مُکیش	افشاں	ابرک شان	جھرکہ	افشاں
breaking a fast	اِفطار	افطار/روزہ کھولنوں	افطاری	روزہ کھوکنڑا	روزہ ماتے	دپ بوج	بایلئ	افطار
horizon	اُفق	افق/آسمان جوکنارو	اسمان دا کنارا	افق	دآسمان لَمن	آزمان رکز	آسمان تا رہ	افق
poverty	افلاس/فقر	غُربت/مُفلسی	غریبی	غریبی	خواری	گریبی	غریبی	افلاس
rumour	شایعہ	بے بنیاد گالھ	کوڑی خبر	افواہ	افواہ	افواہ	اوکاء/چکوچکو	افواہ
opium	تریاک	آفیم	ہفیم	فیم	تاریاک	افیم/تریاک	افیم	افیم
opium-eater	تریاکی	آفیمی	ہفیمی	فیمی	تریاکی	افیمی/تریاکی	افیمی	افیمی
fortune	اِقبال	بھاگ/خوش نصیبی/ لیکھ	بھاگ/لیکھا/بخت	بخت/بھاگ/لیکھ	بخت	بخت	بخت/قسمت/پیشانی	اقبال
confess (crime)	اعتراف بجُرم	کرتوتن جو اعتراف کرنوں	جُرم مَنّن	جُرم دامن لینڑا	جُرم مَنَل	ملامءِ منگ	جُرم نا اِقرار	اقبال جرم

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
extract	اقتباس	اقتباس/ چھانڈنڑ	ٹوٹا	لکھت داٹوٹا	اقتباس	اقتباس	اقتباس	اقتباس
power	اقتدار	اوج/ اختیار	حکومت	حکومت	واک	واک	واک/ حاکمی	اقتدار
economics	اِقتصاد	معاشیات	اقتصادیات	اقتصادیات	اقتصادیات	گُزراں زانت	اقتصادیات	اقتصادیات
values	ارزشھا	قدر	قدراں	قدراں	قدرونہ	قدر	قدراک	اقدار
effort	اقدام	عمل/ ارتکاب	قدم چاونڑ	پیرودھانڑا	وڑاندِ کیدل	گام گیج	اِرادہ/تیچہ	اقدام
promise	اقرار	ھا/ ھاؤ کار	منوت	قول قرار	اقرار	اِگرار	اِقرار/قول/ھو	اقرار
minority	اَقلیت	تھورائی	تھوڑے ہووڻاں	اقلیت	کم شمیرہ	کم لیکہ/کم کچ	مُچِٹی/کمی	اقلیت
country	اقلیم	ولایت/ مُلک	ولایت	ولایت/ ملک	مُلک	ولائت/ مُلک	ولائت/ مُلک	اقلیم
single-stringed harp	نوعی چنگ	یکتارو	اکتارہ	اکتارا	اکتارہ	یک تارہ	یک تارہ	اک تارا
ace (in cards)	تک خال	یکو	ہکّا	یکّا	یکہ	اِکاّ	یکہّ	اِکاّ
vain	بی ارزش	ضایع/ بیفائدو	فیل	ضائع	زیان	زیان	زیان	اکارت
eighty-one	ہشتاد و یک	ایکیاسی	اکیاسی	اکیاسی	یو اَتیا	ہشتاد و یک	ہشتاد و یک	اکاسی
ninety-one	نود و یک	ایکانوے	اکانوے	اکانوے	یو نُویِ	نود و یک	نود و یک	اکانوے
fifty-one	پنجاہ و یک	اِیکونجاہ	اِکونجھا	اِکونجا	یو پنزوس	پنجا و یک	پنجا و یک	اکاون
unit	واحد	ایکو/ھیکوائی	اکائی	اکائی	اکائی	یکی	نویکلا/یکئی	اکائی
forty-one	چہل و یک	اکیتالیھ	اکتالیھ	اکتالی	یوسلویشت	چلں و یک	چہل و یک	اکتالیس

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
be bored	بیزار شدن	بیزار ٹھیڑوں ورچتڑوں	اُکتاونڑ	بیزاری / اک جانڑا	تنکیدل	شزاری	بیزاری / اَست پرسنگ	اُکتانا
thirty-one	سی و یک	ایکیٹھ	اِکتریھ	اکتی	یَودیرش	سی و یک	سی و یک	اکتیس
together	یکجا	گڈیل / ھک ھند	ہک جا	کٹھا	یوزاے	اوار	اوار / اَسے ہند	اکٹھا
most	اکثر	تمام گھڑوں / عموما	وَل وَل	اکثر	اکثر	بازبراں	چڑہ	اکثر
majority	اکثریت	کثرت / گھڑو ائی	ودھ ہوونڑ	اکثریت	زیات شمیر	گیشتری	بازی / گیشتر	اکثریت
haughtiness	لاف	غرور / گھمنڈ / آکڑ	آکڑ	آکڑ	نغ	مڑو	مڑو	اکڑ
vanity	نخوت	غرور / گھمنڈ	آکڑ والا	آکڑ خانی	دَ وُ چے خانی	مینزوائی	مڑوی	اکڑفوں
give oneself airs	لاف زدن	آکڑجنڑوں	اکڑ بجنڑ	آکڑنا	نیغیدل	مڑو بوگ	مڑو مَتنگ	اکڑنا
squatting	زمینی ساکن شدن	اوکڑو	پباں پار	پیراں بھار	دَ پشو پہ تلو	سمنکانی سراپندگ	موڈک آتیاڈمگ	اکڑوں
excite	برانگیختن	ھشکارنڑ / بھڑکائنڑ	اُکساونڑ	چکنڑاں	پارول	سکین دیگ	اُشکا تِنگ	اُکسانا
sixty-one	شصت و یک	ایکھٹھ	اکاٹھ	اکاہٹھ	یوشپیتہ	شست و یک	شست و یک	اِکسٹھ
elixir	اکسیر	تریاق / دوا / اکسیر	ہک ٹک	اکسیر	اکسیر	بڑس	اَکسیر	اَکسیر
single	تنہا / یگانہ	سکیلڑھو	کلھا	کلا	یو	یکین	اَیلا	اکلوتا
wring for wrestling	زورخانہ	آکھاڑو	کھاڑا	کھاڑا	اَکاڑہ	مَل میدان	مَل پڑ	اکھاڑا
root up	برانداختن	اکھیڑوں / بہ اکڑوں	اُکھیڑنڑ	اکھیڑنا	ایستل	گوجگ	لُغڑ یفنگ	اُکھاڑنا
seventy-one	ہفتاد و یک	ایکھتر	اکہتر	اکہتر	یو اَویا	ھفتاد و یک	ہفتاد و یک	اکہتر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
single folded	یک تاہ	ھک پُڑو	ہکوڑا	اکاہرا	یوسَتوے	یک تَل	یک تل	اکہرا
undisciplined	لجوج	ھوڑی/جَٹ	اکھڑ	اڑب	کلک	سکت	بَہوش	اکھڑ
plucked-up	ازجاکندہ شدن	اُکھڑنڑں	اُکھڑنڑ	اکھڑنڑا	وتل	درآ یگ	لُغوینگ	اُکھڑنا
undevided	تجزیہ ناپذیر	سھو/ثابت/پوِرو	اکھنڈ	اکھنڈ	ثابت	ثابت	دُراخ/پورُوءِ	اَکھنڈ
fifty-one	پنجاہ و یک	اِکونجاہ	اِکونجھا	اکونجا	یو پنزوس	پنجا و یک	پنجا و یک	اکیاون
twenty-one	بیست ویک	ایکونجاہہ	اِکویھ	اِکی	یوویشت	بیست ویک	بیست ویک	اکیس
alone	تنہا	اکیلو/چھڑو	کلھا	کلا	ایکڑ	ایوک	یکتنیا	اکیلا
before	جلو	اگیاڑی/اگمیان	اگاڑی	اگاڑی	د مخہ	اگاڑی	اگاڑی/مون نا	اگاڑی
grow	کاشتن	اُبھاڑنڑں/ اُپھائڑں	رہاونڑ	اُگانڑا	کرل	مورینگ	خُرتفنگ	اُگانا
if	اگر	جیکڈہں/مبادا	جیکر/جیکراہیں	جے	کہ چر	اگہ	اگہ	اگر
wood of aloes	چوبِ عود	اگرکاٹھی/عود	اگر	اگر	کہ چرے	اگر	اگر	اگر
prior	اسبق/قبلی	اگیوں	پہلا/اگلا	اودوکا/آئندہ	مخہ ئی	دیم ءِ	مون نا/مالونا	اگلا
spit out	تُف کردن	اوگارنڑں	اُگلنڑ	اگلنڑا	کئے کول	شانگ	شولنگ	اُگلنا
grow	رویدن	اُبھرنڑں	جمنڑ/بھمکرنو	اُگنڑا	شن کیدل	رُدَگ	رُدِنگ	اُگنا
prelude to singing	آہنگ موسیقی	سُر/آلاپ	الاپ	سُر/الاپ	سُر	زھیروک	سُر	الاپ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cardamoms	هل	پھوٹو	لاچی	لاچی	پوٹا	پوٹا/ھیر	پوٹا	اِلائچی
jump over (something)	برجستن	اورانگھنڑوں/ لانگ ورائڑوں	ترپنڑ	ولانگنا	ٹوپ وہل	اولانک کنگ	بے بازِنگ/ اولانکنگ	اُلانگنا
reproach	گِلہ	شکوو/اولانڑوں	اُلانبھا	الاہما	گیلہ کول	گلِہ شونی	گلہ شونی	اُلاہنا
certainly	البتہ	بیشک/ضرور	پر	پر	خو	البت	البت/ بیشک	البتہ
beau	شوخ وشنگ	البیلو	اربیلا	چھیل چھبیلا	بے پروا	ئیل	ھوائی/ دلنڈ لا	البیلا
coquetry	شوخی وشنگی	البیلائی/ چلولائی	اربیلا پن	چمک چھلاّ	شوخیٔ	شوخ وشنگی	شوخ وشنگی	البیلا پن
request	التجا	آرزوکرڑن/منتھ	منّت	ترلا	مِنَت	دزبندی	مِنت	التجا
regard	التفات	لاڑو/توجہ/رغبت	جُھکاؤ	گوہ	مہربانی	دلگوش	خیال/ پام	التفات
request	التماس	درخواست/عرض	عرض/منّت	عرض	عرض	ارداس	خواست	التماس
deferring	اِلتواء	التوا/مھملی	دیردیر	ٹالا	معطل کول	مَہلی	پد بِتِنگ	التوا
reverse	بالعکس	اُتھل/اُبتو	پُٹھ	پُٹھ	ئل ئخ	چپّ	چپ/مُسن	اُلٹ
reversed	وارونہ	اُوندھو/اُبتو	پُٹھا	پُٹھا	چپہ	چپی	چپی/مُسن	اُلٹا
turn-over	درہم برہم شدن	اُوندھوکرڑں	پلٹڑو ۔ پرتڑو	اُلٹڑوا	چپہ کول	چُپی بوگ	چپی کنگ/مُسن کنگ	اُلٹنا
ravel	گیر کردن	مُنجھائڑں	گُنجلا ونو	گنجھلا نا	پہ کشے استن	ھڑینگ	اَڑیفنگ	اُلجھانا
entanglement	درگیری	مونجھارو/مونجھ	گھنجل	گُنجھل	اَڑیدَنہ	ماں گیش	غانڈ/اَڑینگ	الجھاؤ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
involution	درگیری/مشکل	گھبراہٹ	اُلجھنڑ	اوکڑ	تشویش	گڑتی	گڑتی	الجھن
to be entangled	دشوارشدن	منجھڑں/پھاسڑں	اُلجھنڑ	اُلجھنڑا	اَڑیدَل	مانہڑگ	ھڑینگنگ	الجھنا
atheism	الحاد	کُفر/بے دینی	بے دینی	بے دینی	بے دینی	بے دینی	کُفر/بے دینی	الحاد
joining	الحاق	شامل ٹھیڑوں	رَلاّ	جوڑ	یوازے کیدل	گونی	اَواری/گونی	الحاق
blame	اتہام	تہمت/الزام	تہمت	تہمت/الزام	تور	ملام	دوبہ	الزام
linseed	بزرک	السی	السی	السی	السی	السی	السی	السی
flageolet	نایچہ	الغوزا/بینوں	الغوزہ	الغوزہ	برغدہ شپیلئ	دونلی	بینا.	الغوزہ
love	دوستی/الفت/حب	پیار/حُب	پیار/اُنس	حُب	مینہ	حُب	مہر/حُب/اُلفت	اُلفت
seperate	علیحدہ/جداگانہ	پرے/دھار/الگ	ارنج/نویکلا	وکھرا	بیل	جِتا	جِتا/نویکلا	الگ
wash line	بندی	رسی/ڈوری	تڑاں/چھک	تنگنی	واشکئے	چٹ	چٹ	الگنی
chest of drawers	گنجہ	الماڑی	الماری	الماری	المارئ	الماری	الماری	الماری
diamond	اَلماس	الماس/ہیرو	الماس	ہیرا	الماس	الماس	الماس	الماس
nonsense	جفنگ	بیہودی اجائی گالھ	گندمَند	گندمند	اَلم غلم	سَرَ ابرا	الابلا	اَلم غلم
tragedy	مصیبت	الیو	ڈُکھارا	المیہ	المیہ	دردی	وَیل/مصیبت	المیہ
owl	بوم	ہک قسم جو پکھی	اُلوں	اُلو	بُم	بوم	بومب	اُلو
farewell	الوداع/بدرو	موکلائڑیں	مُکلاوا	ودیا	رخصتی	رخصت	رخصت	الوداع

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
divinity	اُلوہیت	خدائی	خدائیت	خدائی	خدائی	خدائیگی	خُدائی	اُلوہیت
revelation	الھام	الہام/وحی	الہام	الہام	الہام	الہام	الہام/وحی	الہام
untaught	نادان	اَلھڑ/نادان/الڑ	الھڑ	اَلہڑ	نادان	نادان	نادان	الھڑ
divine	الٰہی	الٰہی	الٰہی	الٰہی	الٰہی	الٰہی	الٰہی	الٰہی
metaphysics	الٰہیات	علمِ الٰہی	الٰہیات	الٰہیات	الٰہیات	خدازانتی	الٰہیات	الٰہیات
riches	امارت	امیری/مالداری	امیری	امیری	موڑوالے	امیری	امیری/بھاگیائی	اِمارت
religious leader	امام	امام/پیشوا	امام	امام	امام	امام	امام	امام
place where 'Shias' gather	حُسینیہ	امام بارگاہ	امام باڑہ	امام واڑا	امام بارگاہ	امام بارگاہ	امام بارگاہ	امام بارگاہ
leadership	امامت/پیشوائی/رہبری	پیشوائی	امامت	امامت	امامت	امامی	امامی	امامت
safety	امان	پناہ/حفاظت	پناہ	پناہ	امان	امان	امان	اَمان
mother	مادر	ماءُ/اماں	ماء	ماں	مور	اَمّاں	لُمّہ/امّاں	امّاں
deposit	امانت	امانت	امان	امانت	امانت	امانت	امانت	امانت
people of the same belief	اُمّت	اُمّت	اُمّت	اُمّت	اُمّت	اُمّت	اُمّت	اُمّت
examination	امتحان	امتحان/آزمائش/جانچ/پرکھ	امتحان	امتحان	امتحان	چکاس	امتحان/جانچ/پرکھ	امتحان
mixture	امتزاج	ملاوٹ/آمیزش	رَلت مَلت	رلیاملیا	گڈون	ھواری	ہواری	امتزاج

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
distinction	امتیاز	فرق/تمیز	فرق	نکھیڑا	فرق	درجتائی	فرخ	امتیاز
undefaced	پاک نشدنی	انونمٹ/لازوال	اَنومِٹ	انمٹ	پوخ	اَبدمان	پُختہ/لازوال	امٹ
parings of the mango dried in the sun	قطعات انبہ خشک	انچور/انبیلی	اَمبْ چور	امچور	ام چور	اچور	انچور	اچور
aid	امداد/کمک	مدد/حمایت	مدد	مدد	کومک	مَدَت	اِمداد/کُمک	امداد
order	اَمر	حُکم/فرمان	حکم	حُکم	امر	حُکم	حُکم	امر
immortal	فناناپزیر/جاوید	نمریندڑ/لافانی	امر	سداحیات	نہ مڑکیدونکے	نَمِر	ساندہ حیات	اَمر
water of life	زندگی/آب حیات	امرت	امرت	امرت	امرت	امرت	امرت/اکشیر	امِرت
guava	امرود	زیتون	امرود	امرود	امروت	زیتون	زیتون/امروت	امرود
this year	امسال	ہن سال	ایں سال	ایس ورھے	سوکال	امبران	اینخو	امسال
possibility	امکان	ممکن ھئڑوں	امکان	امکان	امکان	بُوگی	امکان	امکان
dictation	اِملاء	یادلکھڑوں	لکھت	املا	املا	املا	اِملا	املا
properties	اِملاک/دارایما	جائیداد	جَیداد	جائیداد	مال جائیداد	مِلک	مال لڈی	املاک
cassia fistula	میوہ ای بشکل خیارچنبر	املداس	املتاس	املتاس	بکم	درچکے	بکم	املتاس
tamarind	تمرھندی	گدامڑی/آمری	انبلی	اِمبلی	اِملی	آملی/چیچک	آملی/اِمبلی	املی
peace	امن	چین/آرام/امن	سُکھ	امن/سُکھ	امن	ایمنی	ایمنی	امن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
gush forth	لبریز شدن	چڑھی اچھڻ	اُلرنڑ	امنڈ نا	راختل	پیا پگ	جُسِنگ	امنڈ نا
passion	آرزو	جوش/ ولولو/موج	سِک/ چاء	امنگ	ہَسَہ	ھل	اُل/موج	امنگ
affairs	امور	گھنڑواں کم	کم کار	کم	کارونہ	کار	کاریم	امور
hope	اُمید	آس/آرزو/امید	آس	آس	امید	اوست	اُمیت	امید
rich	پولدار/ثروت/غنی	مالدار/ امید	امیر	امیر	امیر	امیر	امیر/ پیسئی آ	امیر
those	آنہا	ھو/ اُھی	اُنتے	اونہاں	ھغوئی	آ	اوک	اُن
illiterate	بیسواد	اَنڑں پڑھیل	اَن پڑھ	اَن پڑھ	نالوستے	ناوانندہ	ناخواندہ	اَن پڑھ
ignorant	نادان	نتیجو/ عاقبت/ آخر	اَنڑ جانڑ	اَن سُونہا	ناآشنا	نازانت	ناپُھ/ بے سَما/ ئفت خاچو	انجان
sustainer	نگاھدارندہ	رازق/ مالک/ ان داتا	اَن داتا	اَن داتا	روزی رسان	دیان	روزی رسان	ان داتا
ill-assorted	ناجور	ناموزوں	بے جوڑ	بے جوڑ	بے جوڑ	بے جوڑ	بے جوڑ	اَنمل
invaluable	قیمتی/ بی بہا	انمول/قیمتی	اَن مُل	انملا	بے بہا	بے بہا	بے بہا/ قیمتی	انمول
these	اینہا	ھن/ ھن	اِنہاں	ایہناں	دُوئی	ایش	داک	اِن
wet-nurse	دایہ شیردہ	آیا/ دائی	ڈائی	کھڈاوی	خدمتگارہ	دائی	دائی کہ پالٹ اُڑفہ	انا
nonsense	بی معنی	اجایو	اُوٹ پٹانگ	اُوٹ پٹانگ	گڈوڈ	بے سروبُن	ربودئی	اناپ شناپ
grain	غلّہ	اُن/ جنس	دانڑیں	دانڑے	غلّہ	دان	غلّہ	اناج

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pomegranate	انار	ڈاڑھوں	انار	انار	انار	انار	انار	انار
un-skilful	بے تجربہ	اناڑی	انڑسِکھندڑ	اناڑی	ناپوھَ	ناپوھ	اناڑی	اناڑی
seventy-nine	هفتاد و نُه	اُنڑاسی	اُناسی	اُناسی	نہہ‌اویا	ہفتاد و نو	ہفتاد و نو	اُناسی
heap	اَنبار	ڈھیر/ذخیرو	ڈھیر	ڈھیر	کوٹہ/کوَڑہ	انبار	کوڑ	انبار
crowd	انبوه	بھیڑ/میڑ/انبوہ	بھیڑ(رَش)	بھیڑ	گنڑہ	مُچی	مُچی	انبوہ
thirty-nine	سی و نُه	اونڑیتالیھ	اُنتالیھ	اُنتالی	نہہ‌دیرش	سی و نو	سی و نو	اُنتالیس
selection	انتخاب/گزینش	چُونڊ/پسندکرڻ	چونڑ	چونڑ	چُوتو	گچین	گچین	انتخاب
entrails	روده	آنڊو	آندر	آندر	کُلمے	روت/روتینک	روتینک	انتڑی
confusion	انتشار	پریشانی/فکر	کھنڈار	کھلّر	تتی پرک	ترس تپّرک	پراگندہ	انتشار
waiting	انتظار	اوسیئڑو/آس	تانگھ	اُڈیک	انتظار	ودار	انتظار	انتظار
arrangement	انتظام	بندوبست/اهتمام	بندوبست	سربندھ	انتظام	بست و بند	انتظام	انتظام
administration	انتظامیہ/اجرائیہ	انتظامیہ	انتظامیہ	سربندھی	انتظامیہ	رہ‌بندکار	انتظامیہ	انتظامیہ
transfer	انتقال	بدلی	بدلی/تبادلہ	بدلی	بدلی	بدلی	بدلی	انتقال
revenge	انتقام	بدلو/ویر	ویر/بدلہ	وَیر/بدلہ	بَدَل	بَدَل/بیر	بیر/بدل	انتقام
end	انتهاء/پایان	پڇاڙي	اخیر	اَخیر/انت	اَخیر	آسر	گڈسَر	انتہا
extreme	منتها	پڇاڙکو/آخری	اخیری	اخیری	اخیری	تانسری	تانسری	انتہائی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
twenty-nine	بیست و نہ	اونڑیٹھ	اُنتریھ	اُنتی	نہہ ویشت	بیست و نو	بیست و نو	اُنتیس
spindle skein	کلاف نخ	آنٹی	اَٹی	اَٹی	گٹی	ڈیری	گٹی	انٹی
end	اَنجام/ پایان	نتیجو	آخر	اخیر/انت	اَخیر	آسر	گڈی / آخر	انجام
society	انجمن	مجلس	مجلس	مجلس/انجمن	غنڈہ	گل	گل/ڈِل	انجمن
fig	اَنجیر	انجیر	ہنجی	انجیر	انزر	انجیر	انجیر	انجیر
forty-nine	چھل و نہ	اُونڑونجاہ	انونجھا	اُنجا	نہ سلویشت	چل و نو	چل و نو	اُنچاس
deviation	اِنحراف	انکار	پھروجن	مُکرن	اوڑیدل	بَجگ	بجینگ	انحراف
reliance	اِنحصار	داروءدار	داروءدار	داروءدار	داروءدار	بُن	دارمدار	انحصار
decline	انحطاط	کمی/لاتھ	زوال	زوال	زوال	زوال	شوئی/زوال	انحطاط
mode	طرز/شیوہ	نمونو/ڈھنگ	طورطریقہ	ڈھنگ	ڈول	ڈول	ڈول	انداز
estimate	اندازہ	اندازو	گمان	گویڑ	اندازہ	کِساس	گمان/کچ	اندازہ
body	اندام	بدن/جسم	بدن/بُت	بدن	اندام	بدن	بدن/بُت	اندام
inside	اندرون	وچ/منجھ	لندِر	اندر/وچ	دَننہ	اندر	جتی	اندر
entry	اندراج	اندراج/ درج کرڑں	اندراج	اندراج	درج کول	درجگ	درج کنِنگ	اندراج
acquired	اندوختہ	جمع کیل	بچت/اگوجھی در	جوڑنگھوز	زخیرہ	مُذی مُوزی	مُچ مروکا	اندوختہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
blind	کور	اندھو/ نابین	انّھا	انّھا	ڑوند	کور	کور	اندھا
dark	تاریکی	اَندھارو	اندھارا	ہنیرا	تیارہ	تہاری	تہاری	اندھیارا
darkness	تاریکی	اونداہی	اندھار	ہُنیر	تیارہ	تہاروکی	تہارمئی	اندھیر
darkness	تاریکی	اندھوکار	اندھارا	ہنیرا	تیارہ	تہاری	تہارمہ	اندھیرا
fear	ترس	کھٹکو/ فِکر/ سوچ/گنڈنتی	ڈر	ڈر	اندیشہ	تُرس	خُلِیس	اندیشہ
egg	تُخم مُرغ	آنو/ بیضو	عانہ	آنڈا	اگَئی	بیدگ/ھئیک	بیدہ/خوایہ	انڈا
attachment	دوستی/اُنس/حُب	رغبت/ لاڑو	پیار	پیار/ پریت	مینہ	حدوک	حُب/مِہر	اُنس
mankind	انسان	ماڑھوں/ آدمی	بندہ/ انسان	بندہ/ انسان	انسان	انسان	بندغ/ انسان	انسان
humanity	انسانیت	ماڑھپو	انسانیت	انسانیت	سڑیتوب	بنی آدم گری	انسانیت	انسانیت
fifty-nine	پنجا و نہ	اوڻونجاھ	اُنیٹھ	اُناٹھ	نہ پنزوس	پنجا و نو	پنجا و نو	اُنسٹھ
composition	انشاء	عبارت لکھڑں	لکھائی	رچنا	انشا	ردانکاری	نوِشت/عبارت	اِنشا
justice	عدل/ داد	عدل/نہیاءُ	بردوار/ نیانہ	انصاف	انصاف	انصاف	انصاف	انصاف
prize	جایزہ	بخشش/اجر	بخشیش	انعام	انعام	بخشیش/ داد	بشخیچ/ انعام	انعام
solitary	فردی	شخصی/ ذاتی	شخصی۔ذاتی۔وکھرا	شخصی	شخصی	یلکیکی	نویکلا	انفرادی
individualism	اصالت فرد	خودی	وکھرپ	وکھراپن	ذاتی خصوصیت	نویکلائی	نویکلائی	انفرادیت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
revolution	انقلاب	اِنقلاب	انقلاب	انقلاب	انقلاب	آشوب	انقلاب	انقلاب
refusal	انکار	ناکار	انکار	انکار	انکار	نَمن	اِنکار/نَمن	انکار
despondency	انکسار/ عجز	نوڑت	عاجزی	عاجزی	خاکساری	ایجزی	ایجزی	انکسار
eyes	چشمانِ معشوق	اکھڑی/اکھ	نین/اکھیں	نین/اکھاں	سترگہ	دیدگ	خُوک/خن	انکھڑی
embers	گل آتش	انگر/ ٹانڈو	انگارا	انگیارا	سکروٹہ	انگر	پوغ	انگارا
oscillation	کشش اعضاء بدن	آرس	اَنگریڑی	آکڑی	غزیدل	جان گش	جان کش	انگڑائی
ring	انگشتری	مُنڈی	مُندری	مُندری	گوتمئ	مندریک	چرکی	انگشتری
finger	انگشت	آگھر	انِگل	اُنگل	گُتہ	مورد انگ	اور	اُنگلی
thumb	شست (دست و پا)	آنگوٹھو	انگوٹھا	انگوٹھا	بَٹہ گُتہ (پشےوَدلاس)	ڈیب	شُت/بھلااور (ئت دُونا)	انگوٹھا
ring	انگُشتر	مُنڈی	مُندری	مُندری	گُتمئ	چَلّہ	چلّوء	انگوٹھی
grape	انگور	انگور	انگور	انگور	انگور	انگور	انگور	انگور
chafing-dish	آتشدان	سگری/کُل/آنگیٹھی	انگیٹھی	چُلّھا	اَنگیٹئ	چُل	منگالہ	انگیٹھی
pine-apple	آناناس	اناس/اناناس	اناناس	اناناس	اناناس	اناناس	اناناس	اناناس
un-usual	طرفہ	انوکھو/نرالو	وکھرا	نویکلا	نوے	اکیلا	عجب	انوکھا
sixty-nine	شصت ونہ	اُونہتر	اُنہتر	اُنہتر	نہ شپیتہ	شست و نو	شست و نو	اُنہتر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
concentration	انہماک	دھیان/محویت	غرقی	دھیان	غورفکر	شِک/چُرت	غور	انہماک
them	انھارا	جن کھے/اِہن کھے	اِنھاں کوں	ایہناں نوں	دُوئی تہ	ایش	داتے/دافتے	اِنہیں
them	آنہا را	ہُن کھے/اُہن کھے	اُنھاں کوں	اوہناں نوں	ہغوئی تہ	آ	اوتے/اوفتے	اُنہیں
point of a spear	نوک نیزہ	اَنڑیں	اَنڑی	نکّی	دَنیزے سُوکہ	زِہ	شِلی	اَنی
ninteen	نوزدہ	اونڑیھ	اُنویھ	اُنّی	نوُ لَس	نوزدہ	نوزدہ	اُنیس
beginning	اوائل	شروعات/ابتداء	مُنڈھلا	پہلاں	اَوّل اَوّل	اولی	اولی	اوائل
vagabond	اوباش/ہرزہ گرد	لُچو/رولو	بدمعاش	تماش بین	خوسَے	لنڈر	لُچ/لَونڈ	اوباش
up	بالا	متھے	اُتے	اُتے	لُوڑ	بُوزا	بُوزا	اُوپر
deity	خدا بشکلِ انسانی	اوتار/خداوارو	اوتار	اوتار	دیوتا	اوتار	اوتار	اوتار
veil	پردہ	پردو/اوٹ	گھنڈ	اوہلا/لُکوں	پردہ	پڑدہ	پڑدہ/حجاب	اوٹ
nonsense	بیہودہ	بیہودو	بےتکی	بےتکی	چَپہ رَپہ خبری	بےسَریں گپ	ریغان رَوی	اُوٹ پٹانگ
zenith	اوج	اوچائی/بلندی	کمال/اُچائی	اُچیائی	لوڑوالے	بُرز	بُوزی	اَوج
guts	شکنبہ	اوجھری	اوجھری	اوجھری	لرے	سِکندان	اوجری	اوجھڑی
hidden	نھان	آڑ/اوٹ	اوہلے	اوہلے	پٹ	اندیم	اودیم	اوجھل
mean	پست	ھلکوو	ہُوتھرا/ہوچھا	ہوچھا	سپک	سُبک	سُبک	اوچھا
purple	ارغوانی	میرانجھو	اُودا	اُودا	کمر	سیاہ چک	مون وخیسن	اُودا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
disturbance	شورش	دھمچر	ہلڑ/شورشرابہ	ہلاّ غلاّ	انڈوخر	گوکار و جگا	دَمچر	اُودھم
tumult	شورش	دھمچر/ہل کوز	شورشرابا	ماردھاڑ	انڈوخر	جگّا	دم چر	اودھم
more	دیگر	پوءِ/پنڑ	بیا	ہور	نور	ڈہمی/دگہ	پین	اور (بمعنی مزید)
cover	بہ تن کردن	اوڈھنڑوں	پاونڑ	اوڑھنا	پَسرکول	مانپوشگ	کاٹما کتنگ	اوڑھنا
stole	روسری	اوڈھنڑیں	ڈلاّ	بھوچھن	پڑونئ	مانپوش	گد	اوڑھنی
tools	ابزار	اوزار	سندھر	اوزار	اوزار	اوزار	اوزار	اوزار
dew	ژالہ	ماک/شبنم	تریڑ۔ پنیال	تڑیل	پَرخہ	نَمب	شوَنم/ پیڑاپ	اوس
sense	ہوش	اوسانڑں	ہوش حواس	سُرت/سُتا	سُد	سُدّ	سُدّ	اوسان
middle	اوسط/میانہ/ میانگین	وچولو/ درمیانو/ وِچ وارو	ادھیک/ نہ گھٹ نہ ودھ	درمیانہ	من زنئ	نیامگی	نیامی/ نہ ودھ نہ مچ	اوسط
standing/ability	حیثیت	زمانا/حیثیت	حیثیت	وقت/حیثیت	حیثیت	ھیس	حیثیت/ وَخت	اوقات
endowments	اوقاف	اوقاف	اوقاف	اوقاف	اوقاف/ ونک	اوقاف	اوقاف	اوقاف
hollow of the hand	کف دست کہ مقداری آب در آن جا گیرد	چلو/لپ/ ڇُڙون	بُک	بُک/لپ	لَپہ	چَنک	چَنک	اوک
wooden mortar	هاون چوبی	ہنگھ	اُکھلی	اُکھلی	اونگہ	جوگن	جوغن	اوکھلی
first	اَوّل	شروعاتی	موہری/ پہلا	موڈھی/ مُڈھلا	اَوّل	اَوّل	اَوّل	اَوّل
hail	تگرگ	گھڑا	گڑا/ ہتانواں	گڑا	ژلئ	ترونگل	ترونگو	اولا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
children	اولاد	نسل/اولاد	آل/اولاد	دِھی پت	اولاد	اوباگ	اولاد/زنک	اولاد
wool	پشم	اُنّ/پشم	اُن	اُن	وَڑئی	پژم	کھاس	اُون
camel	شتر	اُٹھ/شتر	اُٹھ	اُوٹھ	اوش	اُشتر	اُچ	اونٹ
boil	جوشانیدن	ٹھکائڑں	اُبالنڑو	اُبالنڑوا	ایشَول	لاردیگ	لارتِیننگ	اوٹانا
boiling	جوشیدہ شدن	ٹھکنڑں	اُبلنڑو	اُبلنڑوا	ایشیدل	لارگنگ	لارکِننگ	اوٹنا
female camel	شتر مادہ	ڈاچی	ڈاچی	ڈاچی	اوشہ	ڈاچی	ڈاچی	اونٹنی
high	بلند	اُوچو/بلند	اُچا	اُچا	لُوڑہ	بُرز	بُوز	اُونچا
height	بُلندی	مَتھاؤں	اُچائی	اُچیائی	لوڑوالے	بُرزگ	بُوزی	اُونچائی
tall	بلند	اُوچی	اُچّی	اُچّی	لوڑہ	بُرز	بُوزکو	اُونچی
upside down	واژگون	اوندھو	مُونڈھا	مُوندھا	نسکورَ	چَپّی	مُسّن	اوندھا
overturned	وارونہ	اُوندھی	پُٹھی	مُوندھی	نسکورہ	چَپّی	مُسّنی	اوندھی
dozing	غنودگی	پِنکی	بُگھل	انگھلاٹ	نیم ویدیدل	اَرگِذ	گِڈہ	اونگھ
doze	غنودن	پنکیون کائڑ	بُگھلاں کھاونڑ	اُنگھلانا	ذ خوب زنگیدل	گذگ	گِڈنگ	اونگھنا
inhabitant	ساکن	رھاکو	وسنیک	وسنیک	ڈسیدونکی	جہ منند	جاگئی	اہالی
arrangement	تدارکات	بندوبست	بندوبست	سربندھ	بندوبست	بست وبند	بندوبست	انتظام
capable	اہل/شایستہ	لائق/قابل	قابل	لائق/قابل	لایق	لائیک	لائق	اہل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
worthiness	اہلیت	لیاقت/ قابلیت	قابلیت	لائقی	لیاقت	لائیکی	لاہیکی	اہلیت
wife	ھمسر	زال	گھروالی	سوانی/گھروالی	ماینہ	زال	زیفہ/ اُرائی	اہلیہ
important	مہم	نہایت ضروری	ضروری	ضروری	اہم	اَلَم	ضروری	اہم
importance	اہمیت	ضرورت/قدر/اہمیت	اہمیت	اہمیت/ضرورت	اہمیت	اَلَمی/ بستار	اہمیت	اہمیت
horse's mane	یال	بُشکون	جاداں	ایال	وِشتہ	بُگش	بُچک	ایال
days	ایام	زمانو/ ڈینھں	ڈیہاڑے	دن	ورزے	روچ	دیک	ایام
selflessness	ایثار	قربانی	قربانی	قربانی	قربانی	قربانی	قربانی	ایثار
affirmation	ایجاب	قبول کرڻ	قبول کرݨ	قبول	قبلوَل	قبولؔ	قبول	ایجاب
invention	ایجاد	ایجاد	نویں شے کڈھݨ	ایجاد	ایجاد	درگیج	ایجاد	ایجاد
hurting	ایذاء	اھنج / درد/سُور/ ایزاءُ	ڈُکھ	دُکھ	ضرر/تکلیف	زلل	ڈُکھ/سزا/ زلل	ایذا
spur	مہمیز	اَڑی/مہمیز	اڑی	اڈّی	پُوندہ	گُڑی	گُڑی/مہمیز	ایڑ
heel	پاشنہ پا	کھڑی	کُھڑی	اڈّی	پُوندہ	پُونز	پُوزپاد/گُڑی	ایڑی
like this	اینطور	اِہڑو	اِہجاں/ وانگوں	اجیہا	داسے	ھنچُش	دُن	ایسا
thus	مِثل این	اہڑی	اِہجیں/ ایویں	اجیہی	داسے	ھنچُش	دُنِگا	ایسی
conveying	ایصال	پہچائڻ	بھیجݨ/ مِلݨ	بھجنا/ پہچانڑا	رَسَوَل	رسائِنگ	رسیفِنگ	ایصال

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
one	یک	ہک/ہکڑو	ہک	اک	یو	یک	یک/اَسٹ	ایک
envoy	ایلچی	قاصد/سفیر	قاصِد/سنیہڑو	قاصد	رُوءبار	ربّال	ربالہ	ایلچی
faith	ایمان	عقیدو/اعتقاد	دین	دین/ایمان	ایمان	ایمان	ایمان	ایمان
faithfulness	ایمانداری	صداقت/سچائی	ایمانداری	ایمانداری	ایمانداری	ایمانداری	اِیمانداری	ایمانداری
brick	آجر	سر	سِلھ	اِٹ	خشتہ	خِشت	خِشت	اینٹ
to strut	بہ حیلہ گرفتن	وٹڑوں	ٹھگنڑو/مارنڑو	ٹھگنا	ٹکوَل	رڈیگ	پھریفنگ	اینٹھنا
fire wood	سوخت هیزم	بارنڑں	بالنڑو/ٹل	بالنڑو	خاشے/لرگی	جَر و جر	جھر و بوُچ/ اُفِنگ ناپاٹ	ایندھن

ب

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
door	باب/در	باب/در/دروازو	در	درواجا	دروازه	درونت	دَر	باب
papa	بابا/پدر	بابا	بزرگ/وڈکا/پیو	بابا/پیو	بابا	بابا	بابا	بابا
regarding	بابت	بابت	متعلق/کیتے/واسطے	واسطے/لئی	باره	بارو	بارو	بابت
father	پدر	پئُی	پیو	پیو	پلار	پت	باوه	باپ
word	کلمه	گالھ	گالھ	گل	خبره	ٹوک/گپ	ایت/گالھ	بات
weight	وزن	وَٹ	وَٹہ	وَٹہ/وزن	وزن	وَٹ	وَٹہ	باٹ
tax	باج	ڈھس	وہاج	خراج	مالیه	سُنگ	سُنگ	باج
musical instrument	ساز	واجو/باجو	واجا	واجا	باجه	باجا	باجه	باجا
maize	ذُرت	باجھری/باجھر	باجھری	باجرا	باجره	باجری/ذُرّت	ذُرّت	باجرا
sister	خواہر	ادی/آپا	اڈّی	آپی/باجی/بھین	خورکئی	ادی	ادی	باجی
corner of the lip	گوشۂ لَب	واچھ	واچھ	وراچھ	دہ خُلے غوڑ	لُنٹانی وَت	جوڑتاره	باچھ
wind	باد	ہوا/بادری	واء	وا	باد	گوات	تہو	باد
a sail	بادبان	بادبان	بادوان	بادبان	بادوان	آچار	بادبان	بادبان
almond	بادام	بادام	بدام	بدام	بادام	بادام	بادام	بادام

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
king	پادشاہ	بادشاہ	باشاہ	بادشاہ	باچا	بادشاہ	بادشاہ	بادشاہ
cloud	اَبر	ککر/جھڑ	بدّل/جھڑ	بدّل	وریز	جمر	جمر	بادل
gold thread	تارطلا	بادلو	بادلا	بادلا	زری	زری	زرتار	بادلا
antidote for snake	زہرکش	زھرمُہرہ	زھرمُھرا	زہرمُہرہ	زھرمُہرہ	مارمھرَگ	زھرمورہ	باد مہرہ
brinjal	بادنجان	وانگنڑ	وتاؤں	بتاؤں	بانجنڑ	بگاک	وانگڑ	بادنجان
wine	بادہ	شراب/مَہ	شراب	شراب	شراب	شراب	شراب	بادہ
windy	بادی	بادی	بادی	بادی	بادی	گوات	بادی/تہوئی	بادی
aniseed	بادیان	وڈُف/سونف	سونف	سونف	خواژہ لنی	وڈوف/رَز	وَڈوف/زرخوش	بادیان
turn	بار/نوبت	وارو	وار/پھیرا	وار	وار	وار	وار/پھیری	بار
burden	بار	بار	لڈ	بھار	بار	بار	باریم/لڈ	بار
marriage procession	خویشان داماد کہ باموزیک بخانہ عروس میروند	جج	جج	جنج	ڈرا	جنی	جَن	بارات
rain	باران	برسات/مینھ	مینھ	مینھ	باران	ھور/گوارش	ہے	باران
rainy	بارانی	بارانی	برانی	برانی	بارانی	بارانی	بارانی	بارانی
means of conveyance	باربرداری	باربرداری	لڈلڈاء	باربرداری	باربرداری	بارگشی	باریم گشی	باربرداری
court	بارگاہ	دربار/بارگاہ	دربار۔ کچاہری	درگاہ	دربار	درگاہ	دربار	بارگاہ
gun powder	باروت	بارُود	برود	برود	دارُو	بارُود	بارُوت	بارود

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
powder magazine	باُروت خانہ	باُرودخانو	برودخانہ	برودخانہ	داُروخانہ	باُرودجا	باُروت خانہ	بارودخانہ
twelve	دوازدہ	بارھں	بارھاں	باراں	دوَلس	دوازدہ	دوانزدہ	بارہ
house with twelve doors	ساختمانی کہ دوازدہ درب دارد	بارھں دری	بارھاں دری	باراں دری	بارہ درئ	دروازہ دَری	بارہ دری	بارہ دری
turn	بار/نوبت	وارو	واری	واری	وار	واری	واری	باری
admitted at court	باریاب	باریاب	حاضر	باریاب	باریاب	موہِ گر	حاضر/باریاب	باریاب
admittance at court	باریابی	باریابی	حاضری	باریابی	باریابی	حاضری	حاضری/باریابی	باریابی
fine	باریک/نازک	باریک/سنھو	بریک/پتلا/مہین	پتلا/بریک	نرئے	بارَگ	اُشکن/مُہین	باریک
fineness	باریکی	نفاست/باریکی/سنھائی	بریکی	بریکی	نرئے والئ	بارگی	اُشکُنی/مُہینی	باریکی
edge	نردہ	لوڑھو	لوڑھا	واڑ	شپوَل	واڑ	پلویڑ/گیڑ	باڑ
hawk	باز	باز	باز	باز	باز	بانز	بانز	باز
investigation	بازپُرس	پچھاگاچھا	پُچھ گُچھ	پُچھ گچھ	پشتنہ	جست پرس	بازپُرس	بازپُرس
market	بازار	بازار	بزار	بزار	بازار	بازار	بازار	بازار
belonging to the market	بازاری	بازاری	بزاری	بزاری	بازاری	بازاری	بازاری	بازاری
arm	بازو	بانھں	بازو۔بانہہ	بانہہ	بازو	باسک	باسک	بازو
armlet	باُزوبند	باُزوبند	باُزوبند	بازوبند	باُزو بند	باُزوبَند	باُزوبَند	بازوبند

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
game	بازی	بازی	بازی/کھیڈ	بازی	بازی	گوازی	گوازی/کھیڈ	بازی
scent	بُو	بوء	بو	بو	بوُئیں	بو	گندھ	باس
sixty-two	شصت و دو	باہٹھ	باٹھ	باٹھ	دو شپیتہ	شست و دو	شَست و دو	باسٹھ
pot	ظرف	باسُن	بھانڈہ/تھاں	بھانڈا	لوشے	رزان	رزان	باسن
stale	بیات	پاروتھو	پروتھا۔ پروتھی	بہی	باسی	سرِتگ	ماس	باسی
inhabitant	باشندہ	باشندو/ واسی	واسی	وسنیک	ؤسیدونکے	جَہ مِنند	جاگئی	باشندہ
false	باطِل	کوڑ	کوڑ	جھوٹھ/کوڑ	باطل	دروگ	کوڑ/کھوٹ	باطل
heart	باطِن	انور/ باطن	اندر	اندر	باطن	باطن	باطن	باطن
cause	باعث	سب/ باعث/کارنوں	سبب	کارن/سبب	سوب	سَوَب	سَوَب	باعث
garden	باغ	باغ	باغ	باغ/ باگ	باغ	باگ	باغ	باغ
rebel	یاغی	باغی	باغی	باغی	یاغی	یاغی	یاغی	باغی
weaving	بافت	اَڑانوت	ؤنڑت	بُنڑت	وودل	گوَ پگ	گوَفِنگ	بافت
crisp cake	یک نوع نان روغنی	باقرخانی	باقرخانی	باقرخانی	باقرخانی	روگنی نانے	باقرخانی	باقِرخانی
balance	باقی	باقی	بچیا/ باقی	باقی	پاتہ	باقی	باقی	باقی
fear	باک	ڈپ	ڈَر	ڈَر/خوف	باک	ترس	باک/خُلیس	باک
virgin	باکرہ/دوشیزہ	کنواری	کنواری/ باکرہ	کواری	پیغلہ	جنین جِکت	ٹولوکا مَسِر	باکرہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
rein	لگام	واگ	واگ	واگ	ملندہ	لگام	لغام	باگ
wild cat	گربہ وحشی	جنگلی بلو	باگڑبلا	باگڑبلا	بیابانی پشی	جنگلی پشی	گیاوان پشی	باگڑبلا
tiger	پلنگ	واگھ	شینہ۔بگھیلا	شیر	پڑانگ	ڈیھو	خلیغا	باگھ
hair	مو	وار	وال	وال	ویشتہ	پھٹ/میو	پوہ/پٹ	بال
ear ring	آویز	والو	والا	والا	والی	والی	والی	بالا
cream	سرشیر	ملائی	ملائی	ملائی	پیروے	ملائی	پچیروک	بالائی
bucket	سطل	بالٹی	بالٹی	بالٹی	بالٹے	بالٹین/زیل	بالٹی	بالٹی
pillow	بالش	وھانڑو/سرہانڑو	وہاناں۔سراناں	سرہانڑاں	بالشت	بالشت	بالشت/سرجہ	بالش
span	وجب	گرانٹھ	گٹھ	گٹھ	چارپاک	بچیل	گدست	بالشت
adult	بالغ	بالغ	جوان	بالغ	بالغ	بالک	بالغ	بالغ
a child	بچہ	بار	بال/بالکا	بال	هلک	چک	مارکو/چوٹو	بالک
sand	ریگ	واری	ریت	ریت	شگہ	ریک	ریک	بالو
sweet	یک نوع شیرینی	بالوشاہی	بالوشاہی	بالوشاہی	بالوشاہی	بالوشاہی	بالوشاہی	بالوشاہی
ear-ring	گوشوارہ	والی	والی	والی	والئی	والی	والی	بالی
grown	بالیدہ	ودھنو	ودھی ہوئی	ودھنو	لوئی شوے	رُدوگ	رُدوی	بالیدہ
pillow	بالش	سیراندھی	سرھانڑاں	سرھاندی	بالشت	سَرون	سرجہ	بالیں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
roof	بام	چھت/ ماڑی	ماڑی	چھت	بام	بالا	بامب	بام
kind of rope	طنابی	وان/ وانڑ	وانڑ	وانڑ	بانڑ	روت	وانڑ	بان
dress	پوشاک	تانی/ پوشاک	بانا	پہناوا/ بانڑا	کالی	پوت/ پوشاک	پُچ	بانا
snak's hole	سوراخ مار	نانگ جُوبر	نانگ دی کُھڈ	کُھڈ	دَ مار سوڑہ	مارءِھونڈ	دُوشہ نا کھوڑ	بانبی
distribute	تقسیم کردن	ونڈنڑ	ونڈنڑ	ونڈنڑا	ویشل	بہرکنگ	ونڈِنگ/ بشخنگ	بانٹنا
sterile	نازا	سنڈھ	سنڈھ	اپھل	وچہ	سَنٹ	سَنٹ	بانجھ
to fasten	بستن	بَدھنڑ	بَدھنڑ	بنھنڑا	تڑل	بندگ	تَفِنگ	باندھنا
maid slave	کنیز	گولی/ بانہی	بردی۔گولی	گولی	وِینزہ	مولِد	چوکری	باندی
bamboo	خیزران	بانس	بانس	وانس	بانڈس	بمبو	بمبو	بانس
flute	فلوت	بنسری	ونجھلی۔مُرلی	ونجھلی	شپیلئ	نڑ/نَل	شُول	بانسری
fop	آدمِ خودنما	اڑبنگ	بانکا	بانکا	پاڑچ	اَلمَست	مستالوک	بانکا
foppery	خودنمائی	اڑینگائی	نزاکت	بانکپن	پالچی	سرمستی	مستالی	بانکپن
lady	بانو	بانو	خاتون	بانو	میرمن	بانک	گودی	بانو
arm	بازو	بانہں	بانہہ	بانہہ	مڑوند	باسک	باسک	بانھ
founder	بیناگلنار/ بانی/ مؤسس	بانی	موہری	موڈھی	بانی	ناھیوک	بنائی	بانی
belief	باور	باور	یقین	باور	باور	باور	باور	باور

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
female cook	آشپز	بورچیاٹیں	بورچن	بورچن	اشپزہ	بورچی	بوڑچی (نیاڑی)	باورچن
cook	آشپز	بورچی	بورچی	بورچی	اِشپز	بُورچی	بوڑچی	باورچی
fifty-two	پنجاہ و دو	باونجاہ	بونجھا	بوِنجا	دوہ پنزوس	پنجاہ و دو	پنجاہ و دو	باون
outside	بیرون	باہر	باہر	باہر	بَہرَ	در	پیشَن	باہر
together	باہم	گڈ	آپت وچ	آپوں وچ	سَرہ	آپتی	تین پتین/ہوار	باہم
mutualy	باہمی	گڈیل	آپس دا	آپسی	پہ ٹچلو کے	یکجائی	تین پتینی/ہواری	باہمی
mad	دیوانہ	چریو	چھتا	چھتا/پاگل	لیونے	گنوک/مڑگئی	گنوک	باؤلا
mad woman	زن دیوانہ	چری	چھتی/کملی/گاہلی	کملی/جھلی	لیونی	گنوک	گنوک (نیاڑی)	باؤلی
twenty-two	بیست و دو	باویہہ	باویہ	بائی	دُوہ ویشت	بیست و دو	بیست و دو	بائیس
left	چپ	کھابو	کھبا/پُٹھا	کھبا	کِنڑ	چَپّ	چپ	بایاں
lion	شیر	ببرشینھں	شیر۔شینہ	ببرشیر	مزرے	شیر	شیر	ببر
acacia tree	درخت بزرگ خاردار	ببر	کِکّر	کِکّر	کیکر	چگرِد	کگر	ببول
misfortune	بدبختی	بدبختی	بدنصیبی غم بھری کہانڑیں	بپتا	بدبختی	بےنصیبی	بےبختی	بپتا
to be out of control	برگشتگی	مچھرجڑں	مچھرنڑ	مچھرنا	پاریدل	زھرارگ	بگرو۔ینگ	بھڑنا
an idol	بُت	بُت	بُت	بُت	بُت	بُت	بُت	بُت
sweet-meat	شیرینی	پتاشو	پتاسا	پتاسا	پتاسہ	پتاسا	پتاسہ	بتاشہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
explain	بیان کردن/ تعریف کردن	بُدھائڑں	ڈسڑو	دَسنا	ویئل	ڈسگ	نِشان تِننگ	بَتانا
to pass	گذشتن	گذارڑں	گزارڑو	گذارنا/ جالنڑا	تیروَل	تیرکنگ	گِدریفنگ	بِتانا
exaggeration	سخن دراز/ مبالغہ آمیز/ اغراق	گالھوڑو	گالھ دا ودھارا	بتنگڑ	لویہ خبرہ	مزنیں گپ	بھلاایت	بتنگڑ
wick candle	شمع	بتی	وَٹ	بتّی	بتئی	بتی	بتی	بتّی
thirty-two	سی و دو	ٻٽيھ	بتریہ	بتّی	دوہ دیرش	سی و دو	سی و دو	بتیس
the set of teeth	یک دست دندان	ٻٽيھي	بتریہی	بتری	غاشونہ	سی و دودنتان	سی و دو دنتان	بتیسی
road	راہ	دگ/ واٹ	وٹ	وٹ	لارہ	دَگ	دَگ	بٹ
highway robber	رہزن	پھورو	ٹھگ	راہ مار	داڑہ مار/ لٹیرا	ڈُ نگ	ڈُ نگ	بٹ مار
juggler	حقہ باز	مداری	مداری	مداری	مداری	مداری	مَداری	بےباز
division of crop between cultivator and landlord	تقسیم	بٹئي	ونڈ	ونڈ	ویش	بٹائی	بَٹائی	بٹائی
to be divided	تقسیم شُدن	وراہڑں	ونڑو	ونڑا	ویشل	ونڈبوگ	ونڈی مَتنگ	بٹنا
purse	کیف پول	بٹوں	بٹوآ	بٹوا	بٹوہ	بٹوا	بٹووا	بٹوا
division	تجزیہ/ تقسیم	ورہاڱوں	ونڈ	ونڈ	ویش	ونڈبھر	ونڈ	بٹورا
to collect/to sweep	جمع کردن	میڑڑں	میلنڑو	ماٹھنڑا	راغونڈول	مُچ کنگ	مُچ کنِنگ	بٹورنا
to seat	نشاندن	وہارڑں	بہلاونڑ	بٹھانڑا	کشینول	نادینگ	تولِفنگ	بٹھانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
daughter	دختر/دُخترک	دھی	دھی	دِھی	نُور/لُور	جِنک	مَسِڑکو	بیٹیا
quail	کرک	میٹرو	بٹیرا	بٹیرا	مڑز	بٹیر/بَینکو	باڑو	بٹیر
right	بجا/درست	ٹھیک	ٹھیک/دُرست	ٹھیک	پہ زائے	برجا	برجا/ٹھیک	بجا
to play	ساززدن	وجاڑں	وجاونڑ	وجانڑا	ژغوَل	وجینگ	خلنگ	بجانا
yacht	قایق/کشتی	بتیلو	بجرا	بجرا	وَڑہ کشتئ	آگوٹ	آغوٹ	بجرا
gravel	سنگ ریزہ	بجری	بجری	بجری	باجری	زوَار	ژل	بجری
lightning	برق	بجلی	بجلی	بجلی	بریشنا/پیلبو/بجلی	گروک/بجلی	گروک/بجلی	بجلی
power house	کارخانہ برق	بجلی گھر	بجلی گھر	بجلی گھر	بجلی گر	بجلی گھر	بجلی گھر	بجلی گھر
be sounded	نواختن موسیقی	وجڑں	وجنڑ	وجنڑا	ژغیدل	وَجگ	خلینگنگ	بجنا
badger	گورکن (نام جانور)	گورپٹ	بجّو	بجّو	گورکش	گورپَٹ	گورپٹ	بجّو
riddle	چیستان	گجھارت	بُجھارت	بجھارت	قصئ	بُجارت	چاچا	بجھارت
extinguish	خاموش کردن چراغ	اُجھاڑں	وِسماونڑ	بجھانڑا	اور مڑکوَل	ٹُشگ/توسگ	کسفِنگ	بجھانا
to be extinguished	خاموش شدن آتش	وسامڑں	وسمنڑ/ٹھنڈا	بُجھنڑا	دَ اور مڑکیدل	ٹُسگ/مرنگ	کہینگ	بُجھنا
thought	قیاس	ویچار	وچار	وچار	فکر	بیچار	بچار	بچار
helpless	بیچارہ	ویچارو	شودا	وچارا/مہاتڑ	خوار	بزگ	بےوَس	بچارا
save	پس انداز کردن	بچائڑں	ونو	بچانڑا	زَغورَل	رکینگ	بچیفنگ	بچانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
safety	بی خطری	بچاءُ	بچاؤ	بچاء	زَغورَنہ	رَک	بچھ	بچاؤ
childhood	کودکی	باروتن	بلپنڑ	بال پُنڑا	وَڑوَکوالے	کسانی	ُچکِی	بچپن
infancy	کودکی	بالجتی	بلپنڑ	بال پُنڑا	ھلکوالے	چُکی	چکی	بچپنا
saving	پس انداز	بچت	بَچت	بَچت	بچت	بچک/سرآمتک	بچت	بَچت
word of honour	قول	وچن	وچن	قول	لوظ	لوز	لوظ/قول	بچن
to be saved	باقی ماندن	بچں	بچنڑ	بچنڑا	زغوریدل	سرآ یگ	بچنگ	بچنا
brat	بچہ/بچکک	بلونگڑو	بلونگڑا	بچونگڑا	وڑوکئے	چلک	بچو	بچونگڑہ
child	بچہ	بار	بال	بال	بچے	چُکَ	چُنا	بچہ
womb	بچہ دان	گبھرن/کُکھ	کُکھ	کُکھ	حرم	چُکَ دان	بیرینہ	بچہ دان
calf	گوسالہ نر	گابو	وَچھا	وَچھا	سخے	گوسگ	روڑ/بچھی	بچھڑا
to be seperated	جداشدن	وچھڑڑں	وِچھڑن	وچھڑنا	جلاکیدل	بِسرگ	تہیل تھمِنگ/ ہتال تھمِنگ	بچھڑنا
to be spread	گسترده شدن	وچھاڑں	وِچھنڑ	وچھنڑا	غوڑیدل	چیرگیجگ	اوار مَتنگ	بچھنا
scorpion	کژدم	وِچھو	وَٹھوہاں	ٹھوآں	لڑم	زیم	تیلّ	بچھو
carpetting	بستر/رختخواب	وچھاڑوں	بسترا	وَچھونڑا	نالی/کمبلہ	چیرگیج	تھڈا	بچھونا
colt	کرہ اسپ	بھان	وچھیرا	وچھیرا	بیانڑ	کُرّگ	کرہ	بچھیرا
foal	کرہ اسپ مادہ	بھان	وچھیری	وچھیری	بیانڑہ	کرّگ/بیان	کرہ	بچھیری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
female young one	دُختر خُردسال	مارڑی	بالڑی	بالڑی	بچئی	جِنک	مَسرِکو	بچی
reinstated	بحال	بحال	وَلا لاونڑاں	بحال	پہ حال	برجا	برجا	بحال
restoration	عودت	بحالی	بحالی	بحالی	پہ زائے کیدل	برجائی	برجائی	بحالی
argument	بحث	بحث	جرح	جرح/بحث	بحث	تات پچار	تکرار/باڈوِی	بحث
sea	بحر/دریا	وڈوسمنڈ	سمندر	سمندر	بحر/سمندر	دریا	بحیر/سمندر	بحر
crisis	بُحران	مہیلوڑ	وِگاڑ	وگاڑ	بحران	بےسَرجمی	بےسرجمی	بُحران
navy	نیروی دریائی/بحریہ	بحری فوج	بحریہ	سمندری فوج	بحریہ	دریائی فوج	بحیریہ	بحریہ
fever	تب	بخار/تپ	تپ	تاپ	تبہ	تَف	اِلؔ	بخار
fire place in wall	بُخاری	بُخاری/چُھل	بُخاری	انگیٹھی	بخاری	آس جاگہ	بُخاری	بخاری
fortune	بخت	بخت/بھاگ	بھاگ/نصیب	بخت/بھاگ	بخت	بخت	بخت/نصیب	بخت
part	بخش	حصو/پتی/بھاگوں	حصہ	حصّہ	برخہ	بَہر	بشخ	بخرا
gift	بخشش/ھدیہ	بخشیش	بخشیش	بخشیش	بخنہ	بشکیش	بشخیچ	بخشش
to grant	بخشیدن	بخشڑوں	بخش ڈیونڑ	بخشڑوا	بخشل	بشکگ/بہلی کنگ	بشخنگ	بخشا
avarice	بُخل/امساک	کنجوس	کنجوسی	کنجوسی/شوم پنڑا	شُوقیا	کنجوسکی	کنجوسکی/مچوٹی	بُخل
miser	بخیل/ممسک	کنجوسی	کنجوس	کنجوس/شوم	شُوم	کنجوسک	کنجوسک/مچوٹ	بخیل
stitch	بخیہ	بکھیو/ٹانگو	بخا	بخیہ	بخئی	بخیہ/ڈک	جرک/ترڈپ/ڈک ٹِشتارک/بخہ	بخیہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
bad	بد	بد	گندہ/خراب	بد	بد	بد	بد/گندہ/خراب	بد
dis-satisfied/proud	بدماغ	جیڑاک	بدماغ	بدماگ	بدمغز	بدمغز	بدمغز	بدماغ
low-born	بدذات/بدجنس	کمیزڑوں	بدذات	بدذات/کمینہ	بدذات	بزّات	بدذات/کم اصل	بدذات
suspecious	بدگمان	بدگمان/شکی	شکّی	یکّی/وہمی	بدگمان	بدگمان	بدگمان/شکّی	بدگمان
ill-tempered	بدمزاج	بدمزاج	بدمزاج	بدمزاج	بدطبیعت	بدطبیعت/بےرودم	بدمزاج/تُرُند	بدمزاج
immoral	بدجنس	بدمعاش	بدماش	بدماش	بدمعاش	بدماش	بدماش/شودہ	بدمعاش
the full moon	بَدر/ماہِ کامل	چوڈس/پوروچنڑ	پورا چندر	پوراچن	پورہ سپوژمئ	پُورنوک	چانڑدہ ناٹوبے	بَدر
drain	راہ آب مجری	گندی نالی	گندی نالی	بدروں/گندی نالی	گندہ نالئ	نالی	نالی	بَدررو
escort	بدرقہ	بدرقو/ساتھی	حفاظتی دستہ	حفاظت کرنا	بدرگہ	حفاظت کنگ/پانگ	حفاظت کِننگ	بدرقہ
be moved	سبب رم کردن اسب شدن	ٹاھن	بدکنڑ	تراہنڑا	ترھول	ترادَیگ	ترہ تننگ	بدکانا
substitute	معاوضہ	بدل	عوض	بدل	بَدل	مَٹ	بدل/مٹ	بَدَل
revenge/exchange	کین/انتقام	بدلو	بدلا	بدلا	بَدل	بیر	بیر	بدلا
to change	بغییر دادن	بدلائڑوں	بَدلاونڑ	وٹانڑا	بدلَول	بدلینگ	بدلِفنگ	بدلانا
exchange	عوض کردن	مٹجڑوں	بدلنڑ	بدلنا	بدلَول	بدل ئوگ	بدلیفنگ	بدلنا
cloud	ابر	ککری	بدلی	بدلی	بدلی	جُو/جمبر	جمر	بدلی
body	بدن	بدن/تن/سریر	پنڈا	پنڈا/سریر	بدن	بدن	بدن/جان	بدن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to wager	شرط بندی	شرط بدھنڑوں	شرط لاونڑ	شرط لانڑا	شرط تړل	شرط جنگ	شرط تَفِنگ	بَدنا
infamous/a desert man	احمق/روستیایی	بدو	بدھو	بدّو	بَدُو	بَدُو	بَدُو	بدُّو
wednesday	چہارشنبہ	اربع	بُدھ	بُدھ	چارشنبہ	چارشنبہ	چارشنبہ	بُدھ
congratulation	تبرک	وادھائی	ودھائی	ودھائی	مبارکی	مبارک بادی	مبارکی	بدھائی
ewer	لولنگ	بدنو	ودھناں	کروا	برتی	کرّہ	بدنی	بدھنا
simpleton/fool	احمق	جٹ	بُدھو	بُدّھو	ناپوہ	جَٹ	بُدھ	بُدّھو
badness	بدی	بدی	بدی	بدی	بدی	بدی	بدی	بدی
foreign	خارجہ	پردیس	پردیس	پردیس/بدیس	پردیس	در مُلک	پردیس	بدیس
foreigner	خارجی	پردیسی	پردیسی	پردیسی/بدیسی	پردیسی	در مُلکی	پردیسی	بدیشی
old	پیر	بڈھو	بُڈھا	بُڈّھا	بوڈا	پیر	پیر	بُڈّھا
old woman	پیر (زن)	بڈھی	بُڈھی	بڈھی	بُوڈئی	پیرزال	پیرنگانیاڑی	بُڈّھی
bridegroom	داماد	ور	وَر	ور	زوم	سالونک	سالُم	بر
dry land	بر	رڻوں	بَر	خشکی	اُچہ	بڑ	بارن/خشکی	بر
verandah	ایوان	وراںڈو	برانڈہ	برانڈا	برانڈہ	برانڈہ	برانڈہ/مَنّہ	برآمدہ
bad	خراب/بد	بُرو	گندا	بُرا/بھیڑا	بد	گندگ	گندہ	بُرا
equal	برابر	برابر	ہکوجتی	بوبر/اکوجہیا	برابر	بروبر	برابر	برابر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
equality	برابری	برابری	برابری	برابری	برابرے	بروبری	برابری	برابری
marriage procession	دستہ از افراد شامل داماد کہ بطرف خانہ عروس زود	جنج	جنج	جنج	ورا	جَنّی/جن	جَن	برات
attendents at a marriage	دعوت شدہ بعروسی ازطرف داماد	جانجیں	جانجی	جانجی	وراوالا	جنجی	جنی	براتی
sitting	تشریف فرما شدن	ویھنڑوں	بیٹھا	بہنڑا	کښېنستل	نِندگ	توُ لِنگ	براجمان
brother	برادر	بھاءُ	بھرا	بھرا	ورور	بَرات	اِلُم	برادر
brotherhood	برادری	بھائپی	بھرَپّی	برادری	وروروَلی	برادری	اِلُمی	برادری
shining	بُراق	بُراق	بُراق	براق	بُراق	بُراق	بُراق	بُراق
evil	بدی	بُرائی	خرابی	برائی	بدی	ناشری	بدی	بُرائی
ruined	برباد	برباد	اُجڑیا	اُجاڑ	برباد	بباد/برباد	برباد	برباد
barbarity	بربریت	بربریت/ظلم	ظلم	ظلم	زورزیاتے	زور زیاتی	ظلم	بربریت
duckharp	اُردک چنگ	سارنگی	سارنگی	سرنگی	سارنگی	دَنبُورہ	دَنبُورہ	بربط
power	زور	زور	زور/گھمنڈ	زور	وس/زور	وَس	وَس/زور	برتا
conduct	رفتار	ورگاؤ/سلوگ	ورتارا	ورتارا	سلوک	دود	سلوک	برتاؤ
utensil	ظرف	تھانو	تھاں	بھانڈا	لوشے	ہیران	رزان	برتن
to use	استعمال کردن	ورتائن	ورتنڑ	ورتنڑا	پکاروَل	کارمردکنگ	کاریٹ اہنگ	برتنا
superiority	برتری	وڈائی	وڈائی	وڈیائی	لوئے والے	شری	وڈائی	برتری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
a tower	بُرج	کونگرو	بُرزی	بُرج	برج	بُرج	بُرجی	بُرج
spear	نیزہ	بڑچھو	برچھا	برچھا	نیغہ چاڑہ	نیزہ	بڑچھی	برچھا
spear	نیزہ کوچک	بڑچھی	برچھی	برچھی	چاڑہ	جنبیا	بڑچھی	برچھی
dismissed	برطرف	برطرف	برخاست	برطرف	لہ کارہ شڑل سوے	خلاص	برخاست	برخاست
son	فرزند/پسر	پُٹر	پُتر	پُتر	زوئی	چُک	مار/مٹ	برخوردار
carrier	بردارندہ	کھنڑندڑ	چاونڑوالا	چکن والا	وڑونکی	بروک	دروک	بردار
endurance	تحمل	سگھ	سہار	صبر	صبر	صبر	سگھ	برداشت
slave	غلام	غلام	بردا	غلام/گولا	مریئی	ڈیہ/کلام	مے/چاکر	بردہ
partition	بَرزَخ	بَرزَخ/پردو پاڈھی	بَرزَخ	بَرزَخ	بَرزَخ	بَرزَک/پڑدہ	برزخ/پڑدہ	برزخ
year	سال	وَرہیہ	سال	ورھا	کال	سال	سال	برس
rainy season	برشگال/ فصل بارندگی	برسات	مینہ جھڑ	برسات	باران	ہور	ہر	برسات
rain coat	کت بارانی	بارانی کوٹ	برساتی	برساتی	باران کوٹ	باران کوٹ	برساتی	برساتی
to shower down	باعث باریدن شدن	وسائڑوں	وساونڑ	ورھانڑا	ورول	گوارینگ	شلِفنگ	برسانا
to rain	باریدن	وسنڑوں	وسنڑ	ورھنا	وریدل	شلگ	شلِنگ	برسنا
death anniversary	مراسم سال گرد مرحوم	ورسی	ورھینڑواں	ورھینڑوی	کالیزہ	مرگ سال	مرک سال	برسی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
eucoderma/leprosy	برص	آچھوکوڑھ چھری	گدر	پُھل بیری	پلیس	گلاک/پیسک	گلاک/پیسک	برص
dismissed	برطرف	برطرف	برطرف	برطرف	برطرف	درکرتگ	برطرف	برطرف
on the contrary	برعکس	اُبتڑ	پُٹھا/خلاف	اُلٹ	برعکس	آدیم	چَپّی	برعکس
snow	برف	برف	برف	برف	واورہ	برف	گوارک/برف	برف
white-toffee	نوعی شیرینی	برفی	برفی	برفی	برفی	برفی	برفی	برفی
lightning	برق	وِجُ	بجلی	بجلی	بریشنا/پیلبو	گروک	گروک	برق
firm	برقرار	برقرار	قائم/جمیار ہنڑال	قائم دائم	پہ زائے	برکرار/برجاہ	برقرار/قائم	برقرار
veil	برقعہ/حجاب	برقعو	بُرقا	بُرخا	بورقہ	برکہ	بُرخہ	بُرقع
blessing	برکت	برکت	برکت	برکت	برکت	برکت	برکت	برکت
rainy season	برشگال/ فصل بارندگی	مینھوگئی جی مند	جھڑمینہ	برکھارُت	بشہ کال	بشام	بشام	برکھا رُت
leaf	برگ	پَن	پتر	پتا	پانڑہ	پَن	پَن	برگ
banyan tree	نوعی درخت	بڑ	بوہڑ	بوڑھ	بَڑ	بر	بڑ	برگد
chosen	برگزیدہ	چونڈیل	چونڑواں	چونڑواں	انتخاب شوی	گچین/سوکین	گچینا/کانڈا	برگزیدہ
borer/gimlet	متہ	برمو	ورما	ورما	برمہ	بُرما	برمہ	برما
to bore	متہ کردن	سَل کرڑں	چھِن کڈھنڑ	چھیکنڑا	برمہ کول	سُنبگ	بُرمہ کننگ	برمانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
conspicious	برملاء	برملا	سب دے سامنڑیں	گج وچ کے	شکارہ	ریملاس	رُوملاس	برملا
angry	برھم	خفا	نراض	غصّے/نراض	پاریدلے	ناراض	ناراض	برہم
brahman	برھمن	برہمن/ باہمنڑوں	بامنڑ	باہمنڑ	برامن	برہمن	برہمن	برہمن
naked	برہنہ	اُگھاڑو	ننگا	ننگا	بربنڈ	جاں در	لغڑ	برہنہ
free	بری	چھڈنوں	چُھٹا	بری	خلاص	پُھٹیگ	خلاص	بری
belonging to the dry land	برّی	خشکی	وری	برّی/خشکی	دؤچے	ہشکی	بارَنی/خشکی	برّی
bad	بد	بُری	بُری	بُری/بھیڑی	بَدہ	گندگ	گندہ	بُری
dish of flesh and rice	پلوی کہ با گوشت بریان مخلوط است	بریانی	بریانی	بریانی	بریانی	بریانی	بریانی	بریانی
the Bengal fig-tree	نام درختی	بڑ	بوہڑ	بوڑھ	بڑ	بڑ	بڑ	بڑ
brag	لاف	بکھ	پُھوت	پھَڑ	غٹ غٹ	پوتاری	نکاف	بڑ
braggart	لاف زن	واتوڑی	پُھوتی	بڑبولا	غٹ غٹ وَیل	مزن حبر	نکافی	بڑبولا
big	بزرگ	وڈو	وڈا	وڈا	لوئے	مَزَن	بھلآ	بڑا
murmuring	غرغر	بڑبڑ	بڑبڑ	بڑبڑ	غٹ غٹ	بَڑبَڑ	بڑبڑ	بڑبڑ
to murmur	غرغر کردن	بکنڑوں	بُڑبُڑ کرنڑ	بُڑبُڑانڑا	بنڑھارے	لیجگ	بڑبڑنگ	بُڑبُڑانا
old age	پیری	بڈھاپو	بُڈھیپا	بڈھیپا	بُوڈاتوب	پیراں سری	پیراں سری	بڑھاپا
to expand	زیاد کردن	ودھائڑوں	ودھاونڑ	ودھانڑا	زیاتول	وَدّینگ	ودیفنگ	بڑھانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
increase	تزاید	زیادتی / وادھو	وادھا	وادھو/کثرت	زیاتی	زیادھی	زیادھئی	بڑھتی
to increase	زیادشدن	ودھنڑں	ودھنڑ	ودھنڑا	زیاتیدل	وَدّگ	ودِنگ	بڑھنا
carpenter	نجار	ڈکھنڑں	درکھان	ترکھانڑ	ترکانڑ	دارکار/واڑو	دراکانڑ	بڑھئی
best/superior	پربہا	اُچو/چنگو	ودھایا	ودھیا	ذیر شہ	گراں بہا	کانڈا	بَڑھیا
an old woman	پیرزَن	بڈھی	بُڈھڑی	بڈھی	بُوڈئی	پیرزال	پیرنگانیاڑی	بُڑھیا
big	بزرگ	وڈی	وڈی	وڈّی	لویہ	مزن	مزہ/بھلاّ	بڑی
coward	ترسو	بزدل	ڈروّ	بزدل/ڈراکل	ویَرنڈونکے	لگور	لغور	بُزدل
cowardness	بزدلی	بزدلی	ڈر	بزدلی	ویرہ	لگوری	لغوری	بُزدلی
cloth merchant	پارچہ فروش/ بزاز	بجاج	بجاج	بجاج	بزاز	گد بہاکنوک	پُچ بہاکروک	بزّاز
great	بزرگ	بزرگ	وڈا	وڈا	بزرگ	بُزرگ	بزرگ	بزرگ
greatness	بزرگی	بزرگی	وڈائی	بزرگی	بزرگی	بزرگی	بزرگی	بزرگی
assembly	بزم	محفل	مجلس	محفل/مجلس	محفل	دیوان	دیوان	بزم
power	طاقت	وس	وَس	وس	وَس	وَس	وَس	بَس
poison	زہر	زہر	وِس۔وِہو	وِس	زھر	زھر	زھر	وِس
to forget	فراموش کردن	وسارنڑں	وِسارنڑ	بُھلنڑا/ وسارنا	ہیروَل	شموشگ	گِیرام کننگ	بِسارنا
carpeting	بساط	پتھاری	تڈی۔بُڈا	بساط	بساط	چیرگیج	تَڈا	بِساط

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
settle	آبادکردن	وسائڑوں	وساونڑ	وسانڑا	آبادوَل	آبادکنگ	آبادکننگ	بسانا
bedding	رختخواب/بستر	بسترو	بسترا	بسترا	بستره	بستر/نپاد	بیرُم	بستر
bundle/bag	بستہ	بستو/گھیلھو	بستہ	بستہ	بغچہ/غوٹہ	بستہ	بستہ/بُغچہ	بستہ
village	قریہ	وستی	وَستی	وستی	کلے	حلک	خلق/ڈیہہ	بَستی
spent	بسر	بسر	گزر	بسر	تیروَل	تیر	تدینگ	بَسر
slaughtered	بسمل	بسمل	زخمی	پھٹڑ	ژوبل	زَدَگ	گوجہ/چنبھی/ زپوتز	بسمِل
spring season	بہار	بسنت	بسنت	بسنت	سپرلے	ہتم	ہَتَم	بسنت
of yellow colour	زرد رنگ	بسنتی	بسنتی	بسنتی	ژڑ	زرد رنگ	پُشکَن	بسنتی
trust	یقین	یقین	وِسواس	وشواش	یقین	سِتک	یقین	بسواس
to sob	ھک ھک کردن	سُڈکو	ڈُسکنڑ	ڈُسکنڑا	سُلگئی وَہَل	زرم گریوگ	خِسکِنگ	بسورنا
adze	تیشہ نجاری	واہولو/ واہلو	وہولا	تیسہ	تیشَئ	تَش	تش	بسولا
roost	دازه	واہیرو/ٹکاءُ	ٹِکانڑاں	بسیرا	شپہ تیروَل	کڈو	نن ناگِد ریفنگ	بسیرا
good news	بشارت	بشارت/خوشخبری	خوشخبری	خوشخبری	زیرے	مستاگ	مِستائی	بشارت
cheerful	بشاش	سَرہوا/خوش خرم	خوش خرم	خوش بخوش	خوشحال	وَش	خوش	بشاش
mankind	بشر	بشر/انسان	بندہ	بشر/بنوا	بشر	بنی آدم	بشر	بشر
sight	بصارت/بینایی	دید	دِید	بینائی/نظر	نظر	دیدوک	نَظر	بصارت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
insight	بصیرت	بصیرت	بصیرت	سمجھ بُجھ	بصیرت	پوہی	پوھی/دانائی	بصیرت
duck	بط	بدک	بدک۔ بدرخ	بطک	ایلئی	بطخ/ہَٹ	بدک/انج	بطخ
belly	بطن/شکم	پیٹ	ڈھڈھ	کُکھ	لڑمون	لاپ	پڈ	بطن
after	بعد	پوءِ	آخر	مگروں	پسته	رَند	پد	بعد
distance	بُعد	ڈوری	فاصلہ	پندھ	لیری	گستائی	مُری	بُعد
some	بعض	بعض/کجھ	کُئی	کُجھ	زنے	چی ئے	ِگرواس	بعض
distant	بعید/دور	پَرے	پرے	دُور/پرے	لِیرے	دِیر/دُور	مُر	بعید
rebellion	شورش	بغاوت	بغاوت	بغاوت	بغاوت	یاغی گری	یاغی ِگری	بغاوت
spare cloth wrapper	بقچہ	بُجکو/گنڈھڑی	بقچہ۔ بُشکا	گھٹڑی/گنڈھ	بنچہ	بکچہ	بخچہ	بُغچہ
bale	بقچہ	بُجکی	بُشکی	گنڈھڑی	غٹہ	بشکوی	بخچُڑو	بُغچی
malice	کینہ	بُغض/کیتھو	کینہ	ویر	ضِد	کست	کست	بُغض
armpet	بغل	بَغَل/کچھ	کچھ	کچھ	بغل	بغل	بغل	بغل
eternity	بقا/دوام	بقا	بقا	بقا	بقا	نمیرانی	مدام	بقا
grocer	بقال	بقال/ بھاجی وکڑندڑ	لونڑیں تیلی	سبزی والا	بنیا	بقال/گود	بخال	بقال
remainder	باقی/بقیہ	بقایا	بقایا	بقایا	پاته	منتگیں	باخی	بقایا
balance	باقی/بقیہ	باقی	بقایا/بچدا	باقی	پاته	سرآختگیں	باخی	بقیہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
weaping	گریہ	رُوج/راڑو	بُکاٹ	رونڑ	اَنگولا	کوکار	واتوڑ	بُکا
virginity	بکارت/دوشیزگی	کنوارپنڑوں	کنواریں۔بکارت	کوارپن	پیغلتوب	جنکی	مَسڑی	بکارت
for sale	برای فروش	ویکاؤ/ویکو	وکاؤ	وکاؤ	خرسیدو	بہائی	بہائی	بکاؤ
armour	زرہ	زرہ	زرہ	زرہ	زغرَہ	زرہ	زرہ	بکتر
he goat	بُزِ نر	بکرو	بکرا	بکرا	بکرے	پاچن	مت	بکرا
she goat	بُزِ مادہ	بکری	بکری	بکری	بکریٔ	بُز	ایٹ	بکری
sale	فروش	وکرو	وِکری	وِکری/گاہکی	بکری	سودائی	بکری	بکری
hide	پردہ	بُکل	بُکل	بُکل	دس مالونہ	چُرمٹ	چُرمٹ	بُکل
jabbler	حرف بیہودہ زدن	بکنڑوں	بکواس کرنڑ	بکنڑا	بکواس کوَل	جک/جنگ	بکِنگ	بکنا
to be sold	بفروش رسیدن	وکجنڑوں	وِکنڑ	وِکنڑا	خرسیدل	بہابوگ	بہامتنگ	بکنا
talkativeness	ورّاجی	بکواس	بکواس	بکواس	خبرچنڈ	پُوتاری	بکواس/ریُودہ	بکواس
to be scattered	پخش شدن	وکھرجنڑوں	ِکھنڈنڑ	ِکھلرنا	خوریدل	تالان بوگ	تالان مننگ	بکھرنا
to scatter	پخش کردن	کھنڈیڑوں/ وکھیڑوں	ِکھنڈاونڑ	کھلارنا	خورَول	تالان کنگ	تالان کننگ	بکھیرنا
wrangling	جنجال	بکھیڑو	جھیڑجھٹا/جھیڑا جھگڑا	بکھیڑا	لانجہ	جنجال	جنجال/جھیڑہ	بکھیڑا
harm	خرابی	بگاڑو	وِگاڑ	وگاڑ	ورانے	ناتاھی	خرابی	بگاڑ
spoil	خراب کردن	بگاڑنڑوں	وگاڑنڑ	وگاڑنڑا	ورانول	پردشگ	لوڑِنگ	بگاڑنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to be enraged	ناراحت شدن/ عصباتی شدن	بگڑجنڑوں	وِگڑنڑ	وگڑنڑا	ورایندل	نارضابوگ	چِڑنگ	بگڑنا
bugle	شیپور	بگل	بگل	بگل	ترم	کرنا	بِگل	بِگل
crane	کلنگ (مرغ)	بگھ	بگ	بگلا	مرغابی/ دریابی	بگا	ٹی ٹی	بگلا
whirl wind	گردباد	واچوڑو	واجھلوڑا	واورولا	سرخی دڑہ	لُوڑ/ پیّر	لُوڑ	بگُولا
seasoning	پیاز داغ	داغ	تڑکا/ دُھنگار	تڑکا	سُرکوَل	سوچک	خِیسُنی	بگھار
to season	پیاز داغ درخورش	رائی ڈینڑں	تڑکا لاونڑ۔ دُھنگارنڑ	تڑکنڑا	سُرکوَل	داگ دیگ	خِیسُن کننگ	بگھارنا
buggy	ارابہ	بگی	بگھی	بگھی	بگئ	بگی	بگی	بگھی
twist	تاب	وٹ	وَل/ وَلاکا	زور	وَل	وَل	وَل	بل
strength	قُدرت/ نیرو	بل	زور	بل	زور	زور	زور	بَل
power	نیرو	ڈڈھ/ بھروسو	تڈ	بل بوتا	زور	تکیہ	زور	بل بوتا
hole	سوراخ	بُڑ	گُھڈ	گُھڈ	سُوڑہ	ھونڈ	کھوڈ	بِل
calamity	بَلا	بَلا	بَلا	بلا	بَلا	بَلا	بَلا	بَلا
tom cat	گربۂ نر	بلو	بِلاّ	بِلاّ	پشئ	پشی	پشی	بِلاّ
septum-ring	حلقۂ زینتی کہ در بینی کنند	ناکیلی/ بولو	بُلاق	بُلاق	پیزوان	پُلوہ	پلّی	بُلاق
to summon	دُعوت کردن	سڈنڑن	سڈنڑ	سدنڑا	بَلل	لوٹائینگ	خواہِفنگ	بُلانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
nightingale	بُلبُل	بُلبُل	بُلبُل	بلبل	بُلبُلہ	بُلبُل	بُلبُل	بُلبُل
bubble	حباب	پھوٹو	ٹُبّا	بُلبلا	ٹبئ	بُلبُلکی/لِبان	بُڑبُڑوتک	بُلبُلا
cry (of camel)	صدائی کہ شتر در حاجت مستی می دہد	بڑبڑو/گڑنڑوں	بُڑکنڑ	بُڑکنڑا	غرغڑے وھل	کوارگ	غڑمبنگ	بَلبَلانا
to blubber	نالیدن	بےقراری/لیھڑوں	روون پٹنڑ	گُرلانڑا	دڑدیخہ نا قرارہ کیدل	ٹُکارکنگ	نالِنگ	بلبلانا
small boil	جوشی کہ در نتیجہ کندہ شدن مو بر بدن ظاہر میشود	وارچڑو	وال تروڑ	وال تروڑ	وال تروڑ	دانگے	خرپُٹ	بلتوڑ
phlegm	بلغم	بلغم/کھانگھارو	بلغم	کھنگار	بلغم	بلگم	بلغم	بلغم
weep bitterly	سخت گریستن	آزی کرنڑوں/ارڑیڑوں/ سڑکنڑوں	ڈُسکنڑ	ویئڑ کرنا	بُغاری وَہل	ٹُوک جنَگ	پُوہاڑخلِنگ	بلکنا
but	بلکہ	بلکہ/ پر/ پوءِ ر	بھلکہ/بھَل	سگوں	خو	چوش ھم	بلکہ	بلکہ
spear	نیزہ	بالو	بلَم	نیزہ	نیزہ	بالا	نیزہ	بلَم
high	بُلند	بلند/ اُچو/ متھاہوں	اُچّا	اُچّا	لُوڑ	بُرز	بُوز	بلند
height	بُلندی	بلندی/اوچائی	اُچّائی	اُچیائی	لووڑتیا	بُرزی	بُوزی	بلندی
riot	آشوب	بلوو	بلوا	بلوا	بلوہ	پسات	پسات	بلوا
to be sent for	پی کسی فرستادن	سڈائڑوں	سڈاونڑ	سدنڑا	بَلل	لوٹائینگ	خواہفِنگ	بُلوانا
crystal	بلور	بلور	بلّور	کچ	بلور	بُلور	بلور	بلّور
churn	کرہ ساختن	ولوڑنڑوں	ولوڑنڑ	رڑکنڑا	شَربل	پورَگ	پورِنگ	بلونا
she cat	گربۂ مادہ	بلّی	بلّی	بلّی	پشی	پشّی	پشی	بلّی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
long wooden post	ترچوبی پادر	شھتیر	شتیری	چھتیر	بلَئی	داجیں لڑھو	تیر	بلّی
bomb	بُمب	بم	بمب	بمب	بم	بمب	بمب	بم
jungle	جنگل	بَن / رِنڑں / بیلو	جھر۔جنگل	روہی/تھل	بن	لد	لد	بَن
except	جز	ونِ	بغیر/بغیر	بناں	بے	بے	بے	بِن
basis	بُن	پاڑ	جڑھ	جڑ	بیخ	بُن	بُن	بُن/بُنیاد
bridegroom	داماد	بنو	بنڑا	بنڑا	زُوم	سالونک	سالُم	بنا
without	بی	بنا/سوا	بغیر/بسوا	بناں	بے	بے	بے/بیدَس	بنا
foundation	بُن	بنیاد/منڈھ	مُنڈھ	مُڈھ	بُنیاد	بُنیات	بنیاد	بنا
make	ساختن	بنائڑں	بنڑاونڑن	بنانڑا	جوڑوَل	جوڑکنگ	جوڑکننگ	بنانا
formation	ساخت	بناوت	بنت	بنتر	جوڑشت	بُر وگاٹ	جوڑِشت	بناوَٹ
weaving	بافت	اُنت/اُڑانوت	ونڑت	بُنتر	وودنہ	گوپگ	گوفنگ	بُناوَٹ
entreaty	التماس	ونتی/منتھ	مِنّت	مِنّت	منت	مِنت	مِنت	بنتی
gypsy	دورہ گرد	ونڑنجارو	وَنڑجارا	ونجارا	بنجارے	پَروار	بنجارہ	بنجارا
barren land	تازا	بنجر/کلراٹھی	بُر/سنج	سُنج/اُجاڑ	شاڑ	سُن	سُن	بنجر
dam	بند	بند	بَن	بند	بند	بند	گنڈو/بند	بند
monkey	بوزینہ	باندر	باندر	باندر	بزو	بولو/شادو	باندر/بولو	بندر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
harbour	بندر	بندرگاہ/ بندر	بندر	بندر	بندر	بندر	پُتڑ/ بندر	بندر
binding		بندش/گنڈھ	اڑاند	بندش	بندیز	بندیگی	بندش	بندش
servitude	بندگی	بندگی	بندگی	بندگی	بندگی	بندھگی	بندغی	بندگی
settlement	بندوبست	بندوبست	بندوبست	سربندھ	بندوبست	بست و بند	بندوبست	بندِوبست
musket	تفِنگ	بندوق	بندوق	بندوق	تو پک	تو پک	ٹو فک	بندوق
musketeer	تفنگچی	بندوقچی/ تفنگچی	بندوقی	بندوقچی	تو پک وال	تو پکڑی	توپچی	بندوقچی
bondsman	بندہ	بندو/ بانہو	بندہ۔ بانھاں	بندہ	بندہ	بندہ	بے/ بندہ	بندہ
bondage	پیوستگی	بندھنؤں	بدّھی	بندھن	تڑون	بندوک	بندوک	بندھن
to be bound	گرفتارشدن	بدھجنؤں	بدھیجنڑ	بدھنڑا	تڑل	بندگ بوگ	بندی مَتِنگ	بندھنا
maid slave	کنیز	بانھی	بندی۔ بانھی	باندی/ راکھیل	ویٖنزہ	موِلد	چوکری	بَندی
voilet	بنفشہ	بنفشو	بنفشہ	بنقشہ	بنوشہ	بنفشہ	بنفشہ	بنفشہ
to be made	ساختہ شدن	بنجنؤں	بنڑن	بنڑوا	جوڑیدل	ٹہگ	ٹہینگ	بننا
to weave	بافتن	اُنڑنؤں	وُنڑن	اُنڑوا	وودل	گوپگ	گوفنگ	بُننا
to cause to make	باعثِ ساختہ شدن	ٹھرائنؤں	بنڑواونڑ	بنوانڑا	جوڑوَل	ٹاہینگ	ٹہیفِنگ	بَنوانا
to cause to weave	باعثِ بافتن شدن	انڑائنؤں	وُنڑواونڑ	اُنانڑا	وودل	گوپائینگ	گوفِفنگ	بُنوانا
wages	اُجرت ساختن/ مُزدِ ساختن	ٹھرائڑیں	بنڑوائی	بنڑوائی	دَجوڑوَلومزدوری	کریہ	مزوری	بنوائی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
price paid for weaving	اُجرت باختن/ مزدساختن	اُنژائی	وُنڑوائی	اُنائی	دَ وودلو مزدوری	گوپگ ءِمزوری	گوفنگ نامزوری	بُنوائی
seed of cotton	پنبہ دانہ	ککڑو	پیوا	وڑیواں	پُوندانہ	ٹوم	پنبہ دانہ	بنولا
merchant	بقّال	وانڑیو	کراڑ/سیٹھ	بنیا	بنیا	بقّال	بخال	بنیا
foundation	بنیاد/ بنیان	بنیاد/ باڑ/ پیڑھ	ایرا/مُنڈھ	مُڈھ/نینہہ	بنیاد	بُنیات	بُن داوَ	بنیاد
fundamental	بنیادی/اساسی	بنیادی/ پیڑھائتو	مونڈھی	مُڈھلی	بنیادی	بُنی	بُنی	بنیادی
smell	بُو	بوءِ/داس/دھپ	بُو	بو	بوئی	گند	گند	بُو
piles	بواسیر	بواسیر/موکا	بواسیر	بواسیر	بواسیر	بواسیر	بواسیر	بواسیر
power	زور	زور/سکھ	زور	زور	زور	زور	زور	بوُتا
bottle	بطری	بوتل	بوتل	بوتل	بوتل	بوتل	بوتل	بوتل
bush/shrub	بوتہ گل طبیعی	بوٹو	بوُٹا	بوٹا	بوٹے	بوٹِگ	بوٹوء	بوُٹا
lump of meat	تکہ گوشت	بوٹی	بوٹی	بوٹی	بوٹے	ٹکرَ	بوُٹی	بوٹی
shrub	بوتہ گل طبیعی	بوٹی	بوُٹی	بوٹی	بوٹے	بوٹِگ	بوٹوء	بوُٹی
burden	بار	بار	بار	بھار	بار	بار	باریم	بوجھ
understanding	فہم	پروڑ/ بوجھ	عقل/سمجھ	بُجھ	پوھہ	پہَم	پام	بوُجھ
heavy	سنگین	گوَرو	بارا	بھارا	دروند	گران	گھبین	بوجھل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
understand	فہمیدن	بجھڑں	بُجھڑ	بُجھڑا	معلوموَل	بوجَگ	چاہنگ	بوجھنا
shower	باران تند/ رگبار	وسکارو	واچھڑ	واچھڑ	تیز باران	درد	شنزہ	بوچھاڑ
fainthearted/week	ضعیف	ھلکڑو/ ڈبرو	ڈرو	بودا	بےزڑہ	ھورگین	کم اُست	بودا
chaff	کاہ	بور	چھانڑ بُورا	بُورا/ چھانڑ	پروڑ	پُھگ	ُپگ	بُور
mad	دیوانہ	جریو	پاگل	جھلاّ	لیونئ	دیوانگ	گنوک	بورا
sawdust	خاکِ ارّہ	چھانڑں	بورا	بُورا	برادہ	برادہ	برادہ	بُورا
sack	کیسہ کرباسی	بوری	بوری	بوری	گونئ	گونی	گونی	بوری
mat	بوریا	تڈو	تڈی	بوری	پوزے	چیرگیج	تڈا/ پڑچ	بوریا
old man	پیر	پوڑھو	بُڈھا	بڈّھا	بوڈا	پیرین	پیر	بوڑھا
old woman	سالخوردہ	پوڑھی	بُڈھی	بڈھی	بوڈئ	پیرزال	پیرزال	بوڑھی
monkey	بوزنہ	بھولڑو	باندر	باندر	بزو	بولُو/ شادو	بولُو	بوزنہ
kiss	بوسہ/ ماچ	چُمی	چُمی/ ہپّہ/ مِٹھا	چُمی	مُچہ	َپکت	َپک/ ُبک	بوسہ
be confused	ہراسان شدن دستپاچہ شدن	وائڑو تھیںڑں	بُکھلا نا۔ بُکھلا ونڑ	بکھلا نڑا	اوترکیدل	لَپرزگو	ہردشی مَتنگ	بوکھلانا
confusion	وحشت دستپاچی	وائواپ/ گھبراہٹ	بدحواسی	بدحواسی	اوتروالے	لَپرزگوئ	لَپوزہ/ ہردشی	بوکھلاہٹ
talk	حرف	بول	بول	بول	وئیل	گفتار	ہیت/ بول	بول

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
conversation	گفتگو	گالھ بولھ	گالھ مُہاڑ	گل بات	خبرے اَترے	گپ وتران	ہیت وگپ	بول چال
talk	گفتن	گالھائڑوں	بولڑں	بولڑا	خبرے کوَل	حبر کنگ	ہیت کنِگ	بولنا
language	گویش	بولی	بولی	بولی	ژبہ	بولی	بولی	بولی
dwarf	کوتولہ	ڈینڈو	گِٹھو	وَونڑا	لیشتنگ/گڑ دئ	پَچو	پدِکو	بوَنا
saw	کاشتن	پوکھڑں	بیجڑں	بیجڑا	کرل	کِشگ	دِسنگ	بونا
drop	قطرہ	بوند/ پھڑو	بوند۔ پھینگ	قطرہ	ساسکے	تَرنپ	پُڑی	بوُند
a kind of sweetmeat	نوع شیرینی	نختی	نُختی	بوندی	بوُ ندی	بُندی	بوُندی	بوُندی
stupid	احمق	بیوقوف/موگو	کودن	جھلاّ	سادہ	بےسُدھ	گہیڑ	بونگا
brave	دلاور	بہادر/سورمو	بہادر	سُاورما	بہادر	بہاذر/نڑس	بہاذر	بہاذر
bravery	دلاوری	بہادری	بہادری	بہادری	بہادری	بہاذری/نُڑسی	بہاذری	بہاذری
spring	بہار	بہار	بہار	بہار	سپرلے	بہار	بہار/اتم	بہار
to spill/to cause to flow	ریختن	وھائڑوں	وہاوڑں	وہانڑا	توئول	ریچگ	شولنگ	بہانا
pretence	بہانہ	بہانو	حیلہ/ بہانہ	بہانہ	بانہ	نیمون	نیمون	بہانہ
flow	جریان	وہکرو	وہک/ واہ	وَیہنڑ	بہیدنہ	وھہ	وھہ	بہاؤ
well-being	بہبود	بہبود/ چنگائی	چنگائی/ بھلائی	بھلیائی	ښیگوہ	بوُد	شرحالی	بہبود
many	بسیار	جھجھو	بہوں/ ڈھیر	بوہت/ ڈھیر	ڈیر	باز	باز/ بہو	بہت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
abundance	کثرت/فراوانی	جھجھائی	دریہ	کثرت	ڈیروالے	بازی	بازی	بہتات
calumny	بھتان/اتہام	تہمت	تہمت	تہمت	تہمت	بُہتام	دوبہ	بہتان
better	بھتر	بہتر/چنگو	زیادہ چنگا	چنگا	غورہ	گہتر	جوّان	بہتر
seventy two	ہفتاد و دو	باہتر	بہتر	بہتر	دوہ اویا	ہفتاد و دو	ہفتاد و دو	بہتر
best	بہترین	بہترین	بہوں چنگا	ودھیا	بہترین	شرتریں	شرتر	بہترین
very much	خیلی زیاد	گھنڑونئ	بہوں سارا	ودھیرا	ڈیرئ	سک باز	بیخی باز	بہتیرا
deaf	کر	بوڑو	ڈورا	ڈورا	گونڑ	کر	کر	بہرا
mimickry	لباس مبدل	بہروپ	بھرُوپ	بہروپ	شکل بدلوَل	دروشمی	دروشمی	بہرُوپ
mimick	مقلد	بہروپی	بھرُوپیا	نقلیا/ بہروپیا	شکل بدلُونکے	نقل باز	چمباز	بہرُوپیا
paradise	بہشت	بہشت/ جنت	بہشت	بہشت	جنت	بہشت	بہشت	بہشت
water-carrier	سقا	بہشتی	ماشکی	ماشکی	ماشکی	آپکَش	ماشکی	بہشتی
mislead	گمراہ کردن	جرغلائڑوں	ورغلاونڑ	ورغلانڑا	بدراہہ کول	ریفینگ	ریفنگ	بہکانا
delusion	فریب	دھوکو/ ڈٹو	فریب/ ڈٹ	دھوکھا	غلونہ	پرام گری	دھوکہ/ ذردھ	بہکاوا
to be deceived	گول خوردن	دھوکو کھائڑوں	ڈٹ چا کھڑن	بہکنا	تیرَوتل	راہ گارکنگ	کسر گوہنگ	بہکنا
to amuse	تسکین دادن	وندرائڑوں	وِندلاونڑ	پرچانڑا	مشغولول	سہڈ ینگ	نوارِیفنگ	بہلانا
false hope	تسکی	وندر	وِندلاوا	پرچاوا	شُغل	سہڈین	تسلی/نواریفہ	بہلاوا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to be amused	تسکین یافتن	وندرجنڑوں	وِندلیجنڑ	پرچنڑا	مشغولیدل	وَش بیگ	خوش مَتِنگ	بہلنا
together	بھم	گڈ	کٹھے	کٹھیاں	سرہ	یکجا	یکجا/اَوار	بہم
sister	خواہر	بھینڑوں	بھینڑ	بھین	خور	گہار	اِیڑ	بہن
brother-in-law	شوہرخواہر	بھینڑو ئیو	بَھنڑ وِیا	بھنڑوَیا	اخشے	زامات	سالم	بہنوئی
daughter-in-law	زنِ پسر	نُھس	نُونہ	نُونہہ	نُږور	نِشار	نِشار/مَلخُڑ	بہو
quince	بہ	بھیدانڑوں	بھی داناں	بیدانڑا	بہئی	بیدانہ	بیدانہ	بہی
brother's wife	زنِ برادر	بھاجائی	بھرجائی	بھرجائی	ورِندار	نشار	بھاجائی	بھابی
steam	بخار	ہواڑ/ہاف	ہواڑ	بھاف	وژم	باپ	باف	بھاپ
boiled rice	برنج جوشیدہ	بھت	بھت	بھت	اوگرہ	ٹورک	بھت	بھات
flatterer	چاپلوس متملق/ مطرب	بھٹ	بَھنڈ	بھنڈ	باٹ	چرپ زوان	چرپ زبان/ لِباسی	بھاٹ
ebb-tide	جَزر	ویر	لاہنڑ	اُتار/ڈِگنڑا	دسیند پر یوتل	ایرآر	شفی/لُڑِنگ	بھاٹا
vegetable dish	سبزی	بھاجی	بھاجی	بھاجی	ساگ	ساگ	ساگ	بھاجی
heavy	سنگین	گرو	باری	بھاری	دروند	گران	ثبین	بھاری
furnace	کورہ آتش	بٹھی	تتری	بھٹھی	بَٹ	بھٹی	بھٹی	بھاڑ
fare	کرایہ	بھاڑو	بھاڑا	بھاڑا	باڑہ	باڑا	باڑہ	بھاڑا
language	زبان	بولی	باکھا/بولی/بھاشا	بولی	ژبہ	بولی	بولی/زبان	بھاشا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fortune	بخت	بھاگ	نصیب	بھاگ/بخت	بخت	بخت/بہت	بخت	بھاگ
fortunate	بختِ سبز	بھاگوند	بھاگ وند	بختاں والا	بختی	بختاور/بہتاور	بختاور	بھاگوان
flight	فرار	بھاجڑ	بھاجڑ/بھگی	بھاجڑ	تیشہ	ترہنگ	ترہ	بھاگڑ
to flee	دویدن	بھجڑں	بھجڑ	بھجڑا	تشتیدل	تَچگ	زِنگ	بھاگنا
spear	نیزہ	بھالو	بھالا	نیزا	بَلّہ	نیزگ	نیزہ	بھالا
bear	خرس	رچھ	رچھ	رِچھ	ایژ	حَم/مَم	رچھ/خوس	بھالو
to guess	درک کردن	تاڑڑں	تاڑڑ	تاڑنا	سرکیدل	پہمگ	چاہنگ	بھانپنا
mode	نوع	بھانت/قسم	ونکی/قسم	قسم/ڈھنگ	ڈول	ڈول	ڈول	بھانت
nephew	پسرخواہر	بھانڑیجو	بھنڑیجا	بھانجا	خورَیے	گہارزہگ	اِیڑمار	بھانجا
niece	دخترخواہر	بھانڑیجی	بھنڑیجی	بھانجی	خورزہ	گہارزہگ	اِیڑمسِرو	بھانجی
mimick	مطرب	بَھنڈ	بھنڈ	بَھنڈ	نقلی	ڈومب	ڈومب	بھانڈ
earthen pot	ظرفِ گلی	بھانڈو	ٹھوٹھا	بھانڈا	لوشی	رزان	رزان	بھانڈا
brother's wife	زن برادر	بھاجائی	بھرجائی	بھرجائی	ورندار	نشار	بھاجائی	بھاوج
price	قیمت/بہا	بھا	بھاء	بھاء	نرخ	بہا/نہاد	بہا	بھاؤ
brother	برادر	بھاؤ	بھرا	بھائی/وِیرا	ورور	برات	اِیلم	بھائی
threat	تہدید	دھڑکو	دھمکی	دھمکی	اخطار	دَھڑکو	دَھڑکو	بھبکی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cow-dung ashes	خاکستر	بھنبھوت	سُوا	سواہ	سپیرہ	پُرُ	بھبوت	بھبوت
flame/blaze	شعلہ	بھبھکو	کوڑیل	بھبوکا	سرہ لَمبہ	برانز	بھانبڑ	بھبوکا
steam	بخور	باپھارو	ڈھونڑی	ڈھونڑی	دوژم ٹکور	سیک	باف	بھپارا
female demon	آدم بی قیافہ	جنڑی	بھوتنی	بھوتنی	پیرئی	جاتوُ	جاتو	بُھتنی
nephew	پسر برادر	بھائیٹو	بھتریجا	بھتریہا	ورارۂ	برازھگ	ایلُم نامار	بھتیجا
niece	دختر برادر	بھائیٹی	بھتریجی	بھتریہی	وریرہ	برازتک	ایلُم نامَسِر	بھتیجی
den	دخمہ	ممار/بہر	کھڈ/گور/ڈِبّا	چُرھ	غار	ھونڈ	کوڈ	بھٹ
furnace	کورہ آجر پزی	کھورو	بَٹھا	بھٹھہ	بٹہ	کورّہ	بھٹی	بھٹا
corn	ذرّت	مکئَ	سِٹا	چھلی	نغورہ	مکئَ	مکئَ	بُھٹا
to go astray	راہ گم کردن	بھٹکنڑوں	رُلنڑ	بُھلنڑوا	لارغلطوَل	راہ گارکنگ	تغوینگ	بھٹکنا
furnace	کورہ	بٹھی	بھٹھی	بھٹھی	بَٹئ	کورّہ	بھٹی	بھٹی
a sutler Inn keeper	نانوائَ	بٹھیارو/ نانوائَ	دٹھارا	بھٹیارا	بٹیارے	نانپا	نانوائَ	بھٹیارا
adoration/hymen	سرود	بھجن	بھجن	بھجن/حمد	بھجن	بھجن	بھجن	بھجن
jet (black)	سیاہ چہرہ	تمام کارو	نِکھ (کالا)	کالا شاہ	تک تور	النگ سیاہ	مھون ٹُوسک	بھجنگ
to cause to send	فرستادن	موکلنڑوں	بھجواونڑ	گھلوانڑا	لیول	دیم دیائینگ	رہی کرفنگ	بھجوانا
send	روانہ کردن	موکلنوں	بھجنڑ	گھلنڑوا	استول	دیم دیگ	رہی کننگ	بھیجنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
dull	بدترکیب	بیڈوالو	بےڈولا	کوجھا	بدرنگ	بدرنگ	بےڈول	بھدّا
dull	بدترکیب	بیڈولی	بےڈولی	کوجھی	بدرنگہ	بدرنگ	بےڈولی	بھدّی
abundance	فراوانی	بھرمار	بھرمار	بھرمار	زیات والے	مچوکائی	بازی/اپیتی	بھرمار
be husky	خرخری	بھرجنڑوں	روونڑ ہا کا تھیونڑو	رونڑ ہا کنڑ	اوازڈڈیدل	گران بُوگ	گُٹ ناتولنگ	بھرّانا
crispy	نرم	بُھرکنڑوں	بُھرکنڑاں	بُھربُھرا	دوڑیدونکے	بروک	بُھرٹ	بُھربُھرا
vegetables boiled or fried and broken in the hand	غذائی کہ باسبزیجات تہیہ می شود	برتھو	برتھا	بڑتھا	برتہ	نارُشتے	مالِستہ	بُھرتا
recruit	سربازگری	بھرتی	بھرتھی	بھرتی	برتی	برتی	بھرتی	بھرتی
splinter	ریزہ	برتھو/جورو	کچومر	کچومر	خاشے	ٹگر	بوُر	بُھرکس
reputation	اعتبار	بھرم	بھرم	بھرم	اِتبار	پَت	پت	بھرم
to fill	پُرکردن	بھرنڑں	بھرنڑ	بھرنا	ڈکوَل	پُرکنگ	پُرکتِنگ	بھرنا
cause to fill	پُرکراندن	بھرائنڑں	بھرواونڑو	بھروانڑا	ڈکوَل	پُرکنائینگ	پُرکرِفنگ	بھروانا
confidence	اعتماد	بھروسو	وِساہ	بھرواسا	اتبار	ویسہ	بھروسہ	بھرِوسا
wasp	زنبورسرخ	ڈیمھو	ڈیمُھو	دھموڑی/ڈھیموں	ڈنبرہ	گودِڑ	منگی	بھڑ
grudge	کینہ/خشم	اندرجی باہ کاوڑ	ہاں دی ہواڑ	بھڑاس	خروش	زہرءِ گھتگ	ساڑ/قہر/غصہ	بھڑاس
to be flare up	مشتعل شدن	بھڑکنڑوں	بھڑکنڑ	بھڑکنڑا	لمبہ کیدل	آس گرگ	زپنگ	بھڑکنا
to clash	برخوردکردن	ٹکرجُوں	لڑنڑ	بھڑنڑا	ٹکرہ خوڑل	دووچارکپگ	لچنگ	بھڑنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
bran	سبوس	بُہہ	بُھوں	پھوہ	بُوس	بوُچ	بُھس	بُھس
ashes	خاکستر	بھسم	سُواہ	سواہ	ایرہ شوے	پُر	اِس	بھسم
beggar	گدا	پِنو	پِنتاں	منگتا	فقیر	پِنڈوک	پِنڈوک	بھکاری
drive off	دواندن	بھجائڑوں	بھجاونڑ/نساونڑ	نسانڑا/بھجانڑا	تشتول	ریسینگ/تاچینگ	نَرِفنگ	بھگانا
pious	پارسا	بھگت	بھگت	بھگت	بکت	پھریزکار	بھگت	بھگت
to bear	تاب	بھوگنڑوں	بھکتڑو	بھوگنڑا	زان تیرول	سگگ	سکِنگ	بُھگتنا
stampede	شلوغ	بھاجڑ	بھاجڑ	بھاجڑ	ہلہ گُلہ	تچ وتاک	ھیرمبو	بھگدڑ
deserter	گریزندہ	بھاجوگڑ	بھگیل	بھگیل	بگیلے	زمبوک	بھگیل	بھگوڑا
to wet	تر کردن	پسائڑوں	پُساونڑ	بھیونڑا	لوندول	ھیسینگ/میسینگ	پالِفنگ	بھگونا
good	خوب	بھلو	بھلا/ چنگا	چنگا/ بچّھا	شہ	شرّی	شرّ	بھلا
guile	فریب	فریب/دولاب	بُھلا ندرا	بُھلاوا	تیرایستنہ	ریپگ	ریفِنگ	بھلاوا
oblivious	فراموش کار	ویسارو	بُھلکو	پُلکھڑ	ہیرجن	شموشکار	گِیرام کروک	بُھلکڑ
goodness	خوبی	بھلائی	بھلائی/ چنگائی	چنگیائی/بھلیائی	شے گڑہ	جوانی	جوانی	بھلائی
forget	فراموش کردن	وِسارنڑوں	وِسارنڑ	بُھل جانڑا	ایرول	شموشگ	گِیرام کنِگ	بُھلانا
be annoyed	آزردہ شدن	چڑن	کوڑ بجنڑ	کِھجنڑا	وریت پریت کیدل	چڑگ	چڑنگ	بھنانا
to bite and mumble	دریدن وخوردن	چَکّن ساں/ ماں کپٹڑوں	وِندولنڑ	بھنبوڑنا	داڑل	گاجلینگ	چونڈنگ	بھنبوڑنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to buzz	وزوز کردن مگس	بھوں بھوں کرڻ	بھن بھن کرنڑ	بھنڑو کنڑا	بنڑیدل	ہنترگ	ژُونگنگ	بھنبھنانا
dragon-fly	سنجاقک	بينهبوری	بھنبھیری	بھمیری	بمبیرئی	مُلاّوَک	بشام	بھنبھیری
lady's finger (okra)	انگشت عروس	بھینڈی	بھنڈی	بھنڈی	بینڈی	بینڈی/ بھینڈہ	بھینڈی	بھنڈی
hum of insects	صدای وزوز مگس	بھنڑو نک	کنو	بھنڑوک	گنگو	ترک	ژونگہ	بھنک
hemp	بنگ	بھنگ	بھنگ	بھنگ/ ساوی	بنگ	بنگ	بھنگ	بھنگ
wife of a sweeper	زن رفتگر	بھنگیانڑیں	بھنگِن	بھنگڑن	بنگنڑہ	خاک روپ	بھنگی	بھنگن
sweeper	رفتگر	بھنگی	بھنگی	بھنگی	بنگی	خاک روپ	بھنگی	بھنگی
whirl-pool	گرد آب	گُن/گرداب	گُھرل	گھمنڑ گھیر	گڑداو	گرداپ	گڑداب	بھنور
demon	جن	جن	بھوت	بھوت	پیرے	جن	جن	بھوت
meals	خوراک	کھادھو/ بھوجن	کھانڑاں	کھانڑاں	خوراک	روز/ وراک	روز/خوراک	بھوجن
dawn of day	بامداد	بھیچ	دھمّی/ وڈّاویلا	سرگھی/ وڈاویلا	سحر	گوربام	ساف/گوربام	بھور
brownish	بور	بھورو	بھورا	بھورا	خړ	بور	بور	بُھورا
straw	کاہ	بھوسو	بُھوں	بھوہ	پروڑ	کاہ	بُھس	بھوسا
hunger	گرسنگی	بُکھ	بُکھ	بُھکھ	لوږہ	لنگڑی/ شُد	بین/لنگڑی	بھوک
hungry	گُرسنہ	بکھیو	بُھکھا	بُھکھا	وَږے	شُدیگ	بینگن/لنگڑ	بھوکا
forgetfulness	فراموشی	بُھل	بُھل چُک	بُھل	ایرہ	بے ترانگی	گیرام	بھول

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
simple	سادہ	بھوڑو/سادو	بھولا	بھولا/سِدھا	سادہ	سادَگ	بھودلا	بھولا
to forget	فراموش کردن	وسارڑں	وسرڑ	بُھلڑوا	ھیرَوَل	شموشگ	گیرام کننگ	بُھولنا
eye-brow	ابرو	بھروں	بھروَٹھا	بَھروٹے	وریزہ	بُروان	بُرباتک	بَھوں
earthquake	زلزلہ/زمین لرزہ	زلزلو/دھبڑوں	بھوئیں امب	بُھچال	زلزلہ	زمین جُنب	زمین جُنب	بھونچال
astonished	مات مبہوت	وائڑو	حیران	ڈوربھورا	اَریان	هریان	ہبکہ	بھونچکا
bad shaped	زشت	کوجھو/بدشکلو	بدشکل	کوجھا	بیڈول	بدزیب	بےڈول	بھونڈا
bark	عوعو کردن سگ	بھونکڑوں	بھونکڑ	بھونکڑوا	غپل	وَگگ	غوکِنگ	بھونکنا
fry	کباب کردن	بُھجڑوں	بُھنڑ	بُھنڑوا	سُودکوَل	بریجگ	خِیسُن کننگ	بُھونا
also	ہم/نیز	بہ/پڑوں	وی	وی	هم	دی	ام	بھی
brother	برادر	بھاءُ	بھراوا	بھرا/بھراوا	رورہ	برات	ایلُم	بھیّا
frightful	ترس آور بیم نک	بھوائتو	ڈراکلا	ڈراوَنڑا	ویرڈونکے	بیم ناک	بیم ناک	بھیانک
brain	مغز	میجالو	مغز	مغز	ماغزہ	مُجگ	مغز/مِلی	بھیجا
to send	فرستادن	موکلڑوں	بھیجنڑ	گھلڑوا	استوَل	دیم دیگ	رہی کننگ	بھیجنا
compress	متراکم کردن	بھکوڑڑوں/زورڈیڑوں	گھٹڑ	گھٹڑوا	کیکشل	پرچگ	پرنچنگ	بھینچنا
secret	راز	بھید	بھیت/راز	بھیت	راز	راز	ویدن	بھید

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
crowd	ہجوم	بھیڑ/میڑ	بھیڑ (رش)	بھیڑ	گنڑہ گونڑہ	مُچی	مُچی	بھیڑ
sheep	گوسفند	رڈھ	بھیڈ	بھیڈ	میږ	میش	میلش	بھیڑ
mob-mentality	تقلید کورکورانہ	رڈھ ہلڑیں	بھیڈ چال	بھیڈ چال	سیالی	میش رواجی	میلش چال	بھیڑ چال
wolf	گرگ	بگھو	نحر	بھگیاڑ	لیوہ	گُرک	خرما	بھیڑیا
dress	لباس	ویس	ویس	بھیس	جامہ	لیبس	لویس	بھیس
begging	خیرات	وِن	خَریت	خیر	خیر	پِنڈ	پِنڈ	بھیک
be wet	خیسیدن	بھجڑں	پُسّنڑ	بھجنا	لوندیدل	میسگ	پالنگ	بھیگنا
present	صدقہ	بھیٹا/نذرانو	صدقہ	بھینٹ/قربانی	قربانی	قولی	خیرات/مَنشت	بھینٹ
female buffalo	گاومیش	مینہں	منجھ	مجھ	میشہ	میھی	میھی	بھینس
squint-eyed	لوچ	ٹیڈو/باڑو	بھینگا	ٹیرا	چپک	کانٹ	کانٹ	بھینگا
female squint-eyed	زن لوچ	ٹیڈی/باڈی	بھینگی	ٹیری	چپکہ	کانٹ	کانٹک	بھینگی
mild (scent)	رام	بھنل	بھنی	ہمی	وژمہ	نرم وش	مٹھ	بھینی
ineffectual	بی اثر	بےاثر	بےاثر	بےاثر	بےاثر	بےکار	بےاثر	بےاثر
incautiousness	بی احتیاطی	بےاحتیاطی	بےاحتیاطی	بےپروائی	بےاحتیاطی	بےپروائی	بےپروائی	بےاحتیاطی
helpless	بی اختیار	بےاختیار	بےوس	بےوس	بےاختیار	بےوَس	بےوس	بےاختیار
infidel	بی ایمان	بےایمان	بےایمان	بےایمان	بےایمان	بئ مان	بےایمان	بےایمان

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
clear (account)	تصفیہ حساب	بے باق	چکتا	بے باق	بیباق	حساب صفا	بے باق	بے باق
helpless	بیکس	بے وس	بے وَس	بے وس	بے وس	بے وس	بے وس	بے بس
shameless	بی حیا	بے حیا	بے شرم	بے حیا/ بے شرم	بے حیا	بیہیا	بے حیا	بے حیا
ejected	بیرون انداختہ	بے دخل	بے دخل	بے دخل	بے دخل	درکرتگیں	بیدٔخل	بے دخل
ejectment	طرد/ دفع	بے دخلی	بے دخلی	بے دخلی	بیدخلی	بے دست وداوائی	بیدٔخلی	بے دخلی
fearless	نترس	بے دھڑک	بے دھڑک	بے دھڑک/ نڈر	بے ویرے	بے تُرس	بے خوف	بے دھڑک
improper	نادرست	بیڈول	بے ڈول	بے ڈھنگا	بیڈول	بے ڈول	بے ڈول	بے ڈول
ill-mannered	بدرَوِش	بے ڈھنگو	بے ڈھنگا	بے ڈھنگا	بے سڑیتوب	بے وڈ	بے وَڑ	بے ڈھنگا
jobless	بی کار	بے روزگار	بے رُزگار	ویہلا	وُزگار	بے کار	بے کار	بے روزگار
unemployment	بیکاری	بے روزگاری	بے رُزگاری	ویہل ہُنڑا	بے کاری	بے کاری	بے کاری	بے روزگاری
extempore	بالبداھہ/ ارتجالی	بے ساختہ/ پانڑیں=ماخور	آپئیں/ آپو	آپ مہارے	بے وارہ	بے ارادہ	بے ارادہ	بے ساختہ
irregularity	بے ضابطگی	بے ضابطگی	بے قاعدگی	بے قیدگی	بے قاعدگی	بے راہ بندی	بے ضابطئی	بے ضابطگی
idleness	بی کاری	بے کاری	بے کاری	بے کاری	وُزگارتیا	بے کاری	بے کاری	بے کاری
friendless	بی کسی	بے کسی/ عاجزی	بے وسائی	عاجزی	بیوسی/ بیکسی	بے کسی	بے کسی/ بیوسی	بے کسی
disinterested	بی غرض	بے ریا	بے تعلق طرف داری مُنوں	سدھا سانواں	بے غرض	بے ریا	بے غرض	بے لاگ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
not in need	بی نیاز	پرواہ	بے پرواہ	بے پرواہ	بےطمع	بےحاجت	بے پروا	بے نیاز
independence	بی نیازی	بے نیازی	بے پروائی	بے پرواہی	بےغرضی	بےحاجتی	بے پروائی	بے نیازی
unfaithful	بی وفا	بےوفا	بےوفا	بےوفا	بےوفا	بےوفا	بیٔ فا	بےفا
unfaithfulness	بی وفائی	بیوفائی	بےوفائی	بےوفائی	بےوفائی	بدوفائی	بےوفائی	بےوفائی
stupid	احمق	بیوقوف/ ناداں	بیوقوف	جھلا / کملا	بیوقوف	بےعقل	بےعقل	بےوقوف
untimely	بی هنگام	بےوقت	بےوقت	بےتخا	بےوخت	بےفرہ بند	بےوخت	بےہنگم
absurd	بیہودہ	بیہودہ/ واہیات	بیہودہ	بیہودہ	خوشے	بےھِیدگ	باچال	بیہودہ
wilderness	بیابان	بیابان/ رونڑں	بَر	اُجاڑ	بیابان	بیوان/گیابان	گیاوان	بیابان
interest	سود	ویاج	وہاج	وہاج	سود	سیٹ	سُود	بیاج
eighty-two	ہشتاد و دو	بیاسی	بیاسی	بیاسی	دُو اَتیا	ہشتاد و دو	ہشتاد و دو	بیاسی
blank book	بیاض	بیاض	بیاض	بیاض	بیاض	بیاض	بیاض	بیاض
forty-two	چھل و دو	بائیتالیہ	بتالیھ	بتالی	دو سلویشت	چِل و دو	چِل و دو	بیالیس
explanation	بیان	بیان	بیان	گل بات	بیان	بیان	بیان	بیان
marriage	ازدواج	وہاں ءُ	پرنا۔ پرنیوا	ویاہ	وادہ	سیر	برام	بیاہ
married	متاهل	پرڑنیل	پرنی ہوئی	ویاہیا ہویا	وادہ شوی	عارُوسی	برامی	بیاہتا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to marry	ازدواج کردن/ زن گرفتن/ بہ شوہر دادن	پرنائڑوں	پرنجنڑ	ویاہنڑا	وادہ کول	سورکنگ	برام تِننگ	بیاہنا
trade	تجارت	واپار	وپار	وپار	وپار	باپار	واپار	بیپار
merchant	بازرگان	واپاری	وَپاری	وپاری	بیپاری	بیپاری	واپاری	بیپاری
couplet	بیت	بیت	بَیت	بیت	بیت	بیت	بیت	بیت
to pass	گذشتن	گذرنڑوں	گزرنڑ	بیتڑا/لنگھنڑا	سرتیریدل	گوزگ	گدرینگنگ	بیتنا
son	فرزند/پسر	پُٹ	پُتر	پُت	زوئے	بچ	مار	بیٹا
drawing room	پاتوق	بیٹھک/اوطاق/ ویبک	بیٹھک۔وساخ	بیٹھک	بیٹک	اُتاک	وتاخ	بیٹھک
sit	نشستن	ویہڑوں	بہنڑ	بہنڑا	کشینستل	نِندگ	توِلنگ	بیٹھنا
seed	تخم	ٻج	بج	بی	تُخم	توم	بج/تُخم	بیج
middle	میان	وچ	وِچ	وِچ	منز	میانجین	نیام	بیچ
to sell	فروختن	وَلڑنوں	وَیچنڑ	وَیچنڑا	خرسَول	بہاکنگ	بہاکننگ	بیچنا
willow	بید	بید	بیت	بینت	بیت	بید	بیت	بید
awake	بیدار	سجاگ	جاگدا	جاگدا	بیدار	آگاہ	بیدار	بیدار
enmity	عناد/کینہ	ویر	وَیر	وَیر	دشمنی	بیر	بَیر	بَیر
jujuba	نوعی حبہ	بیر	بیر	بیر	بیرہ	کُنر	بیر	بیر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
bearer	حامل	بیرو	بیرا	بیرا	بیرہ	بیرا	بیرہ	بیرا
penance	عزلت	ویراگ/ جوگی	وراگ	وراگ	ساڈوتوب	بیراگ	بیراگ	بیراگ
female religious ascetic	زن گوشہ نشین	ویراگنڑں	جوگنڑ/ وِراگن	وراگنڑ	جوگنڑہ	بیراگی جنین	بیراگ نیاڑی	بیراگن
religious ascetic	مردِ گوشہ نشین	ویراگی	جوگی	سادھو	ساڈو	بیراگی	بیراگی	بیراگی
raft	کشتی بزرگ/ ناو	بیڑو	بیڑا	بیڑا	بیڑہ	بوجی	بیڑا	بیڑا
fetters	بخور	بیڑی	بیڑی	بیڑی	بیڑئی	بیڑی	بیری	بیڑی
disgusted	بیزار	بیزار	اوازار	اوازار	ویزار	بیزار	زیزار/ بیزار	بیزار
disgustedness	بیزاری	بیزاری	اُوزاری	اوازاری	ویزاری	بیزاری	بیزاری	بیزاری
twenty	بیست	ویہہ	وِیھ	وِیہ	شل	بیست	بیست	بیس
flour of pulse	آردنخود	بیسنڑں	بیسن	ویسنڑ	ویسن	بیسن	بیسن	بیسن
egg	تخمِ مرغ	بیضو/ آنو	عانہ	آنڈا	اگئی	بیدگ	بیدہ	بیضہ
earnest-money	بیعانہ	بیانو	بیانہ	بیانہ	سائی	بیانہ	بیانہ	بیعانہ
forced-labour	بیگار	بیگر	وِنگار	وگار/ ونگار	بیگار	بیگار	بیگار	بیگار
stranger	بیگانہ	بیگانو	اوپرا/ غیر	بگاناں	بیگانہ	درآمد	بیگانہ	بیگانہ
lady	بیگم	بیگم	بیگم	بیگم	بیگم	لوگی	بیگم	بیگم
bull	گاونر	ڈھگو	ڈانڈ	ڈھگا/ بلد	غوایئے	کاریگر	کاریگر/ خراس	بَیل
creeper	گیاہِ خزندہ	ول	ولھ	ویل	تاک	ول	وَل	بیل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
rolling pin	استوانہ چربی	ویلنڑوں	ویلنڑاں	ویلنڑا	مولے	بیلن	مولو	بیلن
to spread-out	پہن کردن	ویلنڑوں	ویلنڑ	ویلنڑا	پہ مولی ذوذئی جوڑول	تانگ	تِپن کتنگ	بیلنا
sick	بیمار	بیمار	کسوریا۔ بمار	بمار	ناجوڑہ	نادراہ	بیمار	بیمار
sickness	بیماری	بیماری	بماری	بماری	ناجوڑتیا	نادراھی	بیماری	بیماری
insurance	بیمہ	ویمو	بیمہ	بیمہ	بیمہ	بیمہ	بیمہ	بیمہ
wailing	نوحہ	پار	وَین	وینڑ	ویر	پڑگ	وِیر	بَین
flute	شیار	بینڑوں	بین	بین	بین	مولڑی	بین	بین
sight	بینائی	دید	نظر	نظر	نظر	دید	نظر	بینائی
brinjal	باونجان	وانگنڑوں	وتاؤں	بتاؤں/ وینگنڑ	بانجنڑ	وانگڑ	وانگڑ	بینگن
trade	تجارت	واپار	وپاز	وپار	وپار	سودا	واپار	بیوپار
trader	بازرگان	واپاری	وپاری	وپاری	وپاری	سوداگر	واپاری	بیوپاری
state of widowhood	بیوگی	رنڑ نپونڑوں	رنڈ۔پا	رنڈ۔پا	کُنڈتوب	جَوزانی	جَوزَانی	بیوگی
to cut clothes	تراشیدن	وڈھنڑوں	ویترن	کٹنڑوا/تراشنڑوا	نیول	بُرّگ	تراشِنگ	بیونتنا
widow	زن بیوہ	رنزال/ رنڑ	رنڈِر	رنڈی	کونڈہ	جنوزان	جنوزان	بیوہ
wife	زوجہ/ھمسر	زال	ذال/ جوئے	زنانی/گھروالی	ماہینہ	زال	زیفہ/ اُرائی/ زَن	بیوی
lady	خانم	بی بی	بی بی	بی بی	بی بی	بی بی	بی بی	بی بی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

پ

foot / leg	پاء	پیر	پیر	پیر	پشہ	پاد	پاچہ/ نت	پا
bound	پابند	گرفتار/ بدھل	بڈھل	پابند	پابند	بندی	پابند	پابند
control	پابندی	بندش/ پابندی	قید	قید	پابندی	بندگی	پابندی	پابندی
trousers	شلوار	پاجامو/سلوار	پجاما	پجاماں	پرتوگ	شلوار	شلوار	پاجامہ
anklet	خلخال	پازیب	پنزیب	پزیب	پازیب	پادینک	پازیب	پازیب
crush	پائمال	برباد/ ویران/ لتاڑیل	لتڑیا	لتاڑن	پامال	پادمال	پامال/ لتاڑنگ	پامال
sin	گناہ	گناہ/ عذاب/ پاپ	گناہ	گناہ/ پاپ	گناہ	گناہ	پاپ/گناہ	پاپ
a thin crisp cake made of pulse	یک نوع نان نازک	پاپڑ	پاپڑ	پاپڑ	پاپڑ	پاپڑ	پاپڑ	پاپڑ
sinner	گناہ گار	گنہگار/ ظالم	گنہگار	پاپی	گناہ گار	گناہ گار	پاپی/ گناہگار	پاپی
leaf	برگ	پن/ پتو	پتر	پتا	پانڑہ	پن	پن	پات
infernal region	دوزخ	دوزخ/ غار	تل توڑیں	پتال	دَ زکے تل	دوزہ	پاتال	پاتال
slab	سنگ آسیاب	پڑ/ ویکر	پڑ	پڑ	پل	تار	پڑ	پاٹ
to cover	پیمودن	ڈھکڑوں/ پوزنڑوں	پوزنڑ	ڈھکنڑاں	ڈکول	مرزگ	پوزِنگ	پاٹنا
mean	پست	شودو/ رذیل/ لچو	پاجی	لُچا/ کمینہ	کمینہ	کمینہ	کمینہ	پاجی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
retaliation	کیفر	سزا/ بدلو	سزا	بھوگ/ بدلہ	بدل	ملام	بدل	پاداش
king	پادشاہ	بادشاہ/ سلطان	باشاہ	بادشاہ	بادشاہ	بادشاہ	بادشاہ	پادشاہ
accross	آن طرف	پڑ/ آخری حد	پار	پار	اغہ خوا	آدیم	اے پار	پار
mercury	سیماب	پارو/ سیماب	پار	پارا	پارہ	پارا	پارہ	پارا
cloth	پارچہ	کپڑو	کپڑا	لیڑا/ کپڑا	ٹوکر	گد	پُچ	پارچہ
philosopher's stone	کیمیا	پارس پتھر	پارس	پارس	پارس	پارس	پارس	پارس
pious	پارسا	نیک/ پرہیزگار	نیک/ پرہیزگار	نیک پاک/ پرہیزگار	پرہیزگار	نیکوکار	پارسا	پارسا
last year	پارسال	پرسال	پرسال	پڑوں/ پر	پروسوکال	پاری	خدو	پارسال
chastity	پارسائی	نیکی/ پرہیزگاری	نیکی	پرہیزگاری	پرہیزگاری	نیکوکاری	پارسائی/ نیکی	پارسائی
parliament	پارلیمان	پارلیامینٹ	پارلیمان	پارلیمان	پارلیمان	پارلیمان	پارلیمان	پارلیمان
parliamentary	پارلیمانی	پارلیامینٹ ساں تعلق رکندڑ	پارلیمانی	پارلیمانی	پارلیمانی	پارلیمانی	پارلیمانی	پارلیمانی
part	پارہ	ٹکرو/ پرزو/ پارچو	ٹوٹا	ٹوٹا	ٹکڑہ	ٹکڑ	ٹکر	پارہ
outdated	پارینہ	پُرانڑو	پُرانڑاں	پُرانڑا	زوڑ	کہنین	متکن تکن	پارینہ
near	نزدیک	بھرساں	کول	کول/ لاگے	نیزدے	گوُر	گوُر	پاس
respect	پاس	خیال/ لحاظ	خاطر	لحاظ/ خیال	لحاظ	لیاز	لحاظ	پاس
guard	پاسبان	نگھبان/ رکھوالو	رکھتا۔ راکھا	راکھا	چوکیدار	چاری	رکھوکا	پاسبان

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
shattered	خُردشدن	دکھریل/ چھڑوچھڑ	چِیڑ چِیڑ/ ٹوٹے ٹوٹے	ٹوٹے ٹوٹے	ٹوٹے ٹوٹے	ٹکر ٹکر	ٹکر ٹکر	پاش پاش
clean	پاک	پاک/ طاہر	پاک	پاک	پاک	پاک	پاک	پاک
wickedness	فریب	دوکھو/ بدعت	پکھنڈ	پکھنڈ	ورانے	ناشری	دُرو	پاکھنڈ
cleanliness	پاکیزگی	صفائی/ سُتھرائی	صفائی سُتھرائی	پاکی	پاکوالے	پاکی	خواپاکی	پاکیزگی
neat	پاکیزہ	صاف/ سُتھرو	پاک	پاک	پاک	پاک	خواپاک	پاکیزہ
mad man	دیوانہ	چریو/ دیوانو	پاگل	پاغل/ جھلاّ	لیونئے	گنوک	گنوک	پاگل
frost	سرماریزہ	کوہیڑو/ پارو	پالا	پالا	پرخہ	یخ	پیڑاپ	پالا
packsaddle	پالان	پلانڑں	پلاہن	پالان	موڑہ	پالام	بُڈل/ پالام	پالان
pet	اہلی	پالیل/ پاٹُو	پالواں	پالتو	پاللے	رودینگیں	سامبوک	پالتو
spinach	اسفناج	پالک/ سائی بھاجی	پالک	پالک	پالک	پالک	پالک	پالک
palanquin	کجاوہ/ ھووج	ڈولی/ پالکی	پالکی	ڈولی	پالکئ	کجاوَہ	کجاوہ	پالکی
cherisher	پروردگار	پالنڑنہار/ پروردگار	پالنڑ ہار	پالنڑ ہار	پالُونکے	رودینوک	وَلیفوک	پالنہار
to cherish	پروردن	پالنڑں	پالنڑ	پالنڑواں	پالل	رودینگ	وَلفنگ	پالنا
melon field	پالیز/ فالیز	آرنڑں (گدری وغیرہ جو)	واڑی	ہدوانڑیاں دا واڑہ	پالیز	پالیز	پالیز	پالیز
betel leaf	برگ تنبول	پان	پان	پان	پان	پان	پان	پان
acquire	یافتن	ہتھ اچنڑں	پاونڑ	لبھنڑا	موندل	پُجگ/ رسگ	ڈہینگ	پانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
five	پنج	پنج	پنج	پنج	پنزہ	پنچ	پنچ	پانچ
water	آب	پانڑیں/ جر/ آب	پانڑیں	پانڑیں	اُبہ	آپ	دِیر	پانی
permanent	پاینده	قائم رہندڑ	پائیدار	پائیدار	پاینده	نمیران	پادار	پائندہ
quarter	چہاریک	پاءُ	پاء	پاء	پاؤ	پا	پاؤ/ چارِک	پاؤ
foot / step	پا/قدم	پیر/قدم	پیر	قدم/پیر	پشہ	پاد	پاچہ/ اَت/ گام	پاؤں
foot	پا	پیر	پیر	پَیر	پشہ	پاد	پاچہ	پائے
capital	پایتخت	راجدھانی	پایہ تخت	پایہ تخت	تخت	تخت	تخت	پائے تخت
coin	یک پول	پائی	پائی	ٹیڈی	پائی	پَئی	پائی	پائی
stable	محکم	مضبوط/مستحکم	پکا	ہنڈنڑہار	پائیدار	پادار	پادار	پائیدار
stability	استحکام	مضبوطی/ استحکام	مضبوطی	مضبوطی/ پائیداری	پائیداری	پاداری	پاداری	پائیداری
one of the legs of a pair of trousers	پاچہ	پانچو/ پاچو (سلوارجو)	پانچہ	پہونچا	پائِنہ/ پینچہ	پادگ	پاچہ با	پائنچہ
back	پایین	پُٹھیں پاساں	کنڈ	پچھلے	شاتہ	پد	پد	پاہیں
jingled anklet	پازیب	پازیب/ پائل	پنزیب	ہجیب	پازیب	پازیو/ پادینک	پازیب	پایل
leg	پا	پیر/قدم	پاوا/ رُتبہ	پاوا	پایہ	پاڈگ	پاچہ	پایہ
scurf / crust	خارجی	سنھی کھل	کھرنڈ	ہکری	پترے/ پچہ	گچ	چوڈی/ پُلر/ بَغ	پپڑی
eye-lid	پشتِ چشم	اکھ جو چپر	اَکھ دا چھپّر	پپنی	جومہ	چھمانی چمپر/ چم ءِ کونس	ملاڑ	پپوٹا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
clump	جویدن	ڇپن وانگر کائڻ	چبولنڑ/چھنڑ	پپولنا	اڑول را اڑول	چاپینگ	چوپنگ	پپولنا
papaya	یک نوعی میوہ	پپیتو	پپیتا	پپیتا	پپیتہ	پمپیہ	پپیتا	پپیتا
cuckoo	کوکو	پپیھو	پی پی	پپیہا	پپیھا	پپیہا	پپیھا	پپیھا
honour	آبرو	عزت/ساکھ	پت/ساکھ	پت	پت	پت	پت	پت
autumn	خزان/برگ ریز	پن ڇھڙوں/سَرءُ	پَتر کیر	پت جھڑ	منئے	چلگ	سوہیل	پت جھڑ
bile	صفرا	صفرا	پِت	پِت	پُت	صفرا	پِت	پِت
address	نشانی	نشان/ھنڌ/ڏس	پتا	سرناںواں	پتہ	ڈس نشان	ڈس	پتا
leaf	برگ	پتو/وڻن جو پَن	پتر	پتّا	پاڼرہ	پن/تاک	پن	پتّا
gall-bladder	زہرہ	پتو	پِتّا	پِتّا	تریخے	زھرگ	زاڑک	پِتّا
plastering	گچ کاری	لیپو/پوچی	لپائی	لپائی	گِلوَل	دون	لیوء	پُتائی
letter	مکتوب/نامہ	ورق/پَن/چِٹھی	پتر	چِٹھی/پتر	خط	کاگد	چِھٹی	پَتر
son	پسر	پُٹ/فرزند	پُتر	پُتر/پُت	زوئے	پُسَنک	مار	پُتر
thin	نازک	ڇھڈو/باریک	پتلا۔سُکّا	پتلا	نرے	تنک	تنک	پتلا
puppet	مجسمہ	پُتلو/بوتو/مُورت	پُتلا	پُتلا	بُت	بُت	بُتک	پُتلا
pantaloon	شلوار	پتلُون	پتلون	پتلون	پتلون	پتلون	پتلون	پتلون
thin	باریک	پڙی/ڇھڈی	پتلی	پتلی	نرئی	تنک	تنک	پتلی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
pupil of an eye	مردمک چشم	موری/پتلی/گڈی	کاکی	پُتلی	ککئ	دیدوک	دِیدہ	پُتلی
kite	بادبادک	لغڑ/کانگڑو	پتنگ	پتنگ/گڈی	گڈئ/کاغذباد	کانگڑو	گڈی	پتنگ
moth	پروانہ	پروانو/پتنگ	پتنگا	پروانہ	کمبلئ	پڑک	پڑک	پتنگا
address	نشانی	نشان/ھندھ	پتہ	سرناوں/پتہ	پتہ	ڈَس	ڈَس/ٹھکانہ	پتہ
rudder	دستہ سکانِ کشتی	ڈُنبالو/سُکھان	ونجھ	ونجھ	سینگاونڑ	ونج	ونج	پتوار
stone	سنگ	پھڑوں/پتھر	پتھر	پتھر	ڈَبَرہ	سنگ	خَل	پتھر
to be petrified	سنگ شدن	پتھرائجی وڃڻوں	پتھراونڑ	پتھرانڑا	ڈَبَرہ کیدل	سنگ بُوگ	خل مَتِنگ	پتھرانا
act of stoning	سنگ باران	پتھرن جو وسکارو	پتھراں دامینہ	پتھروَل	ڈَبرِی ویشتل	سنگ جنوکائی	خل خَلِنگ	پتھراؤ
stony	سنگی	پتھرجو/پتھروارو	پتھریلا	پتھریلا	ڈَبَرِین	ڈل	خلی/جروڑ	پتھریلا
leaf	. برگ	ننڈھوپن	پتی	پتی	وڑہ پانڑہ	تاک	پن	پتی
pot	دیگ کوچک	ننڈھوتاپیلو/ھنڈی	پتیلی	پتیلی	دیگچے	دیگک	دیگچہ	پتیلی
a shutter of a folding door	پہنا	اوندھو/طاق	طاق	بھت/کواڑ	تاکئ	تاک	پٹ/تَل	پٹ
deed	سند	پٹو/سَنَد	پٹا	پٹا	پٹہ	پَٹا	پٹہ	پَٹا
cracker	ترقہ	پھٹاکو	پٹاکا	پٹاکا	پٹاخہ	پٹاسک	پٹاسکی	پٹاخا
large basket	سبد بزرگ	کھارو/ٹوکرو	پٹارا	ٹوکرا	ٹوکرئ	سپت	گٹور	پٹارا
small basket	سبد کوچک	ٹوکری/ ننڈھڑی کھاری	پٹاری	ٹوکری	ٹوکرئ	سپتک	گٹورو	پٹاری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
knock	ضربہ سخت	دسڑوں	پخڑو	بھواں کے مارنا	راویشتل	چنڈگ	دسِنگ	پٹخنا
knock down	ضربہ سخت	ویڑاٹ	بھنوالی	چک کے مارنا	دَرز	دوردیگ	دِرپیفنگ	پٹخنی
rail track	مسیر (ذر راہ آھن)	پٹڑی	پٹڑی	پٹڑی	پٹلئی	پٹڑی	پٹڑی	پٹڑی
jute	کنف	سِنڑی	پٹ سن	پٹ سن	سنڑ	پٹ سن	سن	پٹ سن
turban	عمامہ	سندرو/ پٹکو	پٹکا	پٹکا	پٹکے	سرین بند	سینڈو/ دَستار	پٹکا
to be beaten	زدہ شُدن	مارکھائنڑوں	مارکھاونڑ	مارکھانڑا	وھل خوڑل	لَٹ ورگ	پٹینگنگ	پٹنا
land steward	ضابطِ قریہ	تپیدار	پٹواری	پٹواری	پٹواری	پٹواری	پُٹواری	پٹواری
cause to be beaten	زدن کسی بدست دیگری	مارائنڑوں	مارکھواونڑ	مارپوانڑا	پہ ٹیل وَھل	جنائینگ	پٹیفنگ	پٹوانا
tendon	مقوا	پاٹھو	پٹھا	پٹھا	پلہ	ھد و بند	پھٹہ	پٹھا
rump	کفل	پُٹھی	پُٹھا	پُٹھا	ٹوٹے	وَنگ	پھُٹی	پُٹھا
play-mate	پیرو	چھاڑتو/ ساتھی	پِٹھو	پٹھو	خوشامندگر	دَستک	پچک	پِٹھو
bandage	نوارزخم بندی	پٹی/ لیڑ	پٹی	پٹی	پٹی	پٹی	پٹی	پٹی
worshipper	پرستندہ	پوجاری/ مجاور	مجاور	پجاری	پوجاگو دکے	متوک	پجاری	پجاری
fifty	پنجاہ	پنجاہ	پنجاہ	پجاہ/ پنجاہ	پنزوس	پنجاہ	پنجاہ	پچاس
eighty-five	ہشتاد و پنج	پنجاسی	پنجاسی	پچاسی	پنزہ اتیا	ہشتاد و پنج	ہشتاد و پنج	پچاسی
to ferment	ہضم کردن	پچائڑوں/ ھضم کرڑوں	پچاونڑ	پچانڑا	ھضموَل	ھضم کنگ	چٹ کتنگ	پچانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
ninety-five	نود و پنج	پنجانوی	پنجانوے	پچنوے	پنزه نوی	نود و پنچ	نود و پنچ	پچانوے
fifty-five	پنجاه و پنج	پنجونجاھ	پن ونجاه	پچونجا	پنزه پنزوس	پنجاه و پنچ	پنجاه و پنچ	پچپن
to pat	نوازش کردن	پچکارڻ	پُچکارنڑ	پچکارنا	پچ پچ کول	پچکارگ	پۄشکارنگ	پُچکارنا
squirt	آب زدگ	پھوھارو/پچکاری	پچکاری	پچکاری	پچکاری	پشکاری	پچکاری	پچکاری
to squeeze	فشاردادن	ٻھچائڻ/ پچائڻ	نپیڑنڑ	پچکانڑا	چیتی کول	لپینگ	پچِفنگ	پچکانا
to be squeezed	فرورفتن	ٻھچڻ/پچڻ	نپڑیجن	پچکنڑا	چیتی کیدل	لپگ	پچینگ	پچکنا
to be digested	ہضم شدن	چپا ٹجڻ	پچنڑ	پچنڑا	هضمیدل	ہضم بوگ	ہضم مَتِنگ	پچنا
throw down	افتادن بر پُشت	ڈھڻ واری حالت	بھنوالی	پچھاڑ	پرزیده	مل دور	دھس	پچھاڑ
to throw down	کسی را بر پشت انداختن	دسڻ/ ھارائڻ	بھنواسٹنڑ	ڈھانا/چت کرنا	پرزول	دسگ	دَھسِنگ	پچھاڑنا
rear	پُشت	پویاں/پٹھیاں/ پچھاڑی	پچھاڑی	پچھاڑی	شاته	پشت	پاچوڑ/پد	پچھاڑی
to regret	پشیمان شدن/ افسوس خوردن	پچھتائڻ	پچھتاونڑ	پچھتانڑا	پشیمان کیدل	پشومان بوگ	پشوان مَتِنگ	پچھتانا
regret	پشیمانی	پچھتاوَ/ارمان	پچھتاوا	پچھتاوا	پشیمانی	پشومانی	پشوانی	پچھتاوا
seventy-five	هفتاد و پنج	پنجھتر	پنجھتر	پنجتر	پنزه اَویا	هفتاد و پنچ	هفتاد و پنچ	پچھتر
back	قبلی/ اسبق	پویوں/ پٹھیاں وارو	پچھلا ۔ پشلا	پشلا	رُستنے	پدی	پدی	پچھلا
west	مغرب/غرب	اولھ/مغرب	پچادھ	لہندا	قِبله	روشت	قِبله	پچھم

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to cause to ask	بالواسطہ دریافتن	پُچھائڑوں	پچھواوݨ	پُچھوانڑا	پشتنہ کوَل	جُست کنائینگ	اَرِفہ فِنگ	پُچھوانا
twenty-five	بیست و پنج	پنجویہہ	پنجوبھ	پنجی	پنزہ ویشت	بیست و پنچ	بیست و پنچ	پچیس
hindrance	مانع	اَٹکاءُ/ رنڈک	پخ	پخ / حمایت	خنڈا چہ وَل	اڑی گیجگ	اڑی شاغنگ / بچک	پخ
solid	پختہ	پختو/ پائیدار	پکا	پکّا	پوخ	پکّو	پک/ پُختہ	پختہ
father	پدر	پی ءُ/ والد	پیُو	پیُو	پلار	پِت/ پِس	بادہ	پدر
upon / at	بر/ با	متھے/ تے	اُتے	اُپّر/ اُتے	باندِ	سر	آ	پَر
wing	پر	کھنبھ/ پتو	کھنب	کھنب	وزر	بانزل	پرہ	پَر
full	پُر	بھریل/ البریز	پُر	پُر/ بھریا	ڈک	پُر	پُر	پُر
bread-like pie-crust	نان روغنی	اُپھراٹھو	پُراٹھی	پرونٹھا	پَراٹہ	پُراٹا	پُراٹہ	پراٹھا
dispersion	خرابی/ پراگندگی	پریشانی/ تشویش	خرابی	کھلارا	پریشانی	شنگ شانگی	پراگندئی	پراگندگی
dispersed	پراگندہ	پریشان/ منتشر	کھنڈ یا پُنڈ یا	گھابریا/ کھلر یا پُلر یا	گڈوَڈ	تالان	پراگندہ	پراگندہ
old	کہنہ	پرانڑوں/ قدیم	پُرانڑاں	پرانڑا	زوڑ	کُہن	متکن	پرانا
belonging to another	از دیگری	پرائی/ غیر	بیگانی	اوپری	پریدئی	دومیانی	چین نا	پرائی
belonging to another	از دیگری	پرایو/ غیر جو	بیگانہ	اوپرا	پَردے	درآمد	چین نا	پرایا
mountain	کوہ	جبل/ کوھ	پہاڑ۔ روہ	پہاڑ	غر	کوہ	مَش	پربت
a great grand-son	نوہ	پڑپوٹو	پڑپوترا	پڑپوترا	کڑوَسے	نُواسگ	نُواسہ	پرپوتا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
a great grand-daughter	نوہ	پڑپوٹی	پڑپوتری	پڑپوتری	کڑوسَئ	گڑواسگ	گڑواسہ	پرپوتی
reflection, rays	پرتو	عکس/ پاچھو	پچھاواں	پرچھانواں	عکس	عکس	جھڑ خ	پرتو
people	رعیت	رعیت/عوام	رعایا۔رعیّت	لوکائی/رعیت	اُولُس	اُلس	اُلس/رعیت	پرجا
saucer	نعلبکی	تھالی/رکیبی	پرچ	پرچ	پرچ	پرچ	پرچ	پرچ
publication	اشاعت	اشاعت/تبلیغ/ پرچار	ڈسنڑ	پرچار	خورَوَنہ	شنگ کنگ	تالان	پرچار
to cajole. to make familiar	تسلیت دادن/ تسکین دادن	پرچائڑوں	پرچاونڑ	پرچانڑا	غلَوَل	سکین دیگ	نواریفنگ	پرچانا
flag	پرچم	جھنڈو/ بیرق	جھنڈا	جھنڈا	بیرغ	بیرک	بیرک	پرچم
grocery	عطاری	ریزکی	پرچونڑ	پرچون	پرچون	ریجکی	ٹکان	پرچون
slip	یک قطعہ کاغذ	پرچو/ خط چٹھی	رقعہ	پرچہ	کاغذ	پرچہ	پرچہ/ پڑچی	پرچہ
shadow	سایہ	پاچھو/سایو	پچھاواں	پرچھانواں	سیورے	ساہگ	سیخا	پرچھائیں
slip of paper	رقعہ	کاغذ جی ٹکری/ پرچی	پرچی	پرچی	پرچی	کسانیں کاغذ	پڑچی	پرچی
quarrel	پرخاش	رنج/ رُسامو	اَنڑ بنڑ/مخالفت	جھگڑا/ اَنڑ بنڑ	دُشمنی	جیڑہ	بِکشک کُن	پرخاش
bits	تکہ تکہ	پُرزا/ٹکرا	ٹوٹے/پُرزے	ٹوٹے ٹوٹے	ٹوٹے ٹوٹے	پُرزا	ٹلک	پرخچے
great grand-father	بزرگ/جدّ پدر	پڑڈاڈو	پڑڈاڈا	پڑدادا	وَرنِکہ	بُن پیرک	بُن پیرہ/بُن ڈاڈا	پردادا
great grand-mother	مادر بزرگ	پڑڈاڈی	پڑڈاڈی	پڑدادی	ورہ انا	بُلک	بُن بلّہ	پردادی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
care	مواظبت	پالنا/سنبھال	ڈیکھ بھال	ویکھ بھال/ سانبھ سمھال	ساتنہ/ پالنہ	پالگ/ ودے تگ/ سامبگ	سابھنگ/ وَلشت	پرداخت
curtain	نقاب	پردو/گھونگھٹ	پڑدہ	پردہ	پڑدہ	پردگ	پڑدہ/ بوک	پردہ
chief	رئیس	مُکھ/ وڈو/سکر	پردھان	پردھان	مَشَر	مزن	مزہ/کماش	پردھان
foreign country	خارجہ	پرایودیس	پردیس	پردیس	پردیس	درمُلک	پردیس	پردیس
foreigner	خارجی	پرڈیھی	پردیسی	پردیسی	پردیسی	درمُلکی	پردیسی	پردیسی
piece	تکہ	پرزو/ ذرو	پُرزہ	پُرزہ/ٹوٹا	ٹوٹہ	ٹکڑ	ٹکڑ	پُرزہ
condolence	تسلیت	ڈسو: ''پُرسی''	پُرسا	پُرسا/تعزیت	پاتا	پُرس	پُوس	پُرسا
worshiper	پرستندہ	پوجاری/شیدائی	شیدائی	پجاری/ عاشق	منونکے	سجدہ کنوک	سجدہ کروک	پرستار
fairy-land	پریستان	پرین جوملک	پریاں داشہر	پرستان	پرستان	پریانی ھند	پرستان	پرستان
worship	پرستِش	پوجا/عبادت	پوجا	پوجا	عبادت	سجدگ	سُجدہ/عبادت	پرستش
inquiry	پُرسِش	پُچھا/خبرگیری	پُچھ	پُچھ	پُشتنہ	جُست	اَج پُچ	پُرسش
day after tomorrow	پس فردا	پرہیں	پرسوں	پرسوں	ڈرمہ ورز/ بل صبا	پوشی	پلے/ ایلودِے	پرسوں
pair of compasses	پرگار	پرکار	پرکار	پرکار	پرکار	پرکار	پرکار	پرکار
spark	پرکالہ	چنڑنگ/فُعلو	ٹوٹا	چنگیاری	بسرکی	چِونگ	چوِیک/ تیردنک	پرکالہ
trial	تشخیص	معیار/کسوٹی	سنجانڑ	جاچ/ سہیانڑ	جاچ	جاچ	پرکھ	پرکھ
try	آزمایش کردن	پرکھوں/آزمائوں	ڈیکھنڑ بھالنڑ	پرکھنڑا	جاچول	چَکارگ	پرکھنگ	پرکھنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
district	حوزہ	پرگنڑو	پرگنہ	ضلع	تحصیل	ضلع	تحصیل	پرگنہ
opposite	از آن طرف/ مقابل	پَریوں	پرلا	پرلا	اَخوانے	آدیمءِ	اے پار	پرلا
gargoyle	راہ آب	نیسارو/ پرنالو	پرنالہ	پرناں	پرنالہ	جو	جو	پرنالہ
bird	پرندہ	پکی/ طائر	پکھی	پنچھی/ پکھو	مُرغہ	مُرگ	ُچک	پرندہ
care	پروا	فکر/ اندیشو	فکر	فکر/لوڑ	پروا	پرواہ	پرواہ	پروا
easterly wind	نسیم	پوُرب جی ہوا	واپوُرب دی	پُرا	دَنورختیزہ باد	پُروا/سگوات	گہوش	پُروا
flight	پرواز	اُڈام/فخر	اُڈاری	اُڈاری	اَلوت	بال	بال	پرواز
growing	رشد	پورو/ بالغ	پروان	پروان	ودہ	رُدوم	وَدِنگ/رُدوم	پروان
moth	پروانہ	پتنگ/ پروانو	پپھٹ	پروانہ	پروانہ	پڑک	پڑک	پروانہ
nurture	پرورش	نپائڑوں پالنڑوں والی حالت/ پرورش	پالنڑواں	پالنڑ	پالنہ	رودینگ	وَلفِنگ/ رودیفنگ	پرورش
the God	پروردگار	پالنڑں ہار	پالنڑ ہار	پالنڑ ہار	پروردگار	پروردگار	پروردگار	پروردگار
to thread	نخ کردن درسوزن	پوئڑو	پوونڑ	پرونڑا	پیل	کماھگ	خلِنگ	پرونا
abstinence	پرہیز	احتیاط	پرہیز	پچھڑا/ پرہیز	پرہیز	پھریز	پاریز	پرہیز
fairy	پری	پَری	پری	پری	شاپیرئی	پری	پری	پری
at a distance	دُور تر	رہُن پار	پرے	پرے	لرے/لرے	دِیر	مُر	پرے
love	محبت	محبت/ پیار	محبت	پیار/ پریت	مینہ	مہر	مہر	پریت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
beloved	عاشق	معشوق/دلبر	ڈھولا	ڈھولا/ماہی	مَینَ	دوست	مہری	پریتم
distressed	پریشان	مضطرب/وکریل	گھبرایاہویا	گھابریاہویا	پریشان	پریشان	پریشان/مُونجا	پریشان
love	عِشق	پیار/محبت	پیار/لاڈ	پیار/پریت	مَینَ	مہر	مہر	پریم
lover	شیدا	دوست/پریمی	ڈھولنڑ/محبوب	عاشق/پریمی	مَین	مہری	مہری	پریمی
parcel	بستہ	پُڑو/وڈی پُڑی	پُڑا	پُڑا	غٹہ پوڑئی	پُڑی	پُڑی	پُڑا
camp	اتراق گاہ	تھاک/منزل	چوکی/ٹکانڑاں/پڑاں	ٹکانڑا	آوشتن	وَسَم	لڈ	پڑاؤ
scrutiny	تدقیق	پڑتال	ڈیکھ بھال	ویکھ بھال	پڑتال	چاروگند	جاچ	پڑتال
test	آزمودن	پڑتال کرنڑں	پڑتالنڑ	وسکھنڑا بھالنڑا	پڑتال کول	جاچگ	جاچنگ	پڑتالنا
lie down	درازکشیدن	پونڑں/وَسنڑں	پووَنڑ	پینڑا	پریوتل	کپگ	مُرغن کشِنگ	پڑنا
calf	گاوسالہ	کونھوں	گٖفا	گٖفا	کٹے/خُخندر	گوَسک	روڑ	پڑوا
neighbourhood	ہمسائگی	پاڑو	گوانڈھ	گوانڈھ	ہمسایہ	ہمسائیگی	ہمسائی	پڑوس
she neighbour	ہمسایہ	پاڑیسری عورت	ہمسائی	گوانڈھنڑ	ہمسایہ/گاونڈی	ہمسایگ	ہمسایہ	پڑوسن
neighbour	ہمسایہ	پاڑیسری	ہمسایہ	گوانڈھی	ہمسایہ	ہمسایگ	ہمسایہ	پڑوسی
to teach	درس دادن	پڑہائڑں	پڑھاونڑ	پڑھانڑا	لُولُول	وانینگ	خوانِفنگ	پڑھانا
teaching	تدریس	پڑھائی	پڑھائی	پڑھائی	لوستہ	وانگ	خوانِنگ	پڑھائی
read	خواندن	پڑھنڑں	پڑھنڑ	پڑھنڑا	لوستل	وانگ	خوانِنگ	پڑھنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to cause to read	خوانیدن	پڑھائڑوں	پڑھواونڑ	پڑھوانڑا	پہ بل لولول	واننگ	خوانفِنگ	پڑھوانا
little parcel	بستہ کاغذی کوچک	پُڑی	پوڑی	پُڑی	پُوڑئ	پُڑی	پُڑی	پُڑیا
faded	پژمردہ	اُداس/مُرجھایل	مُونجھا	کُملایا ہویا	پیزئ	شمیگ	شپنگوک/مونجھا	پژمردہ
hence	پس	پوءِ/بَس	ایں گالھوں	ایس پاروں	بیا	پمیشا	پدا/گُوا	پس
to spread	گستردن	پکیڑنڑ/کھنڈیرنڑ	کھنڈاونڑ	کھلارنا/پسارنا	غزول	تچک کنگ	مُرَیفِنگ	پسارنا
cause to grind	سائیدن	پِی‌ھنڑوں	پیہواونڑ	پیہاونڑا	میدہ کوَل	آرت کنگ	نُسِفنگ	پسانا
price paid for grinding	اُجرت آسیاب	پسائی/پھانڑیں	پیہوائی	پہائی/پیہوائی	اُڑونہ	دُرشگ مُزد	نُسنگ نا مزدوری	پسائی
low	پست	ھیٹھاہوں	جھکا	نیواں	ٹیٹ/گشتہ	جہل	شیف	پست
breasts	پستان	بُبا/تھنڑوں	بُبّے	مَمّاں	تیٔ	گوَر	خَد	پستان
pistachio	پستہ	پستو	پستہ	پستہ	پستہ	پستہ	پستہ	پستہ
lowness	پستی	نشیب	جھکاڑ	پستی	گشت والئے	جَہلگ	شیفی	پستی
to be stretched out	درازشدن	پسرنڑوں	کھنڈنڑ	پسرنا	غزیدل	تچک بوگ	مُریفِنگ	پسرنا
rib	دندہ	پاسرائی	پسلی	پسلی	پُشتئ	پہلی/پہلونک	ترک	پسلی
to be ground	سائیدہ شدن	پیھجڑوں	پیہوبجنڑ	پسنڑا	اُوڑیدل	درھگ بوگ	نسفنگ/انت منگ	پسنا
choice	پسند	ترجیح/پسند	پسند	پسند	خوشہ	پسند	پسند	پسند
chosen	پسندیدہ	پسندکیل/چونڈیل	من بھاونواں	من بھاونڑی	خوش	پسندیں	پسندانگا	پسندیدہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cause to be ground	آردکنانیدن	پیھائڑ	پیہواونڑ	پیہانڑا	اُڑوَل	دُرشائینگ	سَفِنگ/ نُت کنِگ	پسوانا
price paid for grinding	سائیدن	پیسائی/ پیھانڑیں	پیہوائی	پیہائی	اُڑوَل	دُرشوکی	نُسفِنگ	پسوائی
to be compasionate	ترحم نمودن	ٹھر جڑو/ مہربان ٹھیڑ	پسیجڑو	مڑھکا انڑا/ رحم کھانڑا	زڑہ سوئی	دِلگیر	چلّی کِلِنگ	پسیجنا
sweat	عرقِ بدن	پسینو/ ٹِھر	ٹِھڑ	مُڑھکا	خُولہ	ھید	خید	پسینا
back	پُشت	پٹھی/ پُٹھ	کنڈ	کنڈھ	شا	پُشت	پُٹھی	پُشت
hereditary	اجدادی	پڑھیائتو/ اباڑوں	پیوڑاڑے کنوں	جَدّی	موروثی	پُشتی	پیڑی تا	پُشتینی
bank dike	پُشتۂ خاک	مٹیءَ جو بند	بند	بند	بند	بند	بند	پُشتہ
wool	پشم	وار/ اُن	اُن	پشم/ اُن	وڑئی	پَشم	درسم/ کھاس	پشم
a gown	پشواز	نچڑوں جولباس	پشواز	پشواز	پیشواز	پڑو	پشواز	پشواز
penitent	پشیمان	پچھتائیندڑ/ شرمسار	شرمندہ	پشیمان	پشیمان	پشومان	پشہوان	پشیمان
penitence	پشیمانی	پچھتاءُ/ شرمساری	پچھتاونڑاں	شرمساری/ پچھتاوا	پشیمانی	پشومانی	پشہوانی	پشیمانی
ripe	پختہ	پکو	پکیا	پکّا	پوخ	پکّا	بُسن	پکّا
call	فریاد	فریاد/ سَڈ	سڈ	کُوک	چِغہ	کوکار	کوکار	پُکار
to call	صدا کردن	سڈڑں/ پکارڑں	سڈڑ	واج مارنا/ یدنڑا	چِغہ وَھل	کوکارکنگ/ گوانگ جنگ	کوکارکِنگ	پُکارنا
to cook	پختن	پچائڑں/ ردھڑن	پکاونڑ	رِنھنوا	پخول	پچگ	بِسنگ	پکانا
catch	گرفت	وَٹھ/ جُھل	پکڑ	پکڑ	نیول	گر	تور/ ہَلنگ	پکڑ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
cause to be caught	سبب گرفتن کسی شدن	جھلائڑوں	پکڑاونڑ	پھڑانڑا	بل نیول	گرائینگ	تورِفنگ/ہلِفنگ	پکڑانا
to catch	گرفتن	وٹڑوں/جھلنڑوں	پکڑنڑ	پھڑنڑا	نیول	گرگ	تورنگ/ہلنگ	پکڑنا
to be cooked	پختہ شدن	پچنڑوں	پکنڑ	پکنڑا	پخیدل	پچگ	بِسنگ	پکنا
victuals fried in butter or oil	غذای پختہ شدہ درروغن	پکوان	پکوان	پکوان	پوخت	گراسگین	سی اَئی بسوکا گِواک	پکوان
to cause to be cooked	پزانیدن	پچارائڑوں	پکواونڑ	پکوانڑا	پخول	پچائینگ	بِسفِنگ	پکوانا
saltish pastry	نمکین آردینہ	پکوڑو	پکوڑا	پکوڑا	پکوڑہ	پکوڑا	پکوڑا	پکوڑا
small saltish pastry	نمکین آردینہ کوچک	سنھا پکوڑا	پکوڑی	پکوڑی	پکوڑہ	کسانین پکوڑا	پکوڑا	پکوڑی
kind of drum	دایرہ زنگی	پکواز	پکھاوج	پکھواج	گشتئی ڈول	ڈھلک	ڈولکی	پکھاوج
topaz	زبرجد	پکھراج	پکھراج	پکھراج	پکھراج	بخراج	پکھراج	پکھراج
ripe	پختہ	پکی	پکّی	پکّی	پخہ	پکّا	پکّا	پکّی
foot	پا	پیر/قدم	پیر	پیر/قدم	پشہ	پاد	پاچہ/نت	پگ
pathway	گورہ راہ	پیچرو	دگ	بناں	لارہ	کِشک	کینڈوء/رُنگ	پگڈنڈی
turban	دستار/عمامہ	پگڑی/پگ	پگ/پٹکا	پگ	لونگئی	پاگ	دستار/لُنگی	پگڑی
mad	احمق	چریو/پگلو	پاگل	پاغل/کملا	لیونئے	گنوک	گنوک/احمق/چستا	پگلا
to be melt	آب کردن	پگھارنڑوں	پگھارنڑ	پگھرانڑا	ویلول	آپ کنگ	دِیرکنگِنگ	پگھلانا
be melted	ذوب شدن	پگھرنڑوں	پگھرنڑ	پگھرنا	ویلی کیدل	آپ بوگ	دِیرمَنگ	پگھلنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
moment	ثانیہ	گھڑی/لمحو	پل	پَل/گھڑی	ساعت	دمان	دَمَس/جَٹ	پَل
bridge	پُل	پُل/موری	پُل	پُل	پُل	پُہل	پول	پُل
border of cloth	لبہ رُو سری	پَلئہ/ دامن/ پاند	پاند	پلاّ	پَلَو	پلّو	پَلّوء	پلاّ
puppy	تولہ سگ نر	پونگڑو/گُلر	گُلر	کتُورا	کوترے	کُتری/گُلَو	کُتری	پلاّ
cause to drink	نوشانیدن	پیارنڑں	پلاونڑ	پیانڑا	چشوَل	آپ دیگ	تِنکفِنگ	پلانا
dish made of rice	پلو	پلاءُ	پُلاؤ	پلاء	پولاؤ	پُلہ	پلاؤ	پُلاؤ
flabby	نرم	ملائم/نرم	پھلاّ / پھوپھس	پلپلا	اُبرائی	لپچناک	شُرود	پلپلا
softness	نرمی	ملائمت/نرمی	نرمی	پلپلاہٹ	اُبرئی والے	لپچی	شُرودی	پلپلاہٹ
turn	برگشت	اُتھل/ بدلو	پلٹا	پلٹا	اوڑیدنہ	کلٹی	اَڑسینگ	پلٹا
platoon	یکان پیادہ ارتش	پلٹن	پلٹن	پلٹن	پلٹنو	پلٹون	پلٹن	پلٹن
to turn	برگشتن	واپس ورنڑں	ولاونڑ	پلٹنڑا	اوڑیدل	واترگ	اَڑسینگنگ	پلٹنا
somersault	پشتک	موٹ/ قلابازی	پلٹی	پلٹی/ قلابازی	کلٹی	کلٹی	کلٹی/سر بُوکائی	پلٹی
side of a pair of scales	کفہ ترازو	پاسو/کناری	پاسا	چھابا	پلہ	شاھیم	پلّہ	پلڑا
plaster	گچ	لیپو	پلستر	پلستر	پلستر	پلستر	پلستر/لیوء	پلستر
eye-lid	مژہ	اکھ پینزئیوں/ اکھ جاوار	پہلی	پپنی	جومہ	مُشاش/ مچاچ	ملاڑ/ پلک	پلک

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
bed	تخت خواب	پھلگ/کھٹ	پلنگ	پلنگ	پلنگ	پلنگ	پلنگ	پلنگ
hem	سجاف	پلاند/ دامن	پاند	پلّو	پَلَو	پَلو	پلَوء	پلُّو
support	حمایت	مرتبو/مدد	پلّہ	پلاّ	پلہ	پلّو	پلّو	پلّہ
wick	فتیلہ	وٹ/فلیتو	پلیتہ	پلیتہ	پلیتہ	پلیتگ	پلیتہ	پلیتہ
dry flour laid over the bread when it is rolled	فاضلات آرد	پلیتھنو/ آٹو	پلیتھن	پلیتھنو	سپیروئی	پتکینگ	پتکیم	پلیتھن
filthy	پلید	پلیت	پلیت	پلیت	پلیت	پلیت	پلیت	پلید
water flour mill	آسیاب	پانڑی جی زورتی حلندڑ چکی یا جانڈہ	پَن چکی	پن چکی	ژرندہ	آسیاب	آسیاب	پَن چکی
charity	خیرات	خیرات/صدقو	خیرات/نیکی	خیرات	خیرات	ثواب	خیرات	پُن
breadth	پھنا	بَرُ	بَر	بَر	پسور	پہنات	پہناد	پَنا
asylum	پناہ	اَمان/ پناہ/حفاظت	پناہ	پناہ	پناہ	امان/ پاہوٹ	پناہ/ باہوٹ	پناہ
cotton	پنبہ	مکھ جوپھو	پھنبہ	رُوں	پنبہ	پنبہ/ مپکی	پنبہ	پنبہ
prosper	پیشرفت کردن	ترقی کرنڑں	ودھنڑ	اُسرنا	وَدَہ کوَل	رُدَگ	رُدِنگ/ بودکِنگ	پنپنا
path	راہ	پنتھ	پنتھ	پنتھ	لارہ	راہ بند	گسَر	پنتھ
skelton	بدنہ	بوتو/ قالب	پنجر	پنجر	تش ھڈوکی	آٹی	آٹی	پنجر
cage	قفس	پنجرو/قفس	پنجرا	پنجرا	پنجرہ	پنجرو	پنجرہ	پنجرا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
claw	پنجہ	چنبو/مُٹھ	پنجہ	پنجا	پنجہ	پنجگ	پنجہ	پَنجہ
sweet fried flour	لوزالمحدہ	پنجیری	پنجیری	پنجیری	رنز غاشی	شٹردو	مُجر	پنجیری
council	شخص ثالث/قاضی	پنچ	پنچ	پچ	مشر	میر	کماش	پنچ
jury	کمیتہ مشاورہ محلی	پانچیارو/جرگو/پنچایت	پنچیت	پنچیت	جرگہ	شور دیوان	جرگہ	پنچایت
advice	پند	نصیحت/ھدایت	نصیحت	نصیحت/ہدیت	نصیحت	پنت	پنت	پند
pride	پندار	خیال/غرور	گھمنڈ	آکڑ/تکبر	لوئی	وڈائی	وڈائی	پندار
fifteen	پانزدہ	پندرھں	پندرھاں	پندراں	پنزہ لَس	پانزدہ	پانزدہ	پندرہ
fortnight	نیمہ ماہ	پندرھں ڈینھں	پندھواڑہ	پندرواڑا	پنزلَسیز	پانزدہ روچی	پانزدہ دےئی	پندرواڑہ
tent	خیمہ	خیمو/شامیانو	تنبو	پنڈال	تمبُو/پنڈال	تمبُو	تمبُو	پنڈال
learned brahman	دانشمند ھندو	جوتشی/پنڈت	پنڈت	پنڈت	پنڈت	پنڈت	پنڈت	پنڈت
wife of the pandit	زن دانشمند ہندو	پنڈتیانڑیں/ پنڈت جی گھرواری	پنڈتانی	پنڈتانڑی	پنڈتہ	پنڈت	پنڈت نازیفہ	پنڈتانی
the calf of the leg	ماہیچہ پا	پِنی/پنڈلی	پِنی	پِنی	لینگئی	گڑ/پنز	پِنی	پنڈلی
grocer	دوا فروش	پساری	پساری	پساری	پساری	پاساری	پساری	پنساری
wing	بازو	پَر/پکھ/وار	پر/کھنب	کھنب/پر	وزر	پانزل	پڑہ	پنکھ
fan	پنکہ	پکھو/جھلی	پکھا	پکھا	پنکے	پکھا/گواتو	پکھہ	پنکھا
petal	گلبرگ	پنکھڑی/کھنبھ	پتر	پتی	گل پانزہ	پَن	پَن	پنکھڑی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
small fan	پنکہ کوچک	تنڈھو پنکھو	پکھی	پکھی	کشتنئ پنکہ	پکھا/گواتوی	پھکہ	پنکھیا
cradle	گہوارہ	پینگھو	پینگھا	پنگھوڑا	زانگو	پھینگو/گوانزگ	پھینگو/زانگو	پنگوڑا
betel-seller	فردشندہ برگ تنبول	پان وکنڑندڑ مرد	پاناں آلا	پنواڑی	پان والا	پان بہا	پانی آ	پنواڑی
hidden	پنھان	لِکل/مخفی	اوڈھر	اوہلے	پٹ	چیر	ڈکوک	پنہاں
water carrier	سقا	ماشکی	ماشکی	ماشکی	ماشکی	مشکی	ماشکی	پنہیارا
cheese	پنیر	پنیر	پنیر	پنیر	کرُت	پنیر	پنیر/الحوود/شیلانچ	پنیر
dawn	سپیدہ صبح	باکھ/پرھ	پَو	پَوہ	صباوَن	بام	گوربام	پَو
to be break of a day	صبح صادق شدن	صبح تھینڑں	دھمی تھیون	تڑکا ہونڑا	دَصبا رُنڑا شکارہ کیدل	بام ءِ ریگ دیگ	اسپیدہ نادمہ کننگ	پَو پھٹنا
toothless	بی دندان	پپو/پدو		پوپلا	گروپہ	کھلپ	ٹمپو	پوپلا
son	فرزند/پسر	پُٹ/فرزند	پُتر	پُتر/پُت	زوے	زھگ	مار	پُوت
grandson	نوہ	پوٹو/پُٹ جوپُٹ	پوترا	پوترا	لمسئے	نماسگ	نواسہ	پوتا
clouts	قنداق کودک	بوچنڑو/انگوشو	پوتڑا	پوتڑا	ونڑئ	کوار	توتک	پوتڑا
book	کتاب	ٹپنڑوں	کتاب	پوتھی	پوتئ	دپتر	پوتھی/کتاب	پوتھی
grand-daughter	دختر پسر نوہ	پوٹی	پوتری	پوتری	لمسی	نواسگ	نواسہ	پوتی
package	بستہ	تھیلی/گنڈھڑی	گنڈھڑی	گٹھ/گنٹھ	غوٹہ	پتینک	پٹنک	پوٹ
stomach	معدہ	پکیءَ جی گجی	گجی	پوٹا	ججورہ	کچک	کچور	پوٹا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
bundle	بقچہ	تھیلی	گنڈھڑی	گٹھڑی/گنڈھڑی	پوٹلئ	پیلِک	پٹنک/بُنچہ	پوٹلی
worship	پرستش	عبادت/ پوجا	بندگی	پوجا	عبادت	سجدہ	پوجا	پوجا
to worship	پرستیدن	پوجا کرنڑں	پوجنا	پوجنڑا	عبادت کول	سجدہ کنگ	پوجا کتنگِ	پوجنا
inquiry	سؤال/ پُرسش	پُچھا	پُچھ	پُچھ	پُشتنہ	جُست	سَوج/ ہَرِ فنگ	پوچھ
interrogation	استفہام	پچھا گاچھا	پُچھ گُچھ	پُچھ گچھ/ پچھ پرتیت	پُشتنہ	جُست پُرس	چاست پاست	پوچھ گچھ
ask	پُرسیدن	پچھنڑوں	پُچھنڑ	پُچھنڑا	پُشتل	سوج کنگ	سوج کتنگ/ ہَرِ فنگ	پوچھنا
offspring	اولاد	نسل/ بنیاد	نسل	نسل	کھُول	نسل	زنک	پود
young plant	نہال	بوٹو	بُوٹا	بُوٹا	بوٹے	نہال	’بوٹوء	پودا
mint	نعناع	پھودینو	پُودناں	پودنہ	پودینہ/ نعنا	پھودَنو	’پوڑچنگ	پودینہ
joint	بندانگشت	سَنڌ/ آگھر جوجوڑ	ڈوڈا	پور	بند	بوگ	بوگ	پور
whole	تمام/ کامل	مکمل/ درست/ پورو	پورا	پورا/ سارا	پورہ	پِیلَو	پورہ	پورا
east	مشرق/ شرق	اوبھر	پوادھ	چڑھدا	نمرختیز	رودرآ تاک	دے تِک	پورب
entire	ہمہ/ تمام	مکمل/ پوری	پوری	پوری	پورہ	پیلہ	پورہ	پوری
kind of fried cake	بندنیشکر	پور	آگلی	پوڑی	’پوڑی	پوری	’پوڑی	پوری
skin	پوست	چمڑ/ کھل	چم/ کھل	کھل	پوست	پوست	سِل	پوست
poppy head	تریاک	پُست جی ڈوڈی	پوست/ ڈوڈا	فیم	تاریاق	پوست/ تریاک	ڈوڈا	پوست

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
poppy head addict	تریاکی	نشائی	پوستی	نشئی	نشئی	نشئی	نشئی	پوستی
fur cloth	پوستین	کھل مان ٹھیل کوٹ	چم دا چولا	پوستین	پوستین	پوستین	پوستین	پوستین
clothing	پوشاک/لباس	لباس/پوشاک	پُشاک	پوشاک	جامہ	لیس/پوشاک	پُچاک	پوشاک
concealed	پوشیدہ	لکل	لُکا ہویا	گُجھا	پٹ	چیر	مُچہ/ڈغوک/اَندر	پوشیدہ
hollow	پوک	خالی/پورو	خالی	پولا	ڈَڈ	کوگ	پولو	پولا
air	نسیم	ھوا/واءُ/پون	ہوا	واء	باد	سمین	تہو	پون
three quarters	سہ چارک	ٹی چوتھا/منوا/پونزجس	پونڑاں	پونڑاھ	درے پاوہ	سے چارگ	سِہ چارک	پونا
capital	رائس المال/ پول اصلی	موڑی	مال مَڈی	پُونجی/مَڈی	پانگہ/سرمایہ	ھٹکاں/مَڈی	وادانی/مال مَڈی	پونجی
to clean	پاک کردن	اُگھنڑ ں/ صاف کرنڑں	پُونجھنڑ	پُونجھنڑا	پاکول	پہک کنگ	پاک کننگ	پونچھنا
pipe	خیزران	بین/مُرلی	مُرلی	بین	مُرلئی	مولڑی	پونڑک	پونگی
mountain	کوہ	جبل	پہاڑ۔ روہ	پہاڑ	غَر	کوہ	مَش	پہاڑ
multiplication table	بس شمر	کھوڑ وا/ضرب جو قاعدو	پہاڑا	پہاڑا	پہاڑے	پاڑا	پاڑہ	پہاڑا
hill	کوہ کوچک	ننڈھو جبل	پہاڑی۔ روہی	پہاڑی	غونڈئی	کوہی	چکامش/انڑی	پہاڑی
acquaintance	آشنائی	سنجانڑں/ شناخت/واقفیت	سُنجانڑ	سہیانڑ	پیوندوالئی	دُرستی	چاہندی/دُرستی	پہچان

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to know	شناختن	شناخت کرنڑں/ سنجانڑنڑں	سُنجانڑنڑ	سہیانڑا	پیژندل	پجارَگ	چاہنگ	پہچاننا
watch	پاسبانی	پہرو	پہرا	پہرا	پہرہ	جاگوگ	ٹوھوئی	پہرا
beginning	ابتدا	ابتدا/مُنڈھ	پہل	پہل	پیل	اول	اول	پہل
first	اوّل	پھریوں/مُنڈھ وارو	پہلا	پہلا	اوّل	اولی	اولیکو	پہلا
side	پہلو	پاسو/رُخ	کُچھ	پاسا	سَنگ	پہلونک	پہلو	پہلو
wrestler	پہلوان	پہلوان/ ملھ وڑھندڑ/ بہادر	پلھوان	بھلوان	پالوان	پہلوان	پالوان/ ملاکڑ	پہلوان
wrestling	پہلوانی	بہادری/ ورزش	پلھوانی	بھلوانڑ	پالوانی	پہلوانی	پالوانی	پہلوانی
first	اوّلین	پھریں/ ابتدائی	پہلی	پہلی/ ڈھلی	اَوَلَئی	اولی	اولی	پہلی
at first	نُخست	پھریائیں/شروعاتی	پہلاں	پہلاں	اَول	اَول	اول	پہلے
to dress	پوشاندن	پارائڑں/ پھرائڑں	پواونڑ	پوانڑا	اَغُستول	پوشگ	بیرِیفنگ	پہنانا
clothing	پوشاک/لباس	پوشاک/لباس	پُشاک	پوشاک	اَغُستنہ	پوشاک	پوشاک	پہناوا
reach	رسائی	پہچ / رسائی	پُجڑواں	پُجڑواں	رسیدل	دزرَس	رسینگ	پہنچ
supply	رسانیدن	پہچائڑں	پچاونڑ	پُچانڑا	رَسوَل	رسائینگ	رسیفنگ	پہنچانا
reach	رسیدن	پہچڑ/رسڑ	پُجڑ	پجڑا	رسیدل	رسگ/ سِچگ	رسینگ	پہنچنا
wear	پوشیدن	پائڑں/ پہرنڑں	پاونڑ	پہنڑا	اَغُستل	گوراکنگ	بیتِنگ	پہننا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
wheel	چرخ گاری	ڦيٿو	پھیتا	پہیّا	پایہ	پادگ	پہیا	پہیا
riddle	چیستان	پرولی/ ڳجھارت	بُجھارت	بجھارت	ار	بُجارت	چاءچاء	پہیلی
gate	دروازہ	وڈو دروازو/ ڦاٽڪ	پھاٹک	پھاٹک	پاٹک	پاٹِک	پھاٹِک	پھاٹک
tear	دریدن	ڦاڙڻ/ چيرڻ	پھاڑنڑ	پاڑنڑا	بِرل	دِڑگ	اَڑِنگ	پھاڑنا
plough share	خیش	ڦار/ ھرجی چونی	پھالہ	پھالہ	سپارہ	نَل	کمیر	پھال
splinter	قاش	چھیت/ ڪَٽ	چھیت/ چھلَت	چھلتَر	ارغئ	ریشک	تچک	پھانس
to entrap	گیرانداختن	ڦاسائڻ/ ڦلڻ/ فریب کرڻ	پھساونڑ	پھاہنڑا	اختہ کول	پھاسینگ	پھاسیفنگ/ گٹ کِتنگ	پھانسنا
execution	دار	ڦندو/ ڦاسی	پھاسی	پھانسی	پانسی	پاھو	پاھو	پھانسی
slice	برش	ڦار/ ڦاک	ڈلی	پھاڑی	دڑہ/ تلی	کالک	شُونزہ	پھانک
to chuck	کف لمہ کردن	ڦڪڻ	پھکنڑ	پھکنڑا	زخیژول	پھکگ	پھکِنگ	پھانکنا
mattock	کج بیل	ڦوڙو/ بيلچو	پھاوَڑا	پھاوَڑا	کوڈال	کوڑال	کوڈال	پھاوَڑا
lint/plaster	پارچہ زخم بندی	ڦَھو	پھنبہ	پھاہیا	ملہم	پہو	مالم/ پٹی	پھاہا
jest	تمسخر	مشال/ مذاق ڈیار ینڈڑ گالھ	مذاق	مخول	ٹوک	ٹوک	ٹوک	پھبتی
embellishment	زیبائی	سینگار/ سونھں	پھبنڑ	پھب	شکلا	زیب	پھب	پھبن
blister	آبلہ	ڦلڙو/ ڇلڙو	چھالا	چھالا	تنواکہ/ تراول	اولہ	پُھوتڑو	پھپولا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
mould	بوزک	جارو/سینور	سِوال	اُلّی	شین پیروئی	بُلمار	پودام	پھپھوندی
son of a paternal aunt	پسرعمہ	پھپھیر/پھپھی ءَ جوپٹ	پھپیر	پُھپھیر	تربور	تُرو زھگ	تاتہ مار	پُھپیرا
daughter of a paternal aunt	دخترِ عمہ	پھپھیر	پھپیر	پُھپیری	ترلہ	تروزھگ (جنک)	تاتہ مَسِر	پُھپیری
board	تختہ	پھٹو	پَھٹا	پھٹا	تختہ	کپ کتگیں ببو	پھٹہ/تختہ	پھٹا
curse	لعنت	جُٹھ/پھٹکار	لعنت	پھٹکار/لعنت	لعنت	نالت	پھِٹ	پھٹکار
to strike	شلاق زدن/طرد کردن	پھٹکارنڑں	پٹکنڑ	پَھٹکارنا	سنڈل	چنڈگ	چنڈِنگ	پَھٹکارنا
to curse	لعنت کردن	پھٹکارنڑں/دھکارنڑں	لعنت کرنڑ	تو ہے لعنت کرنا	لعنت/ملامت کول	نالت ملامت کنگ	پِٹ کتنگ	پھٹکارنا
alum	زاج سفید	پھٹکی	پھٹکوی	پھٹکوی	پھٹکوی	پِٹکی	پِٹکی	پھٹکری
to winnow	بادافشان کردن	چھنڈنڑن	چھنڈکنڑ	چھٹنڑا	سنڈول	ٹُپگ	ٹھپنگ/بش تِتنگ	پھٹکنا
to be torn	پارہ شدن	پھاٹنڑں/چیرجنڑں	پَھٹنڑ	پاٹنڑا	سریدل	دِرگ	اَرِتنگ	پھٹنا
to hop	برجستن	ٹپنڑں کڈنڑں	پُھدکنڑ	پُھدکنڑا	ٹوپ وہل	سِٹگ	سِٹنگ/دِورِکنگ	پُھدکنا
again	دوبارہ	وری/بیو دفعو	ول	فیر	بیا	پدا	پھدا/گُڑا	پھر
the noise of a bird, suddenly taking wing	صدای پرواز پرندہ	پھڑکو	پُھر	پُھر	پُرارے	پُڑ	شپڑہ	پُھر
to whirl	گرداندن	پھیرائنڑں/گھمائنڑں	پھراونڑ	پھرانڑا	گرزول	چرینگ/حرینگ	پھیری تِتنگ	پھرانا
quickness	چُستی	پُھرتی/تیزی	چالاکی	پُھرتی	چُستی	چُستی	چُستی	پُھرتی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
quick	چُست	پُھڑتیلو/چُست	تِکھا/چالاک	تِکھا	چُست چابک	چُست	چُست	پُھرتیلا
whirligig	قرقرہ	چکی/پھرموٹی	فِرکی	فِرکی	مائو	پرکی	پھرکی/فِرکی	پھرکی
walk about	گردِش کردن/ گردیدن	پھرنڑں/اٹھلنڑں	پھرنڑ	پھرنا	گرزیدل	تژگ	چرینگنگ	پھرنا
flag	پرچم	جھنڈو/پرچم	جھنڈا	جھنڈا	بیرغ	بیرک	بیرک	پھریرا
shadder	لرزش	درڑی	جھرکی	پھریری	رپندے	درھگ	برمرہ	پھریری
be impatient	پیچان آمدن	پھتکنڑں/ترپنڑں	پھڑکنڑ	پھڑکنڑا	پڑپڑیدل	تلوسگ	لِتری کتِگ	پھڑپھڑانا
flutter	پرزدن	پھڑکنڑں/ترپنڑں	پھڑکنڑ	پھڑکنڑا	پڑکیدل	بَجَگ	پرَنگ	پھڑکنا
last in degree	آدم تنبل	آخری	نِکما	پاچھو	ناراست	لڑونج	پھدیکو	پھسڈی
whispering	نجوئی	پھسپھس/اسپس	پُھس پُھس	پُھس پُھس	پُس پُس	پُس پُس	پُس پُس	پُھسر پُھسر
to cause to slip	لغزاندن	کھسکائڑں/ترکائڑں	تِلکاونڑ	تِلکانڑا	شکہ وَل	لترینگ	لُغوشت تِتِنگ	پھسلانا
entice	خطا دادن	ورغلائڑں/دھوکوڈیڑا	وِلاونڑ	ورغلانڑا	خطاایستل	ریپنگ	ریفِنگ	پُھسلانا
to slip	لغزیدن	ترکنڑں/کھسکنڑں	تِلکنڑ	تِلکنڑاہ	شکیدل	تِلکگ/شترگ	لُغوشت ہِلِنگ	پھسلنا
indecent talk	فحش	گارگند/بکواس	لچر	پھکڑ	پوچ	زاباران	پھکو	پھکڑ
to be burnt	سوختن	پھوکنڑوں/اندرسڑنڑں	سڑنڑ	سڑنڑا	سوزیدل	سچگ	اشِنِنگ	پُھکنا
blow-pipe	بوری	پھوکنڑیں	پھوکنڑیں	پُھوکنڑی	نل	دموک	نل	پُھکنی
fruit	میوہ	ثمر/میوو	میوہ	پھل	میوہ	بیوگ	میوہ/ہَمرم	پھل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
give airs (to)	از باد پُر کردن	پھنڈائڑں/ پھوکنڑں	پُھوکنڑ	پُھلانڑا	پڑسول	گوات دیگ	پھدّام تِتِنگ	پھلانا
stride	خیز	چھال/ ٹپ	بلانگ	اُلانگھ	ٹوپ	اولانگ	اولانک	پھلانگ
to stride	خیز زدن	ٹپ ڈیئنڑں	بلانگنڑ	اُلانگھنڑا	ٹوپ وہل	ھَڈ جَنگ	اولانک خلِنگ	پھلانگنا
soft	نرم	مسؤکو	پولا	پولا	پستہ	ناڑُرک	خُلکُن	پھلپھلا
a kind of fire work	آتشبازی	جرپھل/ جھیرڈاک	پھلجھڑی	پھلجھڑی	گل زڑئی	پُلجڑی	پُھلجڑی	پھلجھڑی
raised bread	نان	پھلکو	پھلکا	پُھلکا	ٹکئی	نانے	پُھلکو	پُھلکا
flower-work	گُلکاری	گل کاری	پھلکاری	پھلکاری	گلکاری	نقش گدے ءِ تہر	پُھل کاری	پھلکاری
raised bread	یک نوعی نان	پھلکی	پھلکی	پھلکی	پکوڑہ	پُلکی	پُھلکی	پھلکی
to prosper	میوہ دادن/ خوش بخت بودن	پھر جنڑں	پھلنڑ	پھلنا	میوہ راوڑل	رُدگ	آبادمَتِنگ	پَھلنا
flower-garden	باغچہ	پھلواری/ گلن جو باغ	پھلواری	پھلواڑی	باغیچہ	پُلواڑ/ باگیچہ	باغیچہ	پھلواری
pod	تخم دان	پھری	پھلی	پھلی	پلی	پُلّی	پَھلی	پھلی
essence of flowers	عرقِ گل	پھلیل	پھلیل	پھلیل	جوہر	پُل تیل	عرغ/ جوہر (پُھل اَنا)	پھلیل
hood of a snake	باشلق (مار)	پھنڑں	چھجلی	پَھن	سرتک نیول (مار)	پھنڑ	پھڑ	پَھن
to hiss	ہیس ہیس کردن	کاوڑ کرنڑں	شُوکنڑ	پھنپھنانڑا	پشاڑی	زہر ءُ پُونشگ	پھوشارنگ/ پھسلنگ	پھنپھنانا
noose	تور	پھندو/ رسی	گلاواں	پھاہی	پائی	پاھو	پاھو	پھندا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
tossel	منگلہ	ٹونر/ پھندنڑ	پھمنڑ	پھمنڑ	زنبک	ٹپل	ژنبک	پھندنا
to entrap	گیرآوردن	پھاسائڑں	پھساونڑ	پھسانڑا	گیرَ وَل	بَچینگ/ گٹ کنگ	پھاسیفنگ/ گٹ کننگ	پھنسانا
to get caught	گیرافتادن	پھاسنڑوں/ اٹکنڑوں	پھسنڑ	پھسنڑا	گیرِ یدَل	ماں تُرشر دَگ/ گٹ بیگ	پھاسینگنگ/ گٹ مننگ	پھنسنا
pimple	جوش کورک	پھرڑی/ آرائی	داناں	دانڑے	زوردانہ	زوردانگ	گِش	پھنسی
hiss (of a snake)	صدای مار	نانگ جی پھوک	پھنڑکار	شُوکر	دَ مار پشاڑی	پونش/ پوشار	پوشار	پھنکار
to cause to throw	پرت کنانیدن	اچھلرائڑوں	سٹواونڑ	سٹوانڑا	غورزوَل	دوردیائینگ	خسِفنگ	پھنکوانا
drizzle	باران ریز	مینھں جی بوند بوند/ پھوہار	پھوار	پھوار	نرے باران	نود	ساتوء	پھوار
discord	نزاع	پھوٹ/ چیر	پھوٹ	وگاڑ/ پھٹ	ورانے	ناتاہی	ناٹھیندی	پھوٹ
burst	ترکیدن	پھٹڑوں/ ٹُٹڑوں	پھٹڑ	ٹُٹڑا	چاودَل	ترکگ	ترخنگ	پھوٹنا
bile	سوزہ	گڑ	ڈنبڑی/ ملاّ	پھوڑا	دانہ	دانگ	چُٹ	پھوڑا
break	شکستن	پھوڑنڑوں/ ٹکرا کرڑوں	بھنڑ	بھنڑا	ماتوَل	تراکینگ	پرغنگ	پھوڑنا
light in weight	سَبک	ہلکو/ خالی	ہولا	پھوکا	سپک	سُبک	سُبک	پھوکا
indigent	بی چیز	نالائق (ھانڑ ہوں)	نکما	نکما	ویڑیا	جان دُز	بےحیلہ	پھوکٹ
flower	گُل	گُل/ پھل	پھل	پھل	گُل	ٹپّل	پھل	پھول
swell	ورم کردن	سُجنڑوں/ پھنڈنڑوں	سُجنڑ	سُجنڑا/ پھلنڑا	پڑسیدل	گوات گرگ	پھدام ہلنگ	پھولنا
puff	پُف	پھوک/ شوکارو	پھوک	پھوک	پوکے	ھُپ	اُف	پھونک

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to blow	دمیدن	پھوکنڑں	پُھوکنڑ	پُھوکنڑا	ُپوکل	ھُپ کنگ	اُف کننگ	پھونکنا
bad house-wife	تنبل	بیوقوف/ چسو	گُچی	گُچی	ُپواڑ	چتہ	چوچڑ/ پھوہڑ	پھوہڑ
turn	گردش	ور/ چکر/ پھیر	وَل	پھیر/ ول	پیر	چکر	پھیر/ وَل	پھیر
turning	گردش	پھیرو/ دورو	پھیرا	پھیرا	پیرہ	پھیرا	پھیری	پھیرا
to turn	برگرداندن	پھیرائڑں	پھیرنڑ	پھیرنا	گرزوَل	گڑدینگ	پھیری تِتِنگ	پھیرنا
going round	طواف	پھیری/ چکر	پھیری	پھیری	پیرہ کوَل	چکر	پھیری	پھیری
tasteless	بی مزہ	پھکو/ بیسواد	پھکا	پھکا	بےخوند	ھوادگ	بےچس/ بےمزہ	پھیکا
spread	گستردن	پکھوڑں/ ودھڑں	کھنڈاونڑ	کھلارنا	خوروَل	تالان کنگ	تالان کننگ	پھیلانا
expansion	گسترش	پکھیڑ/ وادھ	گھیرا	کھلار	خوریدنہ	تالانی	تالانی	پھیلاؤ
to be spread	گسترده شدن	لیکھوڑو/ ودھڑں	کھنڈنڑ/ دِرگھنڑ	کھلرنا	خوریدَل	شنگ ُبوگ	تالان مَتِنگ	پھیلنا
to beat	کوبیدن	گڈائی مانڑں	پھینڑو	ملانڑا/ پھینٹڑوا	لڑل	ملائنگ/ ہوارگیجگ	اَڑسنگ/ گولنگ	پھینٹنا
to throw	انداختن	اُچھلنڑں	سَٹنڑ/ بُھکاونڑ	سُٹنڑا	غُرزوَل	چگل دیگ	حِسنگ/ چَغل تِتِنگ	پھینکنا
vermicilli bread	نوعی رشتہ	سَترینی/ لچھائی	پھیونی	پھیونڑی	پھینی	پھینی	پھینی	پھینی
sweet-heart	محبوب/معشوق	پیارو/ سجنڑں	ڈھولا	ماہی/ ڈھولا	مین	دوست	اسِیل/ بیلی	پیا
on foot	پیادہ	پیادو/ پیدل/ پندھ	پیدل	پیدل	پہ پشو	پیادگ	پیادہ	پیادہ
love	محبت/مہر	محبت/ چاہ/ لاڈ/ پیار	پیار	پیار	مینہ	دوستی	مہر	پیار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
beloved	عزیز	محبوب/لاڈلو/پیارو	پیارا	سوہنڑا/ پیارا	خوژ	دوستیں	دوستا/ہننا	پیارا
beloved	معشوق	نھوڑیں/دل واری/پیاری	پیاری	سوہنڑی/ پیاری	خوژہ	دوستیں	دوستا/ہننا	پیاری
onion	پیاز	بَصر	وصل	گنڈھا	پیاز	پیاز	پیاز	پیاز
thirst	تشنگی	اُج/تاس/سِک	تریہ	تریہہ	تندہ	تُن	ملاسی	پیاس
thirsty	تشنہ	اُجایل/ سکایل	تریہایا/تسا	تریہایا	تورے	تُنّی	ملاس/ ملاسا	پیاسا
cup	پیالہ	پیالو/ وَٹو/کٹورو	پیالا	پیالا	پیالہ	پیالا	پیالہ/ وَٹو	پیالا
a small cup	پیالہ/فنجان	ننڈھو پیالو/ وَٹی	پیالی	پیالی	پیالئ	پیالی	پیالہ/ وَٹی	پیالی
message	پیغام/ پیام	پیغام/ نیاپو	سینہا	سنیہا	پیغام	کُلوء/ داوت	کُلوء	پیام
messenger	پیک/ قاصد/ پیامبر	پیامبر	قاصد	ایلچی	ریبار	کلوءکار	کلوئ/رَبَالَہ	پیامی
pus	جراحت زخم	پُون ءِ/ روگ	پُوں/گند	پاک	زَوَب	زواک	کِیش	پیپ
cask	بشکہ	گوڈوَڈودبو	پیپا	پیپا	پیپہ	پیپ	پیپہ	پیپا
love	عِشق/مہر	پریت/ پیار	پریت	پریت	مینہ	مِہر	مِہر	پیت
trick of a wrestler	لم	ملھ جو داءُ	پینترا	پینترا	چم	رِپک	چم	پیترا
brass	برنج	پتل	پتل	پتل	ژڑ	بِرنج	بِرنج	پیتل
belly	شکم	پیٹ	ڈھڈھ	ڈھڈ	نس	لاپ	پھڈ/ ڈڈھ	پیٹ
beat	زدن	کٹڑوں/ مارڑوں	کُٹڑو	کُٹڑوا	وَھل	گٹک	کُٹِنگ/ خَلِنگ	پیٹنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
epicurean	شکمو	پیٹو	ڈِڈھیل	ڈِڈھل	دَس شوقی	بازوَروک	پھڈخلوک	پیٹو
back	پُشت	پُٹھ/پُٹھی	کنڈ/چیل	پِٹھ/کنڈ	شا	پُشت	پُٹھی/بَج	پیٹھ
sweet-meat	نوعی شیرینی	مِٹھو	میٹھا	میٹھا	پیڑہ	وشیں کوپج	میٹھا	میٹھا
belly-band	کمربند	کمربند	پیٹی	پیٹی	ملابند	کمربند	مُخ بند	پیٹی
twist	پیچ	وَر/وکڑ/وَٹ	وَل/وَٹ	وٹ	پیچ	پیچ	پیچ/وَل/وَٹ	پیچ
dysentery	پیچش	مروڑ/سُوری	پیچش۔مروڑ	ٹٹیاں/مروڑ	پیچش	پیچش	پیچس	پیچش
screw-driver	آچار پیچ گوشتی	پیچکش	پیچکس	پیچکس	پیچکس	پیچ کس	پیچ کش	پیچکش
tobacco smoking pipe	پیچوان	ہک قسم جوحقو	حُقا	پیچوان	چلم	چلمے	چُلم	پیچوان
hinder part	پُشت	پُٹھی طرف	پیچھا	پچھا	شا	پدا	پَد	پیچھا
behind	عقب	پویاں/پُٹھیاں	پچھے	پچھے	پَسے/شاتہ	پُشت ءَ	پَدِی	پیچھے
contortion	پیچیدگی	ڈکھیائی/مونجھارو	وَل پھیر	گُنجھل	گرانہ	چوٹی	چٹی چوٹی	پیچیدگی
complicated	پیچیدہ	ڈکھیو/مشکل	وَل پھیرنڑاں	اوکھا/گُنجھلدار	گران	چپ چوٹ	چپ چوٹ/پیچوکا	پیچیدہ
born	تولید	جمیل/خلقیل	جم	جمنو	پیدا	وَدِی	وَدِی	پیدا
birth	ولادت/زائش	جم/خلقت/ایجاد	جمنڑواں	جمنو	زیږیدل	ودیگی	وَدی مَنِگ	پیدائش
on foot	پیادہ	پیادو/پندھ	پیدل	پیدل	پہ پشو	پیادگ	پیادہ	پیدل
monday	دوشنبہ	سومر	سوْموار	سوموار	پیر/دوشنبہ	دوشنبہ	دوشنبہ	پیر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
foot	پا	پیر/قدم	پیر	پَیر	پشہ	پاد	نت	پَیر
swimmer	شناگر	تارُو/ترنڑوں وارو	تارا	تارُو	لامبوزن	آبازگر	تارُو	پیراک
dress	پیراہن	پہرانڑں/ چولو	ویس	پہناوا/لیرا لتّا	کالی	پُچ	پِرشت/ پُچ	پیراہن
manner	پیرایہ	ڈھنگ/طریقو	طرز/ڈھنگ	ڈھنگ	چَل/طریقہ	ڈَول	ڈَول	پیرایہ
swim	شنا	ترنڑں	ترنڑ	ترنا	لامبووَھل	اورناگ کنگ	تارخلِنگ	پَیرنا
follower	پیرو	مُرید/ چیلو	مرید/ چیلا	چیلا/مرید	پَسے تلونکے	مَنوک	مرید	پیرو
old-age	پیری	پیری/ پوڑھپنڑں	بڈھیپا	بڈھیپا	بوڈاوالے	پیری	پیری	پیری
hereditary	نسب نامہ	نسل/ پیڑھی	پیڑھی	پیڑھی	پیڑی	پیڑی	پیڑی	پیڑھی
to grind	سائیدن	پُوروکرنڑں/آٹو کرنڑں	پیہونڑ	پیہنڑا	میدَول	دُرشگ	نُسِنگ	پیسنا
money	سکّہ/ پول	پیسو/رقم	پیسا	پیسا	پیسہ	پیسہ	پیسہ	پیسہ
front	پیش/جلو	سامہوں/اگیاں	اگے۔اگوں	اگے/ سانہویں	وڑاندِ	دیم	پیش	پیش
formerly	پیشتر	پہریائیں	پہلے	پہلے	مخوا	ساری	مہالوء	پیشتر
urine	پیشاب/شاش	مُت/ ریلو/ ناڑا چھوڑ	پشاب/ مُتر	مُوتر/ پشاب	مُتیازے	پُڑوا/مس	پُڑو	پیشاب
fore-head	پیشانی	متھو/نرڑ/ پشانی	متھا	متھا	تندے	پیشانی	پیشانی/ تیدار	پیشانی
advance	پیشگی/ پیش پرداخت	سُوتھی/ بیعانو	سائی	پیشگی/ بیانا	پیشگی	پیشوکی	مہالوء/ بیانہ	پیشگی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
leader	پیشوا/ رھبر	رہنما/ رہبر	امام	آگو	پیشوا	پیشونک	پیشوا	پیشوا
gown	پیشواز	پڑو/ جامو	پشواز	پشواز	پشواز	ناچ پوشاک	پیشواز	پیشواز
profession	پیشہ	دھندھو/ پیشو	ہنر/ دھندا	دھندا/کسب	پیشہ/کسب	کسب	کِسب/ ہُنر/ پیشہ	پیشہ
court hearing	دادرسی	حاضری/شنوائی	پیشی	پیشی/ حاضری	پیشی	پیشی	پیشی	پیشی
message	پیغام/ پیام	نیاپو/ پیام/سنیہو	سینہا	سُنیہا	پیغام	کلوہ	کُلوء	پیغام
prophet	پیغمبر/ پیامبر	پیغام ڈیندڑ/ نبی/پیغمبر	پیغمبر	پیغمبر	پیغمبر	پیغمبر	پیغمبر	پیغمبر
prophethood	پیغمبری	نبوت/ رسالت	پیغمبری	پیغمبری	پیغمبری	پیغمبری	پیغمبری	پیغمبری
betel spittle	تف	پان جی رنگین ٹھک	پیک	تھک	توکانڑی	پان ءِتُکّ	کِیف/ تُف	پیک
war	پیکار	جنگ/لڑائی	لڑائی	لڑائی/لام	جنگ	جنگ	جنگ/جھیڑہ	پیکار
arrow-head	پیکان	بھالے جی چُھب	تیر دِی نوک	تیر دِی نوک	دَ غشی سُوکہ	تیر	شِلّی	پیکان
figure	پیکر	شکل/صورت	بدن	شکل	شکل	دیم	شکل/آٹی	پیکر
pale	زرد	ھیڈو/ زردو	پیلا	پیلا/کھٹا	ژڑ	زرد	پُوشکُن	پیلا
to push	ھل دادن	ھکلڑں/ پیڑنڑں	دِبھونڑ/ پیڑنڑ	پیڑنا	پوری وھل	تانگ	پُتر یفنگ	پیلنا
a tree	نوعی درخت	جار یا کھمو جوونڑں	پیلو	پیلو	پیلو	درچکے	کنّو	پیلُو
promise	پیان	اقرار/ وعدو	وعدہ	عہد/قول قرار	قول	لوز	قول	پیان
goblet	پیانہ	پیالو/ پیانو	ناپا	پیانہ	پیانہ	کیلو	پیانہ	پیانہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
measurement	پیمایش	ماپ/کچ/کتھ	کاچھ/ماپ	ناپ	ماپ	کَچ	کچ	پیمائش
to drink	نوشیدن/خوردن	پیئڑو	پیونڑ	پینڑا	چشل	وَرَگ	کنگ/اُش کنگ	پینا
forty-five	چہل و پنج	پنجیتالیہہ	پینتالیھ	پنجتالی	پنزہ سلویشت	چل و پنچ	چل و پنچ	پینتالیس
thirty-five	سی و پنج	پنجیہہ	پینتریھ	پینتی	پنزہ دیرش	سی و پنچ	سی و پنچ	پینتیس
little bells	زنگولہ	جھانجھ	جھانجھر	جھانجھر	ژوژغے	پادِینک	شوشِنگ	پیجن
bottom	قعر/تہ	ترو	تل	تَھلاَ	تَلے	تلو	تَھلاَ	پینڈا
palanquin	ھووج	پالکی/ڈولی	ڈولی	ڈولی	یَوَقِسم پالکئ	پالکی	پالکی	پینس
sixty-five	شصت و پنج	پنجھٹھ	پنجیٹھ	پینٹھ	پنزہ شپیتہ	شست و پنچ	شست و پنچ	پینسٹھ
intoxication	خواب آلودگی	پنکی/خمار	گھل	خمار	دافیمو نشہ	نشگ	نشہ	پِینک
swing	نوسان آویزش	پینگھ/لوڈ	پینگھ	پینگھ	زانگو/ٹالنگو	چِیک	پینگوء	پینگ
sticking pasted	پیوست	ملیل/گنڈھیل/جوڑیل	چمبڑیا ہویا	جُڑیا ہویا	نشتی	لچوک	لچوک/جمو تیکوک	پیوست
graft	پیوند	جوڑ/گنڈھ	گنڈھ/جوڑ	جوڑ/گنڈھ	پیوند	پیَچ	چیزہ پیوند/اُگوی	پیوند
in a series	پیھم	لگاتار/مسلسل	مسلسل	لگاتار/اکوساہڑے	پرلہ پسے	سرپہ رَند	پَد ماپَد	پیہم

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو

ت

up to	تا	تائیں	تیئں	تک/تائیں	پورے	تا	اِسکا	تا
endurance	تاب	برداشت/ طاقت	طاقت	جھال	تاب	سگت	سگت	تاب
bright	تابان	چمکندڑ/روشن	چمکنڑواں	چمکدار	زلیدونکے	جلشکوک	جھرکوک	تابدار
repeatedly	پیھم	لگاتار/مسلسل	تڑاتڑ	اِکوساھڑے	پرلہ پسے	پدماں پد	پدماپد	تابڑتوڑ
obedient	فرمان بردار	فرمانبردار	غلام	تابعدار	تابعدار	فرماں دار	تابعدار	تابعدار
obedience	فرمان برداری	فرمانبرداری	غلامی	تابعداری	تابعداری	فرماں داری	تابعداری	تابعداری
coffin	تابوت	تابوت	تبوت	تبوت	تابوت	تابوت	تابوت	تابوت
warmth	تابش	تپت/گرمی	تپ	تاپ/ بخار	تود	سیک	سیک/تاپ	تاپ
to warm	گرم کردن	سیکنڑوں/ تپائڑوں	سیکنڑو	سیکنڑوا	تودَوَل	تاپگ	سیک ہنگ/تاپنگ	تاپنا
impression	تاثیر	اثر/تاثر	اثر،گھنڑوں	اثر	اثر	اثر	اثر	تاثر
effect	تأثیر	خاصیت/اثر	اثر	اثر/ خاصیت	تاثیر	تاثیر	تاثیر	تاثیر
crown	تاج	شاہی ٹوپی/تاج	تاج	تاج	تاج	تاج	تاج	تاج
merchant	بازرگان	سوداگر/واپاری	وپاری	وپاری	سوداگر	سوداگر	واپاری	تاجر
delay	تأخیر	دیر	دیر/ ڈھل	دیر	زنڈ	دیر	اُرے	تاخیر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
correction	تأدیب	تنبیھ/سمجھائڻ	دُرستی	درستی	سم	شرّی	شرّی	تادیب
wire	تار	دھاگو/تند/ذوری/تار	تار	تار	تار	تار	تار	تار
star	سِتارہ	تارو/ستارو	تارا	تارا	ستورے	استار	اِستار	تارا
plunder	تاراج	لُٹ/ بربادی	غارت	لُٹ	لوٹ	لُٹ پُل	لُٹ پُل/ بربادی	تاراج
turpentine	ترپانیشن	تارپین	تارپین	تارپین	تارپین	تارپین	تارپین	تارپین
abstainer	تارک	ترک کرڻ وارو	تیاگی	تیاگی	پریشے دونکئ	یلہ دوک	یلہ تروک	تارک
tarcoal	قیر	ڈامر	ُلک	ُلک	ڈامر/تارکول	ڈامبر	ڈامبر	تارکول
date / history	تاریخ	تاریخ/تتھ	تریخ	تریخ/تریک	تاریخ	تاریخ	تاریخ	تاریخ
historical	تاریخی	تاریخی	تریخی	تریخِی	تاریخی	تاریخی	تاریخی	تاریخی
dark	تاریک	اونداھو/کاروں	اندھارا	ھنیر	تیارہ	تہار	تہار	تاریک
darkness	تاریکی	اندھیرو/کارانڑ	اندھارا	ھنیرا	تیارہ	تہاری	تہاری	تاریکی
palm tree	جنسِ نخل	کجھی ءَ جے قسم جو ھک وڻ	تاڑ	تاڑ	تاڑ	دَرَچکے	تاغو	تاڑ
stare	زل نون نگاہِ خیرہ	تاڙڻ/اکھڙوں	تاڑنڑ	تاڑنا	پہ غور کتئنہ	زانگ	تلنگ/ٹوزت اہنگ	تاڑنا
toddy	عرق خرما	ھک قسم جو شراب	تاڑی	تاڑی	تاڑی	تاڑی شیرگ	تاڑی	تاڑی
freshness	تازگی	تازائی	تازگی	سجراپن	تازگی	تاجگی	تازئی	تازگی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fresh	تازہ	تازو	تازی	سجرا	تازہ	تاجگ	تازہ	تازہ
greyhound	تازی	شکاری کُتو/تکو	تازی	شکاری کُتا	تازی	تانزی/تازی	تانزی	تازی
whip	تازیانہ	چھُبک/کوڑو	تلھڑ/چھمک	کوڑا	غمچنہ/چابک	چابک	چابک	تازیانہ
regret	تأسف	افسوس/غم	افسوس	جھورا	افسوس	ارمان	ارمان	تاسف
foundation	تأسیس	پیڑھ/بنیاد	بنیاد	نینہ	بنیاد	بُن داوء/بنیاد	بُن داوء/بنیاد	تاسیس
cards	کارت	پتن جی تاس	تاش	تاش	تاش	پتا	تاش/پَتہ	تاش
a kind of drum	دف	تاشک/تاسہ	تاشا	تاشا/ڈَپھ	ڈمامہ	دمامہ	دمامہ	تاشا
vine	تاک	انگور جی وَل	انگوردی ویل	انگوردی ویل	تاک	تاک	تاک	تاک
to stare at / to peep	چشم چرانی کردن	گھورنڑں/تاڑنڑں	تاڑنڑ	تاڑنوا	پُٹ کتل	تگگ	تکِنگ/ٹوکڑو	تاکنا
emphasis	تأکید	اصرار/تقاضا	تکید	تکید	تاکید	زور	تاکید/زور	تاکید
thread	نخ	دھاگو/ڈوری	دھاگا	تاگھا	تار	دَسک	دَسک	تاگا
musical measure	مقیاس/ضربہ (موسیقی)	تال	تال	تان	تال	لےوزن	سُر وَزم	تال
lock	قُفل	تالو/قُلف	جندرا	جندرا	کُلپ/تالا	کُلف	کُلف	تالا
pond	تالاب/استخر	تلاءُ	تلاءَ/ٹوبھہ	چھپّڑ/ٹوبھا	تلاؤ/تاوَر	تلاوگ	تلاپ	تالاب
palate	کام	تارُوں	تالُوں	تالُو	تالُو	نک	نک	تالُو
clap	صدای دست زدن	تاڑی	تاڑی	تاڑی	تاڑی	چاپ	تاڑی/چاپ	تالی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
compilation	تألیف	ترتیب ڈیڑوں	جوڑنڑ	کٹھا کرنا	غونڈ وَل	مُچ کنگ	مُچ کنِگ	تالیف
enamelled ware	ظرف لعابی	تام چینی	تام چینی	تام چینی	تام چینی	رود	تام چینی	تام چینی
careful thought	تأمل	سوچ ویچار	سوچ	وچار	پام لرَنہ	دودلگ	بچار	تامّل
tune	لحن	پلٹو/آلاپ	تان	تان	تان	تان	تان	تان
wrap	تار	تاجی	تانڑاں	تانڑا	تنہ	تارپوت	تَیِستہ	تانا
copper	مِس	ٹامو	تراماں	تانبا	مِس/تانبہ	رود	مِس	تانبا
string	سلسلہ	قطار/سلسلو	تندی	تانتا	لَڑی	لَڑ	لَڑی	تانتا
buggy	گاری دوچرخہ	ٹانگو	ٹانگا	ٹانگا	ٹانگہ	ٹانگہ	ٹانگا/بگھی	ٹانگا
to stretch	گستردن	تانڑنڑ/چکنڑ	تانا	تانڑا	کشول	پتّارگ	تالان کننگ	تانا
fine	تاوان/جریمہ	ڈنڈھ/جرمانو	توازن	ہرجانہ	تاوان	تاوان	تاوان	تاوان
interpretation	تأویل	شرح/بیان	شرح	بہانہ	حیلہ	نیمون	نیمون	تاویل
penitent	تائب	توبھ کرنڑں وارو	تائب	توبہ کرنا	توبہ گار	توبہ گار	توبہ گار	تائب
however	تاہم	تہ بہ	تاں وی	تدوی	بیاھم	پداھُن	واہم	تاہم
heat	تاب	گرمی/سیک	تاء	تاء/سیک	تودوالئی/تاؤ	سیک/بزانز	سیک/تاب	تاؤ
aunt	زن عمو	وڈی چاچی	چاچی	تائی	تندارہ	مزنیں ترو	تاتی	تائی
assistance	تأئید	حمایت/طرفداری	حمایت	حمیت	ملاتڑ	مدت/کمک	مُخ تمی/کُمک	تائید

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
uncle	عمو (برادر بزرگ پدر)	وڈو چاچو	چاچا	تایا	کاکا/ اَکا	ناکو	الّہ	تایا
then	بعد/ سپس	پوءِ/ تڈہں	تڈاں/ وَل	تَد	بیا	´پدا	´پدا/ وا	تب
transfer	انتقال	بدلو/ بدلی	تبدیلی	بدلی	بدلی	بدلی	بدلی	تبادلہ
ruined	تباہ	برباد/ ویران	برباد/ بھڑ	تباہ/ برباد	وران	تباہ	تباہ	تباہ
evaporation	تبخیر	باپھ/ ھکلو بخار	تبخیر	بھج	وڑم	باد	باف	تبخیر
destruction	تباہی	تباہی/ ویرانی/ بربادی	بربادی	تباہی/ بربادی	ورانئ	تبائی	تباہی	تباہی
change	تعویض	بدل	بدل	بدل	بدل	بدل	بدل	تبدیل
changing	عوض کردن	بدلی	بدلی	بدلی	بدلی	بدلی	بدلی	تبدیلی
hatchet / axe	تبر	کہاڑی	کُہاڑا	کُہاڑا	تبر	تپر	تَفر	تبر
curse	تبرا	نفرت/لعنت	لعنت	لعنت	لعنت/ بدرد	بَدَرد	بَدَرَد	تبرا
benediction	تَبرُّک	برکت واری	تَبرُّک	تبرَک	مُخودہ	برکتی	خَوڑدہ	تبرک
smile	تَبسُم	مسکراہٹ/ مرک/ تبسم	بکھل/ مسک/ مچک	مُسکان	موسکا	بچکند	دشِخندَہ	تبسّم
review	تبصرہ/ نقد	تبصرو	تبصرہ	تبصرہ	تبصرہ	شرگندی/ جمشانک	تبصرہ	تبصرہ
preaching	تبلیغ	تبلیغ خداجوحکم پہچائڑوں	پُہچاونڑ	تبلیغ	تبلیغ	واز	تبلیغ	تبلیغ
fever	تپ	تپ	کوسا/ بخار/ پتا	بخار/ بھج	تبہ	تپ	اڻ	تَپ
tuberculosis	سل	سلھ	سِل	سِل	سِل	سِل	دِق	تپ دِق

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
affection	جوشش	گرمجوشی/آدھ بھاؤ	آدر بھاء	آدر پا	پہ جوش	حُب/پرجوش	حُب	تپاک
teapoy	سہ پایہ	سندھی میز/ٹپائی	ترپائی	ترپائی	تپائی	تپائی	ٹپائی	تپائی
prayer / devotion	ریاضت/عبادت	عبادت/تپسیا	چِدّ	ریاضت	ریاضت	عبادت	عبادت	تپسّیا
heat	تپش	گرمی/ساڑو/سیک	سیک	سیک	توودوالے	سیک/برانز	توش	تَپش
become hot	تپیدن	تپنڑں	تپنڑ	تپنڑا	توده کیدل	پسگ	باسِنگ	تپنا
pistol / revolver	تپانچہ	پستول	طمنچہ	پستول	توپنچہ	وتاس	توپانچہ	تمنچہ
following	تتبع/پیروی	پیروی	نقل	پچھے لگنڑا	پیروان	پَدگیرگ	رَندءِ ہلَنگ	تتبع
dispersed	پراکندہ	جداجدا/دھاردھار	کھنڈ پُنڈ	کھلّر پُھلّر	خوروور	شنگ شانگ	تاڑواڑ	تِتر بِتر
stammerer	(شخص) الکن	باتو/توتکو	تھتھا	تھتھا	چاڑا	چچو	چچو/تتا	تُتلا
to stammer	لکنتِ زبان	باتائڑو/ھکڑائڑو	بتڑا بولنڑ	تھتھانڑا	دَ زبے تُتَل	چچ کنگ	چچ کنگ/ت کنگ	تُتلانا
butterfly	پروانہ	پوپٹ/بھنبھوری	بھنبیری/پوپٹ	تتلی	کمبلئ	مُلاوک/پاتو	پوپٹ	تِتلی
supplement	تتمہ/ضمیمہ	ضمیمو/بچیل	ضمیمہ	ضمیماں	ضمیمہ	بچوکین/سرآچکیں	سلوکا	تتمہ
trinity	تثلیث	ٹن حصن میں ورھنڑ	ترے	تگڑم	تثلیث	سہ بَنْج	سہ بَنْج/تثلیث	تثلیث
merchants	تجار	وڈا واپاری	وپاری	وپاری	تجار	واپارکنوک	واپاری آ	تجار
trade	تجارت/بازرگانی	واپار	سوداگری	وپار	سوداگری	سوداگری	سوداگری	تجارت
transgression	تجاوز	حدکھان ودھنڑوں	حدتوں ودھنڑ	حدتوں ودھنڑاں	تیری کول	حدءَ گوزگ	حدآن ودِنگ	تجاوز

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
apathy	تجاہل	انڑں جاڑں ڪھیڙں	انڑ جانڑ ہوونڑاں	بے پرواہی	بے تعلقی	دروک/وسیوک	ٹھف خاچو	تجاہل
renewal	تجدید	ایجاد	نواں کرنڑاں	نواں کرنڑاں	نوی توب	نوکی	پوسکنی	تجدید
experience	تجربہ	تجربو	تجربہ	تجربہ	تجربہ	جاچ	تجربہ/جاچ	تجربہ
abstraction	تجرید	اکیلائی/اگھاڑپ	تجرید	تجرید	تجرید	تجرید	تجرید/خیالی	تجرید
analysis	مطالعہ انتقادی	درھائڑں/اڈائڑں/تجزیو	نکھیڑا	نکھیڑا	تجزیہ	تپاس	جاچ/تجزیہ	تجزیہ
curiosity	تجسس	سونجھ/جستجو	گولھ پھول	کھوج/بھال	تلاش/لٹہ ونہ	پٹ و پول	پٹ وسٹ	تجسس
lustre	تجلی	جلوو/جھلک	چمکار	تجلی	رنڑا/جلا	روک	تجلی/روک	تجلی
suggestion	پیشنہاد	رتھ/تدبیر	تجویز	تجویز	تجویز	صلاح	صلاح	تجویز
thee	ترا	توکھے	تیکوں	تینوں	تاتہ	ترا	نے	تجھے
below	تحت/زیر	ترو/ھیٹھیان	تلے	تھلے	لاندِ	چیر	شیف	تحت
writing	تحریر	لکھڑں/عبارت	لِکھ پڑھ	لکھت	لیک	نوِشتہ	نوِشتہ	تحریر
distortion(of meaning)	تحریف	اصل کھاں مختلف	تحریف	تحریف	اَڑہ وَنہ	لوڑگوڑ	لوڑگوڑ	تحریف
movement	تحریک/انہضت	چر پر/اپل/تحریک	اگوں تے ٹورنڑ	تحریک	تحریک	چست و ایر	سُرسُر	تحریک
applause	تحسین	تعریف/آفرین	شابس	شاباشی	شاباسے	شاباشی	شاباشی	تحسین
administrative division in district (tehsil)	تحصیل	تعلقو	حصول	تحصیل	تحصیل	تحصیل	تحصیل	تحصیل
a collector (Tehsildar)	تحصیلدار	مختیارکار	تحصیلدار	تحصیلدار	تحصیلدار	تحصیلدار	تحصیلدار	تحصیلدار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
apathy	تجاہل	انڑں جاڑں تھیڑں	انڑ جانڑ ہوونڑاں	بے پرواہی	بے تعلقی	وروک/وسیوک	ٹھف خاچوُ	تجاہل
renewal	تجدید	ایجاد	نواں کرنڑاں	نواں کرنڑاں	نوی توب	نوکی	پوسکنی	تجدید
experience	تجربہ	تجربو	تجربہ	تجربہ	تجربہ	جاچ	تجربہ/جاچ	تجربہ
abstraction	تجرید	اکیلائی/اگھاڑپ	تجرید	تجرید	تجرید	تجرید	تجرید/خیالی	تجرید
analysis	مطالعہ انتقادی	ورھائڑں/اُذائڑں/تجزیو	نکھیڑا	نکھیڑا	تجزیہ	تپاس	جاچ/تجزیہ	تجزیہ
curiosity	تجسُس	سُونجھ/جُستجو	گولھ پھول	کھوج/بھال	تلاش/لٹہ ونہ	پَٹ وَپول	پَٹ وَسَٹ	تجسس
lustre	تجلی	جلوو/جھلک	چمکار	تجلی	رُنڑا/جلا	روک	تجلّی/روک	تجلّی
suggestion	پیشنہاد	رتھ/تدبیر	تجویز	تجویز	تجویز	صلاح	صلاح	تجویز
thee	تُرا	توکھے	تیکوں	تینوں	تاتہ	ترا	نے	تجھے
below	تحت/زیر	ترو/ھیٹھیان	تلے	تھلّے	لاندِ	چیر	شیف	تحت
writing	تحریر	لکھڑں/عبارت	لِکھ پڑھ	لکھت	لیک	نوِشتہ	نوِشتہ	تحریر
distortion(of meaning)	تحریف	اصل کھاں مختلف	تحریف	تحریف	اَڑہ وَنہ	لوڑگوڑ	لوڑگوڑ	تحریف
movement	تحریک/انبضف	چُر پُر/ہلچل/تحریک	اگوں تے ٹورنڑ	تحریک	تحریک	چست و ایر	سُرسُر	تحریک
applause	تحسین	تعریف/آفرین	شابس	شاباشی	شاباسے	شاباشی	شاباشی	تحسین
administrative division in district (tehsil)	تحصیل	تعلقو	حصول	تحصیل	تحصیل	تحصیل	تحصیل	تحصیل
a collector (Tehsildar)	تحصیلدار	مختیارکار	تحصیلدار	تحصیلدار	تحصیلدار	تحصیلدار	تحصیلدار	تحصیلدار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
safeguard	تحفظ	بچاؤ/حفاظت	بچاء	بچاء	بچاوے	رَک	رَکھ	تحفظ
gift	تحفہ/ہدیہ	تحفو/سوغات	سُوکھڑی	تحفہ	سوغات	ٹیکی	ٹیکی	تحفہ
contempt	تحقیر	ذلت/بےحرمتی	بےعزتی	بےعزتی	پہ سپکہ سترگہ کتنہ	بےعزتی	بےعزتی	تحقیر
research	تحقیق/پژوھش	کھوج/دریافت/ جانچ/تحقیق	کھوج	کھوج	تحقیق/لټون	جہمیات/پٹ وپول	پَٹ وپول	تحقیق
analysis	تحلیل	گُم تھیڻ	گُھل ونجڻ واں	گُھلڻ ملڻ	تجزیہ کوَل	پرگگ	پرکنگ	تحلیل
patience	تحمل	برداشت/صبر	حوصلہ	برداشت	زَغم	تہبُل	سگت	تحمل
custody	تحویل	سپردگی	حوالے تھیونڑاں	تحویل	سپارنہ	دَستا دَیگ	قوضہ/حوالہ کننگ	تحویل
throne	تخت	مسند	گدّی/کُرسی	تخت	تخت	تخت	تخت	تخت
plank	تختہ	تختو	تختہ	تختہ	تختہ	تختگ	تختہ	تختہ
small plank	تختۂ کوچک	تختی	پھٹّی	پھٹّی	تختی	تختی	تختی/پٹّہ	تختی
destruction	تخریب	تباہ کرڻ/اُجاڙڻ	بربادی	خرابی	خرابے	بربادی	خرابی/بربادی	تخریب
particularity	تخصیص	خصوصیت	خصوصیت	خصوصیت	خصوصیت	خصوصیت	خصوصیت	تخصیص
reduction	تخفیف	گھٽتائی/کمی	گھٹاونڑاں	کمی	کمے	کمی	کمی/مُچنی	تخفیف
(poet's) pen name	تخلّص	شاعر جو مختصر نالو/تخلص	تخلص	تخلص	تخلص	تخلص	تخلص	تخلص
privacy	تخلیہ/خلوت	اکیلائی	تخلیہ	اکلاپا/کلّا ہونڑاں	خلوت/پردہ	تنہاہینگ/ایکستائی	پڑدہ/تنہائی	تخلیہ
seed	تخم	ٻج	ٻج	بی	زنڑے/تخم	بج	بج/تُخم/سَدہ	تُخم

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
estimate	تخمینہ	اندازو	اَندازہ	گوپڑ	اَندازہ	کِساس	اَندازہ	تخمینہ
imagination	تخیّل	خیال	قیاس	خیال	خیال	خیال	خیال	تخیّل
remedy	درمان/معالجہ	تلافی/اُپاءُ	تدارک	اپاء	چارہ گوَل	دوادارُو	علاج ودرمان	تدارک
prudence	تدبر	غورکرڻُ	سوچ وِچار	سوچ وچار	سنجش	فِکروسوچ	تت بچار	تدبر
plan	تدبیر	اُپاءُ/جتن	چارہ	چارا	چم	پکر	چَم	تدبیر
gradation	تدریج	سلسليوار ھڻڻُ	سلسلے وار	سلسلے وار	تدریج	کم کما	مچہ مچا	تدریج
burial	تدفین بہ خاک سپردن	کفن دفن	دفن کرݨاں	دبنڑ/کفن دفن	ښخہ وَل	کھڈکنگ	کھڈکنِگ	تدفین
compilation	تدوین	مُرتب کرڻُ	کٹھا کرݨ	مُرتب کرنا	غونڈ وَل	مُچ کنگ	مُچ کنِگ	تدوین
teaching	تدریس	درس ڏيڻُ/تعليم	پڑھائی	پڑھائی	لوستل	وانینگ	خوانِفنگ	تدریس
vacilation	تذبذب	ٻڌتر/فکر/وِيچار	شک/ڈِھل مِل	ڈِھل مس/وسوسہ	زڑہ نازڑہ کیدل	دِل وبے دِل	ھَم	تذبذب
memoir	تذکرہ	تذکرو/بيان	ذکر	ذِکر/گل بات	ذِکر	حَبَر/ذکر	ذِکر	تذکرہ
humiliation	تذلیل	ذليل کرڻُ	بے مائی	ذلت	سپکاوے	کم شرف کنگ	بےعزتی	تذلیل
wet	تر/خیس	آلو/پُسيل	سناور	تر	لُوند	تَر	پاٹن/چُووک	تر
gallop	رم	تیزرفتاری/چال	ترارا	ترارا	زغاست	دلاّ/درک	ترات/لُٹو/گو	ترارا
scale	ترازو	تارازي/ڪانٽو/ٽکڙي	ترکڑی	تکڑی	ترازو/تلہ	تارازی/شاہیم	ترازو	ترازو
eighty-three	هشتاد و سہ	ٽياسي	تریاسی	تریاسی	درے اَتیا	ھشتاد و سے	ہشتاد و سے	تراسی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cut / carver	تراش	کتر/چل	کاترویتر	تراش	تراش	تراش	تراش	تراش
ninety-three	نود و سہ	ٹیانوے	تریانوے	تریانوے	دِرے نوِیِ	نود و سے	نود و سے	ترانوے
song	ترانہ	گانو/ترانو	گاونڑ	ترانہ	سندرہ	صوت	ترانہ/شعیر	ترانہ
wetness	تری	تراوت	رسناپ	تراوٹ	لوندوالے	تَری	پالنی/پچویس	تراوت
special night prayers in 'Ramazan'	تراویح	تراویح	تراویح	تراویح	تراویح	تراویح	تراویح	تراویح
moist land	زمینِ تر	ہیٹھاہیں زمین/ترائی	ہٹھار	ترائی	زیم	سرشم	پالناڈغار	ترائی
grave / tomb	تُربت	قبر/مزار/تربت	قبر/مزار	مزار/قبر	قبر/مزار	قبر/مزار	قبر/مزار	تربت
watermelon	ھندوانہ	ہندانڑوں	متیرا	ہدوانڑاں	ہندوانہ	گوٹک	گوخ	تربوز
training	تربیت	پرورش/تربیت	سکھلائی	سکھلائی	پالنہ	ہیل	ہیل کاری	تربیت
tarpaulin	برزنت	وڈوپال/ٹاٹ	ترپال	ترپال	ترپال	ٹانٹ	ٹاٹ	ترپال
fifty-three	پنجاہ و سہ	ٹیونجاہ	ترونجاہ	ترونجا	درے پنزوس	پنجاہ و سے	پنجاہ و سے	ترپن
quickly	فوری	فوراً/جلد	جھٹ	جھٹ پٹ	چٹک	گشادی	فثافٹ	ٹرت
arrangement	ترتیب	ڈنگ/انتظام	ڈھنگ/تجویز	ترتیب	سمون	نچین	رد و بند	ترتیب
interpreter	ترجمان	ترجموکندڑ	ڈسنڑوالا	ترجمان	ترجمان	ترجمان	ترجمان	ترجمان
translation	ترجمہ	ترجمو	ترجمہ	ترجمہ	ترجمہ	ترینگ/رجانک	ترجمہ	ترجمہ
preference	رجحان	برتری/فضیلت	ترجیح	ترجیح	ترجیح	شرلیگ	سر	ترجیح

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
bent / slanting	کج	ٹیڈو/ڈگو	آڈا۔ڈنگا	ٹیڈھا	کوڑسوے	چوٹ	چوٹ/کج	ترچھا
bent / slanting	کج	ٹیڈی/ڈنگی	آڈی	ٹیڈھی	کوڑسوے	چوٹ	چوٹ/کج	ترچھی
hesitation	فکر	فکر/اندیشو	ڈکاں ڈولے	تردد	زڑہ نازڑہ کیدل	فکروچُرت	تاراگورا	تردد
contradiction	تردید	ردکرنڑ	رَدکرنڑاں	رَدکرنا	رَدکوَل	رَدکنگ	تردید/جواب ہِتنگ	تردید
fear	ترس	رحم/کھل	ترس	ترس	زڑہ سوئے/ویرہ	رحم	تڑس	ترس
tease	اذیت کردن	سکائنڑوں	ترساونڑ	ترسانڑا	تنگہ وَل	کچینگ	سکفنگ	ترسانا
sixty-three	شصت و سہ	ٹیھٹھ	تریٹھ	تریٹھ	درے شپیتہ	شست و سے	شست و سے	تریسٹھ
long for	آرزوکردن	سکنڑوں	سکنڑ	ترسنڑا	ترسیدل	پسلگ	سکنگ/پٹنگ	ترسنا
day before yesterday	پریروز	پرھیں ءَ	ترسوں	ترسوں	وڑمہ ورز	پست پیری	گومُلئدو	ترسوں
despatch	ترسیل/ارسال	موکلنڑوں/روانوکرنڑوں	بھیجنڑاں	بھیجنڑا	استہ وَل	دیم دیگ	راہی کننگ	ترسیل
sour	تُرش	کھٹو	تُرش	کھٹا	تریو	تُرشپ	سور	تُرش
drizzling	ترشح/نم نم باریدن	بونداباری	پھنگار	بوند	نرے باراں	نود	ساتوء	ترشح
persuasion	ترغیب	رغبت ڈیارنڑوں	شوق ڈیواونڑ	ترغیب	راآڑوَل	سکیں	سکین	ترغیب
advancement	پیشرفت	وادھارو/ترقی	ودھارا	وادھا	ترقی	بُڈناکی	رُدوی/شونی	ترقی
abandonment	ترک	چھڈنڑوں	چھورڑو	چھڈنڑ	پریشول	یَلہ	یلہ/ترک	ترک
vegetable	سبزی جات	بھاجی/ساگ	سبزی	سبزی	سوزی/ترکاری	سبزی	سوزی/ساگ	ترکاری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
quiver	ترکش	تیر دان	تیرجھل	ترکش	دَغشوکسوڑہ	جابہ	جابہ	ترکش
legacy	ترکہ	ورثو/ترکو	ترکہ	ورثہ	میراثہ	میرات	میرات/ترکہ	ترکہ
analysis/plan	ترکیب	انکل/طریقو	ڈھنگ	ڈھنگ	چَل	سوج وڑ	وَڑ/ڈول	ترکیب
amendment	تصحیح/اصلاح	دُرستی/اصلاح	تبدیلی	ردبدل	ردوبدل	ردبدل	بدل سدل	ترمیم
caprice	دنگ گرفتن	لہر/موج	موج۔لہر	موج	موج	موج	موج	ترنگ
singing / modulation	ترنُم	سُر/آلاپ	سُر	ترنم	پہ سُر	وَش گُٹی	سُر	ترنم
popularization	ترویج	رواج ڈیڑں	رواج ڈیونڑاں	رواج	رواج وَرکوَل	رواج گری	رواج تِتِنگ	ترویج
kind of cucumber	ترہ	ٹوری	ٹوری	توری	تورَئی	تری	ٹری	ٹرئی
moisture	نمی/تری	آلائڑں/نمی	تیڈی	تری	لُوندوالے	نمی	نمی/پالنی	تری
antidote	تریاق	زھرمار	ہک ٹِک	زہرمہرہ/تریاک	دَزہروضددارُو	زارمہرہ	زہرمہرہ/ایک پہ بک دوا	تریاق
fifty-three	پنجاہ و سہ	ٹیونجاھ	ترونجاہ	ترونجا	درے پنزوس	پنجا و سے	پنجا و سے	ترپن
sixty-three	شصت و سہ	ٹیھٹھ	تریٹھ	تریٹھ	درے شپیتہ	شست و سے	شست و سے	تریسٹھ
whack	صدای شکستنی چیز	ٹھڑاک	تڑاخ	تڑق	کڑپی	گُترِک	گترک/ٹھڑاک	تڑاق
whacks	تق وتوق	لاگیتو آواز	تڑتڑ	تڑاتڑ	پہ یوځ ډَیدَل	پہ ماں پہ دھکانی توار	چٹاخ چٹاخ	تڑاتڑ
restlessness/throb	بیقراری	پھتھکو/بیقراری	تڑپ	تڑپ	ناقلاری	درد	تکوسی	تڑپ
to make restless	بیقرار کردن	تڑپائڑں	تڑپھاونڑ	تڑفانڑا	ناقلاروَل	پَدَرد کنگ	سِکِفنگ	تڑپانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
be restless	بیقرار بودن	تڑپڑوں	تڑپھڑ	تڑفنڑا	بے آرامی	پدرد بوگ	تلوسی کنگ	تڑپنا
be crack	ترکیدن	ٹوکنڑوں/ پھاٹڑوں	ترٹ کنڑ	ترٹ کنڑا	چاودل	ترکگ	ترخنگ	تڑخنا
dawn	فجر	صبح/ فجر	پوہ	تڑکا	دَسہار رُنڑا	بام	گوربام	تڑکا
cause to break	شکستاندن	بے کان ٹوڑائڑوں	تڑواونڑ	تڑوانڑا	ماتول	پروشگ	پرغفنگ	تڑوانا
beating	زدن	مار/ دھمکی/ تڑی	تڑی	تڑھی	زورنہ	تڑی	کُٹنگ	تڑی
carelessness	تساہل	سستی/ لاپرواہی	آلس	آہلکس	بے پروائی	بے پروائی	بے پروائی	تساہل
rosary	تسبیح	تسبیح/ ورد	تسمی	تسمی	تسپے	تذبی	تسبیح	تسبیح
control	تسخیر	کابو/ فتح کرڑوں	قابوکرگھنڑ	قابو پانڑا	تابع گوَل	قابوکنگ	قابوکنگ	تسخیر
comfort	تسکین	تسلی/ دلاسو	دِلاسا	تسلاّ	تسلّہ	ایمنی	دِلاسہ/ اسجکامی	تسکین
continuity	تسلسل/ ادامہ	سلسلو/ کڑی	گانڈھوگانڈھ	لگاتاری	لڑئی	ردپہرد/ یک درچ	ردریسہ	تسلسل
domination	تسلط	قبضو/ غلبو	قبضہ	قبضہ	قبضہ	مانشانی	قوضہ	تسلّط
consolation	تسلی	دلاسو/ خاطری	ترسلاّ۔تسلاّء	تسلاّ	تسلہ	تسلاّ	تسلی	تسلّی
acceptance	قبول کردن	سلام/ منظوری	من گھنڑواں/ منوت	منڑ	مَنَل	منگ	قبول	تسلیم
lace	تسمہ	بوٹ جی کہی	تسمہ	تسماں	تڑوئی	تَسمگ	تسمہ	تسمہ
simile	تشبیہ	مشابہت/ بھیٹ	تشبیہ	تشبیہ	مثال ورکول	چمر	مثیل	تشبیہ
identity	تشخص	سنجاڑپ	سُنجانو	شناخت	شناخت	پجار	چاہندی	تشخص

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
diagnosis	تشخیص	جانچ	تشخیص	جاچ	جاچ	جاچ	جاچ	تشخیص
violence	تشدد	سختی/جبر	ظلم	مارنُوٹنُو	زور زیاتے	سگی	جور	تشدد
doubling of a letter	تشدید	شَد	شَد	. شَد	شَد	شَد	شَد	تشدید
explanation	توضیح	وضاحت	تشریح	تشریح/کھلارویں گل بات	بیانوَل	سرجمیں مانا	بُوانی ئی بیان کِتنگ	تشریح
consolation	تشفی	تسلی/تسکین	تسلی	تسلا	تسلہ	تسلاّ	تسلی	تشفی
doubt	شک	شک/شبھو	شک	شک	شک	شک	شک	تشکک
raising doubts	تشکیک	شک میں وجھڑں	شک شبہ	شک شُبہ	شک کوَل	شک کنگ	شک کتِنگ	تشکیک
formation	تشکیل	ساخت/بناوٹ	تشکیل	تشکیل	جوڑوَل	ٹاہینگ	شیفِنگ	تشکیل
cramps	تشنج	بدن سیٹجڑن جی بیماری	چھکی	اینٹھن	بریش	دست و پادانی بدر کنگ	نَت وڈُوتا ترتمِنگ	تشنج
thirst	تشنہ	اُجانیل/ پیاسو	تریہایا/تساّ	ترہایا	حوۓ	تنگ	مَلاسی/اینار	تشنہ
anxiety	تشویش	پریشانی/ فِکر	پریشانی	چنتا	غم اوفکر	گرَوتی	چدر/چنتہ/گڑتی	تشویش
publishing	تشہیر	مشھور کرڑں	مشہوری	پرچار	خوروَل	شِنگی	شِنگی/ تالانی	تشہیر
collision	تصادف	ہک بے سان ٹکر	ٹکارا	ٹکر	نښته	ماں آئیگ	ٹکر/ ڈُوک	تصادم
correction	تصحیح/اصلاح	دُرست کرڑں	صحیح کرنڑاں	دُرستی	سمہ وَل	راست کنگ	ٹھیک کتِنگ	تصحیح
verification	تصدیق	پک/ثبوت	تصدیق	تصدیق	تصدیق	پکائی	پکائی	تصدیق
possession	تصرّف	قبضو	قبضہ	قبضہ	قبضہ	قبضہ	قوضہ	تصرّف

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
possession	تصرّف	قبضو	قبضہ	قبضہ	قبضہ	قبضہ	قوضہ	تصرّف
settlement	تصفیہ	صلح/فیصلو	فیصلہ	نبیڑا	صُلح	صلاح	خیر	تصفیہ
hypocrisy/artifice	تصنع	بناوٹ/فریب	ڈِکھاوا	بناوٹ/وکھاوا	دوہ مخی/بناوٹ	وتا نشان دیئگ	ہوائی گری/مکر	تصنع
writing	تصنیف	کتاب لکھڑوں	آپڑیں لکھی کتاب	لِکھت	تصنیف	نوِشتہ	تصنیف/نوِشتہ	تصنیف
imagination	خیال	خیال/نقشو	خیال	خیال	خیال/تصور	خیال	خیال	تصور
picture	عکس	صورت/خاکو/مورت	مورت	مُورت	عکس	عکس	تصویر	تصویر
contradiction	تضاد	ابتڑ عمل/ضد	تضاد	فرق	فرق	نا ھمی	ضِد/چَپ	تضاد
ridicule	تضحیک	کھل/مذاق	توہین	مخول بنانڑا	ملنڈی وہل	ٹوک دیگ	ٹوک بٹِنگ	تضحیک
purification	تطہیر	پاک کرنڑں/پاکائی	پاک کرنڑاں	پاکی	پاکی	پاکی صفائی	خواپاکی	تطہیر
introduction	مُعرّفی	سجانڑپ/ واقفیت	جانڑ سُنجانڑ	جان سہیانڑ	پیژ وندوالئی/ پیژوندگلو	پجار	چاہندی/ دُرستی راستی	تعارف
chase	دنبال کردن	پیچھو/پویاں وجنڑں	پیچھا کرنڑاں	پچھا کرنا	تعاقیبول	کسی پدا کپگ	ٹُت تمِنگ	تعاقب
cooperation	تعاون	ہک ہی جی مدد	مدد	ساتھ	مرستہ	کُمک	کُمک	تعاون
interpretation	تعبیر	بیان کرنڑں	مطلب بیان کرنڑاں	تعبیز	تعبیر	مَعنا	تُغنامعنا	تعبیر
surprise	تعجب	حیرت/عجب	حیرانگی	اچرج	حیرانتیا	حیرانی	حیرانی/باہوتری	تعجب
number	تعداد	شمار/تعداد	گنتری	گِنتی	شمیر	شمار	شمار	تعداد
praise	توصیف	ثنا/وصف/مدح	تعریف	تعریف	ستائنہ	سَتا	سِتا	تعریف

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
condolence	تسلیت	عذرخواہی/پُرسو	ارمان	پرکھ کرنڑ	پاتیا	پھاتیا/پُرس	پاتیا/عوذخواھی	تعزیت
punishment	تعزیر	سزا/تنبیہہ	سزا	سزا	سزا	سزا	سزا	تعزیر
prejudice	تعصب	بغض/کینو/حسد	طرفداری/رئی	تعصب	تعصب	درآمدگی	جھڑ/اُکست/ساز	تعصب
vacation	تعطیل	موکل	چھٹی	چھٹی	چُھٹی	چھٹی	چُھٹی	تعطیل
respect	تعظیم	عزت/مان/شرف	عظمت/وَڈائی	عزت/وڈیائی	تعظیم	شرپ	شرف/وَڈائی	تعظیم
relation	تعلق	لاگاپو/آشنائی	گانڈھا/میل	تعلق	تڑون	سیالی	سیالی	تعلق
teaching	آموزش/تدریس	تدریس/پڑہائی	تعلیم	تعلیم	پوہ زدہ کڑہ/تعلیم	وانگ	خوانِنگ/تعلیم	تعلیم
building	ساختمان	بناوت/اڈاوت	تعمیر	اُساری	ابادی	جوڑ کنگ	جوڑکننگ	تعمیر
compliance	امتثالِ امر	عمل کرنڑں/پوئیواری	پورا کرنڑاں	عمل کرنا	قبلونہ	پوُرواری	پوُرواری	تعمیل
amulet	تعویذ	دعا جو کاغذ یا نقش/تعویز	تعویذ/تویت	تعویذ/تویت	تعویذ	تاویت/تاویذ	تاویت/تعویذ	تعویذ
luxury	تعیش	عیش کرنڑں	عیش کرنڑاں	عیاشی	عیش	عیش کننگ	عیش کنِنگ	تعیش
appointment	تعیین	مقرر کرنڑں/مقرری	مقرر کرنڑاں	مقرر	ٹیٹہ	گیشینگ	مقرر کننگ	تعیّن
negligence	تغافل	غفلت/بیخبری	غفلت/ڈِھل	غفلت/ڈِھل	غفلت	بےدلگوشی	بے پامی	تغافل
change	تغیّر	بدلجنڑں/تبدیلی	تبدیلی	تبدیلی	بدلون	بَدَلی	تبدیلی	تغیّر
difference	تفاوت	فرق/جُدائی	فرق/نکھیڑا	فرق/نکھیڑا	فرق	پَرک/دیگری	فرخ/جِتائی	تفاوت
inquiry	تفتیش	جھمینڈ چھانڑں/جانچ/گولھا	تشویش	کھوج	تپوس	تپاس	سُونج زونج/چک پشخَار	تفتیش

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
seperation	تفرقہ	فرق/اختلاف	فرق	پُھٹ	بیلتون	جِتائی/دیگری	جِتائی	تفرقہ
recreation	تفریح	کھل خوشی/سیر	سیر سپاٹا	سیر سپاٹا	سیل	سیل سواد	سیل	تفریح
minimizing	تفریط	کمی کرنڑں	کمی	کھٹانڑا	کمہ وَل	کم کنگ	مچہ کننگ	تفریط
seperation	تفریق	جُدائی/نفاق	فرق	تفریق	بیلتون	جِتائی	جِتائی	تفریق
detail	تفصیل	الگ کرنڑں/ وچور/تفصیل	تفصیل	تفصیل	تفصیل	سرجمی	سرجمی	تفصیل
thoughtfulness	تفکر	ویچار/گھنڑ تی	سوچنڑواں	سوچ وچار	اندیشنہ	فکر/گھڑتی	گھڑتی/پُجرت	تفکر
amusement	تفنن	کھل بوگ/ٹھنڈ	مشغلہ	دِل لگی	ساتیری	وَش دِلی	مشغولی	تفنن
encounter	تقابل	مقابلو/ بھیٹ	مقابلہ	مقابلہ	مقابلہ کوَل	مَٹ/ دیم آدیم	مقابلہ/مَٹ	تقابل
demand	تقاضا	طلب/گُھر	ضرورت	تقاضا	تقاضا	لوٹ	خواہندی	تقاضا
holiness	تقدّس	پاکائی/ پاکیزگی	پاکی	پاکی	پاک والے	پاکی	خواپاکی	تقدّس
fate	سرنوشت	نصیب/ بخت	مقدر	بھاگ/ بخت	نصیب	بخت	نصیب/ بخت	تقدیر
occasion/function	محفل	محفل/گڈ جاڑیں	موقع/سبب	محفل	محفل	دیوان	محفل/دیوان	تقریب
approximately	تقریباً	لگ بھگ/اندازاً	اندازہ دے مطابق	گھٹ ودھ	اندازاً	کِساس	اندازاً	تقریباً
speech	نطق۔سخنرانی	خطاب/وڈو بیان/ تقریر	تقریر	تقریر	تقریر	گُشتانک	تقریر	تقریر
division	تقسیم	ورہائڑوں/ ونڈ	ونڈ/ ونڈارا	ونڈ	ویش	ونڈ	ونڈ/بشخنگ	تقسیم
guilt/fault	تقصیر	کوتاہی/ ڈوہ	قصور	غلطی/قصور	قصور	گناہ	گناہ/قصور	تقصیر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
imitation	تقلید	پیروی	نقل	تقلید	تقلید	پدگیری	لنگائش/پیشہ	تقلید
piety	تقویٰ	پرھیزگاری	پرہیزگاری	پرہیزگاری	تقویٰ	پرہیز	پرہیزگاری	تقویٰ
strengthening	تقویت	طاقت/سگھ	تڈ/زور	تقویت	مضبوطیا	سگت	سوگوءکننگ	تقویّت
to	تا	تائیں	تیکر	تیکر	پور	تاں	اِسکا	تک
rhyme	قافیہ	قافیو/بناک/ڈاڑ	تُک	تُک	قافیہ تڑول/تک	رِد	تُک	تُک
steak	تکّہ	گوشت جوٹکر/تکو	تِکّا	تِکّا	بوٹئی	ٹکر	بوٹی	تِکّا
blunt arrow	پیکان/نوک کند	اھوتیر یا بانڑں	تکّا	تکّا	توقہ	بُنڈیں تیر	کُنٹ سُم	تکّا
tiredness	خستگی	تھکاوٹ/سُستی	تھکاوٹ	تھکاوٹ	ستومانی	دَم برگ	ماندیٔ	تکان
haughtiness	تکبّر	غرور/آکڑ	وڈائی/گھمنڈ	وڈیائی/آکڑ	لوئی والئی	گروناکی	وڈائی	تکبّر
contradiction	تکذیب	کوڑوکرنڑ	کوڑاکرنڑاں	جھوٹاکرنا	مخالفت کول	دروگھبند کناہنگ	دروغتروکرفِنگ	تکذیب
repetition	تکرار	بُحت/بحث	بُحت	بحث	تکرار	بازوار	تکرار	تکرار
spindle	دوک	تک	ترکلا	تکلا	دُوک	دِرخ	تکلا	تکلا
formality	تعارف	بناوٹی/مصنوعی/تکلف	تکلف	تکلف	تکلف	مڑا	فَٹ	تکلف
difficulty	اشکال/مشکل	ڈکھ/سُور	ڈکھ	دکھ/تکلیف	تکلیف	رنج	رنج	تکلیف
button	تکمہ	سُرٹ/تکمو/بٹڑں	بٹن	بٹن	صدف	جیگ	تکمہ	تکمہ
completion	تکمیل	پوروکرنڑں	پوراکرنڑاں	پوراکرنا	پورہ کول	پیلی	پوروءکننگ	تکمیل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
to look	نگاہ کردن	تکنڑوں/ ڈسنڑوں	ڈیکھنڑ	تکنڑا	کتل	تکگ/ چم سک دیگ	تکلنگ	تکنا
pillow	بالش	وہانڑوں/ ٹیک	وِہانڑاں	تکیہ	بالشت	بالشت	بالشت/ جوکہ	تکیہ
stout	ستبر	طاقتور/ سگھارو	تکڑا	تکڑا	تکڑا	تکڑا	تکڑہ/ستبر	تگڑا
tripple	سہ بخش	ٹینڑوں	تن گنا	تن گنڑاں	درے چندہ	سہ بہر	سہ بخش	تِگنا
sediment	تہ کاسہ/ دُرد	گیرٹ	گار	تلچھٹ	پہ ئے کے ناست ٹیرے	بُلمِعار	تلچھٹ/ ماس خازگ	تلچھٹ
sesame	کنجد	تر	تِل	تِل	کُنزے	کُنچِت	کُنچِد	تِل
bottom	زیر/ تہ	تر/ ترو	تلا	تلا	تلَے	تلو	تلا	تلا
gold-lace	طلا	کنارو	تِلّا	تلّا	تیلہ	کناری	کناری	تِلا
search	تلاش	گولہا/ جانچ	کھوج/گولھ پھول	بھال	لٹون	شوہاز	پَٹ	تلاش
dashing	تلاطم	لہر/موج	چھَل	ہلچل	غُرزنگ	موجاکی	جوش	تلاطم
recompence	تلافی	عیوض	عِوض/عوِضانہ	تلافی	دَتاوان بدل	پورئی	پورواری	تلافی
to cause to be weighed	وزن کراندن	تورائڑوں	تُلاونڑ	تُلانڑا	تلل	تول کناہینگ	تول کرِفنگ	تُلانا
recitation	قرائت	پڑہنڑں/تلاوت	پڑھنڑ	پڑھنڑ	تلاوت	قرآن وانی	تلاوت	تلاوت
ruined	برباد	برباد	چٹ	برباد	برباد	برباد	برباد	تلپٹ
bitter	تلخ	کوڑو/کسارو	گوڑا	گوڑا	ترِخ	تَہل	تَرین	تلخ
bitterness	تلخی	کوڑائی/کڑائی	گوڑ	تلخی/گوڑ	تریخوالے	تہلی	تَرینی	تلخی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
sweet basil	ریحان	تلسی/خوشبودار بوٹو	تلسی	تلسی	کشمالو	نازبو	نازبو	تُلسی
distruction	تلف	برباد/اُجڑ	ضائع کرڈیونڑاں	ضائع	ضائع	گار	گار	تلف
pronounciation	تلفظ	اُچار	تلفظ	اُچارن	تلفظ	لوزبان	تلفُظ	تلفظ
instruction	تلقین	سکھیایا/ہدایت	سمجھاونڑاں	ہدیت	ہدایت	پَنت	پَنت	تلقین
mark	علامت/نشانہ	تِلک/ ٹِکو	تلک	تلک	خال	تلک	ٹِک	تِلک
to be agitated	بیقرار بودن	تڑپنڑں	تڑپھنڑ	تڑفنڑا	تڑکیدل	تلوسگ	تلوَسہ کننگ	تلملانا
uneasiness	اضطراب	بیقراری/بچینی	تلملاہٹ	چِنتا/ بے چینی	ناقلارے	بے تابیری	تلوَسَئ	تلملاہٹ
fry	سرخ کردن	ترنڑں	تلنڑ	تلنڑا	تَلَوَل	بریجگ	تراڑِنگ	تلنا
sole	کفِ پا	پیرجی تری	تَلی	تلا	تلے	تِلی	تَنف	تلوا
sword	شمشیر/تیغ	ترار/شمشیر/تلوار	تلوار	تلوار	تُورہ	زحم	زغم	تلوار
cause to fry	سرخ کراندن	ترنڑں جومتعدی/ بالواسطہ	تلواونڑ	تکوانڑا	تلول	بریجگ	تراڑیفنگ	تلوانا
to cause to weigh	وزن کراندن	تورائڑں	ٹلواونڑ	ٹلوانڑا	تلل	تول کناہینگ	تول کرِفنگ	ٹلوانا
fickleness	تلوّن	رُوپ بدلنڑں	ہر دا پھردا	ڈھل ملی	رنگ بدلوَل	موجی	ہوائی	تلوّن
spleen	اسپرز	تر	تِلی	تِلی	تورے	دِلوئی	دِلوئی	تِلی
below	پائین	ہیٹ/ ہیٹھیان	تلَے	تھلَے	کَشتہ	چیر	شیف	تلے
starling	شارک	تلُور	تلیر	تلیر	سرخکہ	تلُور	چنز	تلیر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
you	شما	توں/توہاں	تُساں	تُسیں	تہ	تو	نی	تُم
heat	گرما	شدیدگرمی	گرمی	گرمی	تودوالنی	گرمی	باسُنی	تمازت
show	نمایش	نظارو/رونشو/تماشو	تماشا	کھیڈ/تماشا	تماشہ	تماشہ	تماشہ	تماشا
spectator	تماشاچی	تماشو ڈسندڑ	تماش بین	تماشائی/تماش گیر	ننداریچی	ندارہ کنوک	تماشائی	تماشائی
raking	تماشاچی گری	تماشو ڈسندڑ	تماش بینی	تماش بینی	ننداره کول	ندارہ کنگ	ندارہ کننگ	تماش بینی
whole	جُملہ/تمام/همہ	سارو/پوُرو/تمام	پورا	سارا	ٹول	کُل	کُل/غُٹ	تمام
tobacco	تنباکو	تماک	تماخو	تماکو	تمباکو	تمباک	تمباک	تمباکو
tent	خیمہ	خیمو/شامیانو	تمبو	تمبو	خیمہ	تمبو	تمبو	تمبُو
glow	تابیدن	گرمی	منہ رتالال کرنڑاں	تمتمانڑا	دَمخ سورکیدل	سُہرترک	جھرَکِنگ	تمتمانا
drama / play	تمثیل	ناٹک/ڈرامو	کھیل	کھیڈ	ڈرامہ	ناٹک	کھیڈ/ناٹک	تمثیل
civilization	تمدن	تمدن	رہنٹرسہنڑ	رہتل	تمدن	ربیدگ	ربیدہ	تمدن
joke	شوخی	مسخری	کھل/مذاق	مخول/ٹھٹھا	ٹوقے ٹقالے	مسکرا	مسخرا/ناٹولی	تمسخر
medal	مدال	تمغو/سند/نشان/اعزاز	تمغا	تمغا	تمغہ	فیتا	تمغہ/سند/ٹپو	تمغا
wish	تمنا	آرزو/سَدھ	سِک/خواہش	سدھر	آرزو	واھگ	آرزو	تمنّا
your	مالِ شما	توھاں جو	تہاڈا	تُہاڈا	ستا	تئی	نا	تمہارا
your	مالِ شما	توہانجی	تہاڈی	تُہاڈی	ستا	تئی	نا	تمہاری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
you / to you	شما/شمارا	توکھے	تیہیں کوں	تہانوں/تینوں	تا تہ	ترا/شمارا	نے/نی	تمہیں
preface	پیشگفتار	تمہید/منڈھ	مُنڈھ	مُڈھ	سریزہ	سری بیان	سرحال	تمہید
distinction	تمیز	فرق	فرق	فرق	فرق	پرک	فرق	تمیز
manners	آداب	ادب	ادب	ادب	ادب	ادب	ادب	تمیز
body	تن/بدن	بدن	تَن	پنڈا/جُثہ	بدن	بدن	بدن	تن
stem	تنہ	ٹُھڑ	مُنڈھ	تڑاں	بیخ	بُنڈ	بُنڈ	تنا
dispute	تنازع/نزاع	ڈسو/تکرار	جھگڑا	جھگڑا/پھڈا	کشالہ	جیڑہ	جیڑہ	تنازعہ
proportion	تناسب	برابری	حساب تال	برابری	برابر/ونڈہ	کچ وقدر	کچ وقاعدہ	تناسب
transmigration of soul	تناسخ	اواگون جوعقیدو	تناسخ	تناسخ	تناسخ	اواگونے عقیدہ	اواگون ناعقیدہ	تناسخ
pull	تشنج	آکیڑ/وَٹ	چھک	کھچاوَٹ/کھچ	سختی	تاب	کوش	تناؤ
eating	خوردن	کادھو کھائڑں	کھاونڑاں	کھانڑا	خوڑل	وَرگ	کلنگ	تناول
tent	خیمہ	ڈسو/تمبو	تمبو	تنبو	کڑدی	جُھگی/گِدان	تمبو/گِدان	تمبو
a kind of guitar	تنبور	دنبور	تنبورا	تنبور	تنبورہ	دَنبورہ	دَنبورہ	تنبور
betel	تنبول	پان	پان	پان	پان	پان	پان	تنبول
betel-seller	تنبول فروش	پان وکنڑندڑمرد	پان فروش	پاناں والا	پان والا	پان شوشکوگ	پانی آ	تنبولی
warning	تنبیہ	تنبیہہ	ملامت	خبرداری	خبردارے	بیہار	دھروَکو	تنبیہہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pay	حقوق	پگھار/اُجرت	تنخواہ	تنخواہ	تنخواہ	پگار	تنخواہ	تنخواہ
rapid	تُند	تیز/تکھو	تکھا۔تیز	سخت	تُند	تُرند	تُرند	تُند
oven	تنور	تنور/تندور	تنور	تندور	تنور	تَژون	تندور	تندور
rapidity	تُندی	تیزی/تھکائی	تیزی	تیزی	تیزی	تُرندی	تُرندی	تُندی
decline	تنزل/زوال	زوال/پستی	زوال	زوال/گھٹنڑا	پاتہ کیدل	جال کپگ	لہنگ/شیف تھمنگ	تنزل
repeal	تمنیخ	منسوخ کرنڑں	تروڑ ڈیونڑاں	ختم کرنا	ایستل	کشگ	کشِنگ	تنیخ
organization	تنظیم	منظم جماعت	تنظیم	تنظیم	ڈلہ	ڈل	ڈَل	تنظیم
breathing	تنفس	ساہ کھنڈنڑں	ساہ گھنڑ اں	ساہ لینڑا	ساہ اُخستل	دَم کشگ	دَم کشِنگ	تنفس
criticism	نقد	نکتہ چینی/تنقید	جانچ پرکھ	پرکھ	غندنہ	نغد	پرکھ/جانچ	تنقید
straw	کاہ	ککھ	ککھ	ککّھ	خاشہ	کک	تیکہ/ککھ	تِنکا
narrow	تنگ	سوڑھو/سنڈھو	سَوڑا	سَوڑا	تنگ	تنگ	تنک	تنگ
difficulty	تنگی	سوڑھ/گھٹتائی	اَوکھ	سَوڑ	تنگی	تنگی	تنکی	تنگی
stout	تنومند	ٹُھلھو	موٹا تکڑا	تکڑا	تکڑہ	جان دراہ	تکڑہ/زِنگ	تنومند
alone	تنہا	اکیلو	کلھا	کلّا	یوازِے	ایوک	تنیَا/یکتنَا	تنہا
lonliness	تنہائی	اکیلائی	کلھیپ	اکلاپا	یوازے والے	ایوکی	تنیَائی/یکتنَائی	تنہائی
then	پس	تہ/پوء	تنداں تیں۔ بئے	تے	نو/تو	تہ	تو/گڑا	تو

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
you	تو	توں	ٹوں	ٹوں	تہ	ٹو	نی	ٹو
hot plate	تاوہ/تابہ	تئو	توا	توا	تبَخے	تین	تین	توا
continuity	تواتر/ادامہ	لگاتار/لاگیتو	تڑوتڑ	تابڑتوڑ	دوام	پدماپد	پدماپد/پدریسہ	تواتر
balance	توازن	برابری	برابرکرنڑاں	برابری	برابری	برابری	برابری	توازن
hospitality	تواضع	خاطرمدارت	خدمت	خاطر	خاطر	شرپ	شرف	تواضع
powerful	توانا	طاقتور/زورآور	ہٹاکٹا	تکڑا/ ہٹاکٹا	تکڑہ	تکڑا	زوراوَر	توانا
energy	توانائی	زور/قوت/توانائی	طاقت	طاقت/زور	طاقت	زوراکی	طاقت/زوراکی	توانائی
nose-bag (of horse)	توبرہ	پاھورو/توبرو	توبھرا	توبڑا	ٹبرا	توبرہ	توبرہ	توبڑا
repentance	توبہ	توبہہ/استغفار	توبہ	توبہ	توبہ	توبہ	توبہ	توبہ
cannon		توف/توب	توپ/توف	توپ	توپ	توپ	توپ	توپ
mulberry	توت	توٗت	ٹوت	توت	توت	توت	توت	توت
lisper	الکن	باتو	تھتھا	تھتھا	ترترَٹے	ٹکوک/دَدّ	تتا/ٹکوک	توتلا
tutty/vitriol	توتیا	نیرو توتیو	نیلاتوتا	توتیا	توتیا	توتیا	توتیا	توتیا
attention	توجہ	خیال/ لاڑو	دھیان	دھیان/گوہ	توجہ	دِل گوش	توجہ	توجہ
excuse	توجیہ	دلیل	دلیل	دلیل	بانہ	نیمون	پلمینہ	توجیہہ
heap	تودہ	ٹو دو/انبار	ڈھیر/مہ	ڈھیر	ڈیرے	سٹپ/ بجپ	بٹ	تودا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
Taurah	تورات	توریت	تورت	تورات	تورات	تورات	تورات	تورات
break	شکست	ٹوڑ	تروڑ	توڑ	مات	پروش	پرغ	توڑ
to break	شکستن	ٹوڑنڑں	تروڑنڑ	تروڑنا	ماتَول	پُروشگ	پرِغنگ	توڑنا
through	توسط	وسیلو/ ذریعو	وسیلہ	واسطہ/ وسیلہ	وسیلہ	وسیلہ	وسیلہ	توسط
extension	توسیع	ودھائڑں	ودھاونڑاں	ودھا	زیاتوالے	وَڈّیگ	وَدیفِنگ	توسیع
mattress	توشک	ہلکوہانڑوں	گِندی	گدا/ تلائی	نیالئی	بوف/ نپاد	بوپ/ٹولک	توشک
provision	توشہ	سفرجوسامان	گنجائش	توسہ	توشہ	توشگ	توشہ	توشہ
praise	توصیف	خوبی/ ساراہ	صفت بیان کرنڑاں	تعریف	ستائنہ	صفت	ستا	توصیف
divine guidance	توفیق	سگھ/ ہمت	ہمت	وَس	وَس	وَس	وَس/ سَگ	توفیق
expectation	توقع	اُمید/بھروسو	امید	امید	طمع	اُمیت	اُمیت	توقع
honour	توقیر	عزت/ادب	عزت	عزت/قدر	عزت	عزت	شرف/عزت	توقیر
reliance	توکل	بھروسوکرنڑں/آسرو	آسرا	آسرا	توکل	توکل	توکل	توکل
weight	وزن	تور/وزن	تول	تول	تول	تول	تول	تول
birth	تَوُلد	پیداتھینڑں/جم/ جمنڑں	جمنڑاں	جمن	زیږوَل	وَدِی	وَدِی	تَوُلد
towel	حولہ	ٹوال	تولیہ	تولیہ	تولیہ	توال	توال	تولیہ
small gourd	کدوی قلیلی	ٹنڈو	تونبا	تونبا	ترخ کدو	خُشکیں کوپیچ	باڑناکدو	تونبا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pot-belly	شکم بزرگ	وَڈو پیٹ/ ڈھڈھ	ڈِھڈھ	ڈھڈ	غٹہ خیٹہ	لاپ/ ڈِڈ	ڈھڈی/ مُزمِڈ	تونڈ
rich	پولدار/ مالدار/ توانگر	توانگر	مالدار	مالدار	مالدار	هستومند	مالدار/ اَزگار	تونگر
richness	تونگری/ پولداری	تونگری	دولت وندی	دولتمندی	دولتمندی	هستومند	مالداری/ اَزگاری	تونگری
superstition	موهوم پرستی	وسوسو/ گمان	وہم	وہم	وہم	وہم/ شک	وہم/ شک	توہم
insult	اهانت	حقارت/ بیعزتی	بےعزتی	بےعزتی	سپکاوے	کم سُرپی	بےعزتی	توہین
bottom	تہ	تہہ/ تَر/ تَرو	تہ	تہ	کشتہ	تہ/ تہہ	شیف/ تَلاّ	تہ/ تہہ
fold	تہ کردن/ تا کردن	تہہ کرڻ	تہ کرنڑ	تہ کرنا	کت کوَل	پتاھگ	نچ کننگ/ گور تمگ	تہ کرنا
one-third	سہ یک	ٹہائی	تریہائی	تیجا	دریمہ برخہ	سَیک	سَیک	تہائی
seventy-three	هفتاد و سہ	ٹیہتر	تر ہتر	تہتر	درےاویا	هفتاد و سے	هفتاد و سے	تہتر
refinement	تهذیب	تاھ جوڑ/ سڌارو	تمیز	تہذیب	شائستوب	دود	دود/ چوچ	تہذیب
three-fold	سہ تا	ٹیڙوں/ ٹن تہن وارو	تروڑا	ترن گنڑا	دِرے برخیز	سےسری	سےتَل	تہرا
destroyed	برباد	اُلٹ پُلٹ	تباہ برباد	تباہ برباد	ورانوَل	برباد	برباد	تہس نہس
panic	هراس	تھرتھلو/ ھنگامو	بَلاَ گلاَ	بلہ گُلہ	ورانی	ذاہ وشور	ہڑز	تہلکہ
accusation	تُهمت/ اتهام	تُهمت/ بُهتان	تہمت	تہمت/ بدنامی	تور	بنامی	دوبہ	تہمت
leg-sheet	لنگ	گوڈ	تہمد	لنگی/ دھوتی	لنگ	لانگی	لانک	تہمد
congratulation	تهنیت	مبارکباد	مبارک/ ودھائی	ودھائی	مبارکی	مبارکی	مبارکی	تہنیت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
festival	جشن مذہبی	خوشی جوڈینہں	سوبھ/میلہ	تہوار	میلے	میڑھ	خوشی نادے	تہوار
empty	تُہی	خالی	خالی	خالی	تش	خالی	خورک/پولو	تہی
determination	تصمیم	پکوارادو	اِرادہ	تہیہ/ارادہ	فیصلہ	پکااین اِرادہ	پک اِرادہ	تہیہ
tap	ضربہ خفیف	تھپھ	تھاپ	تھاپ	ٹپ	ٹپگ	ٹَپ	تھاپ
platter	سینی فِلزی	تھالہ	تھال	تھال	لوے تالے	تال	تھال	تھال
base / bottom	گودالی	وڈنجی چوڈارھی پانڑیں ڈیڑں لاءِ ٹھیل چاہو	تھالا	تھالا	دَ اوبو چڑی	پیس	رَچو	تھالا
platter	سینی کوچک	تھالہی / رکیبی	تھالی	تھالی	تالے	تالی	رِکابی	تھالی
to hold	نگہداشتن	جھلنڑں/روکنڑں	ڈکنو	ڈکنڑا	نیؤل	دارگ	تورِنگ	تھامنا
piece of cloth	طاقہ پارچہ	تھان	تھان	تھان	تان	تان	تان/تھوپ	تھان
police station	کلانتری	تھانڑوں	تھانڑاں	ٹھانڑاں	تانڑَہ	تانہ	تھانڑوء	تھانہ
slap	سیلی	تھپھڑو/ چماٹ	دھپڑ	تھپڑ	سپیڑہ	شہمات	چَپلَہ	تھپڑ
to pat	نوازش کردن	تھپکی ڈیڑں	تھپنڑ	تھپکنڑا	ٹپؤل	ٹھپگ	ٹھپنگ	تھپکنا
pat	ضربہ نوازِش	تھپکی/ٹھپکی	تھپکی	تھپوکی	ٹپ	ٹپگ	ٹپ	تھپکی
slap	ضربہ	چماٹ/تھپھڑو	دھپڑ/جھولا	تھپیڑا	چپلاخ	چپانٹ	چپانٹ	تھپیڑا
to tremble	لرزیدن	کنبنڑں/لرزنڑں	تھرکنڑ	کمبنڑا	رپیدل	لرزگ	لوزنگ/لپوزنگ	تھرّانا
act of trembling	لرزش	کنبدڑ/تھرتھر	تھرتھر	تھرتھر	پہ رپیدو	لرزگ	لوزہ/لپوزَہ	تھرتھر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
tremour	لرزش/لرزہ	کنبنڑیں	تھڑکار	کمبنڑی	رَپندے	لَرزوکی	لَوزَئی/لَپَوزَئی	تھرتھراہٹ
shopkeeper's seat	دکانچہ	تھلہو	تھڑا	تھڑا	ڈوکانچہ	تَلّہ	تھڑہ	تھڑا
to be tired	خستہ شدن	تھکنڑوں	تَھکنڑو	تھکنڑا	ستڑی کیدل	دَمبرگ	ماندہ ہتنگ/دمہ رسنگ	تھکنا
flabby	ول	ڈھرو/ہلکو	تَھل تَھل	تھلتھل	ژنگ بنگ	جان سُرَگ	تُھلُمی	تھلتھل
pillar	ستون	تھنبھو/منارو	تھمبا	تھم	ستن	تمبھو/پلپہ	تھمبہ	تھم
udder	پستان حیوانات	تھنڑوں	تھنڑ	تھنڑ	تے	گودان	مایہ	تھن
to plaster	رُوکش کردن	سَھنڑوں/تھاپنڑوں	تھپنڑ	تھپنڑوا	تَپل	تھپگ	تھاپِنگ	تھوپنا
snout	پوزہ	بوتھ (جانورجو)	تُھنّی	ڈُھنّی	ڈربوز	بوز	بوز	تھوتنی
less	کم	تھورو/گھٹ	تھوڑا	تھوڑا/گھٹ	لِو	کم	مَچہ	تھوڑا
heap	کثیر	انبار/ڈھیر	کٹھا	تھوک	ڈیر	بازبہا	بازی	تھوک
spittle	ثُف	تُھک	تھک	تھک	ُتک	ُتک	ثُف	تُھوک
to spit	ثُف کردن	تھکنڑوں	تُھکنڑ	تُھکنڑوا	ُتوکل	ُتنگ	ثُف کِتنگ	تھوکنا
large bag	کیسۂ بزرگ	تھیلھو/بُجکو	تھیلا	تھیلا	کسونزہ/تیلی	لوتھ	لوتھ	تھیلا
little bag	کیسہ کوچک	تھیلھی/بُجکی	تھیلی	تھیلی	کسونزہ/تیلی	لوتھڑی	لوتھڑی	تھیلی
ready	آمادہ	سنبھریل/آمادہ	تیار	تیار	تیار	تیار/جاڑی	تیار	تیار
readiness	آمادگی	سنبھت/آمادگی/تیاری	تیاری	تیاری	تیارے	تیاری	تیاری	تیاری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
partridge	دراج	تِتر (پکھی)	تِتر	تتر	تیتر	کپینجر	کپینجر	تیتر
arrow	تیر	بانڑں/تیر	تیر	تیر	غشے	تیر	تیر/اُسم	تیر
yours	مالِ تواشا	تُھنجو	تیڈا	تیرا	ستا	تئی	نا	تیرا
swimmer	شناگر	تارُو	تارا	تارُو	لامبوزن	آبازگر/اُشناکسر	تارُو	تیراک
darkness	تیرگی	اندھارو/کارانڑں	اندھارا	ہنیرا	تیارہ	تہاری	تہاری	تیرگی
swim	شنا کردن	ترنڑں	تَرنڑ	ترنا	لامبوؤھل	اُرناگ کنگ	تارخلنگ	تیرنا
thirteen	سیزدہ	تیرہں	تیرھاں	تیراں	دِیارلس	سینزدہ	سینزدہ	تیرہ
yours	مالِ تواشا	تُھنجی	تیڈی	تیری	ستا	تئی	نا	تیری
quick	تُند/سریع	تکھو/تیز	تیز۔تکھا	تیز/ترکھی	تیز	تُرند	تیز/تُرند	تیز
acid	تیزاب	تیزاب	تیزاب	تیزاب	تیزاب	تیزاب	تیزاب	تیزاب
quickness	تُندی	جلدائی/تیزی	تکھائی	تکھیائی	تیزی	تکائی	تیزی/تُرندی	تیزی
thirty	سی	ٹیہہ	ترِیہ	تیہہ	دیرش	سی	سی	تیس
third	سوم	ٹیوں	ترِیجھا	تیجا	دریم	سہی	مُسٹمیکو	تیسرا
third	سوم	ٹیں	ترِیجھی	تیجی	دریمہ	سہی	مُسٹمیکو	تیسری
carpenter's axe	تیشہ	تیشو	وہولا	تیسا	تیشہ	تَشِ	تَشِ	تیشہ
sword	تیغ/شمشیر	ترار/تلوار	تلوار	تلوار	تُورہ	زہم	زَغم	تیغ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
keen	تیز	تکھو/تیز	تِکھا	تِکھا	ڈوِلے	تیز	تیز	تیکھا
oil	روغن	تیل	تیل	تیل	تیل	تیل	تیل	تیل
oilman	روغن فروش	تیل وکنڑندڑ	چاکی	تیلی	تیلی	تیلی	تیلی	تیلی
match	کبریت	تِیلی	تِیلی	تِیلی	تیلَے	تِیلی	تِیلی	تیلی
three	سِہ	ٹے	ترَئے	ترِن	درے	سے	مُسہ	تین
forty-three	چھل و سہ	ٹیتالیہہ	ترتالیھ	ترتالی	دِرے سلویشت	چلِ و سے	چل و سے	تینتالیس
thirty-three	سی و سہ	ٹیٹیہہ	تیتریھ	تیتی	دِرے دیرش	سی و سے	سی و سَے	تینتیس
leopard	پلنگ	چیتے جھڑو جانور	بھاگڑبلا	جنگلی بلا	پڑانگ	کلیگا/گیابان پشی	خلیغا/گیاوان پشی	تیندوا
visage countenance	سیما	ڈسنڑوں جوڈھنگ	طور	طَور	بنڑہ	گندگ ءِ وَڑ	اُنگ ناڈول	تیور
frown	اخم	گھنڈ (منھن میں)	تریڈھی	تیوڑی	دَتندی گونجے	پیشانی ءِ کرِنچ	پیشانی نا کرِنچ	تیوری
twenty-three	بیست و سہ	ٹیویہہ	تریویھ	ترےئی/تئی	دِروِیشت	بیست و سَے	بیست و سَے	تیئیس

ٹ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
hoof (horse's)	سمِ اسب	گھوڑی جو سُنب	سُنبھ	کُھر	څنگری	سُرُمپ	سُرُمپ	ٹاپ
to leap over	جَستن	ٹپڑں	ٹپڑ	ٹپڑوا	ٹوپ وہل	دِرک جَنگ	ٹِپنگ	ٹاپنا
island	جزیرہ	بیٹ/ جزیرو	براٹا	ٹاپو	ٹاپو	بیلٹی	ٹیمبو	ٹاپو
canvas	کرباس	ٹاٹ	ٹاٹ	ٹاٹ	ٹاٹ	ٹانٹ	ٹاٹ	ٹاٹ
firewood shop	انبارہیزم	کاٹھین جو گدام	ٹال	ٹال	ٹال	ٹال	ٹال	ٹال
evasion	حیلہ	بہانا کرڑں	ٹال مٹول	آلے ٹالے	اَنے بانے	مرچی باندا	تَلوَل	ٹال مٹول
to avoid	طفرہ زدن	ٹارڑں/ بہانا کرڑں	ٹالڑ	ٹالڑوا	زان خلاصوَل	سرءِ گواز یِنگ	پھدشاغِنگ	ٹالنا
skull	کلّہ	ٹھوڑھ/گنج	کھوپڑی	کھوپڑی	ککری	ٹھوڑ	ٹونز	ٹانٹ
stitch	بخیہ	ٹانکو/ٹوپو/گنڈ	ٹانکا	ٹانکا	ٹک	ٹیچ	ترِک	ٹانکا
stitch	بخیہ زدن	ٹاکڑں	ٹانکڑ	ٹانکالانڑا	ٹکونہ لگوَل	ماندیگ	مذگمہ/ترک خلنگ	ٹانکنا
leg	پا	ٹنگ	جنگھ	لت	پشہ	ٹانگ	ٹانگ/نت	ٹانگ
to hang-up	آویختن	ٹنگڑں	ٹنگڑ	ٹنگڑوا	زَڑوَل	ٹنگگ	ٹنگنگ/درنجنگ	ٹانگنا
family	خانوادہ	کٹنب/ خاندان/قبیلو	ٹبر	ٹبر	ٹبر	ٹبر/کہول	ٹبر/کہول/ کومپ خاہوت	ٹبر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to cause to drip	چکاندن	کیرائڑں/ٹمائڑں	تریڑاتریڑا سٹڑا/ ٹپکاوڑو	ٹپکانڑا	سَسَوَل	ٹپینگ	ٹُخِفنگ	ٹپکانا
to drip	چکیدن	وہنڑں/گنڑ نڑں	ٹپکنڑ	چونڑا	سَسیدل	ٹپگ	چُٹنگ	ٹپکنا
petty trader	کم مایہ	ننڈھوواپاری	ٹَرڑا	معمولی وپاری	معمولی سوداگر	کسانیں سوداگر	چُنکا سوداگر	ٹٹ پونجیا
pony	یابو	ٹَٹوں	ٹٹو	ٹٹو	ٹٹو	ٹٹو	ٹٹو	ٹٹو
to grope	کورمالی	ٹُھنڑو	ٹٹولنڑا/ پھلورنڑ	ٹوہنڑا	لٹول	دسموش کنگ	دَسمسارِنگ	ٹٹولنا
latrine	[illegible]	پردو/ پانخانو	پخانہ	ٹٹی	ٹٹی	ٹٹی	چرخی/ٹٹی	ٹٹی
sandpiper	ملیوہ	ٹیٹھر	ٹٹیہر	ٹیٹری	تارو	ٹی ٹی	ٹی ٹی	ٹیٹری
ankle	مفصل قوزک	مُریو/گریو	گٹا	گِٹا	بڈئَ	گوڑا	بیڈِی	ٹخنا
grasshopper	ملخک	تِڈو/ننڈھومکڑ	تِڈا	ٹڈا	ملَخ	تِڈ/مدگ	تِڈ	ٹِڈا
locust	ملخ	تِڈ/مکڑی	تِڈی	ٹڈی	وڑوکے ملخ	مدَگ	مَلَخ	ٹِڈی
locust-swarm	ہجوم ملخ	ماکڑ	مکنی	ٹڈی دل	دَملخانولشکر	سہر	کٹغ	ٹڈی دل
to chatter	پُرگفتن	ٹاں ٹاں کرنڑں	ٹرٹر کرنڑ	ٹیں ٹیں کرنا	عبث لگیا	جکَ جَنگ	ٹرٹرکننگ	ٹرانا
to chatter	غرغر کردن	ٹرٹر کرنڑں	بر بر کرنڑو	ٹیں ٹیں کرنا	ٹرٹر کوَل	جکَ جَنگ	جک خلِنگ	ٹرٹرانا
prevaricate	طفرہ زدن	ٹارنڑں	ٹرخاونڑ	ٹرکانڑا	زان خلاصوَل	ریگ	ریفِنگ	ٹرخانا
false tears	اشک تمساح	لڑک/گوڑھا	ہنجو	ہنجو/اتھرو	دَدروغواُشکے	دروگیں ارس	دروغ ناخُویِنک	ٹسوے

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to lodge	ساکن کردن	ٹکائڑوں	ٹکاوݨاں	ٹکاݨا	ودروَل	جوکہ دیگ	جوکہ تِتنگ	ٹکانا
firmness	محکم	رہائش / ٹیک	پک / پکّا	ٹکاء / تھاں ٹکاݨا	دریدل	جکہ	اڈ / جوکہ / سوگوی	ٹکاؤ
gaze	[illegible] چشم	[illegible]	ٹکّی	ٹکٹکی	پہ غور کتل	چم سکّی	تک / خوزت اننگ	ٹکٹکی
collision	[illegible]	ٹکر / تصادم	ٹکّر	ٹکّر	ٹکرہ	ٹکر	ٹکر / ڈوک	ٹکر
to collide	تصادف کردن	ٹکرتھیئڑوں	ٹکراوݨ	ٹکراݨا	ٹکرہ خوڑل	ٹکروَرگ	[illegible]	ٹکرانا
thick bread	نانِ بزرگ	گیھو (مانی جو)	ڈھوڈا	ٹکّر	ٹکئی	ٹکّر	ڈوڈا	ٹکّر
piece	تکہ	ٹکرو	ٹکُر	ٹوٹا	ٹوٹہ	ٹکّر	ٹکُر	ٹکڑا
party/piece	گروہ	ٹولو / جتھو	ٹول۔ٹولا۔ٹولی	ٹولا	ٹولے	ٹولی	ٹولی	ٹکڑی
mint	دارالضرب	ضرب خانو	ٹکسال	ٹکسال	ٹکسال	سکہ خانہ	ٹکسال	ٹکسال
pure	ناب	اصلی / نج	کھرا	کھرا / اصلی	اصیل	اصیل	اصیل	ٹکسالی
small bread	نانِ کوچک	ٹِکی	ٹِکی	ٹِکی	ٹکونی	ٹِکی	ٹِکی	ٹکلی
to be stitched	دوختن	ٹانکجڑوں	ٹکیجݨ	ٹکݨوا	ٹک ویل	دوچک	مُوغنگ	ٹکنا
to stop	منزل کردن	ٹِکڑوں	ٹِکݨ	ٹِکݨوا	ایساریدل	اڈ کنگ	اَڈ کننگ	ٹِکنا
to cause to stitch	دوختاندن	ٹانکرائڑوں	ٹکواوݨ	ٹکواوݨا	ٹک وہل	دوچک	موغفنگ	ٹکوانا
to foment	ضماد گرم گذاشتن	ٹاکوڑڑوں	سیکݨ	سیکݨوا	ٹکورورکول	ٹکورکنگ	ٹکورکننگ	ٹکورنا
a small bread	نانِ کوچک	ٹکی	ٹکی	ٹکی	ٹیکئی	ٹکی	ٹِکی	ٹِکی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
wafer	گردۂ کوچک/بسکویت	ننڈھڑی مانی	ٹکی	ٹکی	ٹیکئ	ٹکی	ٹِکی	ٹکیا
to stir	دررَفتن	ٹرنڑں	ٹلنڑ	ٹلنا	کشکیدل	ٹلگ	ٹَلِنگ	ٹلنا
tandem/gentle drizzling	پُشت سرھم	ٹم ٹم	ٹم ٹم	ٹم ٹم	ٹمٹم	ٹم ٹم	ٹم ٹم	ٹم ٹم
to flicker	سُوسُوزن	ٹمکنڑں	ذری ذری بلنڑ	ٹمٹمانڑا	تت تت بلیدل	ہِر ہِرگ	ٹمِلکنگ	ٹمٹمانا
pride	غرور	گھمنڈ	ٹُن	ٹُن	لوئیی	گُرو ناک/ وڈائی	ہِٹرہ/ وڈائی	ٹُن
to quarrel	نزاع	جھیڑو/فساد	رولا۔ٹنٹا	ٹانٹا	کشالہ	نادقی	جھیڑہ	ٹنٹا
stump of tree	کندۂ درخت	بُنڈ	مُنڈھ	ٹُنڈھ	بیخ	مُنڈ	مُنڈ/بُنڈ	ٹُنڈ
handless	دست بریدہ شدہ	ٹُنڈو	ٹنڈا	ٹنڈا	ٹُنڈے	ٹُنڈا	ٹُنڈا	ٹُنڈا
hat	کُلاہ	ٹوپ	ٹوپ	ٹوپ	خُلئ	ٹوپ	ٹوپ	ٹوپ
cap	کُلاہ	ٹوپی	ٹوپی	ٹوپی	خُلئ	کُلاہ	ٹوپ	ٹوپی
piece	لطمہ	ٹُکل	ٹوٹا	ٹوٹا	ٹوٹہ	ٹوٹ	ٹوٹہ	ٹوٹا
charm	سحر	ٹوٹکو/ٹونڑوں	ٹونڑاں۔تویت	ٹوٹکا/ٹونڑا	ٹوٹکہ	سِہر	جادو	ٹوٹکا
to be broken	شکستہ شدن	ٹٹڑوں/بھجڑوں	ترٹڑ	ٹٹڑواں	ماتیدل	پُرشگ	پٹِنگ	ٹوٹنا
hinderance	مانع	روک/منع/ٹوک	ٹوک	ٹوک	بندیز	جل	جَلت	ٹوک
large basket	سبد	ٹوکرو	ٹوکرا	ٹوکرا	ٹوکرئ	سَپت	کَٹور	ٹوکرا
small basket	سبد کوچک	ٹوکری	ٹوکری	ٹوکری	ٹوکرئ	سپِک	کٹور	ٹوکری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to prevent	منع کردن	ٹوکنڑں	روکنڑ	ٹوکنڑا	منع کوَل	منع کنگ	منع کننگ	ٹوکنا
clique	گروہ	پاڑو	ٹولا	ٹولا	ٹولے	ڈَل	ڈَل/گَل	ٹولا
group	حزب/گروہ	ٹولی	ٹولی	ٹولی	ٹولے	ٹولی	ٹولی/مُچی	ٹولی
charm	شعبدہ	ٹونڑوں/جادو/منتر	ٹونڑاں	ٹونڑا	جادو/کوڈے	سِہر	ٹونڑا/جادو	ٹونا
spout	لولہ	ٹونٹی	ٹُوٹی	ٹوٹی	ٹوٹنی	ٹوٹی	لُولہ	ٹونٹی
navel	ناف	دُن/ناف	دُنیّ	دُھنّی	نو/نوم	پُھوت/ناپگ	پُھوت	ٹونڈی
to peck	نوک زدن	چھنگارنڑں	ٹُھنگنڑ	ٹُھونگنڑا	ٹُمبَل	ٹُنگگ	ٹُومبِنگ	ٹونگنا
search	تلاش	گولھا/تلاش	ٹوہ	ٹوہ	سارنہ	شوہاز	پَٹ	ٹوہ
searching	تلاش کردن	گولنڑں/ووڑنڑں	ٹوہنڑاں	ٹوہنڑا	سارل	پٹگ/شوہازگ	پَٹِنگ	ٹوہنا
take out for stroll	گرداندن	گھمائڑں	فُراونڑپھراونڑ	ٹرانڑاپھرانڑا	رورو گرزَوَل	گردینگ	ٹیلاپ کرِفنگ	ٹہلانا
to stroll	گردیدن	گھمنڑں	ٹُرنڑ	ٹہلنڑا	رورو گرزیدل	گردگ	ٹیلاپ کننگ	ٹہلنا
branch	شاخہ	ٹاری/شاخ/لام	ٹاہنی۔لڑی	ٹاہنڑی	سانگہ	ٹھمب	ٹھمب	ٹہنی
branch	شاخہ	ٹار/ڈاڑ	لڑا	ٹاہنڑ	غٹہ سانگہ	شاخ	شاخ	ٹہنا
dignity	شان/شکوہ	ڈنگ/ٹاٹ	ٹھاٹھ	ٹھاٹھ	شان	شان	شان	ٹھاٹ
pomp and show	شکوہ	دبدبو	ٹھاٹھ باٹھ	ٹھاٹھ باٹھ	شان شوکت	ٹُش پَٹش	شان وشرف	ٹھاٹ باٹ
chief	ارباب	سردار/مالک الملک	ٹھاکر	ٹھاکر	مشر	ٹُھکرِی	ٹُھکرِی	ٹھاکر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to determine	تصمیم گرفتن	پکوارادو کرنڑ	سِترنڑ	دھارنا	پوخ نیت کول	جزم کنگ	پک نیت کتِنگ	ٹھاننا
stamp	مُہر	ٹھپو/مُہر	ٹھپا	ٹھپا	ٹاپہ	ٹپا	ٹھپو	ٹھپّا
crowd	انبوہ	میڑ/ہجوم	ٹھٹھ/بھیڑ	بھیڑ	گنڑہ گونڑہ	مُچی	مُچی	ٹھٹ
jest	شوخی	بھوگ چرچو	مَخول	مخول	ملنڈا	ملنڈ	ملنڈ	ٹھٹّا
to be numbed	یخ بستن	ٹھڈہ سبب ڈکنڑں	اَکرِڑ بجنڑ	ٹھرنا	ٹونڈ مونڈ کیدل	ڈنگرگ/ازگرک	ٹھنڈر ینگنگ	ٹھٹھرنا
to stand amazed	مبہوت شدن	ہبکنڑوں	حیران تھیونڑو	تھکنڑوا	ذویرے قدم نیول کیدل	چم جنگ	اَبکہ مَنِنگ	ٹھٹھکنا
jester	مزاح	ٹھٹھول/مسخری	مخول/مذاق	مخول	ٹوقے ٹقالے	ٹوک	ٹوک/ٹاٹولی	ٹھٹھول
kick	لگد	کرنگھو	ٹُھڈا	ٹُھڈا	لغتہ/لتہ	لگت	لَغت	ٹُھڈا
stupid	احمق	کُند ذہن	بَونگا	بونگا/یملا	پس ذھنہ	بودلا	گدِی	ٹُھس
chin	زنخدان	کھاڈی	کھاڈی	ٹھوڈی	زنہ	کاڈِی	کاڈِی/زَنوٗ	ٹھڈّی
pride	کبر/عُجب	تکبر/وَڈائی	وڈائی	ٹھسا	شان	وَڈائی	وَڈائی	ٹھسّا
low sound of coughing	صدای سرفہ	کھنگھ جو آواز	کھوں کھوں	کھنگ	ٹُخل	مدائیں جلگ	ٹُخہ	ٹھسک
dwelling	مکان	ٹھکانڑوں/ھندھ	ٹِکانڑواں	ٹھکانڑا	زائے	بُنڈر	بُنڈر/اَنکین	ٹھکانا
to kick	لگدزَدَن	ٹوکرائنڑ	ٹُھکراونڑ	ٹھکرانڑا	پہ لغتہ وھل	یلودیگ	لغت اَت خلِنگ	ٹھکرانا
to be beaten	مضروب شدن	مارکھائنڑوں	ٹُھکنڑ	ٹھکنڑوا	ٹک وھلے کیدل	ٹکگ	ٹُھلِنگ	ٹُھکنا
to cause to be beaten	بدست دیگری زدن دادن	ٹھوکرائنڑوں	ٹُھکواونڑ	ٹھکوانڑا	ٹک وہل	ٹکاہینگ	ٹکیفِنگ	ٹھکوانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
swindler	عیار/دغل	ٹھگ/دغاباز	ٹھگی	ٹھگ	ٹگ	ٹگ	ٹگ	ٹھگ
to cheat	فریب دادن	ٹھگنڑوں/لُٹنڑوں	ٹھگنڑ	ٹھگنڑا	ٹگل	ٹھگگ/پُلگ	ٹھگِنگ	ٹھگنا
coquetish gait	کوچک اندام	معشوقانڑیں چال	مٹک	ٹھمک	نازنخرہ	لوڈ/ناز	لوڈ	ٹُھمک
walk with dalliance	خرامیدن	لوڈساں ہلنڑوں	ٹھمکنڑ	ٹھمکنڑا	پہ نازگرزیدل	مَلگ	لُڈینگ	ٹھمکنا
cold	سرما	تھدھ/ٹھار	ٹھڈ	ٹھنڈ	ساڑہ/یخ	ساڑھتی	یخ	ٹھنڈ
cold	خنک	تھدھو	ٹھڈا	ٹھنڈا	سوڑ	سرد	یخِنگا	ٹھنڈا
coldness	سردی	تھادھل	ٹھڈائی	ٹھنڈائی	سوڑتیا	سردیں	یخی	ٹھنڈائی
coldness	سردی	تھدھ/ٹھار	ٹھاڈِل	ٹھنڈ	یخنی	سارتی	یخی	ٹھنڈک
cold	خنک	ماتا/تھدھی	ٹھڈی	ٹھنڈی	ساڑہ	سارت	پُدین	ٹھنڈی
to cause to knock	کوباییندن	کھڑکائنڑوں	کھڑکاونڑ	ٹھکورنا	ٹکَوَل	ٹھوکینگ	ٹھوکیفِنگ	ٹھکانا
short/dwarfish	قدکوتاہ	ٹھنگھنڑوں/ ننڈھے قدوارو/بندرو	مندھرا	بونڑا/مندرا	گڑدے	مَندر	مندر	ٹھنگنا
to be determined	مصمم بودن	انزبنڑت تھینڑوں	تیارتھی ونجنڑ	ٹھہرنا	فیصلہ کوَل	جزم کنگ	اِرادہ کننگ	ٹھننا
place	مسکن	ٹھکانڑوں	ٹِکانڑواں	ٹھکانڑا	زائے	ہنکین	ہنکین	ٹھور
abode	منزل	رہائش/گھر	جاءٹِکانڑواں	تھاں ٹکانڑا	زائے زائیگے	جاہ بندر	بُندر	ٹھورٹھکانا
chin	زنخدان	کھاڈی	کھاڈی	ٹھوڈی	زنہ	زَنُوک	کاڈی/زَنو	ٹھوڑی
solid	سخت	سخت/ڈاڈھو	سکروٹ	پیڈا	کوٹلے	سکت	ڈڈ	ٹھوس

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
kick	لگد	ٹھوکر/ٹھڈو	دَھک	ٹھیڈا	ٹکرَہ	لگت	لَغت	ٹھوکر
to strike	کوبیدن	ٹھوکڑں	ٹھوکنڑ	ٹھوکنڑا	ٹک وھل	ٹھوگگ	ٹھوکِنگ	ٹھوکنا
to thrust	چپاندن	پھسڑ	منڈنڑ	ٹُنڑا	پہ زورمنڈل	کپینگ	غُت تِتِنگ	ٹھونسنا
act of strike with beak	نوک	ٹھونگو/چُھنب	ٹُھنگا	ٹُھونگا	ٹونگہ	ٹھونگ/ٹُک	ٹومبو	ٹھونگ
to stop	متوقف کردن	روکنڑں	کھڑاونڑ	رُکوانڑا	ایساروَل	اوشتارینگ	سلیفِنگ	ٹھہرانا
stillness	آرامش	بیہک/سکون	روک	ٹھہراؤ	ایسارتیا	اوشتانک	سلینگ	ٹھہراؤ
to stop	ایستادن	رکجڑں/ترسڑں	رُکنڑ	رُکنڑا	ایساریدل	دارَگ	سلینگ	ٹھہرنا
pure	ناب	خالص/ٹھیٹ	اصلی	ٹھیٹھ	اصلی	پکّا	خالص/اَصلی	ٹھیٹ
shock	ضربہ	دھکو/صدمو	دِھکّا	سٹ/صدمہ	دڑد	درد	اُسونی	ٹھیس
accurate	دُرست	ٹھیک/دُرست	ٹھیک/دُرست	ٹھیک	ٹیک	بَرُوبَر	ٹھیک	ٹھیک
contract	اجارہ	ٹھیکو	ٹھیکہ	ٹھیکا	ٹیکہ	ٹیکہ	ٹھیکہ	ٹھیکہ
potsherd	گندلہ	ٹھکر	ٹھپر	ٹھیکرا	توکرےَ	مزنیں ٹینگری	ٹھکری	ٹھیکرا
potsherd	گندلہ	ٹھکری	ٹھیکری	ٹھیکری	توکرےَ	ٹینگری	ٹھکری/ٹِکّر	ٹھیکری
trolly	ھل	ٹھیلو/گاڈو	ریڑھی	ٹھیلا/ریڑھی	ریڑہ	ٹھیلا	ٹھیلا	ٹھیلا
to push	ھل دادن	تحیلڑں/دِکڑں	دِھکنڑ	دھکنڑا	پورے وَھل	دھکہ دیگ	دِھکہ تِتِنگ	ٹھیلنا
thumb	شست	[illegible]	انگوٹھا	انگوٹھا	بٹہ گوتہ	ڈمیپ	گڈی/شست	ٹھینگا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
outward show	زینت	دبدبو	دَھج وَج	ٹوہرٹپا	ڈول سینگار	ٹَش پَش	ٹیش پیش	ٹیپ ٹاپ
curved	کج	ڈنگو/ پھڈو	ڈِنگا	ٹیڈھا	کوژ	چوٹ	چوٹ	ٹیڑھا
curved	کج	ڈنگی	ڈنگی	ٹیڈھی	کژہ	چوٹ	چوٹ	ٹیڑھی
difficult task	کارمشکل	مشکل کم	اَوکھا کم	اوکھی گل	گرانہ	سکیّں کار	تحا کاریم	ٹیڑھی کھیر
shooting pain	دَرد/ تَپش	سُورجی سُوٹ	تراٹ	ٹیس/ تراٹ	سانگہ/ بریش	ترائی ہیں دڑد	ترانگاوء	ٹیس
prop	پُشتیبان	ٹیک	ٹیک	ٹیک	ڈڈہ لگوَل	تِلَہ	جوکہ	ٹیک
stain/blot	خال	تِلک/ ٹکو	ٹکا	ٹِکا	ٹیکہ	ٹِکّ	ٹِک	ٹیکا
dune (sand)	تودہ شن/ زمین مرتفع	دڑو	ڈِبا	ڈِبا	دَشگوغنڈیَ	بُٹ	بُٹ	ٹیکرا
to prop	تکیہ دادن	ٹیکنڑوں	ٹیکنڑ	ٹیکنڑوا	ڈڈہ لگوَل	جوکہ دیگ	جوکہ کتِنگ	ٹیکنا
hillock	تپہ	مٹی جودڑو	ٹِبہ	ڈِبا	ٹیلا	ٹیڑھ	بٹ/ دڑدہ/ زغڑی	ٹیلا
wind-pipe/throat	نرخرہ/ نای خیرخرہ	نڑگھٹ/ گلو	نَرگھٹ	سنگھی/ گل	وچہ غاڑہ	گُٹلو	گُٹلو	ٹینٹوا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

firm	ثابت	پورو/بجو	ثابت/سالم	ثابت/سالم	ثابت	ثابت/سالم	ثابت	ثابت
glittering	ثاقِب	چمکندڑ	چمکنڑا	چمکیلا	زلیدل	جلشگگ	جبر بَنگ/جلشگگ	ثاقِب
arbitrator	ثالث	ٹیوں/ٹیاکڑ	تریاکل	پنچ	ثالِث	ثالث/صلاح کنوی	ثالث/خیر کروک	ثالِث
arbitration	ثالثی	ٹیاکڑی	منصفی	ثالثی/منصفی	ثالثی	ثالثی/صلاح کاری	ثالثی	ثالِثی
equal/second	ثانی/همتراز/همتا	بیو/مَٹ	برابر	بدل	دوئم گڑے	مَٹ	مَٹ	ثانی
secondary	ثانوی	بیونمبر/ثانوی	ڈوجھا	دوجا	دَوَہم	دوہمی	اِرَٹمیکو	ثانوی
permanence	ثبات	قیام/پکائی	ثابت رہنڑاں	پائداری	پایپداری	پادار	پادار	ثبات
affixing	ثبت	مُہر تھیل	ٹھپالگنڑواں	مہرلانڑا	مہرلگوَل	مہرجَنگ	ٹھاپو/مہرخلِنگ	ثبت
proof	ثبوت	ثابتی/ثبوت	ثبوت	ثبوت	ثبوت	ثبوتی	ثبوت	ثبوت
wealth	ثروت	امیری/تونگری	امیری/دولت	دولت/امیری	دولت	دولت	امیری/دولت	ثروت
the pleiades	ثریا	کتیون	ثریا	ثریا	ثریا	پور	پور	ثریا
culture	فرھنگ	تہذیب/ثقافت	ثقافت	سبھیتا	دود دستور	دود و ربیدگ	دودربیدہ	ثقافت
authoritative	ثقہ	معززمانڑھوں	معتبر	معتبر	معتبر	مزن میر	معتبر	ثقہ
heavy	ثقیل/سنگین	گرو/وزندار	گرا/سکروٹ	بھاری	درونڈ	گراں	کبین	ثقیل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fruit	بر/ثمر/میوہ	میوو/پھل	پھل	پھل	میوہ	ثمرہ	میوہ/بھرم	ثمر
price	بہا/ثمن/قیمت	قیمت/مُل	مُل	بھاء/مُل	بیعہ	بہا/قیمت	بہا/قیمت	ثمن
praise	ثنا/توصیف	تعریف/مدح/ثنا	تعریف	ثناء	ستائنہ	سَتا	ستا	ثنا
reward	ثواب	اَجر/جزا/ثواب	ثواب	ثواب	ثواب	ثواب	ثواب	ثواب

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

ج

place	جا	هند/ٹھکانڑوں/ جا	جا	جا	زائے	جاگہ	جاگہ/ھَند	جا
successor	جانشین	ولی عہد/ نائب/وارث	وارث	وارث	جانشین	جانشین	جانشین/ وارث	جانشین
tyrant	جابر	جبرکندڑ/ ظالم	زابر	جابر/ظالم	جابر	جابر/ظالم	جابر/ظالم	جابر
pilgrimage	زیارت	سفر/زیارت/یاترا	زیارت	زیارت	زیارت	زیارت	زیارت	جاترا
pilgrim	زائر	زائر/ یاتری	یاتری	یاتری	زیارت کودنکے	زیارتی	زیارتی	جاتری
name of a tribe (Jat)	نام یک طائفہ (جت)	جاٹ قوم جوفرد	جٹ	جٹ	جٹ	جاٹ	جٹ	جاٹ
enchantment	طِلسم	چینک/منتر	جادو۔ تویت	جادو	جادو/سحر	جادو	جادو	جادو
road	جادہ	سڑک/ رستو	چھر کا/ راہ	راہ	سڑک/ لارہ	راہ	کسَر	جادہ
attractive	جاذِب/ گیرا	چھندڑ	جاذب	داکش	راکشونکے	وَت گشّ	پوشوکا	جاذب
offensive	متھاجم	جارحانہ	جارحانہ	جارحانہ	زورزیاتی	زوراکی	سرزوری	جارحانہ
offense	تھاجم	جارحیت/ زیارتی	زورزیادتی	زورزیاتی	زورزیاتے	زوراک ـگری	زورآوری	جارحیت
current	جاری	دھنڈ/ھلنڈ/ جاری	چالو	چالُو	جاری	مانوک	جاری	جاری
winter	زمستان	سیارو	سیالا	سیال	جڑے/ژمے	زمستان	سیل	جاڑا
spy	جاسوس	چاری/ جاچوس	جسوس	جسوس	جاسوس	جاسوس	جاسوس	جاسوس

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
wake-up	بیداری	جاگ	جاگ	جاگ	زگ/وِش	سجاگی/بُست	بش/سَما	جاگ
to wake	بیدار بودن	جاگنڑوں	جاگنڑو	جاگن ڑا	وشیدل	پادآیگ	بش مننگ/سما کننگ	جاگنا
estate	تنول/املاک	جاگیر	جگیر	جگیر	جاگیر	جھگیر	جاگیر	جاگیر
estate owner / feudatory	فیودالیست	جاگیردار	جگیر دار	جگیر دار	جاگیردار	جاگیردار	جاگیردار	جاگیردار
net	دام	جار/رَچھ	جال	جال	جال	دام	جال	جال
cobweb	تارعنکبوت	جارو	جالا	جالا	جالہ	تَند	جالہ	جالا
net	دام	جاری	جالی	جالی	جالئی	جالی	جالی	جالی
goblet	جام	پیالو/ پیانو/کٹورو	جام/ پیالہ	جام/ پیالا	جام	جام	جام/ پیالہ	جام
solid	جامد	جمیَل	جامد	جامد	کلک	سِنگ	سوگوء/ڈَڈ	جامد
comprehensive	جامع	جمع کنڈڑ	جامع	جامع/اکمل	جمع کوونکے	مُچ کنوک	مُچ کروک	جامع
university	دانشگاہ	یونیورسٹی/ دانشکدہ/ جامعہ	جامعہ	جامعہ/ درسگاہ	پوہنتون	عِلم جاہ	جامعہ/ پوہجاء	جامعہ
jamen (a fruit)	جامن (نام یک میوہ)	جموں	جموں	جامنوں	جامن	جموں	جامن	جامن
garment	جامہ	پوشاک/لباس	چولا	پہناوا/ بانزا	جامہ	جامگ	پُچّاک/ پِولیس	جامہ
life	جان	زوح/ ساہ/ بدن/ جان	جان/ جانڑ	جان	زان	جان	جان	جان
acquaintance	آشنائی	جانڑں سجانڑں	جانڑسنجانڑ	جان سہیانو	پیوندگلوئے	سجّار	چاہندی/ زرتی راستی	جان پہچان

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to go	رفتن	وجنڑں	ونجڑ	جانڑا	تلل	رَوگ	اِننگ	جانا
beloved	جانان	جانی/محبوب	جِندڑِی	جانی	جانان	جانی	جانان/ جانی	جاناں
side	جانب	طرف/رُخ/پاسو	پاسا	پاسا	خُوا	پلو	پلَوء/گنڈ/ پار	جانب
partiality	طرفداری	طرفداری/ جانبداری	طرفداری	طرفداری	طرفداری/ پہ خُواوریدل	ریائرو	مُخ تمی	جانبداری
test	آزمودن	جاچ	انکل/پچھانڑ	جاچ	اندازہ	جاچ	جاچ/آزمودئی	جانچ
to test	آزمودن	جانچڑں	پرکھنڑ	جاچنڑا	اندازہ کول	جاچگ	جاچنگ	جانچنا
wild	وحشی	جھنگلی	جانگلی	جانگلی	زنگلی	جھنگلی	جنگلی/ بَہوش	جانگلو
wild	وحشی	جھنگلی	جانگلی	جانگلی	زنگلی	جھنگلی	جنگلی/ بَہوش	جانگلی
panties	زیرشلواری	جانگیا/ کچھو	جانگھیا	جانگھیا	جگے/چوتے	چھت	چھڈی	جانگھیا
prayer-mat	جانماز	مُصلو	مُصلآ	مُصلآ	مُصلہ	مُصلہ	مُصلہ	جانماز
to understand	فہمیدن	جانڑنڑں	جانڑنڑ	جانڑا	پوھیدل	زانگ	چاہنگ/تاہنگ	جانتا
animal	جانور	جاندار/حیوان/ جانور	زناور	جنور	زناور	جناور/ ساہ دار	سادار	جانور
sweet-heart	دِلبَر	جانی/معشوق	جِندڑی	جانی	جانی	جانی	جانی	جانی
mace	گرز	جاوتری	جلوتری	جوتری	جلوتری	پلَپے	جلوتری	جادتری
eternal	جاوِدان	سدائیں	دائمی	سدا/ہمیش	تَل	دیرمان	سانده	جاودان

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
eternal	جاودانی	سدائیں ہجڑوں/ہمیشگی	ہت دا	ہمیشگی	تل ترتلہ	نمیرانی	ساندئی	جاودانی
dignity	جاہ	رتبو/ درجو	عزت	رُتبہ	مرتبہ	شان	شان	جاہ
ignorant	جاہل	جاہل	جاہل	جاہل/ اَن پڑھ	جاہل	جاہل	جاہل/ ناپوہ	جاہل
ignorance	جاہلیت	بے علمی/ جہالت	جاہلیت	جاہلیت/ان پڑھتا	جاہلیت	نازانتگی	جاہلیت	جاہلیت
nutmeg	جوز ہندی	جافر	جیفل	جیفل	جیفل	جیفل/ جوز	جیفل	جاپھل
property	دارائی	ملکیت/ اثاثو/ جائیداد	جیداد	زویں/ بھوئیں	جایداد	مِلک	جاہیداد	جائیداد
permissible	جایز	صحیح/ برحق/ جائز	جائز	جیز	جائز	ھَقیں	جائز	جائز
review	مطالعۂ انتقادی	جائزو	پڑتال	جیزہ	جائزہ	چم شانک	جائزہ	جائزہ
when	وقتی کہ	جڈہں	جڈاں	جدوں	کلہ چہ	وھدیکہ	چوکہ	جب
mighty	جبار	جبار	جبار	جبار	جبار	جبار	ظالم/ جبار	جبّار
oppression	جبر	زور/ظلم	زیادتی	جبر/ظلم	زور/ جبر	زور	ظلم/ جبر	جبر
magnificence	جبروت	عظمت/ وَڈائی	شان	آن بان والا	عظمت والا	مزن شان	شاشان	جبروت
Gabriel	جبرائیل	جبرائیل	جبرائیل	جبرِیل	جبرائیل	جبرائیل	جبرائیل	جبرئیل
jaw	آرواره	جاڑی	کھکھاڑ	جبڑا	زامہ/ جامنہ	اَڑب/ شاگود	ہڑب	جبڑا
mountain	کوہ	جبل	پہاڑ۔روہ	پہاڑ	غر	کوہ	مَش	جبل
instinct	جبلت	فطرت/ سرشت	فِطرت	فطرت	خاصیت	تب	تب/ جبلّت	جبلت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
robe	جُبہ	جُبو/ چوغو/ چولو	جُبہ	جُبا	جُبہ	جُبہ	جُبہ/خُودَل	جُبّہ
fore-head	جبھہ	پیشانی/ نراڑ	متھا	متھا	تندے	پیشانی	پیشانی/تیدار	جَبہہ
tongue	زبان	جیب/جھ	جیب	جیب	ژبہ	زوان	دُوِی	جبھا
fore-head	جبین/ پیشانی	پیشانی	مَتھا	متھا	تندے	پیشانی	پیشانی/تیدار	جبین
tell one's beads	تسبیح خواندن	جپڑں	یادکرنڑ	جپڑا	تسبے اَڑوَل	تسبی پڑگ	تسبیح اَڑِسنگ	جپنا
point out	متذکر شُدن	جتائڑں	جِتاونڑ	جَتانڑا	ژبادوَل	یاد دیگ	یادگیری	جَتانا
to cause to win	باعث پیروزی شدن	جِتائڑں	جِتواونڑ	جتانڑا	پہ بل چاگٹل	کٹاہینگ	کٹِفنگ	جِتانا
to yoke	زیرِ یوغ آوردن	جُتوانا	جُو یجونڑ	جوڑنڑا	یوی کوَل	گاٹِگ	جُغ کتِنگ	جُتانا
ploughing	شخم کردن	پوکائی	جُتائی	وِہائی	دَزکے اَڑوَل	لنگارکنگ	لنگارکننگ	جُتائی
effort	کوشش/ تلاش	کوشش/تدبیر/جتن	جتن	جتن	کوشش	جُہد	کوشش	جتن
to be yoked	زیرِ یوغ بودن	جُجھڑں	جُوِیجنڑ	جوڑیجنڑ	جوتیدل	جُگ بوگ	جُغ مَتِنگ	جُتنا
as much	بقدری	جیترو/ جیکو	وِتّی	جِتاں	سومرہ چہ	ھرچی کہ	اَخس کہ	جتنا
as much	بقدری	جیتری	جِتّی	وِتّی	سومرہ چہ	ھرچی کہ	اَخس کہ	جتنی
gang	گروہ	جتھو/ٹولو/گروہ	ٹولی	جتھا/ٹولا	ٹولے/ دلہ	ٹولی	ٹولی/ ڈَل/گل	جَتھا
give a shoe-beating	بہ کفش کوبیدن	موچڑ ھڑوائڑں	جُتیاں مارنو	چھتر مارنا	پہ موچڑو وھل	کوش جَنگ	موچڑی تِتنگ	جُتیانا
pair	ھمتا	جوڑو/ جُت	جُٹ	جُٹ/ جوڑی	ملگرے	جوڑا	جُٹ/ جُفت	جُٹ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
matted hair	کرک شدہ (موی سر)	جٹا	جٹا	جٹاں	جال بنجال	مُٹ	ماٹو	جٹا
grappple	گلاویز شدن	جُٹ تھیڑں	چمبڑنڑ	جُٹڑاں	جوڑہ کیدل	لچگ	چمبڑینگ	جُٹنا
wife of husband's elder brother	زنِ برادر بزرگ تر شوہر	وڈی ڈیریانڑیں	جٹھانی	جٹھانی	وریندارہ	نشار	ہمجرات	جٹھانی
body	بدنہ/ بدن	جُثو	بدن/ جان	جُثہ/ سریر	جُثہ	بدن	ڈِیل/ آٹھی	جُثہ
measured	اندازہ گرفتہ شدہ	پوری پوری	تولیا تکیا	جاچیا تولیا	تول کڑے	گچ وکیلیں	کچ اَٹی	جچا تُلا
fit-well	زیبا، قشنگ	نظر میں کپنڑ	بھاونڑ	بھانڑا	شہ شکاریدل	سیبا ئگ	نمدار	جچنا
ancestor	نیاکان/ اجداد	ڈاڈو/ جد	وڈے	جد	نیکہ	پیڑک	پیرہ	جد
separate	جُدا	جُدا/ دھار	انج	وکھرا	بیُل	جِتا	جِتا	جُدا
separately	جُداگانہ	علحدہ علحدہ	انج و انج	وکھو وکھ	بیُل بیُل	جِتاجِتا گری	جِتاجِتا	جُداگانہ
contest	جدال	جھگڑو/ جنگ	جنگ	جنگ	جنگ	جنگ	جنگ/ جیڑہ	جدال
separation	جُدائی	جدائی/ وچھوڑو	وچھوڑا	وچھوڑا	بیلتون	جِتائی	جِتائی	جُدائی
innovation	تازگی/ جدّت	نوانڑں/ انوکھائی	انوکھا ہووݨاں	جدت	نوے والے	نوین	پوسکنی	جدّت
schedule/table	جدول	نقشو/ فہرست/ جدول	تندیر/ لیکا	لیک	جدول	لیک	جدول	جدول
whither	جایی کہ	جیڈانھں/ جنے	جڈے	جدّھر	کم خوا	ہرنیمگ	ہرانگ کہ	جدھر
ancestral	جَدّی	ابانڑوں	پیو ڈاڈے دا	جدّی	ذپلار نیکہ	پت پیرکی	بادہ پیرئی	جَدّی
new	نو/ جدید/ تازہ	تازو/ نکور	نواں	نواں	نوے	نوکیں	پوسکن	جدید

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
leprosy	جذام	کوڑھ	کوڑھ	کوڑھ	جذام/خواڑہ	گرَ	گرَ	جذام
attraction	جذب	چِک/کشش	جذب	جذب	راکشنہ	جیورگ	چکی	جذب
emotional	احساساتی	جذبات پرست/جذباتی	جذباتی	جذباتی	جذباتی	جوزئی	جوزئی	جذباتی
emotion	جذبہ	دلول/اُمنگ/جذبو	شوق/سِک	جذبہ	جذبہ	جوزہ	جوزہ	جذبہ
sock	جوراب	جوراب/موزا	جراب	جراب	جرابے	جراب/موزگ	جُراب	جراب
courage	جرئت	ہمت/جرئت	جرات	جرات/ہمت	مڑانہ	ہمت	دلاوری	جرات
germs	جراثیم	نندھڑا جیوڑا	کیڑے	جراثیم/کیڑے	جراثیم	ہُوہُو/کرم	جراثیم/جوُجوُ	جراثیم
surgeon	جراح	وَیج/سرجن	جراح	جراح	جراح	جراح	جراح	جراح
wound	جراحت	پھٹ/گھاءُ	زخم	پھٹ	ٹپ	ٹپ	ٹپ/چیرِنگ	جراحت
cross-examination	بازپُرسی	آڈی پچھا	جرح	جرح	جرح	جُست	جرح	جرح
bell	جرس	گھنڈ	ٹلّی	ٹلّی	ژوژغہ/گنگرو	شب	چڑینگ	جرس
sip	جرعہ	ڈُھک/چُکو	گھٹ	گھٹ	غُوپ	گُلم	گُلم	جُرعہ
tribal jury	هیئت داوگری قبیله ای	پنچائت	پرسنہ/پنچایت	پنچائت	جرگہ	جرگہ	جرگہ	جرگہ
crime	جنایت	جرم/ڈوہہ	جرم	جرم	جرم	ملام	جُرم	جرم
penalty	جریمہ	جرمانو/ڈنڈھ	ڈنڈ	ڈنڈ	جرمانہ	ڈنڈ	ڈنڈ/ڈَنپ	جرمانہ
bold	جری/دلاور	بہادر/دلیر	بہادر	جی دار	بہادر	بہادر	بہادر	جری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
acre(iranian)	جَریب	جریب	جریب	جریب	جریب	جریب	جریب	جریب
journal	روزنامه	اخبار	اخبار	اخبار	مجلّہ	حوال تاک	اخبار	جریدہ
root	ریشه	جڑ/ پاڑ	جڑھ/ پاڑ	جڑ	ریشہ	روتگ	روتہ/ ماس/ گُنج	جڑ
studded with jewels	جواہرنگار	جڑت	جڑاؤ	جڑاؤ	غمی لگیدل	جواہرانا جڑگ	جواہرجڑیفنگ	جڑاؤ
to join	پیوستن	جوڑنڑں	جڑنڑ	جڑنڑا	کندن کوَل	جڑگ	توِلفنگ	جَوڑنا
joined	پیوستن	جُوڑنڑں	جُوونجنڑ	جُڑنا	جوڑہ کیدل	جُڑگ	لِچنگ	جُڑنا
twin	همزاد/ دوقلو	جاڑا/ جوڑو	جاڑے	جوڑے	غبرگولئے	جاڑ	جاڑ	جُڑواں
to cause to set with jewels	مرصع کراندن	جوڑائنڑں	جَڑواونڑ	جڑوانڑا	غمی لگوَل	جوڑیاتیگ	ٹِک توِلفنگ	جڑوانا
herb	گیاہ	جڑی	بُوٹی	بوٹی	بوٹئ	بُوٹگ	جھڑ	جڑی
medicinal herbs	گیاھھائی داروپی	جڑی بوٹی	جڑی بوٹی	جڑی بوٹی	بوٹی	بُوٹگ	جھڑ دارُو	جڑی بوٹی
except	جُز	سواءِ/ بغیر/ بِنا	سِوا	حصّہ/ سِواء	جُز	بہر	سوائے/ بیدَس	جُز
reward	جزا	اجر/ثواب	بدلہ	جزا/ بدلہ	بدلہ/ جزا	بدل	جزا/ بَدَل	جزا
displeased	نارضایتی	کاوڑیل	ناراض تھیونڑ	نراض ہونڑا	خوابدیدل	زہرگروگ	ترِینزِنگ	جزبز
ebbtide	جزر	وِیرجی لاتھ	لاہی	جزر	جذر	دیَل	شیفی	جزر
partialy	جزوی	کجھ/تھورو	کُجھ	کُجھ	خال خال	بہرے	مَنہ	جزوی
island	جزیرہ	جزیرو	بِداٹا	جزیرہ	ٹاپول	جزیرہ	جزیرہ	جزیرہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
tribute	جزیہ	جزیو	جزیہ	جزیہ/خراج	جزیہ	جزیہ	جزیہ	جزیہ
boldness	جسارت	دلیری/بی باکی	جُرئت	دلیری	زڑہ کوَل	دِلاوری	دِلاوری	جسارت
bulk	جسامت	تھولھ/جسم	ہڈقد	قدکاٹھ	غٹوالے	ڈیل	ڈیل	جسامت
jump	جست/خیز	ٹپو/ چال	ٹپ	چھال	ٹوپ	جسد	جُپ	جَست
search	جُستجو	گولھا/ تلاش	گولھ پھول	کھوج/ بھال	لٹون	پٹ و پول/ جست وپرس	پٹ و پول	جُستجو
from here and there	جستہ جستہ	کتھے کتھے	ٹانواں ٹانواں	ٹانواں ٹانواں	چرتہ ٔیونیم	چہ ایدا چہ اودا	داکان ایکان	جستہ جستہ
body	جسم/ بدن	بدن/تَن/بُت	پنڈا	جثہ/سریر	بدن	بُت	بدن/بُت	جسم
bodily	جسمانی/جسمی/بدنی	بدنی/ مادی	جسمانی	جسمانی	بدنی	بدنی	بدنی	جسمانی
festival	جشن/جشنوارہ	محفل/شادمانو	جشن	جشن	جشن	شادکامی	جشن	جشن
forgery	جعل	دھوکو/ٹھگی	ٹھگی	ٹھگی/ دھوکھا	چَل ول/نقل	ٹگی	ٹھگی	جعل
forged	جعلی	نقلی/کوڑو	نقلی/ بنڑاوتی	نقلی	نقلی	نکلی	ٹُٹ/ بجازی	جعلی
veteran	کھنہ کار	ڈسو/جگادری	گُرگا/وَڈا	جگادری	جغادری	گادر	خرانٹ	جغادری
geography	جغرانی	جاگرانی	جغرافیہ	جغرافیہ	جغرافیہ	جگراپی	جغرافیہ	جغرافیہ
oppression	جفا/ جور	ظلم/ستم	ظلم	ظلم	جفا/ظلم	جپا	جفا	جفا
pair	جُفت	جوڑو/جُٹ	جوڑا	جوڑا	جوت/ جوڑا	جُگ	جفت	جُفت
bound	مقید	سیٹیل/ آ کڑیل	جکڑبند	جکڑبند	بندتڑلے	بند	سوگوہ	جکڑبند

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to bind	بستن	جکڑنڑوں	جکڑنڑ	جکڑنا	کلک تڑل	بندگ	چلنگ تفِنگ	جکڑنا
world	دُنیا/ جہان	جگ/ جہان	زمانہ	جگ/ دنیا	جہان	جہان	جہان	جگ
tales of other people	قِصہ دُنیا	زمانے جوقصو	جگ بیتی	جگ بیتی	دَ دنیا حالات	دُنیائی قصہ/ سرگوست	دُنیائی قِصہ	جگ بیتی
public ridicule	استہزا	دُنیا جوکھلنڑوں	لوک کھلاونڑاں	جگ ہسائی	دَاولس خندا	دشمن شاتی	دُنیا تا مخِنگ	جگ ہنسائی
epoch	دور	زمانو/ دور	زمانہ	جُگ	مُدہ	زمانگ	دور/ زمانہ	جُگ
to chew the cud	نوشخوار کردن	اوگارنڑوں	جگالی کرنڑ	اگالی کرنا	شخوندوَھل	رومُست کنگ	رومُست کننگ	جگالنا
cud	نوشخوار	اوگاچھ	اُگل/ اُگال	اگالی	شخوند	رومُست	رومُست	جگالی
to awake	بیدار کردن	جاگائڑوں	جگاونڑ	جگانڑا	ویشوَل	پادکنگ	ٹوہنگ	جگانا
world	دُنیا/ جہان	جگت/ جہان	جگ	جگ/ دنیا	دنیا	دُنیا	دُنیا	جگت
liver	جگر	جیرو/کلیجو	جگر	جگر	زیگر	جگر	جغر	جگر
illuminiative	خیرگی	روشن چمنڑوں/ جرکنڑوں	چمکنڑو	چمکارے مارنا	زلاند	جلشکگ	جڑ کِنگ	جگمگانا
fire-fly	کرم شب تاب	چمکنڑوں	ٹِنڈانڑاں	ٹٹیہنڑوا	اورکئی حشرہ/ اوراورکے	شپ چراگ	جمکو	جگنو
place	جا	جگھ/ جاءِ/ ہند	جاء	تھاں	زائے	ھَند	جاگہ/ ھَند	جگہ
water	آب	جَر/ پانڑیں	پانڑیں	پانڑی	اُبہ	آپ	دِیر	جَل
musical bowls	سازِ پیالہ	ہک قسم جوساز	جلترنگ	جلترنگ	جلترنگ	آپ زیمل	جلترنگ/ پیالہ ساز	جلترنگ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
deceit	فریب	ٹھگی/فریب	فریب۔دوکھا	فریب/دھوکھا	چل	دُروھ	دُروھ/مکر	چُل
lustre	جلا	چمکو/روشنی	چمک	چمک	زلاند	روشنائی	گروشک	جلا
julep	جُلاب/اسہال	دست/جلاب	جلاب	جلاب	جُلاب	جلاب	جلاب	جُلاب
spite	کینہ	ساڑ/حسد	ساڑ	ساڑا	سوے	سوک	ساڑ	جلاپا
executioner	جلّاد	بےدرد/جلاد	حلال خورہ	جلاد	جلات	جلاد	جلاد	جلاد
glory	جلال	عظمت/شان	شان	جلال/آن بان	جلال	بُرزشانی	جلال	جلال
to burn	سوختن	ساڑنڑں	ساڑنڑ	ساڑنڑا	سوزَل	سوچگ	اُفِنگ	جَلانا
to give life	زندہ کردن	جیارنڑں	جیواونڑ	جیوندیاں کرنڑا	ژَوَندے کول	زندہ کنگ	زِندہ کننگ	جلانا
exiled	جلاوطن	ملک بدر تھیل/ جلاوطن	دیس نکالا	دیس نکالا	شڑلے	دران ڈیھ	ملک بدر	جلاوطن
quick	سریع	جلدی/جھٹ پٹ	جلدی	چھیتی	تکوار/زَر	زُوت	ژُو/رَوَتو	جَلد
hasty	عجول	جلدی کندڑ	جلدباز	کاہلا	تکواری	اشتاب کار	اِشتاف	جلدباز
haste	عملہ	عُجلت/تیزی	جلدبازی	کاہلی	تکوار	اشتاپ	اِشتانی	جلدبازی
cover	جلد	کتاب جو پاٹھو	چَم	ماس/چم	پوش	پوش	جَل	جِلد
meeting	جلسہ	جلسو/میڑ	جلسہ	جلسہ	جلسہ	مُچی	مُچی/جَلسہ	جلسہ
burning	سوزش	ساڑو/گرمی	ساڑ	ساڑ	سَوزن	سوک	اُفِنگ	جلن
to burn	سوختن	سڑنڑں/جلنڑں	بلنڑا/سڑنڑ	بلنڑا/سڑنڑا	سوزیدل	سچگ	اُفِننگ	جلنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
company	جلو	ہمراہی/ساتھ	سنگت	سنگ/ساتھ	ملگرے	سنگتی	سنگتی	جلو
crowd multitude	جلوت	باہر/میڑ	کھلے بندیں	جم گھٹا	ڈلہ/ٹولنہ	مچی	مچی/ڈل	جلوت
procession	جُلوس	جلوس	جلوس	جلوس	جلوس	مچکائی	جلوس	جلوس
manifestation	جلوہ	دِیدار	جلوہ	جلوہ/روشن	جلوہ	جلوہ	جلوہ	جلوہ
manifest	جلی	واضح/صاف	ظاہر/موٹا	ظاہر	ظاہر/شکارہ	ظاہر	پاش	جلی
frivolity	ھرزہ درایی	سڑیل	سازدیاں گالھیں	سڑی بلی	بدے رَدے	بدرَد	بدرَد	جلی کٹی
fried coil kind of sweetmeat	نوعی شیرینی	جُلیبی	جلیبی	جلیبی	جلیبئ	جلیبی	جلیبی	جلیبی
coition	جماع	ہم بستری	یہنڑ	یہنڑی	کوروالے	وپت واب	اَرہِ زیلفئی	جماع
society	اجتماع	ٹولو/جتھو/گروہ	مجلس	ٹولی/جتھا	ٹولے	گل	گل	جماعت
beauty	جمال/زیبایی	حُسن/سُونہں	سوہنڑپ/جوبن	سہنپ/جوبن	شائست	زیبائی	زیبائی	جمال
a purgative nut	مھرہ مسہل	جمال گھوٹو	جمال گوٹا	جمال گوٹا	جمالگوٹہ	جمال گوٹا	جمال گوٹہ	جمال گوٹا
to freeze	منجمد کراندن	جمائڑوں	جماونڑ	جمانڑا	پہ زائے دریدل	بدینگ	تَلِفنگ	جمانا
yawn	دھن درہ	اوباسی	اُباسی	اواسی	ارژمئے	اوباسی	آوانہ	جمائی
accumulation	جمع	جوڑ/کل	کٹھا/کل	جمع	جمع	گڈ	مُچ	جمع
accounts of the revenues	جمع بندی	سرکاری ڈھل	جمع بندی	جمع بندی	جمع بندی	جمع بندی	جمع بندی	جمع بندی
minor army official	جمعدار	جمعدار	جمعدار	جمعدار	جمعدار	جمادار	جمعدار	جمعدار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
thursday	پنج شنبہ	خمیس جوڑ-ٹیھں	خَمیس	جمعرات	پنج شنبہ	پنج شنبہ	پنج شنبہ	جمعرات
friday	جمعہ/آدینہ	جمعو	جمعہ	جمعہ	جمعہ	جمعہ/آدینگ	جمعہ/آدینہ	جمعہ
crowd	ازدحام	جمگٹھ	کٹھ	اکٹھ	راغنڈ	میڑھ	مُچی	جم گھٹ
whole	جملہ	جملو	سارے/سب	سب/سارے	گروہ	رِد	غُٹ	جملہ
freeze	مُنجمد شُدن/بستن	جمنوں	جمنڑواں	جمنڑا	یخیدل	بدگ	تفِنگ	جمنا
inertness	جمود	سکوت	جمود	جمود	پہ زائے ولاڑ	اوشتانک	سلِنگ	جمود
public	جمہور	عوام	عام لوک	لوکائی/رعیت	اولس	اُلس	اُلس/مخلوق	جمہور
republic	جمہوری	عوامی/جمہوری	جمہوری	جمہوری/عوامی	اولسی	اُلسی	اُلسی/مخلوقی	جمہوری
democracy	جمہوریت	جمہوریت	جمہوریت	جمہوریت	جمہوریت	جمہوریت	جمہوریت	جمہوریت
beautiful	جمیل/زیبا	حَسین/خوبصورت	سوہنڑاں	سوہنڑا	شائستہ	زیبا	زیبا	جمیل
jinnee	جن	جن	جن/جنّیں	جن	پیرے	جنّ	جن	جن
highness	جناب	سائیں/سردار	سائیں/حضور	جناب	جناب	واجہ	خواجہ	جناب
funeral	جنازہ	جنازو	جنازہ	جنازہ	جنازہ	جنازہ	جنازہ	جنازہ
movement	جُنبش	چُرپُر/تھر تھلو	ہلنڑواں/ہلاوا	حرکت/ہلارا	شوریدنہ	سُرگ	سُرِنگ	جنبش
paradise	جنت	جنت	جنت	جنت/بہشت	جنت	جنت/بہشت	جنت	جنت
people	عوام	عوام	لوک	لوک/عوام	خلگ	مخلوک	مخلوق	جنتا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
charm	افسون	جادو	جنتر	جنتر	کوڈی/ جادو	جادو	جادو	جنتر
magic	طلسم	جادومنتر	بازی گری	جنتر منتر	کوڈی/ جادو	سہرجادو	جادو	جنتر منتر
almanac	تقویم	جنتری	جنتری	جنتری	جنتری	مَہسال	جنتری	جنتری
trouble	جنجال	مصیبت/مُونجھارو	عذاب	جنجال	جنجال	جنجال	جنجال	جنجال
thing	جنس	قسم/ سامان	اَن/قِسم	چیز/ شے	شے	شے	شئے/ رگوا	جنس
sex	جنس	جنس	نرمادہ	جنس/نرمادہ	جنس	جمردی	نرمادئ	جنس
sexual	جنسی	جنسی	جنسی	جنسی	جنسی	جمردیگی	جنسی	جنسی
war	جنگ	لڑائی/جھیڑو	جنگ	جنگ	جنگ	جنگ	جنگ	جنگ
jungle	جنگل	جھنگل	جنگل/ سُنج	جنگل	زنگل	جنگل	جنگل/لَد	جنگل
fence	حصار	جھنگلو	جنگلا	جنگلا	جنگلہ	واڑ	جنگلہ	جنگلا
wild	وحشی	جھنگلی	جانگلی	جانگلی	زَنگلی	جنگلی	جنگلی	جنگلی
birth	زایش تولد	پیدائش/ جم/جنم	جَمنواں	جم/جمنو	زیژوَن	وَدِی	وَدِی	جنم
to produce young	زاییدن	جنونڑں (بار)	جَنونڑ	جنتڑا	زیژوَل	زاھگ	پُتاخَتِنگ	جننا
south	جنوب	ڈکھڑں (طرف)	ڈَکھنو	دکھنو	سُہیل	زربار	سُویل/ جاندُم	جنوب
madness	جنون	چریائی/ جنون	خفت	خبط	لیونتوب	گنوکی	گنوکی	جنون
whom	کہ را	جنکھے/ جنھں کے	جنھاں کوں	جینہاں نوں	چاتہ	ہوانکہ	اَرافتہ	جنہیں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
which	آن	جو/جیکو	جیڑا	جو/جیہڑا	چہ	ھرکہ	ہراکہ	جو
barley	جو	جَو	جَو	جو	اُربشے	جو	ساہ	جَو
stream	جُو	نہر/نالی/واہ	نیں	نہر	والہ	جو	جو/وھ	جُو
gambling	قمار	پاجاری/شرط	جوا	جُوآ	قُمار	جُوا	شرط	جُوا
answer	جواب	ورندی	ولدا	جواب	جواب	جواب/پَسّو	ورندی/جواب	جواب
millet	ارزن	جوئر	جوار	جوار	جوار	زُرّت	ذُرّت	جوار
ebb and flow	جزر و مد	جوار بھاٹا	جوار بھاٹا	جوار بھاٹا	مد و جذر	بیل آلاڑ	شیف بُرز	جوار بھاٹا
gambler	قُمارباز	جُواری	جواری	جواری	جوارگر	جوارگر	شرطی	جواری
justification	جواز	جائز بھترں/جواز	وجہ	وجہ/کارن	پرحق شودنہ	سَوب	سَوب/جائزی	جواز
volcano	آتش فشاں	برندڑ جبل	بھاہ دا پہاڑ	جوالا مکھی	اورشیندے غر	آسشان	خاخری مَش	جوالا مکھی
young	برنا	جُوان/سگھارو	ٹینگر	گبھرو	زوان	وَرنا	وَرنا	جوان
youth	برنائی	جوانی/شباب	ٹینگرپ	جوانی	زوانی	وَرنائی	وَرنائی	جوانی
gems	جواہر	لعل/ہیرو	جواہر	جواہر/ہیرے موتی	جواہر	گوہر	جواہر	جواہر
adolescence	بُرنائی	جوبھن	جوبن	جوبن/جوانی	زوانی	وَرنائی	وَرنائی	جوبن
lustre	جلا	روشنی/جوت	چمک/سوجھلا	رُشنائی/چانڑ	رُنڑا	روشنائی	جلشکہ	جوت
shoe	کفش	جوتو	جُتی	جُتی	سلپی	کَوش	موچڑی/کَوش	جُوتا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
astrology	طالع بینی	علم نجوم/ جوتش	جوتش	جوتش	جوتش	جوتش/ استار	جوتش	جوتش
astrologer	طالع بین	نجومی/ جوتشی	جوتشی	جوتشی	جوتشی	استادذانت	جوتشی	جوتشی
to yoke	یوغ درآوردن	جوٹڑوں	جوئڑ	جونڑا	جوڑہ کول	گا تگ	جُغ کننگ	جوتنا
shoe	کفش	جُتی	جُتی	جُتی	سلپی	کوش	موچڑی	جُوتی
equal / match	جُفت	جوڑو/ جُت	جوڑ	جوڑ	ورتہ	یک وَڑ	مَٹ/ جُٹ	جوٹ
oppression	جور	ظلم/ جبر	ظلم	ظلم	ظلم	سَتّی	جور	جور
wife	زن	جوءِ/ زال	ذال/ جوئے	گھروالی/ زنانی	مائینہ	لوگی	اُرائی/ زیفہ	جورو
patch	وصلہ	پیوند/ جوڑ	جوڑ	جوڑ	جوڑ	گنڈ	اَگِوی	جوڑ
pair	جُفت	جوڑو/ جُفت	جوڑا	جوڑا	جوڑہ	جوڑا	جوڑہ	جوڑا
back-knot(hair)	پشت گرہ مو	وانگوڑو	مُھوڑا	جوڑا	پیشتان غوٹہ وَل	پتانگیں مُٹ	سینو	جُوڑا
to patch	بهم پیوستن	جوڑئوں/ گنڈھئوں	جوڑئڑ	جوڑنا	جوڑوَل	جوڑینگ	جوڑکننگ	جوڑنا
pair	جُفت	جوڑی	جوڑی	جوڑی	جوڑئی	جوڑی	جوڑی/ جُفت	جوڑی
ebullition	جوش	اوبارو/ جذبو/ جوش	جوش	جوش	جوش	جوش	جوش	جوش
danger	خطرہ	مشکل کم/ خطرو	خطرہ/ مصیبت	خطرہ	سختہ	جوکم	خطرہ/ وَیل	جوکھم
Hindu ascetic	مرتاض	جوگی/ سنیاسی	جوگی	جوگی	جوگی	جوگی	جوگی	جوگی
reddish	مایل بقرمزی	گیڑورنگ	جوگیا	جوگیا	ژڑ	زردین	پوشکن جیئسن	جوگیا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
weaver	بافندہ	کوری	پاولی	جُلاہا	وودونکی	کوری	کوری	جولاہا
such	چون	جھیڑو/ وانگر	وانگوں	جیویں	سنگہ چہ	وَڑ	اَنڈن	جُوں
louse	شپش	جُوں	ُجوں	ُجوں	سُپوہ	بوڈ	بوڑ	جُوں
some-how	بطریقی	جیئں تیئں/اس مس	جیویں تیویں	جویں تویں	سنگہ چہ دے	ہماں وَڑ	اَنڈن آن اَنڈن	جُوں تُوں
who-ever	ھرکہ	جیکو/ جیکوکو	جیہرا	جیہڑا	کوم چی	ہماکہ	اراکہ	جونسا
leech	زالُو	جُور	جَلَم	جوک	ژورے	زراگ	ذراغ	جونک
essence	جوہر	جوہر/گوہر	ست	گُنڑ/ست	جوہر	جوہر	جوہر/سَت	جوہر
jeweller	جوہری	جوہری	جوہری	جوہری	جوہری	جوہری	جوہری/ زَرگر	جوہری
pond	استخر	کامو	ڈُبا	چھپڑ	ناور	چیل	تلاپ	جوہڑ
war (religious)	جہاد	جہاد/کوشش	جہاد	جہاد	جہاد	جہاد	جہاد	جہاد
aeroplane	ہواپیما	جہاز	جہاز	جہاج	الوتکہ/ جہاز	بالی گراب	بالی جہاز	جہاز
ignorance	جہالت	جہالت	جہالت	جہالت/ان پڑھتا	جہالت	جہالت/ ناذانتی	جہالت	جہالت
world	جہاں	جہان/ دُنیا	دُنیا	دنیا/ جگ	جہان	جہان	جہان	جہان
where	جایی کہ	جتے	جتھاں	جس تھاں	چیری	ہرجاگہ	اُراجاگہ غا	جہاں
effort	جُہد	کوشش/کشالو	جتن	جتن	کوشش	جہد	جُہد	جہد
ignorance	جہل	جہالت	بیوقوفی	بیوقوفی	جَہل	جاہلی	جاہلی	جہل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
hell	جہنم	دوزخ/جہنم	دوزخ	دوزخ	دوزخ	دوزہ	دوزخ	جہنم
bride's portion	جہیزیہ/جہاز	جہیز/ڈاج	ڈاج	داج	ولور	ڈاج/پرداچ	ڈاج	جہیز
a leathern pot	قوری چرمی	چمڑی جی دبی	ٹپا	چھابا	ٹوکری	دبۃ	دبہ	جھابا
slap	سیلی	تھپھڑ/چماٹ	دھپڑ۔لپڑ	لپھڑ	سپیڑہ	شہمات	چپانٹ	جھاپڑ
chandelier	چلچراغ	شیشے جوفانوس	جھاڑ	جھاڑ	فانوس	فانوس	فانوس	جھاڑ
duster	گردگیر	چھنڈڑیں	صافی	جھاڑن	صاپہ	روپگ	صافی/چھنڈک	جھاڑن
to shake off	تکاندن	چھنڈڑں	صاف کرنڑ	صاف کرنا/جھاڑنڑا	سنڈل	چنڈگ	چھنڈِنگ	جھاڑنا
broom	جاروب	ٻہاری/ٻہارو	ٻہاری	ٻہاری/ٻوکر	جارو	بوہاری/روپگ	جھارو	جھاڑو
shrub	بتہ	کنڈن وارو تنڈھوٻوٹو	ٻوٹی	جھاڑی	بوٹئ	داز	جھر	جھاڑی
foam	کف	جھگ/پھینڑوں	جھگ	جھگ	زگ	گج	گج/کف	جھاگ
fringe	منگلہ	جھالر	جھالر	جھالر	جالر	جھالر	جھالر	جھالر
curtain	پردہ	ڈھک/پڑدیلو	پردہ	ٹپ	پردہ	پردہ	پردہ	جھانپ
anklet	خلخال	جھانجھر	پنزیب	جھانجر	پائیل	پادینک	پادینک	جھانجن
deception	فریب	دھوکو/فریب	دِلبا/لپیٹ/دوکھا	جھانسا/دھوکھا	فریب	دُروہ	دُروھ	جھانسا
peep	نگاہ دُزدانہ	لکی ڈسنڑوں	جھاتی پاون	جھاتی مارنا	پہ پٹہ کتل	جھاتی جنگ	ٹوکڑو کتنگ	جھانکنا
pumice	سنگ پا	کرڑو	جھانواں	جھانواں	دَ خیری ٹیکرے	پاشت	نت زشت	جھانواں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
snap	ربایش	جھپو/جَھٹ	چھک	جھپٹ	غٹہ	جھٹ	گوٹ	جھپٹ
seizure	ربایش	جھپو/جھٹ	جھپیٹ	جھپٹا	غٹہ کول	گُبنز کنگ	گوٹہ	جھپٹا
to snap	ربودن	جَھٹ ھنڑنڑ	جھپٹی مارنڑ	جھپٹنڑوا	غٹہ کول	گُبزکنگ	گوٹنگ	جھپٹنا
wink	چشمک	ھبک/ہٹک	جھمک	جھمک	سترگہ وَھل	سُرَگ	پُرپٹہ	جھپک
to wink	چشمک زدن	اکھیوں جھمکنڑوں	نٹیجنڑ	جھمکنڑوا	سترگے رپول	پَلپٹینگ	پُرپُٹِفنگ	جھپکنا
drowsiness	خواب آلودگی	پنکی	گِھل	جھمکی	زانگہ	گِڈگ	گِڈہ	جھپکی
instantly	فوری	جھٹ/ یکدم	جھٹ	جھٹ	زر	زوت	جَھٹ/زُو	جھٹ
quickly	بسُرعت	جھٹ پٹ	جھٹ پٹ	جھٹ پَٹ	زر زر	زوت زوت	جَھٹو/زُوزُو	جھٹ پٹ
twilight	تیرہ میانہ	سانجھی	ڈوں وقتاں دے ملنڑ دا ویلا	جھٹ پٹا	تیر ماشام	تہاروکی	اَم شام	جھٹ پٹا
jerk	تکان تُند	جھٹکو/ٹکر	جھٹکا	جھٹکا	سنڈ	دَکہ	جُھمی/چَڈہ	جھٹکا
to shake	تکاندن	چھنڈنڑں	چھنڈکنڑ	جھٹکنڑوا	سنڈل	چنڈگ	چَھنڈَ نگ	جھٹکنا
falsify	باطل کردن	کوڑو کرنڑں	کوڑا کرنڑ	جُھوٹھیاں کرنا	دروغول	دروغ بند کنگ	دروغ خوکتِنگ	جُھٹلانا
shyness	خجالت	ہبک/ہٹک	جھاکا	جھاکا	شرم	لَج	لَج/اَٹ/اشک	جھجک
boggle	سمبل کردن	وہکنڑوں/اٹکنڑوں	ہجکنڑ	جھکنڑوا	شرم کول	لَج کنگ	لَج کنِنگ	جھجکنا
worthless	پیرفرتوت	جھڈو/ ناکارو	بےقدرا	جُھڈو	ناگڑو/ بیکارہ	جھڈو	جھڈو/ نِپٹ	جھڈو
shiver	لرزیدن	ڈکنڑیں/رہنڑویں	تھرکاٹ	کنبنڑی	رَپندے	لَرزَگ	لَوزَہ/سُرسُرہ	جُھرجُھری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
crowd	ازدھام	میڑ/گاہٹ	بھیڑ	اکٹھ	غُنڈہ	مُچی	مُچی	جُھرمٹ
casade	آبشارکوچک	آبشار/جھرنڑوں	چشمہ	جھرنا	ژیڑوالئی	آپ ریچ	گھڑ	جھرنا
casement	روزنہ	دری/گڑکی	دریچہ	کھڑکی/دریچہ	وڑہ کړکئی	دری	دریچہ	جھروکا
wrinkle	چین	گھنج	وَدھر	ُچوڑی	گُنجے	کرچک	کرِنچ/چین	جُھرّی
brawl	نزاع	جھڑپ/لڑائی	ٹکر	ٹکر	جگړه	اَڑ	جھیڑہ	جھڑپ
to chide	سرزنش کردن	جھنڑکنڑں	جھنڑکنڑ	جھڑکنڑا	ترټل	ڈرکینگ	دھڑکوتِتِنگ	جھڑکنا
chide	سرزنش	جھنڑکی	جھڑک	جھڑک	ترټلئے	بھار	دھڑکو	جھڑکی
fall-off	ریختن	جھنڑنڑوں/کرنڑں	رِگرنڑ/ڈہنڑ	جھڑنڑا	رزیدل	رُچک	رُسینِگنگ	جھڑنا
showers	رگبار	لگاتارمینھں	جھڑی	جھڑی	جڑی	شَل	شل	جھڑی
nonsense	چرند	جھگی/بک	جخ	جھخ	جھک	ُپوتاری	جھک	جھک
to talk nonsense	چرندگفتن	بک کرنڑں	جخ مارنڑ	جھخ مارنا	جھک وئل	ُپوتاری کنگ	جھک خلِنگ	جھک مارنا
to cause to bow	دولاکردن	جُھکائنڑں	ِنواونڑ	جھکانڑا	ٹیٹوَل	شیف کنائینگ	ڈول کرِفِنگ	جُھکانا
wrangle	مشاجرہ	بک بک	چخ ژخ	کرکر	ٹرٹر	چرچر	ٹرٹر/چخ وچو	جھک جھک
storm	طوفان	جَھک/تمام تیزہوا	جھکھڑ	جھکھڑ	طوفان	سیہ گوات	جُم ڈلوڑ/طوفان	جھکّڑ
bow	خم شدن	جُھکنڑوں/نمنڑوں	نِوڑنڑ	جُھکنڑا	ٹیٹیدل	سرجھل کنگ	ڈول مَتِنگ	جُھکنا
wave	موجِ دریا	چُرنڑوں/لھر	موج	موج	سپہ	چھول/گودم	چُلک	جھکولا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
talkative	چرندگو	بک بکیو	جُھجی	بکواسی	جھک وھلئے	پُوتار باز	جَھک خلوک	جھکی
quarrel	نزاع	جھگڑو/جھیڑو	جھیڑا	جھگڑا	جگڑہ	اَڑاند	جھیڑہ	جھگڑا
querrelsome	نزاع طلب	جھیڑاک	جھڑاکل	فسادی	جگڑہ مار	ناشَر	جھیڑئی	جھگڑالو
to querrel	نزاع کردن	جھیڑو کرنڑں	جھیڑاالاونڑ	جھگڑنڑا	جگڑہ کول	اَڑگ	جھیڑہ کننگ	جھگڑنا
angry	خفہ/خل	کڑو/بدمزاج	جھلاّ	جھلاّ	کاوڑی	سرجینز	چِٹک سر	جھلاّ
to swing	جنباندن	جُھولائڑں	جُھٹاونڑ	جُھٹانڑا	زنگول	لوڈینگ	جُھلونٹ تِتِنگ	جُھلانا
to be angry	خفگی	کاوڑجنڑں	چھتاتھیونڑ	غصّے ہونڑا	کاوڑکیدل	زھرِگرگ	چھڑِنگ	جھلاّنا
to be scorched	کزدادن	جراڄجڻ/سڙڻ	سڑنڑ	سڑنڑا	ورتیدل	پِیلُشگ	جَلِیْ مِتِنگ	جُھلسنا
glimpse	زرنگی	چمکو/تجلو/جھلک	جھلک	جھلک	زلق	جلشک	جھلشکہ	جھلک
to shine	درخشیدن	جھلکنڑں/چمکنڑں	چمکارتھیونڑ/جھلکنڑ	چمکنڑا/جھلکنڑا	زلیدل	جلشگگ	جھلشِکنگ	جھلکنا
glance	نظراجمالی	تھوری جھلک	جھلکی	جھلکی/وکھالی	زلق	رخش	نیم پاشی	جھلکی
twinkle	جرقہ	جھرمر	جگمگ	جھلمل/جگمگ	پَرق پَروق	درفش	جمرکہ	جھلمِل
to flicker	برق زدن	جھرمرکرنڑں	چمکنڑ	چمکنڑا	ملیدل	گروشک دیگ	جلشکنگ	جھلملانا
to fan	باد زَدن	پکوھنڑنڑں	جھلنڑ	جھلنڑا	پکیئے وَھل	گوات کنگ	پکہ کِتِنگ	جَھلنا
pellicle	پوستہ	جھلی	جھچھڑا	جھلی	پریم	تنکین پوست	جھل	جھلی
ear-ring	حلقۂ گوش/گوشوارہ	جُھمکو	جُھمکا	جھمکا	والئی	جُھمکی/والی	والی/گوِی	جُھمکا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to glitter	درخشندہ	تمکنڑوں	جھمکنا	جھمکنڑوا	زلیدل	جلشلگ	جھرِکنگ	جھمکنا
turbulence	آشفتگی	کٹراک/رگڑو	رولا	رولاگولا/رولاویا	لانجہ	جنجال	جنجال	جھمیلا
to be irritated	خشمگین شُدن	کاوڑ اچنڑوں	چھتا تھیونڑ	غصے ہونڑا	تُختیدل	چڑینگ	چڑِنگ	جھنجھلانا
to shake well	لرزاندن	جنجھوڑنڑوں	جھنجھوڑنڑ	جھنجھوڑنڑا	شوروَل	سُرینگ	سُرِفنگ	جھنجھوڑنا
rattle	جغجغہ	جھنجھنڑو	چھنڑ کنڑاں	چھنکنڑوا	گڑنجاؤ	ژنگوگ	شڑنگی	جُھنجھنا
to jingle	جلنگ جلنگ کردن	چھنڑ کنڑوں	تھڑ کنڑ	جھن جھن کرنا	گڑنجول	ژنگینگ	شڑنگیفنگ	جھنجھنانا
jingle tinkle	کج خلقی	چھنڑ کاٹ	چھتا تھیونڑاں	جھنجھناہٹ	سوئی نیزئی کیدل	چڑ	چڑ	جھنجھناہٹ
crowd	ازدحام	ولر/ دھنڑوں	بھیڑ	جھنڈ	گنڑوہ	مُچی	مُچی	جُھنڈ
flag	پرچم/ بیرق	جھنڈو	جھنڈا	جھنڈا	بیرغ	بیرک	بیرک	جھنڈا
flag	پرچم	ننڈھو جھنڈو/جھنڈی	جھنڈی	جھنڈی	بیرغئی	بیرک	بیرک	جھنڈی
clank	چکاچاک	چنڑں کاٹ	چھنڑ کاٹ	چھنڑ کار	شڑنگار	شیکاٹ	زنبھار	جھنکار
false	دروغ	کوڑ/کوٹ	کوڑ	جھوٹھ	دروغ	دروگ	دروغ/کوڑ	جھوٹ
liar	دروغگو	کوڑو/کھوٹو	کوڑا	جھوٹھا	دروغجن	دروگ بند	دروغ تو/کوڑو	جھوٹا
bagginess	چورہ ک	جھول	ڈھل	ڈھل	سُستیا	شاینانی	غلانج	جھول
a swing	کلاف	جُھولو/ پینگھو	پینگھا	پینگھ/پینگھا	ٹال	چیکو	جُھلونٹ	جُھولا
knapsack	چنتہ	بُجکو/جھولو	جھولا	جھولا	جولئے	بگل جول	چنتہ/ بَغَل جولہ	جھولا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to swing	جنبیدن	جُھولنڑں/لڈنڑں	جُھوٹڑ	جھولنڑا	زانگل	چیک ورگ	جھلونٹ کتِنگ	جُھولنا
pouch	جوال	بُجکی/جھولی	جھولی	جھولی	جولئ	کوار	جھولی	جھولی
waving	جنبیدن	جھمر/جھوم	جھوم	جھوم	زنگیدنہ	لڈّگ	لڈِنگ	جھوم
forehead jewellery	زیور پیشانی	جھومر/جھمر	جُھمِر	جُھمر	ٹیک	جُھمر/شمش	بینہ	جھومر
to wave	جنبیدن	جھومنڑں	مست تھیونڑ	جُھومنڑا	زنگیدل	نچگ	چھولیفنگ	جُھومنا
hut	کلبہ	جھوپڑی/جھگی	جھونپڑی	جُھگی/کُلی	کیگڈیَ/کڈئی	جُھگی/ٹپو	جُگ	جھونپڑی
breeze	نسیم	واءُ/ھوا/باد/جھونکو	جھولا	بُلّا	سپہ	کوش	گہوش	جھونکا
to push	ھل دادن	دھِکڑں/جھونکڑں	جھوکنا	جھوکنڑا	اَچہ وَل	ٹُت دیگ	غُت تِتِنگ	جھونکنا
shame	خجالت	لجائپ/ندامت	جھجھک	جھجک/شرم	کچہ کیدنہ	لَج	خجالت/شرمندگی	جھینپ
be shamed	خجالت کشیدن	لَج تھینڑں	اَجھکنڑ	جھکنڑا	کچہ کیدل	لَج کنگ	لج کننگ	جھینپا
lake	دریاچہ	ڈھنڈھ/چشمو	ڈھنڈ	جھیل	ناور	چیل/تلاوگ	ناوڑ/جھیل	جھیل
undergo	تحمل کردن	برداشت کرڑں/سہنڑں	بھوگنڑ	جرنا	زغمل	سگگ	سَگِنگ	جھیلنا
be ashamed	خجالت کشیدن	خجالت محسوس تھینڑ	شرماونڑ	شرمانڑا	شرمیدل	ملامت بیگ	خجالت مَتِنگ	جھینپنا
prawn	میگو	گانگٹ/جھینگو	جھینگا	جھینگا	جھینگا	جھینگا/مَدگ	جھینگا	جھینگا
cricket	جیرجیرک	تِڈ	بینڈا	بنڈا	کرڑے	تِڈ/چرِت	جھرِت	جھینگر
heart	قلب	دل/جی	دل/جی	جی/دل	زڑہ	دل	اُست	جی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
victory	پیروزی	جیت/سوبھ	جے	جے	بَری	سوب	سوب	جے
as much as	آنقدر کہ	جیترا	جیہوجتی	جتنے	سومرہ چہ	ھرچی کہ	ہتخہ کہ	جے
pocket	جیب	کھیسو	کھیسا	کھیسا	جیب	جیؤ/کیسگ	جیب	جیب
tongue	زبان	جبھ/زبان	جیبھ	جیبھ	ژبہ/زَبہ	زوان	دُوِی	جیبھ
victory	پیروزی	فتح/سوبھ/جیت	جِت	جِت	برے	سوب	کٹ	جیت
brother-in-law	برادر بزرگ شوہر	جیٹھ	جیٹھ	جیٹھ	لَیور	وِسرک	بھلاخاسِر	جیٹھ
sister-in-law	زن برادر بزرگ شوہر	وڈی ڈیریانڑیں/ جیٹھانڑیں	وڈی ڈِرانڑی	جٹھانی	اُریندارہ	مزنیں امجرات	بھلاہجرات	جیٹھانی
like	مانند	جہڑو	جتّویں	جیہا	سنگہ چہ	چوش کہ	دنکہ	جیسا
some-how	بطریقی	جہڑو تہڑو	جیویں تیویں	جیویں تیویں	دَیخواا خوا	ہروَڑا کہ	وَڑسیٹی	جیسا تیسا
prison	زندان	قیدخانو/جیل	جیل	جیل/قیدخانہ	جیل	جیل/بندی جاہ	جیل	جیل
exist	زیستن	جیئڑوں	جیونڑ	جیونڑا	ژوندتیرَ وَل	مانگ	زِندتَدیفِنگ	جینا
bold	دلیر/دلاور	دلیر/بہادر	جیدار	جیدار	زڑہ ور	نترس	دلیر	جیوٹ
life	زیست	حیاتی/جیون	جند	جند/حیاتی	ژوَند/زَوَند	زِند	زند/جِند	جیون

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

چ

whip	شلاق	چھبک/کوڑو	چھانٹا	چھانٹا	غمچنہ	چابُک	چابُک	چابک
to chew	جویدن	چبنڑ	چبنڑا	چبنا	ژوبل	جاھگ	خلاِسنگ	چابنا
key	کلید	چابی/کنجی	کنجی	کُنجی	کِلی	کلیت	کلیت	چابی
sound (of foot steps)	صدای پا	پیرن جی آھٹ	کھڑکار	پیراں دا کھڑاک	کشہارئی	کشپا/ برمش	کِشکَلہ	چاپ
flatterer	چاپلُوس	خوشامدی	چاپلوس	خوشامدی	خوشامندگر	گلاوگ	لِباسی	چاپلُوس
flattery	چاپلوسی/تملق گوئی	خوشامد	چاپلوسی	خوشامد	خوشامندے	گلاگیگ	لباسی گری	چاپلُوسی
clever	زرنگ	چالاک	چلاک	چلاک/ چاتر	چالاک	چالاک	چالاک	چاتُر
taste	چشایی	چسکو/ ذائقو	چسکا	چسکا/ ذیقہ	خوند	تام	چَس	چاٹ
lick	لیسیدن	چٹنڑ	چٹنڑ	چٹنوا	ٹل	چَٹگ	چَٹنِگ	چاٹنا
uncle	عمو	چاچو	چاچا	چاچا	ترہ/ اکا/ کاکا	ناکو	اِلّہ	چاچا
aunt	عمہ	چاچی	چاچی	چاچی	چاچی	ترو	ناتہ	چاچی
sheet	چادر	چادر/ شال/ لوھی	چادر	چادر	چادر	چادر	چادر	چادر
four	چھار	چار	چار	چار	سلور	چار	چار	چار
inevitably	بناچار	مجبوراً	مجبوری نال	چارونا چار	اَڑومُرد	پہ لاچاری	اَڑوبُرد	چارونا چار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fodder	علوفہ	چارو	گھاہ	چارا	اَڑداوہ	کدیم	اَڑداوَہ/کدیم	چارا
remedy	چارہ	چارو/تدبیر/اُپاءُ	چارا	وس	تدبیر	درمان	درمان	چارہ
mid-morning	چاشت	نیرن/صبح جوکاڑو	سجھ اُبھریے	چاشت	ساشت	چاشت	چاست	چاشت
taste	چاشنی	ذائقو/مزو	مزہ	چاس	خُوند	چاشنی	چَس	چاشنی
alert	مستعد	تندرست/چُست	چُست	چُست	چُست	ہشار	چُست	چاق
numble	چابک	چھڑیو حوشیار/چکو بھلو	چُست چالاک	چُست/چالاک	چُست	تکڑا	چُست	چاق وچوبند
knife	چاقو	چاکُون/کَپ	چاقو	قاچو	چاقو	چاقو/کارچ	چاقُو	چاقو
slit	چاک	چیریل/چیرا/پھاٹل	چاک	چاک	چاک	چک	بڑچک	چاک
servant	چاکر	نوکر/خادم	نوکر	نوکر	نوکر	نوکر	چاکر	چاکر
servitude	چاکری	نوکری/چاکری	نوکری	نوکری	نوکری	نوکری	چاکری	چاکری
gait	خرام	چال	چال	ٹور	چال	رواج	چال	چال
clever	زرنگ	پھڑت/چُست	چلاک	چلاک/چاتر	چالاک	چالاک	چالاک	چالاک
cleverness	زرنگی	چالاکی/پُھڑتی	چلاکی	چلاکی/چاتری	چالاکی	چالاکی	چالاکی	چالاکی
challan	فاکتور	پرواننو/چالان/رسید اری	چلان	چلان	چالان	چالان	چالان	چالان
forty	چھل	چالیھ	چالیھ	چالی	سلویشت	چل	چل	چالیس
fortieth	چہلم/چہلمین	چالیھو	چلیہا	چالیواں	سلویشتم	چلمی	چلمیکو	چالیسواں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
skin	پوست	چم/چمڑو/کھل	چم	کھل/چم	پوست	سِل/پوست	سِل	چام
chop	تیکہ گوشت	چاپ	چانپ	چانپ	چانپ	پہلی	پرنچ	چانپ
slap	سیلی	تھپڑ/چماٹ	چاٹا/چاٹ	چنڈ/چاٹ	سپیڑہ	شہمات	چپانٹ	چانٹا
moon	ماہ	چنڈ/مھتاب/قمر	چندر	چن	سپوژمئی	ماہ	ثوبے	چاند
moonlight	مہتاب	چانڈوکی	چاندڑیں	چانڑی	زنڑا	ماھکان	ثوبے	چاندنی
silver	نقرہ	چاندی	چاندی	چاندی	سپین زر	چاندی/انگرہ	چاندی/چیہن	چاندی
rice	برنج	چانور	چاول	چول	وریزے	برِنج	برِنج	چاول
fondness	میل	چاھ/خواہش/سک	سِک	چاہ/سِک	خواہش	واھگ	چُہہ	چاہ
well	چاہ	کوھ/کھ	کھوہ	کھوہ	کوھے	ڈون/چات	ڈون/کھو	چاہ
fondness	شیفتگی	چاھت/اُکھر	سِک	پیار/سِک	خواہش	دِلکش	اُست خواہی	چاہت
to like	تمایل	چاھڑ	چاہنڑ	چاہنڑا	زڑہ کیدل	لوٹگ	خواہنگ	چاہنا
eagerness	آرزومندی	آرزو/چاھ/شوق	سِک	چاء	مینہ	مہر	مہر	چاؤ
tea	چای	چانھ	چاء	چا	چائے	چا	چا	چائے
to chewing	جوندہ	چباڑڻ	چتھنڑ	چتھنڑا	چیچل	جاھگ	خلاسنگ	چبانا
terrace	زمین تخت	چبوترو/ناکو	تھڑا	چبوترا	چلوترا	تلو	تلو	چبوترا
to prick	نیش زدن	چبھائڻ	پورنڑ	چوبھنڑا	ٹمبل	جک دیگ	ٹومب تننگ	چُبھانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to be pricked	نیش خوردن	چبھڻ	چھبڑ/پڈ نز	چُبھنا	ٹمبیدل	جومبگ/اُڑ چک	بُومب بلنگ	چُبھنا
silence	سکوت	ماٹھ/چُپ	چُپ	چپ	چپ	بےتوار	چُپ	چُپ
glutinous	چسبناک	لیسدار/چنبڑندڙ	چپ چپا	چپ چپ	سریشناک	لِکو/لِپشناک	چیڑگن	چپ چپا
unleavened bread	نانِ نازک	پھلکو/چپاتی	پُھلکا	پُھلکا	سپٹی/چپاتے	چَپَتی	چَپَتی/پُھلکو	چپاتی
slap	سیلی	ھلکی چماٹ	چاٹ	چپیڑ/چنڈ	سپیڑہ	شامات	چامپٹ/شامات	چپت
flat	مسطح	چپترو/چپیل	بہلاواں	پھیہنا	پت	پَتن	پَتن	چپٹا
flat	پہن	چپتری	ہموار	پدھری	اوارہ	آوار	پتن/اوار	چپٹی
to be sticky	چسبناک بودن	لیس دار مادی جو چنبڑڻ	چمبڑیلا	لیسلا	نشتیدونکی	چیڑکنوک	لچتہ/چیڑگنی	چپچپانا
peon	فراش	پٽیوالو/اردلی	چپڑاسی	چپڑاسی	چپڑاسی	چپراسی	چپڑاسی	چپراسی
lapping	شلپ شلپ	لِگ لِگ	چپڑ چپڑ	چپڑ چپڑ	چڑپ چڑپ	چَپ چَپ	چڑپ چڑپ	چپڑ چپڑ
anoint	روغن مالی کردن	تیل لگائڻ	مکھڻ	چوپڑنا	غوڑول	چُرپ کنگ	چڑپ کتنِگ	چُپڑنا
buttered	روغنی	سنڌڙھی/مکھل	مکھی ہوئی	چوپڑی	غوڑہ ذوڑی	چُرپیں	سی اَنی چڑپ	چُپڑی
dispute	نزاع	تکرار/جھیڙو	بکھیڑا	دنگھیڑ	جگوہ	نادَفی	ناٹہندی	چپقلش
to stick	چسبیدن	چنبڙڻ	چمبڑنڑ	چمبڑنا	نښتل	لچگ	لچنگ/منبڑ بنگنگ	چپکنا
silent	بی صدا	چُپ/ماٹھ	چُپ	چُپ	پَٹہ خولہ	بےتواری	چپ چُپان	چُپکا
paste	چسباندن	چنبڙائڻ	چمباڑنڑ	چمڑانا	نښلول	لاچینگ	لچفنگ	چپکانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
quietly	بہ آرامی	خاموشی ءَ سان/ ہولی	ہَولے ہَولے	ہَولی	پہ پُٹہ خولہ	بےتواری	چُپ چَپاتی	چُپکے
slipper	دَمپایی	جُتی/ چمپل	چپلی	چپلی	سپلئی	چپلی	چپلی	چپل
oar	پاروب	اولو/ ھالیسو	ونجلی	چپّر	دَکشتئی پارو	چپّر	چجھو	چَپّو
massage	مُشت ومال	بدن جی مالش/ آذھ	مالش	مالش	کشے کشنہ	مُٹھِری/ مُشک	مُٹھِری/ منوشکہ	چپی
slap	ضربہ	ھلکودَھک	چاٹ	چپیڑ	چپیڑہ	چپلک	چپانٹ	چپیٹ
supine	برپشت خوابیدن	پُٹھن بھر	مُوندھا	کنڈ بھرنے/ چت	پہ پڑمُخ	دَف سر	چَپی پِڑنگ	چت
pyre	تودہ ھیزم	چتا	چتا	چِتا	چِتا	آس	چِتا/ خاخَر	چِتا
umbrella	چَتر	چھٹ	چھَتر	وڈی چھتری	چترئے	چتر	چَتر/ چَتری	چَتر
clever	زرنگ	چالاک/ چتر	چتَر	چاتر	چالاک	چالاک	چالاک	چتُر
cleverness	زرنگی	چالاکی	چترائی	چلاکی	چالاکی	چالاکی	چالاکی	چترائی
speckled / spotted	لک دار	چٹکمبرو	گدرا	چِمتانڑا	بَرگ/ اکمر	لپ لگار	کری ماشی	چت کبرا
sight	نظر	نظر/ نگاھ/ گھور	نظر/ دِید	چِتون	نظر	نظر/ نگاہ	نظر	چِتون
tatter	ژندہ	چیتھڑ/ اُگڑی/ تھگوی	تھگڑی	چیتھڑا	رَٹی پٹی	رِیڑ	ریںگڑہ	چیتھڑا
quickly	بسرعت	جھٹ پٹ	چٹ پٹ	جھٹ پٹ	چَٹک	بازُزوتی	زُو زُو	چَٹ پَٹ
quickly	زود	جھٹ	چٹ	چٹ	زر	زُوتی	زوتی	چٹ
sound of cracking	صدای شکستہ شدن چیزی	ٹواک	چٹاخ	تڑاک/ چٹاک	شرک	تڑاک	چٹاخ/ ٹواک	چٹاخ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
crack	صدای شکستن	جھجڑ جو آواز	چناخا	تڑاکا	درز	ٹھکا	ٹپسکہ تکاہ ٹڑاک	چٹاخا
rock	خارہ	وڈی چھپ	چٹان	چٹان	غٹ کانڑ کئے	تلار	تلار	چٹان
to cause to lick	لیساندن	چٹائڑ	چٹاوڑ	چٹانڑا	ستول	چٹینگ	چٹفنگ	چٹانا
mat	بوریا	تڈی	پڑچھا	چٹائی	پوزے	تگرد	پڑچ	چٹائی
savoury	خوش مزہ	چٹ مزیدار چٹ پٹو	مصالح دار	مصالحے دار	خوندور	سوچایں	مزی/مصالئی	چٹ پٹا
relish	چاشنی	چسکو	چسکا	چسکا	دخلے خوند	چسہ	چسہ	چٹخارا
to crackle	ترق وتروق	بھجڑو/تو ڑڑ	تڑکاوڑ	تڑکانڑا	کڑپول	ترکینگ	ٹوکیفنگ	چٹخانا
to crack	ترک	ٹوکنڑ	تڑکنڑ	تڑکنڑا	چاودل	ترنگ	تڑخنگ	چٹخنا
bolt	کشودرب	تاڑی/کنڈھی	چٹکنی	چٹکنڑی	کنڈی	شپ بند	چٹکنڑی	چٹخنی
joke	شوخی	ٹوٹکو/لطیفو	ششونگری	چٹکلا	ٹوکہ	وش کند	ٹوک	چٹکلا
pinch	نیشکان	چھنڈڑی	چھبوئی	چونڈھی	چونڈک/کشش	چونڈی/ترک	چونڈک	چٹکی
a kind of acid sauce	چاشنی	چٹڑیں	چٹڑیں	چٹڑی	چٹنی	ہڑام	چٹنی	چٹنی
glutton	آدم پرخور	چٹوڑو، پیٹ چٹو	چٹور	چسکورا/چٹخورا	خورے مار	لافو/لاپی	پڈخاوک	چٹور
account book	دفتر حساب	چٹھو	کھاتہ	کھاتا	خاتہ	دپتر	کھاتہ	چٹھا
letter	نامہ	چٹھی	چٹھی	چٹھی	چیٹئی	کاگد/نمدی	چٹھی	چٹھی
fine	جریمہ	چٹی/ڈنڈ	چٹی	چٹی	جرمانہ	چٹی	چٹی/ڈنپ	چٹی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
lock of hair	طرہ مو	چوٹی/اُگت	ُچونڈا	چوٹی	چوٹی	چوٹیل/مُتَ	چوٹیل	چٹیا
desolute	چول	پوٹھو/صاف میدان	پدھری	رڑا	اَوار	پَٹ	پَٹ/پوٹوھ	چٹیل
uncle	عمو	چاچو	چاچا	چاچا	کاکا/اکا/چاچا	ناکو	الہ	چچا
tick	کنہ/اختلوج ماھیچہ (صورت)	چِچڑ	چِچڑ/چِچڑی	چچڑ/چچڑی	چچوڑی/چچوڑہ	چُچڑ	چِچڑ/چُچڑ	چچڑی
suck and chew	مکیدن	چوسڑو/چوپڑو	چوسڑو	چوسڑوا	زبیشَل	ُچوپگ	چوپنگ	چچوڑنا
aunt	زن عمو	چاچی	چاچی	چاچی	چاچی	ترو	تاتہ	چچی
cousin	عموزادہ	سوٹانڑی سوٹ	سَوتر	چاچےدا	تربور	ناکوزَھگ	الہ ماٹ	چچیرا
cousin	عموزاد پسرعمو دخترعمو	چاچی جی	سَوتر	چاچےدی	ترلہ	ناکوزَھگ	الہ مسڑ	چچیری
brawl	نزاع	زبانی بَک بک	چخ چخ	جھخ جھخ	شخرہ	دپ جَنگ	ہڑہب/باہ خلنگ	چخ چخ
be off	دُورشو	ھٹ پری	چخے	دُرِدُر	چغہ	چخہ	چخہ	چخے
lamp	چراغ	ڈیئو	ڈیوا	دیوا	سراغ	چراگ	چراغ	چراغ
illumination	چراغانی	دیپ مالا	ڈیوالی	چراغاں	سراغونہ بلول	چراگاں	چراغان	چراغاں
meadow	مرغزار	گاھ دارو میدان	چراند	چراگاہ	ورشو	چراگ جاہ	مرغزار	چراگاہ
graze	چراندن	چارڑ	چُراونڑ	چرانڑا	سرول	چارینگ	خوافنگ	چَرانا
cause to split	دونیم کردن	زخم جو پھاٹڑو	چِراونڑ	چرانڑا	سیرل پہ بل	بُڑینگ	چیر یفنگ	چرانا
to steal	وز دیدن	چوری کرڑ	چُراونڑ	چوری کرنا	غلا کول	دُزّگ	دُزنگ	چُرانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fat	چرب	تُھلھو/ متارو	تھندا	تھندا	غوړ	چرپ	چرپ	چرب
copy	چربہ	خاکو/نقل	نقل	نقل	نقل	نقل	نقل	چربہ
fat	چرب	چربی/ سنږ پھ	مینجھ	چربی	وازگہ	چرپی	چرپی	چربی
publicize	ذکر	تذکرو/ چرچو	مشہوری	مشہوری	چرچہ	سچار	چرچا	چرچا
wheel	چرخ	پھیتھو/ چڑاخ	چرخی	چرغ	سَرخ	چکرگ	چرخ	چرخ
reel	چرخہ	چرخو	چرخا	چرخا	سَرخہ	چہر	چرخی	چرخہ
wheel	چرخی	چرخی	چرخی	چرخی	چرخئ	چرخ	چرخی	چرخی
marijuana	چرس	چرش	چرس	چرس	چرس	چرُس/ چرس	چرُس/ چرس	چرس
pot-adict	چرسی	چرسی/موالی	چرسی	چرسی	چرسی	چرُسی/ چرسی	چرُسی/ چرسی	چرسی
wound	زخم	چھک/ چیر	زخم/ دانگ	چیر	ٹپ	ٹپ	ٹپ	چرکا
leather	چرم	چرم/کھل	چم	چم	سرمن	ٹرم	سِل	چرم
leathern	چرمی	چم جو/کھل جو	چرمی	چموڑا	دَ سرمنے	ٹرمی	سِلی	چرمی
foot	پا	پیر/قدم	پیر/قدم	پیر/ قدم	قدمونہ	پاد	نَت	چرن
to graze	چریدن	چرنڑ	چَرنڑ	چَرنا	ساریدل	چرگ	خواہنگ	چَرنا
to be split	دونیم شدن	چیرجنڑ	چرہجنڑ	چرنا	بیری کیدل	تَل گرگ	چیر ینگنگ	چرنا
grazing animal	چرندہ	چرندڑ/ جانور	چراک	ڈھور/ ڈنگر	سریدونکی	مال/ ساہ دار	سادار/خواہوک	چرند

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
shephered	شبان	مال چارِیندڑ/دھنار	چروایا	چھیڑو	شپانہ	شوانگ/شپانک	شوان	چرواہا
vexation	آزردگی	چڑ	چڑ	چڑ	چیڑ	چیڑ	چڑ	چڑ
sparrow	گنجشک نر	جھرک	چڑا	چڑا	چچڑو	دجشک	گنجشک	چڑا
to vex	آزردہ کردن	چیڑائڑو	چڑاونڑ	چڑانا	چیڑل	چیڑگ	چیڑیفنگ	چڑانا
peevish	آتش مزاج	چیڑاک/چڑچڑو	چڑچڑا	چڑچڑا	بدخُو	چڑاسکو	چڑاسکو	چڑ چڑا
peevishness	آتش مزاجی	چیڑاک طبیعت	چڑچڑاپن	چڑچڑاپن	بدخوئی	چیڑاکی	چڑک سری	چڑچڑاپن
be vexed	آرزدہ شدن	چڑنڑ	چڑنڑ	چڑنڑا	بدگنڑول	چڑگ	چڑنگ	چڑنا
to lift	بلندکردن	چڑھی اچنڑو	چڑھاونڑ	چاڑھنا	خیزول	لِک گیجگ	لکفنگ بوزالنگ	چڑھانا
oblation	نذر	نذرانو/بھیٹا	چڑھاوا	چڑھاوا	نذرانہ	خیرات	خیرات	چڑھاوا
ascent	سربالائی	چاڑھی/اوچائی	چڑھائی	چڑھائی	لوڑوالئے	بُرزگ	مون بُرزائی	چڑھائی
to mount	سوارشدن	چڑھندڑ	چڑھنڑ	چڑھنا	ختل	لِک گیجگ	لکنگ سوارمنگ	چڑھنا
sparrow	گنجشک مادہ	جھرکی	چڑی	چڑی	مُرغئی	جشگل	چک	چڑیا
witch	عجوزہ	ڈائنڑ	بھوتنی/ڈینڑ	چڑیل/بھوتنی	روئی	جاتو	جاتو	چڑیل
cause to sip	مکانیدن	چوسائنڑو	چُساونڑ	چُسانڑا	زبیشول	چُشینگ	چُوپیفنگ	چُسانا
pasted	چسپاندہ	چنبڑیل	چمبڑیا ہویا	چمبڑیا ہویا	نشلول	لچگ	لچوک	چسپاں
active	فعال/چابک	پھڑت/تیز	چالاک	ترکھا	چُست	چُست	چُست	چُست

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
activeness	چُستی / چابکی	پھرتی / چالاکی	چالاکی	چُستی	چُستی	تیزی	چُستی	چُستی
relish	چاشنی	چسکو/ چشاو	چسکا	چسکا	خوند	تام	چسّ	چسکا
sip	جُرعہ	چسکی/سُرکی	گُھٹ/ سپّی	سُرکی	غُڑپ	سُرک	اُوفتہ/گُام	چسکی
child's soother	پستانک	چُوسنڑی	چُوسنی	چُوسنڑی	چوشک/چُوسے	چشوک	چوشک	چُسنی
eye	چشم/ دیدہ	اکھ/نظر	اَکھ	اکھ	سترگہ	چَم	خَن	چشم
bad blood(between)	سوءتفاھم	رنجش	رنجش	لگدی پھبدی	خوابدی	شکررنجی	گُرِیی گری	چشمک
spectacles	عینک	چشمو/ عینک	عینک	عینک	چشمہ	عینک	چشمک	چشمہ
fountain	چشمہ	پانڑی جوجھرڑو	چشمہ	چشمہ	چینہ	چمگ	چُکّل/ اشند	چشمہ
owl	جُغد/ بوم	چبرو/ چب	اُلوں	اُلّو	بُم	گیگھی	بوُمب	چُغد
back-biting	خبرچینی	جوڑی/لائی چائی/ گلا	چُگلی	چغلی	چغلی	چُگلی	ہچار/غیبت	چُغلی
folding bamboo screen	تجیرخیزران	چک	چِق	چِخ	چک	چِق	چِق	چِق
flint	چقماق	لوہی چقمیہ زدھاتو	چمچخ	چقماق	بکرے	چق ماق	استہ خل	چقماق
beet	چقندر	بیٹ/ گوگڑو	چقندر	چقندر	چقندر	چُقندر	لبلبُو	چُقندر
glare	غرہ	روشنی/ چمکوڑ	چمکوڑ	چمکار	زلیدل	جلشکہ	جلشکہ	چکاچوند
to finish	بپایان رساندن	چکائڑو	چکاوڑ	چکانڑا	خلاصول	گٹینگ	کُپِفنگ	چُکانا
clear	فارغ	چکتو	چکتا	چکتا	بے باق	فیصلہ تپکی / ہلاسی	خلاصی	چُکتا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
dirty	چرک	میر	میلا	میلا	خیرن	لیگار	گچٹ/ خازگی	چکٹ
circuit	دوره	چکر	چکر	چکر	چکر	چکر	چکر/گوتو	چکّر
be perplexed	مبہوت	چکر کائڑ/ پھرڑ	چکراونڑ	چکرانا	گرزیدل	تَترگ	اَڑسینگِنگ	چکرانا
brothel	محلّہ فواحش	رنڈین جی رھڑ جوہندھ/ چکلو	چکلا	چکلہ	چکلہ	چکلہ	چکلہ	چکلا
trick	لم	فریب/ دھوکو	دھوکا/ دلبہ	چکماں	فریب	رَد دیگ	ریفِنگ	چکما
embroidered muslin	پارچہ قلابدوزی شدہ	گل وارو وائلو (کپڑو)/ چکنو	چکن	چکن	چکن	چکن	چکن	چکن
oily	چرب	سنڑبھو/ چکنو	تھندا	تھنڈا	غوڑ	چَرپ	چَرپ	چکنا
smashed	درھم شکستگی	ذرا ذرا/ ٹکرا ٹکرا	چینے چینے	بھورا بھورا	ذرے ذرے	بُھور بھُور	شیشہ شیشہ	چکناچُور
oiliness	چربی	سنڑبھ/ لَسائی	تھنداج	تھندیائی	غوڑوالے	چربی	چَربی	چکناہٹ
oily	چرب	سنڑبھی/ روغنی	تھندی	تھندی	غوڑہ	چرپین	چَرپ	چکنی
pomelo / grape fruit	تو سرخ	چکّون	چکوترا	چکوترا	چکوترہ	تُرنج	تُرنج	چکوترا
partridge	کبک	چکور	چکور	چکور	زرک	کلّو/ کبگ	کلّو	چکور
hen-partridge	کبک	چکوری	چکوری	چکوری	زرکہ	کلّو/ کبگ	کلّو	چکوری
to taste	چشیدن	چکائڑ/ کارائڑ	چکھنڑ	چکھنڑا	سکل	چشگ	چکھنگ	چکھنا
millstone	سنگ آسیاب	چکی	چکی	چکی	مچَن	جنتر/ آسیاب	نَسکُل	چکّی
to feed	پروردن	چگائڑ	چگاونڑ/ چراونڑ	چگانڑا	مارغانو تہ دانہ ورکول	چینگ دیگ	دانہ ڈِننگ	چُگانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
itch	خارش	خارش/سُرسُر	سُرکار	کُھرک/کھاج	کا	خارش/کچگ	خوارش	کُھل
to drive	راندن	هلائڻ	چلاوݨ	چلانڑا	روانوَل	ھلائینگ	چلیفنگ	چلانا
scream	جیغ زدن	رڑیون کرڻ	چیکڑ باکڑ	چیکنڑا	چغے وہل	چیہانت کنگ	چیہانٹ کننگ	چلاّنا
shriek	جیغ	رڑ	چیک	چلک	چغارہ	کوکارکنگ	چیہانٹ	چلاّہٹ
restless	بیقرار	چلولو	ہوچھا/بے ارامہ	شوخا/ہوچھا	ناقلارہ	چُبل	تلوَسہ	چُلبُلا
very clever	خیلی زرنگ	چالاک ماڻھو	تکھا	چلدا پرزہ	چالاک	چالاک	چالاک	چلتا پرزہ
pine-cone	چلغوزہ	نیزا	نیجا	چلگوزا	نیزے/چلغوزے	نیزا	نیزہ	چلغوزہ
wash-basin	دست شوئی	چلمچی	چر مچی	چر مچی	سلمچی	دست شود	چلمچی/سلمچی	چلمچی
hanging screen	تجیر آویزان	چک	چک	چِخ	چک	پڑدگ	چک/پڑدہ	چلمن
conduct	رفتار	چلت/عادت	چال	چالا	چلَند	دگ/ہیل	کردا/سلوک	چلن
going	رفتن	هلڻ	چلڻ	چلنڑا/جانڑا	تلل	روَگ	اِنگ	چلنا
handful		ٻک/لپ	ٻک	بُک	منگل	چنک	چنک	چُلّو
period of 40 days	چلّہ	چلو	چلیہا	چلّہ	چلہ	چلَہ	چلَہ	چلّہ
cobbler	پینہ دوز	موچی	موچی	چمیار	چمیار/موچی	موچی	موچی/کونہ گنڈ	چمار
champak	گُل ہندی	چمپا	چمپا	چمپا	چمپا	چمپا	چمپا	چمپا
necklace	گردن بند	چمپکلی	چمپاکلی	چمپاکلی	چمپاکلی/غاڑگئی	سیتے	چمنکلی	چمپاکلی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
disappearance	ناپدیدی	گُم لکل	کھسک	چھپت	پټ	گار	بومبا/گار	چھپت
golden	زرین	ھلکو پیلو	سنہری	چمپئی	ژړ	سہرءِ رنگ	سُناری	چمپئی
tongs	آتشگیر/انبر	چمٹو	چمٹا	چمٹا	تشگیر	سنج	تشگیر	چمٹا
to cause to adhere	چسبانیدن	چنبڑائڑ	چمباڑنڑ	چمٹانڑا	نښلول	چمبڑینگ	چمبڑیفنگ/لچفنگ	چمٹانا
to adhere	چسبیدن	چنبڑنڑ	چمبڑنڑ	چمبڑنڑا	نښلیدل	چمبڑوگ	چمبڑنگ/لچنگ	چمٹنا
spoon	قاشق	چمچو	چمچا	چمچا	چمچی/کاچغ	چمچہ	قاچغ/چوشانک	چمچہ
leather	چرم	چمڑو/کھل	چم - چمڑا	چمڑا	سرمن	سِل/پوست	سِل	چمڑا
glitter	تابش	چملو/روشنی	لسک/چمکار	لشک	بریشنا	جلشک	گردشک	چمک
to caress	نوازش کردن	پُچکارنڑ	پُچکارنڑ	پچکارنا	نازول	ناز دیگ	نازیفنگ	چمکارنا
to brighten	زرنگ کردن	چمکائڑ/جرکائڑ	چمکاونڑ	لشکانڑا	زاول	جلشکلینگ	جھرکفنگ	چمکانا
to sparkle	برق زدن	چمکنڑ/جرکنڑ	چمکنڑ	لشکنڑا	زلیدل	جلشکگ	جلشانگ	چمکنا
spangle	پولک	تارا	چمکی	چمکی	مستورے	ستارا	ستارہ	چمکی
glittering	درخشندہ	چمکندڑ	چملوڑ/چملواں	لشکواں	زاندہ	جلشکوگ	جھرکوک	چمکیلا
bat	شپرہ	چمڑو	چام چٹھ	چام چڑک	شمشاپرک	شپ چر	چلتو بغل پٹ	چمگادڑ
flower-garden	باغچہ	باغیچو	باغ	باغ	چمن	باگ	چمن	چمن
gram	نخود	چنڑو	چھولا	چھولا	چنڑہ	چنڑاں نود	چنڑیا	چنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
plane-tree	چنار	چنار	کچنال	چنار	چنار	چنال	چنار	چنار
like as	چنانچہ	جیئن یہ اھڑی طرح	ایں سانگوں	ایس کرکے	دغہ ڈول	اےڈول	داوَڑ	چنانچہ
crimping	چین دادن	چنت	چرن	چرن	چِن	چُٹ	چین شاغنگ	چناوٹ
election	انتخاب	چونڈ	چونڑاں	چُنڑاء	چونڑ	گچین	گچینی	چناؤ
lay-up	ساختمان	اوساری	چنائی	چنڑائی	دیوال جوڑوَل	بَندک	خشت ات ارفنگ	چنائی
jasmine	یاسمین	چنبیلی	چمبیلی	چمبیلی	چنبیلی	چنبیلی/یاسمین	چنبیلی	چنبیلی
worry	فکر	فکر/اندیشو	چخنا	چخنا	فکر	پکر	فِکر/پُرو/چخنا	چخنا
playful	شوخی آمیز	چلولو	چلبلی۔شوخ	ہوچھی/شوخی	شوخ	ہل	چانجل	چنچل
some	چند	کجھ/تھورا	کُجھ	کُجھ	یوسر	چیزُکے	مَنہ	چند
moon	ماہ	چنڈ	چندر	چن	سپوژمئی	ماہ	تُوبے	چندا
so much	چندان	ایترو/گھنڑو	اِتی	کجھ	ذومرہ	چندان	دانحس/چندان	چنداں
sandal-wood	چوبِ صندل	صندل	چندنڑ	چندن	چندنڑ	چندن	چندڑ	چندن
contribution	کمک مالی	چندو	ونڈی	چندہ	چندہ	پوڑی	پوڑی	چندہ
dazzle	خیرہ شدن	اکیون چُجھائڑ	نُومجنڑ	چُھاہونڑا	برےشیدل	تری ہری	تیری میری	چندھیانا
top of head	کلّہ	گنج/ٹھوڑھ	کھوپری	کھوپڑی	کلہ گئی	کڑولگ/پُوز	کنڈول	چندیا
wretch	آدم پست	بدذات	چنڈال	چنڈال	کمینہ	کم اصل	کم اَصل	چنڈال

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
smoking-opium	تریاک کشیدن	چنڈو	چنڈو	چانڈو	چنڈو	چانڈو	چنڈو	چنڈو
crested-lark	چکاوک کاکلدار	چنڈول	چڈول	چنڈول	جل	چینڈور	چوٹولی	چنڈول
coloured scarf	کاشکل رنگی	چُونڑی	چُنّی	چُنّی	رنگ پہ رنگ پڑونے	چُنّی	رنگی آگد	چُنری
harp	چنگ	چنگ	چنگ	چنگ	چنگ	چنگ	چنگ	چنگ
spark	جرقہ	چنڑنگ	چنڑک	چنگیاری	بسرکئے	چڑینگ	چڑینک/تیرونک	چنگاری
claw	پنجہ	مُٹ/ھتھ	پنجا	پنجا	چنبہ	چنبو	چامپول/پنجہ	چُنگل
trumpeting (of elephant)	شیپور زدن (فیل)	چنگھڑ	چنگھڑ/گجڑ	چنگھاڑنا/گجڑا	دَپیل چغہ	نہردیگ	چیہانٹ/ پیل اُناتوار	چنگھاڑنا
octroi	گمرک	ناکو	چنگّی	چنگّی	چنگّی	سُنگ	سُنگ	چُنگی
straw tray	سبدِ کاھی	ٹوکری	چنگیر	چنگیر	ٹوکرئ	سپت	چبی	چنگیر
to choose	برگزیدن	چونڈڑ	چُنڑڑ	چُنڑوا	چُنڑول	درچنگ	گچین کننگ/ چِد کننگ	چُننا
to cause to choose	برگزاندن	چونڈائڑ	چُنڑواوڑ	چُنوانڑا	چنڑوَل	درچنانینگ	گچین کَرفنگ	چنوانا
small	خیلی کوچک	ننڈھڑی	نکّا	نکا	کُشنئی	کسانین	چُنکا	چُنیا
perfume/fragrance	بوی خوش	سگندھ/سرھانڑ	خوشبو	خشبو	خوشبوئ	وشبو	خوشبو/زباد	چوا
forty-four	چھل و چہار	چوئیتالیھ	چُرتالیھ	چُتالی	سلورسلویشت	چل و چار	چل و چار	چوالیس
to cause to drip	چکانیدن	نچوئڑ/نپوڑئڑ	چُواوڑ	چُوانڑا	سسول	چکانگ	[illegible]	چوانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
wood	چوب	کاٹھی/لٹھ	کاٹھی	لکڑی/لکڑ	لرگے	دار	پاٹ	چوب
redness (of eye)	سرخیِ چشم	اکھاتھن	چُھاء	چوبھ	دسترگے سوروالے	چم ءِ سہری	خَن ناخِیسُنی	چوب
shed	ساختمان چتری	چوبارو	چُبارا	چبارا	بالاخانہ	چاروپ	مَنَہ	چوبارہ
cistern	آب انبار	ننڈھوحوض/کنڈو	تلاء	چُچا	ڈوغل/ناوَر	کانی	حوضڑی	چوبچہ
twenty-four	بیست و چہار	چوویھ	چوّیھ	چوی	سلیرویشت	بیست و چار	بیست و چار	چوبیس
summer-house	اطاقِ تابستانی	اوطاق	بیٹھک	چوپال	حُجرہ	وطاخ/اوتاک	وطاخ	چوپال
shepherd	چوپان	دنار/نگھبان	چھیڑو	چھیڑو	شپانہ	چوپان	شوان	چوپان
animal	حیوان	چوپایو	ڈھانڈا/چارپیرڑا	ڈنگر/ڈھور	ساروے	سہدار	سادار/حیوان	چوپایہ
ruined	ویران	نپٹ/برباد	چوڑ	چوڑ	وران	برباد	چوڑ	چوپٹ
a mode in music	روشِ موسیقی	طبلی وجائڑ جو هک طریقو	چوتالا	چوتالا	دڈوکڑ ویوگت	طبلہ ءِ رکپے	دڑکرو	چوتالا
buttocks	سرین	بنڈڑ/چُترو	چُترو	چُترو	کُنانی	گِلک	گِلک	چوتڑ
fourth	چھارمین	چوتھون	چوتھا	چوتھا	سَلوَرَم	چارمی	چارمی	چوتھا
quarter	چھاریک	چوتھائی	چُتھائی	چُتھائی	سَلوَرمہ	چارِک	چارِک	چوتھائی
fourth	چھارمین	چوتھون ڈنھن	چوتھی	چوتھی	سَلوَرمہ	چارمی	چارمیکو	چوتھی
hurt	آزار/ضربہ	دھک/ضرب	دھک	سٹ	ٹزار	دھک	سٹ	چوٹ
petty	کوچک	ننڈو	نکا	نکا	کشفی	کسان	چنکا	چونا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
peak	قلہ(کوہ)	چوٹی	ٹیسی	ٹیسی	سُوکہ	ٹُل	ٹُل/ٹُک	چوٹی
coquetry	عِشوہ گری	نخرو/لاڈ	چوچلا	چوچلا	نخرہ	لاڈ	لاڈ	چوچلا
teat	نوکِ پستان	تُھی جی ڈنڈی	چوچی	چوچی	دتی سر	گودان ءِسر	سوک	چوچی
fourteen	چھاردہ	چوڈھن	چوڈاں	چَوداں	سوارَس	چاردہ	چانژدہ	چودہ
chief	رئیس	چودھری	چودھری	چودھری	مُشر	کماش	کماش	چودھری
eighty-four	ہشتاد و چہار	چوراسی	چُراسی	چُراسی	سلور اتیا	ہشتاد و چار	ہشتاد و چار	چوراسی
ninty-four	نود و چہار	چورانوے	چُرانوے	چُرانویں	سلورنوی	نود و چار	نود و چار	چورانوے
cross-road	چہار راہ	چَوواٹو	چوک	چونک	چوک	چارکشک	چاردگ/چوک	چوراہا
rectilinear	مربع/ دارای خطوط راست	چَوکنڈو	چورس	چورس	چارکنجہ	چارکُنڈ	چارچوبہ	چورس
thief	دُزد	چور	چور	چور	غَل	دُز	دُز	چور
atoms	ریزہ	چُورو	چُور	چُور	ذرہ ذرہ	چورا	چُور	چُور
particles	ذرّہ	چورو/بُورو	بھورا	چُورا	چورہ	چُورا	زغہ	چُورا
digestive powder	داروی گوارندہ	چورنڑ	چورن	چورن	پھکی	پَکی	پَکی	چُورن
theft	دُزدی	چوری	چوری	چوری	غلا	دُزّی	دُزی	چوری
wide	پہن	ویکرو/کُھلیل	چوڑا	چوڑا	پلن	پَتن	پَتن	چوڑا
width	پہنا	ویکرائی	مُکلانو	چُوائی/چَوان	پلنوالے	پہنات	پہناد	چوڑان

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
width	پھنا	ویکرانژ/موکرانژ	مکلانژ	چُوائی	پلنوالے	پراھی	پَتّنی	چوڑائی
sweeper	رُفت گر	چُھڑو	چوڑھا	چُوڑھا	مہتر	حاک روف	چُوڑا	چُوڑھا
sweepress	رُفت گر	چُوھڑی	چوڑھی	چوڑھی	مہترہ	بھنگی	چُوڑا	چُوڑھی
broad	پھناور	موکری	چوڑی	چوڑی	پلنہ	پراہ	شاہیت	چوڑی
bangles	خلخال	چوڑی	ونگ	ونگ	بنگڑی	چوڑی	بنگڑی	چُوڑی
chick	جوجہ مُرغ	چوزو	چَلّھا/چُوچا	چُوچا	چچُئی	چیپُک	چُوزہ	چوزہ
sixty-four	شصت وچھار	چوھٹھ	چوٹھ	چونٹھ	سلورشپیتہ	شست و چار	شست و چار	چوسٹھ
dice	بازی نرد	چوسر	چوسر	چوسر	چونسر	جوپڑ	چوپڑ	چوسر
to suck	مکیدن	چوسڑ	چوپڑ	چُوپڑا	زَبیشل	چونشگ	چُوپنگ	چُوسنا
child's soother	پستانک	چُسنی	چوپڑی	چُوپڑی	چوشک	چُشوگ	چوشک	چُوسنی
cloak	خرقہ	چوغو	چوغہ	چوغہ	چُغہ	جُبہ	زوڑ	چوغہ
cross-roads	چار راہ	چونک	چوک	چونک	چارسُو	چار کشک	چوک	چوک
oversight	اشتباہ	چُک/بُھل	بھُل چُک	بھُل	تیرھیر	شموشکاری	گیرام	چُوک
bran	نخالہ	چھانڑ	چھانڑ	چوکھر	چوکر	پلار	آژداوہ	چوکر
bound / leap	جست/خیز	چال	چوکڑی	چونکڑی	ٹوپ	دِرک	دِرک	چوکڑی
alert	ہوشیار	سجاگ/چوکس	چوکنا/ہُشیار	چوکنا/ہُشیار	تیار	خبردار	خبردار/تیار	چوکس

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cautous	ہوشیار	ھوشیار	چوکنا	چکنا	خبردار	ہُشار	ہُشار	چوکنا
square	چارگوش	چوکون	چوکور	چکور	سلورگُنجہ	چارگُنڈ	چارگُنجہ	چوکور
door-sill	چار چوب در	چوکھٹ	چُکاٹھ	سردل	چوکاٹ	چوکاٹھ	چوکاٹھ	چوکھٹ
stool	چارپایہ	صندلی	چوکی	چونکی	سوکئی	چوکی	چوکی	چوکی
watchman	پاسبان	چوکیدار	چوکی دار	چونکیدار	چوکیدار	چوکیدار	چوکیدار	چوکیدار
watch and ward	پاسبانی	چوکیداری	چوکی داری	چونکیداری	چوکیداری	چوکیداری	چوکیداری	چوکیداری
polo	چوگان	پولوراند	چوگان	چوگان	چوگان	چوگان	چوگان	چوگان
tenon	زبانہ	چُوڑ	چُوڑ	چُول	چُوڑ/سال	گورباک دار	چُوڑ	چول
bodice	بالاتنہ	چولو	چولا	چولا	لنڈے قمیص	پشک	گونڈاکوس	چولا
a kind of vegetable	گیاھی	ساگ	ساگ	ساگ	ساگ	ساگے	ساگ	چولائی
fire place	دیگدان	چُلھو	چُلھا	چلھا	نغرے	چُلّ	دیگدان	چُولھا
bodice	بالاتنہ	چولو	چولی	چولی	ڈلمن پاسنئی حصہ	سردامن	ذی دامن	چولی
kiss	بوسیدن/ماچیدن	چُمنو	چمنو	چُمنوا	مُچُول	چُلگ	چِنِنگ/ پک النگ/ تِک النگ/صدت النگ	چُومنا
fifty-four	پنجاہ و چھار	چورونجاہ	چورنجہ	چورنجا	سلورپنزوس	پنجاہ و چار	پنجاہ و چار	چوَن
lime	آھک	چُن	چونا	چونا	چُونہ	چُون	چُون	چونا
thirty-four	سی و چھار	چوٹیھ	چوتریھ	چونتی	سلوردیرش	سی و چار	سی و چار	چونتیس

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
beak	منقار/نوک	چُھنب	چُنج	چُنج	مشوکہ	سُنٹ	سُنٹ	چونچ
be alramed	رم کردن	چھرکنڑ	جھرکنڑ	چَونکنڑا	بیداریدل	ھَبکگ	ھَف ھَر فِنگ	چونکنا
becąuse	چونکہ	تھنکری	کیوں جو	کیوں جے	چہ	چوشیءَ کہ	داڑکہ	چونکہ
mouse	مُوش	کوءُ	چُوہا	چوآ	مژک	مُشک	اَل	چوہا
seventy-four	ہفتاد و چھار	چوھتر	چوہتر	چہتر	سلوراویا	ہفتاد و چار	ہفتاد و چار	چوہتر
four	چھار	چار	چار	چار	سلور	چار	چار	چہار
wednesday	چھارشنبہ	اربع	بُدھ	بُدھوار	چارشنبہ	چارشنبہ	چارشنبہ	چہارشنبہ
to chirup	چچہہ زدن	پکین جوتنوارنڑ	چہکنڑ.	چہکنڑا	چنڑیدل	چوں چوں کنگ	چڑچڑ نگ	چہچہانا
face	صورت	صورت/شکل	مُنہ/مُکھڑا	مُکھڑا	مُخ	دیم	مون	چہرہ
to chirp	چچہہ زدن	چھکنڑ	چلکارنڑ	چہکنڑا	چنڑیدل	چوں چوں کنگ	چڑچڑکنِگ	چہکنا
jollity	کیف	چِھ بھَ/کل بھوگ	مخول	چوہل	ٹوکے	وَشگّی	ٹاٹولی	چُہل
stroll	قدم زنی	ھواخوری	ہواخوری	ہواخوری	ہواخوری	ٹیلاپ	ٹیلاپ	چہل قدمی
hustle bustle	شادمانی	رونق	رونق	رونق میلہ	رونق	مُچی میڑھ	رونق	چہل پہل
fortieth day of death	چہلم	چالیھو	چلیہا	چالیا	سلویشتی	چلِ	چلّہ/چلمیکو	چہلم
dear	عزیز	سکیلدھو	لاڈلا	لَڈِکا	گران	دوستیں	ٹہینا	چہیتا
dear	عزیز	سکیلدھی	لاڈلی	لِڈِکی	گرانہ	دوستیں	ٹہینا	چہیتی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
six	شش	چھَ	چھی	چھے	شپږ	شش	شش	چھ
print	چاپ	چھاپ	ٹھپا	چھاپ	چاپ	نشان	ٹپو/چھاپ	چھاپ
seal	مُھر	چھاپو	ٹھپا	چھاپا	چاپہ	ٹپہ	ٹپو	چھاپا
printing press	چاپخانہ	چاپ خانو	چھاپہ خانہ	چھاپہ خانہ	چاپہ خانہ	چھاپ جاہ	چھاپہ خانہ	چھاپہ خانہ
to print	چاپ کردن	چھاپڑ	چھاپڑ	چھاپڑا	چھاپ کول	چھاپ کنگ	چھاپنگ	چھاپنا
umbrella	چتر	چھٹی	چھتری	چھتری	چترئ	چتر	چتری/چتر	چھاتا
chest	صندوقہ سینہ	چھاتی	سینہ	چھاتی	سینہ	ڈوبر	ڈوبر/گور	چھاتی
winnower	بادافشاں	چھَج	چھج	چھج	چُغَل	چھج	چھج	چھاج
butter-milk	آبدوغ	لسی/ڈدھ	چھا	لَسی	شُلمبے	آگھر	خاسُن	چھاچھ
leathern bottle	خیک	نںڈی مشک	مشکیزہ	مشک	چھاگلہ/غشئے گذئی	گلی/چاگل	گلی	چھاگل
rind / bark	پوست	کل/چوڈو	چھلڑ	چھلڑ	خور	چھوڈو	چھوڈی	چھال
blister	آبلہ	چھالو	چھالا	چھالا	تزاکہ	پھوتڑو	پھوتڑو	چھالا
betel-nut	فوفل	سوپاری	سپاری	سپاری	سپاری	سُپاری	سوپاری	چھالیا
husk	آشغال	چھانڑ	چھانڑ	چھانڑ	چانڑ	جھانڑ	چھانڑ	چھان
to rune	برچیدن	چانڈنڑ/چونڈنڑ	نکھیڑنڑ	چھنڈنڑا	چانڑول	چھنڈگ	چھانڑکنگ	چھانٹنا
sifting	بیختن	چھانڑنڑ	چھانڑنڑ	چھانڑنا	رغبیلول	چھانڑگ	بروہ کنگ	چھاننا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
shade	سایہ	پاچھو/ سایو	چھاں	چھاں	سایہ	سائگ	سیخا	چھاؤں
cantonment	قرارگاہ	چھانوڑی	چھاوڑیں	چھَونڑی	چاونڑئی	چھاؤنی	چھاونڑی	چھاؤنی
hawker's basket	سبدِ دورہ گرد	چھبی	چھَبّا	چھابڑی	چابڑے	سپت	چھبی	چھابڑی
grace charm	جلوہ	سینگار	نخرہ	ذکھ	ڈول	زیب	بیرِشت	چھب
twenty-six	بیست و شش	چھویھ	چویھ	چھبّی	شپږویشت	بیست و شش	بیست و شش	چھبّیس
handsome	قشنگ	چھبیلو	چھبیلا	چھبیلا	شائستہ	سمارتگیں	مُش پیش	چھبیلا
hidden	پوشیدہ/ پنہان	چُھپیل/لکل	لکیا	لکیا	پُٹ	چیر	ذکوک	چُھپا
splash	ترشح	پانڑی ءِ جو چھنڈو	چھبا کا	چھَکا	سڑپے	شپکا	چڑپہ	چھپاکا
thatch roof	پوشش کاہ	چھپّر	چھپّر	چھپّر	سپرئے	کاپر	مَنَہ	چھپّر
bedstead	تختِ خواب	چھپرکھٹ	چھپرکھٹ	چھپرکھٹ	پَلنگ	تحت	پَلنگ	چھپرکھٹ
lizard	مارمولک	کرڑی	کرلی	کرلی	کربوڑے	ﭽﭽﻲ/ کِکار	ﭽﭽِﻲ	چھپکلی
fifty-six	پنجاہ و شش	چھاونجاہ	چھونجاہ	چھونجا	شپږ پنزوس	پنجاہ و شش	پنجاہ و شش	چھپّن
to be printed	طبع شدن/ چاپ شدن	چپجنڑو	چھپنڑو	چھپنڑا	چاپ کیدل	چھاپگ	چُھپنگ	چھپنا
hide	پنھان شدن	لکنڑو	لُکنڑو	لُکنڑا	پَټیدل	چیر بُوگ	ذکنگ	چُھپنا
roof	بام	چھت/ چھپر	چھت	چھت	بام	چھت/ بام	بامب	چھت
hive	کندوی	مانارو	کھکھر	چھتا	گنئے	نلنک	چترو	چھتّا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
umbrella	چتر بزرگ	وڈو چھٹ/چھنو	چھتر	چھتر	چترئ	چتر	چتر	چُھتر
umbrella	چتر	چٹی	چھتری	چھتری	چترئ	چتری	چتری	چھتری
thirty-six	سی و شش	چھٹیھ	چھتریھ	چھتی	شپږدیرش	سی و شش	سی و شش	چھتیس
sixth	ششمین	چھوں	چھیواں	چھیواں	شپږم	ششمی	ششمی	چھٹا
littleness	کوچکی	ننڈھڑائی	چُھٹپ	چھٹاپا	وڑوکوالے	کساں سالی	چُنکی	چُھٹاپا
liberty	آزادی	چھوٹکارو	خلاصی	خلاصی	خلاصے	ھلاسی	خلاصی	چُھٹکارا
to be seperated	جُدا شدن	صاف تھیئڑ	نکھڑ ونجن	چھٹنڑا	جلا کیدل	جِتا بیگ	جِتا مننگ	چھٹنا
to be discharged	آزاد شدن	چھٹڑ	خلاصی ہوونڑ	چُھٹنڑا	خلاصیدل	چُٹگ	یلہ مننگ	چُھٹنا
sixth day of delivery	ششمین روز بعد از زایمان	چھٹین	چھیویں	چھیویں	شپږمہ	شش ء روز/ششگان	ششہ	چھٹی
holiday	تعطیل	چُھوٹی/موکل	چُھٹی	چُھٹی	چھٹی	چُھٹی/موکل	چُھٹی	چُھٹی
balcony	بالکن	چھجو	چھجا	چھجا	چجکے	سرتلو	چھجہ	چھجا
skinny part of a flesh	پوستی بخش گوشت	چیچھڑو	چھچھڑا	چیچھڑا	چیچڑہ	جَب	جب	چیچھڑا
puerile	بچگانہ	ٹڑزو/ھلکڑو	ہوچھا	شوہدا/ہوچھا	کم ظرفہ	سُبک	باچال	چھچھورا
musk-rat	کرموش	چھچھوندر	چھچھوندر	چکوندر	مږہ	مزنیں مُشک	مُوش	چھچھوندر
sparse	تُنک	چھڈو	چھدیا	چھیدلا	سُرے والا	تال تال	تُنگی	چھدرا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sparse	تنک	چھڑی	چھنّی/چھینو چھن	چھیدلی	تُرے والے	سُنب سُنب	ٹنگی	چھدری
to be pierced	سوراخ کردن	سوراخ تھیئڑ	چھنڑ	موری ہونڑا	سورے کیدل	سُنب بُوگ/سُمبگ	ٹنگ مَتنگ	چھدنا
small shot	گلولہ کوچک	چھیرو	چھرّا	چھرّا	چرہ	چرّا	چھرّہ	چھرّا
large knife	کارد	چھُرو	کات	چھُرا	چاڑہ	کارچ	کتار	چھُرا
knife	چاقو	چھُری	کاتی	چھُری	چاڑہ	کارچک	کاتوری	چھُری
lank	لندوک	سنھون/اُبھرو	سوہنڑاں	چھیٹکا	سپک بدن	بارہ بند	قپارک	چھریرا
single	مُجرّد	چھڑو	چھڑا	چھڑا	سڑہ	چڑا/لُنڈا	چھڑہ	چھڑا
cause to liberate	آزادکراندن	چھڈائنڑ	چھُڑاونڑ	چھُڈانڑا	خلاصول	حلاس کنگ	خلاص کبنگ	چھُڑانا
sprinkle	پاش	چھنڑکار	چھنڑکاء۔تُرکاء	چھڑکا	پاشی	چھنڈکار	چشکار	چھڑکاؤ
sprinkle	پاشیدن	چھنڑکارنڑ	تُرکاکرنڑ	چھڑکنڑا	پاشَول	درنزگ	چشکارکبنگ	چھڑکنا
to cause to liberate	آزادکراندن	چھڑائنڑ	چھڑواونڑ	چھڈوانڑا	خلاصول	خلاص کناہینگ	یَلہ کرِفنگ	چھُڑوانا
walking stick	شلاق	چڑی	سوٹی	سوٹی	لښته	بیت/عصا	چھڑی/لَٹ	چھڑی
sixer	شش	چھکو	چھکّا	چھکّا	شپږ	ششی	ششک	چھکّا
cart	گاری دوچرخہ	چھکڑو	گڈا	گڈا	چکڑہ	چکڑا	چھکڑہ	چھکڑا
ring	انگشتر	چھلو	چھلّا	چھلّا	چلیۓ	چلّا/مُندریک	چلّوء	چھلّا
jump	جست	چال/ٹپ	ٹپ	چھال	ٹوپ	دِرک	جُپ/اولانک	چھلانگ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
ignis fatus	غول	آسیب	ڈِکھالا	چھلاوا	مرزومئی	ساھگ	چھاٹ	چھلاوا
crust	قشر	چھوڈو/چھلَر	چھلڑ	چھلَڑ	خور	پوست	چھوڑی/پَنج	چھلکا
cause to spill	ریختن	چُھلکائڑ	اُچھالنڑ	اُچھانڑا	شڑپول	سررِیچگ	چُلکیفنگ	چَھلکانا
to spill	لبریز شدن	چھلکنڑ	اُچھلنڑ	چھلکنڑا	شڑ پیدل	سررِچگ	ُچلک ہَلنگ	چَھلکنا
be scratched	خراشیدگی	چھلجھنڑ	چھلنڑ	چھلنڑا	سپییدل	شُرَگ	شُرینَلنگ	چھلنا
sieve	پالونہ	چھانڑی	چھانڑی	چھانڑی	رغبیل	گیچن	بروِہ	چھلنی
tingle	صدا کردن	چھم چھم	چھم چھم	چھم چھم	شرنگ	شلک شلک	شلک شلک	چھم چھم
to be strained	پالودہ	چھنڑنڑ	چھنچنڑ	چھنڑا	چانڑیدل	گیچین کنگ	بروِہ مَتِنگ	چھنا
harlot	جندہ	چھنال	بھونڈنڑ	لُچی	بدلمنہ	کہبگ	کہبہ/شَلاَفتہ	چھنال
to tinkle	جلنگ جلنگ کردن	چھم چھم کرنڑ	چھنڑ کنڑ	چھن چھن کرنا	شڑنکول	ژنلگ	شڑنکیفنگ	چھنچھنانا
to shake	تکاندن	چھنڈنڑ	ہلاونڑ۔چھونڑنڑں	چھنڈنڑا	سنڈل	چَنڈگ	چَنڈنگ	چھنڈنا
charm	افسون	شُومنتر/چھومنتر	چھومنتر	چھومنتر	دم پُوف	دزپھف/دم پھف	دَم پُھف	چھومنتر
dry date	خُرمای خشک	چُھوھارو	چھوارا	چھوارا	چوارہ	آرگ	اِلار(پلیفوکا)	چھوارا
discount	کاھش/تخفیف	چُھوٹ	چھوٹ	چھوٹ	چوٹ	یَلہ	یَلہ	چُھوٹ
small	کوچک/کوچولو	ننڈھو	نِکا	نِکّا	کشنئے	کسان	چُنکا	چھوٹا
be-released	مرخص شُدن	چُھٹنڑ	چُھٹنڑ	چھٹنڑا	خلاصیدل	ڈُنگ	یَلہ مَتنگ	چھوٹنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
small	کوچولو	ننڈھی	نِکی	نِکّی	کشتنئ	کسان	چُنکا	چھوٹی
leave	واگزار کردن	چھڈنڑ	چھوڑنڑ	چھڈنڑا	پریشول	یلہ دیگ	یلہ کننگ	چھوڑنا
lad	پسر بچہ	چھوکرو	چُھوہَر	چھوہرا/مُنڈا	هلک	بچک	چھوگو	چھوکرا
lass / girl	دختر	چھوکری	چھوہر	چھوہری/کُڑی	انجلئ	جنک	چوکری	چھوکری
small tent	خیمہ کوچک	ننڈ وتنبو	چھولداری	چھولداری	خیمہ	کسانیں تنبو	چُنکا تَنبُو	چھولداری
touch	لمس کردن	چُھنڑ	ہتھ لاونڑ	چُھوہنڑا	لمس کوَل	دست جَنگ	دُو خَلِنگ	چھونا
dry date	خرمای خشک	چھوھارو	چُھوارا	چھوارا	چھوارہ	آرگ	الار (پلیفوکا)	چھوہارا
sensitive plant	گیا، حساس	شرم بوٹی	چھوئی موئی	چھوئی موئی	شرم بوٹے	لَجّ ئِل	لَج پھُل	چھوئی موئی
seventy-six	ہفتاد و شش	چھاھتر	چھہتر	چھہتر	شپږ اویا	ہفتاد و شش	ہفتاد و شش	چھہتر
sixty-six	شصت و شش	چھاھٹھ	چھیاہٹھ	چھیاٹھ	شپږ شپیتہ	شست و شش	شست و شش	چھیاسٹھ
eighty-six	ہشتاد و شش	چھھاسی	چھیاسی	چھیاسی	شپږ اَتیا	ہشتاد و شش	ہشتاد و شش	چھیاسی
forty-six	چھل و شش	چھائیتالیھ	چھتالیھ	چھتالی	شپږ سلویشت	چل و شش	چل و شش	چھیالیس
ninty-six	نود و شش	چھانوی	چھیانویں	چھیانویں	شپږ نوی	نود و شش	نود و شش	چھیانوے
hole	سوراخ	سوراخ/ٹُنگ	چھن	موری/چھیک	سورے	ٹُنب	ٹُنگ	چھید
to bore	سوراخ کردن	ٹُنگ کرنڑ	چھنیک کڈھنڑ	چھیک کرنا	سورے کول	ٹُنبگ	ٹُنگ کننگ	چھیدنا
to irritate	اذیت کردن	چھیڑنڑ	کھڑاونڑ	چھیڑنڑا	تنگہ وَل	چھڑینگ	چھیڑ فنگ	چھیڑنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fop	آدمِ خودنما	البیلو	نخریل	نخریلا	زان شکارہ کوونکی	یلیں ورنا	جُونا/ہَوائی	چھیلا
to peel	پوست کندن	چھلنڑ	چھلنڑ	چھلنڑا	سپینول	پاچگ	پاچنگ	چھیلنا
drop	قطرہ	بُوند/ چھنڈو	چھینڈ	چھِٹ	ساسکے	پُڑی/ترمپ	پُڑی	چھینٹ
splash	ترشح	چھنڈو	چھینڈکا/تریڑا	چھٹّا	ساسکے	پُڑی/ترمپ	پُڑی	چھینٹا
to sneeze	عطسہ	چھِک/ نچھ	نچھ	نچھ/چھِک	نژئے	چِنگ	ہچّانہ	چھینک
to snatch	قاپیدن	چھنڑنڑ/گسنڑ	کھسنڑ	کھوہنڑا	غُٹہ کوَل	پُلگ	پُلِنگ	چھینا
chisel	اسکنہ	چھینڑی	چھینڑیں	چھینڑی	چھنئ	چھینڑی	چھینڑی	چھینی
rheum in eye	ریزش	پِچی	گِجّی	گِد	خچڑی	پچ	پُچڑ/کھڑ	چیپڑ
memory	ہوش	چیٹ	چیتر	چیتر	یادوَنہ	چیتر	چیت/چیٹ	چیت
chita	پلنگ	چیتو	چیتا	چیتا	پڑانگ	ڈیہو/پُلنگ	خَلیغا	چیتا
tatter	ژندہ	لیڑ/اگڑی	لِیر/تھگڑی	لِیر	تیگوے	لتہ	رینگڑ/ریڑ	چیتھڑا
smallpox	آبلہ	ماتا	ماتاں	ماتاں	کوئے	گرپھگ/گرمپک	پُڈہ	چیچک
shriek	جیغ	چیخ/رڑ	چِیک	چِیک	چِغہ	چِیہانٹ	چِیہانٹ	چیخ
to shriek	جیغ زدن	چیخنڑ	چیکنڑ	چِیکنڑا	چغے وَھل	کوکارکنگ	چِیہانٹ کننگ	چیخنا
incision	بریدگی	سوراخ/زخم	چِیرا	چیرا	سیرہ	تَرک	چیرَہ	چیرا
to slit	چاک دادن	چیرنڑ	چیرنڑ	چیرنا	سیرل	چیرَگ	چیرِنگ	چیرنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pine	کاج	دیال/چیل	چیڑ	چیڑ	چیڑ	چش	چیڑ	چیڑ
thing	چیز	شيء/چیز	شے	شے/چیج	شئ	شئ	گِروا/ شئ	چیز
riddle	چیستان	گجھارت	بُجھارت	بجھارت	قِصئ	بجارت	چاچا	چیستان
greasy	چرک	چِک جھڑومیرو	چکٹ	مَیل	خیرن	چلِ	چَرپ وکَچٹ	چیکٹ
slime	لجن	چِک	چکرو	چکرو	خٹے	لِچ	بِکرو	چیکو
kite	زغن	ہرنز	ہل	اِل	پڈو	ھِل	بانز	چیل
snatch	قاپیدن	سرنزوانگرلامارو	کھَس کھوہ	کھوئی موہی	پڈوحملہ	گمبُز	بانز بیڑ	چیل جھپٹا
disciple	مُرید	چیلو	بالڑا۔مرید	بالکا/ چیلا	چیلے/مرید	مرید	مرید	چیلا
rest	آرام	آرام/چین	سُکھ/ارام	سُکھ/چین	دَمہ	آرام	آرام	چین
sugar	شکر	کنڈ	کھنڈ	کھنڈ	بُورہ/چینی	شکر(بُورا)	(شکر)بُورہ	چینی
ant	مور	ماکوڑو	مکوڑا	کیڑا	غٹ میوئے	مزنیں مور	ٹانگومورینک	چیونٹا
ant	مورچہ	ماکوڑی	رِکوِلی	کیڑی	میوئے	مور	موریِنک	چیونٹی

ح

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
need	حاجت، نیاز، احتیاج	خواھش/گھرج	لوڑ	لوڑ	حاجت	حاجت	حاجت	حاجت
needy	نیازمند	ضرورت مند	حاجت وند۔لوڑی	لوڑوند	حاجت من	ضرورت مند	ضرورت مند	حاجتمند
barrier	حاجز	ڈھک/آڑ/پردو	اڑاند۔روک	رکاوٹ/آڑ	خنڈ	اڑانگ	اڑانگ	حاجز
accident	تصادف	حادثو	حادثہ	حادثہ/وقوعہ	واقعہ	واقعہ/ویل	واقعہ	حادثہ
jealous	حاسِد	حاسد/ساڑو	سڑول	حاسد	حاسِد	کست کنوک/ پچوک	جھڑکروک/ ساڑکروک	حاسد
border	حاشیہ	کنارو/وٹ	حاشیہ	حاشیہ	حاشیہ	بِرز	بِرز	حاشیہ
result	حاصل	مطلب	نتیجہ	سِٹا	حاصِل	حاصِل	حاصل	حاصل
present	حاضر	موجود/حاضر	حاضر	حاضر	حاضر	حاضر	حاضر	حاضر
invocation of spirits	حکم احضار روح	حاضرات	جن بھوت	جن بُھوت	پیریان ایستل	جن کشگ	جن آتے کشنگ	حاضرات
presence	حضور	موجودگی/حاضری	حاضری	حاضری	حاضری	حاضری	حاضری	حاضری
preserver	حافظ	حافظ	حافِظ	حافظ	حافظ	حافظ	حافظ	حافظ
memory	حافظہ	حافظو	چیتا	چیتا	حافظہ	یات	چیتا/حافظہ	حافظہ
ruler	حاکم	حاکم/مالک	حاکم	حاکم	حاکم	حاکم	حاکم	حاکم
condition	حال	حال	حالت۔حال	حال	حال	حال	حال	حال

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
conditions	حالات	حالتوں	حالات	حالات	حالات	احوال	حالت آک	حالات
condition	حالت	حال/ حالت	حالت	حالت	حالت	حالت/ جاور	حالت	حالت
present	فعلی	حال جو	ہُنڑ دا	اجوکا	اُسنئے	اَنو گیں	داسہ نا	حالیہ
bearer	حامِل	بار کنڑ ندڑ	چا آونڑاں	رکھن والا	لرونکی	زیروک	ارفوک	حامِل
pregnant	حاملہ/ باردار	گورہاری/ پیٹ واری عورت	پیٹ نال	پیٹ نال	بلاربہ	لاپ پُر	پڈپُر	حاملہ
supporter	حامی/حمایت کار	حمایتی	حامی	حمایتی	مَل	کمک کار	کُمک تف	حامی
controlling	حاوی	گھیر یندڑ	قابو رکھنڑ والا	حاوی	احاطہ کوؤ نکے	قابوکنوک	قابوکروک	حاوی
intervening	حائل	روکیندڑ	روک	حائل	منزکے راتلو نکے/ رکاوت	درنیام	نیام تھموک	حائل
love	حُب/ دوستی	محبت/ اُلفت/ حُب	حُب/ سِک	حُب/ سِک	مینہ	حُب	حُب/ مہر	حُب
bubble	حُباب/ آبسوار	پانڑیں ءِ جو بوزیو	بُلبُلہ	بُلبُلہ	کُبئی/ بزجوکئ	پُھوکڑو	بڑونک	حباب
imprisonment	حبس	قید/ بند	قید	بھڑاس/ بندی	قید	بند	بند	حبس
negro	حبشی	حبشی	شِیدی	کالا	حبشی	شِیدی	حبشی/ شِیدی	حبشی
friend	حبیب/ دوست	دوست/ معشوق/ بیلی	یار	یار/ سجن	دوست	دوست	بیلی/ سنگت	حبیب
as far as	حتیٰ	تائین/ جو	ایں توڑیں	ایتھوں تک/ جتھوں تک	ترسوچی	تادھدا کہ	اراڑسکا کہ	حتیٰ
definite	حتمی	ضروری/ پکو	یقینی	پکا/ جھکیولا	حتمی/ قطعی	اَلم	پک	حتمی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pilgrimage to Mecca	حج	حج	حج	حج	حج	حج	حج	حج
modesty	حجاب	پردو/نقاب	حیا/ پڑدہ	لج/اوہلا/سنگ	پڑدہ/شرم	لج	لَج/ پڑدہ	حجاب
barber	سلمانی	حجام	نائی	نائی	نائی	حجام	حجام	حجام
shaving	اصلاح	حجامت	حجامت	حجامت	حجامت	حجامت	حجامت	حجامت
argument	حُجت	دلیل/ بحث	تکرار	دلیل/تو تکار	تکرار	حُجت	تکرار	حُجت
quarrelsome	فِتنہ جو	حُجائتو	تکراری	حُجتی	تکراری	حُجتی	تکراری	حجتی
chamber	حُجرہ	حُجرو	حجرہ	حجرہ	حجرہ	اُتاک	وطاخ	حُجرہ
volume	حَجم	تھولھ/ جسامت	حجم	وڈ/موٹائی	حجم	مزن/ بزی	اُڈلی/نوخری/بچھی	حُجم
boundry	حد	سرحد/ دنگ/حد	حد	کندھا/اخیر	حد	حد	سیم/ حد/ دنگ	حد
vehemence	حدّت	تیزگرمی/ جوش	گرمی	گرمی	گرمی	گرمی	باسُنی	حدّت
boundries	حدود	حدون	حدّاں	حدّاں	حدونہ	سَند	دنگاک/سیمک	حدود
tradition (of the Holy Prophet)	حدیث	حکایت/حدیث	حدیث	حدیث	حدیث	حدیث	حدیث	حدیث
dropping out	حذف	جُدا کرنو	کڈھ ڈیونڑ	کڈھ دیونڑ	ایستل/ختمول	کشگ/ اِلگ	کِشنگ/ اِلنگ	حذف
free	حُر/آزاد	آزاد	حُر/آزاد	آزادی	آزاد	حاجو/آزاد	آجو/آزاد	حُر
heat	حرارت/گرما	گرمائش/تپت	گرمی	گرمیش	گرمی	گرمی	باسُنی	حرارت
calory	واحد بخشِ گرما	جوش/گرمی	حرارہ	جوش/گرمی	حرارہ	سیک	سیک	حرارہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
custody	حراست	قید	قید/نگرانی	نظر بندی/نگرانی	بند	بندیگی	بندی گری	حراست
unlawful	حرام	حرام/ناپاک	حرام	حرام	حرام	حرام	حرام	حرام
bastard	حرامزادہ	ناجائز اولاد/حرامی	حرامی	حرام دا/ بدذات	حرامی	کیٹر	کونک	حرامی
battle	جنگ	لڑائی/ جنگ/ ویڑھ	جنگ	لام/ یدھ	جنگ/جگڑہ	جنگ	جنگ	حرب
weapon	حربہ/آلت جنگی	ہتھیار	ہتھیار	ہتھیار/کوڑا	حربہ/وسلہ	سلا	سلا	حربہ
harm	زیان	نقصان/زیاں	نقصان	نقصان	نقصان	نقصان/تاوان	تاوان/زیان	حرج
greed	حرص/طمع	لالچ/لوبھ	حرص	لوبھ/لالچ	حرص	حرص	جوص	حرص
tter	حرف	اکھر	حرف	اکھر	تورے	حرف	حرف	حرف
craft	پیشہ	دھندھو/ھُنر	کسب	کسب/ پیشہ	کسب	کسب	کسب/پیشہ/ہنر	حرفت
craftsmen	حرفہ	صنعت/ھُنر	ہُنر	کاریگر	کسب کار	ہنر	کسب/ہنر	حرفہ
motion	حرکت	چُرپُر/جنبش	لوڈا	حرکت/ہل جل	حرکت	سُرگ	حرکت/سُرنگ	حرکت
the sanctuary of Mecca	حرم	حرم شریف	حرم شریف	حرم شریف	حرم شریف	حرم شریف	حرم شریف	حرم
honour	حرمت	عزت/آبرو	عزت	آدر/عزت	آبرو/عزت	آبرو	آبرو	حرمت
[illegible]	سُداب/سپند	ھرُرو	حرمل	حرمل	سپلنی	کسانگور	کسانگور	حرمل
letters	حروف	گھنڑاں اکھر	اکھر	اکھر	توری	حرف	حرفاک	حروف
freedom	حریت آزادی استقلال	آزادی	ازادی	اَزادی	آزادی	آجوئی	آجوئی	حریت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
silk	حریر	ریشم	ریشم	ریشم/پٹ	وریشم	آبریشم	آبریشم	حریر
greedy	حریص/طماع	لالچی	حرصیل	لوبھی	لالچی/رَوئی	لالچی	حِرصی	حریص
rival	حریف/دشمن	دشمن	مخالف	ویری/مخالف	مخالف	دشمن/دژمن	مخالِف	حریف
party	حزب	گروھ/ٹولو	ٹولی	ٹولہ/گروہ	ٹولے/ڈلہ	ڈَلّ	ڈَلّ	حزب
vigilance	حزم	احتیاط	خبرداری	ویکھ بھال	سارنہ	نگھوانی	خیالداری	حزم
grief	حزن/اندوہ	غم/ڈُکھ	رنج	رنج/ڈُکھ	غم	غم	غم	حزن
sense	حِس	حِس	حِس	حِس	حِس	مارگ	حِس	حِس
account	حساب	حساب/گنڑنپ	حساب	حساب/گِنتی	حساب	حساب	حساب	حساب
sensitive	حساس	تیزفھم	حسّاس	حساس	حساس	دل کسان	حساس	حسّاس
lineage	نسب	بنڑوں بنڑیاد/خاندان/ پیڑھی	پیڑھی	پیڑھی/خاندانی لڑی	اصل نسل	ذات/نسل	ذات/نسل	حسب نسب
envy	حسد	رِیس/ساڑ	ساڑ	ساڑا/کرودھ	بُغض/کینہ	کست	رِیس/ساڑ/جھر	حسد
regret	حسرت	افسوس/غم	ارمان	ارمان	حسرت/ارمان	ارمان	ارمان	حسرت
beauty	حُسن/زیبایی	خوبی/رُوپ/مونص	سوہنڑوپ	سوہپنڑ	شائِست	زیبائی	زیبائی	حُسن
beautiful	زیبا/قشنگ	سُھنڑو/حُسن وارو/ سھنڑوں	سوہنڑواں	سوہنڑاں	شائستہ	زیبا	زیبا	حسین
beautiful woman	زنِ زیبا	سُھنڑی عورت	سوہنڑیں	سوہنڑی	شائستہ	زیبا	زیبا	حسینہ
doomsday	حشر	قیامت	قیامت	حشر/قیامت	حشر/انجام	قیامت	قیامت/حشر	حشر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
insects	حشرات	سُرندڑ جیت	کیڑے مکوڑے	کیڑے مکوڑے	حسمانان	جوچکاں/لیلک	جُھو جکاک	حشرات
pomp	حشمت	شان شوکت/ دبھلو	وڈار	شان/ بزرگی	لوئے والے	مزن مزّی	بھلنی	حشمت
fortification	حصار	گھیرو/کوٹ	کوٹ	ولگن/گھیرا	فصیل	کلات/پسیل	کلات	حصار
shares	حِصص/سہام	حصا/ بھانگاں	حصص	حصے	حصص	حِص/ بازین بار	بشخاک/حِصص	حصص
attainment	حصول	حاصلات/ اُپت	حصول	لابھ/ حاصل/ کرن دا عمل	حاصل	کھتو/گرگ	کھٹ	حصول
share	حصہ/سہم	حصو	وَنڈ	ٹوٹا/ونڈ	برخہ	وَنڈ	وَنڈ	حصّہ
sojourn	حضر	ھک ھندھ قیام	قیام	وسوں/ قیام	عارضی اوسیدل	دارگ	لڈ/ بت	حضر
highness	حضرت	جناب/سگورو	سائیں	سائیں/حضرت	حضرت	ولجہ	حضرت/خواجہ	حضرت
sir	آقا	حضرت	حضور	جناب/قبلہ	حضور	ولجہ	حضور/خواجہ	حضور
pleasure	حظ	لطف/خوشی/مزو/ سُرھائی	مزا/لُطف	چس	خوند	چَس	چَس	حظ
custody	حفاظت	نگرانی/سنبھال	حفاظت	راکھی	ساتنہ	رَک	رَک	حفاظت
memorization	حفظ	یاد	یاد	یاد	یاد	زپت	زفت	حفظ
right	حق	سچ/انصاف/حق	حق	سچ/حق	حق	حق	حق	حق
contempt	حقارت	نفرت/ دھار	نفرت	کریہت	کرکہ	نفرت/کست	نفرت/ کرک	حقارت
rights	حقوق	فرض	حقوق	حق	حقونہ	حق	حقاق	حقوق

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
hookah / hubble bubble	قلیان	ھؤ/چلم	ھُ	حقہ	چیلم	چلیم	چُلم	حقہ
abject	حقیر	خسیس/نیچ	کم تر	گھٹیا/اوچھا	سپک	سُبک	سُبک	حقیر
fact	حقیقت/واقعیت	اصلیت/سچائی	اصل	املیت	حقیقت	حقیقت/گواھینی	حقیقت	حقیقت
real	حقیقی/واقعی	اصلی/سچو	اصلی	اصلی	حقیقی/اصلی	ھقیں	اصلی/ھقی آ	حقیقی
authorities	حکام	بالاعملدار	حاکم لوک	بادشاہ	حاکمان	حاکم	حاکمک	حُکّام
story	حکایت	روایت/قصو	قِصّہ	بات/کہانی	قیصہ	قِصّہ	قِصّہ	حکایت
order	حُکم	حُکم/فرمان	حکم	فرمان/آکھن	حکم	حکم	حُکم	حُکم
physicians	طبیبان/پزشکان	حکیم جوجمع	حیم لوک	حکیم	حکیمان	حکیم	حکیمک	حُکماء
medical practice	پزشکی	ڈاھپ/حکمت	طبابت	حکیمی/سیانف	حکمت	حکیمی	حکیمی/حکمت	حکمت
government	حکومت	سلطنت/حکمرانی	حکومت	راج	حکومت	حکومت	حکومت	حکومت
physician	طبیب/پزشک	ڈاھو/طبیب	حکیم۔طبیب	حکیم	حکیم	حکیم	حکیم/طبیب	حکیم
solution	راہ حل	جواب/میلاپ	جواب	حل	جواب/ غوٹہ پرانیستل	جواب/ گیشِنگ	جواب/مَلِنگ/ گسَر گِشنگ	حل
ligitimate	حلال	جائز/مباح	حلال	حلال	حلال	حلال	حلال	حلال
sweetness	حلاوت/شیرینی	مٹھانڑں/لذت	مٹھاج	مٹھاس/شیرینی	خوژوالے	شیرکنی	ھنینی	حلاوت
oath	سوگند	قَسم/سُنھن	قَسم	سَونہہ	سوگند/قَسم	سوگند	سوغُند	حلف
throat	حلق	[illegible]	[illegible]	سَنگھ	مرئی/غاڑہ	گُٹھ	ٹُٹ/گُغلو/دن	حلق

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
circle	حلقہ	دائرو/گھیرو	گھیرا۔ وَلاّ	گھیرا/گول گھیرا	ڈلہ/حلقہ	چارگرد	ٹکّرِی	حلقہ
kind of sweet meat	حلوا	حلوو	حلوا	حلوا	حلوا	حلوا	حلوا	حلوا
confectioner	قنّادی	حلوائی	حلوائی	حلوائی	حلوائی	حلوائی	حلوائی	حلوائی
transmigration	حلول	حل تھی وجنوں	گھول میل	حلول	تناسخ	اوارکپگ	اوارتھمِنگ/تناسخ	حلول
ally	ہم پیمان	مددگار/رفیق/ساتھی	سنگتی	سنگی/ساتھی	ملگری	سرین بندوک/سنگتی	مُخ تف/سنگتی	حلیف
features	حلیہ	شکل/صورت/مہانڈو	مُہاندرا	مہاندرا	مخ/بشرہ	درو شُم/ رنگ ودانگ	ڈیک/درو شُم/ دِریش	حُلیہ
folly	حماقت	نادانی/بیوقوفی	بےوقوفی	مورکھتا/نادانی	حماقت	گنوکی	اَحمقی	حماقت
porter	حمال	مزور	مزور	کاماں/مزور	مزدور	مزور	مزور	حمّال
bathhouse	گرمابہ/حمام	غُسلخانو	حمام	غسل خانہ	حمام	حمّام	حمام	حمام
baldric	حمائل	تائھ	حمائل	حمائل	حمایل	لڑکشیہ	امیل	حمائل
support	حمایت	طرفداری	حمایت	پکھو/حمیت	مرستہ	کُمک/واہری	کُمک/کُمَکّی	حمایت
supporter	پشتیبان/طرفدار	طرفدار	حمیتی	حمیتی/حامی	ملاتڑ	کمک کار/واہر	بالکا/کُمکار/کُمَکّ	حمایتی
praise	حمد	حمد	تعریف	حمد	حمد/ستائینہ	حمد/صفت	حمد	حمد
pregnancy	حمل/بارداری	پیٹ/گربھ	گبھ/پیٹ	حمل	امیدواری	لاپ پُرّی	پڈپُری	حمل
attack	حملہ	حملو	حملہ۔ وار	وار/ہلّا	حملہ	اُرُش	جُلوء/اُرُش	حملہ
henna	حنا	مینڈی	مینڈھی	مہندی	نکریزے	حِنی	حِنّام	حِنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
henna coloured	حنائی	گیرُو	مینڈھی آلا	مہندی رنگ	ذنکریزوپہ رنگ	حِنّی رَمیں	حِنّامی	حِنائی
mumification	حنوط	حنوط	حنوط	حنوط	مومیائی کوَل	حنوط/مومیائی کنگ	حنوط/مومیائی کنگ	حنوط
Eve	حوّا	حوا	حوا	حوا	حوا	حوا	حوا	حوا
senses	حواس	ھوش	ہوش	ہوش	ہوش	ھوش	ہوش	حواس
notes	حواشی	کنارا	حاشیے	چوگردے/حاشیے	حاشیہ لیکل	رہ نوِشت	رہ نوِشت	حواشی
lock-up	بازداشت گاہ	تحویل/قید	جیل	حوالات/بندی خانہ	حوالات	اوالات	حوالات	حوالات
custody	بازداشت	سپردگی/تحویل	حوالہ	سپردگی	حوالہ	بلاّ/دیگ	حوالہ	حوالہ
houri	حور	حور	حُور	حور	حورہ	حور	حُور	حور
courage	جرئت	حوصلو	حونصلہ	حونصلہ/دلیری	حوصلہ/ہمت	ہمت/ہیلہ	حوصلہ/ہمت	حوصلہ
pond	حوض	ھودی	حوض	حوض	تلاؤ/ناوَر	حوض	حوض	حوض
fool	احمق	مورکھ/بھولو	بھولُوں	جھلاّ/کملا	بےعقل	نادان	بودلاّ/گدی/چنتا	حونق
mansion	خانہ بزرگ	وڈی عمارت	حویلی	حویلی	حویلی	حویلی/ھیلی	گوا/حویلی	حویلی
modesty	حیا	حیا/شرم/لَج	حیا	سنگ/لحاظ	حیا	حیا/لج	حیا/لَج	حیا
life	حیات/زندگی	حیاتی	حیاتی	حیاتی/جند	ژوَند	حیات/زند	حیات/زِند	حیات
vitamins	وتیامین	وٹامن	حیاتین	قوت بخش/حیاتین	حیاتین	سیک ذیوکین/حیاتین	سیک تروکا/حیاتین	حیاتین
status	شان	وَس/پجُندی	رُتبہ	رُتبہ/عزت	حیثیت	حیثیت/پستار	وَس/پجُندی	حیثیت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
perplexed	حیران	ھکوبھکو/ پریشان	حیران	ڈوربھورا	حیران/حریان	حیران/ہبکہ	حیران/ ہبکہ	حیران
perplexity	حیرت	اَچرج/ وسچار	حیرانی	اچنبا	حیرانتیا	ھبّکائی	ہبکئی	حیرت
menses	حیض	ماھواری	حیض	ماہواری/کپڑے آونڑ	حیض	پچُّ آ گیک	پچُ آ تابَنگ	حیض
alas	حیف	افسوس	افسوس	افسوس/اپھ	افسوس	حیف	حیف	حیف
excuse	حیلہ	بھانو/انکل	بہانہ	مکر/ بہانہ	بانہ	نیمون	نیمون	حیلہ
animal	حیوان	ساھوارو	ڈھانڈا	جنور	زناوَر	سہدار	حیوان/ سادار	حیوان
animals	حیوانات	حیوانات	ڈھانڈے	جنور	زناوران	سہدار	حیوانک/ سادارک	حیوانات
beastly	حیوانی	حیوانی/نفسانی	حیوانی	حیوانی/سفلی	حیوانی	حیوانی	حیوانی	حیوانی
beastliness	حیوانیت	ظلم/ وحشانیت	حیوانیّت	ظلم/ جہالت	زناوَرتوب	گنوکی	حیوانی	حیوانیت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

خ

finisher	خاتم	ختم کندڑ	آخری	اخیری	ختمُونکے	آسرکنوک	ختم کروکا	خاتم
ring	خاتم/انگشت	ٹک	چھاپ	مُندری/چھاپ	گُتمئ	ٹِک	چلّوء	خاتم
end	خاتمہ/انجام/پایان	خاتمو	اَخیر	اخیر/انت	انجام/خاتمہ	ٹگ	کُٹی/کڈِی	خاتمہ
lady	خاتون/خانم	بیگم/امیرزادی	خاتون	سوانی/بیوی	میرمن	گودِی/بانک	گودِی/نیاڑِی	خاتون
servant	خادم/مستخدم	خدمتگار/نوکر	نوکر/بانھاں	نوکر	خِدمتگار	نوکر	نوکر	خادم
maid-servant	خادمہ	عورت/ملازمہ	نوکرانی۔بانھی	نوکرانی	خدمتگارہ	مولِد	نوکرآنیاڑی	خادمہ
thorn	خار	کنڈو	کنڈا	کنڈا/سُول	ازغے	کنٹگ	پت	خار
marble	خارا	چپ	مرمر	مرمر	مرمر	مرمر	مرمر	خارا
expelled	خارج	کڈھیل	نِکلنڑ	خارج	بہر	کشگ	کشِنگ	خارج
itch	خارش	کھہ/کنھر	خُرسی	کھاج/کُھرک	خارشت	کچگ	خارشت	خارش
treasurer	خازن	خزانچی	خزانچی	خزانچی	خزانچی	بِلِیت دار	خزانچی	خازن
litter	خاشاک	کچرو	ککھ	گھاءپھوس/کوڑا	خاشے	کک و بوُچ	بوُچاک	خاشاک
special	خاص	ذاتی/شخصی	خاص	چوانوں	خاص	خاص	خاص	خاص
distinctive qualities	خاصہ	عادت/صفت	خصلت	صفت/خصلت	خاصیت	حاصیت	خاصیت	خاصہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
virtue	خاصیت	خاص تاثیر	اصلیت	سبھا/خصلت	خاصیت	حاصیت	خاصیت	خاصیت
sake	خاطر	خاطری	خاطر	خاطر	خاطر	حاطر	خاطر	خاطر
emperor	خاقان	سلطان	باشاہ	بادشاہ/شہنشاہ	باچا	بادشاہ	بادشاہ	خاقان
dust	خاک	مِٹی/دُھوڑ	مِٹی	مِٹی	خاورے	حاک	مِش	خاک
ashes	خاکستر	رَکھ/چھار	سُوا	سواہ	ایرہ	پُر	ھِس	خاکستر
sketch	نقشہ	خاکو	نقشہ	نقشہ	خاکہ	نقشہ	نقشہ	خاکہ
earthly	خاکی	خاکی	خاکی	مٹیالا	خو	حاکی	عِزمِشی	خاکی
omelete	خاگینہ	آنن جو بوڑ	خائینہ	خاگینہ/آملیٹ	ہگئ سوی اگی	حیک ءِ نارشت	خاگینہ	خاگینہ
mole	خال	تر	تِل	تِل/تِترو	خال	خال	خال/ٹِک	خال
rare	نادر	کنڑوں کنڑوں	ٹانویں، ٹانویں	ٹانواں ٹانواں/ورلا	لږلږ	کنڈ اَکنڈا	کڑدکڑو/کلاٹی	خال خال
pure	خالص/ناب	نج/کھرِ	خالص	کھرا	اصل	اصل	اصل/دُوانا	خالص
creator	خالق	پیدا کندڑ	خالق	سرجنہار	خالق	خالق	خالق	خالق
maternal uncle	دائی	ماسی جو مڑس/ماسڑ	ماسڑ	ماسڑ	د ترور خاوند	تروءِ مرد	تاتہ اَرِہ	خالو
maternal aunt	خالہ	ماسی	ماسی	ماسی	ترور	ترو	تاتہ	خالہ
empty	خالی	کوکلو/خالی/سکھلو	خالی	سکھنا	تش	ھورک	خورک	خالی
raw	خام	کچو	کچا	کچا	اوم	حامگ	خامہ	خام

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
silent	خاموش/ساکت	چپ	چُپ	چُپ	چُپ	بےتوار	چُپ	خاموش
silence	خاموشی/سکوت	چُپ/خاموشی	چُپ	چُپ	چُپ	بےوانکی	چُپی	خاموشی
pen	خامہ/قلم	قلم/کِلک	قلم	قلم/کِلک	قلم	قلم	قلم	خامہ
rawness	خامی	نقص/کوت/کھوٹ	نُقص	کھیڑ/نقص	خامی	حامی	خامئی	خامی
chief	خان	سردار/رئیس	خان	خان	خان	خان	خان	خان
cook	آشپز	بورچی	بورچی	بورچی	بوڑچی	بوڑچی پان	بوڑچی	خانساماں
family	خاندان/خانوادہ	کٹنب/گھرانژوں	ٹبر	ٹبر/کنبہ	ٹبر/کول	کہول	ٹبر/کہول/کٹومپ	خاندان
shrine	خانقاہ	درگاھ/خانقاھ	خنگاہ	مزار/خانگاہ	زیارت	زیارت	مزار/زیارت	خانقاہ
domestic	خانگی	گھرجو	گھروگا	گھروکا	کورنئ	گِسی	اُرانا	خانگی
lady	خانم	بیگم	بی بی	بی بی	بی بی	گودل/بانک	بی بی/گودِی	خانم
home	خانماں	گھر	گھر	گھر/گھار	کور	گِس/لوگ	اُرا	خانماں
family	خانوادہ	خاندان	خاندان	ٹبر/خاندان	ٹبر	کہول	کہول/ٹبر/کٹومپ	خانوادہ
house	خانہ	گھر	گھر	گھر	کور	گِس	اُرا	خانہ
east	خاور	اوبھر/اُبھرندو	پوادھ	چڑھدا	نمرختین	شگرب	دے بِک	خاور
husband	شوھر/ھمسر	مالک/مُڑس	پے/سر داسائیں	کھسم/سر داسائیں	خاوند/میڑہ	مَرد	اَرِہ	خاوند
frightened	خائف/ترسان	ھراسیل	ڈریا	ڈراکو/ڈرکمگ	بیریدلے	تُرسینوک	خلینگوک	خائف

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
embezzler	خائن/خیانتکار	بددیانت	خیانتی	خیانتی/بددیانت	بےاعتبارہ	بدریسہ	خیانتی	خائن
impurity	خباثت/خبث	پلیتی	خرابی	خرابی/لُچ گھڑچی	ناپاکی	ناپاکی	ناپاکی	خباثت
news	خبر	حال/خبر	خبر	خبر	خبر	حال	حال	خبر
insanity	خبط	جنون/چریائی	خفت	جھل پُنا	لیونتوب	سرگنوکی	گنوکی	خبط
insane	خبطی	سودائی/چریو	خفتی	سرپھریا/پاگل	لیونی	سرگنوک	گنوک	خبطی
filthy	خبیث	ناپاک/پلید	خبیث	پلیت/بد	خبیث	ناپاک	خبیث	خبیث
finish	ختم	پویون/ختم/پورو	اَخیر	اخیر/انت	ختم	ختم/آسر	پُھِفنگ/ختم	ختم
circumcision	ختنہ	ختنو/سنت	طہور	سُنت/ختنہ	سُنت	سُنت	سُنت	ختنہ
shame	خجالت	شرمساری	شرمساری	نموشی	شرمندگی	حجالتی	خجالت	خجالت
ashamed	خجل	شرمسار	شرمسار	نموشی ھاریا/کھجل	شرمندہ	لجّی/پشومان	خجل	خجل
mule	استر	خچر	خچر	کھچر	خچر	خچر	غاتر/خچر	خچر
cheek	خد/رخسار	گل/رخسار	گلھ	گلھ	بارخو	کلک/گل	کلک	خد
features	خدوخال	رنگ رُوپ	نین نقش	نین نقش/مہاندرا	بنڑہ	دروشم	دروشم/ڈیک	خدوخال
God	خدا	خدا	خدا/اللہ	خدا/رب	خدائے	خُدا	خُدا	خُدا
Divine	خدائی	خدائی	خدائی	لوکائی	خدائی	خُدائی	خُدائی	خدائی
servants	خدّام	گھنزاخادم	نوکر/بانھے	نوکر/کامے	خدمتگاران	خدمتگار	نوکرک	خدّام

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
Lord	خداوند	اللہ تعالیٰ/اللہ سائیں	مالک	اللہ سائیں	خدائے	خداوند	خداوند	خداوند
fear	خدشہ	خوف/اندیشو	ڈَر/وِسواس	ڈر	ویرہ	ٹرس	خُلِیس	خدشہ
service	خدمت	خدمت	خدمت	خدمت/چاکری	خذمت	حذمت	خِذمَت/خدمت	خدمت
arrow	خدنگ	تیر	تیر	تیر	غشے	تیر	سُم/تیر	خدنگ
ass	خر	گڈھ	گڈانہ	کھوتا/گدّوں	خر	حر	ہیش	خر
bad	بد	خراب/گندو	خراب	خراب	ناکارہ	خراب	خراب	خراب
pub	خرابات	شراب خانو	شراب خانہ	شراب خانہ	شراب خانہ	گُتہ	شراب خانہ	خرابات
ruins	خرابہ	ویرانی	سُنج	اُجاڑ/سُنج	کنڈوالے	کپی	کپی	خرابہ
defect	خرابی	تباھی/ بربادی	خرابی	خرابی	خرابی	حرابی	خرابی	خرابی
snore	خُرناس	لونگھرو	خراٹا	گھراڑا	خرارے	خرکا/گُرگ	خُرکاوء	خرّاٹا
tribute	خراج	ڈن/محصول	محصول	لگان/محصول	مالیہ	سُنگ	خِراج/سُنگ	خراج
lathe	دستگاہِ خراطی	رندو	خراد	خراد	خراد	دارکاری	خراد	خراد
scratch	خراش	رھڑ/رگڑ	جھریٹ	جھریٹ	گریدہ	شیمر	شُوڑائک	خراش
silly talk	خرافات	بکواس/گارگند	بکواس	بکواس/جھکھاں	عبث خَبَرے	پُوتاری	باچالی/عزب غلنگ	خرافات
pace / gait	خرام	سُھنڑی ٹور	ٹور	ٹور/چال	دنگ ڈول	لوڈ	لڈہ	خرام
graceful gait	خراماں	آھستی آھستی ھلندی	شان دی ٹور	مٹکیلی ٹور	دَ تنگ ڈول	نازءِ لُڈَّگ	شانی آلڈِ تنگ	خراماں خراماں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
melon	خربزہ	خربوزو/گدرو	کچری	خربوزہ	خربوزہ	تیجک	گلوء	خربوزہ
pack saddle	خرجین	خُرزین	تھیلا	چھٹ	خرجین	خُوجین	خُوجین	خرجین
expenditure	خرج	لاگت/خرچ	خرچ	لاگت/خرچ	خرس	خَوچ	خَوچ	خرچ
to spend	خرج کردن	خرچڻُ	خرچݨ	خرچنا	خرس کوَل	خوچ کنگ	خوچ کننگ	خرچنا
crab	خرچنگ	سرطان/سیانتو	کیکڑا	کیکڑا	چنگاش	چنگاشک	چنگاشک	خرچنگ
prodigal	ولخرج	خرچاؤ	خرچیلا	خرچیلا	خرساوو	بازخَوچ	خوچوا/گٹ چٹ	خرچیلا/خراج
purring	خرخر	خُرخُر	خُرخُر	خُرخُر	خورخور	گرَگ	خُرخُر	خرخر
dispute	خرخشہ	خرخسو	تنازع	رپھڑ/پواڑا	دَخشم بنڑیدل	غُرغُشک	خُرخشہ	خُرخشَہ
little	خُرد	ننڍڙي عمر وارو/ننڍڙو	چھوٹا	نکا	کشئے	کسان	چُنکا/خوڑت	خُرد
small change	پول خُرد	ریجو	بھانج	بھان/بھن کٹ	ریزگاری	ریجوکی	پنوکو	خُردہ
trunk (elephant's)	خرطوم	ہاتھی ءَ جی سُونڈھ	سُونڈھ	سُنڈ/ہاتھی دی سُنڈ	خرطم	سُنٹ	سُنٹ (پیل نا)	خرطوم
robe	خرقہ	گودڑی	گدڑی	گودڑی	خلقہ	پوش	خودل	خرقہ
large tent	خرگاہ	وڈا تھمبو	وڈا تھمبو	وڈا تمبو	لویہ کڑدیَ	مزنیں تمبو	بھلا گِدان/بھلا تمبو	خرگاہ
hare	خرگوش	سَھو	سیھڑ	سیہڑ/سِہڑ	سویَ	ھرگوش	مُرُد	خرگوش
cheerful	خرم	خوش	خوش	خوش	خوشحال	وَش	خوش	خرم
date (fruit)	خُرما	خُرمو	پنڈ	کھجور/کھجی	خرما	اُرماگ/ناہ	اِلار	خُرما

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
stack	خرمن	کرو	ڈھیری	کھلواڑا/منڈلی	درمند	جوھان	جوھان	خرمن
tumult	شلوغ/سروصدا	ھُل/گوڑ/غوغا	شور	رولا	شور	کوکار	شور	خروش
purchase	خرید	مُلھ ورتل	مُل	مُل	اَخیستہ	بہا	خرید/اَلنگ	خرید
purchaser	خریدار	مُلھ وٹھندڑ	گاہک	گاہک	اخستونکے	گراک	خریدار/گراک	خریدار
to buy	خریدن	مُلھ وٹھنڑ ں	خریدنڑ	خریدنا	اَخستل	گِرگ	اَلنگ	خریدنا
autumn	برگریز	کتی	پترجھڑ	ساوَنڑی	منے	سُہیل	سُہیل	خریف
fall	خزان/ برگریز	سَرءُ	پترجھڑ	پتجھڑ	خزاں	چلگ	کاہوش	خزاں
treasurer	خزانہ دار/ خازن	خزانورکھندڑ/خزانچی	خزانچی	خزانچی	خزانچی	کلیت دار	خزانچی	خزانچی
treasure	خزانہ	خزانو	خزانہ	خزانہ/ مال	خزانہ	خزانہ	خزانہ	خزانہ
treasury	خزینہ	خزانو	خزانہ	خزانہ	خزانہ	گنج	خزانہ/گنج	خزینہ
straw	خس	ککھ کانا	ککھ	ککھ/کوڑا	خاشے	کک	بُوچ/ککھ	خس
loss	خسارت	خسارو	گھاٹا	گھاٹا	تاوان	تاوان	تاوان	خسارہ
stinginess	خست	کنجوسی	کنجوسی	کنجوسی	شوقیا	کنجوسکی	بخیلی	خست
weary	خستہ	اَبھرو/ بدحال	ہُھرنواں	ہُھربھرا/ بھیڑا	بدحال	بدحال	بدحال	خستہ
father-in-law	پدرزن/شوہر	سُھرو	سوہرا	سوہرا	خُسر	وَسرک	ماُلم	خُسر
measles	سرخجہ	اُرڑی/ لاکھڑو	خسرہ۔ ساکھرا	کھسرا	شرے	سُہرک	سُوزک	خسرہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
lunar eclipse	خسوف/گرفتن ماہ	چنڈ گرھنڑ ں	چندر گرہنڑ	چن گرہن	دَسپوژمی ترترہ	ماہ گر	ماگم/ماگیر	خسوف
stingy	خسیس	کنجوس	خسیس	کمینہ	شوم	کنجوسک	بخیل	خسیس
brick	خِشت	سِر	سِلھ	اِٹ/سِل	خشتہ	خِشت/ِشت	خِشت	خِشت
popy-seed	خشخاش	خس خس	خسخاش	خشخش	خاشخاش	حشاش	خشخاش	خشخاش
dry	خشک	سُکل/خُشک	سُکا	سُکا	خشک/وُچ	حشک	بارُن	خشک
boiled rice	جوشیں برنج	اوباریل چانور	خُشکا	خشکہ	سپینے وریزے	سادہ برنج	سادہ برنج	خُشکہ
land	خُشکی	خشکی	سُکی بھوئیں	سُک	خشکی	حشکی	خُشکی	خُشکی
anger	خشم	کاوِڑ	کاوِڑ	وٹ/کاوڑ	خشم	زار/غصہ	غُصہ	خشم
fear	خشوع	عاجزی	عاجزی	عاجزی	عاجزی	ترس/عاجزی	خُلیس/عاجزی	خشوع
harshness	خشونت	چڑ/سختی	کاوِڑ	غُصہ/کاوڑ	خشم	قہر	قہر	خشونت
fear	خشیت	خوف	ڈر/ڈراوا	ڈر/خوف	وئیرہ/بیرہ	ترس	خُلیس	خشیت
habit	خصلت	عادت/خصلت	عادت	عادت/خصلت	خوئی	ھیل	خصلت/خو	خصلت
enemy	خصم	ویری	پے	ویری	دشمن	دشمن	دشمن	خصم
husband	شوھر	مڑس	پے	کھسم/گھروالا	میڑہ	مزد/جود	اَرہ	خصم
especially	خصوصاً	خاص کرے	خاص کر	خاص کر	خصوصاً	خاص	خاص کر	خصوصاً
peculiarity	خصوصیت ویژگی	خاص گُنڑ	خاصیت	گُن	خاصیت	خاصیگی	خاصیت	خصوصیت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
castrated	آختہ	کھسی/ائیٹ کیل	کھسّی	کھسّی	خصّی	خصّی	خصّی	خصّی
hair dye	خضاب	خضاب	خضاب	وسمہ	خضاب	اَنکاسی	خضاب	خضاب
Khizr / leader	خِضر	خِضر	خِضر	خِضر/راہبر	خضر	خضر	خِضر/کسرشون	خِضر
green	خضراء/سبز	ساوَ	ساوا	ہرا/ساوا	زرغون	سوز/سبز	خَزن	خضرا
humility	خضوع	عاجزی	ڈر/عجز	ڈر/عجز	وئیرہ	تُرس	خُلیس/عجزی	خضوع
letter	نامہ	خط/لیکو	چھٹی	پتر/چٹھی	خط	کاگد/نمدی	خط/چھٹی	خط
mistake	خطا/اشتباہ/سہو	ڈوھ/قصور	قصور	بُھل	خطائی	بھُل/ڈوھ	خطا	خطا
speech	خطابہ/سخنرانی	ڳالھ بولھ	خطاب	تقریر	خطاب	گشک/گشتانگ	تران/تقریر	خطاب
caligraphist	خطاط	کاتب	کاتب	کاتب	کاتب	کاتب	کاتب	خطّاط
sirmon	خطبہ	خطبو	خطبہ	خطبہ	خطبہ	واز	خُطبہ/تران	خُطبہ
danger	خطر	خوف/خطرو	ڈر	خطرہ/ڈر	ویرہ	تُرس	خُلیس	خطر
danger	خطر	خطرو	ڈر/وسواس	خطرہ/ڈر	خطرہ	تُرس	خطرہ/خُلیس	خطرہ
letters	نامہھا	گھڻواں خط	خط/پتر	چٹھیاں/پتر	خطونہ	کاگد	چھٹیک	خطوط
region	خِطہ/منطقہ	خطو/علاقو	علاقہ	جُوہ/علاقہ	علاقہ	ڈیلکہ/ڈلکہ	علاقہ/ولایت	خطّہ
orater	خطیب	واعظ/مبلغ	خطیب	واعظ/خطیب	خطیب	وازی	خطیب	خطیب
much	خطیر/بسیار	گھڻو	بہوں/ڈھیر	بہتا/واہوا	ڈیر	بازین	گیشتر	خطیر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
displeased	رنجیدہ	ناراض/ ناخوش	ناراض	غصّے	خَفہ	ناوَش	ناراض/ غُصّہ	خفا
disgrace	خفت	شرمندگی	شرم	شرمساری	کچہ کیدہ	حجالتی	خجالت/شرمندئی	خفت
sleeping	خفتہ	سُتل	سُتا ہویا	سُتا ہویا	بِدَہ/اودہ	وسپوک	خاچوک	خُفتہ
palpitation	خفقان	سوداء/ وھم	دَھڑکار	دھڑکا	ریڑدہ	دل درھگ	تَلوسئی	خفقان
displeasure	رنجیدگی	ناراضگی	ناراضگی	ناراضگی	خفگان/خوابدی	ناوَشی	ناراضی	خفگی
hidden	خفی/ پنہاں	لِکل/مخفی	لکیا ہویا	لکیا ہویا	پُٹ	ڈھکوک	ڈھکوک	خفی
light	خفیف	ھلکرو/گھٹ	ہلکا	ہولا	سُپک	سُبک	سُبک	خفیف
concealed	خفیہ/سرّی/محرمانہ	لِکل	لُکیا	اوہلے	پٹ	چیر	ڈکوک	خُفیہ
vacuum	خلا	خالی جاءِ	خالی جا	خالی تھاں	خالی زائے	حورک	خورک	خلا
released	خلاص	آجپو/آجو	خلاص	چُھٹن	خلاص	حلاص	خلاص/آجو	خلاص
summary	خلاصہ/ چکیدہ	خلاصو	خُلاصہ	نچوڑ	خلاصہ	خلاصہ	خلاصہ/مطلب	خلاصہ
release	خلاصی	آجپو/ رھائی	خلاصی	خلاصی	خلاصے	حلاسی	خلاصی	خلاصی
opposite	خلاف	مخالف/خلاف	خلاف	خلاف	خلاف	رَد/حلاپ	خلاف	خلاف
caliphate	خلافت	بادشاھت	خلافت	خلافت	خلافت	خلافت	خلافت	خلافت
(God as) the creator	خلاق	خُدا	رب/خُدا	خالق/سرجہار	خالق	خُدا	خُدا	خلاق
tooth-pick	خلالِ دندان	ڈند/کوٹری	خلال	خلال	خلال/ غاش لوسیل	ڈندزُشم	دندان کونہ دک	خلال

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
people	خلائق	مخلوقات	مخلوق	خلقت/لوکائی	مخلوق	مخلوق	مخلوق	خلائق
anxiety	خلجان	اندیشو/ویچار	وِسواس	چنتا/فکر	اندیشنہ	پریشانی	تلوَسی/ہربِغہ	خلجان
paradise	خُلد	جنت/بہشت	بہشت	جنت	جنت	جنّت	جنت	خُلد
pain	خلیدن/خلش	اضطراب	چُومبھ	رَڑک/چوبھ	دَرد	تُچوک	خَل	خلش
seperation	خلع	خُلع	خُلع/علیحدگی	علیحدگی/خُلع	بیلتون	جِتائی	جِتائی	خلع
robe of honour	خلعت	خلعت	پُشاک	پُشاک	خلعت	خلعت	خلعت	خلعت
heir	خلف	وارث	وارث	وارث	وارث	وارث	وارث	خلف
caliphs	خلفا	خلیفا	خلیفے	خلیفے	خلیفہ گان	خلیفہ	خلیفہ غاک	خلفا
mankind	خلق	خلقت	خلقت	خلقت	اولس/خلق	خلق	خَلقَت	خلق
civility	خُلق	اخلاق	خُلق	خلق/اخلاق	شہ خوئی	نیکیں ھیل	خُو	خُلق
creation	خلقت	خلقت	بناوٹ	خلقت	پیدائش/خلقت	پیدائش/ودی	پیدائش	خلقت
disorder	خلل	رخنو/خرابی	خلل	خلل/خرابی	خلل/خرابی	خلل/زیان	خَلَل/خَرابی	خلل
privacy	خلوت	تنھائی/اکیلائی	کلھپ	اکلاپا	یوازےوالے	تہنائی	تنیائی	خلوت
sincerity	خلوص/اخلاص	خلوص/سچائی	محبت	خلوص	اخلاص	اخلاص	اخلاص	خلوص
gulf	خلیج	اُپسمنڊ	خلیج	خلیج	خلیج	جُھلگ/ھور	خلیج	خلیج
caliph	خلیفہ	خلیفو	خلیفہ	خلیفہ	خلیفہ	خلیفہ	خلیفہ	خلیفہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
curve	خم	ڈِنگ/ٹیڑ	ول	ڈِنگ/ول	کوڑ	چوٹی	چوٹی/کَج/ٹلب	خَم
wine-jar	خمرہ	دنگ/مٹ	پیالا - جام	مٹ	خُم/منگَیَ	کدہ	دِلآ	خُم
drowsy	خُمار	نشو/کیف	نشہ	خمار/نشہ	نَشَہ	خُمار	خُمار/نشَہ	خُمار
silence	خاموشی/سکوت	ماٹھ/سکون	چُپ	چیپ	پُمہ خُلَہ	بےتواری	چُپّی	خموشی
penalty	جریمہ	بدلو/عیوض	بدلہ	کِیتا	جرمانہ	جرمانہ/کرتگیں	جرمانہ/ڈنڈ/ڈمپ	خمیازہ
bent crooked	خمیدہ	ڈِنگو/مُڑیل	ٹبا/ڈِنگا	ڈِنگا/ٹبا	کوڑ	چوٹ	چوٹ/کَج	خمیدہ
leaven	خمیرمایہ	خمیر	خَمِیر	خمیر	خمیر	خمیر	خمیر	خمیر
leavened	خمیرہ	خمیرو	خمیرہ	خمیرہ	خمیرہ	خمیر	خمیرہ	خمیرہ
devil	شیطان	شیطان	شیطان	شیطان	شیطان	شیطان	شیطان	خناس
dagger	خنجر	کٹار	خنجر	خنجر	خنجر	خنجر	خنجر	خنجر
shaker	نوعی ساز	ننڈھی دف	خنجری	ڈپھلی	دریا	کیسَل	ڈمبکی	خنجری
ditch	خندق	کھاھی/کڈ	کھڈ	کھڈا/ٹویا	کندہ/کھڈے	گنڈ	کھڈ	خندق
laughter	خندہ	کھل/مُرک	کھل ہاسا	ہاسا/مخول	خندا	خندَگ	مَخہ	خندہ
cool	خُنک	تھدھو/سرد	سرد	ٹھنڈا	سوڑ	سارت	یخی/پُدینی	خنک
coolness	خنکی	تھدھکار/ٹھار	سردی	ٹھنڈ	سوڑوالئے	سارتی	یخ/پُدین	خنکی
habit	خُو	عادت/خصلت	عادت	عادت	خصلت/خوئی	ھیل	خُو	خُو

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
dream	خواب/ رؤیا	سپنو	خواب	سُفنہ	خوب	واب	ثُغ	خواب
ladies	خواتین/ بانوان/ خانمھا	عورتون	بیبیاں	زنانیاں/عورتاں	ښځې	جنیں آدم	زال کار	خواتین
master	خواجہ/آ قا	مالِک/ آ قا	خواجہ	سردار/ مالک	خواجہ	واجہ	خواجہ	خواجہ
despise	خوار	خوار/ رُسوا	خوار	کھجل	خوار	وار	خوار	خوار
despiseness	خواری	بدنامی/ رسوائی	خواری	خواری/ بدنامی	خواری	واری	خواری	خواری
desire	خواست/خواھش	گذارش	درخواست	عرض/ منگ	غوښتنہ	عرض	خواست	خواست
elite	اعیان	چونڈ مانڑو	خواص	اچیچے	خواص	خاصیں	خاصنگاک/معتبرک	خواص
tray	خوان	دسترخوان	دسترخوان	دسترخوان/ چنگیر	طشت	وان	طشت/ پَتّوس	خوان
hawkers tray	خوانچہ	خوانچو	چھبا	چھابہ	مجمہ	کسانیں وان	چنکا طشت	خوانچہ
whether	خواہ	توڑی/ چاھی	بھاویں	بھاویں	کہ	تُری	خواہ	خواہ
definitely	بطورقطعی/خواھی نخواھی	ھروبھرو	خواہ مخواہ	دھکوزوری	اَرُومرُو	ھرُ وبرُو	اَرُوبرُو	خواہ مخواہ
desirous	خواہان	چاھینڈڑ	خواہشمند	چاہیوان	غوښتو نکئے	لوٹوک	خواہوک	خواہاں
wish	خواہش	چاھ/سَدھ	خواہش	سدھر	خواہش	ارمان/ واہگ	خواہش/ارمان	خواہش
good	خوب	سُٹھو/سُھڑو	چنگا	چنگا	ښہ	جوان/شَر	جُوان/شَر	خوب
apricot	زردآلو	زردالو	خُمانی	خرمانی	زَردالو	خورمانی	زَردالو	خوبانی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
virtue	خوبی	سُٹھائی	خوبی	چنگیائی	شہ والے	جوانی/شَرّی	جوانی/شَرّی	خوبی
helmet	خود	لوہ جونوپ/ھول	خود	ہیلمٹ	دَاَسپنی خولی	ھول پوش	مندیل	خُود
self	خود	پانڑں	آپ	آپوں	خَپلَہ	وَت	تینٹ	خود
vanity	کبر	وَڈائی	آپنڑاں آپ	خودی/ہنکار	خودی	وَت گِندی	تکبر/وَڈائی	خودی
food	خوراک/غذا	کادھو/غذا	خوراک	کھاون پیون	خوراک	وراک	خوراک/روز	خوراک
embezzlement	اختلاس	خیانت	خورد برد	خرد برد	خیانَت	وروبر	پَرّیفِنگ	خورد برد
sun	خورشید	سج	سجھ	سُورج	نمر	روچ	دے	خورشید
happy	خوش	خوش	خوش	خُش	خوش/خوشحال	وَش	خَوش	خوش
wellcome	خوشامد	بھلیکار	خوشامد	خُشامد	پخیر راغلے	خوشامد/گلاگ	خوشامد/ بیا بَخیر	خوشامد
ear (of corn)	خوشہ	چھگو/سنگ	سِٹہ	سِٹہ	وژے	ھوشگ	خوشہ	خوشہ
pleasure	کیف/خرمی	سُرہائی/سُکھ	خوشی	چاء/خُشی	خوشی/خوشحالی	وَشی	خوشی	خوشی
fear	خوف	ڈَپ/ھراس	ڈر	خوف	ویرہ	تُرس	خُلِیس	خوف
swine	خوک	سُوئَر/خنزیر	خِنزِیر	سُور/خنزیر	خُوگ	خوکم/سُور/ھوک	سُوئَر/خُوک/خوکم	خوک
habituated	خوگر	عادی	عادی	عادی	عادتی	عادتی	عادتی	خوگر
cover	پوشش	کھل/پوش	خول	خول	پوش	پوش	پوش/جَھل	خول
blood	خون	رَت	رَت	رت/لہو	وینہ	ھون	دِتَر	خون

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
murder	قتل	قتل/خون	قتل	قتل/خون	قتل	خون/کوش	خون	خون
murderer	قاتل	قاتل	خونی	خونی/قاتل	خونی	حونی	خونی	خونی
kinsman	خویش	خود/ پاٹر	قبیلہ/آپ	لگدا	خپل	وتی	عزوم	خویش
road	خیابان	سڑک/دگ	سڑک	سڑک/کیاری	لویہ لارہ	دگ	دگ	خیابان
thought	خیال	خیال	دِھیان	دھیان	خیال	خیال	خیال	خیال
imaginary	خیالی	گمانی	خیالی	خیالی	خیالی	خیالی	خیالی	خیالی
embezzlement	خیانت	بددیانتی	بددیانتی	بددیانتی	بےایمانی	بےایمانی	بےایمانی	خیانت
good	خیر	بھلائی	خیر	خیر/چنگیائی	خیر	حیر	خیر	خیر
wellwisher	خیرخواہ	بھلوچاھیندڑ	خیرخواہ	خیرخواہ/ ہمدرد	شےگڑہ غشتو نکئے	حیرلوٹ	خیرخواہ	خیرخواہ
wellwishing	خیرخواہی	بھلائی	خیرخواہی	بھلیائی	شیگوہ غشتنہ	حیرلوٹی	خیرخواہی	خیرخواہی
welcome	خیرمقدم	آدھر بھاؤ/آجیان	جی آیاں کوں آکھنڑا	جی آیاں نوں آکھنڑ	ھرکلے	وَش اَحت	بَخَیر	خیرمقدم
wellbeing	خیر و عافیت	خیرعافیت	خیرخیریت	خیرخیریت	روغ جوڑ	جوڑ و بڑ	بڑجوڑ/ ذراخ جوڑ	خیروعافیت
charity	خیرات	خیرات/نیکیوں	خیرات	خیرات	خیرات	حیرات	خیرات	خیرات
charitable	خیرخُواھانہ	خیرات وارو	خیراتی	خیراتی	خیرات کونکے/ خیراتی	حیردوگ	خیراتی	خیراتی
dazzled	خیرہ	جھانورو/ وائڑو	پُچھا	پُچھا	بریشوالنی	ترہری	تیری میری	خیرہ
welfare	خیریت	چنگائی/ بھلائی	خیرسلاّ	خیریت	خیریت	دراھی	خیریت/ ذراخی	خیریت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
leap	خیز	کڈنڑ/ٹپنڑ	ٹپ/ بلانگ	کدنڑا/ الانگھنا	ٹوپ وہل	دِرِگگ	چُھنگ/ دِرِنگ	خیز
tent	خیمہ	خیمو/تنبو	تنبو	تنبو	تنبو/تنبو	تنبو	تَنبُو/گِدان	خیمہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

د

to press	فشاردادن	دبائڑ	دبنڑ	دبنا	کښیکښل	پرنچگ	دَبنگ	دابنا
bestower	بخشندہ	ڈیڑوارو/ڈاتار	داتا	داتا	ورکوونکے	دیاں	ترُوکا	داتا
tooth brush/ twig used as such	مسواک	ڈندڑ/مسواک	ڈندوَنڑ	داتن	مسواک	مزواک	مزواک	داتن
entering	داخل	اندرویل	دخل	داخل	داخل	پترُوک	پتریک	داخل
admission	دخول	داخلا	داخلہ	داخلہ	داخلہ	داخلہ	داخلہ	داخلہ
internal	داخلی	اندرونی	اَندرلا	اندرلا	دَننئے/کورنئ	اَندری	تہہ نا/اَندَرَا	داخلی
justice	داد	انصاف/عدل	انصاف	بخشش/نیاں	انصاف	انصاف	انصاف	داد
grand-father	پدربزرگ	ڈاڈو	ڈاڈا	دادا	نیکہ	پیرُک	پیرہ	دادا
grand-mother	مادربزرگ	ڈاڈی	ڈاڈی	دادی	نیا/انا	تَلک	بِلی	دادی
gallows	دار	سُوری/پھاسی	پھاسی	سولی/پھاہا	پھانسئ/دار	پاھو	پاھو	دار
tumult / melee	آشفتگی/داروگیر	وٹھ پکڑ	پکڑدھکڑ	پکڑدھکڑ/پچھ گچھ	بلا امتیاز نیول	گیرودار	ہَل‌تو/شور	داروگیر
cinnamon	دارچین	دالچینی	دال چینی	دال چینی	دالچینی	دال چینی	دالچینی	دارچینی
medicine	دارو/دوا	دارو/دوا	دارو	دارو	دارُو	دارُو	دارُو	دارو
inspector	داروغہ	داروغو	دروغہ	دروغہ/دروگہ	داروغہ	داروگہ	داروغہ	داروغہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
beard	ریش	ڈاڑھی	ڈاڑھی	داڑھی	ژیرَہ	رِیش	رِیش	داڑھی
story	داستان	قِصّو/کہاݨیں	قِصّہ	قصّہ/کہانی	قِصّہ	داستان	قِصّہ	داستان
maidservant	کلفت	ٻانھی/نوکریاݨیں	باندی	باندی/نوکرانی	مِنزَہ	مولَد	چوکرِی	داسی
concubine	مترس	سُریت	رکھیل	داشتہ	ساتلی‌شژہ	سُریت	سُرت	داشتہ
one who invites	داعی	دعوت ڈیندڑ	دعوت ڈیݨ والا	بلاون ہار	بلونکئے	توارکنوک	توارکروک	داعی
scar	داغ	نشان/ٹکو	داغ	داگ	داغ	داگ	داغ	داغ
brand	نیموز	داغݨو / داغ ڈیݨ	داغݨو	داغنا	داغل	داگگ	داغِنگ	داغنا
spotted	لکہ‌دار	داغیل	داغی	داگی	داغی	پولنگ	داغی	داغی
repelling	دافع	ھٹائیندڑ	دفع کرݨ والا	دُور کرݨ والا	دفع کوَل/ختمول	گم کنوکین	مِڑوک	دافع
pulse	بنشن	دال	دال	دال	دال	ڈال	دال	دال
hall	دالان	دالان	دلان	دالان	دالان	دالان	دالان	دالان
trap	دام	کوڑکو/ جار/ پنجوڑ	جال	جال	دام/ جال	دام	جال	دام
price	بھا	مُلھ/ قیمت	مُل	مُل/ بھاء	بیعہ/ قیمت	بہا	بہا	دام
son-in-law	داماد	ڄی ٹجومڑس/ ناٹھی	جْنو اترا/ جَنوائی	جوائی	زوم	زامات	سائُم	داماد
lap	دامن	جھولی/ پلو	پلّو	پلّہ	لمن	دامن	دامُن/سُٹ	دامن
saddle-cover	زین پوش	زین پوش	زین پوش	زین پوش	زین پوش	زین پوش	زین پوش	دامنی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
charity	خیرات/خیریہ	خیرات/دان	خیرات/ڈات	خیرات/دان	خیرات	خیرات	خیرات	دان
wise	دانا	عقلمند	دَنا۔عقلمند	سیانا	دانا	دانا	دانا	دانا
wisdom	دانائی	جانڑں/عقلمندی	دناوت/سنڑپ	سیانف	دانائی	دانائی	دانائی	دانائی
tooth	دندان	ڈند	ڈند	دند	غاش	دنتان	دنتان	دانت
tooth-brush	مسواک	ڈندنڑں	ڈندونڑ	مسواک/داتن	مسواک	مُزواک	مُزواک	داتن
knowledge	دانست/اطلاع/فہم	جانڑں/واقفیت	سمجھ	سمجھ/سہیان	پوهَنَہ/پوهه	زانت	پُہہ	دانست
knowingly	دانستہ	جانڑیں وانڑیں	جان بُجھتے	جان کے	پہ پوہَہ	پہ زانت	پوہی	دانستہ
knowledge	دانش	جانڑ/عقل	سمجھ	سمجھ/سہیان	پوہَنَہ	زانت	پُہہ/پوہندی	دانش
grain	دانہ	اناج/دانڑو/کنڑو	دانڑاں	چوگا	دانہ	دانگ	دانہ/غلَہ/کڑو	دانہ
God	خُدا	خُدا	خُدا	خُدا	خُدائے	خُدا	خُدا	داور
right	راست	ساجو/سائو	سجا	سجا	شئے	راستیں	راستنگا	داھنا
right	راست	ساجی	سجی	سجی	شئی	راستیں	راستنگا	داھنی
circle	دائرہ	دائرو	چکر/گولائی	گول گھیترا	دائیرہ	گرد	چکر/لنڑی/گرد	دائرہ
permanent	دائم	همیشه/مُدام	ہمیش	ہمیش	تل	دائم	ساندا/مُدام	دائم
continual	دائمی	همیشه دارو/اَبدی	ہمیش دا	ہمیش دا	تل ترتلہ	دائمی	ساندی/مُدامی	دائمی
trick	لم	داءُ/دارو	داء/ڈلبہر	داء	چم	ریک	چال	داؤ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
chrysanthemum	داؤدی	گل داؤدی	داؤدی	داؤدی	گُل داؤدی	داؤدی	داؤدی	داؤدی
midwife	ماما	دائی	دائی	دائی	دائی	دائی	دائی	دائی
to the right	دستِ راست	ساجی طرف	سجے	سَجی	شئے اڑخ تہ	راستیں	راست آ	دائیں
right	راست	ساجو	سَجا	سَجا	شئے	راستیں	راستیکو	دایاں
midwife	ماما	دائی	دائی	دائی	دائی	بَلک	دائی	دایہ
to pressdown	فشاردادن	دبائڑں	پورنڑ	پُورنا/ نپنا	کشے کشل	پرِنچگ	دَب تننِگ/ دَہنگ	دبانا
tanning	دباغی	چمڑو کمائڑ	چم رنگنڑواں	چمڑا رنگنا	آ ش وَر کوَل	پوست رَنگ کنگ	سل تے رَنگ تننگ	دباغت
pressure	فشار	دباءُ/ وزن	رُعب	دبا/ بھار	زور	زور	دَب	دباؤ
majesty	شان	دبدبو	رُعب داب	شان/ رعب	شان	شان	شان	دبدبہ
school	دبستان	مدرسو	مدرسہ	مدرسہ/سکول	مندرسہ	وانگ جاہ	مدرسہ/سکول	دبستان
to reprove	سرزنش کردن	دھمکائڑں	ڈراونڑ	ڈرانڑا/ دھمکانڑا	غلے کول	بیہار دیگ	ملامت کننِگ	دبکانا
crouch	دولاشدن	لکنڑ/ چھنڑ	ڈرنڑ	لکنڑ/ ڈرنڑ	غلے کیدل	تُرتُرگ	ازکنگ/غوڑریننگ	دبکنا
lean	لاغر	اھِرو	لِستا	لِستا/ ماڑا	ڈنگر/ ماندہ	لاگر	لاغر/ یکتر مہ	دُبلا
lean	لاغر	اھِری	لِسّی	لِسّی/ ماڑی	ڈنگرہ/ ماندہ	لاگر	لاغر	دُبلی
be pressed down	فشردہ	دفن تھینڑوں	تلے آونجنڑ	تھلّے آونڑ	لاندی کیدل	زورورگ	دَب اَلِنگ	دبنا
stout	تنومند	تھلھو متارو	اَڑبنگ	ڈاھڈا/ ہٹا کٹا	غٹ/ پَنڈ	دَبنگ	دَبنگ/ ٹُٹ/ توتر	دبنگ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
seize	ربودن	پکڑنڑں/جھلنڑں	گھٹنڑو	دَبوچنا/جھپٹامارنا	گیرَوَل	دزگ/دارگ	گوٹِنگ	دبوچنا
secretary	دبیر	لکھندڑ/منشی	منشی	لکھاری/منشی	رئیس/منشی	مُنشی/رئیس	مُنشی/رئیس	دبیر
thick	ضخیم	ٹھلھو/گھاٹو	موٹا/گھاٹا	موٹا/گاڑھا	پنڈ	بَڑ	اُولن/گھاٹہ	دبیز
antichrist / great deceiver	دَجّال	کوڑو/دجال	دجال	دجال	دجال	دجال	دجال	دجال
Tigris	دجلہ	دجلہ	دجلہ	دجلہ	دجلہ	دجلہ	دجلہ	دجلہ
steam / smoke	دخان/دود	باپھ/دونھون	دُھوں	بھاف/دھوآں	دُود	دونہو/باف	باف/موق/دُنھوں	دخان
steamship	دخانی/کشتی دودی	باف سان ھلندڑ پانڑیںءَ جو جہاز	دھوں نال چلن والی کشتی	بھاف نال چلن والا	وژمی بیڑی	دونہوا گو/ چلوکین کشتی	باف اناز ورانی ہنوکا کشتی/بانی کشتی	دخانی
daughter	دختر	دھیءُ/نیانڑیں	دِھی	دِھی	لُور	جَنِک	مَسِر	دختر
interference	دخالت	مداخلت	دخل	دخل	دخل	گوں بوہگ	دخل	دخل
penetration	دخول	داخل کرنڑں	گھسیڑ	واڑن	دننہ ایستل	پُترینگ	پُتر یفنگ	دخول
double gain	دوبرابرسُود	بھی فاہدو	ڈُوڑافیدہ	دوہرافیدہ	دوہ برخیزہ گٹہ	دُوفائدہ	اراکچ کٹ	دُوھڑ
teat	نوکِ پستان	ٻُو/ٿھڻو	چوُچی	چوُچی	دَتی سر	گودانہ سر	سوک	دُودھی
father's family	فامیل پدر	ڈاڈانڑوں/ ڈاڈیءَ جو خاندان	ڈاڈکے	دادکے	پلارگنی/نیکہ خیل	پیرُک ءِ لوگ	پیرہ خیل	ددھیال
door	در	دروازو	در	بوہا	دروازہ	دروازگ	دروازہ	در
import	وارد کردن	درآمد	منگواونڑاں	درآمد/منگواونڑ	درآمد	اَتکگیں	درآمد	درآمد

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
partridge	کبک	تتر	تتر	تتر	تیتر	گپینجر	گپینجر	دراج
crack	شگاف	پھوٹ/شگاف	تریڑ	تریڑ/درز	درز	تل	شخ/تل	دراڑ
wanted	خواستن	ضروی	ضرورت	لوڑ	پہ کار	پکار	درکار	درکار
middle	میان	وچ	آدِھل/وچ	وچکار	منز	میانجی	نیام	درمیان
central	میانی	وچ وارو	وِچلا	وِچلی	منزنئے	توکی/نیامی	نیامی	درمیانی
jumbled	درھم	گڈوچڑ	بکھنڈار	بکھریا بلریا/گڈمڈ	تِت پرک	لوڑگوڑ	لوڑگوڑ	درہم
pearl	دُر	موتی/گوہر	موتی	موتی	ملغلرے	گوھر	الہ بی	دُر
ear-ring	زیورگوش	کن جوزیور	کناں دازیور	کناں دا گہنا	والئی	دُرّ	دُرّ/کردِی	دُرّ
bell	زنگ/درا	وڈوگھڑیال	ٹل	ٹل	جرس/گھنٹی	گھنٹ	چڑینگ	درا
long	دراز	ڈگھو/طویل	لمبا	لماں	اُژد	دراج	مُرغن	دراز
length	درازی	ڈگھائی/طوالت	لمبائی	لمبائی	اُژدوالئے	دراجی	مُرغنی	درازی
sickle	داس	ڈاٹو	ڈاتری	داتری	لور/لروکے	داس	لَشی	درانتی
court	دربار	دربار	دربار	دربار/کچہری	دربار	دربار	دربار	دربار
courtier	درباری	درباری	درباری	درباری	درباری	درباری	درباری	درباری
doorkeeper	دربان	چوکیدار	چونکیدار	چونکیدار	دربان	چاڑو	دربان/چاڑو	دربان

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
mirror	آہینہ	آرسی/آئینو	شیشہ	شیشہ	اندارہ/ھندارہ	شِیشگ	آدینک	درپن
entry	درج	لکھنوں/داخلا	درج	لکھت	لیکلے	نوشتہ	نوِشتہ/درج	درج
to insert	درج کردن	لکھنوں	درج کرنڑ/لکھنڑ	درج کرن/لکھنڑ	لیکل	نوشتہ کنگ	نوِشتہ کننگ/ درج کننگ	درج کرنا
dozen	دوجین	بارھں	درجن	درجن	دَرزن	دَرزن	دَرزن	درجن
degree	درجہ	درجو	درجہ	درجہ	درجہ	ڕِد	درجہ	درجہ
tree	درخت	وڻ/شجر	وݨ	رُکھ	وُنہ	دِرچک	درخت	درخت
shining	درخشان	چمکندڙ	چمکنڑاں	چمکیلا	زلیدونکے	درفشناک	جھرکوک	درخشاں
shinning	درخشندہ	روشن	چمکوڑ	چمکیلا	زلاندہ	چلکوک/درپشناک	جَلَشکوک	درخشندہ
application	تقاضانامہ	عرض/گزارش	عرضی	عرضی	درخواست	ارداس	درخواست	درخواست
pain	درد	سُور/تکلیف	پیڑ	پیڑ/ٹیس	دَرد	درد	دَرد	درد
crack	ترک	چیر/شگاف	درز	دراڑ/درز	درز	دَرز	دَرز/فَچ/ترَخس	درز
seamstress	دوزندہ(زن)خیاط	درزیاڻیں	درزانڑیں	درزنڑ	دَرزَنہ	دَرزی	دَرزی نازیفہ	درزن
tailor	درزی/خیاط	درزی	درزی	درزی	درزی	درزی	درزی	درزی
lesson	درس	سبق/تعلیم	سبق	سبق	سبق	درونت	سَبَق	درس
correct	درست	صحیح/برابر	ٹھیک	ٹھیک/صحیح	درست	بروبر	ٹھیک/ٹھیس	درست
correctness	درستی	موزونیت	درستی	درستی	درستی	ٹھگ	ٹھیسی	درستی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
harsh	دُرشت	کھروا/سخت	کھورا۔ کھردرا	کھروا/کرخت	سخت	سکت	زِبر	درشت
coarseness	درشتی	سختی/کھرائی	کاوڑ	سختی/بدخُلقی	سختی	سکی	زِبری	درشتی
sight	دید/دیدار	درسن/دیدار	دیدار	درشن/دید	ننداره	دیدار	دیدار	درشن
perception	درک	درک/جانز	سمجھ	سُدھ بُدھ	درک	درک	درک	درک
shrine	زیارت گاه	آستانو/خانقاه	درگاه	درگاه	زیارت	درگاه	زیارت	درگاه
maltreatment	بدہکاری	درگت	بھیڑا حال	دُرگت	بدحال	بدحال	بدحال	دُرگت
pardon	بخشش	درگذر/معافی	معافی	معافی	بخښنه	پہِل	معافی	درگزر
to forgive	بخشیدن	درگذر کرنڑں/ معاف کرنڑں	معاف تھیونڑو/ بُھلا ڈیونڑ	معاف کرنڑ	بخښل	سرگوزگ	بشخنگ/ معاف کننگ	درگزر ہونا
cure	درمان	علاج/درمان	علاج	دوا دارو	علاج	درمان	درمان/علاج	درمان
distress	درماندگی	مجبوری	بدحالی	بےوسّی	لاچاری	لاچاری	لاچاری	درماندگی
helpless	درمانده	بیوس/وِسچارو	عاجز	بےوس	عاجز	لاچار	بیوَس/لاچار	درمانده
beast	درنده	درندو	پاڑ کھاونڑ والا	جنگلی/درنده	درنده/خون خور	رَستر	نہار	درنده
gate	دروازه	دروازو	در	پھاٹک	دروازه	دروازگ	دروازه	دروازه
benediction	درود	سلام/دُعا	درود	درود/سلام	درود	درود	دُرود	دُرود
lie	دروغ	کُوڑ	کُوڑ	کُوڑ/جُھوٹھ	دروغ	دروگ	دروغ/کُوڑ	دروغ
inside	درون	اندر	اندر	اندر/وچ	دننه	تہہ	تہہ نی	دروں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
mendicant	درویش	درویش/ فقیر/پھل بزرگ	فقیر	درویش/فقیر	درویش	فقیر	درویش	درویش
pass	گذرگاہ	لک	دَرّہ	دَرّہ/گھاٹی	درہ	لکت	درغ/گنڈ/لک	درّہ
whip	شلاق	کوڑو	دُرّہ	دُرّہ	دُرہ	گُرڑا	کروڑہ	دُرّہ
cotton carpet	قالیچہ	گلم/فراسی	دری	دری	درَئی	درِی	درِی	دری
river	رودخانہ	دریاءُ	دریا	دریا	دریاب	کور	دریاب	دریا
discovery	کشف	گولھا/کھوجنا/ تلاش/تحقیق	دریافت	بھال	موندل	درابیگ	پٹ و پاشی/خلتنگ/ اَچ پُچ	دریافت
casement	روزنہ	دری/کھڑکی	باری	باری/کھڑکی	کڑکئی	دَرِی	دریچہ	دریچہ
torn	دریدہ	چیریل/ پھاٹل	پھاڑیاہویا	پاٹیاہویا	سیری	دِرّوک	ہَرَنگوک	دریدہ
refusal	دریغ	انکار/بُخل	دریغ	جواب/ دریغ	اِنکار	چَک و پَد	اِنکار	دریغ
begging	دریوزہ	وِن/ بھیکھ	منگنڑ پنڑوں	فقیری/ پنڑ	فقرکول/فقیری	پِنڈگ	پِنڈِنگ	دریوزہ
pigeon-hide	لانہ کبوتر	کھڈی/کھوپڑی	کُھڈی/کابک	کُھڈّا	دکوترَ وکوڈی	ڈب	کُھڈِی	دڑبا
long step	درازاقدم	وڈی وِک/ برانگھ	لبو	دڑنگا	غٹ قدم	مزن بڑینگ	مزہ بڑینگ	دڑنگا
thief	دُزد	چور	چور	چور	غل	دُز	دُز	دزد
ten	دہ	ڈہہ	ڈہ	دس	لَس	دَہ	دَہ	دس
hand	دست	ہتھ	ہتھ	ہتھ	لاس	دست	دُو/ دست	دست
turban	عمامہ	پگڑی/ پٹکو	پگ	پگ	پٹکے/لنگوٹہ	پاگ	دستار/لُنگی	دستار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
glove	دستکش	دستانو	دستانہ	دستانہ	دستانہ	دستانہ	دسگالہ	دستانہ
document	سند	سَند	سَند	کاگت	سند	سند	سند	دستاویز
table-cloth	سفرہ	دسترخانو	دسترخوان	دسترخوان	درستہ خوان	پرزونہ	پرزونہ/کندوری	دسترخوان
knock (of the door)	درزدن	کھڑکو	دَرکھڑکاونڑاں	بُوہا کھڑکانا	ٹکَوَل	ٹکینگ	ٹک ٹکہ	دستک
constitution	اساسنامہ	طریقو/قاعدو	قاعدہ	دستور	دستور	دستور	دستور	دستور
rules of procedure	دستورالعمل	قاعدوقانون	طریقہ	قاعدہ قانون	ذکارلارے چارے	رہ بندکار	قاعدہ قانون	دستورالعمل
handle	دستہ	ھتھیو/مُٹھیو	دستہ	مُٹھ/ہتھی	لاستے	دَستگ	دستہ/مُٹھڑی	دستہ
by hand	بادست	دستی	دستی	دستی	لاس پلاس	دستی	دُوٹی	دستی
December	دسامبر	ڈسمبر	دسمبر	دسمبر	دسمبر	دَسمبر	دسمبر	دسمبر
tenth	دھم	ڈہوں	ڈہواں	دہواں/دسواں	لَسم	دھمی	دہمی	دسواں
desert	دشت	رنزپٹ	بیابان/روہی/تُھل	تُھل	بیابان/دشتر	پٹ	پَٹ/دشت/ئن	دشت
enemy	دشمن	ویری/مخالف/دشمن	دشمن ویری	ویری	دشمن	دشمن	دشمن	دشمن
enmity	دشمنی	ویر/عداوت	وَیر۔دُشمنا	ویر	دشمنی	دشمنی	دشمنی	دشمنی
abuse	دشنام	گار	مندا	گاہل/مندا	شکنجا	زا/دشنان	کرینگ/بَدرَد	دشنام
dagger	خنجر	خنجر/چُھری	کتار	خنجر/چُھری	چاڑہ	کاڑچ	کتار/خنجر	دشنہ
difficult	دشوار	مشکل/ڈکھیو	اوکھا	اوکھا	گران	گراں	ٹھین/مُشکل	دشوار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براهوئی	اُردو
difficulty	دشواری	ڈکھیائی	اوکھائی	اوکڑ/اوکھیائی	گرانہ	گرانی	مُشکلی/سختی	دشواری
prayer	دُعا	دعا	دعا	دعا	دعا	دُعا	دُعا	دعا
invitation	دعوت	سَڈ/کوٹھ	سڈا	سدّا	بلنہ	لوٹوک	دعوت/بِنگ	دعوت
claim	ادّعا	طلب/مقدمو	دعویٰ	دعویٰ	دعوه	داوا	دعویٰ	دعویٰ
deceit	دغا	دوکھو/فریب	دَغا	دھوکھا/دغا	دھوکہ	دَغا	دَغا	دغا
apprehension	دغدغہ	خوف/اندیشو	ڈر	ڈر	ویره	تُرس	خُلیس	دغدغہ
hypocrisy	دغل	دغابازی	دغابازی	مکاری	دوه مخی	درو دیوک	دروگری	دغل
tambourine	دف	دف	ڈف	ڈپھ	تمبل/دریا	دہل	دیره/ڈمبکی	دف
defence	دفاع	حفاظت/سلامتی	بچاو	بچاء	زان ساتنہ	بچینگ/سلامتی	بچفنگ	دفاع
offices	دفاتر	گھنڑادفتر	دفتر	دفتر	دفترونہ	دپتر جا	دفترک	دفاتر
office	دفتر/اداره	دفتر	دفتر	دفتر	دفتر	دفتر	دفتر	دفتر
official	اداری	دفتری	دفتری	دفتری	دفتری	دفتری	دفتری	دفتری
repelling	دفع	پری/دور/گم	دفع	دفع	لیرے	گار	گار/مرِنگ	دفع
suddenly	دفعتہً/ ناگاه/ یکدفعہ	اوچتو/ یکدم	اچن چیتی۔ابرغت	چان چک/ اچن چیت	ناگہانہ	اَناگت	ناگمان/ بےگت	دفعتاً
turn	دفعہ	دفعو	وار	وار	وار	وار	وار	دفعہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
burial	دفن	پوُرنڑں	دفن	دبّن/پوُرن	شخ	گورکنگ	کھڈ/پوُرِنگ	دفن
to bury	دفن کردن	دفنائڑں/پوُرنڑں	پوُرنڑ	دبّن/پوُرن	شَخہ وَل	کھڈکنگ	کھڈکنِگ/ پوُرِفنگ	دفنانا
buried treasure	دفینہ	دفینو/خزانو	خزانہ	خزانہ	خزانہ	حزانگ	خزانہ/گنج	دفینہ
tuberculosis	سِل	دق	سِل	سِل	سِل	سِل	دِق	دِق
difficulty	مشکل/سخت	ڈکھیائی/تکلیف	مشکل/اوکھائی	اوکڑ/اوکھیائی	سختی	مشکل/سکی	سختی/مشکلی	دقت
out moded/obsolete	مُدِافتادہ	پرانڑوں/دقیانوسی	پرانڑاہونڑ	پراناہونا	زوڑ/متروک	کہنین بیگ	مُتکَن	دقیانوسی
subtle	دقیق	باریک/سنھو	نازک/مَہین	نازک	نازُک/ژود	نازُرک	نازُرک/مَہین	دقیق
minute	دقیقہ	منٹ/ننڈڑی شیء	لحظہ/پل	گھڑی/پل	دقیقہ	ساعت	ساعت/پنُڑِی	دقیقہ
shop	دکان	دکان	ہٹی	ہٹی/ہٹ	دکان	دکان	دکان	دکان
suffering	رنج	ڈکھ/سُور	ڈُکھ	دکھ	دڑد/غم	ڈُک	ڈُکھ/رَنج	دکھ
to show	نِشان دادن	ڈیکھارنڑں/ڈیکھائڑں	ڈِکھاونڑ	وکھانڑا	شول/شکارہ کول	پیشدارَگ	نِشان تِتنگ	دِکھانا
to hurt	آزاررساندن	رنجائڑں	ڈُکھاونڑ	دُکھانڑا	خوژوَل	کدینگ	اُسون کنِگ	دُکھانا
appearance	جلوہ	ڈیکھاءُ/نمائش	ڈِکھاوا	وکھاوا	شکارہ کول	سرظاہر	پاشی	دکھاوا
calamities	مصیبت	ڈکھڑں مصیبت جوداستان	ڈُکھڑا	دُکھڑا	غم بیانوَل	گم بیان	غم تاقِصہ	دُکھڑا
to show	نشان دادن	ڈیکھارنڑں	ڈِکھواونڑ	وکھانڑا	شکارہ کول/شول	نشان دیگ	نِشان اِیتِنگ	دکھلانا
south	جنوب	دکھنڑں	ڈَکھنڑ	دکھنڑ	دکھن	زربار	جاندم	دکھن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to ache	دردکردن	ڈکھڑ ں	ڈُکھڑ	ڈُکھڑا	خوژیدل	دردکنگ	اَسون مننگ/ ڈکنگ	دُکھنا
afficted	مُبتلا	ڈکھویل/ ڈکھارو	ڈُکھا	دُکھیا	دڑدیدلے	غمباد	ڈکھیا	دکھیارا
afficted	مُبتلا	ڈکھویل	ڈُکھی	دکھیاری	دڑدیدلے	درددار	ڈُکھی	دُکھیاری
other	دیگر	بیو	غیر/ بیا	دُوجا/ ہور	ئل	دگر	پین	دگر
double	دو برابر	ٻيڻوں/ ٻٽو/ ڊهرو	ڈوڑا	دُگنا	دوہ وارہ	دوسری	دو بشخ	دُگنا
double	دو برابر	ٻيڻي/ ڊٽي	ڈوڑی	دوگنی	دوہ وارئ	دوسری	دو بشخ	دُگنی
army	لشکر	لشکر	لشکر/ ٹولی	فوج	لشکر	لشکر	لشکر/ ڈل/ ٹولی	دَل
heart	قلب	قلب/ من/ دل	دِل	دِل	زَڑۂ	دِل	اُست/ دِل	دِل
charmer	دِلبر	پیارو/ محبوب/ دلبر	دلبر	دل جانی	دلبر	دِلبر	دِلبر	دِلبر
charm	دِلبری	محبوبیت/ دلبری	دلبری	دِلبری	دلبری	دِلبری	دلبری	دِلبری
sweat-heart	دِلدار	پیارو/ دلدار	دِلدار	مِتر	دلدار	دِلدار	دلدار	دِلدار
heart rending	دِل آزار	دِل تی اثر کندڑ	دل تے اثر کرنڑ والا	کلیجا چیر	زڑہ سورے کوؤنکے	دِل دوچ	اُست ترَخ	دلدوز
attractive	دلفریب	دلرُبا/ سھڻو	دل چھک	من کھچواں	زَڑہ وڑونکے	دِل پرام	دِلفریب	دِلفریب
amusement	مشغولیت	ٻِکل مسخری	دِل لگی	دِل لگی	نوکے نکالے/ مینہ	جن ور	اَلنگ کھمنگ	دِل لگی
impressive	دلنشین/ موثر	دلنشین	دِل تے بہنڑ والا	دل وچ کھبن والا	پہ زڑہ کے ذائیدونکے	دِل بند	دلنشین	دِل نشین
darling	عزیز	لاڈلو/ پیارو	لاڈلا	پیارا	خوژ	لاڑیں	لاڈی/ داندُلا	دُلارا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
darling	عزیزہ	لاڈلی/ پیاری	لاڈلی	پیاری	خوژہ	نازدانہ	لاڈی	دُلاری
solace	آرامش	دلاسو	دلاسا	دلاسا/تسلاّ	دلاسہ	تسلاّ	دلاسہ/نواریفنگ	دلاسا
broker	دلال	سودوکرائیندڑ	دلال	دلال	دلال	دلاّر	دلال	دلاّل
guidance	دلالت	رهنمائی	دلالت	رہنمائی	لارشونہ	راہ سوجی	کسرشونی	دلالت
brokerage	دلالی	دلالی	دلالی	دلالی	دلالی	دلاّری	دلالی	دلالی
brave	دلاور	بهادر	دلیر	دلیر	زڑہ ور	دلاور	دلاور	دلاور
bravery	دلاوری	بهادری	دلیری	دلیری	زڑہ ورتیا	دلاوری	دلاوری	دلاوری
arguments	دلائل	دلیل	دلیلاں	دلیلاں	دلیلُونہ	ثبوتی	دلیلاک	دلائل
quilt	لحاف	ڈوھر	ٹلائی	ٹلائی	تلتک	لیپ	لیپ	دُلائی
kick	لگد	پُستی/ٹونٹی	دُلتّی	ڈُھڈا مارنا	غبر گہ لغتہ	لگت	لَغت	دُلتی
marsh	مرداب	ڳپ/ ڈھبنڑ	چکڑ/گپ	کھوبا/ چکڑ	خٹے/ لئے	ریب	مین	دلدل
Ali's mule	دُلدُل	دُلدُل	دُلدُل	دُلدُل	دُلدُل	دُلدُل	دُلدُل	دُلدُل
trot	یورتمہ	ڈڑکی	دڑکی	دڑکی	تراٹ	دوگامی	دوگامی/ ڈپہ	دُلکی
split (pulse)	بلغور کردن	ڈرڑوں/ ڈاروکرڑوں	ڈلڑو	دلنا	اڑداوہ	ڈلگ	ڈلہ کتِنگ	دلنا
cause (pulse) to be split	بلغور کراندن	ڈاروکرائڑوں	ڈلاونڑ	دلوانا	اڑداوہ کوُل	ڈلائینگ	ڈلہ کرِفنگ	دلوانا
bridegroom	داماد	گھوٹ/ ونو/ بنڑو	بنڑا/گھوٹ	لاہڑا/ بنڑا	ناوک/ زلمے	سالونک	سالُم	دُلہا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
bride	عروس	کوار/ونی	بنڑی/گنوار	ووہٹی/بنڑی	ناوے	بانور	برامی	دُلہن
porridge	غذای نرم/بلغور	ڈارو	ڈالا	دلیا	اڑداوہ	ڈلگین	ڈلیدہ/بت	دلیا
brave	دِلیر	دلیر	دِلیر	جیدار	زَڑہ وَر	دِلاور	دِلیر	دلیر
bravery	دلیری	دلیری/بہادری	دلیری	جیداری	زَڑہ ورتیا	دِلاوری	دِلیری	دلیری
reason	دلیل	دلیل/حجت	دلیل	کارن/دلیل	دلیل	دلیل	دلیل	دلیل
breath	دم	ساہ/دم	دم	ساہ	سا	ساہ	ساہ/دم	دم
tail	دُم	پچھ/دُنب	پُچھ	پوشل	لکئی	دُمب	لِلک	دُم
hanger-on	انگل	پٹھیاں لگی پونڈر مانڑھوں	پوچھڑ	دُم چھلاّ	پچلک	یارک	پچک	دُم چھلاّ
tailed	دم دار	پچھ وارو/پچھر	پُچھیلا	دُم دار	لکےوالا	دُمبدار	لِلکی	دُمدار
brain	مغز	مغز	بھیجا	دماغ	ماغزہ	دماگ	ملی/مغز/دماغ	دماغ
kettle-drum	نقارہ	دامو/نغارو	دامہ	نقارہ/دامہ	نغارہ	دامہہ	دامہ/نغارہ	دامہ
glitter	برق زدن	چلکو/چمکو	چمک	چمک	زلاند	درپش	جھرکہ	دمک
to glitter	درخشیدن	چلکڻوں/چمکڻوں	چمکڻو	چمکنا	زلیدل	ترپگ	جھرَ کنگ	دمکنا
asthma	آسم	ساہ جی بیماری	اُبھے ساھی	دمہ	ساہ لنڈے	ھیسک	اُبھساھی	دمہ
sprouting	دمیدن	ڈویل (گل)	پُنگردا	کھڑیاہویا	پونگہ	پڑگنگ	تج/پڑکنگ	دمیدہ
day	روز	ڈینھں/ڈہاڑو	ڈینہ	دن	وَرز	روش	دے	دن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sheep	گوسفند	ڏنبو	دنبہ	دنبہ	پسہ/گڈ	میش	میش	دُنبہ
tooth	دندان	ڏند	ڈند	دند	غاش	دنتان	دنتان	دندان
tooth (of saw)	دندانہ	ڏندا	ڈندا	دندانہ	غاشونکہ	دنتان	دنتان	دندانہ
free living	خوش گزرانی	خوشی کرنڑ	موجاں کرنو	نچّن ٹپّن	مزےکول	موج کنگ	موج کننگ	دندناتا
astonished	متحیر/مات	حیران/هکوبکو	حیران	ہکابکا/حیران	حریان/حیران	حریان/اَبکہ	اَ بکہ/باوتر	دنگ
tumult	آشوب	ڇيڙو/دنگو/فساد	فساد	دنگا/فساد	جگڑہ	پسات	جھیڑہ/جھگڑہ	دنگا
wrestle	کشتی	آکھاڙو/ميڙ	کشتی	کشتی/گھول	غیو	مَلَ	مَلَ/مڑ	دنگل
world	دُنیا	جهان/ جڳ	دُنیاں	جگ/دنیا	نڑئ	دنیا	دنیا	دنیا
worldly	جہانی/دنیوی	دنیاجو	دنیاوی	دنیاوی	دَنڑئ	دنیائی	دنیائی	دنیاوی
two	دو	ٻه/جفت	ڈوں	دو	دُوَہ	دو	اِرَٹ/دو	دو
stole	چادرنماز/روسری	پوتی/رَوَ	بوچھنڑ	دوپٹا	پڑونئے	سری	گد	دوپٹا
mid-day	نیم روز	ٻه پهر/منجهند	ڈوپہر	دوپہر	غرمَہ	نیم روچ	نیم روچ	دوپہر
decisive	مسلّم/قطعی	ٻه ٽڪر	وج وجاتے	دوٹوک	حتماً	حبرپک	پک	دوٹوک
face to face	دچار	ٻه چار	سامنڑیں	آمنے سامنے	مخامخ/مخ کیدل	دچار	دوچار/مون پہ مونی	دوچار
two fold	دوچندان	ٻيڻو/ ٻنو	ڈوڑا	دُرنڑا/دُگنڑا	دوہ وارہ/غبرگ	دوبہر	دُ تل	دوچند
biliteral	دوحرفی	ٻن اکرن وارو	دوحرفی	دوحرفی	دَ دوو تکو	دوحرپی	اِرا حَرفی	دوحرفی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
double-edged	دولبہ	بہ مُنھوں (خنجر)	ڈوں دھارا	دو دھارا	دوہ مخیزہ	دودپی	دوبائی	دودھارا
parting of the ways	دو راہی	بہ واٹو	ڈوراہا	دوراہا	دوہ لارے	دوراہی	دوکَسِری	دوراہا
double faced	دورو	ٻن رخن واری	ڈوں رُخی	دوُرخی	دَ دوَوَ مخو	دودیمی	دومونی	دوُرخی
two-sided	دورویہ	ٻنھی طرفن کھں	ڈوہاں پاسوں	دورویہ	دَ دوَ لارو	دوروئی	دوروَئی	دورویہ
pitch-fork	دوشاخہ	ٻن شاخن وارو	بیانگل	دوشاخہ	دوشاخہ	دوشاہ	دوشاخہ	دوشاخہ
shawl	شال	ٻن پڙن واری شال	دوشالہ	دوشالہ	دوشالہ	شالے	شال	دوشالہ
monday	دوشنبہ	سومر	سُونوار	سوموار/ پیر	دوشنبہ	دوشنبہ	دوشنبہ	دوشنبہ
yielding two crops a year	دو فصلی	بہ فصلی	ڈُوں فصلی	دو فصلی	دوہ فصلیز	دوموسمی	دو فصلی	دو فصلی
double-story	دوطبقہ	ٻن طبقن وارو	ڈُوں منزلہ	دومنزلہ	دوہ چتیز	دومنزل	دومنزلہ	دومنزلہ
double-barelled	دولول	ٻن نالین واری/ دونالی	ڈُوں نالی	دونالی	دوہ نلیز	دونالی	دولُوئی/ دونلی	دونالی
medicine	دوا/ دارو	دارُون/ دوا	دوا	دوا/ دارو	دارو	دوا	دارُو/ دوا	دوا
ink-pot	دوات	مس ڳپڙی	مسوانڑِیں	دوات	مشوانڑئی	سیاھی دان	مشواڑی/ دوات	دوات
permanance	دوام	ھمیشگی/ بقا	نِت/ ہمیش	ہمیش	تل	دائم	ساندہ	دوام
permanent	دائمی	ھمیشہ واری	دوامی	پکا/ دوامی	ترتلہ	دائمی	ساندئی	دوامی
confronting	دو بہ دو	آمھوں سامھوں	دوبدو	آمنے سامنے	مخ پہ مخ	دیم پہ دیم	مون پہ مون	دُوبَدُو
burdensome	ناگوار/ سنگین	ڈکھیو/ مُشکل	ڈُکھی/ اوکھی	مشکل	گران	سَکت	مُشکل/ ڈُکھی	دوبھر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
smoke	دود	دُونہوں	دھوں	دھواں	دُوھ/لوگے	دُون	دھونوں/موش	دُود
family	دودمان	وڈو قبیلو/ کٹنب	ٹبر	ٹبر	ٹبر/کٹم/کہول	کُٹم	کہول/ٹبر/ کٹومپ/خاہوت	دودمان
milk	شِیر	کھیر	کھیر	دُدھ	شودے/پَئی	شِیر	پاڵ	دُودھ
milky	شیری	کھیرساں بھریل	چِٹا/کھیرا	چِٹا/دُودھیا	دشودوپہ رنگ	شیرچک	پُروالی/چیٹن	دودھیا
period	دور	زمانو	زمانہ	ویلا/وقت	دَور	دَور	دَور/زمانہ	دَور
far	دُور	پرے	پرے	دُور/دُراڈے	لرے	دِیر	مُر	دُور
time	دوران	زمانو/وقت	ویلا/عرصہ	زمانہ/ویلا	دوران	وخت	مُد/وخت/زمانہ	دوراں
circulation	دوران	پھیرو/گردش	گردش	گردش	گرزیدل	پھیری وروک	پھیری/چرخ/اڑسینگ	دوران
farsighted	دُوراندیش	اگ وِیچار ینڈڑ	عقلمند	دانا بینا	دوراندیش	دُورچار	مُر اُروک	دُوراندیش
binoculers	دُوربین	پرے ڈسنڈڑ/دوربین	دُوربین	دوربین	دوربین	دور گند	دوربین	دُوربین
far-reaching	دوررس	پچپنڈڑ	دوررس	دوررس	لوڑخیال	دورمان	مُرسکا رسینگوکا	دُوررس
tour	سفر/مسافرت	دورو	دورہ	دورہ	دورہ	تروتاب	دورہ/دوڑہ	دورہ
remoteness	دُوری	پراہوں پندھ	دوری	دوری	لرےوالے	دوری	مُرّی	دُوری
run	دو	ڈوڑ	بھج	بھاج	منڈہ	تگ/تچ	دُڑیک/گوا/زم	دَوڑ
to cause to run	دواندن	ڈوڑائڑوں	بھجاونڑ	بھجانا	زغلول	تاچینگ	زم کرِفنگ/دُڑیفنگ گوکرِفنگ	دوڑانا
to run	دویدن	ڈوڑنڑوں	بھجنڑ	بھجنا	منڈہ وھل	رُمبگ	دڑیفنگ/گوکنگ/ زم کنِگ	دوڑنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
Hell	دوزخ	جہنم/نرگ	دوزخ	دوزخ	دوزخ	دوزہ	دوزخ	دوزخ
hellish	دوزخی	جہنمی	دوزخی	دوزخی	دوزخی	دوزھی	دوزخی	دوزخی
friend	دوست	یار/سنگتی	یار/سنگتی	یار/سنگی	دوست	دوست	سنگت/یار	دوست
friendly	دوستانہ	دوستانڑوں	یاری دے طور	سجناپا	یارانہ	دوستی	سنگتی	دوستانہ
friendship	دوستی	یاری/سنگت	یاری	پاری/سنگ	یاری	دوستی	سنگتی/یاری	دوستی
second	دوم	بیو	ڈُوجھا	دُوجا	ئبل	دومی	اِرَٹمیکو	دوسرا
second	دوم	ٻی	ڈُوجھی	دوجی	ئبلہ	دومی	اِرَٹمیکو	دوسری
shoulder	دوش	کُلھو	مونڈھا	مونڈھا/موڈھا	اوژہ	کوپگ	کوپہ	دوش
maidenhood	دوشیزگی	کنوارپنڑوں	کنوارُپنڑاں	کوارپن	پیغلتوب	جنیں چُکّی	مَسِڑی	دوشیزگی
maiden	دوشیزہ	کنواری	کنواری	کواری	پیغلہ	جنیں زھگ	ٹُولوکامَسِڑ	دوشیزہ
cross-breed	دو رگہ	گڈو/کمینڑو	دوغلا	دوغلا	دَرگہ	دورگ	دو رَغہ	دوغلا
wealth	ثروت	دھن	مال مڈّی	مال/مُڈی	دولت	دولت	مال مِڈِی/دولت	دولت
kick	لگد	اِٹ/پستی	ڈُولتی	دُلتی	لغتہ	لگت	لَغَت	دولتی
second	دوم	بیو	ڈُوجھا	دوجا	دویم	دومی	اِرٹمیکو	دوم
inferior	دون	کمینڑو	گھٹایا	کمینہ/شودھا	ادنیٰ/کم اصل	کم ذات	کم اصل	دون
twofold	دو برابر	ٻینڑوں/ٻٹو	ڈُوڑا	دونا	دوہ وارے	دوسر	دو بشخ	دونا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
couplet(poetry)	بیت (شعر)	دوہو	ڈوہڑا	دوہا	ٹپے/شعر	دوبندی شعر	دوھی	دوہا
cry for mercy	داد	ھاءِھاءِ	دوہائی	دہائی	بغارے	دانھ	دھاں/ زَمبھیر	دوہائی
twofold	دولا	بہ پُڑو	ڈوڑا	دوہرا	غبرگ	دو تَل	دو تَل	دوہرا
twofold	دولا	بہ پُڑی	ڈوڑی	دوہری	غبرگہ	دو تَل	دو تَل	دوہری
to milk	دوشیدن	ڈھنڑوں	ڈوہنڑ	چونڑا	لوشل	دوشگ	بیڑِنگ	دوہنا
ten	دَہ	ڈیہہ	ڈہ	دس	لَس	دہ	دہ	دہ
daily wages	مزد روزانہ	ڈیہاڑی	ڈہاری	دیہاڑی	دَ ورزے مزدوری/ دیاڑی	دیاڑی	دیاڑی	دہاڑی
mouth	دھان	مُنھ	موہنہ	مُونہہ/منہ	خُلہ	دپ	با	دہان
mouth	دھانہ	مُنھ	موہنہ	دہانا/منہ	خُلگے	دپ	با	دہانہ
world	دھر	زمانو	زمانہ	جگ/زمانہ	زمانہ	دنیا	زمانہ	دہر
repeat	تکرار کردن	دہرائڑوں	ولا آکھنڑ	دُہرانا	بیا کوَل	دوارگُشگ	وا پاہنگ	دہرانا
atheism	الحاد	دہریت	دہریت	دہریت	خدائے نہ منل	دھرخدائی	خداءِ مَنِنگ	دہریت
atheist	دھری	دہریو	دہریہ	دہ یہ	دَخدائے منکر	خُدانہ منوک	خُدانا منکر	دہریہ
fear	دہشت	ڈپ/خوف	ڈر	دہشت/خوف	ویرہ	بیم	داشت/بیم	دہشت
peasant	دہقان	ہاری	کسان	کسان	بزگر	دھقان	بزغر	دہقان
to ignite	آتش زدن	دہکائڑوں	بھڑکھاونڑ	بھڑکانا	اور تازہ کول	گوندارگ	خَاخَر لِکفنِگ	دہکانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to burn	افروزش	دہکنڑں/بھڑکنڑں	بھڑکنڑ	بھڑکنا	اور تازہ کیدل	سھرترگ	خاخَر تا َلکِنگ	دہکنا
fear	ترس	ڈپ/ھراس	ڈر	ڈر/خوف	ویرہ	درھگ	خُلیس	دہل
drum	ڈہل	ڈہل	دول	ڈھول	ڈول	ڈھل	دھول	ڈہل
be scared	ترسیدن	ڈہلجنڑں	ڈرنڑ	ڈہلنا/ڈرن	ویریدل	درھگ	خُلِنگ	دہلنا
threshold	آستان	چائنٹھ/ڈیڈھی	درسالھ	سردلی	چوکاٹ	چوکاٹ/چانٹ	چوکاٹ	دہلیز
mouth	دھان/دَھَن	مُنھں/وات	مُونہہ	مُونہہ/منہ	خُلہ	دپ	با	دہن
curd	ماست	دھونرو/ڈہی	ڈہی	دہی	مَستے	بَستگ	ڈھی/پرین	دہی
thatched roof	کاھگل بام	کچی چھت	کچی چھت	کچی چھت	کچہ چت	نزوریں سی	کچہ بامب	دھابا
metal	فلز	دھاتو	دھات	دھات	فِلِز	زیرزمینی مَتا	ڈغارائی ڈھکوکاوادانی	دھات
sharpness	تیزی	ھتھیار جی وڈھنڑں واری کنار	دھار	دھار	تیرہ والے	زِہ	تیزی	دھار
current	کودان	وہک/وہکرو	دھار	چشمہ	بہاندی اوبہ	بُن زِہ	موج/چُلک	دھارا
stripe	خط	لِیک/لکیر	دھاری	دھاری	لیکہ	لکیر	پٹی	دھاری
adopt	رسماً قبول کردن	اختیارکرنڑں	دَھارنڑ	دھارنا	اختیارَوَل	زیرگ	اِختیارکنِگ	دھارنا
roar	غریدن	بوکنڑں/رڑیون کرنڑں	بوکنڑ	دھاڑنا/بکنڑا	غُرّا مبار	نہرذیگ	غَنُو رِنگ	دھاڑنا
dacoit / thief	راہزن	دھاڑیل/ڈاکو	ڈاکو/دھاڑل	ڈاکو/ڈکیت	غل/ڈاکو	ڈُنگ	لیک/ڈُنگ	دھاڑی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
awe	ہیبت	دبدبو	رُعب	رُعب/دُھم	رُعب	نام	رُعب	دھاک
thread	نخ	دھاگو	دھاگا	دھاگہ	سپنڑسے	تند/بندیک	دَسک	دھاگا
paddy	شلتوک	ساریون/دھان	سریاں۔دھانج	دھان	شالی	ساری	ساری	دھان
dispute	نزاع	ریڑھ پیڑھ	دھاندل	دھاندل	جھگڑہ	جمیڑہ	جمیڑہ	دھاندل
wrangling	دادو بیداد	ریڑھ پیڑھ	دھاندلی	دھاندلی	بےایمانی	مکر بازی	بےایمانی	دھاندلی
light green	سبز کمرنگ	سارین جی رنگ جھرڑو	دھانجی	دھانی	سپک شین رنگ	سوزرنگ	گوَنکی	دھانی
attack	حملہ	ھلان/حملو	ہلا	دھاوا/چڑھائی	حملہ	اُرش	اُرش/جُلوء	دھاوا
spot	داغ	ڈچھو/داغ/اکو	داغ	داغ/داگ	داغ	پوڑنگ	داغ/ٹِک	دھبا
slap / thump	سیلی	چھنڑوں میں ھٹیل دھک	دھپڑ	چپیڑ/دھول	چپلاخہ	چپلک	چَپلہ/چَپانٹ	دھپا
dead drunk	مست	دُھت/لت	مست	ٹُن/مست	بنجی نشہ	سک نشہ	کَنگ/نشہ	دھت
to reproval	سرزنش	جُھڑ پھٹ	لعنت بجا	دھتکار	شرونہ	پاترپ	پٹ	دھتکار
to reprove	سرزنش کردن	پھٹکارنڑں	بھجاونڑ	دھتکارنا	شرول	بیھارگ	پٹ و لعنت کننگ	دھتکارنا
appearance	نمود	نمونو/انداز	دھج	دھج/ٹوہر	انداز	سَمبھگ	بیرِشت	دھج
shred	پارہ	ریڑھ	تھگوی/لیر	لیر/ٹاکی	ریشکی	ریڑ	ریڑا/رینگرو	دھجی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
jolt	تکان/ھل	لوڈو/جھٹکو	دِھکّا	دھکّا	ڈکہ	ڈکہ	دِھکہ	دھچکا
axle	محورِ چرخ	رکیل/ پکڑیل	دُھرا	دُھرا	اکسل	دُھرہ	دُھرہ	دُھرا
land	سرزمین	دھرتی	دھرتی	دھرتی / بھوئیں	زمکہ	گل زمین	دھرتی	دھرتی
religion	کیش	دھرم	دھرم	دھرم	مذہب	مہذب	مذہب	دھرم
situp	اقامہ کردن	دھرنڑں	دھرنا	دھرنا	پہ زور ناستے	ایرکنگ	ذورنا تولِنگ	دھرنا
body	بدنہ	دھڑ/لوتھ	دھڑ	سریر/جثہ	بدن	جون	جون	دھڑ
party	حزب	دھڑو/ٹولو	دھڑا	دھڑا/ٹولا	ڈلہ	بازی/مچی	ڈل	دھڑا
thud	صدای خفہ	دھڑام	دھڑم	دھڑم	پہ غڑب	گڈانمب	غڑامب	دھڑام
palpitation	خفقان	دھڑک	دھڑک	دھڑک/ دھڑکو	درزئے	حتر	دِریپ	دھڑک
fear	ترس	دھڑکو	دھڑکا	دھڑکا	ویرہ	تُرس	خُلیس	دھڑکا
palpitation	تپش قلب	دھڑکن	دھڑکن	دھڑکی	دَرزئے	دل درہ/ دِریگ	دِریپہ	دھڑکن
to palpitate	تپیدن	دھڑکنڑں	دھڑکنڑ	دھڑکنا	دَرَزیدل	درھلگ	دریپنگ	دھڑکنا
boldness	شجاعت	دھڑکو/زور	دلیری	دلیری	زڑَوَر توب	دِلاوری	دِلاوری	دھڑلا
five seers	پنج سیر ہندی (وزن)	دھڑی	دھڑی	دھڑی	وڑئ	دھڑی	دھڑی	دھڑی
woolen shawl	شال پشمی	تحلی اونی چادر	دُھستا	دُھستا	گرم سادر	چادر	چادر/شال	دُھستا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cause to sink	نشست کراندن	ٹھوکنڑں	گھسیڑن/زمبڑ	دھسانا	ځخول	گپینگ	شِت تنِنگ	دھسانا
push	ھل	دھکو	دِھکّا	دھکّا	دِکہ	تیلانک	دِھکہ	دھکّا
jostling / pushing	تنہ	دھک دھکاں	دِھکے دھوڑے	دھکے دھوڑے	دکہ	دھکاں دھوڑی	دِھک مُکھ	دھکم دھکّا
to jostle / to push	ھل دادن	دِھکوڈیڑں	دھکیلڑ	دِھکنا	دکہ وَرکوَل	تیلانک دیگ	دِھکہ تِنِنگ	دھکیلنا
be washed	شُستن	دھلجڑں	دھلڑ	دُھنیا	ونزل	شودگ	سِلنِنگ	دُھلنا
washing	شستن	دھوئارڑں	دھلاوڑ	دھوانا	ویڑَل	شودگ	سِلِنگ	دُھلانا
to cause to wash	شویاندن	دھوئارڑں	دھلوانا	دھلوانا	ویزوَل	شودائنگ	سِلِفِنگ	دھلوانا
remuneration for laundering	مُزدِشُستن	دُھلائی	دھلائی	دھلائی	پریوینزلومزدوری	شودگ مزد	سِلِفِنگ نامزوری	دھلوائی
roistering	شات وشودکردن	دھماچوکڑی	دھماچوکڑی	دھماچوکڑی	شور ماشور	جگّا گوکار	دَمچڑ/ہڑگھستائی	دھماچوکڑی
sound of explosion	صدای انفجار	دھماکو	دھماکا	دھماکا	دَرَز	ترھکا/تراک	دَرَمبہ/ٹکا	دھماکا
thump	توسری	کڑکو	دھبکار	دھمک	دربے	تراپ	دَرَمب	دھمک
threaten	ترساندن	دھمکائڑں	دَھمکاوڑ	دھمکانا	ویرَوَل	ٹُرسینگ	خلیفنگ/دھڑکو تننگ	دھمکانا
throb	تپیدن	دھمکڑں	دھمکڑ	دھمک جانا	پہ غرب وَھل	ترانگ	دِرپیفنگ	دھمکنا
threat	تہدید	دڑکو	دھمکی	دھمکی	اختار/دڑکہ	پاتراپ	دھڑکو	دھمکی
wealth	ثروت	دھن	دھن	دھن/پیسہ	دولت	زَر	دولت	دَھن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
assiduity	تدرب	دھن	دُھن	دُھن	خیال	چُرت	چُرت	دُھن
haze	مِہ	دھند	دھند	کورا/دھند	خوُپ	مُج	مُج	دُھند
avocation	کارفرعی	دھندو	دھندا	دھندا	کارکسب	کِسب	کِسب	دھندا
hazy	تیرہ	دھندلو	بتماں	نماں	تیارہ	مُجی	مُجی	دُھندلا
twilight	فلق	میرانجڑو	وَڈاویلا	سوجھلا	سپیدے چاؤدَنہ	دھنزوتہار	بتر پہ/اسپیدہ نادمہ	دُھندلکا
to sink	فرورفتن	کُپی وجنڑوں	دھسنا	دھسنا/کھبنا	ڈُبیدل	ایرزوگ	مین اِتنگ	دھنسنا
rainbow	قوس رنگی	ست رنگی پانک	پینگ	اسمانی پینگھ/ ست رنگی پینگھ	سرہ ذرغونہ	درین	بلسم/بی بی نا گندار	دھنک
to card	پنبہ زنی	کھ بجنڑ	پنجنڑ	پنجنا	پَنبہ ٹکول	پنجگ	پنجارِنگ	دھنکنا
to card	پنبہ زدن	کھ بجنڑ	پنجنڑ	پنجنا	پَنبہ ٹکول	پنجگ	پنجارِنگ	دُھنا
rich	ثروت مند	دھنڑیں	دھنی	دھنی/شاہوکار	دولت مند	ھستومند	ازگار	دَھنی
coriander	گشنیز	دھانڑاں	دھانڑیں	دھنیا	گشنیز	گیشنیچ	کِسنیچ	دَھنیا
carder	پنبہ زن	پیجارو	پنجارا	پینجا	پَنبہ ٹکوونکی	پنجوک	پنجاروک	دُھنیا
smoke	دود	دونھوں	دُھوں	دھواں	دُدھ/لوگے	دوت	دونھوں	دھواں
sooty	دودہ ای	دونھان	دو آنکیا ہویا	دھوانکیا	دُودلئے	پُرین	جلتی	دھوانسا
laundress	زن رخت شوی	دھوبنڑاں	دھوبنڑ	دھوبن	دوبئ	دوبی جنین/ گد شود (جنین)	دھوبی نازیفہ	دھوبن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
laundry man	رخت شوی	دھوبی	دھوبی	دھوبی	دوبی	دوبی/گدشود	دھوبی	دھوبی
sun shine	آفتاب	اُس	دُھپ	دُھپ	نمر/پتاوء	روتاپ	دےمون	دھوپ
waist-cloth	لُنگ	دھوتی	دھوتی	دھوتی	لنگ	چرِک	لانک	دھوتی
deceit	فریب	دھوکو	دوکھیا	دھوکھا	دھوکہ	دُروھ	دُروھ	دھوکا
dust	گرد و غُبار	دھوڑ	دُھوڑ	دُھدل/دھوڑ	دُوڑہ	دنز	دھوز/گوز/پلک/دنز	دھول
fisticuffs	جنگ مُشت	تھپھا تھوپھی	گھلا بُجہ	دھول دھپا	سوک سپیڑہ	دھکودھوڑا	پنجہ بُونڈھا	دھول دھپا
slap	سیلی	دھک	دَھپ	دھرول	ساپیڑہ	شہمات	چپلہ/شامات/چاپٹ	دھول
fame	شہرہ	دھوم	دھج	دھم	شورشار	نام	پن	دھوم
threatening	تھدید	دھمکی/دڑکو	دھونس	دھونس	اختار/دڑکہ	گرز	دھڑکو	دھونس
bellow	دم (درآہنگری)	دھنوڑی	پھوکنڑیں	پھوکنی	بنئی	دموک	دھموک	دھونکنی
fumigation	تدخین	دوھونڑی	دھونڑیں	دھونی	دُودہ وَل	دُونہو	دُونڑی	دھونی
attention	توجہ	دھیان/توجہ	دھیان	دھیان	پُرت	دِلگوش	توجہ/پُرت	دھیان
slowly	آہستہ	آہستے آہستے	ہَولے ہَولے	ہولے ہولے	رو رو	سُبک سُبک/ازم ازم	مدان مدان/سُبک سُبک	دھیرے دھیرے
slow	آہستہ	دھیمو/آہستے	جھکا/ہولا	مٹھا/ہولی	سُست	سُبک	مدانا/مدہ/سُبک	دھیما
stout	محکم	دھنگ/تحلمو متارو	تگڑا	تگڑا	مزی/تکڑہ	طاقت ور/شکم	دبنگ/ٹٹ	دھینگ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fisticuffs	جنگ بامُشت/ دست ویقہ	دَھک بَجُو	لڑائی بھڑائی	مار کُٹائی	دَسوکانو جنگ	لٹوکٹ/ جنگ	لَٹ کُٹائی/ کوٹنگ/ٹھوسابازی	دھینگامشتی
lamp	چراغ	ڈِئیو	ڈِیوا	دیوا	ڈِیوہ	ڈِیوا	ڈِیوا	دیا
country	دیار	ڈیہہ/ دیس	مُلک/ دِیال	دیس/ ملک	مُلک	مُلک	دیار/مُلک	دیار
generous	سخاوتمند	سخی	سخی	سخی	سخی	دیَان	سخی	دیالُو
honesty	دیانت	ایمانداری	ایمانداری	دیانت	راستی	ایمانداری	ایمانداری	دیانت
preface	دیباچہ	دیباچو	پہلی گالھ/مُنڈھ	مُنڈھلی گل/ پہلی گل	دَکتاب سریزہ	سرگال	سرگال	دیباچہ
lamp	چراغ	ڈیو	ڈِیوا	دیوا	ڈیوہ	بتّی	بتّی	دِیپ
lamp	چراغ	دیپک	ڈِیوا	دیوا	ڈِیوہ	کسانیں بتّی	ڈِیوا	دِیپک
blood-money	دیت/خون بہا	خون بھا	ڈنّ	ڈنّ	خون بہا	حون	خوُن بہا	دیَت
dark	دیجور	کارو	اندھارا	ھنیرا	تیارہ	تہارمہہ	تارمہ	دیجُور
seeing	دید	نگاہ/نظر	دید	دید	دیدن	دید	دید	دِید
sight	دیدار	درشن/جلوو	جلوہ	درشن/ دیدار	دیدن	گندوک	دیدار	دِیدار
eye	دیدہ/چشم	اکھ جودوڈو/ اکھ	اکھ	اکھ/ نین	سترگہ	دیدگ/ چم	دِیدہ/فن	دِیدہ
ogle	گردن کلفتی	بیباکی/ بی حیائی	دیدہ دلیری	دھھائی/ دیدہ دلیری	سپین سترگی	دیدگ دلیرا/ جواں مردی	خن خث	دیدہ دِلیری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
discerning	دیدہ وَر	ھوشیار	اکھیں والا/ دانا	دانا بینا	سترگہ ور	پُہہ	پُہہ	دِیدہ وَر
monastry	دیر	بُت خانو	بُت خانہ	بت خانہ	بُتخانہ	بُت خانہ	بُت خانہ	دیر
delay	دیر	اویر/اویل	دیر	دیر/چر	ناوَخت	دیر	اُرے	دیر
old	دیرینہ	پرانڑوں	پُراناں	پرانا	پخوانے	دیرِیگیں	اُرےنَا	دیرینہ
country	کِشوَر	ڈیہہ/ ملک	ڈیس	دیس	دیس/مُلک	ڈیھ	دیس/مُلک	دیس
exile	جلای وطن	ڈیہہ نِکالی	ڈیس نِکالی	دیس نکالا	شڑل	دراں ڈیھ	دیس بَدَر	دیس نکالا
indigenous	بومی	ڈیہہ جو/ملکی	دیسی	دیسی	دیسی/ملکی	مُلکی	دیسی	دیسی
care	نگھداری	سنبھال	نگرانی	سانبھ سنبھال	کتَل	دلگوش	خیالداری/ سارسنبھال	دیکھ بھال
see	دیدن	ڈسڑوں	ڈیکھنڑ	ویکھنڑا	کتَل	گِندَگ	اُرِنگ/خَنِتگ	دیکھنا
big pot	دیگ	دیگ	دیگ	دیگ	دیگ	دیگ	دیگ	دیگ
small pot	دیگچہ	دیگڑو	دیگڑا	دیچکا	دیگچے	دیگک	دیگڑی	دیگچہ
small pot	دیگچہ	دیگڑی	دیگڑی	دیچکی	دیگچے	دیگک	دیگڑی	دیگچی
other	دیگر	بی/ بیو	بیا	ہور	بل	دومی	پین	دیگر
termite	موریانہ	اُڈوہی/اُترو	سِوِی	گھُن/سیونک	وینان	ریزم/رمیز	خُورہ	دیمک
religion	دین	دین/ مذہب	دین	دین/ مذہب	دین	دین	دین	دین

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
giving	داد	بخشش/ڈات	ڈت	بخشیش	ورکڑہ	دات	تِس	دَین
to give	دادن	ڈینڑوں	ڈیونڑ	دینڑا	ورکوَل	دَیگ	تِتِنگ	دینا
Dinar	دینار	دیناجر	دینار	دینار	دینار	دینار	دِینار	دینار
giant	آدمِ ھیکل دار	دیو/راکاس	دیہ	دیو	دیو	دیہہ	دیو	دیو
wall	دیوار	دیوار/بھت	گندھ	کندھ	دیوال	دیوال	دیوال	دیوار
insolvency	درماندگی مالی	ڈیوالو	ڈوالہ	دیوالہ	ڈیوالہ	ڈیوالا/گھگ	ڈیوالہ	دیوالہ
Devali	جشن چراغاں	ڈیاری/چراغاں	ڈیوالی	دیوالی	اختر/دیوالی	دیوالی/ڈیوالی	دیوالی	دیوالی
insolvent	درماندہ مالی	تمام مفلس	ڈوالہ	دیوالیہ	ڈیوالہ	پُرسکیں	ڈیوالہ	دیوالیہ
political works	دیوان	دیوان	دیوان	دیوان	دیوان	دیوان	دِیوان	دیوان
insanity	دیوانگی	چریائی/جنون	دیوانگی۔ پگلپ۔ پاگل پن	جھل پُنا	لیونتوب	گنوکی	گنوکی	دیوانگی
insane	دیوانہ	دیوانو/چریو	پاگل	جھلاّ	لیونے	گنوک/دیوانگ	گنوک	دیوانہ
civil court	دادگاہِ مدنی	دیوانی	دیوانی	دیوانی	دیوانی/لیونتوب	دیوانی	دیوانی	دیوانی
deity	برگزیدۂ الٰہی	دیوتا	دیوتا	دیوتا	دیوتا	دیوتا	دیوتا	دیوتا
cedar	سروآزاد/دیودار	دیال	دیار	دیار	سبر	درچکے	دیار	دیودار
brother in law	برادرزن	ڈیر/مڑس جو ننڈھو بھاءُ	ڈیر	دیور	اَخشے	وسِرک	خاسپَر	دیور

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sister in law	خواہرزن	ڈیریانڑیں	ڈیرانڑیں	درانی	نخشینہ/یور	ڈبیکیچ	ڈبچنیخ	دیورانی
temple	بُتکدہ	مندر/عبادت گاہ	مندر	مندر	وڑوکے درمسال	کسانیں مندر	مَندَر	دیول
village	دِہ/روستا	گھنڑواں گوٹھ	وستیاں	پنڈ/گراں	کلئے	دیات/کلگ	خلق/ڈیہہ	دیہات
villager	دہ نشین/روستیالی	گوٹھانڑوں	دیہاتی/وَستی دا	پینڈُ	کلیوال	کلگی	خلقی/ڈیہی	دیہاتی

ڈ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pond	حوض	ڈُبو/تلاءُ	تلاہ	تلا	ناور	تلاپ	تلاپ	ڈابر
cork / stopper	سردابہ	بُنجھی	ڈھک	ڈاٹ	بندونی	میخ	بُنجی	ڈاٹ
flock	گلہ	پرو/ولر	وَلھر	ڈار	دَمارغانوسیل	وَلّر	وَلّر	ڈار
jaw-tooth	آروارہ دندان	ڈاڑھ	کھکھاڑ	داڑھ	دَ زامہ غاش	آش	ہَڑَب دندان	ڈاڑھ
post	پُست	ٹپال/خط پٹ	ڈاک	ڈاک	ڈاک	ڈاک	ڈاک	ڈاک
dacoity	راہزنی	دھاڑو	ڈاکا	ڈاکا	داڑہ	دُزّی	ڈُنگی	ڈاکا
dacoit	راہزن	دھاڑیل	ڈاکو	ڈاکو	داڑہ مار	ڈُنگ	ڈُنگ	ڈاکو
branch	شاخہ	ٹاری	ٹِنگلی	ٹاہنی	شاخ	تاک	شاخ/تاک	ڈال
postman	نامہ رسان	ٹپالی	چٹھی رساں	ڈاکیا	ڈاکی	ڈاک آر	ڈاکیا	ڈاکیا
pour	ریختن	وجھنڑوں/رکھنوں	گھتنڑو	پاونڑ/پانڑا	اَچَول	مان کنگ	شاغِنگ	ڈالنا
branch	شاخہ	ٹاری	سُوکھڑی	شاخ/لگر	سانگہ	شمب	شمب	ڈالی
chide	غرولند	تڑی/چھڑب	دھڑکا	دبکا	تَرَٹنہ	دَرپھ/بیہار	غُورَانٹ	ڈانٹ
to chide	غرولند کردن	چھڑبنڑں/ ڈڑکاڈنڑں	دھڑکاونڑ	دھمکاون/ڈانٹن	تَرَٹَل	حیمردَیگ	غُورانٹ تِتِنگ	ڈانٹنا
landmark	نشان مرزی	ڈنڈو/ڈھکو	حدبناں	حد	حد	حد	دنگ	ڈانڈا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
hill-top	قلہ کوہ	جبل جی اُتاھیں چوٹی	ٹوس	ڈانگ/ٹیسی	دَغونڈیَ سُوکہ	کوہِ سر	شک/ٹوُل	ڈانگ
unsteady	بی ثبات	دربدر/اُبتر	بُرے حال	ڈانواں ڈول	بےٹکاوہ	سرگردان	سرگڑدان	ڈانواں
witch	عجوزہ/ساحرہ	ڈائڑں	ڈین	ڈین	کوڈگرہ	جاٹو	جاٹو/ڈاہنڈ	ڈائن
box	مظروف قوطی	دبو/ڈبو	ڈبا	ڈبا	ڈبے	ڈبا	ڈبا/ڈولی	ڈبا
to fill with tears (eyes)	اشکبار کردن	اکھیں میں لُوک بھر جی اچڑں	ہنجوں تراونڑ	ڈبڈبانا	دَاشکے کیدل	چم پُر اَرس	غول غول مَتِنگ	ڈبڈبانا
dive / dip	غوطہ	ٹبی/غوطو	ٹبی	ٹبھی	پہ اوبو غوطہ کوَل	بڈّ	ٹبی	ڈبکی
drown	غرق کردن	بوڑنڑں/غوطوڈیڑں	بوڑنڑ	ڈوبنڑا	ڈوبول	بڈدیگ	ڈبّیفنگ	ڈبونا
small box	کوچک مظروف قوطی	ننڈھڑی دبلی	چھوٹی جہی ڈبی	ڈبی	ڈبئ	ڈبلی	دبکی	ڈبیا
to rebuke	سرزنش کردن	جھنڑں کنڑں	دھرکاونڑ	جھڑکن	تَرٹل	ترسینگ	پٹ وَمُٹ	ڈپٹنا
to stand still	ایست	جمڑں/کھپڑں	تکڑا تھی ونجڑ	ڈٹ جانڑا/اڑن	ڈدریدَل	اوشتگ	سَلینگ	ڈٹنا
fear	ترس	ڈپ/ڈج/خوف	ڈر	ڈر	ویرہ	تُرس	خُلیس	ڈر
to frighten	ترساندن	ڈیجارنڑں	ڈراونڑ	ڈرانڑا	ویرَوَل	ترسینگ	خُلیفنگ	ڈرانا
frightful	ترسناک	ڈیجاریندڑ	ڈراکلا	ڈرونڑا	ہیبت ناک	تُرسناک	خُلیفوک	ڈراؤنا
coward	ترسو	ڈجڑوں/بزدل	ڈڑو	ڈراکل	ویریدونکے	تُرسوک	خُلوک	ڈرپوک
be frightened	ترس داشتن	ڈجڑں	ڈرنڑ	ڈرنڑا	ویریدَل	ترسَگ	خُلینگ	ڈرنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to sting	گزیدن	ڈنگنڑوں	ڈنگنڑ	ڈنگنڑوا	چیچل	ڈَنگ جَنگ	ڈَنگ خلِنگ	ڈسنا
tabor	طبل کوچک	دف/ دپھ	دف	دف/ دپھ	ڈولکے/ دریا	کیسل	ڈمبکی	ڈف
belch	آروغ	ڈکار/اوگرائی	ڈکار	ڈکار	ارڑے	گارت/ باکار	گاڑتہ	ڈکار
to belch	آروغ زدن	اوگرائی ڈیڑوں	ڈکار ڈیونڑ	ڈکارنا	ارڑے کشل	گارتگ/ باکارگ	گاڑتِنگ	ڈکارنا
dacoit	راہزن	دھاڑیل	ڈکیت	ڈکیت/ ڈاکو	داڑہ مار	ڈُنگ	ڈُنگ	ڈکیت
dacoity	راہزنی	دھاڑو	ڈکیتی	ڈکیتی	داڑہ	دُزّی	ڈُنگی	ڈکیتی
step	گام	وڈو قدم/ وِک	بلانگ/ قدم	قدم/ اُلانگھ	گام	گام	گام/ پڑ ینگ	ڈگ
drum	کوس	ڈھیکی/ دُہلڑی	ڈوڑوں	ڈُگڈگی	ڈولکے	ڈُگڈگی	ڈُگڈگی	ڈُگڈگی
path	جادہ	رستو/ دگ	ڈگر	لانگھا/ راہ	لارہ	دگ	کسَر	ڈگر
to stagger	گیج خوردن	لڈنوں/ ڈکنڑوں	تھڑکنڑ	ڈولے کھانا/ ڈولنا	کوڑوَوڑ تَلَل	تَرگ	مجگل ہَلِنگ	ڈگمگانا
lump	کلوخ	وڈو ٹکرو	ڈَلھ/ بھک	ڈھلا	لویہ ٹوٹہ	ٹکُر	ڈِک/ پوڈ	ڈلا
lump	کلوخہ	ننڈھو ٹکُر	ڈَلی	ڈھیلی	ٹوٹہ	ٹکُر	ٹکُر	ڈلی
glitter	درخشندگی	چمکنوں/ جرکنڑوں	چمکنڑ	چمکنا	زلیدل	چلکگ	جھرَ کِنگ	ڈلکنا
basket	سبد	ڈلھی/ ننڈھڑی ٹوکری	ٹوکری	ٹوکری	وَڑہ ٹوکرئی	سَپتک	گٹور	ڈلیا
hour glass-like drum	طبلِ کوچک	ڈھیکی جو ہک قسم	ڈوڑوں	ڈگڈگی/ ڈھولکی	ڈولکئی	کسانیں ڈولک	ڈمبکی	ڈمرو
stalk	ساقہ	ڈانڈی	ڈنڈل	گندل/ ڈنڈل	ڈنڈر	قَمب	قَمب	ڈنٹھل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
penalty	جریمہ	ڈنڈ/چٹی	ڈنڈ	ڈَنّ	جُرمانہ	ڈنڈ	ڈنڈ/چٹی	ڈنڈ
rod	چوب	ڈنڈو	ڈنڈا	ڈنڈا	کوتک	لَٹ	لَٹ	ڈنڈا
lever	دستہ	ڈنڈی	دستہ	ڈنڈی/ہتھی	ڈنڈئی	دَستک	دَستہ	ڈنڈی
sting	نیش	ڈنگ	ڈَنگ	ڈنگ	نیش	ڈَنگ	ڈَنگ/نیش	ڈنک
kettle-drums	نقارہ	ڈونکو	نغارہ	نقارہ/ڈنکا	نغارہ	دَمامہ	دَمامہ	ڈنکا
cattle-herd	دام	مال ڈھور/حیوان	ڈنگر	ڈنگر	حیوان	سہدار	سادار/گوزم	ڈنگر
to drown	غرق شدن	ٻڏڻ	ٻڈݨ	ڈُبنا	ڈوبیدل	ٻڈّگ	ڈُبینگ	ڈوبنا
pod (poppy)	کوکنار	ڈوڈو	ڈوڈا	ڈوڈا	کوکنار	ڈوڈا	ڈوڈا/کوکنار	ڈوڈا
starched thread	نخ آہار زدہ	ڈور	ڈور	ڈور	مزے/تار	تند	چٹ	ڈور
cord	ریسمان	ڈورو	سُتلی۔رُدستری	ڈور	مزے	بندیک	چٹ	ڈورا
striped muslin	موسلین خط دار	ڈوریو	ڈوریا	ڈوریا	لکی والا ٹکر	لیکی گدے	لکیر دار چخ	ڈوریا
bucket	دول	ڈول	ڈول	ڈول	ڈول	ڈول	ڈول	ڈول
mode	طرز	ڈھنگ/نمونو	ڈھب	ڈھنگ/طریقہ	ڈوَل	ڈول	ڈول	ڈوَل
sedan chair	تخت روان/محمل	ڈولی (پالکی)	ڈولا	ڈولا/ڈولی	ڈولئی/کجاوہ	پلت	کجاوہ	ڈولا
to shake	تکان خوردن	رولڑوں/لڈنوں	ڈولݨ	ڈولنا	شوریدل	لڑِنگ/لڈگ	لڑمگ/لوڈونگ	ڈولنا
sedan (bride)	تخت روان عروس	ڈولی	ڈولی	ڈولی	ڈولئی	موجری سواری	کجاوہ	ڈولی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
low-cast entertainer	مرد پست فرقہ تفریح دھندہ	لنگھو	میراثی	مراثی/ڈوم	ڈم	ڈومب	ڈومب	ڈوم
woman low-caste entertainer	زن پست فرقہ تفریح دھندہ	لنگھیانڑی	مراثڑ	ڈومنی/مراثن	ڈمہ	ڈومب	ڈومب	ڈومنی
wooden ladle	ملاقہ چوبی	ڈوئی	ڈوئی	ڈوئی	دلرگی کاچغہ	ڈوئی	ڈو	ڈوئی
pool	استخر	تلاءُ	تلاہ	چھپڑ	ناور	تلاپ	تلاپ	ڈہر
encouragement	امید	آتھت/تسلی	حوصلہ/ہمت	تسلی/حونصلہ	ڈاڈ	تسلا	سیبو	ڈھارس
shield	سپر	ڈھال/سپر	ڈھال	ڈھال	سپر	اِسپر	اِسپر	ڈھال
to cast	قالب	اوتڑوں/وجھڑں	ڈھالنڑ	ڈھالنا	پہ قالب کے جوڑ ول	قالب کنگ	غالف کننِگ	ڈھالنا
to cover	حِفظ کردن	لِکائڑوں/ڈھکڑوں	کجنڑ	ڈھکنا	پٹول	ڈگک	ڈھکِنگ	ڈھانپنا
skeleton	اسکلت	ڈانچو/پنجرو	کرنگا	ڈھانچہ	داڈوخاکہ	پنجر	پنجر	ڈھانچ
to cover	حِفظ کردن	ڈھکڑوں/لکائڑوں	کجنڑ	ڈھکنڑا/کجنڑا	پٹہ وَل	چیر دیگ	ڈھکِنگ	ڈھانکنا
two and a half	دونیم	اڈھائی	ڈھائی	ڈھائی	دوہ نیم	دونیم	دونیم	ڈھائی
style	سبک	ڈھنگ/ڈھب	ڈھب	ڈھنگ	ڈَول	ڈول	ڈول	ڈھب
nut	مہرہ	ڈِبری	ڈِھبری	ڈِھمری	ڈبری	نٹ	نٹ/پُوزہ	ڈھبری
fat and ungainly	فربہ وزشت	سُست	ڈُھڈھر	ڈھُبس	ٹپوس	بیکار	پھ سڑا/ٹپوسک	ڈھبس
shamelessness	بی شرمی	بے حیائی/ضِد/گستاخی	بے شرمی	ڈیٹھ پُنا	بے شرمی	بے حیائی	ڈھیٹی/ہِٹی/خُن شیفی	ڈھٹائی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
emaciated	لاغر	ہڈین جوڈھانچو	ہڈیاں داپنجرا	ڈھینگر/پنجر	ڈنگر	نزور	لاغر	ڈھچر
path	راہ۔جادہ	وڈوررستو/ڈھنگ	رَہ/رستہ	لانگھا/راہ	لار	راہ	کسر	ڈھرا
lid	سرپوش	ڈَھک/ڈھکنڑوں	ڈھکنڑ	ڈھکنا	سرپوش	دَپی	بائی/دَب گر	ڈھکنا
deception	فریب/دروغ شاخدار	دھوکیبازی/فریب	ڈھکوسلا	ڈھکسلا	دھوکہ	تہیچ	دُروھ	ڈھکوسلا
slope	سرازیری	لاہی/جُھکانڑں	ڈھلوان/جھکاڑ	لہائی	ژوروالے	جہلگ	شِوَہ	ڈھلان
to forging	ساختن	سانچی میں وجھی ٹھہرائنڑں	ڈھلاونڑ	ڈھلانا	قالب کے جوڑَول	قالب کنگ	غالف کنِگ	ڈھلانا
carriage	حمل ونقل	ڈھوہارانڑی	ڈُھوائی	ٹھلائی	وڑل	ڈوھگ	ڈوھِنگ	ڈُھلائی
to cause to spill	ریختاندن	ریزہنڑں/لاہنڑں	وَہاونڑ	ڈھلکانا	تویَول	سرریچگ	ڈیرکرِفنگ	ڈھلکانا
to slip down	لغزیدن	لڑنڑں/لھنڑوں	رِڑھنڑ	ڈھلکنا	ښکیدل	رِشگ	لَغوشت ہلِنگ	ڈھلکنا
to roll down	غلتاندن	رڑھنڑوں	رِڑھنڑ	ڈھلکنڑا/لمکنڑا	غرزیدل	رِڑگ	رِڑِنگ	ڈُھلکنا
sloping	سراشیب	جُھکیل	ڈھلوان/ڈھلان	اُترائی	ڈڈہ	جہلگ/ایرکپ	تِکہ/مون شیفی	ڈھلوان
to totter	تلوتلوخوردن	لڈندڑائنڑوں	ڈِھل مِل کرنڑ	ڈھلملانا	کوژووژ تَلَل	لرزگ	لُڈِنگ	ڈھلملانا
to cause to carry	انتقال دادن	ڈھوئارائنڑ	ڈُھواونڑ	ڈھلوانڑا	بارول	چِست کنائینگ	ڈوھفِنگ	ڈھلوانا
proclamation by beat of drum	اعلام	ڈھنڈھورو/پڑھو	ڈھنڈورا	ڈھنڈورا	ڈنڈورہ	جار	پاڑو/ڈھنڈورہ	ڈھنڈورا
crier	طبل زن/دہل زن	ڈھنڈھوروڈینڈڑ	ڈھنڈورچی	ڈھنڈوری	ڈنڈورچی	جارچین	پاڑوئی/ڈھنڈورئی	ڈھنڈورچی
manner	سبک	ڈھنگ	ڈَھنگ	ڈھنگ	لارہ چارہ	اَنکل	ڈَول	ڈھنگ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cattle	دام	ڈھور	ڈھور/ڈنگر	ڈھور	حیوانان	جاناوَر	سادار	ڈھور
drum	کوس	ڈُہل	ڈھول	ڈھول	ڈھول	ڈُھل	دھول	ڈھول
small drum	کوس کوچک	ڈھولک	ڈھولک	ڈھولک	ڈولکے	ڈھلک	ڈھولک	ڈھولک
small drum	کوس کوچک	ڈھولکی	ڈھولکی	ڈھولکی	کشنئے ڈولکے	ڈھلک	ڈھولکی	ڈھولکی
to carry	بُردن	ڈھوئڑں	ڈھوونڑ	ڈھونڑا	وڑل	بارگشگ	ڈوہنگ	ڈھونا
to seek	جُستجو کردن	گولہنڑں	گولھنڑ/گولنڑ	لبھنا/بھالنا	لٹول	پَٹگ	پَٹِنگ	ڈھونڈنا
hoax	فریب آمیز	ڈھونگ/مکر	ڈھونگ	ڈھونگ	چل ول	دروہ جار	پلمینہ/نیمون	ڈھونگ
shameless	بی‌شرم	ضدی/بیشرم	ڈِھیٹھ	ڈھیٹھ	سپین سترگے/ بےقرمہ	چَم جھل	اِگ/خن ٹپ/ڈبو	ڈھیٹ
heap	کومہ	ڈھیر/ڈِھگ	ڈھیری	ڈھیر	ڈھیریَ/کوڑہ	ڈھِگ/حاکوٹ	اَپیت/کوڑ	ڈھیر
loosening	شل کردن	ڈھر/ڈِھل	ڈِھل	ڈِھل	سُستوَل	شُلّی	سُست تونگ/ یَلَہ	ڈھیل
loose	شل	ڈھرو/ڈھلو	ڈھلاَ	ڈھلاَ	سُست	سُست	ڈِلاَ/یَلَہ	ڈھیلا
clod	کلوخ	دوڈو	ڈِلھ	ڈھیم/روڑا	لوٹہ	پوڈ	پوڈ	ڈھیلا
dwelling	ماوا	دیرو/رھڻ جو ھنڌ	دیرا	ڈیرا	دیرہ	ھند	ہند	ڈیرا
one and a half	یک و نیم	ڈیڈھ	ڈڈھ	ڈیڑھ/ڈیڈھ	یونیم	یک و نیم	یک و نیم	ڈیڑھ
stature	قامت/ھیکل	ڈیل	جُسا/جُثہ	جُثہ	صورت	ڈیل	ڈیل/ھاٹھی	ڈیل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
bulk	جُثہ	قدکاٹھی/ہاٹھی	ہڈبُت	قدکاٹھ	قد و قامت	ڈیل و ڈول	ھاٹھی	ڈیل ڈول
boasting	لاف	ڈاڑ/بٹاک	بڑ/ڈینگ	لاپھ/گپ	لافِہ	لاف/بٹاک	ٹکاف	ڈینگ
one and a half	یک و نیم	ڈیڈھو	ڈیڈھا	ڈیوڑھا	یوہ‌نیم	یک و نیم	یک و نیم	ڈیوڑھا
one and a half	یک و نیم	ڈیڈھی	ڈیڈھی	ڈیوڑھی	یوہ‌نیمہ	یک و نیم	یک و نیم	ڈیوڑھی
enterence	ورودیہ	ٹھمبو/درگاھ	ڈیڈھی	ڈیوڑھی	ڈیوڈیَ/دربند	تاک	چوکاٹ	ڈیوڑھی

ذ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
caste	ذات	نسل/ذات	ذات	ذات	ذات	ذات	ذات	ذات
taste	ذائقہ	ذائقو/مزو/سواد	سواد	سواد	خوند	تام	مزہ/تام	ذائقہ
slaughtering	ذبح	کُہوں/حلال کرڻ	ذبح	ذبح	حلال	حلال	حلال	ذبح
sacrificed	ذبیحہ	حلال کیل	کُٹھیا ہویا	حلال	حلالہ	حلال	حلال	ذبیحہ
store	ذخیرہ	ذخیرو	ڈھیری	ذخیرہ	جمع	اَنبار	کوڑ/اَپیت	ذخیرہ
a little	یک کمی	ذرو	تھوڑا	بھورا	لږ	تش	ذَرَس	ذرا
particle	ذرہ	ذرڑو	ذرّہ	ذرہ	ذرہ	ذرّا	ذَرّس	ذرّہ
means	ذریعہ/وسیلہ	ذریعو/وسیلو	وسیلہ	وسیلہ	وسیلہ	سَوَب	وَسیلہ/سَوَب	ذریعہ
chin	زنخدان	کاڈی	کھاڈی	ٹھوڈی	زنہ	کاڈی	ذنو/کاڈی	ذقن
segacity / acumen	ذکاوت	تیز ذھانت	سمجھ	تیز دماغی	ہوشیاری	رُژن	ہوشاری	ذکاوت
mention	ذکر	بیان/گالھ/ذکر	گالھ/ذکر	ذکر	ذکر	یات	ذِکر	ذِکر
shrewed	زِیرک	ذہین/ھوشیار	عقلمند	ہشیار	ہوشیار	سیانڑا	ہوشار/سیانڑا	ذکی
meanness	پستی	بدنامی/توھین/خواری	خواری	خواری	رزیل توب/ رزالت	رُزوائیگی	ذلالت	ذلالت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
dishonour	بی احترامی	بی عزتی	خواری	ذلت	ذلت	کم شرپی	ذلیلی/ بےمیاری	ذلت
dishonoured	ذلیل	خوار/ بدنام	ذلیل	خوار/ بدنام	ذلیل	رزوا	ذلیل/ بےمیار	ذلیل
responsibility	ذمہ	ذمو	ذمہ	ذمہ	ذمہ	ذمہ	ذمہ	ذِمہ
responsible	ذمہ وار	ذمیدار/ ذمیوار	ذمہ وار	ذمہ وار	ذمہ وار	ذمہ وار	ذمہ وار	ذِمہ دار
taste	ذوق	مزو/شوق	شوق	ذوق/مزا	خوَشہ	شوق/حُب	خوشی/شوق	ذوق
ability	لیاقت	ہوشیاری/ ذہانت	عقل	ذہانت	ہوشیاری	ہوشاری/ دید	ہوشاری/لیاقت	ذہانت
mind	ذہن	ذہن	دماغ	ذہن/ دماغ	دماغ	مَغز/ رزن	ذِہنہ	ذہن
intelligent	دانا۔ زیرک	ذہن وارو/ ذہین	عقل وند	ذہین	ہوشیار	ہوشار/ رزنی	ہوشار	ذہین
diabetes	بیماری قند	شوگر جو مرض	شوگر	شوگر	د شکری ناروغی/ شوگر	شکرءِ مرض	شکرچُر	ذیابیطس
what follows	ذیل	ھیٹھ لکھیل	تلّے/تلویں	ہیٹھ/تھلّے	لاندی	جُہل	شیَف	ذیل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

ر

connection	رابطہ	رابطو	میل ملاقات	رابطہ	تڑون	سیالی	رابطہ/سیالی	رابطہ
night	شب	رات	رات	رات	شپہ	شپ	نن	رات
within one night	درظرف یک شب	راتورات	راتورات	راتورات	دَ شپے شپے	شپےشپ	ننوئی نن	راتوں رات
feed	غذا	حیوان جی خوراک	چارا	خوراک/چارا	دَزناورو خوراکہ	کدیم	کدیم	راتب
reign	سلطنت/حکومت	راج	راج	راج	راج	راج	بادشاہی/راج	راج
prince	شاھزادہ	راج کمار	راج کمار	شہزادہ/راج کمار	شہزادہ	راج واج	شہزادہ/راج کمار	راجکمار
princess	شاھدخت	راج کماری	راج کماری	شہزادی/راج کماری	شہزادگئی	راج بانک	شہزادی/راج کماری	راجکماری
sovereign	پادشاہ	راجا	راجا	راجا	باچا	راجا	راجا	راجا
comfort	راحت	آرام/سکھ	سکھ	سکھ/ارام	آرام	آرام	آرام	راحت
secret	راز	گجھ/بھید	بھیت	بھیت	راز	راز	ویدن	راز
cherisher	رازق	رزق ڈیندڑ	رزق ڈیونڑ والا	اَن داتا/رازق	رازق	رازق/دیان	رازق	رازق
be suitable	زیبندہ	سازگار تھینڑں	راس آونڑ	راس آنڑا	سمیدل	ساچک	کلِنگ	راس آنا
straight	راست	سِدھو/دُرست	سِدّھا	سِدّھا	سم	راست	راست/سدھا	راست
honest	راست باز	سچو	ایماندار	ایماندار	رشتیاگو/رشتونے	راست گو	راست پاروک	راست باز

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
way	راہ	رَستو	رستہ	راہ/رستہ	لار	دگ	کسَر/دگ	راستہ
truth	راستی	سچائی	سچائی	حق سچ	رشتیا	راستی	راستی	راستی
steadfast	راسخ استوار	پکو	پکا	پکا	پوخ	پکا	پکا/پختہ	راسخ
corrupt	راشی	رشوت وٹھندڑ	وڈھی خور	وڈی خور	رُشوت خور	رُشوتی	وَڈّی خور	راشی
pleased	راضی	راضی	راضی	راضی	خوش	مَنوک	راضی	راضی
shepherd	راعی/شبان	دھنار/دھراڑ	چھیڑو	چھیڑو	شپون	شوانگ	شُوان	راعی
inclined	راغب	مائل	رغبت کرنڑ والا	رغبتی	مایل/کژیدل	باڑا	مایل	راغب
elevator	رافع	چکنڑو وارو	اُچا چاونڑواں	چکن والا	کشَوَل والا	چکوکین	چلّوکا	رافع
writer	راقم/نگارندہ	لکھندڑ	لکھنڑ والا	لکھنڑ والا/لکھاری	لیکوال/لیکونکی	لکھوکین	لکھوکا/نوشتہ کروکا	راقم
ashes	خاکستر	رکھ/چھاری	سُوا_چھی	بھُبھل/سواہ	ایرہ	پُھر	دس/چھائی	راکھ
tune	لحن/پردہ	راگ	راگ	راگ	راگ	راگ	راگ	راگ
musical mode	سردہ موسیقی	راگھنڑیں	راگنڑیں	راگنڑی	راگنی	راگ	راگنی	راگنی
saliva	بزاق	گِگ/پک	لیلھوں	رال/لال	لاڑے	رال/لیز	لزب	رال
tame	رام	تابع/مطیع	تابع/مطیع	سُدھانا	کورنی/آموختہ کول	حیل دیگ	لاہو/ایل	رام
thigh	ران	سَتھر	سَتھل	پٹ	ورون/چون	ران	ران	ران
cursed	راندہ	ڈھکاریل/لعنتی	دھتکاریا	ردیا/دُھکیا	لعنتی	لعنتی	لعنتی	راندہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
widow	زنِ بیوہ	رن زال	رنڈِر	رَنڈی	کُنڈہ	جنوزان	جنوزان	رانڈ
queen	ملکہ	رانڑیں	رانڑی	رانڑی	رانڑئ	شہ بانک	بی بی/رانی/گودی	رانی
narrator	راوی	روایت کندڑ	راوی	راوی	راوی	گشوک	راوی/پاروک	راوی
way	راہ	راہ/رستو	دَگ/رہ	راہ/لانگھا	لار	راہ	کسر/دگ	راہ
toll	رہ داری	چُنگی	راہداری	چُونگی/محصول	راھد اری	راہداری	راہداری	راہداری
traveller	راہرو	راھی	مسافر/پاندھی	پاندھی	مسافر	مسافِر	مسافر/پندھی	راہ رَو
robber	راہزن	رہزن	ڈاکو	ڈاکو	داڑہ مار	راہ گر	ٹیک	راہ زن
passer-by	راہ گزر	مسافر/واٹہڑو	مسافِر	راہ گیر	لاروے	روک	کسری	راہ گیر
intercourse	مراودہ	واقفیت/اچ وج	میل جول	مل ورتوں	تلل راتلل	درتی راستی	درتی راستی	راہ وربط
monk	راھِب	راہب/تارک دنیا	بھکشو	بھکشو	راہِب	بھکشو/راہب	بھکشو/راہب	راہب
traveller	مسافِر	مسافر/واٹہڑوں	مسافر	پاندھی/راہی	مسافر	مسافِر	مسافر	راہی
salt dish	نوعی غذای نمکی	رائتو	رائتا۔چٹنی	رَیتا	رائتہ	رائتا	رائتا	رائتا
current	رائج	جاری/چالو	رواجی	چالو	رواجی	رواجی	رواجی	رائج
invain	رائگان	بیکار/اجایو	بیکار	ویہلو/بے کار	عبث	پوک	پوک	رائگاں
mustard	خردل	آہُر	ککھ	رائی	اُورے	اُہور	پریش/ہور	رائی
openion	رأی	رایو/رتھ	صلاح	راء/رائے	رائے	رائع/سَلاہ	صلاح	رائے

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
God	رب/ خداوند/ پروردگار	رب/ خُدا	اللہ پالن ہار	رب	رب	رب	رب	ربّ
rebeck	رباب	رباب	رباب	رباب	رباب	رباب	رباب	رباب
quatrain	رباعی	رُباعی	چَومصرعی	رُباعی	رُباعی	رُباعی	رُباعی	رباعی
rubber	لاستیک	ربڑ	ربڑ	ربٹ/ ربڑ	ربڑ	رَبڑ	ربڑ	ربڑ
relation	ربط	واسطو/ جوڑ	تعلق	تعلق	تڑون	سیالی	سیالداری	ربط
report	گزارش	رپورٹ	رپٹ	رپوٹ	رپوٹ	رپوٹ	رپوٹ	رپٹ
vigils	شب آگاہی/ شب خیزی	اوجاگے جی رات	رت جگا۔ جگ راتا	جگراتا	شوگیرہ	شپ آگاہی	نن ناجاگنگ	رَت جگا
weather	ھوا	موسم/ مُند	رُت	رُت	موسم	موسم	موسم/ مُد	رُت
rank	مرتبہ	درجو/ رُتبو	درجہ	رُتبہ/ درجہ	درجہ	درجہ	درجہ	رُتبہ
chariot	کالسکہ	رتھ	رتھ	رتھ	بگئی	بگھی	بگھی	رتھ
reiteration	تکرار	رَٹ/ تکرار	رَٹ	رٹ	بیابیاوینا	زَپت	زَفت	رَٹ
men	رجال	لوک/ ماڻھوں	بندے	لوک/ بندے	سڑی/ خلگ	مڑدم	بندغاک	رجال
tendency	تمایل	لاڑو	رجوع۔ توجہ	رُجحان	توجہ	میل	رُجحان/ رجوع	رُجحان
epic verses / martial song	رجز	رجز	جنگ نامہ	جنگ نامہ	جنگی نظم	جنگی شعر	جنگ نامہ	رجز
returning	رجعت	واپسی	پچھوں تے ولنڑ	واپسی	بیرتہ گرزیدل	پدگرد	اڑسینگنگ	رجعت
conservative	محافظہ کار	پرانڑوں خیال جو	پرانڑے خیال دا	پرانے خیال دا	زوڑ خیال والا	کوہنیں خیالے	ھلکنا خیال نا/ مُسکوئی	رجعت پسند

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
stoning to death	رجم	سنگساری	سنگسار	سنگسار	سنگسار	سنگسار	سنگسار	رجم
principality	قلمرو	راجواڑو	رجواڑا	بادشاہی/راج	باچاہی	بادشاہی	بادشاہی	رجواڑا
reference	رجوع	موٹ/واپسی/رجوع	رجوع	رجوع	رجوع	رجوع/واتر	رجوع	رجوع
to please	خوشنود کردن	ریجھائڻ	رجھاوݨ	رجھانڑا	خوشحالول	وَش کنگ	خوش کتنگ	رجھانا
to scent-with	عِطر زدن	رچائڻ	رچاوݨ	رچانڑا	پہ بوئی کیدل	زیراہنگ	زبکیفِنگ	رچانا
lectern	رحل	رحل	رَحَل	رحل	رحیل	رحل	رحل	رحل
death	رحلت	موت/وفات	ٹُرونجڑواں	ٹرجانڑا/موت	مرگ	مرگ	کزیت/مرک	رحلت
mercy	رحم	ترس	تَرس	ترس/رحم	رحم	رحم	تَرس/رحم	رحم
womb	رحم	بچی دانی/اُگوھ	پیٹ	رحم	حرم	چک دان	بیرینہ	رحم
blessing	رحمت	رحمت	رحمت	رحمت	رحمت	رحمت	رحمت	رحمت
merciful	رحیم/بخشایندہ	رحیم	رحیم	رحیم	رحیم	رحم کنوک	رحیم	رحیم
face	رُخ/چہرہ	گل/رُخسار	مونہ	منہ/مُونہہ	مخ	دیم	رُخ/مون	رُخ
goods	رَخت	سامان	مال مَڈی۔سمان	سمان	سامان	مَڈی	مَڈی	رخت
cheek	رُخسار	گل/ڳلو	گلھ	گلھ	بارخو	گُل	کلک	رُخسار
leave	مرخصی	موکل	موکل	چھٹی	رخصت	موکل	موکل	رخصت
departure	ترخیص	موکلائیں	مُکلاوا	ودیگی	رخصتی	موکل	رخصتی/موکلی	رخصتی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
obstacle	رخنہ	رخنو	رکاوٹ	اَڑکا	خنڈ	اَڑ	اَڑ	رخنہ
refutation	رد	تردید	رد	رد	رد	رد	رد	رد
cloak	ردا	چادر	چادر	چادر	سادر	چادَر	چادَرِی	ردا
waste	فاضل	ردی	ردی	ردی	ردی	حراب	ردی	ردی
post-rhyme word	ردیف	ردیف	ردیف	ردیف	ردیف	ہمرِد	ردیف	ردیف
meanness	رذالت	کمینوپ	ذلالت	کمینگی	رذالت	سُبکی	کمینئی	رذالت
mean	رذیل	کمینڑوں	کمینہ	کمینہ	رذیل	سُبک	کمینہ	رذیل
daily bread	رِزق	روزی	روزی	رزق/روزی	رزق	روزی	رِزق	رزق
bettle / war	رزم	جنگ/لڑائی	جنگ	جنگ/لام	جنگ/جھگڑہ	جنگ	جنگ/جھیڑہ	رزم
juice	شیرہ	رس	رس	رس	شِیرہ	شِیرگ	شِیرہ	رس
rope	ریسمان	رسو/نوڑ	رسّا	رسّا	واشکئے	ریز	ریز	رسّا
prophethood	رسالت	پیغمبری/رسالت	رسالت	پیغمبری/رسالت	پیغمبری	پیغمبری	پیغمبری	رسالت
magazine	مجلّہ	رسالو	رسالہ	رسالہ	رسالہ	تاک	رسالہ	رسالہ
access	دسترس	پُہچ/پُہجت	پہنچ	پہنچ	رسائی	وزرس	پُہچینگ	رسائی
resurrection	رستخیز	قیامت	آواگون	قیامت/دوبارہ جینا	بیا ژوندے کیدل	دوی وارزندگ بیگ	دوارہ زندہ مننگ	رُستاخیز
way	راہ	رستو	دگ	راہ/رستہ	لارہ	دگ	کسَر/دگ	رستہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
ration	جیرہ	سامان	حصّہ	حصّہ/رسد	رسد	وردن	نکان/سامان	رسد
custom	رسم	رسم/دستور/رواج	رسم	رسم/ریت	دود/دستور	دود	دود	رسم
rope	رسن	رسی/نوڑی	رستا/رسّی	رسّی/رسا	رسّئ/واشکئ	چٹ	چٹ/ریز	رسن
trickle	چکیندن	گڑنڑا/وھنڑا/سمنڑ	رِسنڑ	چونڑا/رِسنڑا	سَسیدَل	چُنگ	چُٹنگ	رِسنا
notorious	رسوا	خوار/بدنام	بدنام	بدنام	بدنام	رُزوا	رُسوا	رسوا
infamy	رسوائی	خواری/بدنامی	بدنامی	بدنامی/خواری	بدنامی	رُزوائی	رسوائی	رسوائی
influence	نغوذ/تاثیر	پجندی	اثر	اثر	اثروالا	اثر	اثر	رسوخ
Prophet	رسول/پیغامبر	رسول	رسول	رسول	رسول	رسول	رسول	رسول
tumour	برآمدگی	غدود	گِلٹی	رسولی/گِلٹی	تومور/پڑسوب	روھڑو	روڑو/گُراڑہ	رسولی
customs	رسوم	رسموں	رساں	رساں	دوودونہ/رسمونہ	دود	دوداک	رسوم
rope	طناب	رسی/نوڑی	رسی	رسّی	واشکئے	چٹ	چٹ/طناب	رسّی
fond	شیفتہ	شوقین	شوقین	شوقین/شوقی	شوقین	حدوکی	ڈوگو	رسیا
receipt	رسید/قبض/فاکتور	رسید	وصولی	رسید	رسید	رسید	رسید	رسید
juicy	آبدار	رس وارو	رسیلا۔چسیلا	رسیلا/رسدار	دَ اُبو ڈَک	شِیرکن	شِیرہ ئی	رسیلا
luscious	خوش مزہ	رس واری	چسیلی	رسیلی/رسدار	خوندوَر	شِیرکن	شِیرہ ئی	رسیلی
relationship	خویشی	رشتو	سانگا	رشتہ/ساک	خپلوی	سانگ	سانگ بندِی	رشتہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
envy	رشک	رِیس/ساڑ	رِیس	رشک/ساڑ	بُغض	رِیس	رِیس	رشک
bribe	رشوہ	رشوت	چَٹی۔وَڈھی	وڈھی/چٹی	رشوت	لالچ	وَڈِھی	رشوت
observatory	رصدخانہ	رصدخانو	رصدگاہ	رصدگاہ	رصدگاہ	رسدجاہ	رصدگاہ	رصدگاہ
consent	رضا	رضا	خوشی۔مرضی	مرضی/خوشی	خوشہ	رضا	رضا	رضا
volunteer	داوطلب	رضاکار	ونگارُو	رضاکار	رضاکار	رضاکار	رضاکار	رضاکار
willing	رضامند	راضی	راضی	راضی	راضی	راضی	رضامند	رضامند
willingness	رضامندی	مرضی	رضا	رضامندی/مرضی	راضی کیدل	راضگی	رضامندی	رضامندی
quilt	لحاف	ہِتڈھی سَوڑ	سَوِڑ	لیف/رضائی	تلتک/بوستن	لیپ	لیپ	رضائی
moisture	رطوبت/نمی/شرجی	آلانڑں/نمی	گِھم	تری/نمی	نم/لندبل	نمی	نمی	رطوبت
subjects	رعایا	عام ماڑھوں	رعایا۔رعیّت	رعیّت/رعایا	اُولس	رعیت	رعیت	رعایا
regard	رعایت	لحاظ	رعایت	رعایت	رعایت	لحاظ	لحاظ	رعایت
fear	رعب	رعب/دبدبو	رُعب	رعب	رعب	درّل/ھوم	رُعب	رُعب
thunder	رعد	گکرن جی گوڑ	بجلی داکڑکار	کڑک	تندر/بجلی	ہُورگ/گرند	ہُورہ	رعد
tremour	رعشہ	ڈکنڑیں/تھرکنڑیں	کنبنڑیں	کنبنی	رپیدل	لَرزگ	لَوزَہ	رعشہ
grace	رعنائی	سُونھں/حُسن	سوہنڑوپ	سُہپَن	شکلا	زیبائی	زیبائی	رَعنائی
arrogance	رعونت	ہٹھ/غرور	آکڑ	تکبر/گھمنڈ	تکبر/خانئی	تکبر/لاتمائی	کبر/وڈائی/لاتمائی	رعونت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
subjects	رعیّت	عام ماڑھوں	رعایا	لوکائی/رعیت	اولس	اُستمان	رعیت	رعیّت
inclination	رغبت	سَد/لاڑو	دل چسپی	جُھکا/سدّھر	خوشه	دِل کشائی	اُست خواہی	رغبت
companionship	رفاقت	ساتھ/ھمراہی	سنگت	سنگت/ساتھ	ملگرتیا	سنگتی	سنگتی	رفاقت
welfare	رفاہ	نیکی/بھلائی	فیدہ	بھلائی	شے گڑہ	جوانی	شرّی/جوانی	رفاہ
public welfare	رفاہ عام	عوام جو بھلو	عمومی فیدہ	لوکاں دی بھلائی	اولسی شے گڑہ	اُلسی ھیروائی	راجی شرّی	رفاہ عام
speed	سرعت	چال/ہلنڑیں	چال	چال	رفتار	ریتار/رواج	رفتار	رفتار
departed	رفتہ	وِیَل/مُئل	وچھڑیا ہویا	وچھڑیا ہویا	تیرشوے	رووکین	اِنوکا	رفتہ
removal	رفع	چڈنڑ/نیکالی	دور	رفع	لرےکول	یَلہ دیگ	مُرکتِنگ	رفع
height	رفعت/بلندی	اُوچائی/وڈائی	اُچائی	اُچیائی	لوڑوالئے	بُرزی	بُرزِی	رفعت
darn	رفو	رفو/تُن بھرنڑں	رفو	رفو/ٹاکی	گنڈل	شُول	گنڈ/شِتارک	رفو
darner	رفوگر	رفو کندڑ	رفوگر	رفوگر	رفوگر/پینہ گر	گنڈوکین	مُوغوکا/گنڈوکا/ ٹروپ/ترک تروکا	رفوگر
companion	رفیق	ساتھی	یار/سنگتی	سنگی/بجن	ملگرے	سنگت	سنگت	رفیق
rivalry	رقابت	مخالفت/بغض	دشمناد	وَیر	دشمنی	دشمنی	دشمنی/بیر	رقابت
dancer	رقاصہ	ناچنڑیں/ناچڑ عورت	نچنڑ والی	ناچی	گڈیدونکے	ناچو	ناچو	رقاصہ
area	مساحت	گھیریل زمین	رقبہ	زمین/رقبہ	رقبہ	چارگرداں	رقبہ	رقبہ
tenuity	رقت	چھڈائی/پڑائی	بوڈ	نرم دلی	خُواخوِی	دِل پُر بیگ	اُست پُرّی	رِقّت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
dance	رقص	ٹپڑوں/ ناچ	ناچبا	ناچ	گڈا/ نچا	ناچ	ناچ/ چاپ	رقص
letter	رُقعہ/ نامہ	خط/ چٹھی	چِٹھی	پتّر/ چٹھی	چیٹھئ	چھٹی/ کاگد	چِھٹی	رقعہ
sum	مبلغ	رقم	رقم	رقم	رقم	کلدار	رقم	رقم
rival	رقیب	مقابل/حریف	ویری	ویری	دشمن	دژمن	بیرِی	رقیب
dilute	رقیق	پڑو	پتلا	پتلا	نرے	آپ	دِیری/سُت	رقیق
stirrup	رکاب	رکیب	رکاب	رکاب	رکاب	رکیب	زحیب	رکاب
plate	بُشقاب	تھالھی	رکابی	تھالی	رکابی	رکابی	رکابی/ غاب	رکابی
obstacle	مانع	روک/ انکاءُ	اڑاند	رکاوٹ	بندیز	راہ جَلَ	اَڑِی	رکاوٹ
member	عضو	کارکن	رُکن	رکن	غڑے	باسک	باسک	رکن
stop	ایستادن	رُکنڑں	رُکنڑ	رُکنڑا	دریدل	دارگ	اَڈ کتِگ/ سَلینگ	رُکنا
membership	عضویت	رکنیت	رکنیت	رکنیت	غڑیکیدل	باسکی	باسک مَتِگ	رکنیت
to cause to stop	متوقف کردن	روکائڑں	رکھاونڑ	رُکانڑا	دَرَوَل	جَلگ	اَڈ جرِنگ/ سَلیفِنگ	رکوانا
formalities	آداب ومراسم	وضعداری/ رکھ رکھاؤ	رَکھ رَکھا	رکھ رکھاؤ	خاطر کوَل	میارومڑا	شرف وشان	رکھ رکھاؤ
to place / to keep	نگاہ داشتن	رکھنڑں	رکھنڑ	رکھنڑا	خوندی کوَل	ایرکنگ	تخِنگ	رکھنا
guard	نگہبان/ پاسبان	رکھوالو	راکھا	راکھا	ساتندوے	توہو/ پہارَدک	توہو	رکھوالا
cause to keep	وادار بہ نگہبداشتن	رکھارائنڑں	رکھاونڑ	رکھوانڑا	ساتل	ایرکنائینگ	تخفِنگ	رکھوانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
indecent	رکیک	خسیس/حقیر	غلیظ	گندا/کمینہ	ناوڑہ	گندگ	گندہ	رکیک
vein	رگ	رگ/نس	رگ	رگ	رگ	رگ	رَغ	رگ
jugular vein	شاہ رگ	شاہ شریان	شاہ رگ	شاہ رگ	شاہ رگ	شاہ رگ	شاہ رَغ	رگِ جاں
friction	مالش	رگڑ	رگڑ	رگڑ	مُشل	گِر	خوشک	رگڑ
rubbing	مالیدگی	رگڑو	رگڑا	رگڑا	مُشل	گِرکنگ	خوشکہ	رگڑا
to rub	مالیدن	رگڑنڑں	رگڑن	رگڑنا	مُشل	گرَینگ	خوشکِنگ	رگڑنا
to manhandle	تعقیب کردن	رگڑنڑں	رگڑنڑ	رگڑا دینا/ پچھا کرنڑا	مُشَل	گرینگ	مُوڑ غاڑِنگ	رگیدنا
cause to weep	گریاندن	دورائڑں	رُواونڑ	رُوانڑا	ژَڑَوَل	گریوائینگ	اوغِفنگ	رُلانا
stampede	رم	ڈپ/خوف	دوڑ بھج	بھاجڑ	تریدَنہ	تچ وتھاگ	حیرَ مبو/ترَ ہ کنِگ	رم
diviner	غیب گو	رملی	رملی	رملی	درمل عامِل	رملی	رملی	رمال
pattering sound(of rain)	تپ تپ صدای باران	دھنوار/مینھن وسڑ جوھلکو آواز	پھنوار	کنڑمنڑ/ پھوہار	دَباران آواز	نودتراپ .	تلمل	رم جھم
hint	اشارہ	رمز/اشارو	رمز	رمز	اشارہ/رمز	اشارگ	اِشارہ/رمز	رمز
last breath of life	رمق	آخری پساہ	تھوڑا جہا ساہ	اخیری ساہ	روستنے سا	آخریں ساہ	گڈِیکو دَم	رمق
divination	غیب گوئی	رمل	رمل	رمل	رمل	رمل	رمل	رمل
herd	رمہ	دھنڑں (مال جو)	اجڑ	اجڑ	رمہ	رَمگ	ٹُر	رمہ
war	جنگ	جنگ	جنگ	جنگ	جنگ	جنگ	جنگ	رن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
grief	رنج	کاوڑ/ڈکھ	ڈکھ	رنج	خفگان	رنج	رنج/ڈکھ	رنج
strained relations	رنجش	کاوڑ/ناراضگی	نراضگی	رنجش/کاوڑ	خفگان	ناوَشی	اُست اُسونی	رنجش
grieved	رنجور	غمگین	ڈکھی	دکھی	رنزور	مُونجا/درمُند	مُونجا	رنجور
indignation	رنجیدگی	رنجش/کاوڑ/ڈکھ	ناراضی	روسا	خفگان	نُوشی	غُصَّئ	رنجیدگی
indignant	رنجیدہ	رنجیدو	ناراض	ورسیاہویا/نراض	خفہ	نارضا	مُونجا/غُصّہ	رنجیدہ
boozer	رِند	شرابی	شرابی	رند	شرابی	شرابی	شرابی/نَشئی	رِند
plane	رندہ	رَندو	رندا	رندہ	رندہ	رندگ	رَندہ	رندہ
widow-hood	بیوگی	رناپو/رناپڑں	رنڈیپا	رنڈیپا	کنڈتوب	جنوزانی	جنوزانی	رنڈاپا
widower	مرد زن مردہ	رنڑں مرد	رَنڈر	رنڈا	کنڈ	رُنگ/اُنڈ	سروزان	رنڈوا
prostitute	فاحشہ	رن/کنجری/رنڈی	کنجری	کنجری/کسبی	رنڈئ	رنڈی	رنڈی/کنجری	رنڈی
colour	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ	رنگ
complexion	رنگ چھرہ	سُہنزائس	رنگ روپ	رنگ روپ	شکل وصورت	رندوداننگ	رنگ وصورت	رنگ روپ
dyer	رنگ رز	رنگریز	پُونگر	للاری	رنگساز	رنگ ساز	رنگ ریز	رنگ ریز
get coloured	رنگ کراندن	رنگائڑں	رنگاونڑ	رنگانڑا	رنگول	رنگ دیگ	رنگ جرِفنگ	رنگانا
colouring	رنگ آمیزی	رنگائی	رنگائی	رنگائی	رنگول	رنگائی	رنگائی	رنگائی
colour	رنگ	رنگ	رنگت	رنگت	رنگ	رنگ	رنگ	رنگت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
recruit	سرباز تازہ	رنگروٹ	رنگروٹ	رنگروٹ	نوی عسکر/رنگوٹ	رنگروٹ	رَنگروٹ	رنگروٹ
colourful	رنگارنگ	رنگیلو	رنگیل	رنگلا	رنگیز	رنگیلا	رنگ پہ رنگ	رنگیلا
coloured	رنگین	رنگین/رنگن وارو	رنگین	رنگین	رنگینہ	رنگی	رنگی	رنگین
colourfulness	رنگینی	رنگینی	رنگینی	رنگینی	رنگین توب	رنگ داری	رنگداری	رَنگینی
stream	رود	دھار/ ریلو	رو	رَو	رو	ریچ	وَہ/جَل	رو
face	رو/ چہرہ	مُنھں/ چہرو	چہرہ	مُکھڑا	مُخ	دیم	مون/رُو	رُو
absconding	گریختہ/فراری	لِکل	غیب	لکھڑا/مفرور	پُٹ	چیر	ڈکوک	رُوپوش
proceedings	گزارش	کیفیت/ ماجرا	حال حوال	حال حوال	حال احوال	حال حوال	حال حوال	رُوداد
favour	جنبہ داری	لحاظ/طرفداری	رعائت	لحاظ	لحاظ	لیازداری	لحاظ	رورعایت
acquainted	آشنا	جاڻوں سڃاڻوں وارو	سُونہاں	سُونہاں	پیوندولی	پجّاروگ	دُرتی راستی	روشناس
handkerchief	دستمال	رومل/ ننڈھرونوال	رُمال	رمال	رومال/ دَسمال	دزپاک/ دزمال	رومال/دَسپاک	رومال
a sight of the face	رونمائی	مُنھں ڈیکھائی	گھنڈ ڈکھلائی	مکھ وکھالی	مخ شوئنہ/مخ کتنہ	دیم درائی	مون دیداری	رونمائی
right	روا	جائز/مباح	جائز	جائز/روا	جائز	راست	رَوَا/مباح	۱۰
tolerance	بردباری	لحاظ/مروت	لحاظ	لحاظ	لحاظ	لیاز	لحاظ/سگ دسینہ	رواداری
custom	رسم	رواج/رسم	رواج	رسم/رواج	رواج	رواج	رواج	رواج
hurry	عجلہ	تیزی/جلدائی	تیزی	چھیتی/کاہلی	تلواری	اِشتافی	اشتافی	رواروی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
moving	روان	چالو/ وہنڈڑ	رواں	رواں	روان	رواں	روان/ اِتنگ	رواں
hair of the body	موی نرم بدن	نرم کنبھ	رُواں	لُوں	دبَدَن ویشتہ	یُوژ/ جان ءِ پُٹ	یُوژ	رُواں
departure	حرکت	روانگی	روانگی	ٹُرائی	روانگی	رہادَگی	روانگی	روانگی
going	روانہ	ویندڑ	روانہ	روانہ	روان	رہادگ	روانہ/ اِتنِگ	روانہ
fluency	روانی	وَہک/ تیزی	روانی	روانی	روانی	ریچ	روانی	روانی
traditions	روایات	روایتوں/ رسموں	رویتاں	روائتاں	روایتونہ	سرگُشتن	روایتاک	روایات
narration/tradition	روایت	ریت/ رسم	رویت	رویت	روایت	روایت	روایت	روایت
fox	روَباہ	لومڑی	لومبڑی	لومبڑی	گیدَڑہ	شوک/ روباہ	شوک	روباہ
beauty	زیبائی	سُونھں/ روپ	رُوپ	رُوپ/ سہنپڈ	شائست	زیبائی/ ڈول	زیبائی	رُوپ
silver	سیمین	چمکندڑا چھو	چاندی دا	چاندی دا	سپینو زرو پہ رنگ	ونگرئی	پِیُہنا	رُوپہلا
silvery	سیمین	چاندی جھڑی	چاندی دی	چاندی دا	د سپینو زرو پہ رنگ	نگرپی	پیُہنی	رُوپہلی
rupee	روپیہ (پُول)	رُپیو	رپیا	رُپیّا	روپئی	روپئی/ کلدار	روپئی	روپیا
bread	نانِ بزرگ	روٹ/ کھلی مانی	روٹ	روٹ	غٹہ ڈوڈئی/ ٹکی	نان	ڈوڈی/ ڈوڈا	روٹ
displeased	رنجیدن	رُسنڑوں	رُسنڑ	رُسنڑا	مروریدل	نارضائوگ	پڑوکیننگ	روٹھنا
bread	نان	مانی	روٹی	چپاتی/ روٹی/ پھلکی	ڈوڈی/ روٹئ	نان	اِرَغ	روٹی
spirit	رُوح/ روان	روح/ ساہ/ جان	روح	روح	روح	روح	روح	روح

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
spiritual	رُوحانی	روحانی	روحانی	روحانی	روحانی	روحانی	روحانی	روحانی
river stream	رود	ندی/ واہ	نہر۔نَیں	رجواہا/نہر	رود	جَل	جَل/ وَھ	رود
proceedings	گزارش	ماجرا	گزری وہانڑیں	کہانڑی/قصہ	اقدام/ جریان	حال حوال	حال حوال	رُوداد
gut	رودہ	رودو	آندر	آندر	کولمہ	روتگ	رُوتینگ	رودہ
brickbat	تِکہ آجر	سِروٹو	روڑا	روڑا	ماتی خشتے/ روڑہ	سنگ ءِ ٹُکر	خِشت نا ٹُکر	روڑا
broken brick	تِکہ خِشت	کنگری	روڑی	روڑی	ماتی خشتے/روڑے	زجوار/ زوار	پِنو کا خِشت	روڑی
day	روز	ڈینہں	ڈِینہ	دن/ دینہ	وَرَز	روچ	دے	روز
daily	روزمرہ	روزانو	آئے ڈِینہ	ہرروز/ روزانہ	ہرہ وَرَز	ہرروچ	ہردے	روزمرّہ
diary	روزنامچہ	روزنامچو	ڈائری	روزنامچہ	روزنامچہ	روچ دَپتر	روزنامچہ	روزنامچہ
newspaper	روزنامہ	روزانی اخبار	اخبار	دینہہ وار/ دن وار	روزنامہ	روتاک	روزنامہ/ اخبار	روزنامہ
daily	روزانہ	روزانو	رُزانہ	روزدیہاڑی/ ہرروز	ہرہ وَرَز	ہرروچ	ہردے	روزانہ
livlihood	معیشت	دھندھو	نوکری	روٹی ٹکر/ رزق	روزگار	روزگار	روزگار	روزگار
ventilator	روزن	گڑکی	روشن دان	روزن	سُورے	درگ	ٹُنگ	روزن
fast	روزہ	روزو	روزہ	روزہ	روزہ	روچگ	روچہ	روزہ
daily-bread	روزی	روزی	روزی	روزی	روزی	روزی	روزی	روزی
manner	روش	ڈھنگ/ طریقو	چال	ڈھنگ/طورطریقہ	ڈَول	ڈَول	ڈَول	روش

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
bright	روشن	چمکندڑ	چمک دار	روشن/ چمکدار	روشان	روشنا	روشن	روشن
ink	مرکب	سوجھرو/مس	مَس	سیاہی	سیئ	سیاہی	سیاہی	روشنائی
light	روشنائی	چمک/ چانھڑوں	سوجھلا	چانن	رُنڑا	روشنائی	روشنائی	روشنی
shrine	زیارتگاہ	روضو	روضہ	مزار/روضہ	روضہ	زیارت	زیارت	روضہ
oil	روغن	تیل	تیل	روغن/تیل	تیل	روگن	تیل	روغن
stop	توقف	اَڈ	روک	آڑ/مزاحمت	بندیز	جَل	روک/جَل	روک
prevention	جلوگیری	انسداد/جھل پل	روک تھام	روک ٹوک	بندیز والئے	رگروجَل	جَلِنگ	روک تھام
obstruction	ممانعت	روک ٹوک/جھل پل	روک ٹوک	روک ٹوک	بندیز	گپت ودار	جَل	روک ٹوک
restrain	جلوگیری کردن	روکنڑں	روکنڑ	روکنڑا	ایساروَل	جَلگ	جَلِنگ	روکنا
dry	خشک	رُکھو/خشک	رُکھا	رُکھا	وَچ	خُشک	باڑن	رُوکھا
disease	مرض	روگ	روگ	ڈکھ/روگ	رنڑ	ناجوڑی	وَیل	روگ
sick	علیل/بیمار/مریض	روگی	بیمار	روگی/ڈکھی	رَنزور	نادراہ	وَیلی	روگی
small hair of body	مُوی نرم بدن انسان	بُج/ بُڑ/ بدن جووار	لُوں	رواں/روم	ویشتہ	مید/پُٹ	پُٹ/ بوژ/ بدن نا میہنا پُھاک	روم
romance	عِشق	عشق جاقصا	پیار	پیار/محبت	مینہ	دوستی/مہر	دوستی/مہر/عشق	رومان
romantic	عِشقی	رومانی	پیاربھریا	پیاربھریا	دَمینہ ڈک	پُرمہریں	مہران پر انگا/عشقی	رومانی
cry	گریستن	روئڑوں	رووَنڑ	رونڑا	ژڑا	گریوگ	اوغِنگ	رونا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
trample	پایمال کردن	لتاڑَڻ	لتاڑ ڈیوݨ	لتاڑنا	پاماﻟﻮَل	لتاڑگ	لتاڑِنگ	روندنا
splendour	رونق	ٹھاھ جوڑ	رونق	رونق	رونق	شَرنگی	رونق	رونق
small hair of body	موی نرم بدن	بُر/بُج	لُوں	لُوں	غونی	پُٹ (جان ءِ)	لُو لُکائی	رونگٹا
cotton	پنبہ	کپھ	کپاہ	کپاہ/رُوں	پنبہ	پنبگ/ پُنبی	پَنبہ	رُوئی
sight	رویت	ڈیکھائی	ڈیکھݨ	ویکھݨا	شکاریدَل	گِندَگ	خَنِنگ	رویت
conduct	رفتار	رویو	سلوک	رویہ/سلوک	رویہ	ڈَول	سلوک	رویہ
residence	اقامت	رہائش	ٹِکاݨواں	گھربار	استوگنہ	جاگہ	جاگہ/ انکین	رہائش
release	رہا کردن	آزادی	آزادگی	رہائی/ چُھٹکارا	خلاصے	چُھٹگ	خلاصی	رہائی
persian wheel	چرخچاہ	اُرلو/ نار	رہٹ	رہٹ	اَرہٹ	ہرٹ	اَرٹ	رہٹ
mortgage	رهن	گروی	رِہݨ	گہنے رکھݨ	اِجارہ/گروی	گہ/ رَہن	گروِی	رہن
live	منزل داشتن	رھڻ	رَہݨ	رہݨا	اوسیدل	نندگ	انکینی	رہنا
landlord	ارباب	رئیس/نواب	امیر	رئیس/ رجیا پُجیا	رئیس	رئیس	رئیس	رئیس
hypocrisy	ریا	ڏیکھاءُ	ڈکھاوا	وکھاوا	ریا	ریا	ریا	ریا
hypocrite	ریاکار	فریبی	فریبی	مکری/فریبی	ریاکار	مکار	ریاکار	ریاکار
state	ایالت/ کشور	حکومت	ریاست	ریاست	ریاست	ریاست	ریاست	ریاست
rigour	ریاضت	کشالو	عبادت	جان ماری/محنت	محنت	کوشست	خواری	ریاضت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
mathematics	ریاضی	ریاضی	حِساب	حساب	حساب	حساب	حساب	ریاضی
sand	ریگ	واری/ریگ	ریت	ریت/ریتا	ریگ/شگَہ	ریک	ریک	ریت
custom	رسم	رسم/رواج	رِیت	رِیت/رسم	دود / دستور	رواج	دود	ریت
file	سوہان	سوھڑوں	ریتی	ریتی	سُوان	سوآن	سُوان	ریتی
incline (to)	راغب بودن	لاڑو کرڑوں	وِسکڑو	وِسڑوا/ریجھنا	مَین کیدل	عاشق بُوگ	اُست ہلِنگ	ریجھنا
bear	خرس	رِچھ	رِچھ	رِچھ	ایژ/میلوُ	مَمَ	رِچھ/خرِس	ریچھ
back bone	تیرہ پُشت	پٹھی ءِ جو کنڈا/کرنگھو	کنڈا	ریڑھ	شمزی/دَملاتیر	سرین ءِ ہڈ	مُخ نا ہَڈ	ریڑھ
cold	زکام	زکام/نزلو	کیرا	کیرا/نزلہ	نزلہ	لِمپ	لام پوش/زکام	ریزش
change	پول خرد	ریجو	بھانج	بھان/توڑ	چلر	پُرشتانک	پِنوک	ریزگاری
bit	ذرہ	ذرو/ٹکرو	ذرّہ	بھورا	لوخاشَہ	ریزہ	ذَرَہ/پَش	ریزہ
emulation	رقابت/ہم چشمی	مقابلو/رشک/ریس	رِیس	رِیس	سیالی	رِیس	رِیس	ریس
beard	رِیش	ڈاڑھی	ڈاڑھی	داڑھی	ژیرہ	ریش	رِیش	ریش
silk	ابریشم	حریر/پَٹ	ریشم۔پَٹ	پٹ/ریشم	ریشم	آبروشم/آبریشم	آبریشم	ریشم
silken	ابریشمی	پَٹ مان ٹھیل	ریشمی	ریشمی	ریشمی	آبروشمی/آبریشمی	آبریشمی	ریشمی
fibre	لیفہ	تاندورو/تَند	تَند	تند/ریشہ	ریشہ	ریشک	روتک	ریشہ
sand	ریگ	واری/رُج	ریت	ریت	ریگ/شگَہ	ریک	ریک	ریگ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sandy region/desert	ریگستان/ریگزار	رڻ پٽ/صحرا	صحرا	تَھل	ریگستان	ریکستان	ریکستان	ریگستان
night	شب	رات/شب	رات	رات	شپہ	شَپ	نَن	رین
snot	مف/فین	سِنگھ	سِینڈھ	سِینڈ	گڑنگ	لِمپ	گگ/کِیش	رینٹھ
bray (of ass)	عرعر کردن	ھینگڻ	رِنگڻ	ہینگڑوا	ھریدل/ھرھر	ژانگگ	سُرِنگ	رینکنا
creep	خزیدن	سُرڻ/ پیٹ بھر رڑھڻ	رِنگڻ	رینگنا	سکیدل	لاپ کِنز	پڈَٹ اِتِنگ/ سَرخَلِنگ	رِینگنا
herd	گلہ	دھڻ	اجڑ/چھیڑ	اجڑ	رمہ	رَمگ	کُر/بُزگل/میگو	ریوڑ
sweet cracker	شیرینی نازک وخشک	ریوڑی	ریوڑی	ریوڑی	ریوڑئ	ریوڑی	ریوڑی	ریوڑی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

ز

provisions	زاد	توشو	سَمان	سامان	سامان	مَڈِی	توشہ/نکان	زاد
aggrieved / afflicted	زار	آہ فریاد	ڈُکھی	دکھی	غمجن	ڈُکھیا	ڈُھکیا	زار
crow	زاغ	کاں ءُ/کانگ	کاں	کاگ/کاں	کارغہ	خاخو	خاخو/کاغ	زاغ
knee	زانو	گوڈو/ستر	گوڈا	پٹ	زنگون	زان	زانو/زان	زانو
adulterer	زناکار	زناکندڑ	جار	زانی/زناکار/بدکار	زِناکار	گندہ/سیاہ کار	سیاہ کار	زانی
angle	زاویہ	کنڈ/گوشو	چُنڈھ	زاویہ	زاویہ	گونسب/تک	چُنڈ/کُنڈ	زاویہ
ascetic	زاہد	پرہیزگار	پرہیزگار	نیک پاک/زاہد	زاہد	پرہیزگار	پرہیزگار/زاہد	زاہد
horoscope	زائچہ	زائچو	زیچہ	جنم پتری	زائچہ	ودپتر	زائچہ	زائچہ
surplus	زائد	اضافی/وادھو	فالتو	وادھو	زیات	زیات	وَدھ	زائد
vanishing	زائل	گھٹجندڑ	زیل	ناس	ورانہ ول	گار	گار	زائل
language	زبان	• بولی	بولی/زبان	بولی/زبان	ژبہ	زوان	بولی/زبان	زبان
tongue	زبان	جِھ	زبان	جِھ/جیبھ	ژبہ	زوان	دُوی	زبان
verbal	زبانی	زبانی	زبانی	زبانی	پہ خُلہ	زبانی	زبانی/باٹی	زبانی
strong	پُرزور	زوروارو	زورآور	ڈاھڈا	زورَوَر	زبردست	زوراک	زبردست

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
helpless	زبون	خوار/ برباد	بدحال	بھیڑا	بدحال	بدحال	بدحال	زبوں
nonsènse	یاوہ چرند	بی بنیادگالھ	ژٹل	بکواس	بے زایہ خبری	بٹاک	ربودہ/ ریغازوء	ژٹل
be vexed	آزردہ خاطر	تنگ/ کک	زِچ	عاجز/ بے وس	عاجز	عاجز/ تنگ	تَنَا	زچ
woman with a recent delivery	زاؤ تا چہل روز پس اززایمان	ویامل عورت	ویائی	زچہ	لنگہ شزہ	کپتوک	چُنا خوکانیاڑی	زچہ
trouble	زحمت	تکلیف/ ڈُکھ	زحمت	کھچل	زحمت	زحمت	تکلیف	زحمت
wound	زخم	پھٹ/ وڈھ	پَھٹ	پھٹ	ٹپ	ٹَپ	ٹَپ	زخم
wounded	زخمی	پھٹیل	پَھٹیل	پھٹڑ	ٹپی	ٹَپی	ٹَپی	زخمی
hit	ضربہ	دھک	مار	زد	گزار	دھک/ ذد	دھک	زد
gold	زر	سون	سونا	زر/ سونا	زر	زر	زر/ خیِسُن	زر
brocade	زربفت	زربفت/ دھماچ	ریشم	زربفت/ کمخواب	زری کالی	زری گواپ	زربفت	زربفت
gold fibre	زرتار	زرتار	زرتار	زرتار	زرتار	زری تار	زرتار	زرتار
fertile	حاصل خیز	سرسبز/ آباد	زرخیز	زرخیز	آباد	آباد	وسم	زرخیز
goldsmith	زرگر	سونارو	سُنارا	سُنیارا	زرگر	زرگر	زرگر	زرگر
cultivation	زراعت	پوکھ	رَڑھ واہی	واہی بیجی	کشت	کِشت وکشار	کِشت وکِشار	زراعت
giraffe	زرافہ	زراف	زرافہ	زرافہ	زرافہ	زرافہ	زرافہ	زرافہ
yellow	زرد	پیلو	پیلا	پیلا	ژڑ	زرد	پُشکُن	زرد

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sweet rice	شیریں پلو	زردو	زردہ	زردہ	زردہ	زژدہ	زژدہ	زردہ
yellowness	زردی	پیلانڑں	زردی	زردی	ژڑوالئے	زردی	پُشکنی	زردی
glittering	زرق برق	سجایل	چمکیلا	چمک دمک	بریشیدل	چلکوک	جھرکوک	زرق برق
chain armour	زرہ	زرہ/ پاکر	زرہ	زرہ	زغرہ	زرہ	زرہ	زرہ
golden	زرین	سونو/سونہری	سنہری	سنہری	زری	زرکار/ جوانیں	زری	زرّیں
saffron	زعفران	کیسر	کیسر	کیسر	زعفران	زعفران	زعفران	زعفران
saffron-coloured	زعفرانی	کیسری	کیسری	کیسری	زعفرانی	زعفرانی	زعفرانی	زعفرانی
over-weening pride	زُعم	غرور/تکبر	پھُوں پھاں	آکڑ	غرور	لاتمائی/ بے پروا	لاتمائی	زعم
leap	جست/ خیز	ٹپ/ چال	ٹپ/ بلانگ	چھال/ٹپنڑ	توپ وہل/غورزیدل	دِرک	جُپ/ دِرک	زقند
discomfiture	شکست	دھک	دھک	سٹ	ماتے	پروش	دھک	زک
cold	زکام/سرماخوردگی	زکام	زکام	زکام	غاڑہ	سریچ/ پشانک	لام پوش/ زکام	زکام
earthquake	زلزلہ/ زمین لرزہ	زلزلو	بھوئیں اَنب	بُھچال	زلزلہ	زمین جُنب	زمیں جُنب	زلزلہ
lock of hair	زلف	زلف/گیسو	لِٹ	کنڈل/ زلف	زُلفے	زُلف	زُلف	زلف
rein	زمام	واگ/لغام	واگ	واگ/نکیل	واگئی/ملونده	لگام	لَغام/ واگ	زمام
epoch	زمانہ	زمانو	زمانہ	زمانہ	زمانہ	زمانگ	زمانہ	زمانہ
time server	زمانہ ساز	زمانے ساز	زمانہ ساز	زمانہ ساز/مطلبی	مطلبی	زمانگ ساز	زمانہ ساز/مطلبی	زمانہ ساز

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
emerald	زمرد	زمرد	زمرد	زمرد	زمرد	زمرد	زمرّد	زمرّد
group	زمرہ	ٹولو	ٹولی	ٹولہ	ٹولے	چڑ	ٹولی	زمرہ
sacred well in Mecca	زم‌زم	زم‌زم	زم‌زم	زم‌زم	زم‌زم	زم‌زم	زم‌زم	زم‌زم
song	زمزمہ	ترانو/نغمو/گیت	گیت	گاؤنڑ/گیت	سندرہ	سوت	شعیر	زمزمہ
winter	زمستان	سیارو	سیالا	سردی	ژمئی	ساڑتی	سیل	زمستان
earth	زمین	زمین	بھوئیں	زمین/بھوئیں	مزکہ	ڈگار	ڈغار/زمین	زمین
landlord	صاحب ملک	زمیندار	زمین دار	زمیندار/ جاگیردار	زمیندار	زمین دار	زمیدار	زمیندار
being a landlord	ملاکی	زمینداری	زمینداری	زمینداری/ جاگیرداری	زمینداری	زمین داری	زمیداری	زمینداری
woman	زن	عورت/ جوءِ/ گھرواری	رَن	زنانی/رن	ښځہ	جَن	ایجزہ/زال/ نیاڑی/زَن	زن
adultery	زِنا	زِنا/حرامکاری	زِناہ	زِنا/ بدکاری	زِنا	سیاہ کاری	زنا/ سیاہ کاری	زنا
cross thread	زنار	جنویو	جَنجو	جَنجو	دم سوی سپنڑسئی	تذبی/ دی تند	دَبی آدَسک	زُنّار
feminine	زنانہ	زنانو	زنانہ	کُھسرا/زنانہ	زنانہ	جنینی	نیاڑی/زنانہ	زنانہ
wasp	زنبور	اُنبور	ڈیمھو	دھموڑی	غالبزہ	گوڈِزّ	منگی	زنبور
bag	زنبیل	تھیلھی	جھول	زنبیل	کسوزہ	پیلک	لوتھ	زنبیل
dry ginger	زنجبیل	سُنڈھ اورک/سُنڈھ	سُنڈھ	سُنڈھ	زنجبیل/شونڈی	خشکیں سُنڈ	بارنا سُنٹ	زنجبیل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
chain	زنجیر	پیرکڑی	جنجیر	زنجیر/سنگلی	زنزیر	زنزیر	زنجیر	زنجیر
eunuch	آغا	کھدڑو	ہیجڑا	کھسرا/زنانہ	نر شزئے	جنیو/پکا	نرمادہ/کدڑا	زنخا
chin	زنخدان	ٹھوڑی/ جاڑی	کھاڈی	تھوڈی	زنہ	کاڈی	زنو/کاڈی	زنخدان
prison	زندان	بندی خانو	قید خانہ	بندی خانہ/قید خانہ	بندی خانہ	بندی خانہ	بندی خانہ	زندان
life	زندگانی	زندگی/ حیاتی	حیاتی	جند/حیاتی	ژوند	زندگانی	زندگانی/حیاتی	زندگانی
alive	زندہ	جیئرو/ ساہوارو	جیندا	جیوندا/جیندا	ژوندئے	زندگ	زندہ	زندہ
long-live	زندہ باد	جئورو ہجے/ جیئرو رہے	زندہ باد	زندہ باد/ جگ جگ جیو	زندہ باد	زندگ بات	زنداباد/ سلامت مریس	زندہ باد
lively	زندہ دل	خوش مزاج	کھلنڑواں ہسنڑواں	ہس مکھ	خوش طبع	زندہ دل	ریشا	زندہ دل
cheerfulness	زندہ دل	خوش طبعی	کھل ہاسہ	زندہ دلی	خوش طبعی	زندہ دلی	ریشائی	زندہ دلی
rust	زنگ	زنگ	زنگ	جنگال	زنگ	زنگ	زنگ	زنگ
bell	زنگ	گھنڈڑیں	گھنٹی	گھنٹی/ٹلی	زنگولہ	گھنٹی/گھنگرو	چڑیک	زنگولہ
decline	زوال	لاتھ/کمی/ زوال	زوال	زوال	زوال	زوال	زوال/پشتوکی	زوال
wife	زوجہ	گھروری/جوء/زال	ذال	بیوی/گھر والی	مائینہ	زال	زیفہ	زوجہ
touchy	زودرنج	چڑاک	رنجوڑا	رتل	زرکھہ کیدونکے	ژوت رنج	ژوت رنج	زودرنج
force	زور	زور	زور	زور	زور	زور	زور	زور

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
powerful	زورآور	زورآور	زورآور	ڈاھڈا/زوراور	زوَرَوَر	زوراک	زورَاور/زوراک	زورآور
asceticism	زہد	پرہیزگاری	پرہیزگاری	پرہیزگاری	پرہیزگاری	پہریزگاری	پریزگاری	زہد
poison	زہر	زہر	زہر	موہرا/زہر	زہر	زہر	زہر	زہر
gall-bladder	کیسہ صفراء	پِتو	زہرہ	زہرہ	ترےئے	زہرگ	زاڑک	زَہرَہ
poisonous	زہردار	زہریلو	زہریلا	زہری	زہروالا/زہرجن	زہرناک	زہری	زہریلا
poisonous	زہرآلود	زہریلی	زہریلی	زہری	زہروالا/زہرجن	زہرناک	زہری	زہریلی
high-handedness	بی عدالتی	گھنڑوائی/جَبر	زیادتی	زیادتی	زیاتی	زیاتی/گسیٹی	زیاستی/جَبر	زیادتی
excessive	زیادہ	گھنڑوں/ودھیک	بہوں	بہتا/ڈھیر	زیات	زیات	زیات/باز	زیادہ
pilgrimage	زیارت	زیارت	زیارت	زیارت	زیارت	زیارت	زیارت	زیارت
loss	زیاں	نقصان/زیان	زیان	نقصان	تاوان	تاوان	تاوان	زیاں
beauty	زیب	سُونھں	سوہنپ	سہتیَن/رُوپ	شائستوالئی	زیب	زیب	زیب
elegance	زیبائش	آرائش/سینگار	سوہنڑپ	سوہن سہپنڑ	شائست	سنڑائی/پلکار	زیبائی	زیبائش
olive	زیتون	زیتون	زیتون	زیتون	زیتون	زیتون	زیتون	زیتون
under	زیر	ھیٹھ/زیر	تلے	تھلّے/ہیٹھ	لاندی	زیر	کیرَغ	زیر
wise	زیرک	عقلمند/ڈاھو	تکھا/سمجھدار	دانا بینا	عقلمند/پوہ/زیرک	عقلمند/زانتکار	دانا/عقلی آ/پوہ	زیرک
subordinate	زیردست	زیردست	کمزور	ماڑا/ہینا	دَ لاس لاندے	ایردست	دُوانا کیرَغ آن	زیردست

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
undertone	زیرجلی	چپن میں	لباں ہیٹھ	ٹلاں وِچ/ ہولے	ترشونڈ ولاندے	حسر دپا	جوڑتیٹی	زیرلب
topsy-turvy	وارونہ	ھیٹھ مَتھے	اُتے تلَے	ہیٹھلی اُتّے	لاندِباندِ	سرو چیر	شیف بُرز	زیر و زبر
cumin (seed)	زیرہ	جیرو	جیرہ	جیرا	زیرہ	زیرگ	ریزہ/زیرہ	زیرہ
life	زیست	زندگی/ حیاتی	حیاتی	جندڑی/ حیاتی	ژوَند	زِند	زِند/حَیَاتی	زیست
saddle	زین	سنج	کاٹھی	زین/ کاٹھی	زین	زین	زین	زین
beauty	زینت	زینت/ سینگار	سجاوٹ	سہپنڑ	شائست	زیب	زِینَت	زینت
ladder	نردبان	ڈاکنڑں	پوڑھی	پوڑی	زینہ	چڑندی/ بدیانک	چلَوِی/ ڈاکہ	زینہ
ornaments	زیور	گُھہ/ گھنڑو	گاہنڑواں	گہنڑوا	زیور	سَہت	سَہت/ زیور	زیور

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

ژ

camel's-thorn	ژاژ/خارشتر	کنڈن وارو وݨ	کنڈا	کنڈا	زوز	شِنز	شِنز	ژاژ
absurd	بی معنی	بک/بیھودی ڳالھ	بیہودہ	بک بک	بے معنی/خوشے	بے معنی	بے معنی/بیھودئی	ژاژ
hail	تگرگ	گڑو	بِناواں/گڑا	گڑا	ژلئی	ترونگل	ترونگو	ژالہ
hail-storm	تگرگ (باریدن)	گڑن جو مینھں	بِناواں پوونڑاں	گڑے پینا	ژلئی اوریدل	ترونگل کپگ	ترونگو کنِنگ	ژالہ باری
old garment	ژِندہ	گودڑی	گدڑی	گدڑی	گدڑئی	لِتروک	رینگو/ژند	ژند
oldness	بوسیدگی	گھریل	پُرانڑ	پُرانڑ	زوڑوالئے	کُہنین	ژندی/متکنی	ژندگی
confused	ژولیدہ	مُنجھیل/پریشان	پریشان	گھابریا ہویا	پریشان/مونجا	پریشان	پریشان/مُونجھا	ژولیدہ
ferocious	ژیان	قہری	غضبناک/چھتا	قہری	خشمی	قہری این	قہری آ	ژیاں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
former	اسبق/قبلی/پیشن	پہریوں/اگیوں	پہلا	اودکا	اَوَلنے	سری/ساگی	مُستَنا	سابق
past	سابقہ	اگی/پھریائیں	پچھلا	پچھلا	اَولنیَ/مخکنییَ	پیشی	مُست	سابقا
seven	ہفت	ست	ست	ست	اُوہ	ہفت	ہفت	سات
seven generations	ہفت پُشت	ست پیڑھیوں	ست پیڑھیاں	ست پُھتاں/ ست پیڑھیاں	اُوہ پشت	ہفت پُشت	ہفت پُشت/ ہفت پیڑی	سات پُشت
seven seas	ہفت دریا	ست سمنڈ	ست سمندر	ست سمندر	اُوہ سمندر	ہفت دریا	ہفت سمندر	سات سمندر
along	ہمراہ	ہمراہ/ساتھ	نال	سنگ/نال	ملگرتیا	ہمراہ	تُد	ساتھ
companion	رفیق	ساتھی/ہمراہ	سنگتی	سنگی	ملگرے	سَنگت	سَنگت	ساتھی
sixty	شصت	سٹھ	سٹھ	سٹھ	شپیتہ	شَست	شَست	ساٹھ
sweetheart	عاشق/معشوق	سجنوں	سجنڑ	سجنڑ	یار	سجن	یار/بیلی	ساجن
partnership	شرکت	بھائی واری	سانجھا	سانجھ/بھائی والا	شراکت	شریکی	شریکی	ساجھا
magician	ساحر	جادوگر	جادوگر	جادوگر	جادوگر	جادوگر	جادوگر	ساحر
shore	ساحل	سمنڈ جو کنارو	سمندر دی منڑ	کنڈھا/منڑ	دَسمندر غاڑہ	کندھی/تیاب	بَرز	ساحل
make	ساخت	بناوٹ/ترکیب	بنڑاوت	بُنتر	جوڑشت	کھاز/جوڑشت	گاڑِشت	ساخت
simplicity	سادگی	صاف دلی/سادگی	سادگی	سدھاپن/بھولپن	سادگی	سادگی	سادئی	سادگی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
simple	سادہ	سادو	کورا	سادا	سادہ	سادگ	سادہ	سادہ
simpletion	سادہ‌لوح	بولو پھولو/ نادان	سدھڑ	سدھڑ/ بھولا	سادہ	بودلا/ سادگ	بودلا/ سادہ	سادہ‌لوح
ascetic	زاہد	سادھو	سادھو	سادھو	سادو	سادھو	سادھو	سادھو
camel-driver	ساربان	اُٹھی	جَت	ہوت	ساروان	ساربان	ہُگ جت	ساربان
entire	ہمہ	سارو/سمورو/ بجو	سارا	سارا	ٹولہ	ذراہیں	تیوہ/ غٹ	سارا
crane	کلنگ (پرندہ)	قاز	سارس	سارس	قاز	سگارو	ٹی ٹی	سارس
a kind of violin	یک نوعی آلت موسیقی شبیہ بہ کمانچہ	سارنگی	سرنگی	سرنگی	سارنگئے	سارنگی	سارنگی	سارنگی
violinist	کمانچہ‌کش	سارنگی‌نواز	سرنگی‌نواز	سرنگیا	سارنگچی	سارنگی جنوک	سارنگی خلوک	سارنگیا
entire	ہمہ	سموری/کُل/بجی	ساری	ساری	ٹولہ	کُل	تیوہ/کُل / غٹ	ساری
half	نیم	ساڈھا	ساڈھے	ساڈھے	نیم	نیم	نیم/کپ	ساڑھے
sari (dress)	ساری (شال ہندی)	ساڑھی	ساڑھی	ساڑھی	ساڑئی	ساڑی	ساڑی	ساڑھی
musical instrument	ساز	واجو/ساز	واجا	ساز	ساز	ساز	ساز	ساز
conspiracy	دسیسہ	سازش	چال	سازش/گٹھ جوڑ	سازش	پندل	سازش/سازباز	سازش
conspirator	دسیسہ‌کار	سازش کندڑ	چال باز	سازشی	سازشی	پندلی	سازشی/ سازبازی	سازشی
favourable	سازگار	موافق/موزون/ سازگار	چنگے۔بہتر	سازگار/ وتر	سازگار	ٹھوک	سازگار/ٹھوک	سازگار
suitability	سازگاری	موزونیت	مناسب	سازگاری	سازگاری	ٹھگ	سازگاری ٹھوکی	سازگاری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
instrumentalist	نوازندہ	سازو جائینڈر	مراسی	سزندہ	سازندہ	سازگر	سازندہ	سازندہ
mother-in-law	مادرزن/پدرزن	سس	سس	سس	خواشے	ترو	بلغُو	ساس
hour	ساعت	ساعت/گھڑی	پَل	پَل/گھڑی	ساعت	ساعت	ساعت	ساعت
goblet	ساغر	پیالو	پیالہ	پیالہ	جام	پیالگ	پیالہ	ساغر
eliminated	ساقِط	کریل/مسترد	ڈٹھا	ڈگیا/نکلنا	ایستہ گول	پڑ ینگ	بٹوکا/تھوکا	ساقط
cupbearer	ساقی	ساقی	ساقی	ساقی	ساقی	ساقی	ساقی	ساقی
quiet	ساکت	چُپ/ماٹھ	بےسُدھ	چُپ	غلے	بیوانک	چُپ	ساکت
resident	ساکن	رھاکو	رہنڑ والا	وسنیک	اَستوگن	جہ مِند	جاگئی/ہنکینی	ساکن
good-will	شہرت	پَت/بھرم	اعتبار	بھرم بھا/آدر بھاء	اِتبار	پَت	پَت	ساکھ
greens	گیاہ خوردنی	ساگ	ساگ	ساگ	ساگ	ساگ	ساگ	ساگ
potherbs/greens	سبزیجات خوردنی	بھاجی پَتو	ساگ پتر	ساگ پَتر	سوزی	ساگ تاک	سوزی	ساگ پات
ocean	دریا	سمنڈ	سمندر	سمندر	سمندر	دریا/زر	سمندر	ساگر
teak	ساج	ساگ جوونڑں	ساگوان	ساگوان/ساگون	ساگوان	ساگوان	ساگوان	ساگوان
sago	بلغور ہندی	سابودانڑا	سابودانڑواں	سابودانہ	سابودانہ	سابودانہ	سابودانہ	ساگودانہ
year	سال	سال/ورہیہ	ورھیوں/سال	ورھا	کال	سال	سال	سال
wife's brother	برادرزن	سالو	سالا	سالا	انشے	خاسپر/وسرک	خاسپر	سالا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
commander	سالار	رہبر/رہنما	سلار	سلار	سالار	سر/کماش	کماش	سالار
annual	سالیانہ	سالیانو	سال دا	ورھےوار	کالیزہ	سالینہ	سالی	سالانہ
intact	سالم	پورو	ثابت	سلامت/ثابت	روغ	دُراء	دُراخ	سالم
curry	خورش	تیار تھیل بوڑ/بھاجی	بھاجی	بھاجی	بوڑ	تاژشت	گیح	سالن
fraud	سالُوس	دغا/فریب	فریب	دغا/دھوکھا	دھوکہ	دُردھ	دُردھ	سالوس
wife's sister	خواہرزن	سالی	سالی	سالی	خوشینہ	دُسکیچ	دُشخینچ	سالی
material	سامان	اسباب/ٹپڑ	سمان	سمان	سامان	سامان	سامان	سامان
imperialism	استعمارطلبی	سامراج	سامراج	شہنشاہت/سامراج	سامراج	سامراج	سامراج	سامراج
imperialist	استعمارطلب	سامراجی	سامراجی	سامراجی	سامراجی	سامراجی	سامراجی	سامراجی
Samaritan/magician	سامری	سامری	سامری	سامری/جادوگر	سامری	سامری	سامری	سامری
listener	شنوندہ	ٻڌندڙ/سُنڻ وڑ	سنݨ والا	منیھار	اوریدونکئ	اُشکنوک	ننوک	سامع
front / facade	مقابل	ملھوں/روبرو	سامنڑاں	ٹاکرا/سامنڑاں	مخامخ	دیم پہ دیمی	مون پہ مون	سامنا
infront	درجلو	سامھوں/اگیاں	سامنڑیں	سامنڑے/اگے	وڑاندِ	دیم پہ دیم	مونا	سامنے
whetstone	سنگ چاقو تیزکنی	سرانڈ/روھی	سان	سان	کانڑی	واتنک	اِستہ غل	سان
snake	مار	نانگ/سَپ	نانگ	سَپ/ناگ	مار	مار	ڈوشہ	سانپ
evening	سرِشب	شام	شام	شام/ترکالاں	ماشام	شام	شام	سانجھ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
truth	صداقت/راستی	سچ/حق	سچ	سچ	رِشتیا	راست	راست/گواچی	سانچ
mould	قالب	سانچو	سچا	سچّا	غالب	قالب	غالِف	سانچا
accident	سانحہ	حادثو	وقوعہ	حادثہ/وقوعہ	واقعہ	وھیل	واقعہ	سانحہ
bull	گاونر	سانُ	ساھن	ساھن	غوائے	سانڈ	خُراس	سانڈ
sand-lizard	بزمنجہ ماسہ	سانڈو	سانڈا	سانھا/سانڈھا	سم سارہ	سانڈا	کُلیڑ	سانڈا
dromedary	شُترِ مادہ/ناقہ	اٹھنڑں/ڈاچی	ڈاچی	ڈاچی/اُوٹھنڑی	اوشہ	ڈاچی	ڈاچہ	سانڈنی
breath	دم	ساہ/دم	ساہ	ساہ/دم	ساہ	ساہ	ساہ/دم	سانس
charming	آدمِ خوشگل	سانورو	سانولا	سانولا	توربخن	سبزارنگ	سوزارنگ	سانولا
nut-brown/charming	زن زیبا	سانوری	سانولی	سانولی	توربخنہ	سبزارنگ	سوزارنگ	سانولی
fourth month of Hindu calendar	ماہ پنجم تقویم ہندی فصل بارندگی	ساونڑں	سانونو	سوݨ/ساوݨ	پشہ کال	بشّام	بشّام	ساون
money-lender	رباخوار	شاہوکار	شہوکار	شاہوکار	سودخور	شاؤکار	ساہوکار	ساہوکار
money-lending	رباخواری	شاہوکاری	شہوکاری	شاہوکاری	سودخوری	شاؤکاری	ساہوکاری	ساہوکاری
canopy	سائبان	چھپر	چھپر	چھپّر/تنبو	سَپر	کاپر	مَنّہ	سائبان
beggar	گدا	سوالی	سوالی	مانگت/سوالی	سوالگر	سوالی	سوالی	سائل
horse-keeper	تیمارکنندہ اسپ	مہوار	سائیس	سائیس	سائیس	گلپان	گلپان	سائیس
master	آقا	سائین/مالک	ساہیں	سائیں/وڈکا	سائیں	سائیں	ساہیں/خواجہ	سائیں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
shadow	سایہ	سایو/ پاچھو	چھانئہ	چھاں	سورے/سایا	ساھگ	سیخا	سایہ
all	ہمہ	سبھ/کُل	سب	سبھ	ٹول	کُل	پُج/کُل/غٹ	سب
cause	سبب	کارنُ/وجہ/سبب	وجہ	سَوَب	سبب	سَوَب	سَوَب	سبب
basket	سبد	چھبی/ٹوکری	ٹھوکری	ٹھوکری	ٹوکری	سَپت/لَچ	چھبی/ٹھوکری	سبد
green	سبز	ساوُ	ساوا	ساوا	زرغون	سبز	خَرن	سبز
verdure	سبزہ	نباتات/ساوک	ساول/گھا	ہریاول/گھاء	شِن گشتی	سبزگ	خَرسی	سبزہ
meadow	سبزہ زار	ساوک وارو حندہ	چراند	چراند/بیلا	چمن	سبزگ جا	مرغزار	سبزہ زار
vegetables	سبزی	بھاجی/ساوک	سبزی/ترکاری	سبزی/بجی	سبزی	سبزی	سوزی	سبزی
vegetarian	گیاہ خوار	فقط بھاجیوں واپرائیندڑ	سبزی خور	سبزی خور	سبزی خوری	سبزی وروک	سوزی خور	سبزی خور
vegetable-market	سبزی بازار	بھاجی مارکیٹ	سبزی منڈی	سبزی منڈی	سبزی منڈی	سبزی نیادی	سوزی منڈی	سبزی منڈی
lesson	سبق/درس	درس/سبق	سبق	سبق	سبق	سبق	سَبَق	سبق
lead	سبقت/پیشی	برتری/فوقیت	اگونہی	اَگے نکل جانڑا	وڑاندِکیدہ	شَرتَری	سرا/گوبَرِی	سبقت
light	سُبک	نازک/سَنہو	ہلکا	ہَولا	سپک	سُبک	سُبک	سبک
retired	بازنشستہ	آزاد/لاتعلق	فارغ	فارغ	فارغ	واندا/درکش	فارغ	سبکدوش
dishovour	اہانت	سُڈکو/ھڈکی	ہتک	ہتک/گھٹائی	سپکاوے	سُبکی	سُبکی	سُبکی
pitcher	سبو	دلو/گھڑو/مٹ	منکا/متورا	منکا/گھڑا	منگیے	کونزگ	دِلو	سبو

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sabotage	سبوتاژ	بگاڑنڑں	وگاڑنڑ	وگاڑنڑا	وران کاری	لوڑگ	لوڑنگ/سبوتاژ	سبوتاژ
way	سبیل	رستو/واٹ	راہ	سبیل/راہ	لار	راہ	کسَر	سبیل
flat	ہموار	ہموار/سدھو	پدھری	پدھرا/سِدّھا	آوار	تچک	اَوار	سپاٹ
run	حرکتِ سریع	ٹپ/ڈوڑ	سپاٹا	گھمنڑ پھرنڑا/دوڑ	تیزمنڈہ	رُمب/تگ	رُم/لٹو	سپاٹا
betel-nut	قوفل	سوپاری	سپاری	سپاری	سیپاری	سوپاری	سوپاری	سپاری
gratitude	سپاس	شکرگذاری	شکرانہ	شکرانہ/شکر	منَنہ/تشکر	شکرات	شکرات	سپاس
thanks giving	سپاس گزاری	شکرگذاری	شکرگزاری	شکرگزاری	شکرمندی	منت واری	تورواری	سپاس گزاری
army	سپاہ	فوج/لشکر/سپاہ	فوج	فوج/واہر	لشکر	اُرد	لشکر/اُرد	سپاہ
soldier	سپاہی	سپاہی/فوجی	فوجی	سپاہی	سپائی	سپائی	لشکری/سپاہی	سپاہی
shield	سپر	ڈھال/آڈ	ڈھال	ڈھال	سپر	سپر	اِسپر	سپر
custody	نگھداری	سونپیل	حوالے	حوالے/سپرد	سپارل	دَیگ	سِفارِنگ	سپرد
entrusting	سپردگی	حوالی کرنڑں جوعمل	حوالگی	حوالگی/سپرداری	سپارشتنہ	دست ءَ دیگ	سفارِفنگ	سپردگی
dream	خواب/روَیا	سپنو/خواب	خواب/سُفنا	سُفنا/خاب	خوب	واب	ٹُغ	سپنا
son	فرزند/پسر	سپوت	لائق پُتر	سپتر	زوے	بچ	مَلْ/مار	سپوت
young snake	بچہ ءِ مار	نانگ جو بچو	سپولیا	سپولا/سپولیا	ماربچوڑے	مار ءِ چُوری	ذوشہ ناچُوری	سپولیا
dawn	سپیدہ دم	صبح وارو	پرہ باکھ	تڑکے/صبح سویرے	دَ سحار رنڑا	صوب صبا بانگواہ	بیتِر چہ	سپیدہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
snake-charmer	مارگیر	جوگی	جوگی	جوگی/ سپادھا	پاڑُو	جوگی	جوگی	سپیرا
essence	جوہر	جوہر/رس	ست	ست	ست	ست/شیرگ	ست	ست
three stringed guitar	تار/ستار	ستار	ستار	ستار	ستار	ستار	ستار	ستار
star	ستارہ	تارو	تارا	تارا	ستورے	اِستال	اِستار	ستارا
eighty-seven	ہشتاد و ہفت	ستاسی	ستاسی	ستاسی	اُوہ اَتیا	ہشتاد و ہفت	ہشتاد و ہفت	ستاسی
place	جا/ مکان	جاء/ ھند/ استان	تھان/ جا	جگہ/ تھاں	زائے	ہَند	اَنکین/ اِستان/ ہَند	ستان
vex	اذیت کردن	ستائڑں	تنگ کرنڑ	ستانڑا/ تنگ کرنا	تنگوَل	شزار	تنک کتِنگ	ستانا
ninety-seven	نود و ہفت	ستانوے	ستانویں	ستانویں	اُوہ نوی	نود و ہفت	نود و ہفت	ستانوے
fifty-seven	پنجاہ و ہفت	ست ونجاھ	ستونجاہ	سَتوِنجا	اُوہ پنزوس	پنجاہ و ہفت	پنجاہ و ہفت	ستاون
praise	ستاہش	تعریف	تعریف	صفت/تعریف	تعریف	سِتا/ صِفَت	سِتا/ صِفَت	ستائش
twenty-seven	بیست و ہفت	ستاویھ	ستاویھ	ستائی	اُوہ ویشت	بیست و ہفت	بیست و ہفت	ستائیس
seventy-seven	ہفتاد و ہفت	ستہتر	سَتَتّر	سَتَتّر	اُوہ اَویا	ہفتاد و ہفت	ہفتاد و ہفت	سَتتّر
veil	ستر	لکانڑں/ پڑدو	تکیج	ننگ/ سَتَر	سَتَر/ پڑدہ	سِتَر	سَتَر	سَتَر
seventy	ہفتاد	ستّر	ستّر	ستّر	اَویا	ہفتاد	ہفتاد	ستّر
seventeen	ہفدہ	سترنھں	ستارھاں	ستاراں	اُوہ لَس	ہپدہ	ہَودہ	سترہ
coarse twine	ریسمان کنگی	سوتلی	ناوڑی/ وٹنی	سوتڑی	سوتکئ	سوتلی	سوتلی	سُتلی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
oppression	ستم	ظلم/کہر	ظلم	ظلم	ظلم	ظلم/کہر	ظلم	ستم
September	سپتامبر (ماہ نہم تقویم فرنگی)	سپٹمبر	ستمبر	ستمبر	ستمبر	ستمبر	ستمبر	ستمبر
parched barley meal	غذای جو برشتہ	پھگل جَوَن جوانو	ستُّو	ستُّو	دَور بشووَڑہ	سَتُّو	سَتُّو	سَتُّو
delicate	نازک ولطیف	سنھوں/سُھڑوں	سدّھا	سدھا	ترَئی اَوَاوژدہ	بارگ	شوشکو	ستواں
pillar	ستون	تھلھو	کھمبا	تھم/کھمبا	ستن	تنبہ	تھمبہ	ستون
clean	پاکیزہ	سُٹھو/اُجرو/ستھرو	ستھرا	صاف/ستھرا	پاک	صفا	پاک	ستھرا
neatness	پاکیزگی	سٹھائی	ستھرائی	ستھرائی/صفائی	صفائی	صفائی	خواپاکی	ستھرائی
woman burning herself to death on husband's funeral pyre	زن ہندو کہ خود را باجسد شوہری سوزاند	ستی	ستی	ستی	ستی	ستی	ستی	ستی
ruin / spoiling	ویرانی/خرابی	تباہی/ بربادی	ستیاناس	ستیاناس	برباد	برباد	چوڑ	ستیاناس
fight	سَتیز	فساد/جھیڑو	جنگ	جنگ/ جھگڑا	جنگ	جنگ	جنگ/جھیڑہ	سَتیز
be confounded	سراسیمہ بودن	حیران تھینڑوں	وِبل ونجنڑ	ہکابکا/ ہوونڑ	وارخطا کیدل	وڑتی بیگ	ہر دشی مَتِنگ	ٹپٹانا
wife of capitalist	زن پول دار	سیٹھیانڑیں	سِٹھانی	سیٹھنڑی	دَسیٹ مائنہ	سیٹ ءِجَن	سیٹھ نا اُرائی	سٹھانی
dote / be in dotage	فرتوت شدن	مت کھسجنڑ	ٹھروونجنڑ	سٹھیانڑا	دماغی کمزورتیا	عقل ءِگھٹ بیگ	سرکافتہ مَتِنگ/ کلونگ مَتِنگ	سٹھیانا
decorated	آراستہ	آرائش/ٹھاھوڑ	سجھیا	سج/ٹھاٹھ باٹھ	آرائش/شائست	سمبہ	بیرِشت	سج
prayer-carpet	سجّادہ	مُصلو	مصلاّ	مصلا / جائے نماز	مُصَلاّ	مُصَلَہ	مُصَلَہ	سجادہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cause to swell	آماس کراندن	سجائڑوں	سُجھاونڑ	سُجانڑا	پڑسَول	غَوَ ینگ	پرِ فنگ/غو یفِنگ	سُجانا
to decorate	آراستن	سجائڑوں	سجھاونڑ	سجانڑا	شائستہ کول	سارَگ	پیرِ فنگ	سجانا
decoration	آرایش	سینگار	سجاوٹ	بناوٹ/سجاوٹ	شائست	ساروسَمبہ	ٹِل پھُل	سجاوٹ
prostration	سجدہ	سجدو	سجدہ	سجدہ	سجدہ	سجدگ	سجدہ	سجدہ
friend	دوست	سجڑوں/دوست	سَجنڑ	سجّن/بیلی/مِتر	ملگرے	دوست	بیلی/سنگت	سجن
fit well	مناسب بودن	سُٹھولگڑوں	سجنڑ	سجنڑا	شائستہ	زیب دیگ/سمبہگ	نمِہ کتِنگ	سجنا
sweet-heart	معشوقہ	پیاری/ساھیڑی	بلانڑیں	پیاری/سجنڑی	ملگری	دِلبر	دِلبر	سجنی
cause to understand	فہماندن	بدھائڑوں/بجھائڑوں	ڈسنڑ/ڈِکھاونڑ	دسنا/وکھانڑا	آگاہ کول	پہمینگ	پوکرِفنگ	سجھانا
visibility	نمایانی	سُجھی اچڑوں	ظاہر	سجھائی	شکارہ	درائی	پاش	سجھائی
barbecue	سجی/نوعی غذای بلوچی	سجی	سجی	سجی	سجی	سجی	سجی	سجی
handsome	خوش تراش	سُھڑوں/سُٹھو	سوہنڑاں	سوہنا	شاہ زلمے	گیہل/وش رنگ	اَرِے نازک	سجیلا
truth	راستی	سچ/حق	سچ	سچ	رشتیا	راست	گواچنی/راست	سچ
truly	درست	سچھ پچھ/واقعی	سچی مچی	سچی مچی	پہ رشتیا	جاو راست	راستیکا/گواچیکا	سچ مُچ
true	راست	سچو	سچا	کھرا/سچا	رشتیا	راستیں	راست	سچا
truth	راستی	سچ/صداقت	سچائی	سچائی	رشتیانی	راستی	راستی	سچائی
dawn	سحر	پرھ پھٹی/اَسُر	پرٖہ باکھ	تڑکا/سانجھرا	صباوٴن/سحار	صُبح	صُبح	سَحر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
magic	جادو/سحر	جادو	جادو	ٹونڑا/ جادو	جادو	جادو/سحر	جادو	سحر
generosity	سخاوت	سخا/سخاوت	سخاوت	سخاوت	سخاوت	خیرات	سخاوَت	سخاوت
hard	سخت	سخت/ ڈاڈھو/ پکو	سخت	کرڑا	گران	سَک	ڈَڈ/سخت	سخت
hardship	سختی	سختی/ ڈاڈھائی	سختی	سختی	سختی	سکّی	ڈَڈِی/سختی	سختی
speech	سخن	گفتو/گالھ	بول/گالھ	بول	خبرے	گال	اِیت/گالھ	سخن
generous	سخی/ سخاوتمند	سخی	سخی	سخی	سخی	سخی	سخی	سخی
wall	دیوار	روک/ دیوار	کندھ/ دیوار	کندھ	دیوال	دیوال	دیوال	سد
always	همیشه/ مدام/همواره	سدائیں/سدا	سدا	ہمیش	تل	مدام	مدام/سانَدَہ	سدا
common sense	وقوف	سُرت/ جاڻ	سُدھ/خیال	سُدھ	سُد	سَدّ	سُدھ	سُدھ
common sense	وقوف	سدھ بدھ/خبرچار	سُدھ بُدھ	سُدھ بُدھ	سُدبُد	سَدّ و سار	سُدھ سار	سُدھ بُدھ
to depart	حرکت کردن	وڃڻ/ پدھارڻ	ٹُرونجڻ	سِدھارنا	رُخصتیدل	رَوَگ	سَرہَلِنگ	سِدھارنا
to improve	اصلاح کردن	سُدھارڻ	سَنوارڻ	سنوارنا/سُدھارنا	سَمَوَل	سارَگ	ٹھیفِنگ	سُدھارنا
to tame (animal)	تربیت دادن حیوان	سیکارڻ/ هیرائڻ/ سیکھارڻ	سِکھاوڻ	سدھ کرنا/سکھانڑا	آمُختہ کوَل	لاڈ کنگ/ رانک کنگ	لاہوکتِنگ	سدھانا
be improved	بهبود یافتن	سُدھرڻ	سُدھرڻ	سدھرنا	سَمیدَل	گہتر بُوَگ	ٹھینگ	سُدھرنا
be tamed	تربیت شدن	سکڻ/هرڻ	سِکھڻ	سِکھنڑا	آمُختہ کیدَل	لاڈبوگ/ رامگیں	لاوَمَتنگ	سدھنا
well-shaped	خوش اندام	سڈول	مناسب	سنکھا	شائستہ	ڈولدار	گرودلو	سڈول

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
head	سر	متھو/کسویری	سِر	سر	سر	سر	سَرَہ/کاٹم	سر
chief	رہبر	اگوانڑں	سربراہ	وڈکا/وڈیرا	مَشر	سروک	بھلاَ/کماش	سربراہ
leadership	رہبری	اگوانڑیں	سربراہی	پردھانگی	مَشری	سروکی	بھلنی/کماشی	سربراہی
hidden	سربستہ	لکل/گجھو/بند	گُجھا	سربستہ	بند	چیر	ڈکوک/اَندَر	سربستہ
sealed	سربستہ	سِیل مھر	سربمہر	سیل بند	مہرکوَل	سرمہر/سربند	سرمہر	سربمہر
guardian	سرپرست	سنبھالینڈڑ	ولی وارث	والی وارث	والی وارث	وازدار/مستر	وارِث	سرپرست
guardianship	سرپرستی	سنبھال	سرپرستی	سانبھ سھال	والی وارث توب	وازداری/مستری	وارثی	سرپرستی
lid	سرپوش	ڈھک	ڈھکن	ڈھکن	سرپوش	دَپی	بائی/دَب گِر	سرپوش
husband	شوہر	گھروارو	پے	گھروالا/سرداسائیں	میڑہ	مڑد/جود	اَرِہ	سرتاج
frontier	مرز	دنگ	حد	سرحد	سرحد	سیم	دنگ/سیم/سرلٹ	سرحد
chief	رئیس	اگوانڑں/پیشوا	سردار	سردار	سردار	سردار	سردار	سردار
right now	الآن	ہانڑیں/ہن وقت	حالی تاں	ہنڑے/ایس ویلے	سم دَ لاس	اےوَھدءَ	دُو ءَ تو	سرِدست
reader (Magistrat's)	کارمند دفتری ادارہ	سرشتیدار	سررشتہ دار	سررشتہ دار	سررشتہ دار	سررشتہ دار	سررشتہ دار	سررشتہ دار
country	سرزمین	سرزمین	سرزمین	دیس/وطن	سرزمین	گُل زمیں	سرزمین	سرزمین
verdant	سرسبز	ساوَ/آباد	اباد	ساوا/ہریابھریا	اَبادَہ	آباد	سرسوز	سرسبز
dead-drunk	مَست	مخمور/بیخود	مَست	مَست	مَست	مَست	مَست/اَمگنگ	سرشار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
successful	سرفراز	کامیاب	اُچا	کامیاب	کامیاب	سرسوب	کامیاب/سرسوب	سرفراز
rebellion	سرکش	باغی	باغی	باغی	باغی	باغی	باغی	سرکش
rebellion	سرکشی	بغاوت	بغاوت	نافرمانی	یاغیتوب	یاغی گری	یاغی گری	سرکشی
narrative	سرگذشت	سوانح حیات/ تذکرو	واقعہ/ گزری وہانڑیں	سرورتی/ ہڈبیتی	پہ زان تیرسوی	پیرا/سرگوست	احوال/کاٹم آ گدرینگوکا	سرگذشت
active	سرگرم/فعّال	سرگرم	جوش والا	سرگرم	تیز	مشکول	پُرجوش/چُست	سرگرم
activity	سرگرمی/فعالیت	سرگرمی	تیزی/ جوش	سرگرمی	تُندی	ھلاھل	پُرجوشی/چُستی	سرگرمی
drunken	سرمست	مخمور/متوالو/سرمست	بُت	ٹُٹ	مَست	سرمست	ٹگ/سرمست	سرمست
head downward	سرنگوں	منھں بھر/اوندھو	جھکا سر	سرسُٹیا	سرنسکورہ	سرشکوں	سرشیف	سرنگوں
concern	سروکار	واسطو/سروکار	واسطہ	تعلق/سربندھ	غرض	کار	چہ کار	سروکار
tune	لحن	سُر	سُر	سُر	سُر	سُر	سُر	سُر
tip	نوک	سرو	سرا	سرا	سُوکہ	سَر	کاٹم	سرا
mirage	سراب	رُج/ دوکھو	نظر دادوکھا	سراب	سراب	گول/رَدآپ	گول/چُھول	سراب
entire	سراپا	سبھ/ کُل	شکل صورت	شکل صورت	مُشادہ گردہ/ د سرترپشو	ڈیل	آنھی/ ڈیل	سراپا
entirely	سراسر	سمورو/ کُل	بالکل	اُکا	ٹول	سَجّہ/تیوگ	غُٹ/تیوَہ/مُچ	سراسر
trace	سُراغ	گولھا/نشان	نشان	کھوج/ بھال	پتہ	ڈس	ڈس/بلکک/پدرند	سراغ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
detective	جاسوس	جاچ	پیرڑی	کھوجی	پل زن	پدگیر	پیراڑو	سراغ رساں
espionage	جاسوی	جاچ کندڑ	پیروآڈھ	کھوج کڈھنڑا	پتہ لگہ وَل	پدگیری	پیراڑوگری	سراغ رسانی
to praise	توصیف کردن	ساراھنڑ ں	تعریف کرنڑ	سلاھنا	ستایل	ستاگیگ	ستاکننگ	سراہنا
inn	سرای	سراءِ/مسافرخانو	سراں	سراں	سرائے	مسافرجاہ	مسافرخانہ	سرائے
running through / seeping	سرایت	رچاءُ/تاثیر	اثرکرنڑ	رچنا	پہ وجود کے گرزیدل	ہندکنگ	تاثیرکننگ/ جانءِ ئی جاگہ کننگ	سرایت
gallop	چہارنعل	گھوڑاجی تمام تکھی ڈوڑ	تیزبھجنڑ	سرپٹ	پہ تراٹ	تاچ	پاساڑوء	سرپَٹ
red	سُرخ	لال/گاڑھو	لال	سُوہا/لال	سُور	سُہر	خِیسُن	سُرخ
successful	کامیاب/موفق	کامیاب/سوبھارو	کامیاب	کامیاب	بریالئی	وَش نام	سرسوب	سُرخرو
success	کامیابی/موفقیت	سوبھ/کامیابی	کامیابی	سرخروئی/کامیابی	بریالیتوب	وَش نامی	سرسوبی	سُرخروئی
ruddy goose	قازسُرخ رنگ	پکھی جو قِسم	سرخاب	سرخاب	سرخاب	آپی مُرگے	سُرخاب	سُرخاب
redness	سُرخی	لالی/سُرخی	لالی	لالی	سوروالے	سُہری	خِیسُنی	سرخی
cold	سرد	تھدھو/خنک	ٹھڈ	ٹھنڈا	سوڑ	سرد	تیَخ	سرد
musk melon	خربزہ دراز	سردو	سردا	سردا	سردہ/خربوزہ	سردہ	سردہ	سردہ
coldness	سرما	تھدھ	ٹھڈ	ٹھنڈ	ساڑہ	ساڑتھی	سیلِش	سردی
delirium	سرسام	سرسام	بِرسام	سرسام	سرسام	سرسام	سرلوء	سرسام

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
rustle	خش خش کردن	هواجو سوسات کرڻ	سُرکارڑ	سرسرانا	سرسرکول	انژگ	اِیڑنگ/شُپَرِنگ	سرسرانا
hiss	صدای خش خش	سرڙاٽ	سُرکار	سرسراہٹ	کشارے	انژہ	اِیڑہ/شُپَرہ	سرسراہٹ
cursory	سرسری	متھا چھرو	شٹونگڑی	سرسری	سرسری	سرظاہری	اَبوبی	سرسری
mustard	خردل	سَرنھں	سرہیوں	سرہوں	شرشم	سرہہ	سِرہ/ جامبو	سرسوں
nature	سرشت	فطرت	خصلت	خمیر	فطرت	تب	خوٗ	سرشت
cancer	سرطان	کنسر/کیکڑو	سورن مَلاّ	کینسر/سرطان	سرطان	شومک	سرطان/ چنگاشک	سرطان
speed	سُرعت	جلدی	تیزی	تیزی	تُندی	گشادی	تُرندی	سرعت
ring leader	سردستہ فتنہ	ٹولی جوا گوانڑں	باغی سردار	سرپنچ	مَشَر	کماش	کماش	سرغنہ
government	دولت	حکومت/سرکار	سرکار	سرکار	سرکار	سرکار	سرکار	سرکار
official	دولتی	حکومت جوا سرکاری	سرکاری	سرکاری	سرکاری	سرکاری	سرکاری	سرکاری
to push-aside	پس زدن	کھسکائڑں	سَرکاونڑ	سرکانڑا	شورَوَل	کسُزپنگ	سُرِفنگ	سرکانا
slide	سُریدن	کھسکنڑں/سرڑں	سُرکنڑ	سرکنڈا	شوریدن	کسزگ	سُرِنگ	سرکنا
reed	قصب	کانو/نَڑو	کانا	کانا/سَر	کڑی	کانا/کانٹی	کڑب/کاشم	سرکنڈا
vinegar	سرکہ	سُرکو	سرکہ	سرکہ	سرکہ	سرکہ	سرکہ	سرکہ
cowdung	سرگین	چھو	گوہا	گوہا/گوبر	خشائی/پچی	لِڈ	لِڈ	سرگیں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
winter	زمستان	سیارو	سیالا	سیال	ژمے	زمستان	سیل	سرما
capital	سرمایہ	مُوڑی/رقم	مڈی	مڈی/سرمایہ	سرمایہ	مڈّی	مَڈِّی/وادانی	سرمایہ
capitalist	سرمایہ دار	مالدار/دولتمند	سرمایہ دار	امیر/سرمایہ دار	مالدار	زردار	مالدار/بھاگیا	سرمایہ دار
capitalism	سرمایہ داری	دولتمندی	سرمایہ داری	دولتمندی/سرمایہ داری	زرداری	زرداری	مالداری/زرداری	سرمایہ داری
eternal	ابدی/ازلی	لافانی/دائم	سداواسطے	سداواسطے/ابدی	اَبدی	آکبتی/دائمی	آخبتی/ساندَئی	سرمد
stained with antimony	سُرمئی	سُرمولگل	سرمے والی	سرمئی	رانجئی	سُرگی	سُرمئی	سُرگیں
antimony	سُرمہ	سُرمو	سُرمہ	سُرمہ	رانجہ	سُرگ	سُرمہ	سُرمہ
antimony container	سُرمہ آوند	سرمیندانڑیں	سُرمے دانی	سرمے دانی	رنجلونیَ	سُرمہ دان	سُرمہ دان	سُرمہ دانی
dark-blue	سُرمئی	سُرمائی	سُرمے دے رنگ والی	سُرمئی	تورنجن	سُرگی	سُرمئی	سُرمئی
tunnel	نقب	سُرنگھ	سَندھ	سُرنگ	سُرنگ	سُرنگ/ٹپ	سُلنگ/سَندھ	سُرنگ
cypress	سرو	سَرَو	سرو	سرو	سرو	سرو	سرو	سرو
beauty	زیبائی	شکل صورت/روپ	سوہنڑوپ	رُوپ	شائیست وال	زیبائی	زیبائی	سروپ
betel-nut cracker	یک نوع ابزار	سُوڑو	سروتا	سروتا	سرِوتا	سروتا	سروتا	سروتا
song	سرُود	نغمو/سُر	راگ رنگ	گیت/راگ	سندرے	صوت	شعیر	سرُود
joy	سَرُور	فرحت/خوشی	سرُور	مزا/خمار	خوشحال والے/سرور	وَشی	خُوشی	سرُور
dagger	خنجر	سرواہی/خنجر	خنجر	خنجر/کٹار	چاڑہ	کاٹار/کاڑچ	کٹار/کاٹار	سروہی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
head of the bed	محل گذاشتن بالش روی تخت خواب	سیراندی/ وہانڑوں	سِر ہانڑاں	سرہانڑا	سَرخوا	سرون	کاٹم گنڈ	سرہانا
head	کلّہ	مُنڈھی/ سِری	سِری۔سِر	سری	سراکوٹئ	سَرَگ	سِرَہ	سری
glue	سریشم	سِرس	تھمبنڑ	سریش/گوند	سریش	سریش/سُسُر	سُسُر	سریش
fast	سریع	جلد/ تیز	تیز	تیز	چابک	تُرند/گشاد	تُرند/تیز	سریع
melodious	خوش آہنگ	سُریلو	سُروالا	سریلا	خوش آواز	وَش سُر	خُوش توار	سُریلا
melodious	خوش آہنگ	سُریلی	سُروالی	سریلی	خوش آواز	وَش سُر	خوش توار	سُریلی
cause to rot	گنداندن	کنوکرڑوں/ گارڑوں	سڑاونڑ	سڑانڑا	اُرَستوَل	سَڑائینگ	سَڑِفنگ	سڑانا
mad woman	زن ابلہ	چری	سڑنڑ	کملی/جھلی	لیونئ	گنوکین جنین	گنوکانیاڑی/ اَبلَہ	سڑن
stench of rotting thing	تعفّن/ بوی بد	دھپ	بو	سڑاند	بدبوئی	سڑتگی	آرود/گند	سڑاند
large sip	قورتِ بُزرگ	وڈوڈُھک	شُرر	سُڑپ	لوئ غوڑپ	زنڈین گُلم	بھلاگُلم/ اُوفتہ	سڑپا
sixty-seven	شصت وہفت	ستاسٹھ	سڑسٹھ	ستاٹھ	اُوہ شپیتہ	شست و ہفت	شست و ہفت	سڑسٹھ
road	جادہ	دگ/ واٹ	سڑک	سڑک	سڑک	دگ	سڑک	سڑک
to rot	گندیدن	کنوتھیڑوں	سڑنڑ	سڑنا	اُرستیدَل	سَڑَگ	سَڑِنگ	سڑنا
mad	دیوانہ	چریو/جنونی	گالھا	سدائی/کملا	لیونئے	شیتال	سَرکافتہ/گنوک	سڑی
rotten	گندیدہ	کنو/ سڑیل	سڑیل	سڑیل	اُروست	سَڑتگ	سَڑوک	سڑیل
punishment	عقوبت/ کیف	سزا	سزا	سزا	سزا	سزا	سزا	سزا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
deserving	سزاوار	ڈوھاری	حقدار/ قابل	سزاوار	سزاوار	سزاوار	سزاوار	سزاوار
slow	سُست	سُست	ڈِھلا	ڈِھلاّ	سُست	سُست	سُست	سُست
cheap	ارزان	سَستو	ستا	ستا	ارزان	اڑزان	اَڑزان	سَستا
to rest	استراحت کردن	ساہی پٹڑوں	ارام کرنڑ	ساہ لینا	دمہ کوَل	ساسارگ	دَم گِشِنگ	سَستانا
cheap	ارزان	سَستی	سَستی	سَستی	ارزانہ	اڑزان	اَڑزان	سَستی
laziness	سُستی	سُستی	سُستی	گھول	سُستی	سُستی	جیرت/ سُستی	سُستی
father-in-law	پدرزن/ پدرشوہر	سُہرو	سوہرا	سوہرا	خُسر	ناکو	ماُلم	سُسر
in law's family	خانہ پدرزن/ خانہ پدرشوھر	سُھر یجا/ ساھودا	ساہورے	سوہرے	خُسر گنئی	جنین ءِ لوگ	ماُلم خیل	سُسرال
to sob	ہق ہق کردن	سُڈ کنڑں	ڈُسکیاں بھرنڑ	ہلکورے بھرنا/ ڈسکنوا	سلگئ کول	بروگگ/ اِمسگگ	خِیسکِنگ	سِسکنا
sob	ہق ہق	سُڈکو	ڈُسکی	ہلکورا/ ڈُسکی	سلگئ	بروکی/ اِمسگگ	خِیسکہ	سِسکی
surface	سطح	سطح	اُتلا پاسا	سطح/ اُتلا پاسا	مخ	سربری	بائغ	سطح
line	سطر	لیک/ اِسٹ	سطر	لیک/ سطر	کرشہ	سطر	سطر/ رد	سطر
majesty	سطوت	دبدبو/ رُعب	رعب	شان/ رعب	لوی/ جلال	شان	شان	سطوَت
felicity	سعادت	خوش نصیبی	نیکی	وڈیائی	نیک بختی	بختاوَری	بختاوَری	سعادت
endeavour	سعی	کوشش/ سعیو	جتن	جتن	کوشش	جُہد	جُہد	سعی
embassy	سفارت	سفارت	سفارت	سفارت	سفارت	سفارت	سفارت	سفارت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
embassy	سفارت	سفارت خانو	سفارت خانہ	سفارت خانہ	سفارت خانہ	سفارت خانہ	سفارت خانہ	سفارت خانہ
recommendation	سفارش/تائید	پارت	سفارش	سفارش	سفارش	پارت	سفارش	سفارش
tyrant	سفاک	سفاک/ظالم	ظالم	ظالم	خونی	ظالم	ناچوڑ/ظالم	سفاک
journey	سفر/مسافرت	سفر/پندھ	سفر	ٹاوھ	سفر	سفر	سَفَر	سفر
travelogue	سفرنامہ	سفرنامو	سفرنامہ	پندھ نامہ	سفرنامہ	سفرنامہ	سفرنامہ	سفرنامہ
mean	سفلہ	سِفلو/نیچ	کمینہ	نیچ/اوچھا	رذیل	سُبک	کمینہ	سِفلہ
meanness	خست	رذالت	کمینگی	کمینگی	رذیل توب	سُبکی	کمینہ گَری	سِفلہ پن
powder	پودر	بُورو/چُورو	میدہ/دُھوڑا	پھکّی	میدہ	پھکی	پھکّی	سفوف
white	سفید	اُجرو/اچھو	چِٹا	چِٹا/گورا	سپین	اسپیت	پِیُن	سفید
gentleman	سفید پوش/نجیب	اچھا کپڑا ڈھکیندڑ	سفید پوش	چٹ کپڑیا	سپین کالئی	اسپیت پوش	پِیُن پُچّی	سفید پوش
white poplar	درخت سفید تبریزی	سفیدو	سفیدا/سپیدا	سفیدہ	سفیدہ	سپیدار	اسپیدار	سفیدہ
white-washing	پنبہ آب	اچھاڑن/اچھائی	چِٹپ	سفیدی/سپیدی	چُونہ کول	چُونکاری	چُونکاری	سفیدی
embassador	سفیر	سفیر	سفیر	ایلچی	سفیر	سفیر	سفیر	سفیر
ship	سفینہ	سفینو/بیڑی	بیڑی	بیڑی	کشتی	بوجی	دیری جاز/بیڑی	سفینہ
water-carrier	سقا	پکھالی/ماشکی	ماشکی	ماشکی	ماشکی	آبکش	ماشکی	سقا
hell	سقر/دوزخ	دوزخ/نرگ	دوزخ	دوزخ	دوزخ/تہترین	دوزخ	دوزخ	سقر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
flaw	سُقم/نقص	عیب	غلطی	عیب	عیب	عیب	عیب	سُقم
fall / defeat	سقوط	ڈہی پونڑں	ڈھاہ	ہار	ماتہ	بھادیگ	شکست/بھاتِتِنگ	سقوط
strength	توانائی	سگھ	وسکت	ساہ ست/زور	طاقت	زکت	سیک/سگھ	سکت
death-swoon	سکتہ	سکتو	بے سُدھ	سکتہ	سکتہ/ بے ہوشی	تُسگ/ وانگی	ہوش پَر ینگ	سکتہ
agony (of death)	سکرات	سکرات	سکرات	مَرَن دُکھ	سکرات	سکرات	سکرات	سکرات
shrival	چروک	وَٹ/مروڑ	سکڑیا	سکڑیا	گونجی	کرچک	کَرِنچ	سُکڑا
to shrink	چروک خوردن	بھچنوں/سُسنڑوں	سُکڑونڑ	سُونگڑنا	گُنجے کیدل	کرچک بوگ	کَرنچ مَننگ	سُکڑنا
silence	سکوت	چُپ/ سانت	چُپ/ارام	چپ چاں	غلی کیدہ	بے وانگی	چُپ چپاتی	سکوت
calm	سکون/آرام	آرام	ارام	سکون/امن	قلارے	ایمنی	ایمنی	سکون
residence	سکونت	رھائش	جاڑِکانڑواں	گھربار	استوگنہ	جہ مندی	جاَ نَی/انکینی	سکونت
coin	سکہ	سکو	سِکہ/روپیہ پیسہ	پیسہ	روپے پیسے	سکہ	سِکہ/ پیسہ	سکہ
ease	راحتی	سُکھ/آرام	سُکھ	سکھ	آرام	آرام	آرام	سُکھ
teach	یاددادن	سیکھارنڑں	سِکھاونڑ	سکھانڑا	ورزدہ کوَل	ھیل دیگ	ھیل تِتِنگ	سِکھانا
dry-up	خشکاندن	سُکائڑوں	سُکھاونڑ	سُکانڑا	وُچول	خُشک کنگ	بارِ فِنگ	سُکھانا
woman's female friend	ندیمہ	سکھی/ساہیڑی	سنگتانڑیں	سکھی/سہیلی	ہمزولی	دزگہار	ایڑکو	سَکھی
content	خرسند	سُکھی/آسودہ	سُکھا	سُکھی	پہ آرام	وشحال	آسرات	سُکھی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
dog	سگ	کُتو	کُتا	کُتا	سپئی	کُچک/ہینگ	کُچک	سگ
born of the same parents	تنی	سگو	سکا	سکا	سکہ	سکوپین/حقیں	اَسہ لمہ باوہ نا/ حقی آ ایڑ ایلم	سگا
cigar	سیگار	چُروٹ/سِگار	سِگار	سِگار	سِگار	سِگار	سِگار/چُرٹ	سگار
betrothal	نامزدی	منگنڑوں/نسبت	منگنڑاں	منگنی	کوزدہ	سانگ	سانگ	سگائی
accomplished (girl)	خوش سلیقہ	سگھڑ	سگھڑ	سگھڑ	قابلہ	وَش کار	سگھڑ	سگھڑ
accomplishment	سلیقہ	سگھڑپائی	سگھڑاپا	سگھڑاپا	ہنرمندی	سَنج	سگھڑی	سگھڑاپا
accomplishment	سلیقہ	سگھڑپائی	سگھڑپیا	سگھڑپیا	قابل توب	سَنج داری	سگھڑی	سگھڑپن
tuberculosis	سل	سِلھ	وَڈا تپ	سِل	سِل	دِق/سِل	دِق	سِل
slab	تختہ سنگ	سِرَ	وڈاتپ	سِل	تیوہ	سِنگ	ستل	سل
mortar	دستہ ہاون	مصالحی پیھنڑوں جو پتھر، پتھر جو مہرو	سِلھ وٹہ	سل وٹا	تیوہ اولاستی	وانِگ	ستل مولو	سِل بٹا
storax	مومیایی	سلاجیت	سلاجیت	سلاجیت	سلاجیت	موملائی	موملائی	سلاجیت
weapon	سلاح	ہتھیار/اوزار	ہتھیار	ہتھیار/اوزا	سلا/وسلہ	سلاح	سلاح	سلاح
iron bar	میلہ آہنی	سیخ	سیخ	سیخ	سیخ	سیخ	سیخ	سلاخ
salad	سالاد	سَلاد	سَلاد	سَلاد	سَلاد	سَلاد	سَلاد/کچمبر	سَلاد
fluency	سلاست	روانی	روانی	روانی	روانی	روانی	روانی	سلاست
chains	سلاسل	زنجیروں	جنجیراں/کڑیاں	زنجیراں/بیڑیاں	زنزیران	زنزیراں	زنجیرک	سلاسل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
salutation	سلام	سلام	سلام	سلام	سلام	سلام/ دروت	سلام	سلام
safe	سلامت	سالم/سلامت	سلامت	سلامت	سلامت	سلامت	سلامت	سلامت
safety	سلامتی	خیر/سلامتی	سلامتی	سلامتی/خیر	سلامتیا	سلامتی	سلامتی	سلامتی
guard of honour	پذیرائی	سلامی	سلامی	سلامی	سلامی	سلامی	سلامی	سلامی
cause to sew	دوزاندن	سبائڑں	سواونڑ	سَوانا	گنڈل	دوچائینگ	گنڈِفنگ	سِلانا
put to sleep	خوابانیدن	سُمہارنڑں	سُماونڑ	سُوانا	وِدَوَل	واب دیگ	خاچِفنگ	سُلانا
stiching charges	مزدخیاطی	سبائڑیں	سوائی	سوائی	دَگنڈلومزدوری	دوچک مُزد	مُوغِنگ نامزوری	سِلائی
staining needle	میلہ سرمہ دان	سرائی	سَلائی	سلائی	کنڈل/سلائی	شیپگ	شیفک	سِلائی
seizure	سلب	کسنڑ	کھس گھِنڑں	ضبط کرنا	نیونہ	چیر َجنگ	کیرَ غ خلِنگ	سلب
solve (problem)	حل کردن مشکل	سُلجھائڑں	ٹھیک کرنڑ	سوارنا	سَمَوَل	گیشینگ	ٹھیفِنگ	سلجھانا
solution (of problem)	حل	نبیرو	حل	سلجھاوٹ	سَمَوَل	گیش گیوار	ٹھینِدی	سلجھاؤ
weapon of war	سلاح	اوزار/سلاح	جنگی ہتھیار	جنگی ہتھیار	دَجنگ سلا	سلاح	سلاح	سلح
series	سلسلہ	سلسلو	قطار	سلسلہ	سلسلہ/لڑیَ	رِد	قطار/سِلسلہ/رِد	سلسلہ
monarch	سلطان	سلطان	سلطان	بادشاہ/راجہ	باچا	بادشاہ	بادشاہ/سلطان	سلطان
regal	سلطانی	سلطانی	سلطانی	راج/بادشاہی	باچائی	بادشاہی	بادشاہی/سلطانی	سلطانی
kingdom	سلطنت	سلطنت	سلطنت	بادشاہت/حکومت	حکومت	بادشاہی	بادشاہی	سلطنت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
to kindle	روشن کردن	ڈکھائڑوں	بکھاونڑ	دھخانا	اوروَرتہ کوَل	ڈکھینگ/ماندارگ	ڈکِفنگ	سُلگانا
to kindle	روشن شُدن	ڈکھنڑ	بکھنڑوں	دُھخنا	اورلگیدل	ڈھگ/بن گرگ	ڈکنگ	سُلگنا
be sewn	دوختہ شُدن	سبجنڑوں	سوبجنڑ	سلنا	گنڈلے کیدل	دوچگ بوگ	مُوغِنلِنگ	سِلنا
cause to sew	دوزاندن	سبائڑوں	سواونڑ	سوانا	گنڈل ذبل پہ لاس	دوچائنگ	مُوغِفِنگ	سلوانا
stitching charges	مزدخیاطی	سبائڑیں/سلائی	سوائی	سوائی	دَگنڈلومزدوری	دوچائنگ ءِمُزد	موغنگ نامُزدری	سلوائی
crease	چین	گھنج	وَٹ	وَٹ	گُنجہ	کرشک	کِرِنچ/چین	سَلوَٹ
behaviour	رفتار	رویو/ورتاوَ	ورتارا	ورتارا/ورتوں	سلوک	مہر/طب یک	سُلوک	سلوک
salted	چاشنی دار	سانورو	سَلُونڑاں	سلونڑا	خوندرَنگہ	سبزارَنگ	سوزو	سلونا
slipper	کفش سرپائی/دمپائی	جُتی	سلیپر	چپل/جُتی	چپل	چَبہ	چَپَل	سلیپر
simple	سلیس	آسان/سَولو	سادہ	سوکھا/سادا	آسان	آسان	آسان	سلیس
good manners	سلیقہ	سلیقو	تمیز	ڈھنگ	تمیز	وڑ	چوچ	سلیقہ
poison	سَم/زھر	زہر/وِھُ	زہر	موہرا/زہر	زہر	زہر	زہر	سم
hoof	سُم	سُنب	سُمھ	کُھر	شنگرہ	سُرُنمب	سُرُمپ	سُم
society	جامعہ	سماج	سماج	سماج	اُولس	رَاج زِند	رَاج	سماج
adultation	مداحی	خوشامد	مِنت	مِنت	منت	مِنت	مِنت/زاری	سماجت
listening	گوش دادن	بدھنڑوں	سنوائی	سنوائی	اَوریدَل	اَشکُن	بِنِنگ	سماعت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
be accommodated	جاگرفتن	سمائجنڑوں	سماونڑ	سمانڑا	زائیدَل	جاگہ گرَگ	جاگہ کنِنگ	سمانا
samovar	سماور	ساور	ساوار	ساوار	ساوار	ساوار	ساوار	ساوار
celestial	ساوی	آسمانی	اسمانی	اسمانی	آسمانی	آزمانی	آسمانی	ساوی
relation	خویشاوندی	سنبندھ	تعلق۔رشتہ	سربندھ	خیشان	سیالی	سانگ بند	سمبندھ
direction	سمت	پاسو	پاسا	پاسا	اَڑخ	پَلَو	کُنڈ/پَلَو	سمت
contract	منقبض شدن	سُسنڑوں	سُکڑونڑ	سمٹنا	ٹولیدل	نزائیگ	کُرِنگ	سمٹنا
understanding	فہم	عقل/سمجھ	عقل	سمجھ	پوھہ	زانت	پوہ/سَر پَند	سمجھ
understanding	فہم	سمجھ بوجھ	عقل سمجھ	سمجھ بُجھ/سدھ بدھ	پوہنہ	زانت وپہم	پوہندی/سرپندی	سمجھ بوجھ
sensible	زرنگ	سمجھو	عقل وند	سیانڑا	پوہ	زانت کار	پُہہ	سمجھدار
to explain	فہماندن	سمجھائڑوں	سمجھاونڑ	سمجھانڑا	پوھَول	پہمائینگ	پُہہ کنِنگ	سمجھانا
to comprehend	فہمیدن	سمجھڑوں	سمجھنڑ	سمجھنڑا	پوھیدل	زانگ	پُہہ مَنِنگ	سمجھنا
mother-in-law (of someone's child)	مادر داماد و مادر عروس سمدھن یکدیگرند	سیئڑوں	سیئڑ	کُڑمنڑی	خواشے	وَسّی	بَلغُو	سمدھن
father-in-law (of someone's child)	پدر داماد و پدر عروس سمدھی یکدیگرند	سیئڑوں	سیئڑ	کُڑم	خُسر	ناکوئی	ماُلم	سمدھی
hearing	سمع	ٻدھڻ جی قوت	سُنڑوڑن	سُنڑوا	اوریدل	گوش دارگ	ہِننگ	سمع
jarring on the ear	سمع ناموزون	کن کھائڑوں	کن کھاونڑ	کن کھانڑا	غوڑ وخوڑنہ	گوش کرِی	خفتان ہِننگ	سمع خراشی
jassamine	سمن/یاسمین	چنبیلی/یاسمین	سمن	سمن	سمن	یاسمین	سمن/چنبیلی	سمن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
thoroughbred horse	سمند	گھوڑو	سمند	نسلی گھوڑا	آس	سمند	سمند	سمند
sea	اوقیانوس	سمنڈ	سمندر	سمندر	سمندر	زِد/دریا	سمندر	سمندر
sable	سمور	سمور	سمور	سمور	سمور	سمور	سمور	سمور
saltish triangular pie	کلوچہ مثلث	سنبوسو	سموسا	سموسا	سموسہ	سمبوسہ	سموسہ	سموسا
simoom	سموم	ُلک	لُو	لو	تودباد	لوار	ُلک	سموم
mix	اختلاط	سمائڑوں	گھسیڑونڑ	رلانڑا	گڈوَل	اَوارکنگ	اَوارکنِگ	سمونا
alongwith	باہم	سودھو/گڈ/سانڑں	نال	سنڑے	یو زائے	یک ہند/گڈ/گوں	ٹد/اَوار/گون	سمیت
to roll up	جمع کردن	سمیٹڑوں/میڑڑں	ولیٹڑو	کُنجنڑوا	یو زائے گوَل	مُچ کنگ	مُچ کنِگ/ٹورِنگ	سمیٹنا
age	سن	سال/عمر	عمر	عمر	عُمر	عُمر	سن/عمر	سن
jute	بوریا ؟	سِنڑی	سَن	سَن	سنڑ	سنڑی	سن	سَن
numb	بےحس	بی حس/سانڑوں	سُن	سُن	ویدہ	بےساہ/داب کپگ	بےسہ	سُن
pindrop silence	سکوت مخوف	خاموشی/ ماٹھہ	چُپ گڑُپ	چپ چان	چپہ چپیا	بےوانکی	چُپ چپاتی	سناٹا
goldsmith	زرگر	سونارو	سُنارا	سُنیارا	زرگر	زرگر	زَرگَر	سُنار
spear-head	سنان	نیزی جی انڑی	تیر دِی چُونبھ	تیر دِی نوک	دَ غشی سر	تیرِسَر	شِلّی	سنان
to tell	آگاہ کردن	بدھائڑوں	سُنڑاونڑ	سنانڑا	اَوروَل	اُشکنائنگ	ڈنِفنگ	سُنانا
hyacinth	سُنبل	سُنبل	سُنبل	سُنبل	سُنبل	سُنبل	سُنبل	سُنبل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
support	تقویت	افاقو	سنبھالا	سمھالا	ملاتڑ	جَلّ دار	جوانی/شَرّی	سنبھالا
to keep safe	نگاہ داری کردن	سنبھالنڑں	سنبھالنڑ	سمھالنڑا	سنبالول	جَلگ	سنبھالنگ	سنبھالنا
to steady	محکم شدن	سنبھرانڑں	سنبھلنڑ	سمھلنڑا	سنبالیدل	دارگ	سنبھلینگ	سنبھلنا
practice of the Holy Prophet	سُنت	سنت	سُنت	سُنّت	سُنت	سُنّت	سُنَّت	سنّت
tangerine	نارنگی	نارنگی	سنگترا	سنترا	سنگترہ	نارنج	نارنگی	سنترا
sentry	نگہبان/ پاسبان	سنتری	سنتری	سنتری	چوکیدار	چارُو	سنتری	سنتری
hem	سجاف	کنار/جھالر	کناری	کناری	زئی	کناری	رَہ	سنجاف
soberness	جدّیت	بُردباری	سنجیدگی	سنجیدگی	دڑُندوالئے	سنگینی	سنگینی	سنجیدگی
cultured	باتہذیب/جدّی	سنجیدو	سنجیدہ	سنجیدہ	شہ خوئی والا	گران	سنگین	سنجیدہ
certificate	سند/مدرک	سُہنڑوں	سند	سوہنڑا	سَنَد	سَنَد	سَنَد	سند
beautiful	زیبا	سُھنڑو	سوہنڑاں	سوہنڑی	شائستہ	زیبا	زیبا	سُندر
pretty woman	زنِ زیبا	سُہنڑیں	سوہنڑی	سوھنی	شائستہ ښزہ	زیبا	زیبا	سُندری
Sindh / Indus	سند	سندھ	سندھ	سندھ	سندھ	سندھ	سندھ	سندھ
message	پیغام	سنیہو	سنیہا	سینہا	پیغام	کُلوہ	کُلوہ	سَندیسا
stout	چاق	ٹھلومتارو	تکڑا	سنڈا	تکڑہ	استور	ٹُٹ/جنگ	سنڈا
world	دنیا/ جہان	دُنیا/جہان	دنیا	سنسار	جہان	دنیا	دنیا	سنسار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
uninhabited	ویَران	ویران/اُجڑ	سُنج بیابان	اُجاڑ	خوشے	بروبیدھ	بھنگ	سُنسان
Sanskrit	سنسکریت	سنسکرت (بولی)	سنسکرت (بولی)	سنسکرت (زبان)	سنسکرت (ژبہ)	سنسکرت (زبان)	سنسکرت (بولی)	سنسکرت
to tingle / to simmer	صدا (کردن)	سوساٹ کرڑں	سن سن کرݨ	سن سن کرنا	سرہاری	انژگ	ایڑنگ	سنسانا
tingle / hiss	احساس صدا در گوش	سوساٹ	سن سن	سنسناہٹ	سرہاری	انژگ	ایڑہ	سنسناہٹ
blow (one's nose)	پاک کردن بنی	سُنڑو کنڑ	سُنڑو کنڑو	سنڑ کنڑا	سونڑ کول	شوکنگ	بانُس ءِ ٹُریفنگ	سِنکنا
conch-shell	بوق	سنک/وڈوکوڈ	سِنکھ	سنکھ	شکر	توتُرو	تُوتلُو	سنکھ
arsenic	سم آرسینیک	سنکیو	سنکھیا	سنکھیا	سینکیا	زہرے	زہر	سنکھیا
stone	سنگ	پتھر/پھتر	پتھر	پتھر	کانڑے/ڈبرہ	سِنگ	خَل	سنگ
sculpter	سنگ تراش	پتھر گھڑیندڑں	پتھر تراش	پتھر تراش	کانڑے توونکی	سِنگ تراش	خَل تراش	سنگ تراش
rocky (land)	سنگلاخ	پتھریلی زمین	پتھریلی	سنگلاخ	ڈبرینہ	کوہ ڈاٹ/ڈل	خلی آڈغار	سنگلاخ
marble	مرمر	سنگ مرمر	سنگ مرمر	سنگ مرمر	سنگ مرمر	سنگ مرمر	سنگ مرمر	سنگ مرمر
company	ہمراہ	گڈ/سانڑں	سنگت	نال/سنگت	ملگرتیا	سنگتی	سنگتی/مجد	سنگ
make-up	بزک	سینگار	سنگار	سنگار	سینگار	سمبہ	سینگار	سنگار
company	رفاقت	سَتھ/سنگت	سنگت	سنگت	ملگرے	سنگت	سنگت	سنگت
tangerine	نارنگی	سنگترو/نارنگی	سنترہ	سنترہ	سنگترہ	نارنج	سنگترہ/نارنگی	سنگترہ
meeting	ملاقات/دیدار	میلاپ	ملاقات	میل	ملاقات/غونڈہ	دوچار	ملاقات	سنگم

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
water chestnut	شاہ بلوط آبی	سنگھاڑو	سنگھاڑا	سنگھاڑا	سینگاڑہ	سنگھاڑا	سنگھاڑا	سنگھاڑا
throne	تخت	تخت	تخت	تخت	تخت	تخت	تخت	سنگھاسن
concert	کنسرت آواز و رقص وموسیقی	راگ رنگ	سنگیت	سنگیت	پہ گڈ سازاوآواز	سازگری	شعیرچاپ وچنگ	سنگیت
heavy	سنگین	وزنی	سخت	سنگین	دروند	سنگین/گرانی	سنگین/گبین	سنگین
to hear	شنیدن	بُدھنڑں	سُنڑڑاں	سُنڑوا	اَوریدَل	اُشکنگ	• بِننگ	سُنتا
to set right	زینت دادن/ آرایش دادن	سنوارنڑں	سنوارنڑ	سوارنا	سموَل	سمبہینگ	سوارِنگ	سنوارنا
to be set	آرایش کردن	سنورنڑں	سنورنڑ	سورنا	سمیدَل	درآگیگ	دروشم/ایرشت کنگ	سنورنا
golden	طلائی	سونہری	سنہرا	سنہرا	ذسرو زرو پہ رنگ	سُہر رنگیں	سنہری	سنہرا
(Hindu) asceticism	(ہندو) ریاضت کشی	سنیاس/ترک/تیاگ	جوگ	سنیاس	جوگ	دَرڈُنیائی	سنیاس	سنیاس
(Hindu) ascetic	(ہندو) ریاضت کش	سنیاسی/سادھو	جوگی	سنیاسی/ جوگی	جوگی	جوگی	سنیاسی/ سادھو	سنیاسی
saturday	شَنبہ	چھنچھر	سنیچر	ہفتہ	ہفتہ/شَنبہ	شَنبہ	شَنبہ	سنیچر
hundred	صد	سؤ	سَو	سَو	سَل	صد	صد	سَو
side	سُو	طرف/ پاسو	پاسہ	پاسّا	خوا	نیمگ	کنڈ/ نیمہ/ مون	سُو
hence	بنابراین	سو	سو	سو	نو	تہ	گڑا	سو
one and a quarter	یک وربع	سوا	سوا	سوا	پاؤ باندِ	یک وچاریک	سوا	سوا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
except	جز	سواءِ/علاوہ	علاوہ	سِوا	سیوائے	ابید	بید/بیدِس	سِوا
large needle	جوالدوز	سوءَ	سُوّا	سُوآ	دغٹوندی ستن	گوندوش	گوالئی آسِیلہ	سُوا
taste	مزہ	سواد/مزو	سواد	سواد	خوند	چش	چَس/مَزہ	سواد
rider	سوار	سوار	سوار	سوار	سپور	سوار	سوار	سوار
riding	سواری	سوارتھینڈڑ	سواری	سواری	سپاری	سواری	سواری	سَواری
question	سوال/پرسش	گھر/سوال	سوال	سوال/جُست	سوال	سوال	سوال	سوال
begger	گدا	سوال کندڑ	فقیر/سوالی	سوالی	سوالی	سوالی/پکیر	سوالی/پنخیر	سوالی
biography	زندگی نامہ	سوانح/روئیداد/ حیاتی جوحال	حیاتی دے حال	حالات/حیاتی دا حال	واقعات	زندپتر	زِندَ ناحال	سوانح
imitation	تقلید	بھرُوپ	سانگ	سانگ	پیشے	تماشا	چَم/پیشہ	سوانگ
besides	بعلاوہ	سواءِ/علاوہ	سوائے	سوائے/وکھ	سیوا	اَبیدَ	بیدَس	سوائے
one and a quarter	یک وربع	سوایو	سوایا	سوایا	پاؤ باندِ	یک وچاریک	یک وچارک/سوائی	سوایا
co-wife	ھوو	پھاج	پہاج	سوکن	بن	اَپوگ	اَپوک	سَوت
yarn	نخ	سُٹ/دھاگو	سُتر	سوتر	سپڑسی	بَندیک	دَسک	سُوت
spring	چشمہ	چشمو/پھاٹ	چشمہ	چشمہ	چینہ	بُن زہ	چُکل	سوتا
heart burning caused by co-wife	رنج ھوویودن	پھاجپڑو	پہاج پناں	سوکنا پا	بن توب	اَپوگی	اَپوکی	سوتاپا
half (brother etc.)	ناتنی	ماٹیو	متریا/بہاج دا	مترے آ	دَ بُن اولاد	ماتنی	پیزادہ/ ماتنہ نااولاد	سوتیلا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
swelling	آماس/ورم	سوج	سوج	سوج	پڑسوب	کسوم/پڈام	پڑیس	سُوجن
be swollen	ورم کردن	سُجنڑوں	سُجنڑ	سُجھوا	پڑسیدل	آپھرگ/اکوگ	پڑنگ	سوجنا
understanding	ادراک	سمجھ	سمجھ	سُجھ	عقل	دید	سُجھ	سُوجھ
be perceive	درک کردن	سُجھنڑوں	سجھنڑ	سُجھنڑوا	خیال کے راتلل	فہمگ	سُجھنگ	سُوجھنا
wheat fine	مغزِ گندم	سوجی	سوجی	سوجی	سوجی	سوجی	سوجی	سُوجی
thought	فکر	خیال/گنرتی/سوچ	سوچ	سوچ	فکر	پکر	سوچ/تت	سوچ
think	فکر کردن	سوچنڑوں	سوچنڑ	سوچنڑا	فکر کول	جیڑگ	سوچنگ/تت خلنگ	سوچنا
interest	ربا	وِیاج	وہاج	بیاج	سود	وہاج	سُود	سُود
transaction	سودا	سودو	سودا	سودا	سودا	سودا	سودا	سودا
trader	بازرگان/تاجر	واپاری	سُداگر	سُداگر/وپاری	سوداگر	سوداگر	سوداگر	سوداگر
trade	بازرگانی	واپار	سُداگری	وپار	سوداگری	سوداگری	سوداگری	سوداگری
mad	دیوانہ	سودائی	پاگل	سُدائی	سودائی	گنوک	گنوک/کلونگ	سودائی
national	متعلق بکشور خود	ڈیہی	ملکی	دیسی	دیسی	مُلکی	مُلکی	سودیشی
swine	خُوک	سُور	سُوّر	سور	خُوگ	خُوک	خُوک	سُوّر
self-government	حکومت آزاد	سوراج	ازادی	ازادی	حپلواکی	وَتی راج	تینا راج	سوراج
hole	سوراخ	ہُنگ/سل	سراخ	چھیک	سُورے	سُنگ	سُنگ	سوراخ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sun	خورشید	سج	سجھ	سورج	نمر	روچ	دے	سورج
paradise	جنت/بہشت/فردوس	بہشت	جنت	جنت	جنت	جنت	جنت	سُورگ
brave	دلاور/شجاع	سورمو	سُورما	سُورما	زڑہ وَر	بہادُر	دِلیر/زوراک	سورما
sow	مادہ خوک	سُورجی مادی	سُورنی	سُورنی	خوگہ	ھوک	خُوک (مادہ)	سورنی
chapter	سورہ	سورت	سورت	سُورت	سورت	سورت	سورت	سورہ
burning	سوز	ساڑو	درد/ساڑ	بلنڑ	سوزَول	مُسچگ	اُشِنگِنگ	سوز
inflamation	سوزِش	ساڑو/سُور	ساڑ	جلن	سوے	مسچگ	اُشینگ	سوزش
needle	سُوزن	سُوئی	سُوئی	سُوئی	ستن	سوچن	سِیلہ	سُوزن
iris	سوسن	سوسن (گُل)	سوسن	سوسن	سوسن (گُل)	سوسن	سوسن (پُھل)	سوسن
rare gift	سوغات	تحفو/سوکھڑی	سُغات/سُوکھڑی	سُگات	سوغات	ٹیکی/سوگات	ٹیکی	سوغات
sophist	سوفسطائی	صوفی	صوفی	صوفی	صوفی	صوفی	صوفی/سوفسطائی	سوفسطائی
co-wife	ھوو	پھاج	پہاج	سوکنڑ	بُن	اَپوگ	اَپوک	سوکن
dry	خشک	سُکل/خشک	سوک	سُکا	وچ	ھُشک	بارن	سُوکھا
lean	لاغر	سُسیل/خشک	سُکا/پتلا	سوکا	ڈنگر	ڈھک ءِ نازراہی	بارتی	سُوکھا
to dry	خشکیدن	سکنڑوں	سکنڑ	سُکنڑوا	وچیدل	ھُشک بوگ	بارنگ	سوکھنا
mourning	سوگواری	سوگ	ماتم	سوگ	غم	سوگ	سوگ	سوگ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
oath	سوگند	قسم/سوگند	قسم	سَونہہ	قسم	سوگِند	سوغند	سوگند
sixteen	شانزدَہ	سورہں	سولاں	سولاں	شپاڑس	شانزدَہ	شانزدَہ	سولہ
gibbet / cross	دار	سوری/پھاسی	سولی	سولی	پانسی	دَور/پاہو	سُولی/پاہو	سُولی
third	سوم	ٹجھو	ترِیجھا	تیجا	دریم	سیمی	مُسِٹمِیکو	سوم
Monday	دوشنبہ	سومس	سوُوار	پیر/سوموار	دوشنبہ	دوشنبہ	دوشنبہ	سوموار
gold	طِلا/زر	سون	سونا	سونا	سرہ زر	طِلا	خِیَسن	سونا
to sleep	خوابیدن	سُمہنڑوں	سمنڑ	سونڑا	اُودہ کیدل	واب کنگ/وپسگ	خاچنگ	سونا
deserted	ویران	سُنسان/پھٹل	سُنج	سُنجا	ویجاڑ	ویران	سُن/پھینگ	سُونا
entrust	سپردن	سونپڑوں	حوالے کرنڑ	حوالے کرنڑا	سپارَل	دَیگ	سپارنگ	سونپنا
club	چوب	سونٹو/ڈنڈو	سوٹا	سوٹا/ڈنڈا	سوٹئی	لَٹ	لَٹ	سونٹا
dry ginger	زنجبیل خشک	سکل ادرک/سنڈھ	سُنڈھ	سُنڈھ	سُنڈ	سُنڈ	سُنٹھ	سونٹھ
sweet smelling	دارای بوی خوشی	خوشبودار	چنگی خشبو	چنگی خشبو	ښکلی بوئی	شریں وشبو	زبرگندھ	سوندھا
mix	سرشتن	گھوھنڑوں	دلاونڑ	گھنڑوا/گولنڑا	اَخشَل	شروشگ	بیغنگ/گھولنگ	سوندھنا
trunk (elephant's)	خرطوم فیل	سُونڈھ	سُونڈھ	سُنڈھ	شونڈ	سُنٹ	سُنٹ	سونڈ
aniseed	تخم بادیان	سونف/وَڈف	سونف	سونف	خواژہ لنی	رَز	وَڈوف/زرخُوش	سونف
smell	بوکشیدن	سنگھنڑوں	سُنگھنڑ	سُنگھنڑاں	بوئی کول	بوچنگ	گندھ کشنگ	سونگھنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
deserted	ویران	پھٹل/اُجڑ	سُنجی	سُنجی	شاڑزائے	ویندان	سُنی/بھینگی	سُونی
file	سوہان	رواتی/ٹکوری	ریتی	ریتی	سُوان	سوآن	سوان	سوہان
pretty	خوشگل	سُہنڑوں	سوہنڑاں	سوہنڑاں	شائستہ	زیبا	زیبا	سوہنا
pretty	زنِ زیبا	سُہنڑیں	سوہنڑی	سوہنڑی	شائستہ	زیبا	زیبا	سوہنی
needle	سوزن	سُئی	سُوئی	سُوئی	سِتَن	سُوچن	سِیلَہ	سوئی
vermicelli	رشتہ ای کہ از آرد گندم درست میکنند	سِیُوں	سیویاں	سیویاں	سیمیا/ماچے	سیوئی	مائیچہ	سوّیاں
dawn	سپیدۂ سحر/سحر/سحرگاہ	صبح صادق	سویل	سویر/تڑکا	سحر	صحب	صوب	سویرا
support	کمک	سہارو	سہارا	سہارا	اَسرہ	ھیل/کمک کار	سیبو/مُنک	سہارا
to bear	تحمل کردن	سہنڑں	سَہنڑ	سہارنا	برداشت کوَل	سَلگ	سَلِنگ	سہارنا
affection of a husband	خوشبختی زن شوہردار	سُہاگ	سُہاگ	سہاگ	دَ میڑہ مینہ	جود	اُرہ نامہر	سہاگ
harrow	کلوخ شکن	سُہاگو	سہاگا	سہاگا	مالہ	سہراپ	مالہ	سہاگا
married woman whose husband is alive	زن کہ شوہرش زندہ است	سُہاگنڑوں	سہاگنڑ	سہاگنڑ	میڑوشہ/نادے	عاروسی	نیاڑی کہ اُرہ تے زندہ مرے	سہاگن
pleasant	مرغوب	سُہائیندڑ	من بھاونڑاں	چنگا	ښکلے	جوان	جوان/زَبر	سُہانا
simple	آسان	سہنج/سولو	سوکھا	ہولے جے/سہج	سادہ	آسان	سادہ/آسان	سہج
groom's chaplet	تاج گلِ داماد	سہرو/مُوڑ	سہرا	سہرا	سہرہ	سہرا	سہرا	سہرا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
easy	سھل	آسان/سولو	سوکھا	سوکھا	اَسان	سُبک	آسان	سہل
rub gently	بالملایمت ساہیدن	تھپکڑوں	ہتھ پھیرنڑ	جُھسنڑا	مشل	ٹپگ	خواریفنگ/مُوشلنگ	سہلانا
fear	ترس	خوف/ڈپ	ڈر	سہم/خوف	ویرہ	مُحوس/ھزم	خُلیس	سہم
be afraid	ترسیدن	ڈجنڑوں	ڈرنڑ	ڈَڑ جانڑا	ویریدل	خوبنگ/ھرم گرگ	خُلینگ	سہمنا
errer	سھو	بُھل/غلطی	بُھلیکا	بُھل	غلطی	بےخیالی	گِیرام	سہو
ease	سہولت	آسانی/سولائی	سہولت	سکھیائی/سوکھت	آسانتیا	آسانی	آسانی	سہولت
girl's girl-friend	زنی کہ ندیمہ زنِ دیگر باشد	ساہیڑی/سکھی	سنگتانڑیں	سہیلی/سکھی	خوندکئی/ملگری	دزگہار	اِیڑکو	سہیلی
from	از	کھاں/ساں	کنوں/توں	توں	لہ	اچ	آن	سے
traveller	سیاح	سیلانی	سیرانی	سیلانی	سیلانی	سیلانی	سیلانی	سیّاح
travel	سیاحت/گردش	سیاحت	سیرسپاٹا	سیاحت	سیل	سیل	سیل	سیّاحت
leadership	سیادت	سرداری/پیشوائی	سرداری	سرداری	سرداری	سرداری	سرداری	سیادت
planet	سیارہ	گھمڑ تارو/سیارو	سیارہ	سیارہ	سیارہ	سیارہ	سیّارہ	سیّارہ
politics	سیاست	سیاست	سیاست	سیاست	سیاست	سیاست	سیاست	سیاست
political	سیاسی	سیاسی	سیاسی	سیاسی	سیاسی	سیاسگی	سیاسی	سیاسی
political science	عُلوم سیاسی	سیاسیات	سیاسیات	سیاسیات	سیاسیات	سیاسی زانتکاری	سیاسیات	سیاسیات
context	زمینہ/قرینہ	سیاق وسباق	سیاق وسباق	اگاپچھا	سیاق وسباق	سیاق وسباق	سیاق وسباق	سیاق وسباق

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fluid	سیال/رقیق	وہنڈر/رقیق	پتلا	پتلا	بہیدونکے	آپ	دیری/سوساف	سیّال
woman's sweetheart	محبوب زن	محبوب/یار	یار	سہیاں	د ښځې معشوق/محبوب	جنین ءِ سنگت	نیاڑی نا اسل/بیلی	سیّاں
wise	زیرک	سیانڑوں	سیانڑاں	سیانڑا	ہوشیار	پُوار	سیانڑا/ہُشار	سیانا
black	سیاہ	کارو	کالا	کالا	تور	سیاہ	کری/مہون	سیاہ
unlucky	سیاہ بخت	بدقسمت	بدبخت	بدبخت	بدبخت	شُوم	بے بخت	سیاہ بخت
dressed in black	سیاہ پوش	سیاہ پوش	سیاہ پوش	سیاہ پوش	ماتمی	سیاپوش	سیاہ پوش	سیاہ پوش
blackness	تاریکی	کارانڑں/مس	کالونڑ	کالوں/کالک	توروالے	سیاہی	مہونی/سیاہی/تہاری	سیاہی
apple	سیب	صُوف	سے	سے	سیب	سوف/سُروپ	سوف	سیب
shell	صدف	سِپ/سپی	سپّی	سِپ	سپئی	سیپ	کھچک	سِیپ
smallpox	آبلہ	لاکھڑو/ماتا	سیتلاں	لاکڑا کاکڑا	کوی	گرمیک	پُٹہ	سیتلا
capitalist	پول دار	سیٹھ	سیٹھ	سیٹھ	سیٹ	سیٹ	سیٹھ	سیٹھ
tasteless	بیمزہ	پھکو/بےسواد	پھکا	پھکا	بےخوندہ	بےتام	پکا/بےمزہ	سیٹھا
wife of capitalist	زن پول دار	سیٹھیانڑیں	سیٹھانڑی	سیٹھانی	دسیٹ ښځه	سیٹ ءِ جَن	سیٹھانی	سیٹھانی
whistle	سوت	سیٹی	سیٹی	سیٹی	شپیلئ	شیزار	شوکار	سیٹی
bed	رختخواب	سیج/بسترو	سیجھ	سیج	بسترہ	بزم	بیزم/جاگہ	سیج
spit	سیخ	سیخ	سیخ	سیخ	سیخ	سیخ	سیخ	سیخ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
being straight	راست	سِدھائی	سِدھ	سدھ	پہ مخ	راست	راست	سیدھ
upright	راست	سِدھو	سیدھا	سدّھا	سیدھا	تچک	سِدھا/جک	سیدھا
sight seeing	سیر	سیاحت/نظارو	سیل	سیل	سیل	سیل	سیل	سَیر
travel for amusement	گردش کردن	گھمڑوں پھرڑوں	سیل سپاٹا	سیل سپاٹا	سیل	سیل سواد	ٹیلاپ/سیل	سَیر سپاٹا
satisfied	سیر	ڈھاول/پُر	رجاہویا	سیر	رجیاپُجیا	سیر	سیر	سیر
weight equivalent of 2lb	سیر	سیر	سیر	سیر	سیر	سیر	سیر	سیر
well-watered	سیراب	آلاڑوں	پُسیاہویا	سیراب	اُبہ شوے	سیرآپ	سیردِیر	سیراب
character	سیرت	گُڑوں/خصلت	خصلت	خصلت/سیرت	سیرت	رکرد	کردا/سیرت/خصلت	سیرت
ladder	نردبان	ڈاکڑوں/چاڑھی	پوڑھی/پُرسانگ	پوڑی	زینہ	پوڑی/پدیانک	چلّوی/ڈھاکہ	سیڑھی
lead	سرب	شیھو	سکہ	سِکّا	سُرپ	سُرپ	سُرف	سیسہ
second	ثانیہ	سیکنڈ	سیکنڈ	سَکِنت	سیکنڈ	سیکنٹ/سِکنڈ	جٹ/سِکنڈ	سیکنڈ
learn	آموختن	سکھڑوں	سکھڑ	سکھڑا	زدہ کول	ھیل کنگ	ایل کنِگ	سیکھنا
flood	سیل/موج	وہکرو	چَھل	موج	سپہ	موج	موج/چُلک	سیل
a kind of rice	نوعی برِنج	سیلا (چانور)	سِنا	سیہلا	د وریژی یو قسم	سیلا (برِنج)	سیلا (برِنج)	سیلا
flood	سیلاب	بوڈ	چَھل	ہڑھ	رود	ھار	ہار/سیلاب	سیلاب
wonderer	آدم خانہ بدوش	سیلانی	سیلانی	سیلانی	سیلانی	سیلانی	سیلانی	سیلانی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
silver	سِیم	چاندی	چاندی	چاندی	سپین زر	چاندی/سپیت	پیہّن/ چاندی	سِیم
mercury	سیماب	پارو	پارہ	پارا	پارہ	پارہ	پیہّن دِیر/ پارہ	سیماب
phoenix	سیُمرغ	سیُمرغ	سیُمرغ	سیُمرغ	سیُمرغ	سیُمرگ	سیُمرغ	سیمرغ
to sew	دوختن	سِبنڑ	سِیونڑ	سیونڑا	گنڈل	دوچگ	موغِنگ	سِینا
forty seven	چہل وہفت	ستیتالیہہ	ستالِیھ	سنتالی	اوہ سلویشت	چل وہفت	چل وہفت	سینتالیس
thirty seven	سی وہفت	ستیھہ	ستتریھ	سینتی	اُوہ دیرش	سی وہفت	سی وہفت	سینتیس
vermilion	شنگرف	سِیندڑ	سندور	سندھُور	سیندور	سیندور	سیندور	سیندور
burrow	نقب	کاٹ	سَندھ	سَنھ	سورئی کوَل	سندھ	سُلنگ/سَندھ	سیندھ
warm	گرم کردن بآتش	سیکنڑو	سیکنڑو	سیکنڑوا	ٹکورکول	سیکگ	سیک تِتنگ/ ٹکورکتِنگ	سینکنا
horn	شاخ حیوان	سنگہ	سِنگھ	سِنگ	شکر	کانٹ	مَرغ	سینگ
chest	سینہ	سینو	سِینہ	سینہ	سینہ	سینگ	گور/سینہ/ذوبر	سینہ
salver	سینی	کوبچو/وڈی تھالھی	تھالی	سینی	مجمہ/پتنوس	تال	تھال	سینی
porcupine	جوجہ تیغی	سیڑھ	سیہہ	سیہہ	شکونڑ	سِینڑ	سِینڑ	سیہ/سیہہ

ش

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
well done	آفرین	شاباس/آفرین	شابس	شاباش	شاباش/شابے	شاباش	شاباش	شاباش
branch	شاخہ	ٹاری/لام	ٹینگلی	ٹاہنڑی	ښاخ	شاہ	شاخ	شاخ
glad	شاد	خوش/سرہو	خوش	خش	شاد	شات	شاد	شاد
well watered	شاداب	سربز/آباد	ساوا	ہریابھریا	ښن گشت	سوز	شاداب	شاداب
verdure	شادابی	ساوک/تازگی	ساول	شادابی	ښن گشتی	تازگی	شادابی	شادابی
marriage	عروسی	شادی	ویاہ	ویاہ	وادہٗ	سیر	برام	شادی
rarely	بہ ندرت	ورلے/اتفاق ساں	کڈاہیں کڈاہیں	کدی کدائیں	کلہ کلہ	کدی کدی	کذاں کذاں/ذختوخت	شاذ و نادِر
festive music	موزیک نشاط آور	خوشیءَ جاواجا	واجا گاجا	واجا گاجا	ڈمامہ	شادھی ساز	دمامہ	شادیانہ
road	شارع/خیابان	وڈورستو	رستہ	رستہ/سڑک	سڑک	راہ	سڑک	شارع
cunning	زرنگی	چالاک	چلاک	چلاک	چالاک	چالاک	چالاک	شاطر
poet	شاعر	شاعر	شاعر	شاعر	شاعر	شاعر	شاعر	شاعر
poetry	شاعری/شعر	شاعری	شاعری	شاعری	شاعری	شاعری	شاعری	شاعری
healing	شافی	شافی	شفاڈیونڑوالا	شافی	شافی	شافی/شفادیوی	شافی	شافی
hard	شاق	مشکل	اَوکھا	اَوکھا	گران	سَکت	سخت	شاق

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
content	شاکر	صبرکندڑ	صابر	صابر	شاکر	شکراتی / صابر/ صبرکنوی	شکراتی / صابر	شاکر
complainant	شاکی	شاکی	شکایت کرنڑ والا	گلہ گزار	شکایت کوؤنکے	رنجا/شزار	گلوتئ	شاکی
student	شاگرد	شاگرد	شاگرد	شاگرد	شاگڑد	شاگرد/نودربر	شاگرد	شاگرد
shawl	شال	شال	شال	شال	شال	شال	شال	شال
evening	شامگہ/غروب	شام	شام	ترکھالاں/شاماں	ماشام	بیگاہ	شام	شام
misfortune	بدبختی	شامت	شامت	وخت	بدبختی/شامت	بدبختی	اَجَل/کُٹی	شامت
including	شامِل	گڈ/شامِل	رلیاہویا	رلیا/مِلیا	گڈ	شامل/گڈ	شامِل	شامِل
sense of smell	شامہ	سونگھنڑ جی قوت	سنگنڑو دی حِس	سُنگھنڑ دی حِس	دَبوئی حِس	بوزگرگِ قوت	کندکشنگ ناقوت	شامہ
awning	سایہ بان	شامیانو	تنبو	تنبو	تنبو	تنبو	تنبو	شامیانہ
dignity	شان	شان/ مانُ	دھج	شان	شان	شان	شان	شان
shoulder	شانہ/ دوش	کُلھو	مونڈھا	مونڈھا	اوژہ	کوپگ	کوپہ	شانہ
king	شاہ	بادشاہ	شاہ	بادشاہ	شاہ	شاہ	شاہ	شاہ
highway	شاہراہ	شاہراہہ	وڈی سڑک	وڈی سڑک	لوئے سڑک	شاہدگ	شاہ دگ	شاہراہ
jugular vein	شاہ رگ،	شاھ رگ	شاہ رگ	شہ رگ	شاہرگ	شاہ رگ	شاہ رغ	شاہ رگ
masterpiece	شاہکار	شاہکار	اعلیٰ کم	شہکار	شاہکار	کارپد	شاہکار	شاہ کار
regal	شاہوار	شاہانڑوں	باشاہاں والا	شہانا	شاہانہ	بادشاہی	بادشاہی	شاہانہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
witness	شاہد	شاہد/گواہہ	گواہ	گواہ	شاہد/گواہ	شاہد	شاہد	شاہد
emperor	شاہنشاہ	شہنشاہ	شہنشا	شہنشاہ	شاہنشاہ	شاہان شاہ	شہنشاہ	شاہنشاہ
sovereignty	شاہی	شاہی	بادشاہ والی	شاہی	شاہی	شاہی	شاہی	شاہی
falcon	شاہین	باز	باز/شکرا	شاہین	شہباز	شہباز	شابانز	شاہین
doubt	شایبہ	شک/گمان	شک	شک	شک	شک	شک/گمان	شائبہ
decent	شائستہ	حسین	تمیز والا	سگھڑ	شائستہ	زیبا	زیبا	شائستہ
published	منتشر شدہ/نشر شدہ	پدھرو	شائع	چھاپا چڑھ چکیا	شایع	تالان	تالان	شائع
fond (of)	شائق	شوقین	شیدائی	شوقی	شوقی	شوقی	شوقی/ہوسی/جونا	شائق
worthy	شایان	لائق/مناسب	مناسب	لائق	مناسب	جوان	مناسب	شایان
perhaps	شاید	ممکن آہی	شید	شید	کیدے شی	بیکس	نوا	شاید
night	شب	رات	رات	رات	شپہ	شپ	نن	شب
fire-fly	کرم شب تاب	ٹانڈانو/کرکیٹو	ٹِنڈانواں	جگنو	اورکی حشرہ	شپ چراگ	جمکو	شب چراغ
night attack	شبخون	راتاہو	رات داڑاکا	شب خون	دَ شپے چپاؤ	شپ کوش	نن ناجلوء	شب خون
youth	شباب/جوانی	جوانی/عُروج	جوانی	جوبن	زوانی	ورنائی	ورنائی	شباب
shepherd	شبان	دھنار/دھراڑ	آجڑی	آجڑی	شپانہ	شوان	شوان	شبان
resemblance	شباہت	مشابہت	شکل	مہاندرا	مشابہت	ڈھینگ	ڈیک	شباہت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
dew	شبنم	ماک	تریڑ	تریل	شونو/ پرخہ	شپ نمب	شونم	شبنم
doubt	شبہ	شُبھو	شک	شک	شک	شک	شک	شُبہ
haste	شتاب	جلد	جلد	کاہل نال	زر/ چٹک	اشتاپ	اشتاف	شتاب
swiftness	شتابی	جلدی	جلدی	چھیتی	چٹکی	اشتاپی	اشتافی	شتابی
camel	شُتر	اُٹھ/ کرہو	اُٹھ	اوٹھ	اوش	اُشتر	اُچ	شُتر
bravery	شجاعت	بہادری	بہادری	بہادری	بادری	بہادری	بہادری	شجاعت
tree	شجر/ درخت	وڻ/ درخت	رُکھ	رُکھ	درخت/ ونہ	درچک	درخت	شجر
pedigree	شجرہ نامہ	شجرو	نسب نامہ	پیڑھی	نسب نامہ	نسب نامہ	نسب نامہ	شجرہ
person	شخص	شخص/ ماڻھوں	بندہ/ آدمی	بندہ	سڑے	مردم	بابکو/ مَرد َک	شخص
personal	شخصی	پنھنجو/ ذاتی	ذاتی۔نجی	ذاتی	ذاتی	ذاتی	ذاتی	شخصی
personality	شخصیت	ماڻھپو	انسانیت	شخصیت	شخصیت	ذاتیگی	شخصیت	شخصیت
force	زور	زور شور	زور شور	شرمد	پہ زور	زور شور	زور شور	شد و مد
slight knowledge	اطلاع کم	تھوڑی جاڻ	شدھ بُدھ	سُرت	پوہن توب	پہم زانت	پوہندی	شُد بُد
intensity	شدت	سختی	زیادتی	سختی	سختی	سَکّی	سختی	شدّت
intense	شدید	سخت/ ڏاڍھو	بہوں	ڈاھڈا	سخت	سَکّ	سخت	شدید
evil	شر/ بدی	بدی	شر	بدی/ شر	شر	شر	بدی/ شر	شر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اردو
wine	شراب	شراب	شراب	شراب	شراب	شراب	شراب	شراب
dripping	خیس	پُسیل	جھبارُو	لت پت	لوند ښت	تَر	پالوک/چڑوک	شرابور
drunkard	شرابی/مست	شرابی	شرابی	شرابی	شرابی	شرابی	شرابی	شرابی
mischief	شیطانی	شرارت	شطانی	شطانی/شرارت	شرارت	شیطانی	شرارت	شرارت
naughty	شیطان	شریر	شرارتی	شرارتی	شرارتی	شیطان	شرارتی	شرارتی
spark	شرارہ	چنڑنگ	چنڑوگ	چنگیاڑی	بسرکی	چونگ	چڑینک/تیز دنک	شرارہ
nobility	شرافت	شرافت	بھل منسائی	بھلمانسی	شرافت	اشرافی	شرافت	شرافت
partnership	شراکت	شراکت	بھائیوالی	بھائی والی	شراکت	ہم شریکی	شریکی	شراکت
syrup	شربت	شربت	شربت	شربت	شربت	شربت	شربت	شربت
light orange radish	نارنجی کم رنگ	شربت جی رنگ جھڑو	شربتی	شربتی	شربتی	شربتی	شربتی	شربتی
explanation	شرح	بیان	شرح	تفسیر/شرح	شرح	بیان کنگ	شرح	شرح
spark	شرر	چنڑنگ/اُلو	چنڑوگ	چنگیاڑا	بسرکئے	چوینگ	چوینک/تیر دنک	شرر
bet	شرط	شرط	شرط	شرط	شروط/خُمار	شرط	شرط	شرط
sure	حتما	شرط ساں	شرطاؤ	شرطیہ	شروطیہ	پہ شرط	شروطت	شرطیہ
religious law	شرع	شرع	شرع	شرع	شرع	شرع	شرع	شرع
honour	شرف	شرف/عزت	عزت	وڈیائی	شرف	شرپ	عزت/شرف	شرف

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
east	شرق/خاور	اوبھر/مشرِق	اُبھا	چڑھدا	نمرختیز	زوآسان/روورراحت	دےٹکی	شرق
polytheism	شرک	شرک	شرک	شرک	شرک	شرک	شِرک	شِرک
partnership	شرکت	شمولیت	بھائیوالی	سانجھ/بھائی والی	شراکت	ہواری	شریکی	شرکت
shame	شرم	شرم/حیا/لَج	شرم	گج/شرم	شرم	لج	شرم/حیا/لَج	شرم
shameful	شرمناک/خجالت آور	شرمناک	شرم آلی	شرمناک	شرمناک	شرمناک	شرمناک/شرمنا قابل	شرمناک
feel ashamed	شرم کردن	شرماپجو/شرمائڑوں	شرماوݨ	شرماؤݨا	شرمیدل	لَج کنگ	شرمینگ	شرمانا
shame	شرمندگی	شرم/پشیمانی	شرمندگی	شرمندگی	شرمندگی	حجالتی	شرمندئی	شرمندگی
ashamed	شرمندہ	شرمندو	پھکا	شرمندہ	شرمندہ	حجالت	شرمندہ	شرمندہ
shy	باحیا	شرمیلو	شرماکل	شرماکل	شرمیدونکے	لجو	شکوڑوء/لَجَل	شرمیلا
start	شروع	شروع/آغاز	مُنڈھ	مُڈھ	شروع	بندات	شروع	شروع
artery	شریان	سنہی رگ	وَڈی رَگ	وَڈی رَگ	شریان	ساہ رَگ	ساہ زغ/ہملا زغ	شریان
mischievous	شریر	شرارتی	شرارتی۔شطانی	شرارتی	شرارتی/شریر	ناشر/لُچ	شِتر	شریر
religious law	شریعت	شریعت	شریعت	شریعت	شریعت	شریعت	شریعت	شریعت
noble	شریف/نجیب	اشراف	شریف	شریف	شریف	خانوادہ	شریف/خانوادہ	شریف
kind of a fruit	نوع میوہ	شریفہ/سیتا پھل	شریفہ	شریفہ	شریفہ	شریفہ	شریفہ	شریفہ
partner	شریک	شریک	سانجھ والا	سانجھی	شریک	ھوار	شریک	شریک

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
aim	نشانہ	نشانو	نشانہ	نشانا	شِست/نِشانہ	شست/ چیدگ	شِست	شست
chaste (language)	شُستہ	صاف کیل	دھوتا پوتا	ستھری/دھوتی مانجی	صاف/صفا	صفا	خواپاک/صفا	شُستہ
chastity (of language)	شُستگی	صفائی	سوہنڑپ	ستھراپن	صفائی	صفائی	خواپاکی/صفائی	شُستگی
astonished	حیران	حیران	ہکابکا	ہکابکا	حیران	حیران/اہکہ	حیران/ہبکہ	ششدر
urge (hound) on to quary	تشویق تازی	شکارتی ڈوڑائو	بچھاونڑ	ششکارنا	شکارَل	اُشکادیگ	اُشکاتِنگ	شُشکارنا
chess	شطرنج	شطرنج	شطرنج	شطرنج	شطرنج	شطرنج	شطرنج	شطرنج
manner	رفتار	ریت/طریقو	ڈھنگ	ریت/ڈھنگ	ڈول	راہ بند	ڈول	شعار
ray	شعاع	کرنڑوں	کِرن	کرن	پلوشہ	لانٹ/شہم	جھرِخ	شعاع
jugglery	شعبدہ	دوکھو/فریب	ڈکھاوا	مدار	بازیگری	چَم بندی	نظربندی	شعبدہ
juggler	شعبدہ باز	ٹھگ/ مداری	مداری	مداری/ بازیگر	بازیگر	مداری	جادوگر/ مداری	شعبدہ باز
department	شعبہ/بخش	شعبو	محکمہ	شعبہ	شعبہ/سانگہ	محکمہ	محکمہ	شعبہ
verse	بیت	بیت/شعر	بیت	شعر	شعر	شعر	شعیر	شعر
flame	شعلہ	شعلو	لاٹ	لاٹ/لمب	لمبہ/شعلہ	روک	ذراب/بھانبڑ	شعلہ
intellect	شعور	عقل/سمجھ	عقل	سمجھ	شعور	پہم	رُژن/پہم	شعور
jakal	شغال	گِدڑ	گِدڑ	گِدڑ	چغال	شوک	شوک	شغال
occupation	شغل	کم/ دھندھو	شغل	شغل/ دھندا	شغل	کار	شُغُل/کاریم	شغل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cure	شفا	صحت/تندرستی	ارام	آرام	شِفا	وشی	شفا	شِفا
hospital	بیمارستان	شفاخانو	شفاخانہ	شفاخانہ/دواخانہ	شفاخانہ	دارُوجاہ	شفاخانہ/درمان جہ	شفاخانہ
intercession	شفاعت	شفاعت	سفارش	شفاعت	شفاعت	شفاعت	شفاعت	شفاعت
transparent	شفاف	نہایت صاف	صاف	صاف	صفا	صاف	صفا	شفاف
peach	شفتالو	شفتالو/آڑو	شفتالوں	آڑو	شفتالو	آڑو/ہالگ	شفتالو	شفتالو
sight of pre-emption	شُفعہ	شُفعہ/پاڑو	شُفعہ	شُفعہ	شُفعہ	شُفعہ	شُفعہ	شفعہ
aurora	شفق	شفق	شفق	لالی	شفق	رولہ	لالی	شفق
kindness	شفقت	مہربانی	مہربانی	مہربانی	مہربانی	مہربانی	مہربانی	شفقت
split	شق	چیریل/پھاٹل	ٹوٹے ٹوٹے تھی ونجڑ	پاٹیا/شگاف	چاؤد	کپ	شع	شق
subdivision	شِق	حصو/ٹکرو	حصّہ	ٹوٹا/حصہ	نیمگئی	بہر	ٹکڑ	شِق
misfortune	بی بختی	بدبختی	بدنصیبی	بدبختی	بدبختی	بےنصیبی/بدبختی	بےبختی	شقاوت
doubt	شک	شک	شک	شک	شک	شک	شک	شک
hunting	شکار	شکار	شکار	شکار	شکار	شکار	شکار	شکار
hunter	شکارچی	شکاری	شکاری	شکاری	شکاری	شکاری	شکاری/شکارچی	شکاری
complaint	شکایت	شکایت	گِلہ	شکیت	شکایت/گِلہ	گِلا	گِلہ/غاوء	شکایت
sugar	شکر	کھنڈ	کھنڈ	کھنڈ/ملھا	بُرہ/چینی	شکل/بورہ	بُورہ/شکر	شکر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
estrangement	شکراب	دوستیءمیں رسامو	انز بنڑ	پھک	زڑہ بداوے	دِل گرانی	اُست اُسونی	شکررنجی
sweet potato	ریشہ شیرین و ہوتیج مانند	لاہوری گجر	شکرکھنڈی	شکرقندی	شکرقند	شکرقند/ پنڈال	شکرقندی	شکرقند
thanks	شکر	شُکر	شکر	شکر	شکر	شُکر	شُکُر	شُکر
thank you	تشکر	شکریو	شکریہ	شکریہ	منتہ/شکریہ	توروء/منت	توروء/شکریہ	شکریہ
defeat	شکست	ہار	ہار	ہار	ماتے	پروش	شکست/ باتِنگ	شکست
shape	شکل	مُنھں/شکل/مہانڈو	مونہہ/مہاندر	مُکھ مہاندرا	شکل	شکل	شکل/ ڈیک	شکل
belly	شِکم	پیٹ	ڈڈھ/ پیٹ	ڈِھڈ	نس/ خیٹہ	لاپ	پڈ/ ڈِڈھ	شِکم
wrinkle	چین	گھنج / وَٹ	وَٹ/ وَل	وَٹ	گُنجہ	کرچک	کرِنچ/چین	شکن
clamp	گیرہ	اشکنجو	شکنجہ	شکنجہ	شکنجہ/ نیوونکی	کاٹھ	شکنجہ	شکنجہ
complaint	شکوہ	شکوو/ ڈوراپو	گِلہ/ اُلانبھا	گِلہ	گِلہ	گِلگ	غادء/ گلوتی	شکوہ
crack	شگاف	درز/لوگھو/ پھاٹ	ڈلیک/ کھتپا	کھتپا	چاؤد/ درز	ترک	شخ/ دَرز	شگاف
happy	شگفتہ	کُلیل/ خوش	خوش	کھڑیا/خُش	شہ/خوشحال	وَش	خوش	شگفتہ
bud	شگوفہ	کلی/مکھڑی	ٹینگلی/ ڈوڈا	کلی	غوٹئی	کرومگ	گوگڑو	شگوفہ
omen	شگون/ فال	شکنو/ سونڑ	شگن	فال	فال	پال	شگون/پال	شگون
crippled	شل	سانڑوں/ بے حس	وسم	بے حس	شل	منڈ و مُنڈ	شل/منڈ و مُنڈ	شل
turnip	شلغم	گوگڑو	گونگلو	گونگلو/شلغم	شلغم/ میپر	گونگلو/شلجم	شلغم	شلجم

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
whip	شلاق	چھبک	چابک	چابک	غمچنہ	چابک	چابک	شلاق
trousers	شلوار	سلوار/سُتھنڑ ں	سلوار/سُتھنڑ	سُتھن	پرتوگ	شلوار	شلوار	شلوار
counting	شمار	گنڑپ/تعداد	گنتری	گنتی	شمیر	لیکہ	شمار/حِساب	شمار
North	شمال	اُترطرف	قطب/اُتھا	اُتر	قطب	قطب	قطب	شمال
fragrance	شمامہ	خوشبوءِ/سرہاڻ	خوشبو	خشبو	خوشبو	زباد	گندھ/زباد	شمامہ
Sun	شمس/خورشید	سج/آفتاب	سجھ	سُورج	نمر	روچ	دے	شمس
Solar	شمسی	سج جو	سجھ آلی	شمسی	دَنمر	شمسی	دےئنا	شمسی
sword	شمشیر	ترار	تلوار	تلوار	تُورہ	زھم	زغم	شمشیر
candle	شمع	شمع/میڻ بتی	سوم بتی	موم بتی/دِیوا	شمع	شمع/موم بتی	شمع/موم بَتی	شمع
loose end of turban	سربند	شملو/طُرو	طرہ	طرہ	شملہ	ٹلّ	طرّہ	شملہ
odour	شمیم	سگندھ/سرہاڻ	خوشبو	خشبو/مہک	خوشبوئی	وشبو	خوشبو/زباد	شمیم
recognition	شناخت	سجاڻپ	سُنجاڻ	پچھان/سہیاڻ	شناخت	پجّار	شاہنات	شناخت
acquaintance	شناسا	سجاڻوں	سُنجاڻو	جانُو/پہونہا	آشنا	دُرستی	دُرستی	شناسا
acquaintance	شناسائی	جاڻوں سجاڻوں	یاری	واقفی/جانکاری	بلدتیا	دُرستی	دُرستی راستی	شناسائی
swimmer	شناور/شناگر	تارُو	تارا	تیراک/تارو	لامبوزن	تار جُوک	تارُو	شناوَر
Saturday	شنبہ	چھنچھر (ڇنڇر)	چھنڑ چھنڑ	ہفتہ	ہفتہ/سنیچر/خالی	شنبہ	شنبہ	شنبہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cinnabar	شنگرف	شنگرف	سنگرف	شِنگرف	شنگرف	شنجرف	شنگرف	شنجرف
hearing	شنوائی	بدھڑیں/بدھڑوں	شنوائی	شنوائی	اَوریدنہ	اُشکنگ	بِنِنگ	شنوائی
decoration	زینت	حُسن/سُونہن/شوبھا	سوبھا	سوبھا	ښکلا	زیب	زیب	شوبھا
wanton	بازیگوش	چالاک	تِکھا	نخریلا	شوخ	مجاز	شوخ	شوخ
wantonness	بازیگوشی	شرارت	نخرا	نخرا	شوخی	ٹہل	شوخی	شوخی
untouchable	طبقہ چہارم اجتماع ہندو	اَچھوت	شودر	شُدر	شودر	شُودَر	شُودَر/کم اَصَل	شُودر
noise	شلوغ	بُل/گوڑ	شور	رَولا	شور	ہُلیا/جَگا	شور	شور
council	شوریٰ	شوریٰ	شوریٰ	شوریٰ	شوریٰ	شوریٰ	شوریٰ	شوریٰ
broth	آبگوشت	شوروو/رُس	شوروا	شورا	شوروا	نارُشت	بیدیر	شوربا
tumult	شورش	فساد/فتنو	ہلاّ گُلاّ	فساد/فتنہ	شورشار	کوکارجگا	فِتنہ/جگا	شورش
nitre	شورہ	شورو	قلمی شورہ	قلمی شورہ	شورہ	شورہ	شورہ	شورہ
mischief	فتنہ	شوشو	شوشہ	شوشہ	شوشہ	پسات	پخوشہ	شوشہ
desire	شوق/خواہش/اشتیاق	خواہش/سَدھ	سِک	شوق	شوق	حُب	شوق	شوق
fond (of)	شیفتہ	شوق رکھندڑ/شوقین	شُقین	شوقی	شوقین	حدوکی	شوقی/جُونا	شوقین
lovingly	اَزروئے محبت	شوق لاءِ	شوقیہ	شوقیہ	شوقیہ	پہ شوک	شوق ئی	شوقیہ
glory	شوکت	طاقت/شان	شان	ٹھاٹھ باٹھ	شان	مڑوسن شان	شان	شوکت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
miser	خسیس	کنجوس/بخیل	شُوم	شُوم/کنجوس	شوم/بخیل	شُوم	گزا/بخوٹ/شوم	شوم
misfortune	شومی	بدبختی/نحوست	نحوست	نحوست	بدبختی	شومی	شومی	شومی
husband	شوہر	مڑس/وَر	پے	کھسم/بر دا سائیں	میڑہ/خاوند	مرد	اَرہ	شوہر
king	شہ	بادشاھ	باشاہ	بادشاہ	باچا	بادشاہ	بادشاہ	شہ
falcon	شہباز	شہباز	شہباز	شہباز	شہباز	شاہبانز	شابانز	شہباز
bestman	ساندوش داماد	اَھنیر/اَھنیار	سبالا	سَربالا	دَزُوم ملگرے	شہ بالا	جانی	شہ بالا
mulberry	توت	شہتوت	شہتوت	شتوت/تُوت	شاتوت	شاتوت	شاتوت	شہتوت
beam	شاہ تیر	شھتیر	شتیر	شتیر	شاتیر	تیر	شاتیر	شہتیر
to incite	انگیختن	شہ ڈیڻ	شہ ڈیوݨ	چکنا/چک دینا	شہ ورکول	سکین دیگ	شہ تننگ/اُوہ کا تننگ	شہ دینا
jugular vein	شاہرگ	شاہ شریان	شہ رگ	شہ رگ/وڈی رگ	شہ رگ	شہ رگ	شہ رغ	شہ رگ
prince	شاہزادہ	شہزادو	شہزادہ	شہزادہ	شاہزادہ	شہزادَگ	شاہزادہ	شہزادہ
powerful	شہ زور	شہزور	شہ زور	شہ زور	زورور	شاہ زور	شاہ زور/زوراک	شہزور
horseman	اسب سوار	شہسوار	شہ سوار	شہ شوار	شہ سوار	شاہ سوار	شاہ سوار	شہسوار
witness	شہادت/گواھی	شہادت	گواہی	گواہی	گواہی	گواہی	شاہدی/شہادت/گواہی	شہادت
mulberry	توت	شہتوت	شہتوت	شتوت	شہتوت	شاہ توت	شاہ توت	شہتوت
honey	انگبین	ماکھی	ماکھی	شہد/ماکھو	شات	بینگ	انگمین	شہد

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
rake	آدمِ فاسد	شودو	شہید/شودا	شہید	لوچہ/بدمعاش	شودا	شودہ	شُہدا
city	شہر	شہر	شہر	شہر	شار	شہر	شہر	شہر
fame	شہرت	مشہوری/شہرت	مشہوری	شہرت	شہرت	نااموری	پِن	شہرت
townsman	شہری	شہری	شہری	وسنیک/شہری	شارئی	شہری	شاہری	شہری
citizenship	تابعیت	شہریت	شہریت	شہریت	شہریت	شہریت	شہریت	شہریت
flagelet	سُرنا	شرناءِ/شرنائی	شَرنا	شہنائی	سُرنا	سُرنا	سُرنا	شہنائی
kingship	پادشاہی	شہنشاہی	شہنشاہی	بادشاہی/شہنشاہی	شہنشاہی	بادشاہی	بادشاہی	شہنشاہی
lust	رشہوت	شہوت	شہوت	شہوت	شہوت	مردی	گوڑدئی	شہوت
martyr	شہید	شہید	شہید	شہید	شہید	شہید	شہید	شہید
thing	شیئ/شی/چیز	شےءِ	شے	چیج/شے	شے	چی	شئے/گروا	شے
sheik	شیخ	شیخ	خواجہ/مُرشِد	مرشِد/شیخ	شیخ	شیخ/شے	شیخ	شیخ
boast	لاف	وَڈائی/بٹاک	وَڈائی	لاپھ/پھڑ	غٹ غٹ	وڈائی	وڈائی/ٹکاف	شیخی
boaster	لاف زن	بٹاکی	شیخی خورا	لاپھی	غٹ باز	بٹاکی	ٹکافی	شیخی باز
to brag	لاف زدن	بٹاک ہنڑنڑوں	بڑاں مارنڑ	لاپھاں مارنا	غٹ غٹ ویئل	بٹاک جنگ	ٹکاف تتنگ	شیخی بگھارنا
love-sick	شیدا	عاشق	دیوانہ	عاشق	شیدا/عاشق	شیدا	شیدا/عاشق	شیدا
love-sickness	شیدائی	عاشق/فدائی	عاشِق	عاشق	عاشقی	شیدائی	شیدائی/عاشق	شیدائی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
Negro	زنگی	حبشی	حبشی	حبشی/کالا	شیدئی	شِیدی	شِیدی	شیدی
lion	شیر	شینهن	شینہ	شینہہ	زمرے	شیر/مزار	شیر	شیر
brave	شیرِدل	شیردل/بہادر	شیرِدل	شیرِدل/وڈے جگرے والا	زرہ ور	شیرِدل	شیرِدل	شیرِدل
milk	شِیر	کھیر	کھیر	ددھ	شودے	شِیر	پالْ	شِیر
infant	کودک/شیرخوار	کھیرپیاک	تھنزاں تے	ددھ پینڈا	دتی ماشوم	شیرچ	اُڑوکا کودک	شیرخوار
organisation	شیرازہ	انتظام	پُختہ	شیرازہ	شیرازہ	بن ِرد	شیرازہ/انتظام	شیرازہ
lioness	شیرِ مادہ	شینهنوں	شیرنی	شیرنی	زمرئی	مادہ شیر	مادہ شیر	شیرنی
syrup	شیرہ	چاش	گلکو	شیرہ/چاش	شیرہ	شیرگ	شیرہ	شیرہ
sweet	شیرین	مٹھو	مِٹھا	مِٹھا	خوژ	شیرکن	ہنین	شیریں
sweetness	شیرینی	مٹھاڻ	مِٹھائی	مِٹھائی	شرینی	شیرکنی	ہنینی	شیرینی
a rose tree	شیشم	ٹالہی	ٹالھی	ٹاہلی	شیشم	شیشم	شیشم	شیشم
glass-house	آئینہ خانہ	شیش محل	شیش محل	شیش میحل	شیش محل	شیش محل	شیش محل	شیش محل
glass	شیشہ	شیشو	شیشہ	شیشا	چشہ	شیشگ	شیشہ	شیشہ
small bottle	بطری کوچک	شیشی	شیشی	شیشی	چیشہ گئی	شیشگ	شیشڑی/ڈنگزی	شیشی
Satan	شیطان	شیطان	شطان	شطان	شیطان	شیطان	شیطان	شیطان
Satanic	شیطانی	شیطانی	شطانی	شطانی	شیطانی	شیطانی	شیطانی	شیطانی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
lamentation	شیون	ماتم/آہ زاری	دھاڑپٹ	ہال پاہریا	بغاری	واتوڑ/موتک	واتوڑ/دھاں مودہ	شیون
habit	شیوہ	شیوو/ڈھنگ	وطیرہ/طریقہ	طور/ڈھنگ	عادت	عادت/دوئیند	عادت	شیوہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

ص

patient	صابر	صبروارو	صابر	صبروالا/صابر	صبرناک	صبرکنوک	صبرکروکا	صابر
soap	صابون	صابڑں	صابن	صابݨ	صابون	صابون	صابون	صابن
master	صاحب/آقا/ارباب	صاحب/مالک/سائیں	سائیں	صاب	صاحب	واجہ	صاحب/خواجہ	صاحب
master of the house	صاحب خانہ	گھر جو دھنڑیں	گھر والا	گھر والا	دَکور خاوند	لوگ واجہ	اُرا خواجہ	صاحب خانہ
son of a respectable person	پسر خانوادہ محترم	صاحبزادو/کنھن بزرگ جو اولاد	صاحبزادہ	صاحبزادہ	صاحبزادہ	واجہ ءِ چُک	خانوادہ نامار	صاحبزادہ
daughter of a respectable person	دختر خانوادہ محترم	صاحبزادی/دِھی ء	صاحبزادی	صاحبزادی	صاحبزادئ	واجہ ءِ جنک	خانوادی	صاحبزادی
acquaintance	آشنایی	سلام دُعا	صیب سلام	ساب سلام	سلام دُعا	سلام علیک	دُرستی راستی	صاحب سلامت
master	عنوان با انگلیسی ہا	صاحب لوک	صیب لوک	صاب لوک	صاحبان	مزنیں مردم	صاحباک	صاحب لوگ
issued	صادر	جاری	جاری	جاری	جاری	بناءُ گت	جاری	صادر
to issue	صادر کردن	جاری کرنڑں	جاری کرنڑ	جاری کرنا	جاری کول	بنا کنِگ	جاری کتنگ	صادر کرنا
truthful	صادق/راستگو	سچو	سچا	سچا	صادق	راست	راست اِنگا	صادق
consumer	صارف	خرچ کندڑ	خرچ کرنڑ والا	صارف	خرس کوونکی	خرچ کنوک	خرچ کروکا	صارف
lightning	صاعقہ/برق	وِج/کھنوڑں	کڑکدی بجلی	بجلی دی گج چمک	پےلبو	گروک	گروک	صاعقہ
clear	صاف	صفا	سُتھرا	صاف	صفا	صفا	صفا	صاف

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
frank	صاف دِل	بی ریا	صاف دِل	صاف دِل	زڑہ صفا	دل صفا	اُست صفا	صاف دِل
transparent	شفاف	اچھوُ جرو	صاف سُتھرا	صاف ستھرا	صفا صفا	اصُل صفا	اصُل صفا	صاف شفاف
small turban	دستارِ کوچک	پٹکو	صافہ	صافہ	پٹکے	دستار	دستار	صافہ
colander	صافی	صافو	صافی	صافی	صافی	صفا کنوک	پاکالوک	صافی
virtuous	صالح	نیک	نیک	نیک	صالح	نیک	صالح/ نیک	صالح
right	صائب	دُرست/ٹھیک	صحیح	صحیح/ٹھیک	سمہ	شر/راست	ٹھیک/ راست	صائب
zephyr	صبا	ھوا	صبا	صبا	صبا	سمین	صبا/ چرِک	صبا
morning	صبح/ بامداد	فجر/صبح	فجر	تڑکا/ وڈاویلا	سحار	سُہب	صوب	صباح
morning	صبح	صبح	سویلے	فجر	سحار	سُہب	صوب	صبح
early in the morning	صبح دم	پرہ پھٹی	وڈاویلا	تڑکا	سحاروَختی	اسپیت بام	گوربام	صبحِ صادق
evanescent light before daybreak	صبح گاھان	وڈوائُر	دھمّی	سرگھی ویلا	شِن سحار	دورگ بام	بیتر پہ	صبحِ کاذب
patience	صبر	صبر/صھپ	صبر	صبر	صبر	صبر/اوپار	صبر	صبر
morning draught of liquor	صبوح	صبح جی وقت شراب جی ڈھک	صبوح	صبح دی شراب دا گُھٹ	دَسحاردشراب غوڑپ	صوبِ شرابِ گُلم	صوبَ نا شراب ناگُلم	صبوح
journalism	روز نامہ نویسی	صحافت	صحافت	صحافت	صحافت	احوال شونی	صحافت	صحافت
journalist	روز نامہ نویس	صحافی	صحافی	صحافی	صحافی	احوال شون	صحافی	صحافی
meeting	صحبت	کچہری	مجلس	صحبت	صحبت	یک جائی	صحبت/مجلس	صحبت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
health	صحت	تندرستی	تندرستی	صحت/تندرستی	صحت	دُرآھی	صحت/جان جوڑی	صحت
desert	صحرا	رڼ/ریگستان	تھل	تھل	صحرا	ریک	صحرا/ریکستان	صحرا
courtyard	صحن	اگنڑ ں/آ گندھ	حویلی	ویہڑا	حویلی	حاویلی/ھیبلی	حویلی	صحن
correct	صحیح	صحیح	ٹھیک	ٹھیک	صحیح	بروبر	ٹھیک	صحیح
safe and sound	صحیح سالم	صحیح سلامت	چنگا بھلا	صحیح سالم	روغ	پیلو	دُراخ جوڑ	صحیح سالم
revealed book	صحیفہ	الھامی کتاب	کتاب	اسمانی کتاب	آسمانی کتاب	آسمانی کتاب	آسمانی کتاب	صحیفہ
hundred	صد	سو	سَو	سو	سل	صد	صد	صد
sound	صدا	آواز/سَڈ	آواز/سڈ	واج	ژغ/آواز	توآر	توار	صدا
presidentship	ریاست	صدارت	صدارت	پردھانگی	صدارت	سروکی	صدارت	صدارت
truth	صداقت/راستی	سچائی	سچائی	سچائی	راستی	راستی	راستی	صداقت
president	رئیس	صدر/اگوانڑ	صدر	پردھان	صدر	کماش	صدر/کماش	صدر
main bazar	بازار بزرگ	مکھ بازار	صدر بازار	صدر بازار/وڈا بازار	صدر بازار	مزن بازار	صدر بازار	صدر بازار
head office	ادارہ مرکزی	صدر دفتر	صدر دفتر	صدر دفتر/وڈا دفتر	صدر دفتر	مستریں دفتر	صدر دفتر	صدر دفتر
president/chairman	رئیس مجلس	میر مجلس	مجلس دا مہاندرا	صدر مجلس	مَشر	دیوان واجہ	میر مجلس	صدر مجلس
capital (of a country)	پایتخت	تخت گاہ	صدر مقام	صدر مقام	صدر مقام	تخت	صدر مقام	صدر مقام
president	رئیس جمہور	ملک جو صدر	صدر مملکت	صدر مملکت	دَمملکت صدر	ملک ءِ پاگ واجہ	صدر مملکت	صدر مملکت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
oyster shell	صدف	سِپ	سِپّی	سِپ	کنجکہ/ سپیٔ	سدپ	صدف/ٹچک	صدف
truth	صِدق/ راستی	سچ	سچائی	سچیائی	راستی	راستی	سخت	صدق
alms	صدقہ	خیرات/صدقو	صدقہ	صدقہ	صَدَقہ	ندر	صدخہ/ندر	صدقہ
shock	صدمہ	صدمو/ دھک	دَھک	صدمہ/ ذُکھ	تکلیف	پدردی	ویل/ دھک	صدمہ
century	قرن	صدی	صدی	صَدی	سلیز	صدی	صدی	صدی
decanter	صراحی	گگھی	صراحی	صراحی	ڈنگ	گگی	گگی	صراحی
way	صراط	رستو/راھ	راہ	راہ/رستہ	لار	راہ	گسَر/ دگ	صراط
jeweller	زرگر	صراف	سنیارا	سنیارا	زرگر	زرگر	زرگر	صراف
only	فقط	صرف/فقط	محض	صرف	صرف	ایّوک	بیرہ	صرف
expense	خرج	خرچ	خرچ	خرچ	خرچ	خرچ	خوچ	صَرف
to spend	خرج کردن	خرچ کرنؤں	خرچ کرنڑ	خرچنڑا	خرچ کول	خرچ کنگ	خرچ کننگ	صَرف کرنا
grammar	صرف ونحو	صرف ونحو	صرف ونحو	صرف ونحو	صرف ونحو	لوز پردورہ بند	صرف ونحو/ پد و بند	صرف ونحو
evident	صریح	صاف/پڌرو	ظاہر	ظاہرا	شکارہ	ریملاس	پاش/ ژوملاس	صریح
explicity	صریحاً	کھیلل نمونے	صاف	کُھلم کُھلا	شکارہ	ریملاسی	ژوملاسی	صریحاً
scratching sound (of pen)	صریر	قلم سان لکھڻ جو چُرڙاٽ	قلم دی چُرڑاٹ	قلم دی چُرڑاٹ	دَ قلم کشہاری	کِشِک (قلمءِ)	کِشکہ (قلم نا)	صریر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
smallest	صغریٰ/کوچک	ننڈھڑی	چھوٹی	نِکی	وڑوکی	بازکسانین	پِشتہ	صغریٰ
small	کوچک	ننڈھو/ننڈھڑو	چھوٹا	نِکا	کھتنی	کسانین	چُنکا	صغیر
row	صف	قطار/صف	تندیر	صف	صف	سرپ	رِد	صف
arrayed	صف آرا	صف آرا	قطار بدھنڑ	صف آرا	صف جوڑ دوٗنکے	سرپ بند	صف آرااوردریسہ	صف آرا
battle-array	صف آرائی	صف آرائی	قطار بندی	قطار بندی	صفونہ جوڑول	سرپ بستگ	صف بندی اوردریسی	صف آرائی
mourners mat	صف ماتم	صف ماتم	رووُنڑ پٹڑو	پھُوڑی	دَغم صف	سوگ مغر	ماتم پڑا/کونٹ	صفِ ماتم
clean	صفا	اُجرو/اُسو	صفا	پاک	صفا	صفا	صفا	صفا
shave clean	پاک تراشیدہ شدہ	بالکل چٹ کرنڑں	مُنگھو	صفاچٹ کرنا	صفاخریل	چَٹ صفا کنگ	صفاگوٹ کننگ	صفاچٹ کرنا
celanliness	صفا	صفائی	صفائی	صفائی	صفائی	صافی	صفائی	صفائی
ruin	نابودی	صفائی	صفایا	صفایا	بربادی	ھلاسی	بربادی	صفایا
praise	صفت	گُنڑوں/خوبی	صفت	گُنڑ	صفت	ستا	صِفت / سِتا	صفت
page	صفحہ	صفحو	صفحہ	صفحہ	صفحہ	تاکدیم	صفحہ/پنہ	صفحہ
zero	صفر	بُڈی	صِفر	صفر	صفر	سِپُر	صِفر	صِفر
bile	صفرا	پت/صفرا	صفرا	صفرا	ترخہ	زارک	زاڑک	صفرا
invitation	صلا	سَڈ	سڈا/کانڈھا	سَد	سَت	توار	صلا/ست	صلا
openion	صلاح	مشورو	صلاح	صلاح	صلاح	صلاح/شَور	صلاح	صلاح

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
competence	صلاحیت	لیاقت	قابلیت	گنڑ	صلاحیت	گوھر	جوانی	صلاحیت
peace	صلح	ٹھاہ/راضپو	صلح	صلح	صلح	خیر/صلح	خیر	صلح
ritual prayer	صلوٰۃ	صلوٰۃ/درود	نماز	نماز	نمونز	نماز	نواز	صلوٰۃ
reward	اَجر	صلو	بدلہ	بدلہ	بدل	بدل	بدل/اَجر	صِلہ
cross	صلیب	صلیب/سُوری	سُولی	سُولی/پھاہا	صلیب	صلیب/پاہو	صلیب/سولی	صلیب
skilful artist	صناع	ھنرمند	کاریگر	ماہر	کاریگر	ماہر/استاد	ماہر/کاریگر	صناع
sandal	صندل	چندن	صندل	صندل	چندنڑ	چندن	چنڈڑ	صندل
box	صندوق	کاٹھ جی پیٹی	صندوق/پیٹی	صندوق	صُندوخ	پیٹی	صُندوخ/پیٹی	صندوق
small box	صندوقچہ	ننڈھڑی پیتی	صندوقڑی	صندوقڑی	کشلئے صُندوخ	پیٹی	صُندوخوی	صندوقچی
industry	صنعت	ھنر/کاریگری/صنعت	ہُنر	صنعت	صنعت	ہُنر	صنعت	صنعت
craftsmanship	صنعت گری	صنعت وحرفت	صنعت وحرفت	صنعت وحرفت	کسب ہنر	کسب وہنر	کسب وہُنر	صنعت وحرفت
industrial	صنعتی	ہُنری	صنعتی	صنعتی	صنعتی	ہنری	صنعتی	صنعتی
category	صنف	قِسم/قسم/نوع	قِسم/ونکی	قِسم	قِسم	قِسم/تہر	صنف/اَوڑ	صنف
idol	صنم	بُت/مورتی	بُت	بُت	صنم	بُت	صنم/بُت	صنم
pine	صنوبر	صنوبر (درخت)	صنوبر	صنوبر	د صبر درخته/صبر ونه	سبر	چیرا/سَبر	صنوبر
descretion	صوابدید/صلاحدید	سُٹھی تجویز	مرضی	سمجھ دے مطابق	صوابدید	زانت ہاوڑ	سجیندی ناڈول	صوابدید

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
provincial	ولایتی/اُستانی	صوبے جو	صوبائی	صوبائی	صوبائی	صوبگی	ولایتی/صوبائی	صوبائی
province	ولایت/اُستان	صوبو	صوبہ	صوبہ	صوبہ	صوبہ	ولایت/صوبہ	صوبہ
sound	صوت	آواز/صدا	اواز	اَواز	آواز	توار	توار	صوت
horn (to be blown on doomsday)	صُور	سِنگ/ڈھڈ/قرن	بگل	قرنا	صُور	صُور/کرنا	صُور/کرنا	صُور
face	صورت	شکل/شخص	شِکل	شکل/صورت	صورت	صورت/دیم	صورت/شکل/موں	صُورت
mystic	صوفی	صوفی	صوفی	صوفی	صوفی	صوفی	صوفی	صوفی
Fast	روزه	روزو	روزه	روزه	روژه	روچک	روچہ	صوم
hunter	صیاد/شکارچی	شکاری	شکاری	شکاری	شکاری	شکاری	شکاری	صیّاد
prey	صید/شکار	شکار	شکار	شکار	شکار	آسک	شِکار	صید
form	شکل	صیغو	صیغہ/حصّہ/شعبہ	صیغہ	صیغہ	بھیر	صیغہ	صیغہ
polish / shining	صیقل	چمکو	چمک	نِکّل	زلانڈ	تمز	جھرکہ	صیقل
Zionist	صیہونی/یہودی	یھودی	یہودی	یہودی	یہودی	یہودی	یہودی	صیہونی
Zionism	صیہونیت/یہودیت	یھودیت	یہودیت	یہودیت	یہودیت	یہودیت	یہودیت	صیہونیت

ض

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
rule	ضابطہ	ضابطو	قاعدہ	قاعدہ	قاعدہ	رہ بند	قاعدہ/اڑدول	ضابطہ
surety	تضمین	ضامن	ضامن	ضامن/ضمانتی	ضامن	ملن زمان	ضامن	ضامن
wasted	ضایع	ضایع	ضائع	ضائع	ضایع	زیان	زیان/پوک	ضائع
confiscation	ضبط	قبضو	ضبط	ضبط	ضبط	دارگ	ضبط	ضبط
seizure	مصادرہ	قبضو	قُرقی	قرقی	ضبطی	گرگ	ضبطی	ضبطی
bulk	ضخامت	موٹائی/تھولہ	مُٹائی	موٹائی	غٹ والے	ڈالائی/زنڈی	سَری/زنڈی	ضخامت
bulky	ضخیم	تھلھو	مَوٹا	موٹا	غٹ	ڈالا/زنڈ	سَبر/زنڈ	ضخیم
insistent	اصرار	اُبتڑ/ضد	ضِد/ہٹھ	ضد	ضِد	کست	ضِد/کست	ضد
stubborn	لجوج	ضدکنڈ	ضدی/ہٹھل	ضدی	ضدی	گڑبندوک	ضِدی/کستی	ضدی
blow	ضرب	دھک	دھک	سَٹ	گزار	دَھک	دھک/سَٹ	ضرب
loss	ضرر	نقصان/زیان	نقصان	نقصان	نقصان	زیان	خلل/زیان	ضرر
certainly	لازم	واجب/ضرور	لازمی	ضرور	ضرور	اَلَم	ہردبرد/حق برو	ضرور
necessity	ضرورت	ضرورت/گھرج	لوڑ	لوڑ	ضرورت	گزر	ضرورت/گرج	ضرورت
necessary	ضروری	لازمی/واجبی	ضروری	لازمی/ضروری	ضروری	اَلَمی	ضروری	ضروری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
weakness	ضعف	کمزوری	کمزوری	کمزوری	کمزورتیا	نزوری	نزوری	ضعف
weak	ضعیف	کمزور	کمزور	بڈھا/کمزور	کمزور	نزور	نزور	ضعیف
district	بخش	ضلعو	ضلع	ضلع	ضلع	ضلع	ضلع	ضلع
merger	ضم	گڈائڻ/ملائڻ	میل	ملانڑا	شاملیدل	اَواری	اَوڑدئی/ اَواری	ضم
guarantee	ضمانت	ضمانت	ضمانت	ضمانت	ضمانت	ضامنی/ مانزمانی	ضمانت	ضمانت
security	ضامن	ضامن	ضمانتی	ضمانتی	ضمانتی	ضامن/ مانزمان	ضمانتی/ ضامن	ضمانتی
connection	ضمن	هيٺ	بارے	ضمن	ضمن	بارو	باروء	ضمن
supplementary	ضمیمہ/ضمنی	ذیلی	ضمنی	ضمنی/ ذیلی	ضمنی	باروئی	بارَوی/ضمنی	ضمنی
conecience	ضمیر	ضمیر/قلب	ضمیر	ضمیر/ دل	ضمیر/زڑہ	ضمیر/ دِرد	ضمیر/جِین	ضمیر
light	ضیاء/نور/روشنائی	روشنی/ جرکو/ سوجھرو	سوجھلا/ رشنائی	چانن	رُنڑا	روشنائی	جھرکہ/ روشنائی	ضیاء
waste	زیان	خسارو/نقصان	ضایا	ضائع ہویا	بیکارہ	نسخان/ تاوان	گار/ تاوان	ضیاع
feast	ضیافت	دعوت/مہمانی	دعوت	دعوت	دعوت	دعوت	میمانی/ [illegible]	ضیافت
lion	شیر	شينهن	شیر	شیر ببر	منزرئی	شیر/ مزار	شیر	ضیغم

ط

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
printer	چاپگر	چھاپڑں وارو	چھاپنڑ والا	چھپیندر	چھاپیدو والا	چھاپ کنوک	چھاپ کروک	طابع
spreading	پھن کردن	چھانجی ویندڑ	طاری	طاری	خوریدونکے	زور/مان شانی	تالان	طاری
bowl	طاس	پیالو/وٹو	تھال	تھال	تال	تاس	تاس	طاس
obedience	طاعت	اطاعت	بندگی	بندگی	بندگی	مَنگ	بندگی	طاعت
plague	طاعون	طاعون	طاعون	طاعون	طاعون	وبائے	ڈاکی	طاعون
devil	طاغوت	شیطان	شطان	شطان	شیطان	شیطان	شیطان	طاغوت
arch	طاق	محرابی کٹڑو	طاق	آلا	چاختہ/تاخ	تاک	طاخ	طاق
strength	طاقت	زور/سگھ	زور	زور	زور/طاقت	وَس/ھائی	طاقت/زور/وَس	طاقت
niche	طاقچہ/توانایی	ننڈھو طاق	طاقوا	طاقوا	چاختہ/تاچہ	تاکگ	طاخچہ	طاقچہ
ker	طالب/خواہاں	طالب	سِک دار	چاہونڑہار	طالب	لوٹوک	طالب	طالب
student	دانشجو	طالب علم	شاگرد	پاہڑا/پڑھاکو	طالب علم	وانوک	طالب علم/شاگرد	طالب علم
studentship	دانشجوئی	طالب علمی/شاگردی	شاگردی	طالب علمی	طالبی	وانگ ءِ	طالبعلمی/شاگردی	طالب علمی
student (girl)	دختر دانشجو	شاگردیانڑیں	شگردنی	پاہڑی	طالبہ	وانوک (جنک)	طالب علم (مسڑ)	طالبہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
luck	طالع/سرنوشت	نصیب/قسمت	بخت	بھاگ/بخت	بخت	بخت	بخت	طالع
peacock	طاؤس	مور	مور	مور	سکمرمرغہ	مور	مور	طاؤس
clean	طاہر/پاکیزہ	پاک	پاک	پاک	پاک	پاک	پاک	طاہر
bird	طائر/پرندہ	پکھی	پکھی	پکھو	مُرغہ	مُرگ	چُک	طائر
troupe	دستہ بازیگران	طائفو	ٹولی	ٹولی	ٹولے	ٹولی	طائفہ/ٹولی	طائفہ
science of medicine	طب	طب/حکمت	حکمت	طب/حکمت	طب	حکمت	طب/حکمت	طب
cook	آشپز	بورچی	بورچی	بورچی	پخہ ودنکی/اشپز	بوڑچی	بوڑچی	طباخ
bamboo-sugar	تباشیر	طپاشیر	طباشیر	طباشیر	طباشیر	طباشیر/سُستر	طباشیر	طباشیر
printing	چاپ	چھپائی	چھپائی	چھپائی	چاپ کول	چھاپ	چھپائی	طباعت
nature	طبع	سبھاءُ/مزاج	طبیعت	سبھاء/طبیعت	طبیعت	تب	تب	طبع
natural	طبیعی	قُدرتی	قدرتی	قدرتی	قدرتی	قدرتی	قُدرتی	طبعی
layer	طبقہ	پٹی	تھال	طبق	ٹوٹر	تھال	چوڈی	طبق
category	طبقہ	طبقو	ٹولا	طبقہ/ٹولا	ڈلہ	ڈل	ڈل/ٹولی	طبقہ
drum	طبل	وڈو ڈہل/دمامو	ڈنگل	ڈھول	نغارہ	دمامہ	دمامہ	طبل
little drum	طبلہ/طبلک	طبلو/ڈھکڑ	طبلہ	طبلہ	طبلہ	طبلہ/ڈگرو	طبلہ	طبلہ
medical	طبّی	طب جو	طبّی	طبّی	طبی	دوادرمانی	طبّی/دازودرمانی	طبّی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
physician	طبیب	حکیم	حکیم	حکیم	طبیب	طبیب	طبیب/حکیم	طبیب
temper	طبیعت/پزشک	خصلت/مزاج	مزاج	طبیعت/سجاء	طبیعت	تب	طبیعت	طبیعت
pertaining to physics	مربوط بہ طبعیات	جسمانی/مادی	طبیعاتی	طبیعاتی	طبیعاتی	استی زانتی	طبیعاتی	طبیعاتی
pistol	طپانچہ	پستول	تمنچہ	پستول	توپنچہ	توپانچہ/توپگ	توپانچہ	طپنچہ
crest (of turban)	طرّہ	طرو	شملہ	شِملہ	شملہ	ٹل	طرّہ	طرّا
cute	چالاک	چالاک	چلاک	تیز/جلاک	چالاک	تیز	فِشِل/چالاک	طرّار
freshness	طراوت	رطوبت/تازگی	تازگی	تازگی/ہجراپن	تازہوالے	تاجگ	تازئی	طراوت
joy	خوشی	خوشی	خوشی	خشی	خوشحالی	وَشی	خوشی	طرب
manner	طرز	انداز/ڈول	طرحاں	طراں	ڈول	وڑ	وَڑ/ڈول	طرح
pretty	قشنگ	دھنعدار	سوہنڑاں	سوہنڑاں	شکلئی	پُرمڑا	زبر/زیبدار	طرحدار
mode	طرز/شیوہ	طورطریقو	طرز	ڈھنگ/طریقہ	طرز	ڈول	طرز/ڈول/وَڑ	طرز
side	طرف	پاسو	پاسا	پاسا	څوا/طرف	نیمگ	یمہ/کنڈ/انگ	طرف
...nge	طرفہ	انوکھو/عجیب	عجب/انوکھا	عجیب/وکھرا	عجیبہ	نوپکلہ	عجیب	طرفہ
crest (of turban)	طرّہ	طرو	طرہ	شملہ	شملہ	طرہ	طرہ	طرہ
method	طریقہ/اصول	طریقو	طریقہ	طریقہ/ڈھنگ	ڈول	وڑ	ڈول/وَڑ	طریقہ
tray	طشت	تھالہ	تھال/پرات	تھال/پرات	تال	تشت	طشت/پٹوس	طشت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
saucer	نعلبکی	تھالی	تھالی	تھالی	تالئی	تشتری	طشتری	طشتری
food	طعام/غذا	کھادھو	کھانڑاں	کھانڑا	خوراک	وَرد	نول/خوراک	طعام
taunt	طعن	ملامت	طعنہ	مہنہ	پیغور	شگان	شغان	طعن
taunting	طعنہ	طعنو/چھمر	طعنہ	مہنہ	پیغور	شگان	شغان	طعنہ
monogram	طغرا	نشانی	طغرا	طغرا	طغرا	طغرا	طغرا/ٹپو	طُغرا
overflowing	طغیان	چاڑھ/اُتھل	چھل	ہڑھ	رود	ھار	ھار/چُلّکہ	طغیانی
child	طفل/کودک	بار/بچو/چھوکڑ	بال	بال	ماشوم	چُک	طفل/کودک	طفل
childish	طفلانہ/بچگانہ	بارانڑیں	بلپنڑاں	بچکانا	دَ کشنیانو پہ ڈول	تلفی/چکی	چُنائی/طفلی	طفلانہ
means	وسیلہ	وسیلو	ذریعہ	طفیل/وسیلہ	سبب	وسیلہ	وسیلہ	طفیل
hanger-on	مُفت خوار	انڑدعوتی مھمان	لُوسی	طفیلی	چٹی ملگرے	یاڑک	چٹی	طفیلی
gold	طِلا	سون	سونا	سونا/تِلہ	سروزر	سُہر	خیسُن/زر	طِلا
divorce	طلاق	طلاق	طلاق	طلاق	طلاق	سُہن	طلاق/مُسِٹ	طلاق
golden	طلائی	سونو	سنہری	سنہری/چمکیلا	دَ سروزرو	سُہرءِ	خیسُن نا/زری	طلائی
demand	طلب	گُھر/سَدَ	طلب	طلب	غُشت	لوٹ	خواہندی	طلب
summons	احضار	طلبی/سَدَ	طلبی	طلبی	غُشتنہ	لوٹ	خواہنداری	طلبی
magic	طلسم	جادُو	جادُو	جادُو	جادُو	سحر	جادُو	طلسم

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
rising	طلوع	اُبھرنوں/اُکرنوں	اُبھار	طلوع	راختل	روچ ءِ ٹِک	دے ٹِکّہ	طلوع
slap	سیلی	چماٹ/لپاٹ	چماٹ	چپیڑ	سپیڑہ	چپلک/شامات	چاپوڑ/چپانٹ/چپلہ	طمانچہ
peace (of mind)	آرامش	دلجمعی/اطمینان	اطمینان	سکون	آرام/سکون	آرام	آسراتی/اُست جمی	طمانیت
pomp and show	طمطراق	شان شوکت	دَھج وَج	ج دھج	شان وشوکت	شان	شان وہرام	طمطراق
greed	طمع/حرص	لالچ/لوبھ	لالچ/حرص	لالچ/لوبھ	طمع	لالچ	لالچ/طمع/جوتہ	طمع
fastening cord	طناب	تنبوجی رسی	رسہ	طناب	طناوٗ	ریز/چٹ	سیماز/ریزا/طناب/چٹ	طناب
tambour	طنبور	طنبورو	طنبورا	طنبورا	سارنگی	دنبورگ	دنبورہ	طنبور
taunt	طنز	چٹھر	طعن	طنز/طعنہ	پیغور	طجن/حون	ٹوک/لغاز	طنز
circumambulation	طواف	طواف/ چکر	طواف	طواف	طواف	چاگرد	طواف	طواف
length	طوالت/ بلندی	ڈیگھ	لمبائی	لمبائی	اوږدوالی	دراجی	مُرغُنی	طوالت
prostitute	فاحِشہ	طوائف	کنجری	گنجری/کسبی	رنڈئی	رنڈی	کنجری/کسبی/کابہ	طوائف
manner	طور	طریقو/ ڈھنگ	طور	طور/ ڈھنگ	ڈول	ڈول	ڈول/ وَڑ	طور
parrot	طوطی	طوطو	طوطا	طوطا	طوطی	طوطا/مٹھو	طوطا/مٹھو	طوطا
parrot	طوطی	طوطی	طوطی	طوطی	طوطی	طوطی	طوطی	طوطی
typhoon	طوفان	ھل/طوفان/گوز	طوفان	کانگ	طوفان	توپان	طوفان	طوفان
stormy	طوفانی	طوفانی	طفانی	طفانی	طوفانی	توپانی	طوفانی	طوفانی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
necklace	طوق	طوق/کنٹھو	پٹہ	طوق	طوق	طوق	طوق	طوق
length	طول/ بلندی	ڈیگھ/ وسعت	لسانڑ	لمائی	اُژدوالئے	دراجی	مُرغنی	طول
lengthy	طولانی/ بلند	ڈگھو/لعبو	لمیرا	لمیرا	اُوژد	دراجین	مُرغن	طولانی
roll of papers	طومار	ویڑھیل کاغذ	گتھا	کاغذدادستہ	دکاغذانوبنڈل	تحی	تحی/توپ (کاغذ)	طومار
long	طویل/ بلند	ڈگھو/لعبو	لسا	لما	اوژد	دراج	مُرغن	طویل
stable	طویلہ	طویلو/گوٹھ/طنبیلو	طمبیلہ	اصطبل	اصطبل	اصطبل/ بنجاہ	اصطبل/طبیلہ/لاغرہ	طویلہ
cleanliness	طہارت	پاکائی	پاکی	پاکی	پاکی	پاکی	پاکی	طہارت
folding	تاہ	ویڑھجوں واری حالت	ساتڑ	طے	کت کوَل	کیعنگ/گونڈنگ	پیڑنگ/گورنگ	طے
aeroplane	ہواپیا	ہوائی جہاز	ہوائی جہاز	ہوائی جہاج	آلوتکئی	بالی گراب	بالی جہاز	طیارہ
levity	طیش	غصو/قہر/کاوڑ	کاوڑ	غصہ	خشم	قہر/ زہر	غصہ	طیش
nature	طینت	عادت/خُو/جبلت	خصلت	فطرت/خصلت	خوئی	تب	خُو/تب/خصلت	طینت

ظ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cruel	ظالم	ظلم کندڑ	ظالم	ظالم/ڈاھڈا	ظالم	ظالم	ظالم/زرواری	ظالم
visible	ظاہر	پدھرو	ظاہرا	ظاہرا	شکارہ	پدّ ہر	پاش	ظاہر
showy	متظاہر	ڈیکھاءُ پسند	ظاہردار	ظاہردار	ریاکار	ظاہردار	ہوائی	ظاہردار
show	تظاھر	ڈیکھاءُ	ظاہرداری	وکھاوا	ریاکاری	ظاہرداری	ہوائی گری	ظاہرداری
wit	ظرافت	خوش طبعی	مخول	مخول	مسخرے/ٹوکے	وشکندی	خوش طبعی	ظرافت
vessel	ظرف	برتن/ٹھانو	تھاں/حوصلہ	بھانڈا/حونصلہ	لوشی	رزان/شری بدی	رزان/جوانی گندئی	ظرف
victory	ظفر/فتح	سوبھ	فتح	جت	بریالی توب	سوب	سوب	ظفر
shadow	سایہ	سایو/پاچھو	سایہ	چھاں/سایہ	سایہ	ساہگ	سیخا	ظل
cruelty	ظلم/ستم/جور	بی انصافی/ظلم	ظلم	ظلم	ظلم	ظلم	ظلم/جور/زروار	ظلم
darkness	تاریکی	کارانوں/اونداہی	اندھارا	ھنیرا	تیارہ	تہاری	تہاری/تارمہ	ظلمت
presemption	ظن/گمان	شک/گمان	گمان	گمان	گُمان	گمان	گُمان	ظن
afternoon	بعدازظہر	منجھی	پیشیں	پیشی ویلا	ماپشین	پیشیم	پیشیم	ظہر
appearance	ظہور	پدھرائی	ظاہرتھیونڑاں	ظہور	سرگند	سہرائی	پاشی	ظہور
supporter	معاوِن	مددگار	حمایتی	حمایتی/امدادی	ملاتڑ	سرین بند	ئخ تف	ظہیر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

ع

worshiper	عابد	عابد	نیک	عابد	عابد	عبادت کنوک	عابد	عابد
helpless	عاجز/بی چارہ	کمزور/لاچار/عاجز	عاجز	عاجز/عاجزا	عاجز	بےوس	بےوس/عاجز	عاجز
helplessness	بیچارگی	کمزوری/بیوسی	عاجزی	عاجزی/بےوسی	عاجزی	بےوسی	بےوسی/عاجزی	عاجزی
hasty	عاجل	جلدباز	جلدباز	چھیتی/شتابی	تکوار	اشتابی	اشتابی	عاجل
habit	عادت	خو/خصلت/عادت	عادت	عادت	عادت	عادت/ھیل	عادت	عادت
just	عادل/منصف	منصف	عادل	عادل	عادل	عدل کنوک	عادل	عادل
habitual	معتاد	ھیراک/عادتی	عادی	عادی	عادی	ھیلاک	عادتی/ھیلی	عادی
shame	عار	شرم/لج/حیا/عار	شرم	شرم	شرم	لج	لج/شرم/حیا	عار
cheek	عارض/رخسار	گل/رُخسار	[illegible]	گلھ	بارخو	گل	کلک	عارض
sickness	عارضہ	عارضو	روگ	روگ	مرض	ناڈراھی	مرض/ناجوڑی	عارضہ
temporary	موقت	وقتی/اتفاقی	وقتی	وقتی	عارضی	وقتی/اوراکی	عارضی/جتی	عارضی
free (from)	عاری	خالی	واندا	خالی	خالی	ھورک	خورک	عاری
on loan	عاریتاً	اُدھارطور	اُدھارا	اُدھارا	پور	وامی	وامی/دیڑو	عاریتاً
bound (for)	عازم	ارادو کندڑ/ نیت کروڑ	نیت کرنڑ والا	ارادہ کرن والا/ نیت دھارن والا	نیت کولو والا	نیت کنوکیں	نیت کروکا	عازم

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
lover	عاشق	عاشق/ چاہیندڑ	عاشق	عاشق	عاشق	عاشق	عاشق	عاشق
the tenth day of Moharram	عاشورا	عاشورا	عاشورہ	عاشورہ	عاشورہ	عاشورہ	عاشورہ	عاشورہ
sinful (person)	عاصی/ گناھکار	گنہگار	گنہگار	گنہگار	گناہ گار	گناہ گار	گناہ گار/ پاپی	عاصی
affection	مہر	شفقت/ مہر	پیار/ مہر	پیار/ مہر	مینہ	مہر	مہر	عاطِفت
safety	عافیت	سلامتی/ خیریت	خیرسلا	خیریت/ خیراں مہراں	خیریت	دراھی	دُراخی	عافیت
disinherit	از ارث محروم کردن	عاق کرڻ	عاق کرنو	عاق کرنا	عاق کول	فرزندی آ چہ کشگ	لاوارث کننگ/ فرزندی آن کشنگ	عاق کرنا
hereafter	عاقبت	خاتمو	آخرت	آخرت/ عاقبت	عاقبت	آسر	عاجبت	عاقبت
wise	عاقل	عقلمند	عقلمند	سیانڑا/ دانا	عقلمند	دانا	عقلی/ دانا/ پُہہ	عاقل
learned	عالم/ دانشمند	عالم/ ڄاڻو	عالم	عالم	عالم	عالم	عالم	عالم
world	عالَم/ جہان	جہان/ دُنیا	دُنیا	دُنیا/ جگ	عالَم	دُنیا	دُنیا	عالَم
universal	عالمگیر/ جہانگیر/ جہانی	عالمگیر	عالمگیر	عالم گیر	عالم گیر	جہاں گیر	عالم گیر	عالمگیر
global	عالمی/ جہانی	دُنیاوی	عالمی	عالمی	عالمی	جہانی	عالمی/ جہانی	عالمی
grand	عالی	وڈو/ اُچو	اُچیرا	وڈا/ اُچا	لوئی/ معتبر	مستر	بھلا/ وڈا	عالی
common	عام	معمولی/ عام	عام تام	عام	عام	ھَمنگ	عام/ رہ بندغ	عام
simple and easy	سادہ/ آسان	آسان/ سَولو	عام فہم	سَوکھا	عام فہم	ھَمنگ پہم	آسان	عام فہم
labourer	عملہ	کم کندڑ	مزور	کاماں	مزدور	مزور	خواری کش/ مزور	عامل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
all	همہ/عامّہ	عام/کُل/سمہ	عام	عام/سبھے	عام	ھرکسی	کُل/ اتیو/ اُغ ہرکس/اغث	عامّہ
vulgar	عامیانہ	گھٹ درجے وارو	بزاری	بزاری/گھٹیا	عامیانہ	شہک	شُبک	عامیانہ
incumbent	عائد	مڑھجنڑ	لاگو	لاگو	راگرزیدونکے	لڈگ	ہڑسینگوک	عائد
cloack	عبا	جُبو	جُبہ	چوغہ	چُغہ	جُبہ	جُبہ	عبا
worship	عبادت	عبادت	بندگی	عبادت	عبادت	ذِکر	عبادت	عبادت
passage	عبارت	تحریر/لکھت	مضمون/بیان	لکھت	عبارت	نوشتہ	نوشت	عبارت
vain	عبث	بے فائدو/اجایو	بے فائدہ	بےفیدہ	عبث	بیکار	ٹپک	عبث
slave/person	بندہ	بندو	بندہ	بندا	بندہ	بَندگ	بندہ	عبد
Hebrew	عبرانی	عبرانی	عبرانی	عبرانی	عبرانی	عبرانی	عبرانی	عبرانی
example	عبرت	نصیحت/سبق	نصیحت	نصیحت/عبرت	عبرت	عبرت	عِبرت	عبرت
crossing	عبور	پارکرنڑں	لانگھا	پارلنگھوا	پوروتنہ	گوزگ	دیرآن اپار مننگ	عبور
reproof	عتاب	کاوڑ/غضب	کاوڑ	خفگی/قہر	خفگان	زہر	قہر	عتاب
ancient	عتیق	پرانڑوں/قدیم	قدیم	قدیم/پرانڑا	زُوڑ	بازکہنیں	بازمتکن	عتیق
museum	موزہ	عجائب گھر	عجائب گھر	عجائب گھر	عجائب خانہ	عجائب جاہ	عجائب خانہ	عجائب گھر
wonders	عجائب	عجائبات	عجائبات	عجائبات	عجائبات	عجائبات/ نوک نوکیں شے	عجائبات	عجائبات
wonder	عجب	نرالو/انوکھو	انوکھا	عجب/انوکھا	عجب	عجب	عجب	عجب

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
helplessness	عجز	لاچاری/ بیوسی	عاجزی	بےوسی/ نمانڑاپن	عاجزی	عاجزی	عاجزی	عجز
hurry	عجلہ	جلدائی	جلدی	کاہل	تلوار	اشتاپی	اِشتافی	عُجلت
non-Arab people	عجم	ایران/عجم	عجم	عجم	عجم	ایران	عجم/غیرعرب مخلوق	عجم
non-Arab / persian	عجمی	غیرعرب ماڑو	عجمی	عجمی	عجمی	ایرانی	عجمی/ایرانی/غیرعرب	عجمی
wonderful	عجیب	نرالو/ انوکھو	عجیب	انوکھا/عجیب	عجیبہ	عجیب	عجیب	عجیب
court	دادگاہ	عدالت/کچہری	کچہری	عدالت	عدالت	عدالت	کچہری/ عدالت	عدالت
civil court	دادگاہ مدنی	سول کورٹ	دیوانی عدالت	دیوانی عدالت	دَدیوانی عدالت	دیوانی عدالت	دیوانی عدالت	عدالت دیوانی
high court	دادگاہ عالی	ھاءِ کورٹ	ہائی کورٹ	ہائی کورٹ	عدالت عالیہ	مستریں عدالت	بھلا عدالت	عدالت عالیہ
criminal court	دادگاہِ جنائی	فوجداری عدالت	فوجداری عدالت	فوجداری عدالت	دَفوزداری عدالت	فوجداری عدالت	فوجداری عدالت	عدالت فوجداری
enmity	عداوت/ دشمنی	ویر/ دشمنی	ڈشمنی/ وَیر	دشمنی/ ویر	دشمنی	بدی	بدی/ دشمنی	عداوت
probationary period	عدّت	عدّت	عدّت	عدّت	عدّت	عدّت	عدّت	عدّت
number	عدد	انگ/گنڑپ	گنتری	گِنتی	عدد	اُشمار	عدد/کڑو	عدد
justice	انصاف/ داد	انصاف/ نیاء/عدل	انصاف	نیاں	عدل	انصاف	عدل/ انصاف	عدل
non-existence	عدم/نیستی	نیستی	نہ ہونڑاں	نیستی	نیست	نیست	نیستی	عدم
enemy	عدُو/ دشمنی	دشمن/ وَیری	وَیری/ ڈشمن	وَیری	دشمن	دشمن	دشمن/ بیری	عدُو
torture	عذاب	تکلیف/ آزار	عذاب	عذاب	عذاب	عذاب	عذاب	عذاب

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
excuse	عذر	بہانو/عذر	عذر	بہانہ	عذر	نیمون	نیمون/پلمینہ	عذر
Arab / Arabia	عرب	عرب	عرب	عرب	عرب	عرب	عرب	عرب
Arabian	عربی	عربی	عربی	عربی	عربی	عربی	عربی	عربی
death anniversary (of a saint)	مراسم سالگردِ رحلت اولیاء	عُرس	عرس	عرس	عرس	عرس	عُرس	عُرس
Empyrean	عرش	عرش/آسمان	عرش	عرش	عرش	عرش	عرش	عرش
deck	عرشہ	عرشو	عرشہ	عرشہ	عرشہ	عرشہ	عرشہ	عرشہ
time	وقت	عرصو	وخت/وقت	چر/ویلا	وخت	وهد	وخت	عرصہ
request	درخواست/تقاضا	گزارش/عرض	عرض	عرض	عرض	دزبندی	عرض/خواست	عرض
application	تقاضا	عریضی	عرضی/ارداس	عرضی	عرضی	عرضی/درخواست	عرضی/درخواست	عرضی
alias	نام عاریتی/لقب	عام نالو/عُرف	عام	عُرف	عُرف	عُرف/مشکیں نام	عُرف	عُرف
water (of)	آب	عرق/رَس	عرق	عرق/رَس	عرق	عرق	عرق	عرق
rise	عروج	اوج/اوچائی	بلندی	اُچیائی	عروج/اُچتوالے	بُوزی	بڑزی	عروج
bride	عَرُوس	کنوار/ونی	کُنوار	وَوہٹی	ناوی	بانور	برامی	عروس
prosody	عروض	عروض	عروض	عروض	عروض	عروض	عروض	عروض
nude	عُریان/برهنہ	اگھاڑو/ننگو	ننگا	ننگا	بربنڈ	لِگو	لِغو	عُریاں
nudity	عُریانی/برهنگی	اگھاڑپ	ننگ	ننگ	بربنڈتیا	لِگوی	لِغوی	عُریانی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
mourning	عزا	ماتم	ماتم	ماتم	ماتم	ماتم	ماتم/ پٹنگ	عزا
Satan	عزازیل	شیطان	شیطان	شیطان	شیطان	شیطان	شیطان	عزازیل
mourning place	عزاخانہ	امام واڑو	امام باڑہ	امام واڑہ	دَماتم زائے	ماتم جاہ	ماتم جاہ	عزاخانہ
respect	عزت	آبرو/ ناموس/ پت/ لج/عزت	عزت	پَت/ لج	عزت	عزت	عزت/اشرف	عزّت
honourable	عالیجناب	مانوارو	عزت مآب	عزت جوگ	عزتمن/عزتمآب	عزت واجہ	عزت خواجہ/اشرلمند	عزّت مآب
Izrail(angel of death)	عزراہیل	عزراہیل	عزرائیل	عزراہیل	عزرائیل	عزراہیل	عزراہیل	عزرائیل
solitude	گوشہ نشینی	تنہائی/خلوت/ ہیکلائی	کلھپ	اکلاپا	تنہائی	تنہائی	تنیائی/ یکتیائی	عزلت
intention	عزم	اِرادو/نیت	اِرادہ	اِرادہ	اِرادہ	اِرادہ	اِرادہ/نیت	عزم
dear	عزیز	محبوب/ پیارو	پیارا/ جانی	جانی/ پیارا	عزیز/ گران	عزیز	عزیز/ گبین	عزیز
relationship	خویش/خویشاوندی	رشتہ داری/ متی مائٹ	رشتے داری	ساکاداری	خپلوالی	وتیکی	تین پہ تینی	عزیزداری
determination	عزیمت	ارادو	ارادہ/نیت	ارادہ/نیت	نیت	نیت/ ارادہ	نیت	عزیمت
hardship	عسرت	تنگی	غریبی/تنگی	تنگی/ اوکڑ	تنگی	تنگ دستی	تنگی/ سختی سوری	عُسرت
army	عسکر/لشکر/ نظام	فوج/لشکر	فوج	فوج	فوج/لشکر	لشکر	لشکر	عسکر
military	نظامی	فوجی	فوجی	فوجی	عسکری	فوجی	لشکری	عسکری
honey	عسل	ماکسی/شہد	ماکھی	شہد/ ماکھو	شات	شہد	انگمین	عسل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
night prayers	عِشا	رات جی اونداھی	عشا	عشاء	ماُخستن	عشا	خُفتن	عِشا
pleasure	عشرت	عیش/مزو	عیش/موجاں	عیش/موج	عیش	عیش/موج	عیش	عشرت
love	عشق	عشق	عشق	عشق	عشق	عشق	عِشق/مہر	عشق
ogling	عشوہ	ناز/نخرو	نخرہ	نازنخرہ	ناز	ناز	ناز/نخرہ	عشوہ
coquetry	عشوہ گری	نازنخرن واری حالت	نازنخرہ	نازنخرہ	نازنخرے	ناز و لاڈ	لاڈلائی/دلعۂ لائی	عشوہ گری
stick	عصا	لٹھ	ڈِگا	عاصا/سوٹی	ڈلاس لکڑہ	لٹھ	لَٹ	عصا
muscle	عسب	رَگ/اُنس	پٹھے	پٹھے	پلے	رگ	رَغ	عصب
prejudice	تعصب	حسد/ساڑھ	وٹپ	طرفداری	تعصب	ساڑ	کست/جمز/ساز	عصبیت
age	عمر/زمانہ	زمانو	زمانہ	زمانہ/ویلا	زمانہ	زمانہ	زمانہ/دور	عصر
afternoon	عصر	پیہرے	ڈِیگر	ڈیگر	مازِیگر	ڈِیگر	دِیگر	عصر
chastity	عصمت	عصمت/پارسائی	پرہیزگاری	نیکی پاکی	پاک لمنہ	پارسائی	پارسائی/پاکدامنی	عصمت
sin	عصیان	گناہ/پاپ	گناہ	پاپ	گناہ	گناہ	گناہ/پاپ	عصیان
limb	عضو/اندام	عضوو	جوڑ/انگ	انگ	اندام	آزا	عُضہ	عُضو
gift	عطاء	بخشش/ڈات	بخشیش	دیئو	بخشِش	بخشیش	داد/بخیج	عطا
perfumer	عطّار	عطر وکنڑندڑ	عطار/عطر آلا	عطار	عطرخرسو نکے	عطر بہاکنوک	عطر بہاکروک	عطّار
Mercury	عطّارد	عطارد	عطارد	عطارد	عطارد	عطارد	عطاُرد	عطارد

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
quack	پزشک چاچول باز	بےاُستاد/عطائی	بےاُستادہ	نیم حکیم	نیم حکیم	نیم حکیم	نیم حکیم	عطائی
perfume	عطر	عطر/خوشبو	عطر	عطر	عطر	عطر	عطر	عطر
perfume box	عطردان	عطردانی	عطردان	عطردان	عطردان	عطردان	عطردان	عطردان
gift	عطیہ/ھدیہ	عطیو/تحفو	بخشیش	تحفہ/بِھ نذرانہ	بخشش	بشک	ٹیکی/بخیج	عطیہ
greatness	عظمت/بزرگی	وَڈائی/بزرگی	وَڈائی	شان	شان/لوئی والی	شان	بھلنی/شان	عظمت
great	عظیم/بزرگ	وڈو	بہوں وَڈا	وڈّا	عظیم	مزن	بھلُن/دبنگ	عظیم
grand	عظیم الشان/بزرگ	وَڈی شان وارو	وڈیاں شاناں والا	مانزجوگ	عظیم الشان	مزن شان	شاشان/مزشان	عظیم الشان
chastity	عفت	پاکدامنی	عزّت	عصمت/عزت	پاک لمنی	عزت	عزت	عفت
ogre	عفریت	بھوت/آفت/بلا	بلا	بلا	بلا	بلا	بلا	عفریت
pardon	عفو	معافی	معافی	معافی	معافی/بخنہ	معافی/پہلی	معافی	عفو
eagle	عقاب	عقاب	شِکرا	عقاب	عقاب	وقاب	وقاب	عقاب
behind	عقب	پُٹھ	پچھوں	پچھا	ترشا	پد/رند	پد/خیر	عقب
hereafter	عقبیٰ/آخرت	آخرت	آخرت	آخرت	آخرت	آخرت	آخرت	عقبیٰ
wedding	عقد	نکاح	نکاح	نکاح	نکاح	نکاح	نکاح	عقد
knot	عُقدہ	گنڈھ/گرہ	گنڈھ/پھسوڑی	گُتھی	غوٹہ	گنڈھ	گرگنگ	عُقدہ
scorpian	کژدم	وچوں	وَٹھوہاں	ٹھوٹھاں	لَوَم	زیم	تیل	عقرب

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
wisdom	عقل	عقل	عقل	عقل	عقل	عقل	عقل	عقل
wisdom tooth	دندانِ عقل	عقل ڈاڑھ	عقل ہڑوں	عقل داڑھ	دَ زامہ غاش	عقل دنتان	عقلیک	عقل ڈاڑھ
wise	عاقل/ دانا	عقلمند/ عاقل	عقلمند	دانا/ سیانا	عقلمند	عقلمند/ دانا	عقلمند	عقلمند
persecution	عقوبت	سزا	عذاب	سزا	سزا	سزا	سزا	عقوبت
firm belief	عقیدت	اعتقاد/عقیدن	اعتقاد	عقیدت	عقیدت	ایمان	ایمان	عقیدت
belief	عقیدہ	عقیدو	عقیدہ	عقیدہ	عقیدہ	عقیدہ	عقیدہ	عقیدہ
cornelian	عقیق	عقیق	عقیق	عقیق	عقیق	عقیق	عقیق	عقیق
tonsuring of baby	عقیقہ	عقیقو	عقیقہ	عقیقہ	سر کلے	جنڈ سائی	جنڈ سائی	عقیقہ
photograph	عکس	پاچھو/ اولڑو	تصویر	پرچھانواں	عکس	ساھگ	عکس	عکس
cure	علاج/ درمان	دوا/ چارو	دوادارُو	دوا دارُو	علاج	علاج/ دارو	علاج/داز ددرمان	علاج
region	منطقہ	علائقو	علاقہ	علاقہ	علاقہ	ڈیہہ	علاقہ/ اِستان	علاقہ
illness	کسالت/ بیماری	بیماری	بیماری	بیماری	ناجوڑتیا	ناجوڑی	ناجوڑی	علالت
sign	علامت/ نشانہ	علامت/ نشانی	نشانی	نشانی	علامہ	نشان	علامہ/ نشانی	علامت
publicly	علنی	کھلیل نمونے	وَج وَجاتے	وج وجاکے	علانیہ	رُوملاس	مون پہ مون/ رُوملاس	علانیہ
beides	علاوہ	سواءِ	بیا/ سِوا	دکھ	ماسوا/ علاوہ	ابید	بیدس	علاوہ
bad habit	علت	عیب/ عادت	بدعادت	کوجھ	علت	عیو	عیب	علّت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
flag	عَلَم/ پرچم	جھنڈو/عَلَم	جھنڈا	جھنڈا	بیرغ	بیرک	بیرک	عَلَم
knowledge	عِلم/ دانش	عِلم/ جاڻن	علم	علم	علم	علم	عِلم/ چاہنگ	عِلم
early in the morning	علی الصباح	صبح ساڻن	وڈے ویلے	وڈے ویلے	سحروختی	سہب مردان	صوب مردان	علی الصباح
separation	جیالی	جدائی	اَنج ہوونڑاں	وکھریواں	بیلتون	جِتائی	جِتائی	علیحدگی
separate	علیحدہ/ جدا	الگ/ جدا	انج	وکھرا	بیل	جِتا	جِتا	علیحدہ
ill	علیل/مریض/کسلمند	بیمار	بیمار	بیمار	ناجوڑ	نادراہ	ناجوڑ/ بیمار	علیل
wise	علیم/ دانا	واقِف	سمجھدار	سمجھدار/ جانڑ ہار	پوہ	پُہہ/ دانا	پُہہ/ دانا	علیم
building	ساختمان	جاءِ/گھر	مکان	مکان	وَدانی	ماڑی	ماڑی	عمارت
turban	عمامہ	دستار/ پگھ	پٹکا/ پگ	پگ	پگڑی	پھاگ	دستار	عمامہ
intentionally	عمداً	جاڻی واڻی	جانڑ بجھ تے	جانڑ بجھ کے	پہ اِرادہ	پہ زانت	رزاکا/کسّئی	عمداً
nicety	سلیقہ	خوبی/ گُنڑ	چنگائی	گُنڑ	شہ والئے	جوانی	جوانی/ شرِی	عمدگی
nice	خوب	سُٹھو/خوب	چنگا	ودھیا	شہ	جوان	جوان/ شر/ کانڈا	عمدہ
life	عمر/ زندگی	حیاتی/ دور	حیاتی	حیاتی/ جندڑی	عمر	عمر	عُمر/ حیاتی	عُمر
old (in age)	سالخوردہ	وَڈی عمر وارو	عمر کھادا	بڈھا	دَ پوخ عمر	عمر رَستگِ	پیران سر	عُمر رسیدہ
sociological	از لحاظ اجتماعی	سماجی/ معاشرتی	سماجی	سماجی	معاشرتی	راجی	راجی	عمرانی
sociology	جامعہ شناسی	سماجیات	عمرانیات	عمرانیات/ سماجیات	دَ معاشرے علم	راجی زانت	راجی عِلم	عمرانیات

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
off-seasonal pilgrimage to Mecca	عمرہ	عمرو	عمرہ	عمرہ	عمرہ	عمرہ	عمرہ	عمرہ
action	عمل	کم/فعل/کرت/عمل	عمل	عمل	عمل	کار	عمل/کاریم کننگ	عمل
reign	حکم فرمائی	عملداری	عملداری	عملداری	عملداری	عملداری	عملداری	عملداری
authority	تصرف	اثر رسوخ	عمل دخل	عمل دخل	واک/قُدرَت	اِختیار	عمل دخل/اختیار	عمل دخل
implementation	اِعمال	تعمیل	عمل درآمد	عمل درآمد/تعمیل	اجرا کوَل/ عمل کول	کاربندی	عملدرآمد	عملدرآمد
establishment	عملہ	عملو	عملہ	عملہ	موسسہ/عمل	گلَ	عملہ	عملہ
commonly	عموماً/معمولاً	عام طرح	عام طور تے	عام کرکے	پہ عام طور	عام پیم	اَینَا/ابوبی	عموماً
practical	عملی	عملی	عملی	عملی	عملی	عملی	عملی	عملی
deep	عمیق	اونہو/گھرو	جھتا	ڈُونگھا	ژور	جُہل	ٹُومب	عمیق
jujube	عُناب	آھوبیر	عناب	عناب	عُناب	ولایتی کُنرَ	ولایتی بیر	عُناب
dark red	عُنابی	آھوبیر جھڑو/سرخ	عُنابی	عُنابی	تورسُور	سُہر رنگ	جنغری	عُنابی
enmity	عناد	دشمنی/ویر	دشمنی	ویر	دشمنی	دشمنداری	دشمنی	عناد
rein	عنان	واگ/لغام	واگ	واگ	واگے	واگ	واگ/لغام	عنان
kindness	عنایت	مہربانی	مہربانی	مہربانی	مہربانی	مہروانی	مہربانی	عنایت
ambergris	عنبر	عنبر	عنبر	عنبر	عنبر	عنبیر/امبر	عنبر	عنبر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
nightingale	بُلبُل	بُلبُل	بُلبُل	بُلبُل	بُلبُل	بُلبُل	بُلبُل	عندلیب
intention	رای شخصی	مرضی	منشاء	مرضی	منشا	منشا	منشا	عندیہ
element	عنصر	عنصر	عنصر	عنصر	عنصر	بُن بہر	عنصر	عنصر
bloom/prime(of youth)	عُنفُوان	آغاز/ابتدا	چڑھدی جوانی	اُٹھدی جوانی	نوے زُوانی	گورناکی/ورنائی جوش	پوسکّن ورنائی	عُنفُوان
phoenix	عنقا	عنقا	عنقا	عنقا	عنقا	عنقا	عنقا	عنقا
spider	عنکبوت/کارتنہ	کوریئڑو	مکڑی	مکڑی	ٹالہ/جولا	موکو	موکو	عنکبوت
title	عنوان	سُرخی/سرو/عنون	عنوان	سرناں واں	عنوان	سرنامہ/سرلوز	سرنامہ/سرلوظ	عنوان
diseases	امراض	بیماریوں	بیماریاں	بیماریاں	ناجوڑی	نادراہی	ڈھینک/ناجوڑیک	عوارض
factors	عوامل	عمل کرنڑں وارااثر	عوامل	کارن/وجہ	اسباب	سبب	بکوداک/وجہ غاک	عوامل
masses	عوام	عوام	لوک	رعیت/لوکائی	اُولس	اُلس	اُلس	عوام
common men	عوام الناس	عام ماڑھوں	عام لوک	لوکائی	عام اُولس	ھمک دائُلس	رہ بندغ	عوام الناس
return	عَود	واپسی	واپسی	واپسی	بیارا تلل	واتر	بے اَڑس	عَود
incense	عُود	عُود/اگر	عُود	عُود	عُود	اَگر	عُود/اگر	عُود
woman	زن	زن/ناری	ذال/رَن	زنانی	شزہ	جنین/زالبول	نیاڑی/زال/ایجرہ	عورت
exchange	عوض	عوضو/بدلو	بدلہ	بدلے	بدل	بَدَل	بَدَل	عوض
compensation	مبادلہ	معاوضو/بدلو	معاوضہ	بدلہ/معاوضہ	بدل	مُزد	بَدَل/وَئپ	عوضانہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
promise	اقرار/قول	قول قرار	وعدہ	وعدہ/اقرار	قول/وعدہ/لوظ	عہد	اقرار	عہد
age	زمانہ	زمانو/اقرار	زمانہ	زمانہ	زمانہ	دور	قول/زمانہ/دور	عہد
treaty	عہدنامہ	اقرارنامو	عہدنامہ	عہدنامہ	عہدنامہ	عہدنامہ	اقرارنامہ	عہدنامہ
responsibility/post	عہدہ/مقام	عہدو	مرتبہ	عہدہ/رتبہ	عہدہ	عہدہ	عُہدہ	عہدہ
visit (a sick person)	عیادت	بیمارپُرسی	عیادت/بمارپُرسی	بیمارپُرسی/خیرخبر	دَناجوڑہ پُشتنہ	بیمارپُرسی	بیمارپُرسی	عیادت
imposter	عیّار	چالاک	چلاک	چلاک/مکار	چالاک	چالاک	چالاک	عیّار
imposture	عیّاری	چالاکی	چلاکی	چلاکی	چالاکی	چالاکی	چالاکی	عیّاری
voluptuous	عیّاش	عیش کندڑ	عیاش	عیاش	عیاش/بدچلنہ	آرام دوست/ گل مَست	عیاش/بَدچال	عیّاش
voluptuously	عیّاشی	عیش عشرت	اوباشی	عیاشی	عیاشی	بدچالی/گل مستی	عیاشی/بَدچالی	عیاشی
family	عیال	ٻار ٻچہ	آل عیال	بال بچے	عیال	چُک وندوری/لکھول	عیال	عیال
clear	عیاں	ظاہر/پدھرو	ظاہر	ظاہر	ظاہر/شکارہ	پدّر	پاش	عیاں
defect	عیب	نقص/خرابی/عیب	عیب	کوجھ	عیب	عیب	عیب/خرابی	عیب
luxury	عیش	عیش/عشرت	عیش	عیش	عیش	عیش/موج	عیش	عیش
exactly	دُرست	ٺیک	ہُوبہو	ٹھیک/ہوبہو	بالکل	بروبر	ٹھیک	عَین
large-eyed	عین/چشم	اکھ/نیڻوں	عین	وڈیاں اکھیاں والی	سترگہ	مزن چھم	دُلّہ خنی	عین
glasses	عینک	عینک/چشمو	چشمہ/عینک	عینک	چشمے	چشمک	چشمک	عینک
eye witness	خود دیدہ	اکھین ڏٺو	گواہ	عینی	لِدلئے	چم دیست	خنتیت خنوکا	عینی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

غ

cave	غار	جبل جی چُر/ غار	غار	غار	غار	کوڈ	کوڈ	غار
devastation	غارت	برباد	بربادی	لُٹ مار	تباہ	برباد/گری	برباد	غارت
plundering	غارت گری	لُٹ مارکندڑ	لُٹ مار	لُٹ مار	تباہی/ بربادی	تباہی بربادی/ گری کنگ	تباہی بربادی	غارت گری
rouge	غازه	غازو	پوڈر	وٹڑواں	سُرخی	سُرخی پوڈر	سُرخی پوڈر	غازه
Muslim soldier hero	غازی	غازی	غازی	غازی	غازی	غازی	غازی	غازی
usurper	غاصب/ اشغالگر	حق ہڑپ کندڑ	غاصب	مَل مار	غاصِب	پچ گروک	غاصب	غاصب
negligent	غافل	بےخبر	بے پروا	غافل/ بےخبر	ناخبر	ناسٔی	بےخبر/ بےسا	غافل
domineering	غالب	حاوی/ زوراور	غالب	زوراور	زوراور/ غالِب	زور	زور	غالِب
probably	شاید	شاید	شیت	خورے	غالبًا	غالبًا/ پلکیں	غالبًا/نواکہ	غالبًا
carpet	قالی	غالیچو	غلیچہ	غلیچہ	غالیچہ	غالیچہ/گالی	غالیچہ	غالیچہ
absent	غایب	غیرحاضر	گُم	غیب	پُٹ	چیر/گُم گار	غیب	غائب
in absentia	غایبانہ/ درغیاب	پَرپُٹھ	غائبانہ	غیبانہ	غائبانہ	نادیستگی	بےساڑی	غائبانہ
deep	غائر	گھرو/ اونھو	ڈونگھا	ڈونگھا	غوروالا/ پہ غور	جہل	گڑمب	غائر
purpose	غایت/مقصود	غرض/مطلب	مطلب/ مقصد	مطلب/مقصد	مطلب	مطلب	مطلب	غایت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
dust	غُبار	دھوڑ/ دز	دُھوڑ	دُھوڑ	دَوڑے	دَھنز	دھنز/ دھوڑ	غُبار
balloon	بالون	پھوکنڑوں	پھوکنڑاں	پُکھانا	ٹُکنا	پھوکنڑو/ اُنّوک	پُوپنا	غُبارا
embezzlement	غبن	خیانت/ کُھردبُرد	غبن	کُھردبُرد	غلا کوَل/ پٹہ وَل	چیرجنگ	کیرغ خَلِنگ	غبن
stupid	کودن	موگو/ کند ذھن	کودن	جھلاّ / یملا	بیوقوف/ پُنڈ ذہن	گنوک	گدی/ بودلاّ	غبی
at a gulp	قورت	ڈگھنوں واری حالت	گڑ کاکے	ڈِیکوڈِیک	غړغړ	گڑدچک	غڑدچنگ	غٹاغٹ
cooing	بغبغو	گھوگھوتو	غُوغُوں	غُٹرغُٹر	غُمبُر	کپوتِ توار	غُمبُر	غٹرغوں
fraud	فریب	فریب/ دھوکو	دھوکا	دھوکھا	دوکہ	دروغ	دروء	غچّا
treacherous	خائن	غدار/ دغاباز	غدار	غدار	غدار	دروہو	دروہی	غدّار
treachery	غدر	دغابازی	غداری	غداری	غداری	دروہی	دروی ٖگری	غدّاری
treachery	غدر	فساد/ بلوو	غدر	افراتفری/فساد	غدر	یاغی گری	دروء/ غدر	غدر
gland	غدہ	گوڑھی	گدود	غدود	مرغڑی	گدود	غروڑ/خزیرناروژہ	غدود
food	غذا	کھادھو/خوراک	خوراک	خوراک	خوراکہ	نام/ وور	نول/ کُن خُور	غذا
nutritiveness	غذائیت	کادے جاطاقتورجز	غذادی طاقت	غذائیت	غذائیت	وڑدنی/ وردمان	غذائیت	غذائیت
long parted skirt	نوع لباسِ زنان	غرارو	کلولی	غرارا	غرارہ	گرارہ	غرارہ	غرارہ
growling	خروشیدن	گرنڑں	بونگنڑ	گھنڑوا	غِرژہ/غویدل	گرگ	غُورانٹ تِتنگ /غُرخِسنگ	غُرّانا
sieve	غربال	چانڑی/ پَرُنڑ	پرونڑ	چھانڑوی	رَغبیل	گچن	بروہ	غربال

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
poverty	فروتنی	مسکینی	غریبی	غریبی	غریبی	گریبی	غریبی	غُربت
motive	غرض	غرض/مطلب	غرض غو	لوڑ	مطلب	مطلب	مطلب	غرض
needy	محتاج/ نیازمند	ضرورتمند/ حاجتمند	حاجتمند	لوڑوند	ضرورت مند	حاجت مند	ضرورتمند	غرض مند
in short	ملخص/کوتاہ سخن این کہ	حاصل مطلب اھو تہ	گالھ ایہ ہے جو	ایتھوں تک کہ	غرض داچہ	نیٹ	غرضیکہ/ ڈن پا کہ	غرضیکہ
gurgling	غرغرہ	غرغرو/گُرڑی	غرارا	غرارا	غرغرہ	گُل گُل	غُلغلو	غرغرہ
drowning	غرق	بُڈل	بُڈنڑاں	غرق	ڈُب	گرک	ڈُبینگ	غرق
sunset	غروب	لھنوں واری حالت	سجھ لہنڑاں	غُروب	لویدل	ایرلہ	بِکی/ اُلڑِنگ	غُروب
pride	غرور	گھمنڈ/ آکڑ	وَڈائی	آکڑ/ وڈیائی	غرور	وَڈائی	وَڈائی	غرور
pride	فخر	گھمنڈ/غرور	مَحر بجو	آکڑ/ٹوہر	کِبر/مغرور	گروناک	غرّہ	غرّہ
poor person	فقیر	مسکین/مُفلس	مسکین	ماڑا	غریب	گریب	غریب/مسکین	غریب
alien	غریب	پردیسی	بےوطن/ پردیسی	پردیسی/ بےوطنا	مسافر	مسافر	مسافر/ پردیسی	غریب الوطن
poor	تھیدست	غریبانڑوں	غریبانہ	غریبانہ	غریبانہ	گریبی وَڑ	غریبی ڈول	غریبانہ
drowned	غریق	غرق/بُڈل	بُڈیا ہویا	غرق	ڈُب	بُڈتگ	ڈُبنگوک	غریق
fighting / Jehad's	غزا	جہاد	جہاد	جہاد/ جنگ	غزا	جہاد/ جنگ	غزہ	غزا
gazelle	غزالہ	ہرنڑں	ہرنی	ہرنی	وی	آسک	خُوم	غزالہ
ode	غزل	غزل	غزل	غزل	غزل	غزل/ دستونک	غزل	غزل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
war against infidels	غزوہ	غزوہ	غزوہ	غزوہ	غزوہ	غزوہ	غزوہ	غزوہ
bath	آبتنی	غُسل/ اشنان	غسل	نہانڑا	لمبیدل	جان شودگ	غُسل/ بے شولنگ	غُسل
bath room	گرمابہ	غسل خانو/حمام	حمام	غُسل خانہ/حمام	غُسل خانہ	گسل جا	غُسل خانہ	غُسل خانہ
to bathe	غُسل دادن	غسل ڈیڻو	غسل ڈیونڑ	غُسل دینڑا	لمبول	شودگ	غُسل تِتِنگ	غُسل دینا
convalescent bath	غُسلِ صحت	چکھلائی ءَ وارو غسل	غسل صحت	غُسل صحت	دصحت غُسل	دراھی ءِ جان شود	جان جوڑی نا غُسل	غُسل صحت
swoon	غَش	بیہوشی/غشی	غشی	بیہوشی	بیرلن/غشی	بے سار	ئسینگ	غَش
fainting	غَش کردن	بیہوشی	غشی	بیہوشی/غشی	بیرانی	بے ساری	ئسینِنگ	غَشی
usurption	غصب	ناجائز قبضو	پٹ کھو	دَب لینڑا	دَ زور قبضہ	پھپنگ/ آوار	پھبیفنگ	غصب
anger	خشم	کاوڑ	کاوڑ	غصہ	خشم	زھر	غصّہ	غُصہ
irritable	خشمناک	غصیلو	غصیلا	غصیلا	خشمناک	زھرد	غصّیَ آ	غصیل
anger	غضب	کاوڑ/کرودھ	غضب	غصہ/غضب	خوابدی/غضب	قہر	غضب	غضب
forgiver	غفار	معاف کندڑ	غفار	بخشن ہار	غفار	گفار/ پہل کنوک	غفّار	غفّار
negligence	غفلت	غفلت	ڈھل	غفلت/ ڈھل	بے خبری	بے پرواہی	بے پرواہی	غفلت
forgiving	غفور	معافی ڈیندڑ	غفور	غفور	غفور	پَہل کنوک	غفور	غفور
milling (crowd)	غفیر	میڑ/انبوھ	بھیڑ	بھیڑ	ٹولے/ ڈلہ	مزنیں مُچی	ہملا مُچی	غفیر
noise	غلغلہ	گوڑ/ ئل	شور	رولا	شور	گزگلو/کوکار	شور	غُل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
disturbance	غوغا	گوڑ گھمسان	شور شرابا	رولا رپا	شور شَر	واہ وزار	جڑابڑا	غُل غپاڑا
filth	نجاست	گندگی	گند	گوڑا/گند	گند	گند	پولنگی	غلاظت
sheath	غلاف	میانڑں/پچو	پوش	اچھاڑ	پوش	پوش	پوش/جَل	غلاف
slave	غلام/بندہ	بانہو	بانھاں	غلام	مریئی	گلام	بے	غلام
slavery	بندگی	بانہپ	غلامی	غلامی	مریئی توب	گلامی	بے گری	غلامی
prevalence	غلبہ	غلبو	غلبہ	زور	غلبہ	مانشان	سری	غلبہ
mistaken	غلط	گوڑو	غلط/اگوڑ	غلط/گوڑ	غلط	رَد	رَد/غلط	غلط
confused	گیج شدن	منجھیل	وِسّامُور	اُلجھیا ہویا	لیون حال	گنوک	سرکافتہ	غلطان وپیچان
tumult	غلغلہ	غلغلو/شور	شور	ہلا غُلا	شور	غلغل	واتوڑ/پُوہاڑ	غلغلہ
lovely young made servants in paradise	غلمان	بہشت میں تنڈھڑا خادم	غِلمان	جنت دے سوہنڑے منڈے	غلمان	غلمان	غلمان	غلمان
mistake	اشتباہ	بُھل/چُک	بُھل	بُھل	غلطی	ردی	رَدی/غلطی	غلطی
grain	غلہ	اَنّ/اناج	اَنّ	اَنّ/اناج	غلہ	گلہ	غلّہ	غلّہ
filthy	نجس	گندو/پلید	گندہ	گندا	گکڑ	گندگ	پولنگ/نجس/گچٹ	غلیظ
pellet bow	گلولہ کمان	گلیل	گلیل	گلیل	غلیل	گُلول/گُلیل	ڈوکی/غُلول	غلیل
sorrow	غم	ڈکھ	ڈُکھ	غم/ڈُکھ	غم	گم	غم/ڈُکھ	غم
comforter	غمخوار	ہمدرد	ہمدرد	دردی	غمخور	گم وار	غم خور	غم خوار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sympathy	غمخواری	ہمدردی	ہمدردی	غمخواری	غمخوری	گَم واری	غم خوری	غم خواری
sad	غمگین	غمگین/ملول	مُونجھا	دُکھی/اُداس	غم جن	غمناک	مُونجا/ملول	غمگین
backbiter	خبرچین	چغلخور	چغل خور	چغل خور	چغلی والا	پچار	پچار	غماز
backbiting	غیبت کردن	چُغلی	چُغلی	مخبری	چغلی	گپوت حور	پچاری	غمازی
ogling	غمزہ	غمزو/نخرو/ ناز	ناز/نخرہ	نخرا	نخرہ	ناز/چمک	ناز/ داندلائی	غمزہ
freedom from want	غنا	بی نیازی	بے پروائی	بے پروائی	بے پروائی	بے پروائی	بے پروائی	غنا
singing	غناء	نغمو/گیت/ گانو	راگ	راگ	سندرہ	وشتواری	راگ/شئیر	غناء
bud	غُنچہ	کلی/مُکھڑی	پونبل	غنچہ	غوٹئ	کرمگ	گوگڑو	غُنچہ
hooligan	دلگرد/گردن کلفت	غنڈو/لفنگو	غنڈہ	لُچا	لُوچہ	دادا	لُنڈ/لُچ/لَونڈ	غُنڈہ
drowsiness	خواب آلودگی	ڀنکی	گِھل/ہندر	انگھلاہٹ	دَخوب زانگہ	وابینگی	گِذَہ	غُنودگی
rich	پولدار/ثروتمند	شاہوکار/ دولتمند	امیر	پیسے والا/ مالدار	مالدار	دولتمند/ ہزگار	بھاگیا/ ہزگار	غنی
enemy	دشمن	دشمن	دشمن	ویری/ دشمن	دشمن	دشمن	غلیم/دشمن	غنیم
boon	چیزِ خوب	عُمدو	غنیمت	غنیمت	غنیمت	جوان	جُوان	غنیمت
consideration	ملاحظہ	سوچ/ ویچار	غور	سوچ وچار	فِکر	پکر	غور/سوچ	غور
dive	غوطہ	غوتو/ٹُبی	ٹُبی	چُبھی	پہ اوبوکی غورزیدل	ہَنْدرگ/گوش کنگ	ٹُبی	غوطہ
noise	غوغا	ہُل/شور	شور	رولا	شور	کوکار و جگا	کوکار و جگا	غوغا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
swarm	گروہ	ٹولو/انبوہ	ٹولی	ٹولی	ٹولئی	مُچی	ٹولی	غول
invisible	غیب	غائب/لِکل	غیب	غیب	پُٹ	غیب	غیب/ڈھکوک	غیب
backbiting	غیبت	ٖگلا/نندا	غیبت	چغلی	غیبت	گلاِ	پچار	غیبت
invisible	غیبی	غیبی	غیبی	غیبی	غیبی	غیبی	غیبی/ڈھکوکی	غیبی
stranger	غیر	اجنبی/دھاریو	غیر	غیر/اَن سُونہا	ناولدہ	دَر	غیر/نابلد	غیر
sense of honour	عزت	غیرت/حیا	غیرت	غیرت	غیرت	غیرت/لنگ	غیرت	غیرت
high-minded	غیور	غیرت وارو	عزت والا	غیرتی	غیرتی	ننگی/غیرت مند	ننگی/غیرتی	غیور

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

ف

conqueror	فاتح	سوبھارو	فاتح	فاتح	بریالئی	سوب کنوک	سوب مند	فاتح
exordium	فاتحہ	فاتحہ	فاتحہ	فاتحہ	لاس پورتہ کول/ فاتحہ	پاتیا	فاتیا	فاتحہ
of unsound mind	فاتر	عقل چٹ	کودن	سٹھیایا	لیون حالہ	گنوک	چیٹ/گنوک	فاتر
prostitute	فاحشہ	بدکارعورت/کنجری	کنجری	کنجری/ بدکار	بدکارہ	کہبگ	کابہ/کنجری	فاحشہ
dove	فاختہ	گیری	گیرو	گھگی	کوتر/ تتوے	شاتُل	گوگو	فاختہ
dove colour	فاختہ رنگ	خاکی	گیروی	گھگی رنگا	خو	شاتُلی رنگ/ حاکی	بُرمشی	فاختئی
splendid	فاخرہ	قیمتی	شاندار	انملاَ	شاندار	شانی	شانی	فاخرہ
Persia / Iran	فارس/ایران	ایران	ایران	ایران	ایران	ایران	ایران/ فارس	فارس
free	فارغ/آزاد	آجو	ویلھا	ویہلا	ڈزگار	آجو	فارغ	فارغ
vitiated	فاسد	خراب/بگڑیل	خراب	خراب	خراب	حراب	خراب	فاسد
sinner	فاسق	گنہگار	گناہ گار	گنہگار	گناہ گار	گناہ گار	گناہ گار	فاسق
revealed	فاش	کھلیل/ پدھرو	ظاہر	ظاہر	ښکارہ	پدھر/ درا	پاش	فاش
distance	فاصلہ	فاصلو	فاصلہ	پندھ	فاصلہ	پند	مِزل/ فاصلہ	فاصلہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
scholar	فاضل/دانشمند	عالم	فاضل	فاضل/عالم	فاضل	دانندہ	فاضل	فاضل
surplus	فاضل	ودھیک/ودھیل	وادھو	وادھو	زیات	زیاتیں	وَد	فاضل
doer	فاعل	کم کندڑ	کاماں	کاماں	کارکوؤنکے	کارکنوک	کاریمی	فاعل
starvation	فاقہ	فاقو/لنگھنو	فاقہ	بُھکھ	لوڑہ	لنگھو/گُرن	لنگھو	فاقہ
omen	فال	فال/سُونو	پھال	پھال	پال	پال	پال	فال
extra	یدکی	اجایو	فالتو	وادھو	زیاتی	زیاتیں	فالتو	فالتو
paralysis	فالج/فلج	ادھرنگ	فالج	فالج	اِبلج	اُدھرنگ/اَشکی/باد	اُدرَنگ	فالج
purple berry	اِسم یک میوہ	پھاروا	فالسہ	فالسہ	فالسہ	پالسہ	پالسہ	فالسہ
sieved flummery	پالودہ	فالودو	پھلودہ	پھلودہ	فالودہ	پالودہ	پالودہ	فالودہ
melon field	فالیز/پالیز	پالیز	واڑی	پَیلی	پالیز	پالیز	پالیز	فالیز
chandelier	چھلچراغ	فانوس	فانوس	شمع دان	فانوس	پانوس/چل چراگ	فانوس/چل چراغ	فانوس
mortal	فانی	فناتھیندڑ/بے بقا	فانی	فانی/عارضی	فانی	برِدک	فانی	فانی
profit	فایدہ	فائدو	لبھت/سُود	فیدہ	فایدہ	فائدگ	گٹ	فائدہ
holding (a job)	فائز	پچندڑ	عہدہ دار	عہدہ دار	منصب دار	منصب دار	منصب دار	فائز
excellent	فائق	برتر/اعلیٰ	ودھایا	ہوشیار	عقلمند/پشت	کانڈا/بازتر	کانڈا	فائق

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
victory	پیروزی	سوبھ/کھٹ	جیت	جت	بریالیتوب	سوب	سوب/کٹ	فتح
revolt	فتنہ	فتنو/جھیڑو	جھیڑا	فِتنہ/فساد	فِتنہ	پھسات	پُتنہ/جھیڑہ	فِتنہ
defect	فتور	خرابی/وِڈ	فتور	فتور/خرابی	فساد/خرابی	عیو/فتور	وِڈ/کوٹی	فتور
legal openion	فتویٰ	فتویٰ	فتویٰ	فتویٰ	فتویٰ	فتویٰ	فتویٰ	فتویٰ
wick	فتیلہ	فتیلو/وَٹ	وٹ	بتّی	فلیتہ	پلیتگ	پلیتہ/وَٹ	فتیلہ
daybreak	فجر	صبح/پربھات	سویل	فجر/تڑکا	سحار	سحر	صوب	فجر
wickedness	فجور	ڈوہ/گناہ	مکاری	مکاری/گناہ	بدکاری/بدچلنی	گندگی	گندَئی	فجور
foul language	فحش	گارگند	لچر	لچر/فحش	پوُچ	بےلجّیں	پوُچ	فحش
pride	فخر	غرور	فخر	مانڑ	فخر	وڈائی/پہر	وَڈائی/کھلندائشتی	فخر
devoted to	فِدا	قربان	قربان	قربان	قربان	قربان	قُربان/فِدا	فدا
devotee	فِدایی	عاشق	عاشق	فدائی	عاشق	عاشق	عاشِق	فدائی
devoted servant	فدوی	تابعدار	تابعدار	تابعدار	تابعدار	تابعدار	تابعدار	فدوی
ransom	فدیہ	روکڑ معاوضو	مُل/موکھا	مُل/فدیہ	فدیہ/معاوضہ	بہا/فدیہ	بہا/فدیہ	فدیہ
run fast	سرعت دردویدن	فرڑاٹ	زاں زوّں	فراٹہ	پہ منڈہ تلل	کشادی ءِ چگ	گِدریکہ/لُو	فراٹا
broad	فراخ	ویکرو/کھیلو	کُھلا	کُھلا ڈُلا	پراخ	پُراہ	غلانج	فراخ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
broadness	فراخی	ویکرائوں	مُکلائز	کُھل	پراخوالئے	پراھی	غلانجی	فراخی
flight	فرار	فرار	فرار	فرار	تیشتہ	پرار	فرار/تَرِنگ	فرار
top	فراز	اُوچائی	اُچائی	اُچیائی	لوڑوالئے	بُرزی	بُوزی	فراز
discernment	فراست	دانائی	دانائی	دنائی	پوھنہ	زانت	دانائی/پوھی	فراست
leisure	فراغت	آزادی/فُرصَت	واند/ویہل	ویہل/پُژوا	ڈزگارتیا	آجوئی/واندکائی	فُرصَت	فراغت
seperation	فراق/جدائی	وچھوڑو	وچھوڑا	وچھوڑا	بیلتون	جتا	جتا	فراق
forgotten	فراموش	وسریل	بُھلاونڑاں	بُھلنڑوا	ھیر	شموشکار	گیرام	فراموش
forgetfulness	فراموشی	ویسر	وسارنڑ/بُھلنڑواں	بُھل	ھیرونہ	شموشکاری	گیرامی	فراموشی
ample	فراوان	گھنڑوں/موکرو	ڈھیر/وافر	چوکھا/واھوا	زیات	زیات/بازاگیش	کوت/بازاگیشتر	فراواں
plenty	فراوانی	موکرائی/گھنڑائی	کثرت	کثرت/زیادتی	زیاتے	گیشی	گیشتری/بازی/کوتی	فراوانی
gathered	فراہم	گڈ/کٹھو	کٹھا/کٹھن	کٹھا	ٹولول	مُچ/اکوڑ	مُچ/اکوڑ	فراہم
duties	وظایف	فرض	کم کار	فرض	فرائض	کار	کاریمک	فرائض
corpulent	فربہ	ٹُھلھو/موٹو	موٹا	موٹا	پُنڈ	زنڈین	ستر/اُڈلن/بڑدر	فربہ
pleasure	مسرت	خوشی/آرام	خوشی	خشی	خوشحالی	وَشی	خوشی	فرحت
individual	فرد	ہک ماڻھوں/چہرو	آدمی	اکلا	یوتن	یکّین	بَندَغَس/بابکوس	فرد

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
tomorrow	فردا	سُبھاڻيں	کل	کل	صبا	باندا	پگہ	فردا
Paradise	فردوس	جنت	بہشت	جنت	جنت	جنت/بہشت	جنت	فردوس
wisdom	فرزانگی	عقل/ڈاہپ	عقلمندی	دَنائی	عقلمندی	دانائی	دانائی/عقلمندی	فرزانگی
wise	فرزانہ	عقلمند/ڈاہو	عقلمند/دانا	دَنا/دانا	عقلمند	دانا	دانا/عقلمند/پُہہ	فرزانہ
child	فرزند	پُٹ	پُتر	پُتر	زوئے	پُسَگ/پرزند	مار	فرزند
filial relations	فرزندی	فرزندی	فرزندی	فرزندی	زوئے والے	پرزندی	ماری/فرزندی	فرزندی
worn-out	فرسودہ	فرسودہ	پُرانڑاں	پرانڑا	زوڑ	کہنیں	متکن	فرسودہ
floor	کفِ اطاق	بِرن/وِچانڑو	تَل	فرش	زمکہ	چیرگیج	فرش/پڑ	فرش
angel	فرشتہ	فرشتو	فرشتہ	فرشتہ	ملائک	پرِشتہ/ملائکت	فرشتہ/ملائک	فرشتہ
leisure	فُرصت	مہلت/واندکائی	ویلھ	وِیہل	فرصت/وُزگار	دزہورکی	دُوخلاسی/فُرست	فُرصت
duty	وظیفہ	فرض	ضروری	فرض	فرض	فرض	فرض	فرض
assumed	فرضی	فرضی	فرضی	عارضی/اَیویں	فرضی	فرضی/اکساسی	فرضی	فرضی
excess	فرط	گھنڑائی	بُہوں	کثرت	زیاتے	زیادھی	بازی/گیھتری	فرط
distinction	فرق	دھاریائی/فرق	فرق	فرق	فرق	پرک/تپاوک	فرق	فرق
separation	فُرقت/جدایی	وچھوڑو/جُدائی	وِچھوڑا	وچھوڑا	بیلتون	جتائی	جتائی	فُرقت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sect	فرقہ	فرقو/ٹولو	ٹولہ	ٹولا	فرقہ	پرکہ/ٹولی	ٹولی/فرقہ	فرقہ
command	فرمان/امر/حکم	حکم نامو	حکم/آکھیا	حکم/آکھا	حُکم	پرمان	فرمان	فرمان
obedient	فرمان بردار	تابع/مطیع	تابعدار	فرماں بردار	تابعدار	پرمان زُور	فرمانبردار	فرماں بردار
obedience	فرمان برداری	اطاعت	تابعداری	فرماں برداری	تابعداری	حکم زوری	فرمانبرداری	فرمانبرداری
ruler	فرمانفرما	حاکم	باشاہ	حاکم	حاکم	حاکم	حاکم	فرماں روا
order	فرمایش	فرمائش	حکم/خواہش	فرمیش	فرمائش	دلپسند	فرمائش	فرمائش
as ordered	فرمایشی	فرمائشی	مرضی دا	فرمیشی	فرمائشی	دلپسندی	فرمائشی	فرمائشی
the west	فرنگ	فرنگ	پچادھ	فرنگ	پرنگ	پرنگ	فرنگ	فرنگ
western	فرنگی	فرنگی	فرنگی	فرنگی	پرنگی	پرنگی	فرنگی	فرنگی
hasty pudding	فِرنی	کھیرڑیں	کھیرنی	فِرنی	فیرنی	پرنی	فِرنی	فِرنی
omission	فروگزاشت	بُھل/چُک	بُھل چُک	بُھل چُک	هیرتیر	بے ترانگی	گیرام	فروگذاشت
mean	فرومایہ	گھٹ درجی جو	کم تر	کمزور	سپک	بے متا	سُبک	فرومایہ
sale	فروش	وکرو	وکری	وکری	خرچ	شوشک/بہا	بکری/سودا	فروخت
seller	فروشندہ	وکڻندڙ	ویچنڑ والا	ویچنڑ والا	خرسلو والا	بہا کنوک	بہا کروک	فروش
ordinary	فرعی	اصول کان ھٹیل	معمولی	فروعی	عام/معمولی	معمولی	معمولی	فروعی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
rise to fame	فروغ	رونق	وَدَھارا/رونق	ودھا	ودہ	دیم رَوئی	ودی/وادانی	فروغ
dictionary	فرہنگ	لُغت	لغات	لُغت	لُغت	بزانت بلد	لُغت	فرہنگ
complaint	فریاد	دانہں/پُکار	ارداس	فریاد/واویلا	فریاد	پریات	فریاد	فریاد
plaintiff	فریادی	دانہن ڈینڈڑ	فریادی	فریادی	فریادی	پریاتی	فریادی	فریادی
fraud	فریب	دغا/دولاب	دوکھا	دھوکھا	فریب	دَروہ	فریب/دروھ	فریب
fraudulent	فریسندہ	دغاباز/دولابی	دوکھے باز	فریبی/دغاباز	فریبی	دروہباز	فریبی/دروھی	فریبی
duty	فریضہ/وظیفہ	فرض	ذمہ داری	ذمہ داری	فرض/کار	ذمہ واری	ذمہ واری	فریضہ
enamoured	فریفتہ	عاشق	عاشق	عاشق	عاشق	عاشق	عاشق/ٹکر	فریفتہ
party	فریق	فرقو/جماعت	ٹولی	ٹولا	ڈلہ	پرکہ/ڈل	ٹولی/ڈَل	فریق
tumult	فساد	فطنو/ڈنگو	فساد	فساد	پَسات	پَسات	پسات	فساد
tumultous	فسادکار	فتنی باز	فسادی	فسادی	پساتی	پَساتی	پساتی	فسادی
short story	داستان کوتاہ	کہانڑیں/ داستان/قصو	قصہ/کہانڑیں	کہانڑیں	افسانہ	آزمانک	افسانہ/قصہ	فسانہ
fascist	فسطائی	فسطائی	فسطائی	فسطائی	فسطائی	فسطائی	فسطائی	فسطائی
fascism	فسطائیت	فسطائیت	فسطائیت	فسطاہیت	فسطائیت	فسطاہیت	فسطاہیت	فسطائیت
magic	افسون	جادُو	جادُو	جادُو	جادُو	جادُو	جادُو	فسوں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pressure	فشار	دبائڑں	کھنڈار	دباء	دباؤ	دَب/زور	دَب/زور	فشار
eloquence	فصاحت	فصاحت/خوش بیانی	فصاحت	فصاحت	فصاحت	ھَمُک پہم	فصاحت	فصاحت
bleeding	فصد	سِیر چھوڑائڑں جی حالت	فصد	فصد	وینہ ایستل	حوچک	دِترچُر	فصد
crop	محصول	فصل	فصل	فصل	فصل	پَسل	فصل	فصل
seasonal	فصلی	فصلی	فصلی	فصلی	فصلی	پَسلی	فصلی	فصلی
eloquent	فصیح	فصیح	فصیح	فصیح	فصیح	ھمک آسان	فصیح	فصیح
city-wall	حصار	چودیواری/کوٹ	کندھ	کندھ	فصیل/کلا	پسیل	چاردیواری/گڑھ	فصیل
atmosphare	جو	فضا	ماحول	سماں	دآسمان ورشو	ساچ	فضا	فضا
air-force	نیروی ہوائی	ھوائی فوج	ہوائی فوج	ہوائی فوج	ہوائی فوج	بالی اُرد	ہوائی فوج	فضائیہ
favour	فضل	مہربانی	فضل	فضل	فضل	مہربانی	فضل/مہربانی	فضل
excrement	فضلہ	اوبر	گند	پلیتی/گند	پلیتی	سراحکیں	پلیتی/گند	فُضلہ
eless	بیفایدہ	بیفائدو	فضول	فضول/بے کار	فضول/بیکارہ	بے کار	فضول	فضول
infamy	فضیحت	ذلّت/رُسوائی	ذلّت	بدنامی/ذلت	بدنامی	رُزوائی	رُسوائی	فضیحت
superiority	فضیلت	وَڈائی/بزرگی	وَڈائی	وَڈیائی/وڈپّن	لوڑوالی	مزنی	کَھلنی/وَڈائی	فضیلت
intelligence	فطانت	ذہانت	عقل وندی	ذہانت	سالاکی	چالاکی/ہشاری	چالاکی/ہُشاری	فطانت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
nature	فطرت/طبیعت	قُدرت	خصلت	فطرت	فطرت	طَب/ابرم	قُدرت	فطرت
by nature	طبعًا	قُدرتاً	فطری طورتے	فطری	فطرتاً	پہ طَب	قُدرتَان	فطرتاً
natural	فطری/طبعی	قُدرتی	فطری	فطری	فطری	بُن طبی/ابرمی	فطری/قُدرتی	فطری
active	فعال	سرگرم	کارٹن	چلدا پھردا/ ٹردا پھر دار	عملی	زیت کار	چابک/چُست	فعال
act	فعل	کم	کم	کم	کار	کار	کاریم	فعل
lamentation	فغان	شور/ٹل/گوڑ	فریاد/زارِی	کُوک	غلغلے/شور	پریات	زنہیر/فریاد	فُغاں
turn pale	پریدہ رنگ	پیلو/پھکو	فق	فق	ژڑ	زرد	پوشکَن	فق
lack (of)	فقدان	اَئڑوند	تھوڑ/کمی	گھاٹ	کمی	کمی	کُمّی/کاختی/کموتی	فقدان
poverty	فقر	محتاجی/درویشی	فقیری	فقیری	مِسکینی	پکیری	پَخیری/غریبی	فقر
sentence	جملہ	جملو	فقرہ	فِقرہ/بول	فقرہ	رِد	فِقرہ/گالھ	فقرہ
witticism	بذلہ	جملے بازی	فقرے بازی	فقرے بازی	ٹوکی ٹکاری	ٹوک	ٹوک بازی	فقرے بازی
only	فقط	فقط/صرف/چھڑو	بس	بس/صرف	بس	بس	بیرہ	فقط
islamic law	فقہ	دین جوعِلم	فقہ	فِقہ	فقہ	فقہ	فِقہ	فِقہ
unprecedented	بی مثال/بی نظیر	بےمثال	بےمثال	بےمثال	بےمثال	بے بدل	بےمِث/بےمثال	فقیدالمثال
poor	فقیر	درویش/بوا گدو/فقیر	فقیر	فقیر	پکیر	پکیر	پخیر	فقیر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
poverty	فقر	غریبی/مُفلسی	فقیری	فقیری	پکیری	پکیری	پخیری	فقیری
worry	فکر/نگرانی	اونو/ دھیان	فِکر	فکر	پکر	پکر	فکر/خیال/گڑتی	فکر
worried	نگران	ویچار میں	فکروند	فکرمند	پکرمند	غمباد	فکرمند	فکرمند
wounded	فِگار	زخمی/گھایل	پھٹل	پھٹڑ	ٹپی	ٹپی	ٹپی/خنجی/گھاڑی	فِگار
prosperity	فلاح	بھلائی	بھلائی	چنگیائی	شےگڑہ	جوانی	جُوانی/شرّی	فلاح
misfortune	فلاکت	بدقسمتی	مصیبت	بدبختی	بدبختی	بدنصیبی	بےبختی	فلاکت
flannel	فلانل	فلالین	فلالین	فلالین	پلالین	پلالین	پلالین	فلالین
so-and-so	فلان	فلانڑوں	فلانڑاں	فلانڑاں	پلانے	پلانی	پلان	فلاں
philiosphy	فلسفہ	فلسفو	فلسفہ	فلسفہ	فلسفہ	فلسفہ	فلسفہ	فلسفہ
philiospher	فیلسوف	فلسفی	فلسفی	فلسفی	فلسفی	فلسفی	فلسفی	فلسفی
philiosophical	فیلسوفانہ	فلسفیانو	فلسفےآلی	فلسفیانہ	فلسفیانہ	فلسفئی	فلسفیانہ/فلسفئی	فلسفیانہ
pepper	پلپل	کاری مرچ	کالی مرچ	کالی مرچ	تورمرچ	پلپل	پلپل	فلفِل
sky	آسمان/فلک/چرخ	آسمان/آکاش	اسمان	اسمان/امبر	اسمان	آزمان	آسمان	فلک
wick	فتیلہ	فلیتو	وَٹ	بتی	پلیتہ	پلیتگ	پلیتہ/وَٹ	فلیتہ
art	فن/ھنر	ہُنر/فن	ہُنر	ہُنر	ہنر	اِزم	فن/ہُنر	فن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
artist	ہنرمند	ہُنر مند/فنکار	فنکار	فنکار/ہنرمند	ہنرمند	اِزمانگر	فنکار/ہنرمند	فنکار
artistic skill	ہنرمندی	ہُنرمندی/فنکاری	فنکاری	فنکاری/ہُنرمندی	ہنرمندی	اِزمانگری	فنکاری/ہنرمندی	فنکاری
mortality	فنا	برباد/ناس/فنا	فناہ	فنا	فنا	پنا	فنا	فنا
fountain	فوارہ	پھوہارو	پُھوارہ	پُھوارا	فوارہ	فوارہ	فوارہ	فوارہ
dead	مردہ	نیست/مرنڑں	فوت	مرجانڑا	مُڑ	مَرگ	کہینگ/مَرک	فوت
army	اَرتش	فوج	فوج	فوج	فوج	اُرد	فوج/لشکر/اُرد	فوج
criminal	جنایی	فوجداری	فوجداری	فوجداری	فوجداری	فوجداری	فوجداری	فوجداری
soldier	سرباز	فوجی	فوجی	فوجی	فوجی	پوجی	فوجی/لشکری	فوجی
at once	فوری	یکدم/ جھٹ پٹ	ہُنڑیں ہُنڑیں	فٹافٹ/ہُنڑے	زر تر زر	یکدم	دَمہ تو/فٹافٹ/ جَٹ تو	فوراً
above	فوق	بلند/متھے	اُچّا	اُپرّ	لوڑ	بُرز	بُوز	فوق
supermacy	فراتری	برتری	اُچائی	برتری	لوڑوالی	شرتری	بَھلُن داشتی	فوقیت
steel	پولاد	فولاد/ٹرک	فولاد	فُلاد	فولاد	پولات	پولات	فولاد
strong (man) /steel like	مردِ آہن/ پولادی	فولادی/ٹرک جوٹھیل	فولادی	فُلادی	فولادی	پولاتی	پولاتی	فولادی
list	فہرست	فہرست	تندیر	فہرست	فہرست	لڑ	لڑ	فہرست
understanding	فہم	سمجھ/عقل	عقل	سمجھ/عقل	پوہنہ	زانت	پُہہ/پام/عقل	فہم

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
admonition	نصیحت	ھدایت/نصیحت	تلقین	ہدایت	نصیحت	نصیحت/ پنت	نصیحت	فہمائش
extempore	بالبداھہ	یکدم/ خرت	ہُوں ویلے	اوسے ویلے	سم دلاس	سرزبانی	روہ تو	فی البدیہہ
at once	فوری/ یکدفعہ	فوراً/ یکدم	جلدی/جلدی نال	جھٹ پٹ	سم دستی	ہمادمان	روہ تو/ یکدم/ جٹ تو	فی الفور
good-bye	خداحافظ	اللہ جی امان میں	اللہ دی امان	رب راکھا	دَ خدائے پہ امان	اللہ ءِ امان ءَ	اللہ نا امان اَٹی	فی امان اللہ
in the way of God	بہ راہ خدا	اللہ جی راہ میں	اللہ دی راہ تے	راہ اللہ	دَ خدائے پہ لارہ کے	راہِ خدا	خدا رکن	فی سبیل اللہ
per-cent	درصد	فی سیکڑو	سوپچھوں	فی سینکڑا	پہ سلو کے	صدٔ ءِ ہر ایک/درصد	صَدَ ٹی	فی صد
per-head	سری	ھر ماڑھوں لاءِ	فی کس	فی کس	سڑی سر	ھر یک	بندغ آ/ کاٹم آ	فی کس
generous	سخی	سخی	سخی	سخی	سخی	سخی	سخی	فیاض
generosity	سخاوت	سخاوت	سخاوت	سخاوت	سخاوت	سخی گری	سخی گری	فیاضی
tape	نوار	فیتو	پھیتہ	پھیتا	فیتہ	فیتہ	فِیتہ	فیتہ
ribbon	روبان	اُئویل کناری	پھیتہ	پھیتا	قمہ	فیتہ	فِیتہ	فیتہ
turquoise	فیروزہ	فیروزو	فیروزہ	فروزہ	پیروزہ	پیروزہ	فیروزہ	فیروزہ
azure	فیروزہ ای	فیروزی	فیروزی	فروزی	پیروزی	پیروزی	فیروزی	فیروزی
decision	تصمیم	فیصلو	فیصلہ	فیصلہ	فیصلہ	فیصلہ/گیش گیوار	فیصلہ	فیصلہ
favour	فیض	فائدو/نفعو	بھلائی	فیض	پایدہ/گټہ	فائیدگ	فیض/خیر	فیض

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
elephant	پیل	ہاتھی	ہاتھی	ہاتھی	پِل	پیلؔ	پیل	فِیل
elephant driver	پیل بان	پیلبان	ہاتھی بان	ہاتھی بان	پِل بان	پیل پان	پیل بان	فِیلبان
elephantiasis	جذامی	پیل پا (بیماری)	فِیل پا	کوہڑی	پِل پا	پیل پاد	پیل پاچہ	فِیل پا
sophist	فیلسوف	فلسفی/صُوفی	فلسفی	فلسفی/صُوفی	فلسفی/صُوفی	فلسفی/صُوفی	فلسفی/صُوفی	فیلسوف

ق

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
plate	قاب	وڈی تھالھی	تھال	تھال	غاب	رکابی	غاب/رَکابی	قاب
astingent	متصرّف	قبضیدار	قابض	قابض	قبضہ کونکے	دستی کنوک	قوضہ کروک	قابض
capable	قابل	لائق/قابل	لائق/قابل	لائق	قابل	لائخ	لائخ	قابل
ability	قابلیت	لیاقت/ڈاہپ	لیاقت/قابلیت	لیاقت	لیاقت	لائخی	لائخی	قابلیت
control	قُدرت	قابو	قابو	قابو	محٔ نیوَل	قابو	قابو/سوگوء	قابو
to control	غالِب شُدن	سوگھوکرنڑں	قابو پاونڑاں	قابو پانڑا	محٔ نیوَل	قابوکنگ	سوگوءکننگ/ قابوکننگ	قابو پانا
murderer	قاتل	خونی	خونی	خونی	خونی	حونی	خونی	قاتل
able (to)	قادر	قادر	قادر	قادر	قادر	قادر	قادر	قادر
reciter of the Holy Quran	قاری	قاری/پڑہندڑ	قاری	قاری	قاری	وانوک/قاری	قاری	قاری
goose	غاز	ہنجھ	بدک/بدخ	بطک	کوتان/بطع	بَدَک/بَٹ	بَدَک/اَنج	قاز
slice	قاش	پھار	ڈلی	پھاڑی	تِلَیَ	کالک	کیلہ/شُونزہ	قاش
messenger	قاصد/پیابر/پیک	ایلچی	سَنہڑو	قاصد	رُیبار	قاصد	ربالہ	قاصد
unable	قاصِر	لاچار/مجبور	مجبور	لاچار	مجبور	لاچار/بےوَس	مجبور/بےوَس	قاصِر
judge	قاضی	منصف/قاضی	قاضی	قاضی	قاضی	قاضی	قاضی	قاضی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
rule	قاعدہ	قاعدو	ڈھنگ	قاعدہ/قنون	قاعدہ	راہ بند	قاعدہ	قاعدہ
caravan	قافلہ/کاروان	قافلو	ٹولی	قافلہ	قافلہ	کارواں	موزی/آلم/کاروان	قافلہ
rhyme	قافیہ	قافیو	قافیہ	قافیہ	قافیہ	ھمتوار/قافیہ	قافیہ	قافیہ
mould	قالب	سانچو	سانچہ	سانچہ	غالب	گالب/کالب	غالِف/سانچہ	قالب
carpet	قالی	وڈو رنگین غالیچو	قالین	قلِین	غالی	غالی	غالی	قالین
stature	قامت	قد/ہاٹھی	قد	قد	قد	بالاد	بالاد/آٹھی	قامت
dictionary	فرہنگ	فرہنگ/بولی/لغت	لُغت	لغت	لغت/قاموس	لغت/لوز بلد	لُغت/بولی	قاموس
content	قانع	صابر	صابر	صابر/شاکر	صابر	صبرکنوک	صبری/صابر	قانع
law	قانون	قانون/قاعدو	قانون	قنون	قانون	قانود	قانون	قانون
jurist	قانون دان	قانوندان	وکیل	وکیل	وکیل	وکیل	قانون دان	قانون دان
man acquainted with tenures of the land	قانونگو	قانون گو	قانون گو	قنون والا	قانون گو	قانودگش	قانون گو	قانون گو
legal	قانونی	قانون جو	قانونی	قنونی	قانونی	قانودی	قانونی	قانونی
leader	قائد/رہبر	رہبر	سردار	آگو	مشر	رہ دربر	کماش/میر	قائد
convinced	قائل	منجیندڑ	منواونڑ	منوانڑا	منو نکئے	منوک	منوک	قائل
firm	محکم	برقرار/قائم	قائم	قیم	قایم	اوشتوک	قائم	قائم
officiating	قائمقام/نائب	قائم مقام	عوضی	قیم مقام	قائم مقام	جاہ دار	قائم مقام	قائم مقام

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
tunic	قبا	جُبو	کُرتہ	کُوتا	قبا	قبا	قبا	قبا
harm	قباحت	عیب/خرابی	خرابی	خرابی/عیب	خرابے	عیب	عیب/خرابی	قباحت
title deed	قبالہ	قبولیت نامو	قبالہ	قبالہ	سند	سَنَد	سَند	قبالہ
grave	قبر/گور	گور/لوڑھ	قبر	قبر	قبر	قبر/گود/اَدیرہ	قبر/گور	قبر
graveyard	گورستان	گورستان	قبرستان	قبرستان	اَدیرہ	قبرستان	قبرستان	قبرستان
constipation	قبض/ یبوست	قبضی	قبض	قبض	قبض	قبض	قبض/ ڈکلینگ	قبض
possession	تسلّط	قبضو	قبضہ	قبضہ	قبضہ	قوضہ	قوضہ/پہ ِ فنگ	قبضہ
before	قبل/پیش	پہرین/ اگیان	پہلے/ اگے	پہلاں	اوّل/ دَ مخہ	پیش	مہالوء/مُست	قبل
Qiblah (the Holy Kaaba)	قبلہ	قبلو	قبلہ	قبلہ/کعبہ	قبلہ	قبلہ	قِبلہ	قِبلہ
compass	قبلہ نما	قبلہ نما/قطب نما	قبلہ نما	قبلہ نما	قبلہ نما	قبلہ نما	قِبلہ نما	قِبلہ نما
acceptance	قبول	رضامندی	قبول	قبول	قبول	مَن/قَبول	قبول/ھو	قبول
accept	قبول کردن	قبولڻوں/اقرار کرڻوں	قبول کرنڑ	منڑوا/قبولنڑوا	قبلول	مَنگ	قبول کننگ/مَنِنگ	قبولنا
tribe	قبیلہ	ٹولو/گروہ	قبیلہ	قبیلہ/ خاندان	خیل/قبیلہ	تکر/ کُنُم	قمر/کہول/ھوپ	قبیلہ
murder	قتل	قتل/خون	خون	خون	خون/قتل	قتل/کوش	قتل/کسفنگ/خون	قتل
slice	قاش	پھار/گھترد	بیرا	پھانک	دڑہ	شُونزگ	شُونزہ	قتلہ
prostitute	فاحشہ	فاحشہ/کنجری/ بدکار عورت	کنجری	کنجری/کسبی	بدلمنہ	قحبک	شتا/شلاّ فتہ/ قحبہ/کنجری	قحبہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
famine	قحط	ڈُکار/کال	کال	کال	ڈُکال	ڈُکال	ڈُکال	قحط
stature	قد	قد/قامت	قد	قد	وُنہ/جگوالی	بالاد	قد/بالاد/آغفی	قد
oldness	کہنگی	پُرانڑیں/جھونائی	قدامت	قدامت/پرانڑ	زوڑوالے	کُہنی	متکنی	قدامت
wine cup	قدح	شراب جو پیالو	پیالہ	شراب دا پیالہ	دَشرابو پیالہ	شراب پیالہ	شراب نا پیالہ	قدح
respect	احترام	عزت/توقیر	مرتبہ	قدر/عزت	قدر	شرپ	قدر/شرف	قدر
patron	مشوق/سرپرست	پارکھو/ قدرسنجانڑیندڑ	قدردان	قدردان	قدردان	شرپ دوک	قدردان/ شرف تروک	قدردان
respect	احترام	مان عزت	شان تے مرتبہ	عزت مرتبہ	قدرعزت	شرپ وعزت	قدروشان	قدرومنزلت
power	قُدرت	قُدرت	قُدرت	قُدرت/طاقت	قُدرت	قذرت	قُدرت	قُدرت
natural	طبیعی	قُدرتی	قُدرتی	آپ مہارے	قُدرتی	قذرتی	قُدرتی	قُدرتی
a little	کمی/یک کمی	قلیل/تھورڑو	تھوڑا جہا	تھوڑا جیہا	لِو	کمین	ذَرَس	قدرے
ban	قدغن	روک/جھل/منع	پابندی	پابندی	پابندی/قدغن	پابندی	پابندی	قدغن
step	قدم/گام	پیر	قدم	پَیر	گام	گام	گام	قدم
old / ancient	قدیم/کہنہ	پُرانڑوں/آ گاٹو	پُرانڑاں	پرانڑا	پخوانے	کُہن	متکن	قدیم
relationship	قرابت/خویشاوندی	وتھڑائی	سَکوت	رشتہ داری	خپلولی	سیادی	سیالداری	قرابت
recitation of the Holy Quran	قرائت	قرأت	قرأت	قرأت	قرأت	قرأت	قرأت	قرأت
rest	قرار	آرام/قرار	سکون	قرار/ارام	قلارے	کرار	قرار/آرام	قرار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
resolution	عزم	قول/اقرار/تجویز	تجویز	تجویز	ریکڑہ/فیصلہ	قراردات	قرارداد	قرارداد
nearness	نزدیکی	ویجھائی	نزدیک	نزدیکی	نزدیکت	نزیکی	مُخوکی	قُرب
offering	قُربان	صدقو آگھور	قُربان	قُربان/صدقے	جار	قولیگ	قُربان/صدخہ	قُربان
nearness	نزدیکی	ویجھائی	قربی	نزدیکی	نزدیکت	نزیکی	مُخوکی	قُربت
debt	قرض/وام	قرض/اودھر	اُدھار	اُدھار	پور	وام	وام	قرض
paper	کاغذ	کاغذ/کاگر/پنو	کاغذ	کاغذ	کاغذ	کاگد	کاغذ/کاگد	قرطاس
white paper	کاغذِ سفید	اچھو پنو	چٹا کاغذ	چٹا کاغذ	سپین کاغذ	سپتین کاگد	پیہنا کاغذ	قرطاسِ ابیض
lot	قرعہ	جھکو/گھنو و	گنواں	گُعوا	ایہک	تیرداری	تیر/پھال	قُرعہ
seizure	ضبط	ضبطی	قُرقی	قُرقی	قُرقی	بُرگ	ضبطی	قرقی
crimson	قِرمز	لالِ	کرمچی	قِرمز	سُور	سُہر	خِیسُن (رنگ)	قرمز
cuckhold	قرمساق	بھڑوو/دلو/کمینڑوں	بھڑوآ	جُھڈو	دووث/بے غیرت	قُرمساخ/دَلّہ	غرمساق/بیٹو/باڑی/دَلّہ	قرمساق
epoch	قرن	وقت/زمانو	دَور	لمیرا عرصہ	دَور	دَور/زمانہ	دَور/زمانہ	قرن
clarion/horn	کرنا	نفیل	قرنا	سنکھ	شکر	قرنا	قرنا	قرنا
quarantine	قرنطینہ	قرنطینہ	قرنطینہ	قرنطینہ	قرنطینہ	قرنطینہ	قرنطینہ	قرنطینہ
ages	قرون۔قرنھا	زمانو	زمانے	زمانے	زمانے	قرنان	زمانہ غاک	قرون
near	قریب/نزدیک	ویجھو	کول	کول/نیڑے/لاگے	نودے	نزیک	مُخوک	قریب

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
style	قرینہ	ڈھنگ/سلیقو	قرینہ	ڈھنگ	سلیقہ	ڈول	ڈول	قرینہ
village	قریہ/دہ/روستا	گوٹھ	وستی	پنڈ/وستی	کلے	میتگ	ڈیہہ	قریہ
robber	راہزن	دھاڑیل	رہزن	ڈاکو	ڈاکو	ڈُھنگ	ٹیک/ڈُنگ	قزاق
instalment	قِسط	قسط	مُٹھ	ٹکوا/حصہ	بِرخہ	بِرخ	قِسط	قسط
kind	قِسم/نوع	قِسم	نمونہ	نمونہ/ڈھنگ	قِسم	وَڑ	وَڑ	قِسم
oath	قَسم/سوگند	قَسم/سوگندھ	قسم	سَونہہ	قَسم	سوگند	قَسم/سوغند	قَسم
luck	بخت/سرنوشت	نصیب/تقدیر	قِسمت	لیکھ/بخت	قِسمت	بخت	قسمت/بخت/نصیب	قِسمت
on oath	قسم خوردہ	قسم طور	قسم نال	قَسمیہ	پہ قَسم	پہ سوگند	سوغندی	قسمیہ
crust	پوست	چھوڈو/کھل	چھل/چھلو	چھلو	پُور	چھوڈی بچ	چوڈی/بچ	قشر
a mark made by the Hindus on the forehead	قشقہ	تِلک	ٹِکا	تِلک/ٹِکا	ٹِکہ	تِلک	تِلک/ٹِک	قشقہ
butcher	قصاب	قاصائی	قصائی	قصائی	قصاب	کاسائی	قصاب	قصاب
retaliation	قصاص	بدلو/انتقام	خون دابدلہ	بَدلہ	بَدَل	بیر	بَدَل/وَکپ	قصاص
butcher	قصاب	قاصائی	قصائی	قصائی	قصاب	کساب	قصاب	قصائی
town	قصبہ	وستی/گوٹھ	وستی/پنڈ	وستی/پنڈ	لویے کلے	کلگ	علق/ڈیہہ/شار	قصبہ
intention	قصد	ارادو/نیت	خیال/ارادہ	اِرادہ	اِرادہ	اِرادہ	ارادہ/نیت	قصد
palace	قصر/کاخ	محل/ایوان	محل	محل/میحل	محل/ماڑی	ماڑی	ماڑی/ایوان	قصر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fault	قصور	ڈوھ/خطا	قصور	قصور	خطا	گناہ	ڈھو/قصور	قصور
story	قصّہ	قصو	قصّہ	قصّہ	قیصّئ	قصّہ	قِصّہ	قصّہ
in short	قصّہ کوتاہ	قصوکوتاھ	مُکدی گالھ	مُکدی گل	لنڈہ داچہ	سرصدیں یک	قِصّہ گوَنڈ/نیٹ	قصّہ کوتاہ
ode	قصیدہ	قصیدو	قصیدہ	قصیدہ	قصیدہ	ستاشعر/قصیدہ	قصیدہ/ستاوصِفَت	قصیدہ
lapse	قضاء	قضا	اَجَل	قضا/موت	قضا	قضا	گُٹی/قضا/اَجَل	قضا
dispute	شیزہ	جھیڑو	جھیڑا	جھگڑا	لانجہ	جیڑہ	جیڑہ	قضیہ
cut at pen point	قط	وَڈھ/چیر/کاٹ	قط	قط/کٹڑا	قط	قط	قط/تراشنگ	قط
row	قطار/صف	قطار/لانڈھ	قطار	لَین	قطار	رِد	قطار/رِد	قطار
pole	قُطب	قُطب	قُطب/اَبھا	قُطب	قُطب	قُطب	قُطب	قُطب
South Pole	قُطب جنوبی	ڈکھڑں قطب	قُطب جنوبی	قُطب جنوبی	سوہیلی قُطب	زرباری قُطب	سوہیل قُطب	قُطب جنوبی
North Pole	قُطب شمالی	اُتر قطب	قُطب شمالی	قُطب شمالی	قُطبی قُطب	قُطبی قُطب	قُطبی قُطب	قُطب شمالی
compass	قُطب نما	قطب نما	قُطبی گھڑی	قُطب نما	قُطب نما	قُطب نشان	قُطب نما	قُطب نما
diameter	قطر	قطر	قطر	قطر	قطر	لیکو کہ گز دین چیزا دو ہندا بارہ کنت/قُطر	گنڈ/پارہ/رہ لیک کہ بگری ءارا جاگہ غا شئے کے/قُطر۔	قطر
drop	قطرہ	پھڑو/قطرو	پھینگا/تریڑا	ٹُبکا	ساسکے/قطرہ	پُڑی/ترمپ	پُڑی	قطرہ
positively	قطعاً	بالکل/ھرگز	ہرگز/بالکل	اُکا	قطعی	بہہ	اَسُل	قطعاً

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cut	قطع	کاٹ/تراش	کاپ	کٹڑوا	پریکول	تراشک	حَو/تراش	قطع
piece	قطعہ	حصّو/ بھانگوں	ٹوٹا	ٹوٹا	ٹکڑہ	ٹکُو	ٹکُر/ٹرُوده	قِطعہ
cage	قفس	پکھیں جو پنجرو	پنجرہ	پنجرا	قپس/پنجرہ	دام	پنجرہ	قفس
lock	قُفل	تالو/کُلف	جندرا	جندرا	کلپ	کُلف/کُبل	قُلف	قُفل
somersault	پشتک	اُبتوتھی اُتھل	خربازی	اُلٹ بازی	بازی خوڑل	ٹونزبازی/ سردست درگ	ٹونٹ بازی/ سربٹوکائی	قلابازی
poor	تہیدست/فقیر	کنگال/مُفلس	ٹکھا نگا	پھانک	کنگال/ دَرپدره	نیزگار	بنگر/ نیزگار	قلاش
a kind of sweet	نوع شیرینی	قلاقند	قلاقند	قلاقند	قلاقند	قلاقند	قلاقند	قلاقند
heart	قلب	دِل	دِل	دِل	زڑهٔ	دِل/ہزرد	اُست/ دِل	قلب
shortage	قلت/کاستی	کمی/گھڈتائی	تھوڑ	کمی	کمئے	کمی	کاختی	قِلّت
rooting out	قلع قمع	مسماری	خاتمہ	جڑمارنا/ جڑپٹنوا	دَبیخ ایستل	بن بیخ	بُن بیل	قلع قمع
fort	قلعہ	قلعو	قلعہ	قلعہ	قلعہ/کلا	کوٹ/کلات	میری/قلعہ/کوٹ	قلعہ
tinning	قلعی	قلعی/ملمعو	قلعی	قلعی	قلعی	قلعی	قلعئی	قلعی
ice bar	بستنی	قُلفی	قُلفی	قلفی	قلفی	قلفی	قلفی	قلفی
anxiety	قلق	ڈُکھ/بیقراری	ڈُکھ/ارمان	دُکھ	ناقلاری	پدردی	تکوسی/ڈُکھ/ارمان	قلق
pen	قلم	قلم	قلم	قلم	قلم	قلم	قلم	قلم
written	نوشتہ	لکھیل	لِکھنڑ	لکھنڑوا	لیکلے	نوشتہ	نوشتہ	قلم بند

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
penknife / sharpner	قلم تراش	قلم گھڑنڑں جوکپ	قلم تراش	قلم تراش	قلم قط	قلم تراش	قلم تراش	قلم تراش
pen-case	قلمدان -	قلمدان	قلمدان	قلمدان	قلمدان	قلم دان	قلمدان	قلمدان
dominion	قلمرو	سلطنت/حکومت	حکومت	راج/ بادشاہی	حکومت	راج/ بادشاہی	راج/ بادشاہی	قلمرو
grafted	پیوندی	پیوندی	پیوندی	پیوندی	پیوندی	پیوندی	پیوندی	قلمی
mendicant	قلندر	درویش/قلندر	قلندر	قلندر	ملنگ/قلندر	ملنگ	قلندر/ ملنگ	قلندر
mendicant's life	قلندری	قلندری/ درویشی	قلندری	قلندری	ملنگی	ملنگی	قلندری/ملنگی	قلندری
coolie	باربر	مزدور/ بارڈھوئیندڑ	قُلی	قُلی	قُلی	کُلی	قُلی/ باریم کش	قُلی
little	قلیل/کم	تھوروا/گھٹ	تھوڑا	گھٹ	لږ	کم	مچ	قلیل
stew	خورش	قورموا/بھگوں	بُھنیا گوشت	قورما	غورمہ	برھکیں گوشت	قُورما/بھگی	قلیِہ
gambler	قُمارباز	جواری	جواری	جواریا	جوارگر/قُماری	شرط جنوک	شرط خلوک/شرطی	قُمارباز
gambling	قُماربازی	جواکھیڈنڑں واری حالت	جوئے بازی	جوآ	جواری	شرط جنگ	شرط	قُماربازی
gambling house	قُمارخانہ	جواکھیڈنڑں جواڈو	جوئے خانہ	جوئے خانہ	جوارخانہ/قُمارخانہ	شرط جا	شرط جا	قُمارخانہ
style	شیوہ	ڈھنگ/نمونو	ڈھنگ	طور	ڈول	ڈول	ڈول	قماش
whip	چُچی	چھو/سَنھولَٹڑں	دُرّا/ ہنٹر	چابک	لښته	بیت	شپانک	چُچی
moon	قمر/ ماہ	چنڈ/ ماھتاب	چندر	چن/ چند	سپوږمۍ	ماہ	تُوبے	قَمر
lunar	قمری	چنڈوارو	چندردا	چنوں/ چندوں	دسپوږمۍ	ماہ رواج	تُوبے نا	قَمری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
ringdove	قُمری	کبوتری	گنیرا	قُمری	سپینہ تتوے	شاتُل	شاتو	قُمری
bulb	لامپ برق	بلب	بلب	لاٹو	رنړک	کسانیں ڈیوا	بتی	قمقمہ
shirt	قمیص	قمیض	قمیض	جھگا	قمیض	قمیص	قُوص	قمیض
tent-wall	تجیر	قنات	قنات	قنات	قنات	کنات	قنات	قنات
contentment	قناعت	صبر	صبر	صبر	صبر	صبر	صبر	قناعت
sugar-candy	قند	کھنڈ/شکر/گُرو	کھنڈ	کھنڈ	شکرہ/قند	شکر	شکر/امنئی	قند
candle	قندیل	جھاڑ/فانوس	مشال	مشال	قندیل	کندیل	قندیل	قندیل
powers	قویٰ	زور	قُوت	طاقت/زور	قوا/طاقت	زور/قوت	زور/قوت	قویٰ
rules	قواعد/دستور	قائدا/اصول	قاعدے	قواعد	صرف نحو	لوزراہ بند	قاعدہ قانون	قواعِد
chorister	قوال	قوالی چونڈر	قوال	قوال	قوال	قوال	قوال	قوّال
chorist	قوالی	قوالی	قوالی	قوالی	قوالئی	قوالی	قوالی	قوّالی
syrup (thick)	مایہ	مادو/خمیر/شیرو	قوام	چاش	شیرہ	شیرگ	شیرہ	قوام
strength	قوت	قوت/زور	زور	زور/قوت	قوت	زور	قوت/زور	قُوت
spicy stew	خورش	قورمو	قورما	قورما	غورمہ	قورما	قورما	قورما
bow	کمان	کمان	کمانو	کمان	لیندہ	کمان	کمان/نل	قوس
rainbow	قوسِ قُزح	انڈلٹھ	پینگ	اَسمانی پینگھ	شنہ وزرغنہ	درین	بلسم/بی بی نا گندار	قوسِ قزح

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
promise	قول	قول/گالھ	اکھانڑ/گالھ	اکھانڑ	قول	قول	قول	قول
colic	قولنج	قولنج / پیٹ سُور/ بیماری ءِ جوقسم	قُلنج	ڈِھڈ پیڑ	کولنج	کولنج / عاصی ئین درد	قولنج / پڈِخلِش/ عاصی آخِلِش	قولنج
nation	قوم/ملّت	قوم	قوم	قوم	قام	قوم/راج	قوم	قوم
national	ملی	قوم جو	قومی	قومی	قامی	قومی/راجی	قومی	قومی
nationality	ملیت/تابعیت	قومیت/نسل	قومیّت	قومیت	قام وَلی	قومی گری/راجگری	قوم گیری	قومیت
powerful	قوی/توانا	سگھارو/ طاقتور	تکڑا	تکڑا	قُوتناک	زوراک	تکڑہ/زوراک	قوی
anger	قہر	قہر	قہر	قہر	قہر	قہر	قہر	قہر
laughter	قہقہہ	ٹہک	ٹہکارا	ہاسا	پہ زورخندل/ ہاہا	ٹہکا	رکوِ رکوہ/ ٹاکو	قہقہہ
coffee	قہوہ	قہوو	قہوا	قہوا	تورے چائے	قہوہ	قہوہ/مَوناچاء	قہوہ
coffee-house	قہوہ خانہ	قہوے خانو	قہوہ خانہ	قہوا خانہ	قہوہ خانہ	قہوہ خانہ	قہوہ خانہ	قہوہ خانہ
vomit	قی	اُلٹی/ اوکارو	چھنڈ/اُلٹی	اُلٹی	باکئی	اُلٹی	شوغ / اُلٹی/گاڑو،	قے
leadership	قیادت/رہبری	رہبری	سرداری	اَگوائی	مشری	سروگی	کماشی	قیادت
analogy	قیاس	اندازو	خیال/اندازہ	گویڑ/خیال	اندازہ	کِساس	تِت	قیاس
conjecture	قیافہ	شگون/ فال	قیافہ	انکل پچو	پال	پھال/رَمَل	پال/رَمَل/شگون	قیافہ
physiognomist	قیافہ شناس	فال جو جانڑوں	قیافہ شناس	قیافہ شناس	پال والا	رَملی	پال شاغوک/بھوپا	قیافہ شناس
physiognomy	قیافہ شناسی	فال جی جانڑں	قیافہ شناسی	گویڑ لانڑا	دَپال پوہنہ	پھال بنی	بھوپائی/ پال پوہی	قیافہ شناسی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
stay	سکونت	بیھک/ٹکاءُ	قیام	گھربار	دریدہ/دریدل	اوشتگ	سلینگ	قیام
Doomsday	قیامت	قیامت	قیامت	قیامت	قیامت	قیامت	قیامت/آخرت	قیامت
imprisonment	زندان	بند/اسیری	بندی	قید	قید	قید	قید/بندی	قید
prison	زندان	قیدخانو	بندی خانہ	جیل	بندی خانہ	بندی جاہ	قیدخانہ/بندی خانہ	قیدخانہ
prisoner	زندانی	اسیر/باندی	قیدی	قیدی	بندی	بندی	بندی/قیدی	قیدی
Caesar	قیصر	قیصر	قیصر	قیصر/شہنشاہ	قیصر	قیصر	قیصر(بادشاہ)	قیصر
controversy	قیل وقال	قیل مقال	گالھ مہاڑ	گل بات/ ٹوں ٹوں میں میں	شخړہ	پیچ وتاب	گاگیری	قیل وقال
siesta	قیلولہ	قیلولو/منجھند جو آرام	قیلولہ	قیلولہ	دَغرے آرام	نیم روچ واب	نیم روچ نا آرام	قیلولہ
price	قیمت/بہا	اگھ/مُلھ/بَھا	بہا/مُل	مُل	قیمت	قیمت/نہر	قیمت/بہا	قیمت
on payment	با پرداختِ بہا	قیمت ساں	مُل نال	مُل نال	پہ بیعہ	پہ قیمت/پہ نہر	بہائی/پَیسہ ٹی	قیمتاً
expensive	قیمتی	مُلھائتو	مہنگا/وَدھایا	انملا	قیمتی	گران بہا	قیمتی/گبین	قیمتی
minced meat	قیمہ	قیمو	قیمہ	قیمہ	قیمہ	قیمیا	قیمیا	قیمہ
scissors	قیچی	کینچی	مقراص/کترزی	قینچی	بیاتی/قینچی	گمراز	قیچی	قینچی
conditions	قیود	پابندیوں	شرطاں	شرطاں	ښ ئیل/شرطونہ	شروطان	شروطاک	قیود

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
of	از/ مال	جو/سندو	دا	دا	د	ءِ	نا	کا
pigeon-house	خانہ کبوتر	کبوترن جی کڈی	کا بک	کبوتراں داڈربہ	کوتر خانہ	گُھڈ	گُھڈی	کا بک
bolt	پیچ	ڈِھبری	کابلا	کابلا	ڈیبرئی/ کابلہ	ڈھبری	بُلٹ	کابلا
nightmare	کابوس	کابوس/ ضاغوت	ڈراکلاخواب	ڈراؤنا خاب	خَپَسکئ	بُوہانو	بُوہانو	کابوس
cabinet	کابینہ وزرا	کابینو	کابینہ	کابینہ	کابینہ	کابینہ	کابینہ	کابینہ
copy	تقلید/کُپی	نقل	کاپی	کاپی	کاپئ	نقل	نقل	کاپی
calligrapher	کاتب/خوشنویس	کاتب	کاتب	کاتب	کاتب	نوشتوک ولکھوک/ خوش نویس	کاتب/نوشتہ کروک	کاتب
to spin	رِشتن	کتڑو	کتڑو	کتڑوا	ریشل	گوپگ	ترنگ/گوفنگ	کاتنا
cut	بُریدگی	کتر	کاپ	کاٹ	پریکون	بُڑ	تڑ	کاٹ
prone	بُریدن	کاٹ کوٹ	کاٹ چھانٹ	کانٹ چھانٹ	ریبل/ پریکوَل	گڈگ/بُڑ وبریں	تڑنگ/گڈِنگ	کاٹ چھانٹ
cutting	بُریدن	وَڈھنڑ/کپنڑ	کپنڑ	کٹڑوا	پریکول	بُڑگ	تڑنگ/گڈِنگ	کاٹنا
wood	چوب	کاٹھ	لکڑ/کاٹھ	کاٹھ/لکڑ	لرگے	کاٹھ/چوب	پاٹ	کاٹھ
saddle	زین اسب	سنج/ھنو	زِین/کاٹھی	کاٹھی	زین/گدئ	زین	زین	کاٹھی
work	کار	کم/کار/کاج	کم/کار/کاج	کم کار	کار	کار/کاج	کاریم	کاج

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
soot	دوده	کجل	کجل	کجلا/کجل	کاجل	کجل	کجل	کاجل
cashew nut	کاجو	کاجُو	کاجُو	کاجُو	کاجو	کاجو/کھاجا	کاجو/کھاجا	کاجُو
palace	کاخ	ماڑی/ایوان	محل/ماڑی	محل/ماڑی	ماڼئ	ماڑی	ماڑی/ایوان	کاخ
liar	کاذب/دروغگو	کوڑو	کوڑا	جھوٹھا	دروغ جن	دروگ بند	دروغ تر/کوڑو	کاذب
work	کار	کم/کار	کم/کار	کم	کار	کار	کاریم	کار
useful	مفید	مفید/لابھائتو	کم دا	کم دا	دَ کار	کاری ئیں	کاریم نا	کارآمد
factory	کارخانہ	کارخانو	کارخانہ	کارخانہ	کارخانہ	کارجاہ	کارخانہ	کارخانہ
industrialist	کارخانہ دار	کارخانیدار	کارخانہ دار	کارخانہ دار	کارخانہ دار	کارجاہ واھُند	کارخانہ دار	کارخانہ دار
proceedings	اِقدام	کارروائی	کارروائی	کارروائی	کارروائی	کارہنائی	کارروائی	کارروائی
war	کارزار	جنگ/لڑائی	جنگ	جنگ/لام	جنگ	جنگ	جنگ/جھیڑہ	کارزار
helping	کارساز	کم ٹھاھیندڑ	کارساز	کارساز	کارساز/مددگار	کارساز	کارساز	کارساز
cork	چوب پنبہ	بوچ/ڈھک	کاک	کاک	خولئی/سرپوش	کاک	بُجھی	کارک
performance	فعالیت	سُٹھوکم	کارگزاری	کارگزاری	شہ کارا کڑے کار	کارو کرد	کارکردگی	کارکردگی
worker	کارگر	کارکن	کارکُن	کارکن/کاماں	کارکونکئ	کارکنوک	کارندہ	کارکن
workshop	کارگاہ	کارخانو	کارخانہ	کارخانہ	کارخانہ	کارگاہ	کارخانہ	کارگاہ
effective	مؤثر	اثرائتو	فائدے مند	کارگر	اثرکوونکے	بَرس	تہوروکا	کارگر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
performance	فعالیت	خدمت گذاری	کارگزاری	کارگزاری	کارکوَنہ	کاروکرد	کارگزاری	کارگزاری
cause	سبب/ باعث	سبب/کارنڑ	سبب	کارَن	وجہ	سَبب/سَوَب	سَوَب	کارن
deed	شاہکار	کارنامو	ودھایاکم/ اعلیٰ کم	کارنامہ	کارنامہ	کارپد	کارنامہ/ جوانگا کاریم	کارنامہ
caravan	کاروان	قافلو/کاروان	قافلہ	قافلہ	قافلہ/کاروان	کاروان	آلُم/مُوڑی	کارواں
business	شغل/تجارت	کم کار/واپار/کاروبار	کمکار/ وپار	کاروبار/ دھندا	کاروبار	کاروبار	کاروبار/ واپار	کاروبار
business	کاروباری	واپاری	وپاری	کاروباری/وپاری	کاروباری	کاروباری	کاروباری/ واپاری	کاروباری
cortridge	فشنگِ تفنگ	کارتوُس	کارتوس	کارتوس	کارتوس	کارتوس	کارتوس	کارتوس
mischief	فِتنہ	شرارت/عیاری	چلاکی	کارستانی	ورانے	کارپد	کیرو	کارستانی
worker	کارگر	کم کندڑ	کارندہ	کرندا	کارندہ	کارندِہ	کارندہ	کارندہ
fatal	مھلک	کاری	جائی/کاری	کاری	کلپ/کاری	جُھل	کاری	کاری
subterranean canal	کاریز	ننڈوواھ	کاریز	کھالا	کاریز	کاریز/کہن	کاریز	کاریز
workman	کارگر	کاریگر	کاریگر	کاریگر	استاذ/کاریگر	کارزانت	کاریگر	کاریگر
skill	مہارت	کاریگری	کاریگری	کاریگری	استاذی/کاریگری	کارزانتی	کاریگری	کاریگری
embroiding	گلدوزی کردن	کاڑھنڑ	کڈھنڑ	کڈھنڑا	خامک کول	دوچک	کاڑِنگ	کاڑھنا
chicory	کاسنی	کاسنی	کاسنی	کاشنی	کاسنی	ایَجی/ رنگے	ایَجی	کاسنی
bowl	کاسہ	پیالو/کٹورو	پیالہ	کاسا	کاسہ	کاسَگ	تاس	کاسہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
toady	کاسہ لیس/ دست نشاندہ/متملق	خوشامدی	خوشامدی	خوشامدی	خوشامندگر	کاسہ چَٹ	چاپلوس/لباسی/ ماس چٹ	کاسہ لیس
how I wish	کاش	شال/ خدا کری	اللہ کرے	کاش	ارمان/ کاش	شالہ	ارمان/ شالہ	کاش
lodging	کاشانہ	کاشانو	چھوپڑا/ آلترا اں	بنگلہ	مانڑئ	بادگیر/ ماڑی	ماڑی	کاشانہ
cultivation	کاشتن	پوکھ/کھیتی	رڑھ	کاشت	کروندہ	کِش	کِشت	کاشت
cultivator	کشتکار	ھاری	جٹ/ ہالی	واہی وانڑ	کروندہ گر/ بزگر	دہکان	بزغر	کاشتکار
cultivation	زراعت	ھاریو	رڑھ وواہی	واہی بیجی	کرکیلہ	کشت وکشار	کِشت وکشار	کاشتکاری
glazed tile	کاشی	کاشی	کاشی	کاشی	کاشی	کاشی	کاشی	کاشی
paper	کاغذ	پنو/ کاگڑ/ کاغذ	کاغذ/ کاگز	کاغذ/ کاگت	کاغذ	کاگد	کاغذ/ کاغد	کاغذ
of paper	کاغذی	سنھی چھوڑی وارو	کاغذی/ کاگزی	کاغذی/ کاگتی	کاغذی	کاگدی	کاغذی/ کاغدی	کاغذی
soft almond	کاغذی بادام	سنھی چھوڑے وارو بادام	کاغذی بدام	کاغذی بدام	کاغذی بادام	کاگدی بادام	کاغذی بادام	کاغذی بادام
infidel	کافر	کافر	کافر	کافر	کاپر/ کافِر	کافر	کافر	کافر
like an infidel	کافرانہ	کافرانڑوں	کافراں آں	کافرانہ	دَ کاپرو/ کافرانہ	کافری وَڑ	کافر آنبار	کافرانہ
infidelity	کافری	کافری	کافری	کافری	کاپری	کافری	کافری	کافری
camphor	کافور	کپُور/ کافور	کفور	کفور	کافور	کاپور	کافُور	کافُور
enough	کافی	کافی/ گھنڑوں	کافی	بہت	کافی	کموز/ گیش/ بس	کموز/ باز/ گیشتر	کافی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
paternal uncle	عموی بزرگ	وڈو بھاءُ	چاچا	چاچا	اکا/کاکا	ناکو	اِلّہ	کاکا
forelock	کاکل	کاکل/زُلف	لِٹ	زُلف/لٹ	زُلفے	زُلپ	زُلف	کاکل
crow	کلاغ	کانگ/کانءُ	کاگا/کاں	کاں	کارگہ	کلاگ/گراگ	کاغ	کاگا
famine	قحط	ڈکار/کال	کال	کال	ڈکال	ڈکال	ڈکال	کال
black	سیاہ/مشکی	کارو	کالا	کالا	تور	سیاہ	کری/مھون/سیاہ	کالا
black salt	نمک سیاہ	کاروٗلونو	ٗلونو/کالالونڑ	کالالون	تورہ مالگہ	سیاہیں وار	مھونا بے	کالانمک
human body	کالبد	کارب	کلبوت	کلبوٗت	کالبوت	کالبوت/ بالاد	کالبوت	کالبد
blackness	سیاہی	کارانڑ	کالونڑ	کالخ/کالک	تور کنڑے	کالک/ سیاہی	مھونی	کالک
black	سیاہ	کاری	کالی	کالی	تورہ	سیاہیں/سیاہ	کری/مون/سیاہ	کالی
inauspicious	سیاہ زبان	کاری زباں	کالی زبان	کالی جیبھ	تورزبے	سیہ زبان	سیاہ زبان	کالی زبان
whooping cough	سرفہ سیاہ	کاری کھنگھ	وڈی کھنگ	کالی کھنگ	وزغئ/تورہ ٹوخلہ	کریسٹ/کرانشی	غرِبٹ	کالی کھانسی
black peper	فلفل سیاہ	کاری مرچ	کالی مرچ	کالی مرچ	تورمرچ	پلپل	پلپل	کالی مرچ
work	کار	کم	کم	کم	کار	کار	کاریم	کام
prove to be of use	مفید بودن	کم اچڑ	کم آونڑ	کم آؤنڑا	پکاریدل	کارآیگ	کاریمٹ بنِگ	کام آنا
idler	تنبل	کم چور	کم چور	کم چور	دَ کارغل	جان دُزٌ	جان بڈ	کام چور
business / occupation	شغل	کم دھندو	کم کاج	کم کاج	کارروزگار	کاروکسب	روزگار	کام دھندا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
successful	کامران	کامیاب/سجاگو	کامیاب	کامیاب	کامیاب	پُرسوب/سوب مند	سوبمند/سرسوب	کامران
success	کامیابی/موفقیت	کامیابی/سجاگائی	خوش نصیبی	کامیابی	کامیابی	سوب کاری/ سوب مندی	سوبمندی/سرسوبی	کامرانی
successful	کامیاب/موفق	سوبھارو/کامیاب	کامیاب	کامیاب	کامیاب	سوبی	سرسوب	کامیاب
complete	کامِل/تمام	سمورو/پورو	پورا/پکا	پورا	پورہ	پورا/سرجم	پوَرد	کامل
lovely delicate woman	زنِ ظریف	کامنڑی	نازک	نازک	نازکہ	بارگ بند	نازرک/شوشکو	کامنی
ear	گوش	کَنُ	کَن	کَن	غوَژ	گوش	خُف	کان
mine	معدن	کانڑ	کھانڑ	کان	کانڑ	کانڑ/مارن	کانڑ	کان
whisper	نجوا	سُس پُھس	گُھس پُھس	گُھسر پُھسر	پس پسے	خَلوَت	پُھس پُھس	کاناپھوسی
one-eyed (person)	یک چشم	کانڑو	کانڑاں	کانا	یوہ سترگے/کانے	یک چَم	یک خنی	کانا
shiver	لرزیدن	کنبڑو	کنبڑ	کمبڑا	رپیدل	لَرزگ	لڑزِنگ	کانپنا
thorn	خار	کنڈو	کنڈا	کنڈا	اَزغے	کنٹگ	پِت	کانٹا
a kind of pickle	خورکہ بانقذا میخورند	کھٹوپاڑیں	کانجی	کانجی	دڑژدکواچار	برنجاپ	سوردِیر	کانجی
cattle lock up	نگہداشتِ حیوانہا	ڈھک	پھاٹک	کانجی خانہ	باڑہ	پاٹک	ڈک	کانجی ہاؤس
glass	شیشہ	کاچ/شیشو	کچ	کچ	چشہ	شیشگ	شیشہ	کانچ
shoulder	شانہ/دوش	کلھو	مونڈھا	موڈھا	اوژہ	کوپگ	کوپہ	کاندھا
one eyed (woman)	زنِ یک چشم	کانڑیں	کانڑی	کانڑی	چپکہ	کانی چم/کانٹی	یَک خنی (نیازی)	کانی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
research/effort	کاوش	جاکھوڑ/کاوش	کوشش	محنت	لٹون	جُہد	پَٹ و پول/جُہد	کاوش
straw	کاہ	سُکل گاھ	ککھ	گھا	وُچ واشہ	کاہ	پلال/ککھ/بُوچ	کاہ
waning	کاہش	کمی/کھوٹ	کمی	گھاٹ	ژڑ پڑ	زوال	کاہوش	کاہش
lazy	تنبل	سُست/کاہل	آلسی	ڈِھلاّ	سُست	سُست	سُست/جَان بَڈ	کاہل
wizard	ساحر	کاھن/جادوگر	جادوگر	جادوگر	جادوگر	جادوگر	جادوگر	کاہن
lettuce	کاھو	کاھُو	کاہُو	کاہو	کاہو	کاہو	کاہو	کاہو
why / what for	برای چہ	چھو/چھالاء	کیوں	کیوں	ولے	پرچے	اَنتکِہ/انتئے	کاہے کو
universe	کائنات/جہان	کائنات	دُنیاں جہان	دُنیا/جہان	کاہنات	گیدی/کازماس	کاہنات	کائنات
alga	خزہ	سینور	ساوِل	کاہی	اُبڑی	شنز	شیوال	کائی
cunning	غنہ	چالاک	کُرانٹ	چلاک/تِکھا	چالاک	ہُشار	کاغ/چالاک	کائیاں
state	وضع/حالت	صورت/بدن/ماہیئت	بُوتا/حالت	کایا	صورت/حالت	حالت/جاور	حالت/دَروشَم/ڈیک	کایا
when	کی	کڈھیں/کہڑے وقت	کڈاں	کد	کلہ	کدی	چِوہ	کب
hemp hunch	قوز	کُب/گگ	کُب	کُب	بُغ	کُب	کُب	کُب
grilled	کباب	کواب	کباب	کباب	کباب	کباب	کباب	کباب
grilled mince vendor	کبابی	کواب فَروش	کبابیا	کبابیا	کبابَی	کبابی	کبابی	کبابی
lumber	کپہ	کباڑ	کباڑ	کباڑ	مات گند سامان/کباڑ	کڑبیڑا	کلنڈ/گونزہ	کباڑ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
dealer in second hand stuff	کہنہ فروش	کباڑی	کباڑی	کباڑیا	کباڑی	کباڑی	کباڑیا	کباڑیا
"kabaddi" a game	اسم یک نوع کشتی	کوڈی کوڈی	کوڈی	کوڈی	کبڈی/ُخسئ	کبڈی	کبڈی/ جوُ	کبڈی
haughtiness	کِبر	وَڈائی/تکبر	وڈائی/ آ کڑ	ہنکار	لوئی	تکبّر/ وڈائی	کِبر	کِبر
old age	پیری/ سالخوردگی	پوڑھپنڑ/ بُڈھاپو	بڈھیپا	بڈھیپا	بوڈاتوب	پیری	پیری	کِبَر
advanced age	پیری/ سالخوردگی	بُڈاپو	بڈھیپا	بڈھیپا	بوڈاتوب	پیر سالی/ پیراں سالی	پیران سری	کِبر سنی
hunch-back	قوزپشت	کُبڑو/ ُگکو	کُبا	کُبا	بُغئی	کُبو/ کُمپ	کُبو	کُبڑا
hunch-back(female)	قوزی	گکی	کُبی	کُبی	بُغی	کُبو	کُبو (نیاڑی)	کُبڑی
pheasant	کبک	چکور	چکور	چکور	زرکہ	ککو/ کبگ	ککو	کُبک
pigeon	کبوتر	کبوتر	کبوتر	کبوتر	کوتر	کپوت	کپوت	کبوتر
pigeon-breeder	کبوتردار	کبوتر پالیندڑ	کبوترباز	کبوترباز	کوترباز	کپوت باز/ کپودری	کپوت باز/ / کپوتی	کبوترباز
female pigeon	کبوترِ مادہ	کبوتری	کبوتری	کبوتری	کوترہ	مادگیں کپوت	مادہ کپوت	کبوتری
sometimes	گاہی	کڈھن/ کڈھن مھل	کڈاہنیں	کدی	کلَہ	برے	وختس	کبھی
great	کبیر/ بزرگ	وَڈو/ بُزرگ	وڈا	وڈیرا	لوئے	مزن	بھلُن/ مزہ	کبیر
leathern oil-container	روغندان بزرگ چرمی	کُپو/ دبو	کُپا	کُپا	کوپہ	کاسگ	کُپی/ دبہ	کپّا
cotton	پنبہ زدہ نشدہ	کپھ جو بوٹو/ وئنڑو	کپاہ/ پُھٹی	کپاہ	پنبہ	کرپاس	کرپاس/ پنبہ	کپاس
captain	ناخُدا	کپتان	کپتان	کپتان	کپتان	مات/ ناخدا	کپتان	کپتان

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
strain	پالودن	کپڑی ماں چھانڑں یل	کپڑ چھانڑ	کپڑ چھان	میدہ چانڑ	گدا چہ کشگ/ هورت گیج	پُچان کشوک/ پاکالوک	کپڑ چھن
cloth	پارچہ	کپڑو	کپڑا	کپڑا	ٹکر	گد	پچ/گد	کپڑا
shiver	لرزیدن	کمبنو/ڈکنڑ/لرزنو	کمبنو	کمبنوا	رپیدل	لڑزگ رگرگ/ درھینگ	لڑزِنگ	کپکپانا
shudder	لرزش	ڈکڑیں/ رپھنوی	کمبنڑیں	کمبنڑیں	کپیدل	لڑزگ/ درھگ	لڑزہ	کپکپاہٹ
leathern-bottle	بطری چرمی	کُپی	کُپی	کُپی	کُوپئی	کاشگ	کُپی/ سلی ڈنگ	کُپی
dog	سگ	کتو	کتا	کُتا	سپئے	کُچک	کُچک	کتا
book	کتاب	کتاب	کتاب	کتاب	کتاب	کتاب	کتاب	کتاب
calligraphy	کتاب/خوشنویسی	کتابت	لِکھائی	کتابت	کتابت	نوشتہ	کتابت	کتابت
booklet	کتابچہ	کتابڑو	کتابچہ/ کتابڑی	کتابڑی	کتابچہ	کسانیں کتاب	کتابچہ/کتابڑی	کتابچہ
library	کتابخانہ	کتب خانو	کتاب گھر	کتب خانہ	کُتب خانہ	کتاب جاہ	کتاب جاہ/ کتاب خانہ	کُتب خانہ
book seller	کتاب فروش	کتاب وکنڑندڑ	کُتب فروش	کتب فروش	کُتب فروش	کتاب بھاکنوک	کتاب بہاکروک	کُتب فروش
epitaph	کتیبہ روی قبر	کتبو	کتبہ	کتبہ	کتبہ	شکت	شکت	کتبہ
to avoid	اجتناب کردن از	کترائڑ	کاٹ چھانٹ	بچڑوا	زان لیری ساتل	پہنادی بیگ	تینے مُرتورِنگ/ پہنادی مننگ	کترانا
cutting out	قطع کردن	کاٹ کوٹ	ویترڑ ؤ وتڑنڑ	کانٹی چھانٹی	پری کول	نکرنکر	کاٹ کوٹ	کتر بیونت
cutting	قطعہ چیدہ	کتریل اگڑیوں	کتر	کترن	پری کول	ڈلگ	نکوک/ٹکر	کترن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to cut	بُریدن	کترڑ	کترڑ	کترنا	پریکول	ڈلگ	ٹک خلنگ	کترنا
to gnaw	قطع کردن	کُترڑ	کُترڑو	کُترنا	چچل	بُرگ	کُترکننگ	کُترنا
to cause to cut	قطع کراندان	کُترائڑ	کُترواوڑ	کُتروانڑا	پریکول	بُرائینگ	کُترکرِفنگ	کترواتا
wage for clipping	مزدِقطع کردن	کُترائڑی	کُتروائی	کُتروائی	دَپریکولومزدوری	بُرمزد	کُترکرفنگ نامزوری	کتروائی
slice	قاش	کُترا	کتلے	کتلے	تِلئ	کالک	کتِل	کتلے
how much	چقدر	کیترو	کِتی	کِنا	سومرہ	چنکس	ہنس	کِتنا
be spun	بافتن	کتجڑو	کتیجڑو	کتڑوا	وریشل	ریسگ	ترِنگ	کتنا
tale	قِصہ/داستان	کتھا/قصو	کہانڑیں	کتھا/قصہ	بیان	بیان	بیان/قِصہ	کتھا
bitch	سگِ مادہ	کُتی	کُتی	کُتی	سپئ	مِنڈی/منڈ	مِنڈی	کُتیا
dagger	خنجر	وڈوخنجر/کٹاری	کٹار	کٹار	چاڑہ	کاٹار	کتار/کاٹار	کٹار
dagger (small)	خنجرِکوچک	ننڈوخنجر/کٹاری	کٹاری	کٹاری	چاڑہ	کاٹارُک	کتارزی/کاٹارزی	کٹاری
cause to cut	بُریدن	وڈھائڑ	کپواوڑو	کٹانڑا	پریکول	بُرائینگ	ترِفنگ	کٹانا
harvest	فصل درو	لوبھ/لائی	کٹائی	کٹائی	پریکوَل/لَو	رون	اب	کٹائی
bigoted	بیمروت	کٹڑ	کٹڑ	کٹڑ	سخت	سک	گگ	کٹڑ
grind(one's teeth)	دندان قورچہ رفتن	ڈندگرڑا/ڈندچبھڑو	ڈندپیہوڑو	دندوجنڑوا	غاشونہ چیچل	دنتان ذرشگ	دنتان ٹسنگ	کِلکِلانا
be cut	بُریدہ شدن	وڈھجڑو	کپیجڑو	کٹڑوا	پریکیدل	کپ بُوگ	ترِینگنگ	کٹنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
pimp	دلال/جاکش	کُٹنڑو/کچِٹرو	ڈوس	دلاّ/کُٹنڑا	دوُس	دَلّہ/بھڑوا	بِیُو/بھڑوا/دَلّہ	کُٹنا
pimping	دلالی	کٹنڑپو	دلالی	دلالی	دَوُسی	دلاّگری	دَلّئی/بِیُوگری	کُٹناپا
pimp (female) / bawd	زنِ واسطہ	کٹنڑی	بھڑوی/دوسن	کُٹنڑی	دَلالہ	دلاّری	دَلہ(نیاڑی)	کُٹنی
cause to cut	موجب قطع کردن بدست دیگری	وڈھرائڑو / کاٹائڑو	کپواونڑ	کٹواوَنڑا	پریکول	بُڑائینگ	ترِوْفِنگ	کٹوانا
cause to beat	موجب زدن بدست دیگری	کُٹائڑو	کُٹواونڑ	کُٹوانڑا	ٹکول	کُائینگ/کٹائینگ	کٹیِفنگ	کُٹوانا
discount	کسر	کٹوتی / لاتھ	کنترا	چُھوٹ	مجرائی	کَشَگ	کاٹی	کٹوتی
metallic bowl	پیالہ فلزی	وَٹو/کٹورو	کٹورا	کٹورا	کٹورے	تاس	وٹو	کٹورا
small metallic bowl	پیالہ کوچک	وَٹی/کٹوری	کٹوری	کٹوری	کٹورے	تاسک	وٹی	کٹوری
puppet	عروسکِ خیمہ شب بازی	کاٹھ جی گڈی	کٹھ پتلی	کٹھ پتلی	دَلرگی گوڈئی	دَستک	پاٹ وٹِک	کٹھ پُتلی
railing	. نردہ	کٹہڑو	کٹہرا	کٹہرا	جنگلہ	واڑ	گیڑ	کٹہرا
a fruit	اسمِ میوہ	کویٹ	کٹھل	کٹھل	یوہ میوہ	کٹھل/میوگے	کھٹل/میوہ اَس	کٹھل
hard	مشکِل	کٹھن/اانو/مشکل	مشکل/اوکھا	اوکھا	گران	گراں	سخت/اکبین	کَٹھن
cottage	کلبہ	کنیا/بھونگی	جُھوپڑی/مَڑھی	جُھگھی	جُوگئی	ٹپو	کُڈی/بھونگو	کٹیا
impurity	کثافت	گھاٹانڑ/گندگی	میل کچیل	میل کُچیل	خیرن	بزی/پولنگی	پولنگی/اُردی	کثافت
plenty	کثرت/بیشی	گھنڑائی/افراط	بہوں/ڈھیر	بہت	ڈیروالئے	بازی	بازی	کثرت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
ample	کثیر/بیش	تمام گھنڑوں	بہوں سارا	چوکھا	ڈیر	باز	باز	کثیر
untidy	کثیف	میرو/گھاٹو/گندو	میلا کچیلا	میلا	گندہ	لیگار	خازگی	کثیف
curved	کج	ڈھڈو/ ڈنگو	ڈِنگ	ڈنگا	کوژ	چوٹ	چوٹ	کج
quibbler	کج بحث	تکرار کندڑ	بے جا بحث	جھگڑالو	اڑی مار	حَمر جیڑہ	ہڑب خلوک	کج بحث
quibble	کج بحثی	فضول تکرار	بے جا بحثی	تکرار	اڑی ماری	تکرار	ہڑب خلنگ	کج بحثی
perversity	کج روی	ڈنگی ھلت	ڈِنگی چال	ڈنگی چال	چپ تلہ	رَدراھی/رنگراپی	چوٹی	کج روی
camel-litter	کجاوہ	کجاوَ	کچاوہ.	کجاوہ	کجاوہ	رھت	کجاوہ	کجاوہ
soot box	دودہ دان	کجلوٹی	کجل دانی	کجلوٹی	رنج لونے	کجل دان	کجل دان	کج لوٹی
raw	خام	کچو	کچا	کچا	اُومہ	حامگ	خامہ	کچا
half-cooked	نیم پختہ	کچو پکو	کچا پکا	کچا پکا	اُوم پوُخ	نیم پاگ/نیم پاچ	نیم خامہ	کچا پکا
yam / esculent root	ریشۂ خوردنی	رتالو	کچالو	کچالو	کچالو	کچالو	کچالُو	کچالُو
grind one's teeth	دندان قورچہ کردن	ڈند کرٹڑو	ڈند کریچڑو	دَند کریچڑا	غاشونہ چیچل	نحچینگ	دندان ٹُسنگ	کِچکچانا
to trample	پایمال کردن	چِتھڑو/چِتڑو	پھینڑو	پھینڑوا	چیخڑی کول	چیتاڑک/لتاڑگ	شِیڑتیفِنگ	کُچلنا
a tree	اِسمِ یک درخت	کچنال	کچنال	کچنار	درختہ/ونہ	درچکے	کچنار(درخت)	کچنار
fried saltish cake	نوعی خوراک	کچوری	کچوری	کچوری	کچوری	دال ءِ چا ٹھیکیں ٹِکی	دال آن پُر اِنگا ٹِکی/کچوڑی	کچوری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
piercing thrust	رخنہ(در)/تیز	آ گرجوزور	پڈّ نز	چوبھنڑا	ٹومبل	گھت/ ٹمب دَ یگ	بَخہ/بُجونب تِتنِگ/غُت	کچوکا
a kind of a pickle	نوعِ اچار	کچومبر	برتھا	کچومر	اچار/چٹنی	آچارے/چٹنی/ہرام	چٹنی	کچومر
some	برخی(از)	کُجھ/تھورو	کُجھ	کُجھ	لَو	گردے/چیزے	مَچہ	کُچھ
some what	قدری	کُجھ کُجھ/ تھوروتھورو	کُجھ کُجھ	کُجھ کُجھ	لولو	کم وباز	مچہ باز/ گِرواناگِرواس	کچھ کچھ
some at least	حدّ اقل	کُجھ نہ کُجھ	کُجھ نہ کُجھ	کُجھ نا کُجھ	سہ نہ سہ	چی ئے	مچہ باز	کچھ نہ کچھ
lair	لانۂ شیر/درندہ	بیلاٹی	شینہ دی گور	کچھار	زمری زائے	مزار جاہ/کچار	شیرناکوڈ	کچھار
court of law	دادگاہ	کچہری/عدالت	کچہری	کچہری	کچَرئی	کچہری	کچہری	کچہری
tortoise	سنگ پُشت	کچھوں	کچھو	کچھو کُمّا	کشو	کاسلو/کپیس	سرکگ	کچھوا
raw	خام	کچی	کچّی	کچّی	اُومہ	حامگ	خامہ	کچّی
persistence	پافشاری	ضد/ھٹھ	ضد/ہٹھ	اَڑی	ضد	شزاری	ضد	کد
pickaxe	کُلنگ	ٹیکم/پاھوڑو	وہولا	کَسّی	کوڈال	کوڈال	کوڈال	کدال
pumpkin	کدو	کدو	کدّو	کدّو	کدُو	کوپچ	کدّو	کدّو
ill-will	کدورت	رنجش/رِکن	میل/رنجش	رِکو	خفگان	کینگ	کوٹی/گُرویس	کدورت
house	کدہ	گھر/مقام/جاء	گھر/جا	گھر	کور	گِس	اُرا/جاگہ	کدہ
where	کجا	کِتھے/کیڈانھں	کِڈے	کِدّھر	چیری	تانگو/کجانگو	ارانگ	کِدھر
lie	اُدروغ	کوڑ	کوڑ	جھوٹھ	دروغ	کوڑا	دروغ/کوڑ	کِذب

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
crisp	تر و خشک	سوک/خستو/بھو کنو	کرارا	کرارا	کرچیدو نکے	بڑوک/ ریدگ	بُرٹ/اکروک	کرارا
crispness	فرخوردگی	سختی	مُرکراں	کرارا پن	کرچیدل	بروکی	بُرٹی/اکرئی	کرارا پن
crispy	تر	کڑک/بُھرکنی	کراری/مُرکریں	کراری	کرچیدو نکے	بروک	بُرٹی/اکروک	کراری
miracle	کرامت	کرامت	کرامت	کرامت	کرامت	کرامات	کرامت	کرامت
groan	آہ	چِنگھ	چنگھاٹ	کراہ	آہ	نارگ	نژدہ	کراہ
aversion	کراہت	کراہت	کریہت	کریہت	• کرکہ	بیزاری/کریڑ	کواک/کرک	کراہت
to mourn	آہ کشیدن	چِنگھنڑ	چنگھنڑ	کراہنڑا	زگیروئے کول	نارگ	نژدِنگ	کراہنا
rent	کرایہ	کرایو/ بھاڑو	کرایہ/ بھاڑا	کرایہ/ بھاڑا	باڑہ/کرایہ	باڑا	کرایہ/ باڑہ	کرایہ
tenant	کرایہ نشین	مسواڑی	کرائے دار	کرائے دار	باڑہ دار/کرایہ دار	کریہ دار	کرایہ دار/ باڑہ دار	کرایہ دار
deed of rent/tenancy	کرایہ نامہ	مسواڑ نامو	کرایہ نامہ	کرائے نامہ	باڑہ نامہ	کریہ نامگ	کرایہ نامہ	کرایہ نامہ
affliction	کرب	ڈُکھ/غم/ رنج	درد/ ڈُکھ	بے چینی/ چِنتا	ناقلارئے	ترانگ/ ڈُکھ	تکوئی/ترانگاوء	کرب
shirt	پیراھن	کُوتو/ چولو	چولا	کُڑتا	کُرتا/قمیص	کُرتا	کُوتہ/کُوس	کُرتا
feat	شعبدہ	ھُنر/ چالاکی	کمال	کرتب	چم	ہُنر	چَم/ھُنر	کرتب
behaviour	حیلہ	بدلچھنو	کرتوت	کرتوت	خُوئی	بدیں کرد	کرتوت/خو	کرتُوت
bodice	بلوز	کڑتو	کُرتی	کُوتی	کُرتئ	کُوتی	کُرتہ	کُرتی
character	رفتار	ھلت/ چال	خصلت	کردار	کردار/سلوک	کردار	کردار/ کود	کردار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
chair	کرسی/صندلی	کُرسی	کرسی	کُرسی	چوکی/کرسئ	کُروسی/کُشی	کُروسی	کرسی
wonder	معجزہ	کرشمو	کرشمہ/کمال	کرشمہ	کرامات	کرامات	کرامات	کرشمہ
gritty	ریگ دار	کرکروارو	بُھربُھرا	کرکرا	شگلوڑے	پلیشت	غدریشتوک	کرکرا
grittiness	قرچ قرچ	کرکر	بُھربُھراہٹ	کرکراہٹ	شگلون	دنتان پلیشت	غدریشتہ	کرکراہٹ
vulture	کرگس	گجھ	گجھ	گدھ	باشہ	کرگز	کرگز/ڈونڈخور	کرگس
kindness	کرم	مہربانی/کرم	کرم/بخشش	کرم	کرم	مہروانی	مہر/کرم	کرم
cabbage	کلم	بندگوبی	بندگوبھی	بندگوبھی	بندگوبی	بندگوبی	بندگوبھی	کرم کلّا
worm	کرم	کینئان	کیڑا	کیڑا	چنچیے	کرم	پُو	کرم
moth-eaten	کرم خوردہ	جیتن جو کھادھل	کیڑیاں کھادا	کیڑے کھادا	چنجن	کرم وارتگ	پُوئی	کرم خوردہ
ray	پرتو	کروں	کروانواں	کرن	پلوشہ	شہم	چرخ	کرن
doing	کردن	کرڻُ	کرنڑ	کرنا	کول	کنگ	کننگ	کرنا
cause to make	کراندن	کرائڻُ	کرواونڑ	کروانڑا	پہ کول	کنائینگ	کرفنگ	کروانا
side	پہلو	پاسو	پاسا	پاسا	اَڑخ	پہنات	گنڈ/پہلو/پاناد	کروَٹ
ten million	دہ میلیون	کروڑ	کروڑ	کروڑ	کروڑ	کروڑ	کروڑ	کروڑ
pomp	کرّوفر	شانُ مانُ	شان مان	شان شوکت	شان شوکت	شان وفَرّ	شان مان	کروفر
globe	کُرہ	کرو	کُرہ	کُرہ	کُرَہ	گرد	گرد	کُرہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
groccery	بقالی	پرچون/کریانا	پرچون	کریانہ	پرچون	پَرچون	پرچون	کریانہ
to scratch	خاراندن	کھوٹڑوں	پھولنڑ	کھوتَرنا	ٹومبل	چونڈگ	شُرِنگ/شِنگ/ کونڈِنگ	کُریدنا
bitter gourd	کدوی فلیلیی تلخ	کریلو	کریلا	کریلا	کریلہ	کریلا	کریلا	کریلا
merciful	کریم	بخشیندڑ	سخی	کریم	کریم	مہروان	کریم	کریم
hard	سخت/سفت	ڈاڈو/سخت	اوکھا	سخت/اوکھا	کلک	سَکت	ڈَڈ/سخت	کڑا
harden	سخت یا سفت کردن	سخت کرنڑں	سخت کرنڑ	سخت کرنا	کلکول	سَکت کنگ	ڈَڈکننگ	کڑا کرنا
crack twang	صدای شکستگی	ٹوکاٹ	کڑاکا	کڑاکا	ٹک	ٹاک	ٹاک/ٹڑوکہ	کڑاکا
small cauldron	پاتیل کوچک	کنڑاھی	کڑاہی	کڑاہی	کڑاہی	کرچی	کڑچو	کڑاہی
burst (thunder)	رعد	کڑک	کڑکار	کڑک	گڑز	گرندَگ	ٹَکاء	کڑک
lay no more eggs	مُرغ خانگی کہ از تخم گزاشتن افتادہ است	کُڑک	کُڑک	کُڑک	کُڑکہ	کُڑک	کُڑک	کُڑک
to crackle	غدغد کردن/ مُرغ خانگی	کڑکڑکرنڑں	ڈندرکرنڑ	کڑکڑ کرنا	کڑکھارے	کڑاسگ	کڑاسکنگ	کڑکڑانا
to thunder	غُریدن	گجنڑں	کڑکنڑ	کڑکنڑا	گڑزیدل	شہمگ	غومبہ/ٹکا کننگ	کڑکنا
bitter	تلخ	کڑو/کھارو	کوڑا	کوڑا	ترِخ	تہل	خرین	کڑوا
bitterness	تلخی	کڑانڑں	کواند/کوڑ	کوڑتن	ترِخ والے	تہلی	خرینی	کڑواپن
bitterness	تلخی	کڑواڑں کڑانڑں	کوڑ	کوڑتن	ترِخ والے	تہلی	خرینی	کڑواہٹ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cause to be ebroidered	گُلدوزی کراندن	پرت پرائڑ	کڈھاونڑ	کڈھانڑا	خامک کول	زری گواپ کنگ	کشیدہ کرفنگ/ کاڑیفنگہ	کڑھانا
be vexed	رنجیدن	کُڑھنڑ	کُڑھنڑ	کڑھنا	غمجن کیدل	ڈھگ	کُڑنگ	کُڑھنا
wages of embroidery	مزدِ گُلدوزی	کڑھائی	کڈھوائی	کڈھوائی	خاملکاری مزدوری	زرگ مزد	شیدہ تا مزوری	[illegible]ھوان
curry	کاری (چاشنی تُندوتیز)	کڑھی	کڑھی	کڑھی	کڑھی	نارشتے	کڑھی	کڑھی
link (of chain)	تیزک آہنی	کڑی	کڑی	کڑی	کڑئ	گنڈ	کڑی	کڑی
strong	محکم	کڑو/سگھارو	تکڑا	تکڑا	تکڑہ	تکڑا	دَبنگ/تکڑہ/ٹٹ	کڑیل
power	توان/ نیرو	زور/سگھ	زور	زور	زور	گس	زور	گس
power	توان/ نیرو	زور/سگھ	زور	زور	طاقت/زور	ٹینٹائی	زوراکی/تکڑئی	گس بَل
helplessness	بیچارگی	بیکسی	بےوسائی	بےوسّی	ناپُرسی	ناکسی	بےوَسی	گس مپرسی
tight	تنگ	چکیل/کشیل	چھکیا ہویا	گسیا	کشوئے	چلتکیں	کوش تروک	کسا
slump	افت	موڑی/مندی	مندا	مندا	سوڑبازار	کم نیاد	مندی	کساد
peasant	کشاورز	هاری/ٹڑومی	کسان	کسان	بزگر	دھکانکار	بزغر	کِسان
get tightened	تنگ کراندن	چکائڑ	چھکاونڑ	کسانا	کشول	چکاسگ	کوش تِتِنگ	کِسانا
trade	صنعت	هُنر/ دھندھو	ہُنر/کسب	کِسب/ہنر	کِسب	کِسب	کِسب/ہُنر	کِسب
prostitute	فاحشہ	پیشہ وَر/ فاحشہ/ کنجری	کنجری	کنجری	ڈمہ/کنجرئی	قحبک	کِسبی/کنجری/ هَلاّفتہ	کِسبی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
musk	مُشک	مُشک/کتھوری	کستوری	کستوری	مُشک	مِسک	مِسک	کستوری
deficiency	کسر	کمی/گھٹنائی	کسر	کسر	کمے	کمی	کمی/کمبوتی	کسر
derogation	کاھش شان	عزت جی گھٹتائی	شان دے خلاف	شان دے خلاف	سپک گنڑ نہ	میار	میار	کسرِ شان
exercise	ورزش	ورزش/مشق	ورزش	کسرت	وَرزش	وَردش	ورزش	کسرت
athlete	ورزشی	ورزش کندڑ	ورزشی	کسرتی	ورزشی	وَردشی	ورزشی	کسرتی
pain	دَرد	پیڑا/سور جی سُوٹ	سُوٹ/تراٹ	پیڑ	لولو دَرد	درد	ترانگاوٗ	کسک
laziness	تنبلی	سُستی/آرس	سُستی	سُستی/آبلکس	سُستی	سُستی	جان ہڈی/سُستی	کسل
writhe and wriggle	بیقرار شدن	ٹپ کائڑ/لڈنڑ	لیٹنڑ یاں مارنڑ	سَوڑیاں پینڑا	پیچید نگ	شاپ کنگ	ریس کٹنگ	کسمسانا
tighten	بستن	تانڑنڑ/کشنڑ	چھکنڑ	کسنا	کشول	چلگ	چلنگ	کسنا
get tightened up	محکم کراندن	بہ کھاں چھکائڑوں	چھکاونڑ	کسوانڑا	پہ کشول	چکّائینگ	چلکیفنگ	کسوانا
touchstone	سنگِ آزمائش	کسوٹی/پرکھ/جاچ	کسوٹی/پرکھنڑ کی	کسوٹی	زرکانڑے	کیلو	جاچ/پَرکھنگ	کسوٹی
someone	کسی	کنھں	کُئی	کسے	دَچا	گسّے ءِ	کس	کِسی
whom	کہ را	کنھں (مانڑھو)/ کسے	کیکوں	کیہوں	چاتہ	کے ءَ	دیرءِ	کسے
bitter	بدمزہ	کسارو/بی مزو	بے چسا	کسیلا	بدخوند	بے تام	زِبر/بے چس	کسیلا
bitterness	بدمزگی	کس	بے چسائی	کسیلاپَن	بدخوند والی	بے تامی	زِبری/بے چسی	کسیلا پن
pulling	کش	چکھیندڑ	چھک	کچ	کشہ وَل	کش/چلگ	چلنگ/کش	کش

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
expansion	انبساط	ویکر/فراخی	کُھلن	فراخی	پراخی	پراھی	کُشادئی	کشادگی
expansive	صریح	کُلیل/موکرو	کُھلا	کُھلا	پراخ	پراہ	شاہیت/کُشادہ	کشادہ
open hearted	آ قامنش	وڈی دل وارو	کھلے دِل والا	کھلے دِل والا	لوئے زڑے	مزن دِل	اُست والا/اُستی	کشادہ دل
cultivation	کِشت	کھیتی	کھیتی	کھیتی	کِشت	کِشت	کِشت/دَسِنگ	کِشت
amalgum (gold silver etc.)	کشتہ	کُشتو	کُشتہ	کُشتہ	کُشتہ	کُشتہ	کُشتہ	کُشتہ
boat	کشتی/ناو/قایق	بیڑی	بیڑی	بیڑی	بیڑئی/کشتی	بوجی	بیڑی	کِشتی
wrestling	کُشتی	کُشتی/مَلھ	کُشتی	کُشتی/گھول	غیو	مَلّ	مَل	کُشتی
attraction	کشش	چھک/رغبت	چھِک/سِک	کِھچ	راشکنہ	نمک	چکی/سِک	کشش
revelation	کشف	کولنو/انکشاف	کشف	کشف	کشف	پدّر آئی	کشف	کشف
beggar's bowl	کشکول	کچکول	کچکول/ٹھوٹھا	کشکول/ٹھوٹھا	کچکول	کچکول	کچکول	کشکول
raisins	کشمش	کِشمش/ڈاکھ	دراکھ	سوگی	کِشمِش	کِشمش/میچ	کِشمِش/مویز	کِشمش
conflict	کشمکش	چھکتانڑں	چھک پٹ	کھچاتانڑی	گڑبڑ	کش وچیل	چکی تاڑی	کشمکش
country	کشور	دیس/ولایت	مُلک	مُلک/دیس	وطن	مُلک	مُلک/وَطن	کِشور
tension	رنجش	چھکتانڑں	ملال	کشیدگی	خفگان	ناتاھی	ناتھندی	کشیدگی
the Holy Ka'aba	کعبہ	کعبو	کعبہ شریف	کعبہ شریف	کعبہ شریفہ	کعبہ شریف	کعبہ شریف	کعبہ
foam	کف	جھاگ	جھگ	جھگ	زگ	گج	کف/گج	کف

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
palm	کف	ہتھ جی تری	تلی	تلی	ورغوئے	دستِ دِل	دِلدست	کف
colander	کفگیر	کپگیر	کف گیر	کڑچھا	کفگیر	ھنسگ	کفگیر	کف گیر
responsibility	کفالت	کفالت/ ذمہ داری	ذمہ داری	ذمہ واری	ذمہ واری	ذمہ زیرگ	ذمہ واری	کفالت
frugality	کفایت	بچت	بچت	کفایت	بچت	گمی	بچت	کفایت
infidelity	کُفر	بی دینی/کُفر	کُفر	کُفر	کُفر	کُفر	کُفر	کُفر
thanklessness	کُفران	ناشکری	ناشکری	ناشکری	ناشکری	ناشکری	ناشکری	کفران
shoe	کفش	جُتی/ پیزار	جُتی	لِتر/ چھتر	چپڑی	کوش/ پازوار	کوش/لِتر	کفش
shroud	کفن	کفن	کفن	کفن	کفن	کپن	کفن	کفن
to shroud	تکفین	کفنائڑ	کفناونڑ	کفنانڑا	کفنول	کپن کنگ	کفن کنگ	کفنانا
supporter	کفیل	کفیل	ضامن	ذمہ وار	ذمہ وار	پورا/ ذمہ وار	ذمہ وار	کفیل
cucumber	خیار چنبر	ونگی	کھکھڑی	کھکھڑی	چمبر خیال	ونگا	چمبر خیال	ککڑی
tomorrow / yesterday	فردا/ دیروز	کالھ	کل	کل	پرون/صبا	زی/ بانده	درو/ پگہ	کل
machine	آلت	پُرزہ/کل/ اوزار	پُرزہ	پُرزہ	پُرزہ	مشین	پُرزہ/کَل	کل
comfort	آرامش	آرام	ارام	ارام	آرام	آرام	آرام/سیبو	کل
whole	کُل/ تمام	کُل	سارے/کُل	کُل/ سارا	ٹول	کُل	کُل/ تیوہ/ مُچ	کُل
artist	ہنرمند	کلاکار	کلاکار	کلاکار/ فنکار	فنکار	ازنانگر/ ازگر	فنکار/ ہنرمند	کلاکار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
jaw	آرواره	جاڑی	ہڑاب	کلّا	زامہ	شاگور	ہڑب	کلّا
speech	کلام	گال/گفتگو	قول/شعر	کلام	کلام	گُپتار	کلام/ہیت	کلام
large	کلان	وڈو/بزرگ	وڈا	وَڈا	لوئے	مزن	بھلّا/بھلّن	کلاں
cap	کلاه	کُلاه	کُلّہ	کُلّہ	خولئی	ٹوپ	ٹوپ	کلاه
wrist	مُچ دست	کرائی	گِسنی	وِینی	مڑوَند	دست ءِ بند	خُوڑت بند	کلائی
to writhe	پیچیدن (بخود)	لُچھنڑوں/تڑپنڑوں	کِل بل کرنڑو	تڑفنڑا	خوزیدل	زُنزرگ	سِٹنگ تَمنگ	کلبلانا
to grieve	محزون بودن	رنج تھینڑو	کلپنڑو	کلپنڑا	دَرِدیدل	بیقرار بیگ/ پدرد بیگ	دَرِدِی مَنِنگ	کلپنا
cookie	کلوچہ	نان/کُلچو	کُلچا	کُلچا	کُلچہ	نانے	کُلچہ	کُلچا
nitre	بایَر	کلر	شور	کلر	شوره	کلّر	کلّر/شوره	کلر
clerk	مُنشی	کلارک	کلرک	کلرک	کلرک	منشی	کلرک/مُنشی	کلرک
clerical	مُنشی گری	کلارکی	کلرکی	کلرکی	کلرکی/بابوگری	منشیگی	کلرکی/منشی گری	کلرکی
spire	قبہ	کلس	کلغی	کلغی	کُنگره	کُنگره	کُنگره	کلس
cockcomb	تاج خروس	کلنگی	کلغی	کلغی	[illegible] زونڈے	تاج	تاج	کلغی
starch	جوش صورت	کلف	مایا/مایا	کلف	کلف/بت	موش	کلف/بت	کلف
distress	رنج	تکلیف/رنج	تکلیف	تکلیف/دُکھ	تکلیف	تکلیف پدری	تکلیف	کُلفت
reed	کلک	کانی	کلکانی	کانا	کزک	[illegible] کاشم/نل	[illegible] کاشم/کانی	کلک

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
joyful scream	صدای خوشی	رڑ/چرڑاٹ	کِلکاری	کِلکاری	دخوشحالی چغی	پھرات	دچِری چیہانٹ	کِلکاری
word	کلمہ/ واژہ	گفتو/گال/کلمو	کلمہ	کلمہ	کلمہ	گپ	کلمہ/گال	کلمہ
stigma/stain	داغ	ٹکو/کلنک/ داگ	دانگ	کلنگ	داغ	داگ/ پولنگ	داغ / ٹِک	کلنک
heron/crane	کلنگ	قاز	کُلنگ	کونج	قاز/کوتان	یک مُرگے	خانخُور	کلنگ
clod of earth	کلوخ	سرجوروڑو	ڈِلھ	ڈِلھ/وٹا	لوٹہ	پھوڑ	پوڑ	کلُوخ
nigella indica (its seed)	نوعی تخمِ ہندی	کلونجی	کلونجی	کلونجی	کلونجی	یک بجے	پسچہ/کلونجی	کلونجی
axe	تبر	کہاڑو	کہاڑا	کہاڑا	تبر	تپر	تفر	کُلہاڑا
axe (small)	تبرِ کوچک	کہاڑی	کہاڑی	کہاڑی	تبر	تپر	تفر	کُلہاڑی
small earthen cup	پیالہ سفالی کوچک	وَٹی/کِنگر	کوزہ	کُجّی	کنجئ	وَٹی	کلُو	کُلھیا
bud	غُنچہ	مکھڑی	کلی	کلی	غوٹئ	کرومگ	گوگڑو/مُچو چک	کلی
gurgle	غرغرہ	گرڑی	گلگولی	گرولی	پہ خلہ اُو بہ گرزول	گُل گُل	غلغلُو	کُلّی
liver	جگر	جگر/جیرو	زیرا	کالجا	ذِگر	جگر	جغر	کلیجا
liver	جگر	جیرانڈی	زیرہ	کالجی	اینہ	دِل لاپی	جغر	کلیجی
key	کلید	کُنجی/ چابی	کُنجی	کُنجی	کلی/کونجی	کلیت	کلیت/ چابی	کلید
church	کلیسا	گرجا/کلیسا	گرجا	گرجا	گرجا	گرجا	گرجا/کلیسا	کلیسا
frisk	جست وخیز	ناڈون	کلیل	کلیل	دانگے ترپکے	درک دور	ترذہ	کلیل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
method	قاعده	عام قاعدو/کُلیو	قاعده	قاعده	قاعده	ہمک بند	قاعده	کُلیہ
little	کم	گھٹ/تھورو	تھوڑا	گھٹ	لږ	کم	کم/مچہ	کم
unlucky	بدبخت	بدبخت/بدنصیب	بدبخت	بدبخت	کم بخت	بے بخت	بے بخت	کم بخت
ill-luck	بدبختی	بدبختی	بدبختی	بدبختی	کم بختی	بے بختی	بے بختی	کم بختی
cheap	ارزان	گھٹ خرچ کندڑ	تھوڑے خرچ دا	ستا	ارزان	کم خرچ	اَرزان	کم خرچ
mean	پست/ذیل/دون	گھٹ ذات	کمینہ	کم ذات/کمینہ	کم اصل	کم ذات	کم ذات/کم اصل	کم ذات
weak	ضعیف	گھٹ زوروارو/کمزور	کمزور	ماڑا	کمزورے	نزور	نزور	کمزور
mean	پست/دون	ٹرڑو	کم ظرف	تھوڑدِا	تنگ زڑے	سُبک	سُبک	کم ظرف
rare	کمیاب	اَنڑلبھ	گھٹ ملنڑ والا	انملا	کمیاب	نہ رسوک	کمیاب/کاخت	کمیاب
scarcity	کمیابی	قلت/اَنڑاتھ	گھٹ ملنڑ	تھوڑ/تھروں	کمیابی	کم رَس	کمیابی/کاختی	کمیابی
perfection	کمال	کامل/پورو	کمال	کمال	کمال	بُرزی	کمال	کمال
bow	کمان	کمان	کمانڑ	کمان	لینده	کمان	بل	کمان
command	حکم	حکم	حکم	حکم	حکم	حکم	حُکم	کمان
to earn	درآمد درشتن	کمائڑوں	کھٹنڑ	کمانڑا	گټل	کٹگ	کٹنگ	کمانا
bow spring	آرشہ ویلن	کمانی	کمانڑیں	کمانی	کمانۍ	کمانی	کمانی	کمانی
earning (member)	شاغل	ڈوکڑ کمائیندڑ	کماؤ	کماؤ	گټنی والا/گټندویہ	کٹوک	کٹوک	کماؤ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
earnings	درآمد	کمائی	کمائی	کمائی	گټه	کمائی	گٹ/کمائی	کمائی
blanket	پتو	کمبل	کمبل	کمبل	شړئی	کمبل	کمبل	کمبل
brocade	زربفت	کمخواب	کمخواب	کمخواب	کمخواب	کمخواب	کمخواب	کمخواب
waist	کمر	چیلهہ	چیل	لک	ملا	سرین	مُخ	کمر
waist band	کمربند	کمرپٹو	کمربند	کمربند	ملابند	کمرپٹا	مُخ بند	کمرپٹا
room	اطاق	کمرو	کمرہ	کوٹھا	خونہ/منڈؤ	بان	کوٹوء	کمرا
help	کُمک	مَدَد/کمک	مَدَد	مدد/حمایت	مرستہ	کمک	کُمک/مَدَت	کُمک
wither	پژمردہ شدن	مرجھائڑں/شکڑوں	شکنڑ	مرجھانڑا	پیژئے کیدل	گیمُرگ	گیمُرینگ	کُملانا
scaling ladder	کمند	پھندو/ جار	کمند	کمند	کمند	کمند	کمند	کمند
potter	کوزہ گر	کُنبھار	کُمبھار	گھمیار	کُمبار	کُمبار	کُمبار	کمہار
potter's wife	زنِ کوزہ گر	کُنبھارنڑں	کمبھاری	گھمیاری	کُمبارہ	کُمبار جنین	کُمبارنازیفہ	کُمہارن
paucity	کمی	کمی	تھوڑ	گھاٹ/گھاٹا	کے	کمی	کمی/مَچٹی	کمی
slaughter-house	مذبح	کوس گھر/ ذبح خانو	سِلّی خانہ	بُچڑ خانہ	دحیواناتو دَ حلالیدو زائی	کُش ءِ ہند/ کُش جا	کمبیلا/ کُش جا	کمیلہ
ambush	کمین	گھات	کمیں	گھات	پُٹ ناستے	سراپ	تاک	کمین
meanness	پستی	کمیڑوگی	کمینگی	کمینگی	کمیخوب	کم اصلی	کمیئی	کمینگی
mean	پست/رذیل/دون	کمیڑوں	کمینا	کمینا	کم اصل	کم اصل	کمینہ/کم اصل	کمینہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
ear	گوش	کن	کن	کن	غوژ	گوش	خف	کن
who	کہ	کنھں	کون	کونڑ	سوک	کئے	دیر	کِن
temple (of head)	شقیقہ	لونڈڑی	کھوناں	پڑپڑی	چپن غوژ/ٹیک	ھش	خش	کنپٹی
shore	کنار	کنارو/ پاسو	کنارا	کنارا	غاڑہ	کرّ	کر/رہ	کِنار
lap	آغوش	بھاکر/گچھ	جھولی	گچھ	غوزی/غیوہ	بگل	خُم/بغَل	کنار
shore	کنارہ	کندھی/کنارو	کنّی/ پاسا	کنڈھا	غاڑہ	کندی	کر/رئی	کنارہ
lace	توری	کناری	کناری	کناری	زئی	گوٹہ	کناری	کناری
allusion	کنایہ	اشارو	اشارہ	اشارا	اشارہ	اشارگ	اِشارہ	کنایہ
family	خانوادہ	گھرانڑوں/ کٹنب	ٹبّر	ٹبّر	ٹبر	برادری	ٹبر/کہول/ کٹومپ	کنبا
Adam's apple	حلقوم	نڑگھٹ/منڑکو	نرگھٹ	کنڈی	غرندی	نڑگُٹھ/نزوچ	غُلغلو/غُلغلو ناخوار	کنٹھ
beaded necklace	گردن بند	ھار	کنٹھا	کینٹھا	وڑی	سہتے	درمب	کنٹھا
neck rosary	طوق وگردن بند	مالھا	کنٹھی	کینٹھی	غاڑہ گئی	طوق	کنڈی	کنٹھی
corner	کنج	کنڈ/گوشو	چُنڈ	نُکر	کنج	کنج	کنج/کنڈ/چنڈ	کنج
green grocer	سبزی فروش/ ترہ بارفروش	باکری، بھاجی وکڑندڑ	ارائیں	سبزی فروش	سوزی فروش	سوزی بہاکنوک	سوزی بہاکردک	کنجڑا
sparrow	گنجشک	جھرکی/چڑی	چڑی	چڑی	مرغئی	جنجشک	گنگلشک	کُنجشک

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
miser	بخل	شُوم/بخیل	کنجوس	شوم	شُوم	کنجوسک	لغوز/مچوٹ	کنجوس
miserliness	بخیلی	شُومت/بخیلی	کنجوسی	شوم پنڑاں	شُومتوب	کنجوسکی	لغوزی/مچوٹی	کنجوسی
key	کلید	کُنجی/کلید	کُنجی	کُنجی	کِلی	کلیت	کلیت	کُنجی
whore	فاحشہ	وَیشیا	کنجری	کنجری	کنجرئ	کِسبی	کنجری/کِسبی	کنجنی
blunt	کُند	مُڈو	مَٹھا	کھوھنڈا	پُس	کُنٹ	کُنٹ	کُند
pure gold	طلای ناب	نج سون/کندن	اصلی سونا	کُندن	خالص زر	سُہر	خالص خیسُن	کندن
stock (of gun)	قنداق	اکریل/کوٹیل	کُندہ	پَٹ	کُنداغ	کُنداخ	کُنداخ	کُندہ
lout	آدم بے ترتیب	اَنڑگھڑیل کاٹھی	بےتمیز	بیوقوف/جھلاَ	بےتمیز	نتراشتگ	بےاَدَب	کُندۂ ناتراش
shoulder	شانہ/دوش	کُلھو/کندھ	مونڈھا	موڈھا	اوژہ	کوپگ	کوپہ	کندھا
pool	استخر	کڈ/کُنب	کنڈ	کنڈ	کائی/ڈوغل	جہلگ	کُنب	کنڈ
hook	حلقہ آہنی زنجیر	کنڈو	کنڈا	کنڈا	کونڈہ	شپ بند	کڑہ	کُنڈا
coil	دائرہ	کن جو والو/دائرو	کنڈل	کنڈل	کڑئ	پیچ	کڑی	کُنڈل
coil	حلقہ کوچک	کڑی/گول لیکو	کنڈلی	کنڈلی	کشنی کڑی	کڑی	کڑی	کُنڈلی
door-chain	حلقہ آہنی زنجیر	کڑو/کُنڈی	کُنڈی	کُنڈی	کونڈہ/زنجیر	کڑی	کڑی	کُنڈی
pagan temple	کنشت	آتش کدو	کِنشت	آتش کدہ	دغیر مسلم دعبادت زائی	کِنشت	کِنشت/آتشکدہ	کنشت
gravel	سنگریزہ	ککرو	ککرہ	روڑا	ٹیکلے	زَوار	سِک	کنکر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
grit	سنگریزۂ کوچک	ککری/ پتھری	ٹھکری	کینکری	باجری	ڈلک	ژل	کنکری
kite	بادبادک	لغڑ	گڈی	گڈی/ پتنگ	گوڈئی/ کاغذباد	کانگڑو	گڈی	کنکوا
pauper	مُفلس/فقیر	بھینگیو/کنگال/ مُفلس	کنگلا	کنگال	تنگ دست/ کنگال	تنگ دست	لنگو/ نیزگار/ بھینگ	کنگال
kengaroo	کانگورو	کنگرو	کنگرو	کینگرو	کنگرو	کنگرو	کنگرو	کنگرو
panapet	کنگُرہ	کنگرو	کِنگر	کِنگرہ	مورچل	کنگرہ	کنگرہ	کنگُرہ
bracelet	بازوبَند	کنگنڑوں	کنگنڑ	کنگنڑ	بنگڑی	سہتے	کنگڑ	کنگن
parapet	مجر	کنگر/کنگرو	کلغی	کلغی	کنگرہ	ٹلت	کنگرہ	کنگورا
comb	شانہ	وڈی پھڑیں/کنگھو	کنگھا	کنگھا	زمنز	شگت	شگُو	کنگھا
comb	شانہ	پھڑیں/ کنگھی	کنگھی	کنگھی	ژمنزہ	شگت	اِرَس/سَرَند	کنگھی
bachelor	مجرّد	کنوارو	کنوارا	کوارا	سَرِہ	رُنگ/لُنڈ	چڑہ	کنوارا
maidenhood	دوشیزگی	کنوارپڑوں	کنوارپڑاں	کوارپڑاں	پیغلتوب	رُنگی/لُنڈی	مَسِڑی	کنواراپن
maiden	باکرہ	کنواری	کنواری	کواری	پیغلہ	کنی/جنین چک	تولوکامَسِڑ	کنواری
well	چاہ	کھوہہ	کھوہ	کھوہ	ساہ	کوہ/ چات	کوہ/ دُون	کنواں
border	کنارہ	کنی/کنارو	کنی	کنی	زئی	کرّ/سِھسر	کرّ/رَئی	کَنی
maiden	دوشیزہ	کنواری/ دوشیزہ/کنیا	دھی	دھی/ الھڑ	اِنجلئی	جنیں چک	مَسِڑکو	کنّیا
slave girl	کنیز	بانھی/گولی	بانھی	باندی	وینزہ	مولِد	چوکری	کنیز

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to	بہ/بسوی/پیش	کھے	کوں	نُوں	تہ	ءَ	ءِ	کو
crow	کلاغ	کاں ءُ/کانگ	کاں	کاں	کارغہ/کاگہ	کلاگ	خاخو/کاغ	کوا
door	درب	دروازو/دَر	طاق	بُوہا	دروازہ	دَر/دروازگ	دروازہ	کواڑ
particulars	مشخصات	کیفیتون/کوائف	حال حوال	حالات	حالات	حوال	حال حوال	کوائف
hump	قوز	کُب/گُگ	کُب	کُب	بُغ	کُب	کُب	کوبڑ
short	کوتاہ	جامڑو/ننڈھو	مُکدی	نِکا	لنڈئی/مندرے	مَندر	مَندَر/پدِکو	کوتاہ
shortness	کوتاہی	کوتاہی/کمی	کمی	کمی/گھاٹ	کمئی	کمی	کمبوتی	کوتاہی
police chief	رئیس شہربانی	کوٹوال	کتوال	کوتوال	کوٹوال	کوٹوال	کوٹوال	کوتوال
town police headquarters	ادارۂ شہربانی	کوٹوالی	کٹھوالی	کوتوالی	کوٹوالی	کوٹوالی	کوٹوالی	کوتوالی
fort	قلعہ	کوٹ/قلعو/گڑھ	کوٹ	قلعہ/گڑھ	کلا	کوٹ	کوٹ/میری	کوٹ
fortress	قلعۂ کوچک	ننڈھو قلعو/گڑھی/کوٹلو	کوٹلا	گڑھی	کوشنئی کلا	کوٹ (کسانیں)	میرُ ڑی/کوٹڑی	کوٹلا
pound	کوبیدن	کُٹڑوں	کُٹڑو	کُٹڑوا	کوٹل	کُٹگ	کُٹِنگ	کوٹنا
uper story	بالاخانہ	کوٹھی/کوٹھو	کوٹھا	کوٹھا	کوٹہ	بالاخانہ	کوٹھی	کوٹھا
cabin	اطاق کوچک/اتاقک	کوٹھڑی	کوٹھڑی	کوٹھڑی	کوٹئی	کوٹیک	کوٹھڑی	کوٹھڑی
bungalow	خانۂ بزرگ	کوٹھی	کوٹھی	کوٹھی	کوٹئی	کوٹی	کوٹھی	کوٹھی
march	کوچاندن	لاڈا ڑوں	لڈا	کوچ	کوچ	اَڑ	لڈ/کوچ/اَمپ	کوچ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
decamp	کوچ کردن	روانو تھیئڑں	ٹُر پوونڑ/لڈ بجنڑ	کوچ کرنا	کوچ کول	لڈّگ	اَمپنگ/لَڈِنگ	کوچ کرنا
small	کوچک	ننڈو/چوٹو	نِکا	نِکا	کشنئ	کسان	چُنکا	کوچک
coach-driver	ارابہ ران	کوچوان	کوچوان	کوچوان	کوچوان	کوچپان	کوچوان	کوچوان
lane	کوچہ	گلی/گھٹی/پاڑو	کوچہ	گلی/محلّہ	کوسہ	دَمک	کوچہ	کوچہ
leap and jump	جَستن/جہیدن/ جست وخیز	ٹپکو ٹپکو/کڈ ٹپ	نچ ٹپ	نَچ ٹپ	دانگہ ترپہ	سِٹ دور	سِٹ دورک/ اَل شوتم	کود پھاند
baby	کودک	ننڈو چھوکرو/با	بال/بچہ	بال/نیانڑا	کودک/وڑوکے	کودک	کودک/خِندی	کودک
to bound	جَستن	کڈنڑں/ٹپنڑں	ٹپنڑ	کدنڑا	دانگل	سٹگ	سِٹنگ/دِرِکنگ	کودنا
blind	کور	اندھو/نابین	اندھا	انھا	ڑوند	کور	کور	کور
unbleached	سادہ	کورو	کورا	کورا	سادہ	ہورک	سادہ/گرِی	کورا
salutation	سلام	سلام	سلام	سلام	سلام	سلام	سلام	کورنش
whip	شلاق	ڈرو/کوڑو	کوڑا/ڈرّا	کوڑا	غمچنہ	چابک	کروڑہ/چابک	کوڑا
dirt	زبالہ	کچرو/بُھر/گند	گند/بُہار	کوڑا	انبار	گندبلا	ڈُپ	کوڑا
litter	آشغال	گندو کچرو	گندمند	ککھ کوڑا	انبار	گند کچرا/حاک دبوچ	گندبلا/پولنگی	کوڑا کرکٹ
leprosy	جذام	کوڑھ	کوڑھ	کوڑھ	خورازہ	کوڑھ/گرّ	گرّ	کوڑھ
thick-skulled	احمق	موگو/گند ذھن	کم عقل	کم عقل/یملا	کم عقل	بے مگو/بے رژن	کم عقل/گھیرو	کوڑھ مغز

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
leprous	جذامی	کوڑھیو	کوڑھا	کوڑھا	خوراڑی	کوڑھی/گرز ءِ نادراہی	گرزی	کوڑھی
cowrie	بیست	کوڈی	کوڈی	کوڈی	کنجکہ	کشک/کُچک	کُچک	کوڑی
pitcher	کوزهٔ	کوزو	کوزه	ڈونگا/قلفی	کوزه	کونزگ	کونزه	کوزه
distance of three miles	واحد فاصلہ/ برابر با ۳ مایل	کوہہ	کوہ	کوہ	کروہ	دراجی	کوس	کوس
curse	نفرین کردن	پٹنڑوں	بددعا کرن	مندا بولنڑا	نعلت کول	پِنگ	پِنِگ	کوسنا
effort	کوشش/تلاش	کوشش	کوشش	جتن	کوشش	کوشش/کوشست	کوشش	کوشش
vexation	رنجش	ڈکھیائی/رنج	تکلیف	دُکھ	تکلیف	پدردی	رَنج	کوفت
mince ball	کوفتہ	کوفتو	کوفتہ	کوفتہ	کوفتہ	کوپتہ	کوفتہ	کوفتہ
cry	جیغ	کوک	کوک	کوک	کوکہ	کوک	کوک	کوک
to shriek	جیغ زدن	کوکنڑوں	کوکنڑ	کوکنڑا	کوکے وھل	کوکارکنگ	کوک کننگ	کوکنا
womb	رحم	کُک/پیٹ	کُکھ	کُکھ	زیلانز (رحم)	لاف/شکم	بیرینہ	کوکھ
barren woman	زن عقیم نازا	ملوزال	کُکھاں سڑی	کُکھ سڑی	وَچہ	سَٹٹ	سٹٹ	کوکھ جلی
haunch	کمر	ڈُو/ڈاک/چیلھ	چُتڑ	جُولڑا/چُوکنڑا	مُلا	مَگون	مُخ	کولہا
oil-press	روغن کشی	گھانڑوں	گھانڑیں	کولھو	گانڑئی	تیل کش	کولھو	کولھو
soft	نرم/نرم	نرم/ملائم/کومل	کومل	کولڑا	پستہ	نرم	خُلکن	کومل
universe	کون ومکان	دُنیا/جھان	جہان دُنیا	دُنیا جہان	دُنیا	دُنیا جہان	دُنیا جہاں	کون ومکاں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
who	کہ	کیر/کو	کہڑا	کیہڑا	سوک	کئے	دیر	کون
corner	گوشہ	گنڈ/ پاسو	چُنڈ	گُٹھ	گُنج	گنڈ	گُنج/گنڈ/چُنڈ	کونا
some corner	گوشہ وکنار	گنڈ کڑ چھ	چُنڈ کھنڈ	نکر	گُٹ	گنڈ وکانیل	گنڈ مُنڈ/کلوُتک	کونا کھدرا
shoot	جوانہ	گئونچ	پُونبل	گونبلو	ترکہ	گُرنچہ	تج	کونپل
thunderbolt	برق خیرہ کنندہ	کنوٹ/ وج جو چمکو	لِشکارا	لِشکارا	بریشنا	شہم	شملاخ	کوندا
to flash	درخشیدن	چمکنڑں	لِشکنڑ	لِشکنوا	برشیدل	برمشگ	شملاخ تِتِنگ	کوندنا
earthern trough	تغار	کونڈو/ باٹڑو	پاتری/ پتروٹا	کونڈا	کاسہ	کونڈا	پاتری	کونڈا
mountain	کوہ	جبل	پہاڑ/روہ	پہاڑ	غَر	کوہ	مَش	کوہ
huge	کوہ پیکر	جیڈو	پہاڑ جُثہ	کڑیل	دَغرہ هُمرہ	کوہ پیکر	غُوپ/اُوخرا/ زَنڈ/دَبنگ	کوہ پیکر
mountainous	کوہستان	کوهستان/ جابلوسلسلو	پہاڑ	پہاڑ	غرنی	کوہ	مَش/مَشی	کوہستان
hump (of camel)	کوھان	تھوھوا/ اٹھ جوٹھُھو	گونبھٹ	گُٹ	بوک	کوہان/کوہانڈ	کوہان	کوہان
coal	زغال	کوئلو	کولا	کولڑا	سکارہ	اِشکر	کولا/ زنگال	کوئلہ
somebody	کسی	کُجھ/ کی/ کیر	کئی	کوئی	سوک	گستے	گس	کوئی
cuckoo	کوکو	کوئل	کوئل	کوئل	کویل	کوئیل/ مُرگ	کوئیل	کوئیل
mean	یعنی	تہ/ یا	جو	کہ/ جو	چہ	کہ	کہ	کہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
The Milky Way	کہکشاں	کیرِدھارا/کتی	کہکشاں	کہکشاں	اسمان لارہ	کہکش/کلکشاں	آسمان نادنز/کہکشاں	کہکشاں
palanquin-bearer	محمل بردار	ڈولی وارو	کہار	کہار	ڈولی وان	ڈولی کش	ڈول گش	کہار
where	کجا	کِڈانھں/کتھے	کِتھاں/کیڈے	کتھے	چیری	کجا	اَرانگ	کہاں
story	قِصہ/داستان	کہانڑیں/قصو	قِصہ کہانڑیں	کہانڑیں	قیصئ	قِصہ	قِصہ	کہانی
saying	مَثَل	چوڑیں/پہاکو	اکھانڑ	اکھانڑ	متل	بتل	متل	کہاوت
fog	مِہ	کوھیڑو	کوہیڑ/دُھند	دُھند	ثپ	مُج	گوتلو/گوگر	کہر
mist	مِہ	کوھیڑیل/دُھندھ	کُہرا	دُھند	ثپ	مُج دھنز	گوتلوئی/گوگری	کُہرا
wailing	عزاداری	[illegible]	دھاڑپٹ	واویلا	ژڑااوچغی	گوکار	واتوز/پُوھاڑ	کہرام
hilly	کوہسار	کوھسار/جابلوھند	پہاڑ	پہاڑ	غرنئ	کوہ	مَش/مَشی	کُہسار
be called	توسطِ دیگری گفتن	چوائڑوں	اکھاونڑ	اکھوانڑا	ویل ذیل پہ خلہ	نام کِپگ	پارِفنگ	کہلانا
cause to say	توسطِ دیگری گفتن	چوائڑ	اَکھواونڑں	اکھواونڑا	ویل ذیل پہ خلہ	گشائینگ	پاریفنگ	کہلوانا
old	کہنہ	پرانڑوں/آگانو	پرانڑاں	پرانڑا	زوڑ	کہن	مُتکُن	کہن
aged	سال خوردہ	پوڑ ہو/بُڈھڑو	بڈھا	بُڈّھا	دَزڑے زمانے	پیر	پیرنگا/مُستکوئی	کہن سال
to say	گفتن	[illegible]	آکھنڑ	آکھنڑا	ویل	گشگ	پاننگ	کہنا
old	کہنہ	پُرانڑوں/جھونو	پرانڑاں	پرانڑا	زوڑ	کہنگ	مُتکنا/جُونا	کُہنہ
somewhere	جائی	کتھے/کھں ھند	کتھائیں	کدھرے	چیری	دِگہ جاگہے	جاگس	کہیں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
account	دفترِ حساب	کھاتو	کھاتا	کھاتا	کھاتہ	لیکہ دَپتر	کھاتہ	کھاتا
cot	تختِ خواب	کھٹ	کھٹ	منجی	کَٹ	کَٹ	کَٹ	کھاٹ
manure	کود	بھانڑں	کھاد	کھاد	سَرہ/اَنبار	کَد/سات	کھد	کھاد
saltish	نمکین	کھارو	کھارا	کھارا	مالگین	سور	سور/بِی	کھارا
saltish	نمکین	کھاری	کھاری	کھاری	مالگین	سور	سور/بِی	کھاری
skin	پوست	کھل/چم	کھل	کھل	سرمن	سِل/پوست	سِل	کھال
eat	خوردن	کھائڑں/کھادھو	کھانڑاں	کھانڑا	خوڑل	وَرَگ	کُنِگ	کھانا
sugar	شکر/قند	کھنڈ/شکر	کھنڈ	کھنڈ	بُرہ/چینی	شکل/بُورہ	بُورہ/شکر	کھانڈ
to cough	سرفہ کردن	کھنگھنڑں	کھنگھنڑ	کھنگنڑا	ٹوخل	کُلَگ	جھلنِگ/کُخِنگ	کھانسنا
cough	سرفہ	کھنگھ	کھنگھ	کھنگ	ٹوخے	کُلَگ	جھلہ/کُخہ/کُلہ	کھانسی
glutton	پُرخور	پیٹو	کھاؤ	کھاؤ	خیٹور	وَروک	پھڈخلوک	کھاؤ
ditch	خندق	کاھی/کڈ	کھڈ	کھڈ	کندہ/کھائی	کھڈ/کنبک	کھڈ	کھائی
sale	فروش	کھپت/کھاپو	خرچ	کھپت	خَرس	بَتی/بہائی	سودا	کھپت
brawl	تق تق	جھگڑو/انڑ بنڑت	کھڑ پڑ	کھٹ پَٹ	ناچاقی	نادشی	کھٹ پٹ	کھٹ پَٹ
sour	تُرش	کھٹو	کھٹا	کھٹا	ترِیو	تُرشپ/ترپش	سور	کھٹا
sourness	تُرشی	کھٹانڑں	کھٹاج	کھٹاس	ترِیوالے	تُرشی/ترپشی	سوری	کھٹاس

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sauce	عوضت	کٹانڑو/انبیلی	کھٹائی	کھٹیائی	تریو	آچار/ترپشک	سوری	کھٹائی
pain	درد	گنڑتی/گارانڑو	درد	درد/ٹیس	دڑد	رنج/درد	خلش/رنج/دَرد	کھٹک
fear	تَرس	اندیشو/کڑکو	ڈر	دھڑکو	ویرہ	تُرس	خُلیس/بھیم	کھٹکا
to knock	درزدن	کھڑکائڑوں	کھڑکاونڑ	کھڑکانڑا	ٹکول	ٹکینگ/ٹُگگ	ٹکیفنگ	کھٹکانا
to rample	ناگواربودن	ڈکھیولگنڑوں	پُڈنڑ	کُھبنڑا	بَدلگیدَنہ	دڑگگ	- بَدلِگِنگ	کھٹکنا
to knock	درزدن	کھڑکائڑوں	کھڑکاونڑ	کھڑکانڑا	ٹکول	ٹکینگ	ٹکیفنگ	کھٹکھٹانا
bug	ساس	مُنگھنڑوں	کھٹل	بُتڑی	کھٹل	کھٹل/منگُرو	کھٹل/منگُرو	کھٹل
small bed	تخت خواب کوچک	کھٹولو/پینگھ	کھٹڑی	پینگھا	زانگو	گوانزگ	زانگو	کھٹولا
small bed	تخت خواب کوچک	کھٹولی/کھٹلی	کھٹولی	کھٹولی	زانگو	جُلوَنت/گوانزگ	زانگو/جُلوَنت	کھٹولی
sour	تُرش	کھٹی/تُرش	کھٹی	کھٹی	تروہ	ترشپ/ترپش	سور	کھٹی
to scratch	خاریدن	کنھنڑو	کھتنڑو	کُھرکنڑا	گرہ ول	کچینگ	خوارِیفنگ	کھجلانا
itch	خارش	خارش/کھ	خرسی	کُھرک	خارشت	کچگ	خوارِشت	کھجلاہٹ
itch	خارش	خارش/کھ	خرسی	کُھرک	خارشت	کچگ	خوارِشت	کھجلی
date	خُرما	کھجور/کھجی	کھجی	کھجور	خُرما/کجورہ	خرماگ/ناہ	اِلار	کھجور
closely (packed)	متراکم	ڈنیل/بھرپور	مَنڈمُنڈتے	نکونک	ترسرہ ڈک	دَپ دامکُر/ دپ ماں دپ	خنتیکاپُہ	کھچاکھچ
ull	کشش	چھک	چھک	کھچ	راکشنہ	کَشِش	چھک/کوش	کھچاؤ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
mixture	دم پخت	کھچڑیں	کھچڑی	کھچڑی	کچڑے	بٹ و ماش	بت	کھچڑی
be drawn	کشیدہ شدن	چھکجڑوں	چھکنڑو	کھچڑا	راکشیدل	یک کریوگ	چھکنگ/اُدل بلنگ	کھچنا
cause to pull	کشاندن	چھکائڑوں	چھکوانڑ	کھچوانڑا	راکشول	گشائینگ	چھکیفنگ/ گوش ترِفنگ	کھچوانا
cause to dig	کنداندن	کھوٹائڑوں	کھدانا	کھدانڑا	کِندل	گنڈ جنگ	خُتفِنگ	کھدانا
digging	حفاری	کھوٹائی	کُھدائی	کُھدائی	کِندل	جنگ/ گل جنگ	خُتنگ	کھدائی
home spun cotton cloth	پارچہ ضخیم	کھادھی	کھدر	کھدر	کھدر	کدر	کھدر	کھدر
uneven	ناہموار	کھرو/کھدرو	کُھردرا	کھردرا	گرگنہ	زِبر	گری	کھدرا
be carved	کندہ شدن	کوٹجڑوں	کھٹجڑو	پٹڑوا	کِندیدل	کھوترگ	خُتینگنگ	کھدنا
get engraved	کندن	کھوٹائڑوں	؟	کھدوانڑا	کِندول	کھوترائینگ	خُتیفنگ	کھدوانا
remuneration for digging	اُجرتِ کندن	کھوٹائی	کھٹائی	کھدوائی	کِندول مزدوری	کاھی کنگ ءِ مزدری	خُتنگ نا مزوری	کھدوائی
gorge	گودال	کھڈ/کھڈو	کھڈ	کھڈ	شلہ	کنڈ	گھٹ/کنڈ	کھڈ
pit	حفرہ	کھڈو	کھڈا	کھڈا	کھڈے	کڈ	کھڈ	کھڈا
hoof	سُم	کُر	کُھر	کُھر	ڤنگڑے	سُرنب	سُرمپ	کُھر
pure	خالص/ ناب	کھرو/ خالص	کُھرا	کھرا	کرہ	صفا	صفا	کھرا
hoe	بیلچہ وجین	کھرپو/ رنبو	رمبا	رمبا	رمبے	رنبی	رمی	کُھرپا
weeding knife	بیلچہ کوچک وجین	کھرپی/ رنبی	رمی	رمی	رب	رنبی	رمی	کُھرپی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
scrapings	تہ دیگ	گرڑ/گرچنو	گھروڑی	کھروچنڑ	کوئیٹئی	کرّونک	کگرونک	کھرچن
scraping	خراشیدن	کرڑوں/وڑوں	گھروڑنڑ	کھروچنڑا	سپنول/گروَل	کرّگ	کرِنگ	کھرچنا
rugged	خشن	ناہموار/ھینئر جیھے/ کھردرو	کھورا	کھردرا	جڑہ	زِبر	گری/زِبر	کھردرا
ruggedness	ناہمواری	ھیٹھ متھاھین	کھور	کھردراپن	جوتوب	زِبری	زِبری/گرگیری	کھردراپن
manger	آخور	وَتھانڑ	کُھرلی	کُھرلی	اَخور	آکُر	آخُر	کُھرلی
scab	زخم پوستی	پٹ پھرڑی جی کڑی	کھرنڈ	کھرینڈ	دٹپ خور	کرنڈی	ڈَڈورِی	کھرنڈ
pure	خالص/ ناب	نج/کھری	کھری	کھری	صفا/کرہ	صفا	صفا	کَھری
hoof	سُم	کُوی/چیریل کُر	کُھری	کُھری	شُگرئی	سُرنب	سُرمپ	کُھری
chalk	گچ	چاک جی مٹی	چاک	چاک	سپنہ خاورہ	چانک	چاک	کھریا
curry comb	قشو	کرکرو	خرخرا	کھرکھرا	دَ آس ژمزہ	آسنی شکت	خرخرہ	کھریرا
standing	ایستادہ	کھڑو/اُبھو	کھڑا	کھلوتا	وَلاڑ	اوشتگ	جک/سلینگ	کھڑا
standing crop	محصول رسیدہ	بیٹھل پوکھہ	کھلوتی فصل	کھلوتی پیلی	تیار فصل	تیاریں پَسل	تیارا فصل	کھڑا کھیت
sandals	کفش چوبی	چاکھڑی	کھڑاواں	کھڑاواں	کڑاوے	پادپوش/ پازوار	پاٹ کوش	کھڑاؤں
to knock	در زدن	کھڑکائڑیں	کھڑکاونڑ	کھڑکانڑا	ٹکوَل	ٹُرینگ	ٹکیفنگ	کھڑکانا
to rap	دق الباب کردن /در زدن	کھڑکولرڑوں	کھڑکاونڑ	کھڑکانڑا	گڑزول	ٹہلینگ	نک ٹکیفنگ	کھڑکھڑانا
rattle	تق تق	کھڑلو	کھڑکا	کھڑکھڑ	گڑبے	برمش توار	کھڑپہ	کھڑکھڑاہٹ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
window	دریچہ	دری/گڑکی	دری/طاقی	باری	کڑکئی	دری	کھڑکی/دَرِیچہ	کھڑکی
whisper	نجویٰ	سُس پُھس	گُھس پُھس	گُھس پُھس	پُس پُس	حبر حلوت	پُھس پُھس	گُھس پُھس
whisper	نجویٰ	سُس پُھس	گُھس پُھس	گُھسر پُھسر	رورو خبرے	حلوت	پُھس پُھسہ	گُھسر پُھسّر
to slide	منتقل کردن	کھسکائڑوں	کھِسکاونڑ	کھسکانڑا	سکہ ول	کِنزینگ	کِینکسیفِنگ/ لَغُوشتیفِنگ	کھسکانا
abashed	خجل	پھکو/شرمندو	شرمسار	کچّا/روندل	کچہ کیدل	حجالت	خجل	کھسیانا
smile in humiliation	خندۂ شرمساری	پھکائیءَ جی کھل	پھکی کِھل	پھکا ہاسا	دہ شرم خندل	حجالتی ءِکندگ	خجالتی نامخنگ	کھسیانی ہنسی
open	ظاہر/عیاں	کھلیل	کُھلا	کُھلاّ	پرانیستے	پاچ	یلہ	کُھلا
player	بازیکن	کھیڈاری	کِھڈار	کھڈاری	لوبغاڑے	لیبی	گوازی گر	کھلاڑی
to feed	خوراندن	کھلائڑوں	کھواونڑ	کھوانڑا	خوڑوَل	ورائینگ	کُنِفنگ	کِھلانا
commotion	غوغا	بھج ڈُک/کھلبلی	رولا	کھلبلی	شوروشر	کوکارجَگا	واتوڑ	کھلبلی
to giggle	قاہ قاہ خندیدن	زور سان کھلنڑوں/ ٹہکنڑوں	ٹہکارنڑ	ہسنڑوا	دَ سپکتیا خندا	ٹہہ ٹہہ بازکندگ/ ٹہک جنگ	کِرو کِرونگ	کِھلکھلانا
openly	فاش/علنی	کھلیو کھلایو	کُھلم کھلاّ	کُھلم کُھلاّ	پہ سرگند/شکارہ	ریملاس	زومَلاس	کُھلم کُھلاّ
to bloom	شگوفہ کردن	گُلنڑ	ترڑنڑ	کِھڑنا	غوڑیدل	سَرپگ	جرِنگ/بالِنگ	کِھلنا
to open	بازشدن	گُلنڑ	کُھلنڑ	کُھلنڑا	پرانیستے کیدل	پاچ بُوگ	مَلِنگِنگ	کُھلنا
playful	خوشگذران	کیڈ کلاڑ میں مشغول	کِھڈار	کھلوڈر	خوشے لوبغاڑے	لیبی	خوش طب	کھلنڈرا
cause to open	بازکرانیدن	کھلائڑ/کھولرائڑوں	کھلواونڑ	کُھلوانڑا	پرانستل	پاچ کنائینگ	ملِفنگ	کُھلوانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
toy	بازیچہ/اسباب بازی	راندیکو/کھیڈ نو	کھڈاونڑاں	کھڈوانڑا	لوبتکہ/ دلوبوشئے	ڈتک/لیبوک	ٹبتک	کھلونا
rick	انبارغلہ	کرو/ بھانڈو/ بار	ڈھیری	بوہل	راسہ	جوھان	زاغ	کھلیان
post	ستون	تھنبھ/تھنبھو	تھمبا	تھم	ستن	ٹبہ	تمبہ	کھم
pillar	ستون	تھنبھو	تھمبا	کھمبا	ستن	تمبوء/پلپا	تمبہ	کھمبا
ruins	مخروب	ڈھل جاء/بھڑو	بھڑ	کھنڈر	کنڈوالے	کپی	کپی	کھنڈر
jingle	صدای جرنگ جرنگ	چھنڑکو/کھڑکو	چھنک	چھنڑک	کڑنگ	توار	ٹرنگ	کھنک
to expectorate	صدای سرفہ درآوردن	کنگھار کرنڑ	کھنگورا مارنڑ	کھنگھورا مارنا	غاڑہ تازہ کول	شاکارگ	ٹٹ بلکھریفنگ/ کھکرنگ	کھنکارنا
to jingle	جرنگ جرنگ	وجنڑ/چھنڑکنڑ	کھنگارنڑ	چھنکنڑا	کڑنگیدل	ٹلینگگ	ٹرنگنگ	کھنکنا
to rinse	شستن	آ گھارنڑں	انگھالنڑ	ہنگالنڑا	پہ لوشے اُوبہ گرزول	چنڈگ	جڑانلنگ	کھنگالنا
overburnt brick	آجر سوختہ	کنگھر	کھنگر	کھنگر	سوزولے خشت	بازپکو ہیں سِل	کھنگر	کھنگر
shoulder	شانہ/ دوش	کھو	مونڈھا	موڈھا	وژہ	کوپگ	کوپہ	کھوا
cocoanut	نارگیل	کھوپرو	کھوپرا	ٹھوٹھی	کوپرہ	کوپڑا/ نالگین	کھوپرہ/جوز	کھوپرا
skull	کاسہ سر	کوپری/کھوپری	کھوپری	کھوپڑی	کپرئ/ ٹکرئ	کھڈولگ	کھڈول/ ٹدول	کھوپڑی
alloy	آمیزش	کھوٹ	کھوٹ	کھوٹ	کوٹ	کوٹ	کٹ/کوٹ	کھوٹ
alloyed	ناسرہ	کھوٹو/کوڑو	کھوٹا	کھوٹا	کوٹہ	کوٹ	کٹ	کھوٹا
footprint	جستجو	نشان/گولھا	کھوج/ پیرا	کھوج	درک	شوھاز	رند	کھوج

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to trace	پی گیری کردن	پیروکنڑ/کھڈنڑں	پیراچاونڑاں	کھوج کڈھنڑا	درک لگول	پٹگ	پٹنگ	کھوج لگانا
to dig	کندن	کھوٹڑں/کُنڈنڑ	کھنڑو	پٹنڑا	کِندل	پٹگ/ختگ	ختنگ	کھودنا
having little or no beard	کوسج	کھوسہ	کھودا	کھودا	کھوسہ	بے بروت	گلر	کھوسا
very old	پیر	اَبھرو/تمام پوڑھو	بڈّھا	بڈّھا	بوڈا	جُت	جھرونٹ	کُھوسٹ
to entaugle	گیرانداختن	انکائی چھڈنڑں	کھوہنڑو	اُلجھنڑو	پہ غازہ کی لویدل	پھاسگ	اَڑینگِنگ	کھوسنا
stall	دکانچہ	کھوکھو	کھوکھا	کھوکھا	کوکہ	کھوکھا	کھوکھا	کھوکھا
hollow	تو خالی	کھوکھلو/خالی/پورو	پولا/ڈھلاّ	کھوکھلا	ڈَڈ	کھوگ/حالیگ	پولو	کھوکھلا
boil	جوش	اوبارو	اُبال	اُبال	جوش	لہڑ	لار	کھولن
to boil	جوشیدن	اُبرنڑں	اُبلنڑو	اُبلنڑا	ایشیدَل	لہڑورگ	لارکنگ	کَھولنا
to lose	گم کردن	وجائڑں/گم کرنڑں	ونجاونڑ	گوانڑا	وُرکوَل	گارکنگ	گوہنگ/ گواچی کنِنگ	کھونا
corner	گوشہ	کُنڈ/گوشو/پاسو	پاسا	نُکر/کُھونجا	کُنج	کنڈ	کُھنڈ	کھُونٹ
peg	میخ	کِلو	کِلاّ	کِلاّ	مڑوَے	گل میخ	گُل میخ	کھونٹا
peg	میخ	کِلی	کِلی/میخ	کِلی	مڑوَے	میہہ	میخ	کھونٹی
rower	کرجی ران	ناکئو/وانجھی	مُہانڑاں/ملاح	مانجھی/مہانڑاں	مانڑگے	مہانڑا/ناحدا	مانجھی	کھویا
condensed milk	شیرِ غلیظ	ماوَ/ربڑی	کھویا	کھویا	کھویا	کھویا/برفی	کھویا/کھڑ	کھویا
turn	بار	بار/کھیپ	بار	کھیپ	بار	بار	باریم	کھیپ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
crop	مزرعہ	بنی/ پوکھ	رڑھ/ زمین	پیلی	پٹے/ کھیتئے	کھیتی/ ڈگار	کھیتی	کھیت
farm	مزرعہ	کھیتی/ پوکھ	رڑھ/ فصل	پیلی	پٹے/ کھیتئے	کھیتی/ کشاد	کھیتی	کھیتی
farming	کشاورزی	بنی بارو	رڑھ واہی	واہی بیجی	کشت/ کرل ببل	کِشت و کِشار	کِشت وکشار	کھیتی باڑی
rice pudding	شِیر برنج	کھیرڑیں	کھیرنی	کھیر	کھیر	شِیر برنج	شِیر برنج	کھیر
cucumber	خیار	ونگو/ کھیرو	کھیرا	کھیرا	بادرنگ	بادرِنگ	بادرِنگ	کھیرا
udder	پستان حیوان	کیری	کھیری	کھیری	غُلانز	مائیگ/ ماہگ	مایہ	کھیری
twilled bedcover	ملافہ	کھیس/ کھتھو	دوہر/ کھیس	کھیس	کھیس	کیس	کھیس	کھیس
game	بازی	کھیل/ تماشو	کھیڈ	کھیڈ	لوبہ	لیب	گوازی	کھیل
sports	بازی گری	راندروند	کھیڈ کُھوڈ	کھیڈ کُد	لوبے ٹوپونہ	لیب گوازی	گوازی	کھیل کود
to play	بازی کردن	کھیڈنڑں	کھیڈنڑ	کھیڈنڑا	لوبے کول	لیب کنگ	گوازی کننگ	کھیلنا
row	پاروزدن/ راندن کرجی، قایق	ھاکارنڑں/ سارنڑں	بیڑی تراونڑ	کھینا	بیڑئی چلول	بُوجی ھلآئینگ	بیڑی چلیفنگ	کھینا
struggle	کشمکش	چھکتانڑں	چھکنڑ گھیلنڑ	کِھچ دھرو	کشمکش	کَش وچیل	چکّی تاڑی	کھینچا تانی
to pull	کشیدن	چھکنڑں	چھکنڑ	کھچنڑا	راکشول	چلگ	چھکنگ	کھینچنا
land mutation record	دفتر مالیات	کھیوٹ	کھیوٹ	کھیوٹ	کھیوٹ	کھیوٹ	کھیوٹ	کھیوٹ
many	چندین	کھین/ کیترائی/ کیئی	کئی	کئی	سو	باز	کئی	کئی
of	از مال (حرف اضافہ)	جی	دی	دی	دَ، دِ	ءِ	تا	کی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
of	...مال (حرف اضافہ)	جا	دے	دے	دَ، دِ	ءِ	تا	کے
how many	چندتا	کیترا/گھنڑاں	کِتنے	کِتنے	سو/چومرہ	چنکس	ہنس	کے
what	چہ	چھا	کیا	کیہ	سہ	چے	اَنت	کیا
flower-bed	بسترگل	پوک جو بارو	کیاری	کیاری	چڑی/کیاریٔ	چڑی	چڑی	کیاری
kettle	کتر	کِٹلی	کیتلی	کیتلی	چاجوش	چادان	چادان	کیتلی
mud	گل ولای	گپ/گارو/گیڑھ	چکڑ	چکّڑ	خٹے	گپ/لچ مین	کِچڑ/ریڑ	کیچڑ
earthworm	کرم خاکی	سانپو	سانپا	گنڈویا/گڈویا	سورچینجے	کرمءِ	مکالہ	کیچوا
unripe mango	انبہ نارس	انبڑی	امبلی	امبی	وامہ آم	خامیں امب/امبڑی	خامہ امب	کیری
worm	کرم	کینئوں/کِیڑو	کیڑا	کیڑا	چینجے	کِرم	پُو	کیڑا
ant	مورچہ	ماکوڑی/جُوںءَ	پیلی/کوِیلی	کیڑی	میوءِ	مور	مورِینک	کیڑی
how	چگونہ	کہڑو	کِہجاں	کیہوجیا	سنگہ	چون	اَمر	کیسا
saffron	زعفران	کیسر/زعفران	کیسر	کیسر	زعفران	زعفران	زعفران	کیسر
saffron-coloured	زعفرانی	کیسری/زعفرانی	کیسری	کیسری	زعفرانی	زعفرانی	زعفرانی	کیسری
ecstasy	کیف	مزو/سواد/خُمار	سرور	سواد	وجد/جوش	چس/مزہ	چس/مزہ	کیف
pocket	جیب	کھیسو/جیب	کِھیسہ	کھیسا	جیب	کیسگ	جیب	کِیسہ
how	چگونہ	کہڑی	کہجی	کیہوجہی	سنگہ	چونین	امری	کیسی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
state	حالت	کیفیت/ حالت	حالت	حالت	کیفیت	حال	حالت	کیفیت
acacia	نوعی درخلتِ خاردار	بُبر	کِکر	کِکّر	کیکر	کِکر/ چش	کِکر/ ببُر	کیکر
crab	خرچنگ	سیانتو/کیکڑو	کیکڑا	کیکڑا	چنگاش	چنگاشک/کیکڑا	چنگاشک	کیکڑا
nail	میخ	کِلی/ کِل	میخ	کِل/میخ	میخ	میخ	میخ	کیل
banana	موز	کیلو	کیلا	کیلا	کیلہ	موز	کیلا	کیلا
chemistry	شیمی	کیمیا/اکسیر	کیمیا	کیمیا	کیمیا	سُہر جوڑ	کیمیا	کیمیا
chemically	شیمیاوی	کیمیاوئی	کیمیائی	کیمیائی	کیمیاوی	وت جوڑیں	کیمیائی	کیمیاوی
slough(of snake)	پوستِ مار	نانگ جی کَل	کُنج	کُنج	دَمارورگ	مارءِ پوست	دُوشہ ناسِل	کینچلی
malice	بدخواہی	کینو/ویر	بغض	رِکر	کست	کست	کست	کینہ
a kind of fragrant plant	نوعی نہال خوشبو	کیوڑی جوعرق	کیوڑا	کیوڑا	کیوڑہ	درچکے	کیوڑا	کیوڑا
why	چرا	چھو/ چھالاءِ	کیوں	کیوں	ولے	پرچہ	اَنتئے	کیوں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pregnant cattle	حیوان آبستن	پیٹ واری/ڈھکی/ گھبڑن	گھبڑ	گھبڑ	برالبہ	آپُس	بلیف	گابھن
foam	کف	جھگ/اُگجی	گاج/گجکار	گجّ لشک	زگ	گج	گج/کف	گاج
carrot	زردک	گجر	گاجر	گاجر	گازرہ/زردکہ	گزرک	گجر	گاجر
mud	گِل	گاروگپ	گارا	گارا	خٹہ	گارا	لیخ/گِل	گارا
to bury	دفن کردن	ٹھوکنڑں/پورنڑں	پُورنڑ	گڈنڑا	خخول	مِک کنگ	کڈکننگ/ پورنگ	گاڑنا
thick	غلیظ	تُھلہو/گھاٹو	گھاٹا/موٹا	گاڑھا	ٹینگ	بزّ	گاڑہ/پینگن	گاڑھا
thick	غلیظ	گھاٹی/تُھلہی	گھاٹی	گاڑھی	ٹینگہ	بزّ	گاڑہ/پینگن	گاڑھی
cart	گاری	گاڈی	گاڈی	گڈی	گاڈئی	گاڈی	گاڈی	گاڑی
carter	گاری ران	گاڈی ہلائیندڑ	گاڈی واہنڑ	گاڈی	گاڈے چلوونکے	گاڈیبان	گاڈی بان	گاڑیبان
pitcher	ظرف آب	گھڑو	گھاگھر	گاگر	منگے	آسی کُنب	گگی	گاگر
cheek	رُخسار	گل/گالھہ	گلھ	گلھ	بارخو	گفا/بوتھ/اُگلن	کلک	گال
flake	چُلہ	پُونی/پچیل پکھ جو پڑو	گولا	گالا	بسری/حرسوزی	اسپیت	گروک/ پچخڑی	گالا
brawl	دشنام	گارگند	گالھ مندا	گاہل مندا	شلنزل	بدرد	بدرد	گالم گلوچ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
abuse	فحش	گار	مَندا	گاہل	شکنزا	زا	بِکریک	گالی
step	گام	قدم/گام	قدم	قدم	گام	گام	گام	گام
song	نغمہ	گانو	گاونڑ	گاوَنڑ/گیت	سندرہ	صوت	شعیر	گانا
knot	گرہ	گنڈھ/ جوڑ	گنڈھ	گنڈھ	غوٹہ	گنڈھ/گگ	بِگرِنگ	گانٹھ
tie	وصل کردن	گنڈھنڑوں	گنڈھنڑ	گنڈھنڑوا	گنڈل	جوَڑگ	گنڈنگ	گانٹھنا
cow	مادہ گاو/گاوِ مادہ	گئون/ ڈھگی	گاں	گاں	غوا	گوک	ڈگی	گاؤ
customer	مشتری	گراہک	خلیدار	گاہک	بِگراک/گاک	بِگراک	بِگراک	گاہک
rarely	گاہی	کڈھں/گاھی	کڈاہیں	کدی	کلہ	برے	وَختس	گاہے
occasionally	گاہ گاہی	کڈہن کڈہن	کہیں کہیں ویلے/ کڈاہیں کڈاہیں	کدے کدے/ کدی کدائیں	کلہ کلہ	برے برے	وَخت وَختس	گاہے گاہے
singer (male)	آوازخوان	گائڑوں/گویو	گویا/گاونڑ والا	گویا/گلوکار	سندرغاڑے	شعرگشوک	شعیرخلوک	گائک
singer (female)	آوازہ خوان	گائڑیں/گانو	مراسنڑ	گان والی/گلوکارہ	سندرغاڑی	ڈومنی	شعیرخلوک	گائن
village	دہکدہ	گوٹھ/ وستی	وَستی	پنڈ	کلے	کلگ	خلق/ڈیہہ	گاؤں
cow	گاو مادہ	گنھن/گاں ع	گانئہ	گاں	غوا	گوک	ڈگی	گائے
fire-worshipper	آتش پرست	گبر/آتش پرست	آتش پرست	آتش پرست/ اگ پوجن والا	گبر	گبر	گبر	گبر
youth	جوان	گبھرو/لاسڑیات	گبھرو	گبھرو	زوان	نوک وَرنا	گونڈل/ وَرنا	گبھرو
dung-beetle	سوسک سرگین خور	گونھ ریزھو جیت	گھوں ریڑھا	پینڈا	چیچوڑی	ڈانڈو	گوگڑا	گبریلا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
chat	گپ	گالھ/ ڈاڑ	گپ	گپ	گپ	گپ	گپ	گپ
chit-chat	گپ	ڈاڑ ڈش	گپ شپ	گپ شپ	گپ شپ	گپ رپ	گپ وتران	گپ شپ
quiet	خاموش	خاموش	گُم سُم	گُم سُم	چُپہ خلہ	چُپ گُرُوپ/ بےترک توار	غُبِ چُپ	گُپ چُپ
state	حالت	گت/ حالت	گت/ حالت	گت/ حالت	حال	حال	حال/گت	گت
cardboard	مقوا	گتو	گتا	گتا	گتہ	گتا	گتہ	گتا
blunt wooden sword	چماق	ڈنڈو/ پٹی راند کھیڈنریں جی کاٹھی	گتکا	گتکا	پسہ/تورہ	لٹ	گنٹ آپاٹی زغم/لکی	گتکا
contend (physically)	زدوخورد	گنڈھ گنڈھان	آڑ ووٹ	گُتھم گُتھا	امبڑ چمبڑ	چنبڑوگ/ زنچک پہ زنچک	چمبڑینگ	گُتھم گُتھا
contend	زدوخورد	جُھبڑوں	رلے گنڈھنڑ	بھڑنڑا	یوبل پورے نښتل	ھوربوگ	چمبڑینگلنگ	گُتھنا
tangle	پیچیدگی/عقدہ	گنڈھ/مونجھارو	گنڈھ/ ول	گُتھی	ورانہ غوٹہ	گرھن	وَل/کور گرنگ	گُتھی
knee joint	قوزک	گرائی وار وسندھ	گِٹا	گِٹا	دگوڈہ بند	بَند	گوڈہ بند	گٹا
bundle	بستہ	لڈ/ گٹھو	گنڈھڑ	گٹھڑ	غوٹہ	بَھری	بھری	گٹھا
knot	گِرہ	گنڈھ	گنڈھ	گِٹھ	غوٹہ	گنڈھ/گرنچ	گِرِنگ	گٹھ
bag	بقچہ	گنڈڑی/ بُجکو	گنڈھڑی	گنڈھڑی	بُغچہ	گنڈھ/گنٹڑی	بُغچڑ/اوتھ	گٹھڑی
stone (of fruit)	تُخم میوہ	ٻج/کھوکھڑی	گٹک	گٹک	ھڈوکے/منڈکی	گڈگ	گڈہ	گُٹھلی
gout	نقرس	وائی سور	گنٹھیا	گنٹھیا	دبند وورد	جان بندانی درد	بنداتا خلش	گٹھیا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
knotty	گرہ خوردہ	گنڈھین وارو	گنڈھ دار	گنڈھلا	غوٹی غوٹی	مُہر	گِرنگی	گٹھیلا
reel	قرقرہ	چرخی/ٹوٹو	گیٹی	گیٹی	گرڑی/لوے	ٹوٹا	گِٹی/اٹنک	گِٹی
gong	صدای ناقوس	پرہ پھٹی/ دَس	گھنٹہ	گجر	گڑنجئے	گھڑیال	گڑنگہ	گجر
flower-bracelet	دستبندِ گل	گجرو	ھار	گجرا	دَ گُلا نووشی	پُلانی ھار	ھار	گجرا
mortor	گچ	ھِک قسم جو مسالو	گچ	گچ/مسالا	گچ	لیپوءِ مصالحہ	لچ/گچ	گچ
crowded	ازدحام	میڑ/گھچ مچ	گَج مچ	گَج مچ	ٹولنہ	مُچی	ژامب وژیمب/ مُچی	گَج پچ
bunch	خوشہ	جُھگو/مُچو	گچھا	گچھا	گیڈی/ سانگہ	ھوشگ	خوشہ/شول	گُچھا
small hole	سوراخِ کوچک	مُچی	گچھی	گچھی	سورئی	تِلنگ/ ہوش	گِد/پلاّ	گچھی
begger	گدا	گدا/پنو/فقیر	فقیر	فقیر/ مانگت	فقیر	پِنڈوک	پِنڈوک/بخیر	گدا
beggar	گدا	فقیر	فقیر	منگتا/فقیر	ملنگ/فقیر	پھنڈوک/سوالی	پِنڈوک	گداگر
begging	گدائی	گدائی/ پن	فقیری/ پِنَنڑ	گداگری/فقیری	فقیری	پنڈ وھور	پنڈنگ/بخیری	گداگری
mattres	رختخوابِ نرم	گادیلو/آھُون	گدّا	گدّا	نیالئی	بھوپ/چیرگیج	بوپ	گدّا
soft	نرم	نرمی	گولا	گولا	پوست	نرم	خُلکَن	گداز
half ripe	میوہ نیم رَس	ادھ رِدھو	اَدھ پکا	گدرریا	نیم پوخ	نیم پاگ	نیم خامہ	گدّر
stattered gown	پلاس	گودڑی	گدڑی	گودڑی	گدڑئی	جُبہ	گڈر	گدڑی
to tickle	غلغلک دادن	کتکوئی کرنو	کتکلیاں کڈھنڑ	کتکتا نڑا	تخنول	کُتلو دَیئگ	غُتلو تِتِنگ	گدگدانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
titillation	غلغلک	کتکوئی جواثر	سُرکار/کُتکالی	کُتکتاری	تخیدل	گُتلو	غُتلو	گدگداہٹ
muddy	کثیف	گدلو/میرو	میلا	میلا	خو	لُرد	لُود	گدلا
vulture	لاشخور	گجھ	گِجھ	گِرج	پڑُو	گِج	ڈُونڈخور/کرگز	گدھ
donkey	اُلاغِ نر/خرنر	گڈھُ	گڈاں	کھوتا	خر	خر .	لاغ	گدھا
she ass	اُلاغ مادہ/خر مادہ	گڈھ/خر	گڈی	کھوتی	خرہ	مادیان	ہیش .	گدھی
throne	مسند	تخت	گدی	گدی	گدئ	تخت	تخت	گدی
nape of the neck	قفا	کندھ/کیاڑی	گُھتی	گُھتی	سٹ	چِک	پُغ	گدی
mattress	تشک	گادیلو/پتھرانڑیں	گدا	گدا	نیالی	بھوپ	بوپ	گدیلا
doll (male)	عروسک/بادبادک	گڈو	گڈا	گڈا	لوبت	ڈُتک	ڈتک/ڈُبتگ	گڈا
shepherd	چوپان	دھراڑ/دھنار	بکروال/آجڑی	آجڑی	شپون/شپانہ	شُپانک	شُوان	گڈریا
jumbled	درہم برہم	گڈوچڑ/ ہیٹھ متھے	رلیاملیا	رلیاملیا	گڈوڈ	اَوارسوار/ھورتور	لوڑگھوڑ/ اَوارسوار	گڈمڈ
kite	بادبادک/عروسک	لغڑ	گڈی	گڈی	کاغذباد	گڈی/کانگڑو	گڈی	گڈی
if	اگر/گر	جیکڈہں	جے	جے	کہ	اگاں	اَگہ	گر
formula	قاعدہ	اصول/قاعدو/گر	گُر	گُر	گُر	ھنر	وَڑ	گُر
pulley	قرقرہ	گراڑی	گراری	گراری	گرارئ	گراڑی	گراری	گراری
respectable	گرامی	وڈوبُزرگ	بُزرگ	عزت دار	عزت دار	شرفدار	شرفمند	گرامی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
costly	گران	مہانگو	بارا/مہانگا	مہنگا	گران	گراں	ٹمبین	گراں
costly	گران بھا	مُہانگو/قیمتی	بہوں قیمتی	وَڈمُلاّ / انملاّ	گران	سک سودا	ٹمبین بہا	گراں بہا
venerable	محترم	عالی مرتبی وارو	بہوں قدر والا	وَڈقدرا	عزت مند	گراں مُحذب	قدرمند	گرانقدر
valuable	گرانمایہ	مُلہائتو	بہوں قیمتی	قیمتی/انملاّ	قیمتی	گراں نہر	قیمتی	گرانمایہ
drop	انداختن	کیرائڑں	سَٹڑ/ڈہاونڑ	سُٹنا	غُرزَوَل	دورد یگ	ڈیرکتِنگ لھبتِنگ	گرانا
huge	ھیکل دار	موٹوتازو	موٹا تازہ	موٹا تازہ/ پلیاہویا	غَٹ	مزن جان	مزہ ڈِیل	گرانڈیل
dearness	گرانی	مہانگائی	مَہانگ	منگھائی	گرانی	گرانی	ٹمبینی	گرانی
cat	گربہ	بلّی	بلّی	بلّی	پشیٔ	پشی	پشی	گُربہ
thunder	رعد	گاج	کڑکاٹ/کجگار	کڑک	تنا	گرند	ھُورہ	گرج
thunder	صدای تندابر/غریدنِ ابر	گجڑں	گجنڑ	گجڑوا	گڑزیدل	گرندگ	غُرومبِنگ	گرجنا
dust	گرد	دھوڑ	دُھڈّھڑ	دھوڑ	دُوڑہ/گرد	دھنز	دھنز/گرُز/دھوڑ	گرد
dusty	گردوغبار	مٹی ءِدھوڑی	مِٹی دُھڈِھڑ	مٹی گھٹا	دُوڑےخاورے	دھنزومُج	دھنز و مُج	گردوغبار
roundabout	گرداگرد	چوطرف/ وٹجھو	چھیر	چفیرے/دوالے	شاوخوا	گرد	چارمائنڈ/ گِرودا گِرود	گِرد
dust	گرد	دھوڑ/مٹی	دُھدِھڑ	دُھوڑ	دُوڑے	دھنز	گَروز/دھنز	گردا
whirlpool	گرداب	ٹَن	گھمرگھیری/گھانز	گھمن گھیری	گڑداوٴ	چھراب	گِرداب	گرداب
conjugation	صرف افعال	پھرندڑ	بھوں وچ/چکر وچ	گردان	گرزیدڈ نکے	گِردوان	گردان -	گردان

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to consider	قبول کردن	تسلیم کرنڑں	مَنّڑ/مجھنڑ	منّڑا	گردانول	لیگگ	قبول کننگ	گردانا
rotation	گردش	چکر/ پھیرو	بھنوالی/ پھیر	چکر	چکر	چکر	چکر/ پھیری/ گرِدِش	گردش
neck	گردن	گندھ/ گچی	گچی	دھونڑ	غاڑہ	گردن	لیغ	گردن
Sikh temple	معبدِ سیکھا	گردوارو	گردوارہ	گردوارہ	گردوارہ	گردوارہ	گردوارہ	گردوارہ
sky	گردون	آسمان	اسمان	اسمان	اَسمان	آزمان	آسمان	گردوں
kidney	قلوہ	گڑدو	گُردہ	گُردہ	بڈوکئے	بِک/ گُلگ	بِک	گُردہ
mace	گُرز	گرز	گُرز	گُرز	گُرز	گُرز	گُروز/ غُروز	گُرز
hungry	گُرسنہ	بکھیو	بُکھا	بُھکھا	وژی	لنگڑ	گُشنہ/ لنگڑ	گُرسنہ
grasp	قبضہ	پکڑ/ وَٹھ/ جَھل	وٹھ/ پکّڑ	پکڑ	نِوَل	گرپت	گِرفت/ سوگوء	گرفت
held	دستگیر	پکڑیل/ جَھلیل	وٹھیّا	گرفتار	گرفتار/ نیوَل	گرپتار	گِرفتار/ بندی	گرفتار
arrest	دستگیری/ بند/ حبس	وَٹھ/ پکڑ/ گرفتاری	وٹھ/ پکڑ	گرفتاری	نیوَل	گِرپتاری	گرفتاری	گرفتاری
wolf	گُرگ	بگھڑ/ ناہر	نَہر	بھیڑیا	لیوَہ	گرک	خَرما	گرگ
naughty	شریر	شریر	کُرانٹ	کھرانٹ	چالاک	گرانٹ	کُرانٹ/ شِیتر	گُرگا
chameleon	حرباء	سانڈو	کوڑکرڑا	سانڈھا	کربوڑے	چیچل	چچی/ کُلیڑ	گِرگٹ
hot	گرم	کوسو/ تتل	تتا	تتا	تود	گرم	بائسن	گرم
cordiality	اِخلاص	اُتساھ/ اُکیر	بہوں جوش ہووݨ واں	گرمجوشی	جوش	گرمجوشی	گرمجوشی	گرمجوشی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
hot-tempered	تُندخُو	تُندخُوئی	تیزمزاج	تتے سبھادا	تُندخُویہ	گرم طب	چِٹک سر	گرم مزاج
summer	تابستان	اونہارو	ہُنالا	گرمی دی رُت	دوبی/اوڑے	گرماگ	باسُنی/آہَڑ	گرما
to warm up	گرم کردن	کاوڑجنڑ	تپاونڑ	تپانڑا	تودَول	گرم کنگ	باسِفنگ	گرمانا
heat	حرارت	کوسانڑ/اونھارو	گرمی	گرمی	گرمی	گرمی	باسُنی	گرمی
to fall	اُفتادن	کِرنڑں	ڈھنڑ	ڈِگنڑا	گزاریدل	کَپگ	تھمِنگ	گِرنا
mortgage	گِروگیر	گروی	گِروی	گھنڑے	گِروی	رھن	گِرو	گِرْو
guide	مُرشد	اُستاد/گُرو	گُرو	گُرو	اُگرو	گُرو	گُرو/مُرشِد	گُرو
group	گروہ	ٹولو	ٹولی	ٹولا	ٹولے	مُچّی	ٹولی	گروہ
mortgaged	گرو	گروی	گاہنڑیں	گھنڑے	گِروی	رھن	گِروی	گروی
attachment	گرویدگی	رغبت/لاڑو	چاہت	عاشقی	مایل توب	عاشقی	رغبت/ٹُکِری	گرویدگی
attached	گرویدہ	پسندکندڑ/مائل	عاشِق	عاشق	مایل	عاشِق	ٹُکُر/عاشِق	گرویدہ
knot	گرہ	گَنڈھ	گَنڈھ	گَنڈھ	غُوٹہ	گُٹ	گِرِنگ	گِرہ
pickpocket	جیب بُر	کھِسوکپندڑ	گنڈھ کپ	گنڈھ کپ/ جیب کترا	گنڈکپ	گنڈکپ	گنڈکپ	گرہ کٹ
house wife	کدبانو	گھرِوزال	گرھستن	گھرو	میرمن	لوگ بی بی	اُراگودی	گرھستن
eclipse	کسوف وخسوف	گرہنڑں	گرہن	گرہن	تزنزہ	گر	گیر/ماگم	گرہن
kernel (a fruit seed)	تخمہ	مغز	گِری	گری	مغز	خب	ملی/مغز	گری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
collar	گریبان	گریبان	گروان	گریوان/گلماں	گریوان	جیگ	ذی/زِنچک	گریبان
flight	گریز	بھاج/فرار	فرار	ہٹ جانڑا	تیښته	فرار/حَذ	ذَرِنگ	گریز
weeping	گریہ	روج/راڑو	زاری/آہ	رونڑ	ژړا	گریوگ	اوغِنگ	گریہ
cries	گریہ	روج راڑو	آہ وزاری	رونڑ پٹڑ	چیغې بُغاری	گریوگ وزاری	واتوڑ/پوھاڑ	گریہ زاری
raw sugar	شکرخام	گُڑ	گُڑ	گُڑ	گُڑ	گُڑ	گُڑ	گُڑ
disorder	شلوغی	گڑبڑ	گڑبڑ	گڑبڑ	گڑبڑ	گروچیل	گڑبڑ	گڑبڑ
disorder	بی نظمی	رولو/مُونجھارو/ گڑبڑی	گڑبڑی	گڑبڑی	گڑبڑی	گڑوبڑ	گڑبڑی	گڑبڑی
be buried	دفن شدن	دفن تھینڑوں	دفنیجنڑ	گڑ جانا	ښخیدَل	مِک بیگ	کھڈمتنگ	گڑ جانا
to beseech	التماس کردن	عاجزی کرنڑوں	مِنت زاری کرنڑو	گڑگڑانڑا	منت زاری کول	پریات وزاری	لیلاوءکتِنگ	گڑگڑانا
to thunder	صدای غرغرقلیان	گجنڑوں	گڑگڑ کرنڑ	گڑگڑانڑا	گڑگوڑکول	گرندگ	غُڑومِنگ	گڑگڑانا
rumble	غرش رعد	گوڑ/گاج	گڑگڑ/گڑکاٹ	گڑگڑ	گڑگڑ	گرندوکڑکا	غُڑومبہ	گڑگڑاہٹ
be pitched	دفن شدن	دفن تھینڑوں	پُرِیجنڑ	گڈنڑا	ښخیدل	مِک کننگ	کھڈکتِنگ	گڑنا
fort	قلعہ	قلعو/کوٹ/ گڑھ	گڑھ	گڑھ	کوٹ/کلا	کوٹ/کلات/ میگ	کلات/میری گڑھ/کوٹ	گڑھ
pit	گودی	کھڈو	ٹویہ	ٹویا	کھڈئ	کھڈ	کھڈ	گڑھا
to sharpen	تراشیدن	گھڑنڑوں	تِکھا کرنڑو/ گھڑنڑو	گھڑنا	جوڑول	گڑگ	گھڑنگ	گڑھنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
small fort	قلعہ کوچک	گڑہی	گڑھی	گڑھی	وڑہ قلعہ	میری/قلات	میری/کلات	گڑھی
doll	عروسک	گڈی	گڈی	گڈی	بَنگئی/ناوَکئی	ڈُتک	ڈُتک/ بُتک	گُڑیا
yard	گز	گزی	گز	گز	گز	گز	وال/گز	گز
request	التماس/تقاضا	عرض/گزارش	عرض/سوال	عرض/گزارش	گزارش	دزبندی	سوال/عرض/ خواست	گزارش
bring to past	بہ سر برون	گزارڻ	گزارڻ	لنگھانڑا	تیرول	گوازینگ	گِدریفِنگ	گزارنا
livelihood	معاش	گزارو	گزارا	گزارا	گزارہ	گزران	گزارہ/گُوران	گزارہ
passage	گزرگاہ	لنگھ/گذرسفر	لنگھنڑ دی جا	لانگھا	لارہ	گوَزگ جاہ/ گزران	گَسَر	گزرگاہ
boast	گزاف	بکواس/ بہاؤ	لبار	لفاٹ	لافی	گُوزم	ٹکاف	گزاف
livelihood	معاش	گذران	گزارا	گزارا	گزران	گُوران	گُوران/گزارہ	گزران
go by	گذشتن از جائی	لنگھنڑوں/گذرڻوں	گزرنڑ	لنگھنڑا	تیریدل	گوَزگ	گِدرینگ	گزرنا
past	گذشتہ	گذریل	پچھلا	پچھلا/ اودوکا	تیر	گوستگیں	گِدرینگوکا	گزشتہ
relish	نوعی شیرینی	نقل	گجک	گچک	نُقل	گچک/ اُنچت	گجک/انُگل	گزک
loss	گزند	نقصان	دھک/نقصان	نقصان	تاوان	تاوان	دھک/تاوان	گزند
bitten	گزیدہ	چونڈیل	ڈنگیاہویا	ڈسیاہویا	داڑل/ نیش وہل	ڈنگگ	کنوک/ ڈنگ خلنگوک	گزیدہ
drinking	گسار دن	پیئندڑھ	پیونڑ	پینڑا	چشل	وَرگ/	ہنگنگ/کش کنگ	گُسار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
audacious	گستاخ	بے ادب	بدتمیز/ ہوچھا	بدتمیز	بے ادب/گستاخ	بے ادب	بے ادب	گستاخ
arrgance	گستاخی	بے ادبی	بدتمیزی	بدتمیزی	بے ادبی/گستاخی	بے ادبی	بے ادبی	گستاخی
walk	گشت	پھیرو/گھمر و	گشت/ پھیرا	گشت/ پھیری	گشت	چَکّر	گشت/ پھیری	گشت
patrol (man)	گشتی	پھرندڑ/گشتی	گشت کرنڑ والا/ پھرندڑ	گشتی	گشتی	چکری/ چکرگی	گشتی	گشتی
speech	گُفتار	گالہہ بولہہ	گالھ کرنڑاں	گل بات	وینا/خبرے	گپتار	ہیت وگپ/گال	گفتار
talk	گُفتگو	گالہہ بولہہ	گالھ مہاڑ	گَل بات	خبرے اَترے	گپ ورَپ	گپ وگال/ ہیت وگپ	گفتگو
metal pitcher	ظرف کوچک فلزی آب	گھگھری	گھاگھِر	گاگر	وڑوکی منگئی	آسنی دِلّا	مِتّی/اَگّی	گگری
sky	آسمان	آسمان	اسمان	اسمان	اسمان	آزمان	آسمان	گگن
flower	گُل	پُھل/گُل	پھل	پُھل	گل	ئپل	پُھل	گُل.
graceful	گُل اندام	گُل بدن	پُھلاں رانویں	ملوک/پُھل جھیا	گل اندام	گل اندام	مونل	گُل اندام
graceful	گُلبدن	گلبدن	گل بدن	سوہل/پُھلاں جھیا	گِلبدن	گلبدن	گلبدن/پُھلبدن	گلبدن
flower-gatherer	گلچین	گُل چونڈیندڑ	پُھل پٹنڑ والا	مالی	باغوان	گلچین	پُھل خڑکوک/گلچین	گلچین
pleasure	خوش گذارنی	مزو/عیش	مزے	مزے	مزے	مزہ/عیش	مزہ/عیش	گلچھرے
furnace	کورہ	چُلھو/بَٹھی	بھٹھی	بھٹھی	بَٹئی	چُل	بھٹی	گلخن
bouquet	حلقہ گل/دستہ گل	گُلن جوچھگو	گُلدستہ	گلدستہ	گیڈئی	دستک	پُھلا تا دَستی	گلدستہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
garden	گلزار	چمن/ باغ	باغ	باغ/باگ	باغ	گل جاہ	باغ/چمن	گلزار
rose garden	گُلستان	گُلشن/گلستان	باغ	باغ/باگ	گُلستان	باگ	باغ/گُلشن	گلستان
flower garden	گُلشن	گلشن	باغ	باغ/باگ	گُلشن	باگ	باغ/گُلشن	گلشن
walking in a garden	گُل گشت	باغ جوسیر	گل گشت	باگ دی سیر	دَگُلا نو سیل	گل سواد	پُھلا تا سیل	گل گشت
rosy	گُلگون	گُلرنگ/گھوڑو	لال	گلابی	گُلابی	گل رنگ	گُلابی	گلگوں
pomegranate flower	گُلنار	گُلنار	گلنار	گلنار	گُلنار	گلنار	گُلنار/انار پُھل	گلنار
throat	گلو	گلو/ گچی	سنگھ	گل/سنگھ	غاڑہ	گُٹ	گُٹ	گلا
rose	گل	گلاب	گلاب	گلاب	گلاب	گلاب	گلاب	گلاب
sweetmeat	نوعی شیرینی	گلاب جامن	گلاب جامن	گلاب جامن	گلاب جامن	گلاب جامن	گلاب جامن	گلاب جامن
rosy	گلگون/صورتی	گلابی	گلابی	گلابی	گلابی	گلابی	گلابی	گلابی
glass	لیوان	گلاس	گلاس	گلاس	گلاس	گلاس	گلاس	گلاس
red powder	غازہ	گلال	لال غُلال	گُلاں	گلال	سُھریں پوڈر	گلال/خیئنا پوڈر	گلال
cook - well	گداختن	گارنڑں	گلاونڑ	گلانڑا	خوڑینول	گرادینگ	سَرِفِنگ	گلانا
gilt	مطلا	گلٹ	گِلٹ	گلٹ	گلٹ	گِلیٹ	گِلیٹ	گلٹ
gland	غدہ	گوڑھی	گلٹی	گلٹی	مرغڑئی	کلیڑک	غروز	گِلٹی
be cooked well	گداختہ شدن	گرنڑں	گلنڑ	گلنا	خوڑین	گرڈگ	سَرِنگ	گلنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
throat	گلُو	نِگھی/نڑی	گل	گل	غاڑہ	گُٹ	گُٹ	گلُو
muffler	گلُو بند	گلوبند	گلوبند	گلوبند/مفرل	گلوبند	گلُو بند	گلو بَند/مُفلَر	گلوبند
escape	گلُو خلاصی	چھوٹکارو/نجات	جِند چُھڑاونڑ	چھٹکارا	آزادیدل	جان چُھٹی	لَخ خَلاصی	گلوخلاصی
betel-leaf	برگ تنبول	پان جو بیڑو	گلوری	گلوری	گلوری	گلوری	پان پن/گلوری	گلوری
herd	گلہ	دھنڑوں	جڑ	اِجڑ	رمہ	رمگ	گُر	گلّہ
shepherd	گلہ بان	دھنار/دراڑ	آجڑی	ایالی/آجڑی	شپانہ	شُوان	شُوان	گلّہ بان
complaint	گِلہ	گلا	گلہ/شکایت	گلہ	گِلہ	گِلگ	گِلہ	گِلہ
squirrel	سنجاب	نوریئڑو	گیلھڑ	گالھڑ	بلوڑئی	نوزڑا/ادرک	نور	گلہری
street	کوچہ	گھٹی/گلی	گلی	گلی	کوسہ/گلئ	گلی/دمک	گلی/کوچہ	گلی
tip-cat	الک دلک	اٹی ڈکر	گلی ڈنڈا	گلی ڈنڈا	چوئی کا کی/ گلی ڈنڈا	ٹِلی ڈاکنڑا/ تلکاں گوازی	ٹِلی	گلی ڈنڈا
rug	گلیم	کمبل/کٹو	گِلّم	کمبل	کمبل/شڑی	رلّی	کونٹ	گلیم
lost	گُم	لکل/وِنجایل	گُم	گواچیا	ورک	گار	گُم/گار	گُم
misled	گمراہ	گمراہ	راہ بھلیا	گراہے پیا ہویا	گمراہ	راہ گار	گمراہ/گسر گوہوک	گمراہ
being misled	گمراہی	بی راہی	گم راہی	راہ بھلنوا	گمراہی	راہ گاری	گمراہی/گسر چتی	گمراہی
struck dumb	ساکت	گونگو بوڑو/چُپ	چُپ غڑُپ	چپ چپیتا	غلے	بے وانک	غُب چُپ	گُم سُم
unknown	گمنام	بی نام	گمنام	گمنام	بے درکہ	گُمنام	گُمنام/بے پن	گمنام

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
obscurity	گمنامی	گمنامی	گمنامی	گمنامی	بے پتہ	گمنامی	بے پنی/گمنامی	گمنامی
agent	گماشتہ	گماشتو/کارندو	ایجنٹ	کرندہ/ایجنٹ	کارندہ	گماشتہ	گماشتہ/کارندہ	گماشتہ
thought	گمان	خیال/شھو	شک	خیال/وہم	گمان	گمان	گمان	گمان
serious	ژرف	اونھو/گھرو	ڈونگھا	گمبھیر	دروند	بزوجُھل	گبین	گمبھیر
flower-pot	گلدان	کونڈی	گملا	گملا	گملہ	گملا	گملہ	گملا
merit	ھنر/ویژگی	گنوں	گنڑ	گنڑ	ہنر	کسب	صفت	گُن
fold	برابر	بھیرا	پھیرا/واری	کجھ/وار	وارَ	سَر	کچ/برابر	گُنا
sugar-cane	نیشکر	کمند/کمانڈ	گنا	گنا	گنے	قمند/شکرکانڈیل	قمند	گنا
to cause to count	حساب کرانیدن	گڑانڑوں	گِنڑاونڑ	گنوانڑا	شمیرل	حساب کنائینگ	حساب کرِفنگ	گِنانا
sin	گناہ	ڈوھہ	گناہ	گناہ	گناہ	گناہ	گناہ/پاپ	گناہ
sinful	گناہ گار	گناھگار	گناہ گار	گناہ گار	گناہ گار	گناہ گار	گناہ گار/پاپی	گناہ گار
sinfulness	گناہ گاری	ڈوھ/گنھگاری	گناہ گاری	گناہ گاری	گناہ گاری	گناہ گاری	گناہ گاری/پاپی گری	گناہ گاری
dome	گنبد	گنبذ	گنبد	گنبد	گمبت	گنبد	قبہ/گنبد	گنبد
count	حساب	گڑنپ/شمار	گِنتری	گِنتی/گنتری	شمارہ	اُشار	حساب	گِنتی
treasure	گنج	خزانو/دولت	خزانہ	خزانہ/مال	خزانہ	گنج	گنج/خزانہ	گنج
bald person	مرد کچل	گنجو/ٹھوڑھو	گنجا/گوناں	گنجا	پک	گوٹ	گوٹ/لِل	گنجا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
dense	انبوہ	گھاٹو	گھاٹا	سوڑا/سنگھنڑا	گنڑ	بَز	پینگن	گنجان
capacity	گنجائش	گنجائش	گنجائش	گنجیش	گنجائش	گنجائش	گنجائش	گنجائش
tangle	پیچیدگی	وِڄھی	گندریاہویا	گنجھل	کڑکیچن	گرنچھ	غانڈ	گنجلک
filth	آشغال/کثافت	بدبوءِ/دَھپ	گند	گند	گند	گند	گند/ناپاکی	گند
filthy	کثیف	گندو	گندا	گندا	گندہ	گندگ	گندہ/ناپاک	گندا
filth	آشغال/کثافت	رِکن/بدبوءُ	گندگی	گندگی	گند	گندگی	پوڑلگی/گندگی/ناپاکی	گندگی
wheat	گندم	کڑنک	کنڑک	کنڑک	غنم	گندیم	خولُم	گندم
resin	صمغ کاج	بیرچو	گندہ بروزہ	گندہ بروزہ	کنڈوری	سُستر	سُستر/بیرجو	گندہ بروزہ
sulpher	گوگرد	گندرف	گندھک	گندھک	گوگڑ	گوگرت	گوگوت	گندھک
be kneaded	بافتہ شدن	گوھنڑں	مَلنڑ	گھنڑوا	کونسے کیدل/اخشل/اغول	گوپک	گوفِنگ/بیغنِگ	گندھنا
chopper	داس کوچک	کھاڑو	ٹوکا	گنڈاسا	کوئیتہ	ڈکی	ڈکی	گنڈاسا
sugar-cane bit	تکہ نیشکر	گنڈیری	گنڈھیری	گنڈیری	گنڈیرئ	گنڈیری	گنڈیری	گنڈیری
dumb	گنگ/لال	گونگو	گُنگا	گُنگا/گُونگا	گُنگے	گنگ	گُنگ	گُنگ
mixed	مخلوط	بی رنگو/ملیل جُلیل	گنگا جمنی	ملیاجُلیا/دورنگا	سورپیین	سہراسپت	خِیئسن پیہُن/اوارسوارَ	گنگا جمنی
huming	زمزمہ کردن	جھونگارنڑں	ہولیں گاونڑ	گنگنانڑا	گرندبجنگ/زمزمہ کوَل	سُناناکنگ	مداناشعیرخلنگ/سُرتِتنگ	گنگنانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
hum	زمزمہ	جھونگار	گنگناہٹ	گنگناہٹ	گرنجئی/زمزمہ	سُنانا	مداناشعیر/سُر	گنگناہٹ
count	شمردن	گڑنڑں	گِنزوڑن	گِنڑوا	شمیرل	لیگ/شارگنگ	حِساب کتنگ	گِنتا
boor	روستائی	گنوار/گوٹھانڑوں/ جٹ	جاہل	گوار/جاہل	کلی وال	جَٹ	بہوش/گہیڑ	گنوار
boorishness	جہل	جہالت	جٹا کا پن	گوارپُنڑا	کلی والتوب	جَٹی	بہوشی/گہیڑی	گنوارپن
to lose	گم کردن/از دست دادن	ضایع کرنڑں	گالنڑ/بھیلنڑ	گوانڑا	ورکول	گاردیگ	گوہیفنگ	گنوانا
cause to count	توسطِ دیگر شمردن	گنڑائڑں	گِنڑواونڑ	گنوانڑا	ورشارل	شُمارگ	حساب گرِفنگ	گِنوانا
although	اگرچہ	جیتونڑں یک	توڑے جو	بھاویں	کہ سہ ھم	اَگہ کہ	اَگہ کہ	گو
hesitation	تذبذب	گڈتر/وسوسو	گوں مگوں	شش وپنج	شش وپنج	دودِلگی	وَسوَسہ/ہمہ	گومگو
agreeable	پسندیدہ	ونڑدڑ/سوادی	پسند	گوارا	زغمل	اوپار	پسند	گوارا
milkman	شیر دوش	ڈودھنڑ/بھاگیو	ڈودھی	دودھی	لوشل والا	گوھال	گووال	گوالا
milkmaid	زنِ شیر دوش	ڈودھنڑی	ڈودھن	دودھنڑ	لوشونکی شوہ	گوھال (جنین)	گووال (زیفہ)	گوالن
witness	گواہ	گواہ/شاہد	گواہ	گواہ	شاھد/گواہ	شاھد	گواہ/شاہد	گواہ
evidence	مدرک	گواہی/شاھدی	گواہی	گواہی/شاہدی	شاھدئ/گواہی	گواہی	گواہی/شاہدی	گواہی
dung	سرگین	چھینڑوں	پھوسی/گوہا	گوہیا/گوہا	خوشائی/سوئے	لِڈ	لِڈ	گوبر
califlower	گُل کلم	گوبی	گوبھی	گوبھی	گوبی	گوبھی	گوبھی	گوبھی
hem	سجاف	کنار/مغزی	گوٹا	گوٹا	کنارہ	گوٹ/کنار	گوٹہ/کلاباتون	گوٹ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
lace	لقده	گوٹو	گوٹا	لیس/کناری	کناری	گوٹا	گوٹہ	گوٹا
lap	آغوش	جھولی/ پلاند	کُھڑ/جھولی	جھولی	غوزی	ٹک	ٹک	گود
pulp	مغزہستہ	مغز/گودو/گِھ	مغز	مغز/گدّا	مغز	مغز	مِلی	گودا
godown	؟	بھانڈو/گدام	گدام	گدام	گودام	گدام	گدام	گودام
lap	دامن	گود/جھولی	جھولی/ کُھڑ	جھولی	غیو	ٹک	ٹک	گودی
grave	گور	قبر/بُھی	قبر	قبر	قبر	گور	قبر/گور	گور
grave of a poor	گورِغریبان	بیکسن جوقبر	غریباں دی قبر	وِران قبر	ڈران قبر	غریبانی گور	غریب نا قبر	گورغریباں
grave-digger	گورکن	قبرون کھوٹیندڑ	قبرکھٹ	گورکن	گورکش	قبرجن	گورکش/قبرخنوک	گورکن
fair	سپید	گورو/سُھنڑو ں	گورا	گورا	شکلی	زیبا	زیبا/پیہن	گورا
fairness	خُوبُروئی	گورائی	گوراپن	گوراپن	شکُلا	زیبائی	زیبائی/پیہنی	گوراپن
wild ass	گورخر	جھنگلی گڈھ	جنگلی گدہا	جنگلی گدھا	زنگلی خر	گورحر	گورخر	گورخر
graveyard	گورستان	قبرستان	قبرستان	قبرستان	اُدیرہ	گورستان	قبرستان	گورستان
puzzle lock	معما/ پیچیدہ	گورکھدھندھو	گورکھ دھندا	گورکھ دھندا	معمہ	چاچ	غانڈ لک	گورکھ دھندا
beautiful	زن سپید رنگ	گوری/سُھنڑ یں	گوری	گوری	سپینہ	زیبا	زیبا	گوری
fart	گوز	ٹِٹ/ پاد	پڈ	پد/پُھوسی	گوز/چنگئی	تھڑ	تیز	گوز
calf	گوسالہ	گابو	وَچھا	وچھا	خُندر	روڑ	روڑ	گوسالہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sheep	گوسپند	گھیڈو/بکر	بھیڈ	ڈنبہ/بھیڈ	میو/گڈ	پَس	میلھ	گوسپند
ear	گوش	کن	کن	کن	غوژ	گوش	خَف	گوش
reproof	گوشمالی	کن مَھٹ	کن چھکنڑو	کن کھچڑوا	غندنہ/سپکہ ونہ	گوش کشی	خَف مُوشکی	گوشمالی
schedule	گوشوارہ	گوشوارو	گوشوارہ	گوشوارا	گوشوارہ	لیکہ رِد	گوشوارہ	گوشوارہ
meat	گوشت	ماس/ماہ/گوشت	گوشت	گوشت	غوښہ	گوشت	سُو	گوشت
corner	گوشہ	کُنڈ/پاسو/گوشو	کُنڈ	کونا/کنڈ	کُنج	کُنج	کُنج/کُنڈ	گوشہ
secluse	گوشہ نشین	اکیلائی پسند	گوشہ نشین	گوشہ نشین	کُنج ناستہ	کُنڈ نشت	کُنج ءِ اکھا	گوشہ نشین
seclusion	گوشہ نشینی	اکیلائی	گوشہ نشینی	گوشہ نشینی	کُنج ناستہ	کُنج گری	کُنج ءِ النگ	گوشہ نشینی
round	گِرد	پھیراؤں/چکردار	گول	گول	غُنڈ	گِرد	گِرد/ٹکری	گول
cannonball	گلولہ	گولو	گولا	گولا	گولہ	گِلُرّ	گولہ	گولا
bullet	گلولہ	گولی	گولی	گولی	مرمئی/گولئ	گولی/تیر	گولی/سُم	گولی
roundness	گِردی	گولائی/پھیرو	گلائی	گلائی	غُنڈ والے	گِردی	گِودی	گولائی
diverse	گونہ گون	رنگ برنگی	ونقو ونقی	رنگارنگ/رنگ برنگا	رنگارنگ	وَڑوَڑیں	وَڑوَڑنا	گوناگوں
hollow sound	برگشت صدا/انعکاس	پڑاڈو/گاج	پڑدو	گونج	گرنج	گوانک	گوُنگہ	گونج
to resound	برگشتن صدا	پڑاڈو تھیئڑوں	پراڈنو	گونجڑوا	گرنجیدل	گوانگ	گوُنگِنگ	گونجنا
gum	صمغ	کھونر	چیرہ	گوند	کنڈوری	سُنر	سُنر/چیرہ	گوند

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to knead	خَمیر کردَن	گوھنڑوں	مَلنڑ	گُنھنڑا	اَخشل	شُروشگ	مُشت تِتِنگ	گوندھنا
dumb	مرد گُنگ	گُنگ/ گونگو	گُنگا	گُنگا	گونگے	گُنگ	گُنگ	گونگا
dumb	زن گُنگ	گونگی	گُنگی	گُنگی	گونگئ	گُنگ (جنین)	گُنگ آنِیاڑی	گونگی
iguana	نوعی خزندہ	گھوھ	گوہ	گوہ	سمسارہ	گوج	گوج	گوہ
pearl	گوہر	موتی / دُر	موتی	موتی	مرغلرہ	گوھر	اَلہ بی	گوہر
jeweller	گوہری	وینجھار	جوہری	جوہری/سنیارا	جوہری	گوھری	جوہری	گوہری
speaking person	گویا	گالھائیندڑ	گائک/الغویں جو	گویا	وخیدونکئے	حَبر کنوک	اِستی آ	گویا
singer	آوازخوان	گوَیو/ راگی	گائِک	گلوکار	سندرغاڑے	کشندہ	شعیرخلوک	گویا
utterance	گویائی	گالھائڑ جی طاقت	گویائی	گل بات	گویائی	حبروک	گویائی/ ہاڑوی	گویائی
pearl	گوہر	موتی / دُر	موتی	موتی	مرغلرہ	گوھر	الہ بی	گہر
deep	گود/عمیق	گھرو/ اونھو	ڈونگھا	ڈونگھا	ژور	جھل	گُڑمب	گہرا
depth	گودی/عمق	اونھائی	جھکاڑ	ڈونگھ	زَورتیا	جُھلانکی	گُڑمی	گہرائی
deep	گود	اونھی	جھکی	ڈونگھی	ژَورہ	جُھل	گُڑمب	گہری
hustle and bustle	شلوغ	ٻِھ ٻکھان	رونق	گہما گہمی	گنزہ گونزہ	مُچکائی	غمی/ وسب ڈیب	گہما گہمی
eclipse	گرفتن ماہ یا خورشید/ کسوف یا خسوف	گرھنڑوں	گرہن	گرہنڑ	ترنزہ	گِر	گِیر	گہن
ornament	زیور	زیور/ ٹھ/ گھنڑوں	گہنڑاں	گہنڑا	زیور	سہت	سات	گہنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
be eclipsed	کسوف وخسوف شدن	گرھڻ لڳڻ	گرہݨ لڳݨ / ونجݨ	گرہن لگنڑا	ترزنیول	گِرَگ	مَا گِیر ہِلنگ / مَا گَم ہِلنگ	گہنانا
cradle	گاھوارہ	پینگھو / جُھولو	پینگھا	پنگھوڑا / پینگھا	زانگو	گوانزگ	زانگو / پینگھو	گہوارہ
ambush	کمین گاہ	موقعو / تاڑ	تاڑ	تاڑ	سنگر	شراپ / سراپ	تاک / سنگر	گھات
wharf	کناررودخانہ	گھاٹ / پتڻ	پتڻ	پتݨ	کنارہ / غاڑہ	جاہ	تڑ	گھاٹ
loss	زیان	ٽوٽو / خسارو / گھاٽو	گھاٹا	گھاٹا	تاوان	زیان	تاوان	گھاٹا
pass	تنگہ	جبل جولک / ماتری	گھاٹی	گھاٹی	کنڈو	گر	گھٹ / تنک / کنڈ	گھاٹی
grass	گیاہ	گاھ	گھاہ	گھاہ	واشہ	کاہ	بے	گھاس
straw	آشغال	گاہ پڑھو / ککھ کانا	ککھ کلنجر	ککھ کوڑا	ڈچ واشہ	کاہ بُوچ	بے بُوچ	گھاس پھوس
veteran	سالخوردہ	تجربیکار ماڻھو	کُرانٹ	گھاگ / خرانٹ	زُوَڑ / تجربہ کار	چالاک / جہاں گرد	گھگ	گھاگ
long skirt	دامن زنانہ گشاد	گھاگھرو / پڑو	گھگھرا	گھگھرا	وڑدہ کالی	پڑو	لانک	گھاگھرا
blockhead	سادہ	وائڙو / بیوقوف	بےوقوف	جھلا / پاگل	ناپوہ	بہونش	گھیڑ / سادہ	گھامڑ
wound	زخم	چیھو / اونو زخم	ڈھک / پھٹ	پھٹ	پرھار / ٹپ	ٹپ	دھک / ٹپ	گھاؤ
injured	مجروح / زخمی	پھٽيل / گھايل	ڈھکل پھٹل	پھٹڑ	ژوبل	زیی	جَپہ غی / لمی	گھایل
feel nervous	مضطرب شدن	گھبرائڻ	گھبراونڑ	گھبرانڑا	وارخطا کیدل	تُرسگ	ہردشی مَتنگ	گھبرانا
confusion	اضطراب	گھبراھٽ	ڈر / ہول	گھبراہٹ	وارخطائی	تُرس	ہردشی کری	گھبراہٹ
pitch (dark)	نہایت تاریک	گُھگھ	گُھپ	گُھپ	تورہ تیارہ	سیاہ وتہار	گگ / تہاری	گھُپ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
discrepancy	؟	گھوٹالو	گڑبڑ	گھپلا	دَحساب غلطی	رَد	گڑبڑ/لوڑگوڑ	گھپلا
cloud	اَبر	کاروکر	کالابدل	گھٹا	تورہ وریز	کوکر	کُوکر	گھٹا
pitch (dark)	تیرہ تاریک	تمام کارو	گھپ اندھیارا	گھپ ہنیرا	تنگے وریزے	سیاہ تہار	تگ تہاری	گھٹاٹوپ
corn	میخچہ انگشت پا	جنو/تھیل ٹکو	غلّہ	جھنڈی	دَ غوشی میخ	دست ءِ دانگ	اِستارک	گھٹا
to lessen	کم کردن	گھٹائڑں	گھٹاونڑ	گھٹانڑا	کمول	کم کنگ	کم کَنِگ	گھٹانا
suffocation	خفگی	گھٹ	حَبس	گھٹن/حبس	ساہ تنگی	دم توسی	دَم تُسیٔ	گھٹن
decrease	کم شدن	گھٹجڑں	گھٹنڑ	گھٹنا	کمیدل	کم ترگ	کم مَتِنگ/مچو مَتِنگ	گھٹنا
to be suffocation	خفہ شدن	گھومجڑں	گھٹجنڑ	گھٹنڑا	ساہ بندیدل	دم تنگ	دَم تُسہ مَتِنگ	گھٹنا
knee	زانو	گوڈو/مونو	گوڈا	گوڈا	زنگون/گوڈہ	گوڑی	گوڈہ	گھٹنا
cause to decrease	کم کردن بوسیلہ دیگری	گھوٹائڑں	گھٹواونڑ	گھٹوانڑا	کمول	تراشگ	مچہ کرِفنگ/ تراشِفنگ	گھٹوانا
first ever dose to new born infant	چوشاندہ ای کہ بکودک نوزاد دہند	سُتی	گھٹی	گڑھتی	گھٹی	سُتی	سُتی	گھٹی
inferior	پست	نیچ/کمیڑو ں	گھٹایا	گھٹیا	کم اصل	کم اصل	کم اصل	گھٹیا
crowd	شلوغ	گھچ مچ/پِڑھ	گچ مچ	گچ مچ	ٹولنہ	مُچی	ومب ویمب (مچی)	گھچ پچ
house	خانہ	گھر/ھندھ	گھر	گھر	کور	لوگ/گِس	اُرا/ھندھ	گھر
home	خانہ	گھربار	گھربار	گھربار	کوراور	گِس وجا	اُراجاگہ/ اَکلین/بُندر	گھربار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
family	تمام اعضای خانوادہ	سجوگھر	گھربار	خانوادہ/گھروالے	ٹول کور	پورا ہِگس	غٹ اُرا	گھربھر
house hold	خانگی	گھرجوانتظام	گھرداری	گھرداری	دَکورکار	ہِگس سنبالی	اُراداری	گھرگرھستی
address	خانہ/نشانی	نشان/ دیرو/ھندہ	گھرگھاٹ	رنگ ڈھنگ/ چال ڈھال	زائے زائیگے	ہِگس وجا	اُراجاگہ/ڈَس	گھرگھاٹ
master of the house	رئیس خانوادہ/شوھر	گھروارو	گھروالا	گھروالا/ وڈکا	دَکورخاوند	ہِگسی/لوگ واجہ	اُراخواجہ	گھروالا
house wife	خانمِ خانہ/زن	گھرواری	گھروالی	گھروالی/وڈکی	میرمن	ہِگسی/لوگ بانک	اُراگودی	گھروالی
family	خانوادہ	گھرانڑوں	گھرانا	گھرانا	کورنئ	خاوَت	خاھوت	گھرانا
gather (of clouds)	ھجوم کردن	چھانجنڑ	چھیروں آونجنڑ	چڑھ آونڑا	دَوریزوراخوریدل	بیڑگ بیگ	ہَمرتا مُچ مَتِنگ	گِھرآنا
be besieged	محاصرہ شدن	وکوڑجی وجنڑوں	گھیرے وچ آونو	گِھرجانڑا	پہ ئلا اَختہ کیدل	مانترگ	گوَٹینگِنگ	گِھرجانا
to rebuke	سرزنش کردن	تڑی چاڑھنڑ	گھُرکنڑ	تڑھی دینڑا	تھرتل	تُرسینگ	غُورانٹ تِتِنگ	گھرکنا
rebuke	سرزنش	تڑی	گھُرکی	تڑھی	ترھنہ	دڑکی	دھڑکو/غورانٹ	گھرکی
whirr	پَر	گھڑگھڑ جو آواز	گڑکاٹ	گھرگھراہٹ/کھڑکار	گرہارئے	ہِرزہِرز	گرزگرہ	گھرگھراہٹ
be besieged	گیراُفتادن	گھیرجنڑوں	گِھروںجنڑ	گھرنا	گیریدل	چَپ گردبوگ	گوَٹینگ	گِھرنا
pully (handle)	قرقرہ	چرخی	چرخی	چرخی	چرخی	چُرخ	چَرخ	گِھرنی
toy-house	خانہ کوچک کھی	تمام ھنڈمڑو گھر	گھروندا	گھروندا	کورنگی/کورکے	لیپ ہِگس	گوازی نا اُراء	گھروندا
domestic	خانگی/اھلی	گھرو/ پالیل	گھروگا	گھروکا	کورنے	لوگی	اُرانا	گھریلو
horse race	اسب دوانی	گھوڑادوڑ	گھوڑدوڑ	گھوڑدوڑ	دَاَسانومنڈہ	گوڈاھی/اسپ تاچی	اَتی تاگو	گھڑدوڑ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pitcher	کوزہ آب	دِلو/گھڑو	گھڑا	گھڑا	منگئی	دِلاّ/گڑو	دِلاّ	گھڑا
cause to forge	ساختن بوسیلہ دیگری	گھڑائڑ	گھڑاوڻ	گھڑانوا	جوڑوَل	تراشگ	گھڑیفنگ	گھڑانا
remuneration price	مزد ساختن	گھڑائڑ جو اُجورو	گھڑائی	گھڑائی	جوڑوَل مزدوری	تراشگ مزدوری	گھڑینگ نا مزدوری	گھڑائی
forge	ساختن	گھڑڻ	گھڑڻ	گھڑنا	قت کول	تراشگ	گھڑِنگ	گھڑنا
pitcher stand	پایہ کوزہ آب	گھڑانجی	گھڑاونج	گھڑونجی	گڑونج	گڑونجی/گڑو جاہ	گھڑوَنجی	گھڑونچی
moment	یک ساعت	لحظو	پل	گھڑی/پل	ساعت	ساعت	جَلَس/پلک	گھڑی
watch	ساعت	گھڑی/واچ	گھڑی	گھڑی	گڑئی	گھڑی/گڑیال	گھڑی	گھڑی
gong	ساعت بزرگ	وڈو گھنڈ/گھڑیال	گھڑیال	گھڑیال	گھنٹہ	مزنیں گھڑی	بھلا گھڑی	گھڑیال
crocodile	نہنگ	مانگرمچھ	مگرمچھ	مگرمچھ	داٹو	گنڈو	واٹو	گھڑیال
to rush in	داخل شدن	گھڑی اچڻ	وَڑ آوڻ	گھسنوا/وڑ آنوا	رانوتل	پُترگ	پُترینگنگ	گُھس آنا
rubbing	سائیدن	گسائی	گھسائی	گھسائی	سُولول	لِسارگ	سُلیفنگ	گھسائی
rush in	داخل شدن	گھڑی پوڻ	گھساوڻ	گھسنوا	ورننوتل	پیہگ	پیہنگ	گُھس پڑنا
be dragged	کشیدہ شدن	گھلجڻ	گھلجڻ	گھسٹوا	راکشیدل	کوٹو کنزگ	بُرزینگنگ	گھسٹنا
rubbing	مالیدن	گسڻ/گھوجڻ	گھسڻ	گھسنوا	سُلیدل	سُولارگ ڈگ	خوشفنگ/سُلیفنگ	گھسنا
enter by force	داخل شدن	گھوڙڻ	وڑڻ	گھسنوا/وڑنوا	ننوتل	پترگ	پُترینگنگ	گُھسنا
grosser	علاف	گاہ وکندڑ	گھاہیں	گھاہی	واشہ خرسونکی	ریمی	بے بہا کروک	گھسیارا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to drag	بزورکشیدن	گھلنڑوں	گھیلنڑ	گھسیٹنڑا	کشَول	گزاں کنگ/چلگ	گِرَنگ	گھسیٹنا
to penertrate	بزورفروکردن	گھیڑائنڑوں	وڑاونڑ	وارنڑا	منڈل	پُتر ینگ	پُتر یفنگ	گھسیڑنا
grosser (woman)	زنِ علاف	گاھ وکندڑ عورت	گھاہنڑ	گھاہی	واشہ خرسونکی ښځه	ریمی	بے بہاکر مکانیازی	گھسیارن
long petty coat	دامنِ زنانہ دراز	پڑو/گھاگھرو	گھگھرا	گھگھرا	اوږد قمیص/گگره	گھگرا	مُرغنا کوس/گھگرا	گھگرا
small petty coat	دامن زنانہ گشاد	پڑی/گھاگھری	گھگھری	گھگھری	لنڈ قمیص	گھگری	گونڈا کوس/گھگری	گھگری
dove	فاختہ	چیرو/گُھگُھو	گُھگُو	گُھگُو	گوگو/تتوے	گوگو/شانتل	گوگو	گھگُو
hiccup	بُریدہ شدن نفس	سُڈکو	ہڈکی	ہچکی/ہڑکی	سلګئ	ھسکگ	خِیسکہ	ہِچکی
to dissolve	ذوب کردن	گارنڑوں	گھلاونڑ	گھلانڑا	ویلول	آپ کنگ	دِیرکننگ	گھلانا
mellowness	گداز	گنئرائی/گاڑ	گھلاوٹ	گھلاوٹ	ویلی کیدنہ	آپ بینگ	دیرمننگ	گھلاوٹ
dissolve	آب شدن/ ذوب شدن	گرنڑوں/رجنڑوں	گُھلنڑ	گُھلنڑا	ویلیدل	شمپگ/ آپ بیگ	دیر مننگ	گُھلنا
cause to dissolve	ذوب کرانیدن	رجائنڑوں/ حل کرائنڑوں	گھلوانڑ	گھلوانڑا	ویلول	آپ کنائینگ	دِیرگرِفنگ	گھلوانا
to turn round	چرخانیدن	گُھمائنڑوں	گُھماونڑ	گھمانڑا	سرخول	چکر ینگ	چَرخ تِتنگ	گھمانا
heavy fight	جنگ	لڑائی/جنگ	گھمسان	گھمسان	جنگ	جنگ	جنگ	گھمسان
pride	نخوت	ھٹھ/آکڑ	گھمنڈ	آکڑ	کبر/غرور	گُروناک	مِڑوی/کبر	گھمنڈ
arrogant	مغرور	آکڑیو/مغرور	گھمنڈی	آکڑی	کبرجن	گروناکی	مِڑوا/کبری	گھمنڈی
weevil rancour	موریانہ	گُھنڑو/ئرو	گُھنڑ	گھنڑ	اُوښے	دروک	خُورہ	گُھن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fool	ابلہ	بیوقوف/مورکھ	گھن چکر	گھن چکر/پھردندل	کم عقل	چبورتا	چھستا/ابلہ	گھن چکر
thunder	صدای رعد	گکرن جوگوڑ	کڑکارا	گھنوگج	دَرَبے	توپ وتوار/ گرندوگروک	درامب ودریمب	گھن گرج
dark clouds	ابرِ سیاہ	گھاٹو/کارونبھار	گھاٹے بَدّل	گھنگھور	تورہ وریز	سیاہ وتہار	کُبھکُر	گھنگھور
dark louring clouds	ابرِ سیاہ ومتراکم	گھاٹو گھُرتھیز	گھاٹے بَدّل	کالی گھٹا	تورے وریزے	سیاہین کوکر	موناجمرک	گھنگھور گھٹا
aversion	کراہت	کراھت/بُچھان	کریہیت	کرھیت	کرکہ	دل بدی	کِرک	گھن
dense	انبوہ	گھاٹو	گھاٹا	گھنا	گنڑو	بَژ	پینگن	گھنا
cunning	کینہ توز	گُھنڈو	گُھنا/چلاک	گُھناں	ہشیار	تہہ ئچ	سُلالوء	گُھنا
disgusting	مکروہ	مکروہ	کریہت والا	کرھیت والا/مکروہ	ذکرکے	تُرسناک	کواکی	گھناوَنا
disgusting	مکروہ	کراھت واری	کریہت والی	کرھیت والی	ذکرکے	بدرنگیں	کواکی	گھناوَنی
clock	جرس	کلاک/وڈو گھڑیال	گھنٹا	گھنٹا	گیڑہ	کلاک	گھنٹہ	گھنٹا
clock-tower	بُرجِ ساعت	گھنٹا گھر/ٹاور	گھنٹہ گھر	گھنٹہ گھر	گیڑہ گر	کلاک جاہ	گھنٹہ گھر	گھنٹہ گھر
bell	زنگولہ	گھنڈڑیں	گھنٹی	گھنٹی	گیٹی	ٹلی	گھنٹی/چڑینگ	گھنٹی
curly	موی تابیدہ	گھنڈیدار	گُنڈلاں والے	گُنڈلاں والے	ول ول وشتان	ڈُگم	چھلڑو	گھنگرالے
tinkle	زنگولہ	گھنگھرو	گھنگرو	گھنگھرو	ژوژغی/گنگرو	ژانگ	ژُرژُرژُو/گھونگرو/ زنگلک	گھنگرو
boiled wheat	گندمِ پختہ	اوباریل اناج/گُھر	گھنگھریاں	بکلیاں	کوہلی	کوھل	کوھل	گھنگنی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
dense	کیپ	گھاٹی	گھاٹی	گھنی	گنڑ	بَژ	پینگن	گھنی
to grind	سائیدن	گھوٹڑوں	گھوٹڑ	گھوٹڑا	مُشَل	گوٹگ	گھوٹنگ	گھوٹنا
dark	تاریک	اونداھو/کارو	اندھارا	نھیرا	تیارہ	تہار	تہار/تہارمہ	گھور
dung-hill	زبالہ	اُروڑی/ڈھوئی	رُوڑی	رُوڑی	انبار	آکوٹ	ڈُپ	گھُورا
scowl	بانگاہ تندنگریستن	گھورسان ڈسڑوں	گھورڑ	گھُورنا	پہ یوغ کتل	روک روک چارک	خُوڑت خُوڑت اُرِنگ	گھُورنا
horse	اسب/اسپ نر	گھوڑو	گھوڑا	گھوڑا	آس	اَسپ	اُلِی	گھوڑا
mare	مادیان/اسپ مادہ	گھوڑی	گھوڑی	گھوڑی	اَسپہ	مادیان	مادیان	گھوڑی
intimacy	محرمیت	رلڑوں ملڑوں	میل جول	میل جول	ناستہ پاستہ	گپ رپَی	تول وبش	گھول میل
to dissolve	آب کردن	گارڑوں	گھولڑ	گھولڑا	گڈ وَل	آپ کنگ	گھولنگ	گھولنا
to whirl	چرخیدن	گھمڑوں	ٹرڑ پھرڑ	گھُمڑا	چُورلیدل	چکّرگ	چرخ کنِنگ/ پھیری خلِنگ	گھُومنا
pierce	شلال کردن	گھیڑائڑ/پھسڑ	پوڑ ڈیوڑ	کھبوڑا	چخل	پُرینگ/کپِنگ	بجنگ	گھونپنا
draught	جرعہ	ڈُھک/سُرکی	گُھٹ	گُھٹ	غُڑپ	سُوزک	گُلم	گھونٹ
to throttle	فشردن گلو	ساہ گُھٹڑوں	گُھٹڑ	گھٹڑا	خپہ کول	گُٹوکنگ	گٹوکننگ	گھونٹنا
punch/box	ضربہ مُشت	ٹھونشو/دھک	گُھسن	مُکّا	سوک	مُشت	مُوسا/مُچ/چِیٹ	گھونسا
nest	لانہ	آکھیرو/واھیرو	آلھنڑاں	آلھنڑاں	زالئی	کُدام	کدام	گھونسلا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
shell	صدف	کوڈ	گھونگا	گھوگا	کُنجک	کرکینگ	کُچک/غر	گھونگا
veil	نقاب/حجاب	گھونگھٹ	گُھنڈ	گُھنڈ	پَلَوء	مُھنا	بوکی/پُرمُٹ	گھونگھٹ
ghee	کرہ	گِیھ	گھیو	گھیو	غوَڑی	روگن	سی	گھی
pumpkin	کدوی نرم	کدو	گھیّا	گھیّا	کدو	کوپچ	کدو	گِھیّا
circut	گرداگرد	گھیرو/ دائرو	گھیر	گھیر	چاپیرہ	چارگرد	چارماپلوء	گھیر
loose	فراخ	گھیری وارو	گھیردار	گھیردار	پراخ	چارگردی	غلانج	گھیردار
circle	حلقہ	گھیرو	گھیرا	گھیرا	حلقہ	چپ وچاگرد	چارمائنڈ	گھیرا
to encircle	محاصرہ کردن	گھیرڑں	گھیرڑ	گھیرنا	گیرول	چپ وچاگردکنگ	گھیرکنگ/ٹوہنگ	گھیرنا
eleven	یازدہ	یارھن	یاراں	یاراں/گیاراں	یوَلس	یازدہ	یانزدہ	گیارہ
wisdom	علم/ دانش	عقل/ دانش/گیان	عقل	گیان	علم	گیان/ زانت	پام/عقل/ دانش	گیان
sage	عالم/ دانشمند	عالم/ دانشور/گیانی	عالم فاضل	گیانی	عالم	زانوک	عالم	گیانی
grass	گیاہ	سُکل گاھ	گھاہ	گھاہ	گیا/ واشہ	کاہ	بےُ	گیاہ
song / lyric	آہنگ/ سرود	گانو/نغمو/گیت	گاوڑ	گیت/گاوَڑ	سندرہ/ بدل	سوت	شعیر	گیت
world	گیتی	دُنیاجھان/ زمانو	دُنیاجھان	جھان/ جگ	جھان	گیدی	جھان/گیدی/ زمانہ	گیتی
jackal	شغال	گِدڑ	گِدّڑ	گِدّڑ	چغال	تولگ	تولہ	گیدڑ
holding	گیر	پکڑیندڑ/جھلیندڑ	پکڑڑ	پھڑنا	نیول	گِرگ/ دارگ	توِنگ/ ہَلَنگ	گِیر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
red ochre	خاکِ سُرخ	گیڑو	گیرو	گیرو	سرہ خاورہ	حاک رنگ	ہرمش	گیرو
like red ochre	رنگ مایل بقرمز	گاڑھے رنگ جو	گیرو رنگ دا	گیروا	خاورن	زردرنگے	ہرمشی	گیروا
lock	گیسُو	ڈگھاوار/ زُلف	زلفاں	زلفاں	زلفے	مَہپر	گیسُو/مَہپر/ زُلف	گیسو
wet	تر	پُسیل/ آلو	بِنّا	بِگّا	لُوند	میستگ/ ہَر	پائن/ چُووک	بِگیلا
moist	مرطوب/ شرجی	آلی/ پُسیل	بِنّی	بِگّی	لوندہ	میستگیں/ ہَریں	پائن/ چُووک	بِھیگی
pickaxe	کُلنگ	ٹیکم	گینتی	گینتی/ کدال	کولنگ/ کوڈال	کلنگ/ گینتی/ سعذ کنگ	کوڈال/ گینتی	گینتی
ball	توپ	ڈڑھو/ بال	کھدّا/ گیند	گیند/ کھدّو	گیند	ٹِلّ	پومپ	گیند
marigold	گُل ہمیشہ بہار	گینڈا (گُل)	گیندا	گیندا	جعْوی (گُل)	پُلّے	گیندا (پُھل)	گیندا
rhinoceros	کرگدن	گینڈو	گینڈا	گینڈا	گینڈا	رسترے	گینڈا	گینڈا
wheat	گندم	کنڑونک	کنڑک	کنڑک	غنم	گندیم	خُولُم	گیہوں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو

ل

not / un	لا	نہ/ بغیر/ بناں	بے	نہیں	نہ	بے	ہَف/ بے	لا
careless	بی پروا	بیپرواھ	بے پروا	بےفکرا	بے پرواہ	بے پرواہ	بے پرواہ	لاأبالی
carelessness	بی فکری	بیپرواھی	بے پرواہی	بےفکری	بے پرواہی	بے پرواہی	بے پرواہی	لاأبالی پن
necessary	لازم	ضروری	ضروری	ضروری	حتمی	اَلّمی	ضروری	لابُدّی
lost	گُم	غیب/گُم	لاپتا/گُم	لاپتا/گواچیا	ورک	بےگواہ	گُم	لاپتا
matchless	بی نظیر	بی مثل/ لاجواب	انوکھا	نِجّا/ انوکھا	لاجواب	بے بدل	بےمَٹ	لاجواب
armenian stone	لاجورد	نیری رنگ جو ھِک چمکندڑ پتھر/ لاجورد	لاجورد	لاجورد	لاجور/غمئ	نیلی رنگ ءِ یک جلشکو گیس کو ہے	نِلآ وُ گروشک ترو کو خَلَس	لاجورد
helpless	ناچار	مجبور/ بیوس	لچار	لچار/ بے وس	بے وس	لاچار	لاچار/ بےوَس	لاچار
ignorance	بی خبری	بیخبری	بےخبری	بےخبری	بےخبری	نازانتی	بےخبری	لاعلمی
irreligious	بی دین	بی دین	بےدین	بےدین	بےدین	بےمَہذَب	بےدین	لامذہب
homeless	بی خانہ	لامکان/ بےگھر	لامکان	لامکاں/ بےگھر	لامکان	لامکان/ بے بندر	لامکان/ بےبندر	لامکان
absurd	عبث	بی معنیٰ	بیہودہ	بےمعنی	بےمعنیٰ	بےمحل	بےمعنیٰ	لایعنی
kick / leg	لگد	لت	لَت	لت	لغتہ	لگد/لگت	لغت	لات

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
tower	مناره	منارو	لاٹ	لاٹ	جگ مناره	لاٹ	لاٹ/مناره	لاٹ
stick	چماق	لٹھ/عصا	لاٹھی/سوٹی	لاٹھی/ڈانگ	سوٹۍ	لٹ	لٹھ	لاٹھی
modesty	خجالت	لڄ/حيا	لاج/لج	لاج	شرم	لج	لج	لاج
adhering	لاحق	چنبڙيل/ملِيل	چمبڑ یا ہویا	لگیا/چمبڑیا ہویا	پیوسته	لگڑیتیا/لچوک	لچوک/چمبڑیکوک	لاحق
to load	بارکردن	لڏڻ	لڈنڑ	لدنڑا	بارول	لڈگ	باریم وبڈ کرفنگ	لادنا
fondling	محبت	لاڈ/نخرو/انگل	لاڈ	لاڈ	مینه	لاڈ	لاڈ	لاڈ
darling	محبوب/عزیز	لاڏو/پيارو	لاڈلا	لاڈلا	گران	لاڈک	لاڈی	لاڈلا
dear	محبوب/عزیزه	لاڏلي	لاڈلی	لاڈلی	گرانه	لاڈک	لاڈی	لاڈلی
prevarication	قول دروغین	ڀانو/حيلو	لارا	لارا	بانه	دروغگ	پلمینہ	لارا
lorry	کامیون	لاري/بس	لاری/بس	لاری/بس	لاری	لاری	لاری/بس	لاری
necessary	لازم	واجب/لازم	ضروری	لازم/ضروری	لازم	اَلم	لازم	لازم
necessary	لازم/اجباری	لازمي	لازمی	لازمی/ضروری	لازمي	اَلمی	لازمی	لازمی
wireless	بی سیم	بنا تارن جي/وائرليس	بےتار	وائرلس	بےتار	بےتار	بےتار	لاسلکی
carcase	لاش	لاش/مڙھ	لاش	لاش	مړے/لاش	لاشہ	لاش/ڈھونڈ	لاش
carcase	لاش	لاشو	لاش	لاش	مړے	لاشہ	لاشہ/مُردہ	لاشہ
lean	لاغر	ڏبرو/اگھرو	پتلاسکا	لِستا/ماڑا	ډنگر	لاگر	لاغر	لاغر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
leanness	لاغری	اَبھرائی	کمزوری	کمزوری	ڈنگرتوب	لاگری	لاغری	لاغری
boast	لاف	بٹاک/لباڑ	گپاڑ	بڑک/گپ	لافہ	بٹاک	لاف/ئکاف	لاف
boasting	لاف زنی	بٹاک/ڈاڑ	گپاڑی	بڑک بازی	لافے وہل	بٹاک بازی	لاف جنگ/ئکاف جنگ	لاف زنی
Lac/sealing wax	لاک	لاکھ	لاکھ	لاکھ	لاک	لاک	لاک	لاک
hundred thousand	صد ہزار	لکھ	لکھ	لکھ	لکھ	لکھ	لکھ	لاکھ
grudge	دشمنی	دشمنی/ویر	دشمنی	ویر	دشمنی	دشمنی/بدوائی	دُشمنی	لاگ
love	اُنس	محبت/تعلق	لگُوند/تعلق	تعلق/پریت	تعلق	مہر	مہر	لاگ
cost	ھزینہ	لاگت/خرچ	خرچہ	لاگت/خرچہ	خرسہ	حرچ	خوچ	لاگت
attached	پیوستہ	ساتھی/لاگو	چالُو	یار/بجڑ	نخلہ ڈل/نخول	واہگ دار	ئد/اُوار	لاگو
red	قرمز	سُرخ/گاڑھو	لال	لال	سُور	سُہر	خِیسُن	لال
blushed (with rage)	خشمگین	کاوڑ میں گاڑھو	رتا لال	لال/سُوہا	دَقہر نہ سُور	اچ زہر ءَ سُہر ... / نزگ	قہرآن خیسُن خیسُن	لال بھبُوکا
fairy dressed in red	پری	لال پری	لال پری	لال پری	سرہ شاپیرئی	لال پری	لال پری	لال پری
brother	لالہ	عزیز/جناب	بھرا	لالہ	لالا	لالا	لالا	لالا
lantern	چراغ	لالٹین/بتی	لالٹین	بتی/لالٹن	قندیل/لالٹین	چراگ	لالٹین/چراغ	لالٹین
greed	طمع	لالچ	لالچ	لالچ/طمع	طمع	لالچ	لالچ/ہوس	لالچ
tulip	لالہ	لالہ (گاڑھو گل)	لالہ	لالہ	خاتولئے	گواڑگ	گواڑخ	لالہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
redness	سرخی	سُرخی/گاڑھاڻ	للائی	لالی	سُرخی	سُہری	خِیسُنی	لالی
army	ارتش	فوج	فوج	فوج	لشکر/عسکر	لام	لام/فوج/لشکر	لام
sense of touch	لامسہ	ڇهنڊڙ قوت	ہتھ لاوݨ دی قوت	چھوہݨ دی حس	دَ لمس حس	دست جنگ ءِ قوت	دسمساری	لامسہ
bring	آوردن	آڻڻ/وٺي اچڻ	گھن آون	لیاݨا	راوڑل	آرگ	اَتِنگ	لانا
lava	گدازہ	لاوو	لاوا	لاوا	لاوا	کوہ ءِ چہ درآ ؤکیں آس	خَل دِیر/لاوا	لاوا
Divinity	لاهوت	لاهوت	لاہوت	لاہوت	الوہیت	لاہوت	لاہوت	لاہُوت
programme	برنامہ	نظام عمل	کم کار دا طریقہ	پروگرام	دستورالعمل	کارءِ ؤڑوڈول	کاریم ناؤڑوڈول	لائحہ عمل
able	لائق	قابل/لائق	لائق	لائق/قابل	لایق	لائق/سَج	لائخ	لائق
army with camp followers	لشکر	فوجي جٿو	فوج	فوجی جتھا	عسکردِ سامان سرہ	لشکر	لشکر	لاؤلشکر
lip	لب	چَپ	ہوٹھ	ہونٹھ/بُلھ	شُونڈ	لُنٹ	جوڑ	لب
(at) the roof's corner	لب بام	ڇت جو ڪنارو	چھت تے	بنیرے تے	پہ بام	سَر	رہ بامب	لب بام
(on or along) the river bank	لب رودخانہ	درياءُ جو ڪنارو	دریا دی منڑتے	دریا دے کنڈھے	دَ دریاب غاڑہ	دریاب ءِ کَر/تیاب	دریاب نا کَر	لب دریا
prononciation	تلفظ/شیوہ گفتار	تلفظ/اُچار	الا بول	بول چال	دَ وینا انداز	لوز و تران	تران طرز	لب ولہجہ
essence	لُب/مغز	تت	سَت	سَت	سَت	ست/مچگ	ست	لُب
quintessence	لُب لباب	تَت جو مغز	گالھ دی ست	نچوڑ	خلاصہ	کسانگ	خُلاصہ	لب لباب
warm cloak	لبادہ	چوغو/لبادو/گڏلو	ویس	جُبہ/چوغا	کوسَئی	گودل	گودل	لبادہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
dress	لباس	پوشاک/لباس	پوشاک	بانزا/ پوشاک	جامہ/کالی	لیس/ پوشاک	پُچاک/لویس	لباس
filled to the brim	لبالب	لبریز	نک توڑیں بھریا	نکو نک	ترخُلہ ڈک	دپ ماں دپ	نَحن تِسکا	لبالب
trigger	ماشہ	بندوق جوگھوڑو	بندوق داگھوڑا	بندوق داگھوڑا	دَ توپک ماشہ	لبلبی/ ذد	ماشہ	لبلبی
to allure	بطمع انداختن	ورغلائڻوں/لالچائڻوں	دِل کوں بھاونڑ	ورغلانا	زان تہ راآڑول	سیبائیگ	اُست چکّی	لبھانا
handful	مُشت	لپ/مُٹھ کھن	لپ	لپ	لپہ	چنک/لپ	لپ/چنک/مُٹھ	لپ
plastering	کاہگل کردن	لیپو	لمبائی	لپائی	گلوَل	لیوء/ دون	لیوء/ بِرِنگ	لپائی
flame	شعلہ	جھمی/ جَر/شعلو	لاٹ/شُعلہ	لَٹو/لَنب	لمبہ	برانز	ذِراب	لَپٹ
embrace	بغل گرفتن	لپٹڻوں/چمبڑوں	چمبھاڑنڑ	گل لانڑا	پہ غوزی کہ نِول	اَمبازکنگ	چمبڑیفنگ/ بغل کتِنگ	لپٹانا
stick (to)	چنبرہ شدن	چمبڑنوں	چمبڑنڑ	چمبڑنا	پہ غاڑہ کیدل	چنڑوک/ ہگل بوہگ	چمبڑینگ	لپٹنا
slap	سیلی	تھمڑو/ چماٹ	لپڑ	تھپڑ/ چماٹ	سپیڑہ	چمانٹ/ٹھمات	چپانٹ	لَپڑ
flash	شعلہ	چمکو/لامارو	لاٹ/شعلہ	چمکارا	لمبہ	لمب	شمبلاخ	لپک
swiftness	چُستی	چُستی/ پھڑتی	پُھرتیاں	جھٹ پٹ	پہ تکوار	ھمادمانءَ	پش خوشئی	لپک جھپک
bad habit	عادتِ بد	ہیر/چسکو	چسکا	لت	بدعادت	بدعادت	بدعادت/بیدَ لینگ	لپکا
to rush	حملہ کردن	بھجوں/ ڈوڑنوں	بھج تے پُجڑ	نسڑوا	غُڑہ کول	جھمبگ	اَلمہ کننگ	لپکنا
entanglement	تاہ	وَکڑ/گھیرو	ولیٹ	لھویٹ	لغشتنہ	پیڑ	پیڑ	لپیٹ
to fold	پیچیدن	ویڑں ھڑوں	ولیٹڑ	لھویٹڑا	نغاڑل	پتا یگ	پیڑِنگ/ٹوڑنگ	لپیٹنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
bad habit	عادت بد	ھیر/خصلت	عِلّت/ عادت	لت	بَد عادت	بدعادت/ھیل	بدعادت	لت
rag	پلاس	اگڑی/لیڑ	جھگوی	لتّا	گدڑہ	راڑ/ جنڈ	رینگو	لتّا
to trample	لگدزدن/لگدمال کردن	لتاڑنڑوں	لتاڑنڑ	لتاڑنا	پائمالول	لتاڑگ	لتاڑنگ	لتاڑنا
bedrabbled	آغشتہ	لتھوڑیل	لتھڑیاہویا	لبڑیاتبڑیا	لڑلے	ھوروسور	لوڑوک/لوجڑوک	لت پت
babbler	سخن چین	چغل خور	چگل خور	لترا	دروغجن	ڈروک بند/کلپ	دروغ بند	لُترا
babbling	سخن چینی	چغلخوری	چگل خوری	لائی بجھائی	دروغجن توب	ڈروک بندی/الکھی	دروغ بندی	لُتر پن
babbler	سخن چین	چغلی باز	چگل خورن	لتری	دروغجن	ڈروک بند/الکھی	دروغ بند	لُتری
be bedrabbled	آغشتہ شدن	لِتھڑجڑوں	بَھرِیجڑ	لتھڑنا	لڑلے کیدل	ھوربوگ	لوڑینگِنگ	لتھڑنا
bedraggle	آغشتہ کردن	لتھیڑنڑوں	لویڑنو	لتھیڑنا	لڑل	ھورکنائینگ	لوڑِنگ	لتھیڑنا
lock	طرۂ مو	زُلف/ چگ	لٹ	لٹ	کھوئی	چیڑ	زُلف	لٹ
undone	خرابؔ وکتک خوردہ	تباہ حال/ برباد	لٹیاپٹیا	لٹیاپٹیا	وھلے زَپلے	درپہ در	ٹکڑٹکڑ	لُٹا پُٹا
to cause to lie down	خواباندن	لیٹائنڑوں	لِٹاونڑ	لِٹانڑا	پرے اِیستل	واپینگ	لیٹیفنگ	لِٹانا
to squander	اسراف کردن	لُٹائنڑوں	لُٹاونڑ	لُٹانڑا	لُوٹہ وَل	بادیگ	لُٹفِنگ	لُٹانا
to hang	آویختن	لڑکائنڑوں/ٹنگنڑوں	لٹکاونڑ	لٹکانڑا	زڑوَل	دَرنجگ	درنجنگ	لٹکانا
to dangle	آویزان شدن/آویختن	لڑکنڑوں/ٹنگجڑوں	لٹکنڑ	لٹکنڑا	زڑیدَل	درنگ بوگ	لُودنج متنگ	لٹکنا
be robbed	غارت شدن	لٹجڑوں	لُٹیج ونجڑ	لٹچنا	لٹیدل	زیان بوگ	لٹینگ	لٹنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
top	فرفره	لاٹوں	لاٹوں	لاٹو	لاٹو	پِنّی	لاٹو	لَٹو
squarnder	غارت کردن	لٹائڑوں	لٹووانڑ	لٹوانڑا	لٹوَل	لٹاھِنگ/ بباہ دیاینگ	لٹیفنگ	لٹوانا
stick	چماق	سونٹو/ ڈنڈو	دِگّا	لٹھ/ ڈانگ	سوٹئے/ ڈنڈا	لَٹ	لَٹ	لٹھ
(one) fighting	کسی کہ با چماق می جنگد	لٹھ سان وڑھندڑ/لٹھرو یو	لٹھ باز	لٹھ مار/ ڈانگی	ڈنڈامار	لَٹ باز	لَٹ باز	لٹھ باز
longcloth	الوار	ھِرک	لٹھا	لٹھا	لٹہ	لٹا	لٹہ	لٹھا
ewer	آفتابہ کوچک	لوٹی	لوٹی	لوٹی/ گڑوی	بدنئی	بدنی	بدنی	لٹیا
robber	راہزن	لُٹیرو/ دھاڑیل	لُٹو/ ڈاکو	ڈاکو	لٹ مار	ڈنگ	ٹیک/ ڈنگ	لُٹیرا
entreaty	لجاجت	مِنَتھ/ آزی	عاجزی	مِنت	منت زاری	مِنت	مِنّت	لجاجت
be modest	خجول شدن	لجائڑوں/ لجی تھیڑوں	شرماونڑ	شرمانڑا	شرمیدل	لج کنگ	لج کتنگ	لجانا
rake	ردّل/ فساد	اگھاڑو/ بدچال	لُچ	لُچ	لُوچہ	لُچ	لُچ	لُچ
wicked	آدمِ فاسد	شودو/ لُچو	لُچا	لُچا	لُوچہ	لُچ	لُچ	لچا
wickedness	رذالت	لُچائی	لچپنڑاں	لچ پنڑا	لوچہ توب	لچّی	لُچئی	لُچاپن
[illegible]	مہمل/ متبذل	بیھودو	لچر	لچر	لچر	شَبک	لچّر	لچر
elasticity	کش	لوڈو/ نرمی	ڈِھل	ڈِھل	نرمی	ریدگ	خُلکُنی	لچک
lace	اس ند	موڑ/ ور/ کشمیرو	گوٹا	گوٹا	کناری	گوٹا	گوٹہ	لچکا
to move	جُنباندن	لوڈنڑں/ چورنڑں	لچکاونڑ	لچکانڑا	تاوول	لیپنگ	چولیفنگ	لچکانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to be elastic	جُنبیدن	مُوڑنُ/لچکڑنُ	لچکنڑ	لچکنڑا	خوزیدل	لِنگ	چولینگ	لچکنا
elastic	کش مانند	لچک وارو	لچکیلا	لچکیلا	کڑیدونکے	لٹوک	چوٹ مروکا	لچکیلا
mucilaginous	لعاب دار	چنبڑوندڑ	لعاب دار	لچلچا	اُبلن	لیچ لیچ	چیرڑکن	لچلچا
skein	کلاف	چگو/گھنڈی	لچھا	لچھا	لچہ	ویڑی	گِھٹی	لچھا
tasteful	خوش مزہ	وکڑ وارو/مزیدار	لچھے دار	لچھے دار	مزیدار	مِزگ دار	مزئی	لچھے دار
signs (of depravity)	روشِ بد	لچھنڑُں	لچھنڑ	لچھنڑ	عمل	ڈول	وڑ	لچھن
harlot	بی حیا	لُچی	لُچی	لُچی	ناکارہ	بےحیا/لُچی	بےحیا	لُچی
respect	لحاظ	لحاظ/مروت	خیال	خیال/لحاظ	لحاظ	لیاز	لحاظ	لحاظ
quilt	لحاف	سَوڑ	سوِڑ	لیف	تلتک/توشک	لیپ	لیپ	لحاف
niche in side of grave	لَحد	قبر/گور	قبر	لحد	لحد	لحد/ادیرہ	لحد	لَحد
moment	لحظہ	لحظو/پل گھڑی	پَل	پَل/گھڑی	لحظہ	دمان	دَمَس	لحظہ
plump	گوشتالو	ٹُھلھو/موٹو	موٹا	موٹا	پُنڈ	زنڈ	زنڈ/اوڑن/توسخر	لحیم
corpulent	فربہ	ٹُھلھومتارو	موٹا تازہ	موٹا تازہ	غُنڈ پُنڈ	درنگ	سوکا/توخر/غوپ	لحیم شحیم
melody	لحن	سُر وارو آواز	سُر/الا	سُر/لے	خوژہ نغمہ	سُر	سُر	لحن
piece	لخت	ٹکرو/حصو	ٹوٹا/بیرا	ٹوٹا	خاشہ	ٹُکر	ٹکر	لخت
(one's) own child	لخت جگر	جگر جو ٹکرو	ہاں دا بیڑا	جگر دا ٹوٹا	زگر خاشہ	جگر بند	جغر نا بَند	لختِ جگر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
burning incense	عطرتند	چندخوشبودارشیوں	خوشبوئیں	لخلخہ	تیزعطر	وشبوئے	گندھی	لخلخہ
loaded	بار	لڈیل پلانویل	لڈیالڈیا	لدیاپدیا	بار	بازھار	ساپاروک	لداپھندا
be loaded	بارشدن	لڈنوں/ بارٹھنوں	لڈنو	لدنڑا	باریدل	لڈگ	بڈوَباریم متنگ	لدنا
cause to load	بارکراندن	لڈائڑوں	لڈاونو	لدانڑا	باروَل	لڈائینگ	بڈ ترِفِنگ	لدوانا
sweet ball	نوع شیرینی	لڈوں	لڈوّں	لڈّو	لڈّو	لڈو	لڈُو	لڈّو
deliciousness	لذت/چشش/خوشمزگی	چس/مزو	سواد	سواد	خوند	لذّت	مزہ/چَس	لذّت
tasteful	لذیذ/خوشمزہ	سوادی/مزیدار	مزیدار/چسُولا	سوادی	خوندور	مزئیں/تامدار	مزّئی	لذیذ
tramour	لرزش	کنبزیں/ڈکنڑیں	کنبڑیں	کنبڑوی	کپوالئے	لرزگ	لَوزئی	لرزش
tremble	لرزیدن	کنبڑوں/ڈکنڑوں	کنبڑو	کنبڑوا	کپیدل	لرزگ	لڑزِنگ	لرزنا
tremour	لرزہ	ڈکنڑیں	کنبڑیں	کنبڑوی	کپیدَنہ	لرزگ	لڑزہ	لرزہ
strand	صف	لڑھی/ھار	لڑ	لڑ	لڑئی	لڑ	لڑ	لڑ
quarrelsome	جنگجو	ویڑھو	لڑاکا	لڑاکا	جنگیرہ/جنگدرہ	مڑاک	جنگیرہ	لڑاکا
cause to fight	جنگانیدن	ویڑھائڑوں	لڑاونڑ	لڑانڑا	جنگول	میڑینگ	جنگ تتنگ	لڑانا
fight	جنگ	جنگ/ویڑھ	جھیڑا	لڑائی	جنگ	مڑائی	جنگ	لڑائی
boy	بچہ	بار/پُٹ/چھوکرو	بال/چھوہر	مُنڈا	ھلک	بچگ	مارکو	لڑکا
boyhood	طفولیت/بچگی	ننڈھپڑوں/باروتڑوں	ملپ/لڑکپن	بال پنڑا/بالپن	ھلکوالئے	کسانی	چناماری	لڑکپن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
stagger	لغزیدن	آتھڑجڑوں/تھڑکڑوں	جُھلنڑ	ڈولنڑا	کوڑووڑتگ	تَتَرگ	جُگ ہَلِنگ	لڑکھڑانا
girl	دختر	چھوکری/ٹینگری	چھوہر	کُڑی	انجلئ	جِنک	مَسِڑ	لڑکی
to fight	جنگیدن	وڑھڑوں	لڑنڑ	لڑنا	جنگ کول	مِڑَگ	جنگ کَننگ	لڑنا
to fight	جنگیدن	وڑھڑوں جھڑڑوں	لڑنڑ بھڑنڑ	لڑنا بھڑنا	جنگ	جنگ کُگ	جنگ وجھیڑہ	لڑنا بھڑنا
to cause to fight	بہ جنگ انداختن	ویڑھائڑوں	لڑاونڑ	لڑانڑا	جنگوَل	مڑائینگ	جنگ ترِفِنگ	لڑوانا
slide	غلتیدن	ترکڑوں/رڑھڑوں	رِڑھنڑ	رِڑھنا	غرڑیدَل	رِڑگ	رڑنگ	لڑھکنا
string	رشتہ	لڑھی/ھار	لڑی	لڑی	لڑئ	لڑ	لڑی	لڑی
language	زبان	بولی/زبان/ٻولی	بولی	بولی/زبان/جیبھ	ژبہ	زوان	بولی/زبان	لسان
linguistics	زبان شناسی	علم لسان/لسانیات	لسانیات	لسانیات	ژبہ پوہنہ	زوانانک	لسانیات/بولیک	لسانیات
glutinous berry	سپستان	لیسوڑو/گیدوڑو	لسوڑا	لسوہڑا	لسوڑا	نیوگے	لسوڑا	لسوڑا
churned sour milk	دوغ	لسّی	لسّی	لسّی	شُلُمبے	آکر/دوگ	خاسُن	لَسّی
army	لشکر	لشکر/فوج	فوج	لشکر/فوج	لشکر	لشکر	لشکر	لشکر
military	لشکری	لشکری/فوجی	فوجی	فوجی	لشکری	لشکری	لشکری	لشکری
fineness	لطافت	سُھنڑائی/خوبی	نزاکت	سوہل پُنڑا	نازکی	نازُرکی	نازرکی	لطافت
relish	لطف	مزو	مزہ	مزا	خوند	ِمزگ	مزہ	لطف
fine	لطیف	نازک/نرم	نازک	نازک/کولا	نازک	سُبک	نازرک	لطیف

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
joke	جوک	ٹوکو/ بھوگ چر چو	چٹکلا/ مذاق	لطیفہ	لطیفہ/ٹوکہ	وَش حَبری	لطیفہ/مُکو	لطیفہ
saliva	لعاب	ٹھک/ پک/ اگِگ	لعاب	رال	لاڑگی	دپ آپ/ اَلکھ/ لبز	لِزب	لعاب
play	بازی	راندروند	کھیڈ	کھیڈ	لوبی	لیب	گوازی/ کھیڈ	لعب
ruby	لعل	لعل/ یاقوت	لعل	لعل	لعل	لعل	لعل	لعل
curse	لعنت	دِھکار/ پھٹکار	لعنت	پھٹکار/لعنت	لعنت/ پیٹ	پِٹ	لعنت/ پِٹ	لعنت
dictionary	فرہنگ	بولیوں/ فرھنگ	لغات	لُغات	قاموس/لغات	لوزبَلَد/ لغات	لوظاک/ لُغات/ لوظ بَلَد	لُغات
dictionary	فرہنگ	بولی/ زبان	لغت	لغت	لُغت	لوزدرپ	لُغت/ لوظ/ بولی	لغت
slip	لغزش	ترکنڑں/ ڈکنڑیں	غلطی	تِلکنڑ	شویدنہ	تِلشلگ	لَغوشت	لغزش
nonsense	لغو/ بیہودہ	بیھودہ/ واہیات	واہیات	فضول/ واہیات	بے معنیٰ	بے کار	بیہودہ/ بیکار	لغو
literal	لغوی	اصلی	لغوی	اکھری	دلُغت	لوزی	اصلی	لُغوی
absurdity	لغویات/ بیہودگی	بیھودگی	بیہودگی	بیہودگی	بیہودہ توب	دپ دڑگ	بے ہودئی	لغویت
loquacious	لفاظ	خوش بیان	لفاظ	لفاظ	خوژہ ژبہ	گران لوز	ھنین زبان	لفاظ
loquacity	لفاظی	خوش بیانی	لفاظی	لفاظی	خوژہ وینا	گران لوزی	ھنین بیانی	لفاظی
envelope	لفافہ/ پاکت	لفافو	لفافہ	لفافہ	لپاپہ/ لفافہ	لپاپہ	لفافہ	لفافہ
word	لفظ/ واژہ	گالھ/ لفظ	گالھ	لفظ	تورے	لوز	گال/ لوظ	لفظ
verbal	لفظی	اصلی/ لفظن جو	زبانی	لفظی	دَتوری	لوزی	لوظی	لفظی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
hooligan	بی شخصیت	لفنگو	لفنگا	لپھنگا	لوچہ	لُچ	لوفر/لُچ/لُنڈ	لفنگا
face	لقا	شکل/صورت	جلوہ	مُنہ	مخ	دیم	مون/صورت	لقا
appelation	لقب	لقب	لقب	لقب	لقب	لقب	لقب	لقب
stork	لک لک	سارس	بگلا	بگلا	لگ لگ/دریائی	یک اچتیں مرگے	ٹی ٹی	لقلق
morsel	لقمہ	لقمو/گرانھ	بھورا/گھراں	بُرکی	گولہ	دفار/زمب	باخو	لُقمہ
desolate	ویرانہ	پوٹھو/برپٹ	سُنج بیاباں	سُنج مسنج	وران	پَٹ	بڑی بانگ/پوٹوء	لق ودق
paralysis	لقوہ	لقوو	لقوا	لقوا	اِبلج	ادھرنگ/باد	بادءِلغام/اُدرنگ	لقوہ
coaltar	قیر ذغال سنگ	اُلو/چٹنگ	لک	لک	ڈامبر/لک	ڈامبر	ڈامبر	لک
wood	چوب	لکڑو	لکڑ	لکڑ	لرگے	دار/لٹھ	پاٹ	لکڑ
hyena	کفتار	چراخ	لکڑبھگو	لگڑبھگو	کوژ	حپتار	کفتار	لکڑبگھا
wood cutter	چوب فروش	کاٹھیر	لکڑہارا	لکڑہارا	لرگی راوڑونکے	دارتراش	پاٹیا	لکڑہارا
wood	چوب	کاٹھی	لکڑ	لکڑی	لرگے	دار	پاٹ	لکڑی
stammer	لکنت	باتائی	پچڑواپَن	لکنت	اڑژبئی	دڈ	تَت/دڈ	لکنت
hundred thousand	لک/صد ہزار	لکھ	لکھ	لکھ	لکھ	لکھ	لکھ	لکھ
cause to write	نویساندن	لکھائڑں	لکھاونڑ	لکھانڑا	لیکل	لکھاینگ/ نوشتہ کنائینگ	نوشتہ کرفنگ/لکھیفنگ	لکھانا
writing	نویسندگی	لکھڑں جوکم	لکھائی	لکھائی	لیک/کشل	لکھت/نوشتہ	لِکھائی/نوشتی	لکھائی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to write	نوشتن	لکھڑں	لکھنڑ	لکھنڑا	لیکل	لکگ/نوشتہ کنگ	نوشتہ کننگ/لکھنگ	لکھنا
cause to write	نویساندن	لکھارائڑں	لکھواونڑ	لکھوانڑا	لیکل (ذبل پلاس)	لکھائینگ/ نوشتہ کنائینگ	نوشتہ کرفنگ/لکھیفنگ	لکھوانا
line	خط	لیک/لیکو	لیکا	لیہک	کرشہ	لیک	لیک/چیک/چیخ	لکیر
continuous	پیہم	لاگیتو	گانڈھواں	لگاتار/ہیٹھ اُتے	پرلہ پسے	پدماں پد	پدماپد	لگاتار
bridle	لگام	واگ/لغام	لغام	واگ	ملندہ	لگام	لغام/واگ	لگام
rent	مالیات ارضی	ڈھل	ٹھیکہ (زمین دا)	مالا	مالیہ	سُنگ	سُنگ	لگان
to attach	پیوستن	لگائڑں	لاونڑ	لگانڑا	لگول	لاگینگ	لگیفنگ	لگانا
affection	دوستی/مہر	لاگو/تعلق/دوستی	تعلق	تعلق	آشنائی	سنگتی	سنگتی/مہر	لگاوٹ
near	تقریباً	قریب/ کوشش کرے	نیڑے نیڑے	لاگے تاگے	تقریباً	تک وتور/ کِساس	کھیب کھیب/ مُخوک مُخوک	لگ بھگ
love	محبت/مہر	لاگاپو/چاہ	محبت	پیار/پریت	مینہ	مہر	مہر	لگن
to fixed up	پیوستن	لگنڑں	لگنڑ	لگنڑا	لگیدل	للگ	للنگ	لگنا
cause to apply	پیوستہ کراندن	لگرائڑں	لگواونڑ	لگوانڑا	لگول	لاچینگ	لچیفنگ	لگوانا
to covet	طمع کردن	چاہنڑں/گھرنڑں	وسکنڑ	جُھوانا	زڑہ کیدل	پسنگ	اِڑکاکننگ	للچانا
shout	عربدہ	ہکل	سڈ	للکار/سد	چیغہ	ھکل	ھکل	للکار
to challenge	عربدہ کشیدن	ہکل کرنڑں	سڈنڑ	سونڑا	مقابلے تہ بلنہ	بیہارگ	ھکل تتنگ	للکارنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
tall	دراز/ بلند	ڈگھو/طویل	لما	لما	اوڑد	دراج	مُرغن	لمبا
length	درازی/ بلندی	ڈگھائی/ ڈیگھ	لمبانڑ	لمبائی	اوڑدوالے	دراجی	مُرغنی	لمبائی
long	دراز/ بلند	ڈگھی/طویل	لمبی	لمی	اوڑدہ	دراج	مُرغن	لمبی
moment	لمحہ/لحظہ	لمحو/ پل/ گھڑی	جھٹ	پل/گھڑی	گڑئی	دمان	جھٹ	لمحہ
touch	لمس	چُھاءُ	ہتھ لاونڑاں	چھونہڑا	لمس	دَست جَنگ	مسار/ دُو خلِنگ	لمس
tail-cropped	دُم بُریدہ	لنڈو	لنڈا	لنڈا	لکی پریشوی	لُنڈو	لُنڈو	لُنڈا
tail-cropped	بی دُم	لُنڈو/ بانڈو	لُنڈو	لنڈورا	لکی پریشوی	لُنڈو	مُنڈو	لنڈورا
tail-cropped	بی دُم	لُنڈی	لنڈوری	لنڈوری	لکی پریشوی	یوتکا	لُنڈو	لنڈوری
to spill	ریختن	اوتڑوں/ ھارڑوں	ویٹرو	روڑھنوا	تو یہ ول	ریچگ	[illegible]/ پلٹ بجک	لُنڈھانا
lame	لنگ	منڈو/لنگڑو	منڈا	لنگ	گڈ	لِنگ	منڈ/ لنگ	لُنگ
loincloth	لُنگ	لانڈھ/لُنگ	لُنگی	دھوتی/لُنگی	لنگ	چھر	لانک	لُنگ
anchor	لنگر	ناتاری/لنگر	لنگر	لنگر	لنگر	ننگر	لنگر	لنگر
alms house	لنگر	فقیرن کھادھو/لنگر	لنگر	لنگر	لنگر	لنگر	لنگر	لنگر
free public kitchen	لنگر خانہ	لنگر خانو	لنگر خانہ	لنگر خانہ	لنگر خانہ	لنگر جاہ	لنگر خانہ	لنگر خانہ
lame	لنگ	منڈو	مَنڈا	لنگڑا	گڈ	لَنگ	منڈ/ لنگ	لنگڑا
to limp	لنگیدن	منڈ کائڑوں	لنگڑاونڑو	لنگ مارنا	گڈ تک	لنگ کنگ	منڈ کنگ/ لنگ کنگ	لنگڑانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
lame	لنگ	منڈی	مَنڈی	لنگڑی	گڈہ	لنگ	لنگ	لنگڑی
loincloth	لُنگ	لانگوٹو/ کَچھو	لنگوٹ	لگوٹ	لنگ	لانک	لانک	لنگوٹ
loincloth	لُنگِ کوچک	لانگوٹی/کوڈ	لنگوٹی	لگوٹی	لنگوٹے	لانک	لانگوی	لنگوٹی
chum	دوستِ قدیمی	گھاٹوسنگتی	گھاٹایار	لگوٹیا	زوڑیار	یار	یار/جُٹ	لنگوٹیا
long tailed monkey	بوزینہ دُم دراز	لنگور	لنگور	لگور	لوئ لکیز بیزو	جناورے	لندہور	لنگور
coloured turban	لُنگ	لُنگی	لُنگی	لُنگی	لُنگئ	لُنگی/حر	لُنگی	لُنگی
flame	شُعلہ	شعلو/جبھی/ جَر	لاٹ	لاٹ	لمبہ	لامبو/ وث	جمجلائی/ ذراب/ بامَبڑ	لَو
hot wind	بادِداغ/صرصر	جھولو/لُک	لُو	لو	تودباد	جھولو/تبدلوار	جھولا	لُو
to have a heat stroke	بادداغ خوردن	جھولولگنڑوں	لُولگنڑ	لولگنڑا	تودبادلکیدل	جھولوجَنگ/ گول جنگ	جھولاخَلِنگ	لُولگنا
frankincense	کندر	لوبان	لوبان	لوبان	لوبان	ڈوپ/سُوچکی	ڈوپ	لوبان
haricot-bean	لوبیا	چَونرا/ چتورا	لوبیا	لوبیا	لوبیا	مکت	لوبیا	لوبیا
lump of flesh	تیکہ گوشت	گوشت جو وڈونکرو/لوتھڑو	بیرا	لوتھڑا	دَغوشےٹوٹا	سِیرَگ	سُوئناگیَل	لوتھڑا
plunder	غارت	لُٹ	لُٹ	لُٹ	لُوٹ	لُٹ	لُٹ	لُوٹ
plundering	غارتگری	دھاڑو/ پھرلُٹ	لُٹ مار	ماردھاڑ/لُٹ مار	چُرچپاول	لُٹ وپَل	لُٹ پَل	لوٹ کھسوٹ
spouted jug	آفتابہ	لوٹو	کروا/ ودھناں	لوٹا	بدنئ	بَدنی	بَدنی	لوٹا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to return	برگرداندن	موٹائڑں	وَلاڈیون	پرتانڑا	ولپسول	گردینگ	پَدا تِتنِگ	لوٹانا
to return	برگشتن	موٹڑں/اُٹھلڑں	پاسے ولاونڑ	پرت آونڑا	واپسیدل	وازگردگ	اَڑسینگ	لوٹنا
to roll	غلتیدن	پاساورائڑں	پلسیٹے مارنڑ	پلسیٹے مارنا	اوڑیدل	آلیٹ ورگ	کپ لیٹ کننگ	لوٹنا
to rob	غارت کردن	پُھرڑں/لُٹڑں	لُٹڑ	لُٹڑا	لُوٹل	لُٹگ/پُلگ	لُٹنگ	لُوٹنا
suppleness	نرمی	نرمی/لچکو/چیرھ	نرمی	لوچ	نرمی/پوست والی	تاب	وَل/خُلکنی	لوچ
supple	ملایم	لچکیدار/نرم	وَلدار/نرم	لیس دار/لچک دار	پوست والی	تاب دار	وَلدار/خُلکُن/ وَل وَلُو	لوچدار
tablet	لوح	پھرمی/پٹی/تختی	تختی	تختی/پھٹی	تختئی	تختی	تختی	لوح
lulaby	لالائی	لولی	لولی	لوری	اَللّٰھو	لولی	لولی	لوری
people	مردم	عام ماڑھوں/لوک	لوک	لوک	اُولس	گیدی/اُلس	اُلس/خلق	لوک
folk-lore	قصہ عامیانہ محلی	لوک کہانڑیں	لوک کہانی	لوک کہانڑی	اُولسی قصے	گیدی قصہ	خلقی قصہ	لوک کہانی
folk-song	آہنگ محلی	لوک گیت	لوک گیت	لوک گیت	اُولسی سندرے	گیدی صوت	خلقی شعیر	لوک گیت
folk-dance	رقص محلی	لوک ناچ	لوک ناچ	لوک ناچ	اتڑ	گیدی ناچ	خلقی چاپ	لوک ناچ
loquat (rush orange)	نوعی میوہ	لوکاٹ	لُکاٹ	لُکاٹ/لگاٹھ	لوکاٹ	لوکاٹ/نیوگے	لوکاٹ	لوکاٹ
people	مردم	ماڑُنھوں	لوک	لوک	خلک	مردم	مخلوق	لوگ
lame of the hands	مفلوج/فلج	ٹُنڈو	لُوھا	لُولا	ٹُنڈے	مُنڈ	ٹُنڈ	لُولا
fox	روباہ	لُومڑ	لومبڑ	لومڑ	گیدڑہ	لومبڑ/شوک/روباہ	شوک	لومڑ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
vixen	روباہ	لُومڑی	لومبڑی	لومڑی	گیدڑہ	لومبھڑ/روبا	شوک	لومڑی
boy / lad	پسر بچہ	چھوکرو/بار	چھوکرا	مُنڈا	هلکټ	چُک/بچک/چورو	مار/مارکو/چوگو	لونڈا
clove	میخک	لونگ	لونگ	لونگ	لونگ	لَونگ	لَونگ	لونگ
iron	آہن	لوھ	لوہا	لوہا	اُسپنہ	آسن	آھن	لوہا
black-smith	آہنگر	لوھر	لوہار	لہار	وستا کار	آسن کار	لوڑی	لوہار
black-smith(woman)	زن آہنگر	لوھارڻ	لوہارن	لہارن	وستا کارہ	آسن کار (جنین)	لوڑی (نیاڑی)	لوہارن
accent	لہجہ	لھجو	لہجہ	لہجہ	لہجہ	گُش وَڑ	لہجہ	لہجہ
therefore	لھذا	لھاذا/انھیءَ کرے	ایں واسطے	ایس لئی/ایس کرکے	لہ دے وجہ/حکہ	گُڈا	گُڈا	لہٰذا
wave	موج	موج/لھر/چھولی	موج	لہر	سپہ	موج	چُلک/موج	لہر
to flutter	موج زدن	چھولیوں ھڻڻ/ لیھرائڻ	لہراوݨ	لہرانا	خوزیدل	موج ورگ	چُلک تِتِنگ	لہرانا
garlic	سیر	تھوم	تھوم	تھوم	اُوژہ	تھوم/سیرک	تھوم	لہسن
flash	درخشش	شعلو/چمکو	چمک	لانبو/لاٹ	زلاندہ	روک	جمرکہ/جلشکہ	لپک
to shine	شعلہ ور کردن	جھومائڻ	چمکاوݨ	لپکانڑا	زَلَول	روک دیگ	جمرکپِنگ	لپکانا
to chirp	چہچہ زدن	بلوں/لاتیوں کرڻ	چہچہا	لپکنڑا	چنڑیدل	موجارگ	چوچونگ	لپکنا
to flourish	شاداب شدن	سرسبز ٿيڻ	لڈݨ	نکھارے لیڑا	شین فصل خوزیدل	موج وَرگ	عِرِی تالوڈ و کننگ	لہلہانا
blooming	شادابی	سرسبزی/شادابی	لہلہاہٹ	لہلہاہٹ	ذبوٹو خوزیدل	موج وَرگ	لوڈ/عِرِی تالوڈو	لہلہاہٹ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
long skirt	دامنِ زنانہ	لاک/پڑو/گھاگھرو	لہنگا/گھگھرا	لہنگا/گھگھرا	دوڑ قیص/کُرتہ	لانکھ/پڑو	مُرغُنا گوس	لہنگا
blood	خون	رَت/خُون	رَت	لہو/رَت	وِینہ	حون	دِتر	لَہُو
blood-stained	خون آلود	رَتو رَت/رَت هاڻوں	رَتو رَت/لَہُو لُہان	لہولہان/رَتو رَت	پہ وِینو رنگ	حون ریچ	دِترچُر	لَہُولہان
pleasure	لھو ولعب	راند روند	کھیڈ تماشہ	کھیڈ تماشا	لوبے	زرمستی	دَم چَر/عیش	لہو ولعب
tune	لحن	سُر/لَئی/تال	سُر/تال	تال/سُر	سُر	پنجگ	سُر	لَے
adopted (child)	فرزند خوانده	جھول میں ورتل بار/ پرایو پالیل بار	جھولی چا تا بال	لے پالک/ پالیا ہویا	پہ زوی نیولے	زھگ کنگ	چین تا چُتا سے وَلِفنگ	لے پالک
for	برای	لاءِ	واسطے	واسطے/لئی	دَ پارہ	پہ	کِن	لئے
ability	لیاقت	قابلیت/ڈاہپ	لیاقت	لیاقت/قابلیت	لیاقت	لیاقت/گوہر	لیاقت	لیاقت
plaster	کاہگل	لیپ	لیپا	لیپ	گل	لیپ	لیو/لِپری/رِگل	لیپ
to plaster	کاہگل کشیدن	لیپڑوں	لمبڑ	لِپڑوا/لمبڑوا	گلول	لیپک	لیوکنگ/لِپری کنگ/رِگل کنگ	لیپنا
evasion	حیلہ	آنا کانی/بہانی بازی	دیر دبیر	ٹال مٹول	اَنہ بانہ	نیون بازی	نیمون/پلمینہ	لیت ولعل
to repose	دراز کشیدن	لیٹڑوں	لیٹڑ	لیٹڑوا	پریوتل	تچک بوہگ	لیٹِنگ	لیٹنا
stingy (fellow)	خسیس	کنجوس/بخیل	لچڑ	لیچڑ	شُوم	کنجوسک	لچڑ	لیچڑ
litchi	نوعی میوہ	لیچی	لیچی	لیچی	لیچی	لیچی	لیچی	لیچی
dung (animal)	سرگین جانوران	لڈ	لڈ	لد	پُچی	لِڈ	لِڈ	لِید
band	نوار	لیڑ/ریڑ/جھگوی	جھگوی	لِیر	تراشہ	راڑ	ریڑ	لِیر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
band	نوار	ليڙ	جھگڑی	لیر	ترانه	راڑ	ریڑ	لیری
ready	آماده	سنبر يل/ تيار	تیار	تیار	تیار	سلابند	تیار/سلابند	لَیس
stickiness	چسبندگی	لڳلڳدارمادو	لیس	لیس	نښلیدل	لیس	چیڑ/چیڑگن	لیس
rut	خط	واٽ/ چيلو/ ڏن	لِیک	لِیک	کرشه/ لیک	لیک	چیک	لِیک
but	لیکن	مگر/ پر	پر	پر	لیکن	بلے	ولے	لیکن
fortune	نوشت	لِيک/ ڀيچرو	قسمت	لیکھ/ بخت	قسمت	قسمت/ بہت	قِسمت	لیکھ
day and night	شب و روز	رات ۽ ڏينهن	رات ڈِینہ	رات دن	شپه و ورز	شپ وروچ	نن ودے	لیل ونہار
lamb	بره	ليلو/ ٻڪري جو ٻچو	لیلا	لیلا	مرغونی	شِنک	دغر/سور	لیلا
dealing	معامله	ڏيڻ وٺڻ/ ڏي ليتي	ڈے گھن	لین دینڑ	لین دین	گرگ زیرگ	اَلِث و تِس	لین دین
to take	گرفتن	وٺڻ/ جهلڻ	گھنڑو	لینڑا	اخستل	زُورگ	ہلنگ	لینا
plaster	چسب	ليپو	لِمبائی	لیپ	گُل کوَل	لیپوءَ/الیپگ	لیوء/ مِرنگ	لیو
paste	سریشم	لئی	لیوی	لیوی	لیٹئی/ سریش	سُسُر	لیٹی/لوجز	لیئی
because (of) / on account of / for	برای	ڪاڻ/ ڇاڪري	کیتے	واسطے/لئی	دَپاره	پارءَ/ په	کن	لیے

م

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
recourse	مآب	عزت وارو	عالی جناب	عالی جناب	عزت مند	عزت مند/شرپ مند	عزت مند	مآب
glorious traditions	مآثر	سٹھا آثار/ چنگاں کم	شاندارروایتاں	شاندارروایتاں	شہ رواجونہ	شاندار دود ربیدگ	شانی آ دوداک	مآثر
source of origin	مآخذ	سرچشمو	ماخذ	اصل/بُنیاد	سرچینہ	بُن زہ	بُن زہ	مآخذ
end	مآل/انجام	انجام/نتیجو/تت	نتیجہ	تت/اخیر	پائے	آسَر	گڈسَر/پائے	مآل
we	ما	اساں/اسیں	اساں	اسیں	موژ	ما	نن	ما
water	ماء/آب	پانڑیں	پانڑیں	پانڑی	اوبہ	آپ	دِیر	ماء
incidents	ماجرا	واقعو/احوال	واقعہ	واقعہ	واقعہ	پیرا	واقعہ	ماجرا
result	ماحصل	نتیجو	نتیجہ	نتیجہ/سٹا	نتیجہ	بڑد	نتیجہ	ماحصل
surroundings	محیط	اوسو پاسو/ چودھاری ماحول	ماحول	ماحول	گیرچاپیر	چاگرد	ماحول/ چاگِرد	ماحول
besides	ماسوا	ان کھاں سواءِ	ایں کنوں سِوا	اس توں وکھ	علاوہ	ابید	بیدس	ماسوا
motive	مافی الضمیر	دل جی گالھ	جو کچھ دل وچ ہے	دل دی گل	دَ زڑہ خبرہ	زِردگال	اُست ناہیت	مافی الضمیر
measure	پیمانہ	پیمائش/ ماپ	میچا	ناپ	ناپ	ماپ	کچ	ماپ
weighing and measuring	اندازہ طول وعرض	تک تور	تول تک	ناپ تول	ناپ تول	ماپ وتور	کچ تول	ماپ تول
to measure	اندازہ گرفتن	ماپنڑں	ناپنڑ	ناپنڑا	ناپول	کچ گرگ	کچ کننگ	ماپنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
defeat	شکست	ھار/شکست/مات	مات	مات	ماتے	پروش	مات/شکست	مات
mother	مادر	ماءُ/امڑ	ما	ماں	مور	مات/ماس	لُمہ/آئی/مادر	ماتا
parents	مادر پدر	ماءُ پِیءُ	ماپیو	ماں پیو	مورا و پلار	مات پت/ماس پس	لُمہ بادہ/آئی ابا	ماتا پتا
have small-pox	آبلہ گرفتن	ماتا نکرنڑں	ماتاں نکلنڑ	ماتاں نکلنڑا	غٹے دانے راختل	گرمنگ درر چک	پُٹہ کشِنگ	ماتا نکلنا
mourning	ماتم	سوگ/غم/ماتم	ماتم	ماتم	غم	موذگ	ماتم/مودہ	ماتم
forehead	پیشانی	مَتھو	مَتھا	مَتھا	تندے	پیشانی	پیشانی/تیدار	ماتھا
sailor	ملاح	ملاح/ناکھو/بیڑیائتو	ملاح	ماجھی	مانڑگے	ناخدا	ماجھی/ملاح/ناخدا	ماجھی
match-box/match stick	قوطی کبریت/کبریت	ماچس	ماچس	ماچس/تیلی	باکس/ڈ تیلوڈبے	باکس	باکس/تیلی	ماچس
source	مأخذ	سرچشمو/ماخذ	نکلنڑ یا پھٹنڑ دی جا	ماخذ	سرچینہ	بن زہ	بُن زہ	ماخذ
taken	مأخذ/گرفتہ شدہ	جھلیل/ورتل	گِھدا ہویا	ماخوذ	اخستے سوے	بن زیر	ہلوک	ماخوذ
mother	مادر	ماءُ/امڑ/اماں	ما/اماں	ماں	مور	مات/ماس	لُمہ/آئی/مادر	مادر
congenital	مادرزاد	پیدائشی	مادے پیٹوں	پدیشی	پیدائشی	مادرزات	مادَرزات	مادرزاد
female	مادہ	مادی	مادی	مادہ/مادی	مادہ/ښزہ	مادگین	مادہ	مادہ
matter	مادّہ	مادو	مادہ	اصل/جڑ	مادہ	مادّہ	شے/مادّہ	مادّہ
material	مادی	بنیادی/اصلی	وجود والی شے	مادی	دنیاوی/مادی	دُنیائی/استین	دُنیائی	مادّی
materiality	مادیت	مادیت/جسمیت	وجود ہوونڑاں	مادیت/دنیا پرستی	دنیاپرستی/مادیت	دُنیاپرستی/استینی	دُنیاپرستی	مادّیت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
mare	مادیان/اسب مادہ	گھوڑی	گھوڑی	کھوڑی	مادیانہ/اسپہ	مادیان	مادیان	مادیاں
snake	مار	نانگ/سَپ	نانگ	سَپ	مار	مار	ذوشہ	مار
beat	ضربت	دھک/ضرب/مار	مار	مار	وھل	جَنگ	خلِنگ	مار
fighting	زدوخورد	مارکٹ	مارکٹ	مارکٹ	وھل ٹکول	جَنگ پروشگ	لَٹ ٹکائی	مارپٹائی
fighting	جدال	مارامار ی	ماردھاڑ	ماردھاڑ	وھل داڑل	جن وپروش	خَلش و پرغ	ماردھاڑ
drubbing	کتک کاری	مارکٹ	مارکٹائی	مارکٹائی	وھل ٹکول	جَنگ ٹگ	لَٹ ٹکائی	مارکٹائی
trade mark	نشان	مارکو/نشانی	مارکا/تجارتی نشان	مارکا	مارکہ	مُہر	مارکہ/ٹپو/چاپہ/مُہر	مارکا
beating	زدن	مارڻ/کٹڻو	مارڻ	مارنا	وھل	ٹگ/جنگ	خلِنگ/کُٹنگ	مارنا
meat	گوشت	ماس/گوشت	ماس	ماس	غوشہ	گوشت	سُو	ماس
aunt	خالہ	ماسی	ماسی	ماسی	ترور	ماسی	تاتہ	ماسی
vetch	ماش	ماھن/اُڑد	مانھ	مانہ	ماش	ماش	ماش	ماش
weight equivalent to 16 grains	ماشہ	ماسو	ماسہ	ماسا	ماشہ	ماشگ	ماشہ	ماشہ
past	ماضی/گذشتہ	گذریل	پچھوال	ماضی/اودک	تیرہ زمانہ	گوستگین	لِک ریگوکاوخت/ماضی	ماضی
wealth	مال	مال	مال	مال	مال	مال	مال	مال
treasury	خزانہ	گودام/بھانڈو	مال خانہ	مال خانہ	مال خانہ	خزانہ	مال خانہ/گنج خانہ	مال خانہ
land revenue	مالیات	زمین جی ڈھل	مالگزاری	مالگزاری	مالیہ	مال گزاری	مال گزاری	مال گزاری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
riches	مال ومتاع	مال متاع	مال متاع	مال مڈی	مال دولت	مال ومَت	مال وڈی	مال ومتاع
garland	گردن بند	ماڻھا/ ہار	ماڻھاں	مالا	اَمیل	ھار	ھار	مالا
rich	مالدار	دولتمند/خوشحال	مال دار	مالو مال	مالدار	دولت دار/ زردار	مالدار/ بھاگیا/ وادان	مالا مال
orange	پرتقال	مالٹو	مالٹا	مالٹا	مالٹہ	مالٹا	مالٹا	مالٹا
massage	مالش	مَلنڑوں/ مَہٹ	مالش	مالش	مالش	مُش ولگاش/ مُشگ	موشکہ	مالش
master	مالِک/ آ قا	آ قا/ مالک	مالک	مالک/ مائی باپ	خاوند	مالِک/ واہند	مالِک/ خواجہ	مالک
woman gardner	زن باغبان	ماڻھی ء جی گھر واری، ماڻھڑوں	مالنڑ	مالنڑ	باغوانہ	مالی (جنین)	مالن (مالی نازعیفہ)	مالن
gardner	باغبان	ماڻھی	مالی	مالی	باغوان	مالی	مالی/ باغوان	مالی
cost	قیمت/ بہا	مُلھ/ سرمایو	پوری قیمت	مُل	قیمت/ مالیت	قیمت/ بہا/ نہاد	مالیت/ بہا/ قیمت	مالیت
melancholy	مالیخولیا	خفقان/ سوداءُ	مالیخولیا	مالیخولیا	سودائی توب	چاپسر	سرکافتئی	مالیخولیا
mashed bread	مالیدہ	ملیل/ ملیدو	چُوری	ملیدہ	اُوگرہ	درشکیں	چورما	مالیدہ
land revenue	مالیہ	ڈھل	مالیہ	ماملا	مالیہ	تک	مالیہ	مالیہ
midwife	ماما	آئی/ دائی	دائی	دائی	دائی	دائی	دائی	ماماں
mother's love	محبتِ مادری	ممتا/ ماءُ جی محبت	مادا پیار/ امڑی	ممتا	دمور مینہ	مہر	لُمہ نامہر	مامتا
maternal uncle	دائی	مامو	مانماں	ماماں	ماما	ناکو	ماکو/ ماما	ماموں
appointed	مامور	مقرر	مقرر	مقرر	مقرر	کاردات	مقرر	مامور

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
mother	مادر	ماءُ/امڑ/ماتا	ما	ماں	مور	مات	لُمہ/آئی/لما/مادر	ماں
respect	احترام	عزت/مان	مانڑ	مانڑ	عزت	شرپ	قدر/مان	مان
cleanse	پاک کردن	مانجھڑوں/اُجارڑوں	مانجھنڑ	مانجھڑا	مشول/پرے منزل	پَل جَنگ	مانجِنگ	مانجنا
kite string	نخِ بادبادک	مانجھو	مانجھا	مانجھا	مانجہ	مانجھا	مانجھا	مانجھا
boat-man	کرجی بان	ملاح/ناکُو/ بیڑیائتو	مُہانڑاں/ملاح	ملاح/مہانڑاں	مانڑو/مانڑگے	بیڑی جوزینوک/ مُہانڑا/ناحدا	کشتی چلیفوک	مانجھی
dull	کم نُور	بےرونق/ڈھکو	ماند	پھِکّا	سُست/مڑدے	تھامور	سپورہ	ماند
tired	ماندہ/خستہ	تھَکل/ماندو	تھکیا ہویا	تھکیا ہویا	ستڑی	ماندہ/دمبرتگ	ماندہ	ماندہ
human	بشر/انسان	مانڑھوں/انسان	بندہ/بشر	منکھ/بندا	انسان	مَردم	انسان/بندہ	مانس
hinderance	مانع	روکینڈڑ/جھلینڈڑ	رَکاوٹ	رکاوٹ	منع کوونکے	داروک	منع کروک	مانع
a line on head where hair is parted	فرق سر	سینڈھ	سینڈھ/مانگھ	مانگ/چیر	سینزہ	سِیم	سِیم	مانگ
demand	طلب	طلب/گُھر	مَنگ/طلب	مَنگ	غُشتنہ	لوٹ	خواست	مانگ
to demand	خواستن	گُھرڑں/مکنڑوں	منگنڑ	منگنڑا	غُشتل	لوٹگ	خواہنگ	مانگنا
to accept	قبول کردن	مَنجڑوں	مَنّڑ	منّڑا	منل	مَنگ	مننِگ	ماننا
like	مانند	جھڑوا/مثل	وانگوں/جہا	ورگا/وانگوں	پہ شان	پیم	انڈن	مانند
intimmate	مانوس	بریل/مانوس	ملاوڑا	سُونہا/ہلیا ہویا	بلد	دِل گِچگ	اُست ہلنگ	مانوس
condensed milk	شِیر غلیظ شُدہ	تَت/مایو/جوھر	گھاٹا کھیر	کھویا	کھویا	کھڑ/کٹ	کھڑ	ماوا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
month	ماہ	مھینو	مہینہ	مہینہ/ مانہ	میاشت	ماہ	تُو	ماہ
moon	ماہ	چنڈ/قمر	چَندر	چَن/چَنّد	سپوژمئی	ماھکان	تُوبے	ماہتاب
moon-like	ماہتابی	چھانھین	چَندر جہا	چَن ورگا	سپوژمئی والئے/ دَ سپوژمئ غوندے	ماھکانی	تُوبے آنبار	ماہتابی
crescent	ماہِ نو	نوں چنڈ	نواں چَندر	نواں چَن	نوی میاشت	نوک	نوک	ماہِ نو
monthly	ماہانہ/ ماھیانہ	ھر مھینے/ ماہوار	ہر مہینے	ہر مہینے	دَ میاشتے	ماہ چَکا	تُوئی	ماہوار
monthly	ماہانہ	ماہوار/ ماھیانو	ہر مہینے	ہر مہینے	دَ میاشتے	ماہ تاک	تُونا	ماہانہ
skilful	ماہر	ماہر/ تجربکار	کاریگر/ اُستار	کاریگر/ اُستاد	اُستاذ	زانت کار	کاریگر/ اُستاد/ ماہر	ماہر
fish	ماہی	مچھی	مچھی	مچھی	مَچی/ مہے	مَچی/ ماہیگ	مَچی	ماہی
fisherman	ماہی گیر	مچھی ماریندڑ	مچھیرا	مچھیرا	مَچی مار/ مہے مار	مَچی گروک/ دریاورد	مَچی گیر/ مَچی ہلوکا	ماہی گیر
real worth	ماہیت	اصلیت/حقیقت	اصلیت	اصلیت	اصلیت	جوھر	اصلیت	ماہیّت
liquid	مایع	پاڻیاٺ/ پاڻڙیں	پاڻڑیں	پاڻڑیں	مائع	آپ	دِیر/ شرّ یدہ	مائع
inclined	مایل	چاھیندڑ	توجہ کرڑواں	مائل	مائل	دلگوش	شوقی/ جوُنا	مائل
-functioning	مآوف	ڈھکیل	بیکار	بیکار/ بے حس	بیکار	بیکار	بیکار	ماؤف
old woman	عجوزہ	مائی	ما/ بُڈھی ذال	مائی/ اماں	اَبَئی	مائی	مائی/ عجزہ/ ہلُوی	مائی
disappointed	مأیوس/ ناامید	نراس/ ناأمید	مونجھا	مایوس/ ناأمید	ناأمید	ناأمیت	مونجھا/ ناأمیت	مایوس
disappointment	مایوسی	ناأمیدی	مُونجھ	مایوسی	ناأمیدیَ	ناأمیتی	مونجائی/ ناأمیتی	مایوسی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
wealth	ثروت	مایو/ پونجی	مُڈی موڑی	پیسہ/ مال مُڈی	پانگہ/ دولت	مُڈی	مُڈی	مایہ
permissible	مباح	جائز/ روا	روا	روا/ جائز	مباح	روا	روا/ مباح	مباح
discussion	مباحثہ	بحث/سوال جواب	تکرار	بحث/تکرار	بحث	بحث تران	بحث	مباحثہ
lest	مبادا	خدانہ کرے	شاید/ کتھائیں	متاں/خورے	داسے نہ/مسے نہ چہ	نوانکہ	نواکہ	مبادا
exchange	مبادلہ/ تبادل	متاسٹا/ بدل سدل	بدلہ	ادل بدل/ وٹاسٹا	بدلُون	بدل	بدل	مبادلہ
auspicious	مبارک	سگورو/ برکت وارو	مبارک	مبارک	مبارک	مبارک	مبارک	مبارک
congratulation	مبارکباد	خوشخبری/ وادھائی	مبارکباد	ودھائی	مبارکی	مبارکی	مبارکی	مبارکباد
sexual intercourse	مباشرت/ہمبستری	جماع/ھمبستری	جماع	مباشرت	مڑوش والئے	جنی مڑدی/ دپت واب	ارہِ زیفئ	مباشرت
exaggeration	مبالغہ	مبالغو	ودھاچڑھاتے آکھنڑ	ودھاچڑھاکے آکھنڑ	مبالغہ	مبالگہ/ باز زیات	ایت ءِ ودنگ/ مبالغہ	مبالغہ
beginner	مبتدی	سیکھڑاٹ	نواں	مُبتدی	ابتدا کوونکے	شاگرد	شاگرد/مُبتدی	مُبتدی
trite	مبتذل	ذلیل/حقیر	کمینہ	کمینہ/ ذلیل	سُبک	سُبک	سُبک	مبتذل
suffering (from)	مُبتلا	جلیل/ ورتل	پھسیا	پھسیا	اَختہ	آماچ	اَختہ/گٹ	مبتلا
given/devoted	مبذول	کم میں آندل	مصروف	متوجہ	توجہ اَڑوَل	دِلگوش کناہینگ	توجہ ءِ اڑسنگ	مبذول
free (from)	مبرا	بری/ آجو	انج	پاک/ بے عیب	بَری	چُٹگ	آزاد/ آجو	مُبرا
observer	مُبصر	ڈسندڑ/ پارکھو	مبصر	ویکھنڑ ہار/ پارکھ	جاج اخیستونکے	سرگند	اُروک/ ہُروک/ مبصر	مُبصر
sent	مبعوث	موکلیل	بھیجاہویا	بھیجیا ہویا	لیولی	دیم دیوکین	رہی کننگوکا	مبعوث

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sum	مبلغ	انداز (رقم)	صرف	نقد/روک	نقدرقم	نگد/مبلگ	نغد/مبلغ	مبلغ
propagandist	مبلّغ	تبلیغ کندڑ/پرچارک	تبلیغی	واعظ/تبلیغی	واعظ	وازی	واعظ/تبلیغ کروک	مبلّغ
based	مبنی	بنیادی	تڈ/بُنیاد	مبنی	بناشوے	بُنیات	بُن جہ	مبنی
ambiguous	مُبہم	مُنجھیل/مشکوک	شک والا	گول مول	شکی	چیر	بے پسند	مبہم
struck down with amazement	مبھوت	ھکوبھکو/حیران	ہکّابکّا	ہکّابکّا	حیران	بے سُدھ/ابکہ	ابکہ	مبہوت
alleged	ملزم	ملزم	ملزم	ملزم	مجرم	ملزم/ذوہدار	ملزم	مبینہ
sense	عقل	ذاھپ/عقل	مت	مت	عقل	عقل/زانت	عقل	مت
don't	نہ	نہ	نہ / نھیں	نہ/نہیں	مہ	نہ	نہ	مت
impressed	تحت تأثیر	اثرقبول کندڑ	اثر کرنڑاں	متاثر	اثرقبلوُ ونکے	کارگر	اثرہلوک	متاثر
later	متاخر	پویان ایندڑ/آخری	اخیرلا	اخیرلا	اُرستئی/آخری	آخیری	آخری/گڈیکو	متاخر
regretful	متاسف	افسوس کندڑ	افسوس کرنڑ آلا	افسوسناک	افسوسناک	افسوسناک	افسوسناک	متاسف
goods	متاع	پُونجی/اثاثو	مَڈی مُوڑھی	مال مڈی	مال	مڈی	مَڈی/مال	متاع
gravity	متانت	گنبھیرتا/سنجیدگی	حیا/شرم	متانت	درووندخوئی	گرانی	سنگینی	متانت
alternate	بدل/عوض	عوض	وٹاواں/اَدل بدل	وٹاداں	عوض	بَدل	بَدل	متبادل
holy	متبرک	برکت وارو/مقدس	برکت والا	برکت والا	پاک	پاک	پاک	متبرک
adopted (son)	پسرخوانده	جھولی ورتل (بار)	پُتریلا	لے پالک	غیو اخیستے	زھگ کنگ	فرزندی نی ہلوک	متبنیٰ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
united	متحد/ باہم	گڈیل/ ھک ٹھیل	کٹھے/ جُٹ	اِک مُٹھ	یو والئے	یکجا	سیات/ اسی/ اواری	متحد
moving	متحرک/فعال	ھُرندڑ	ہلدا ہُلدا	ہلدا ہُلدا	روان	سرّ وک	سُروک	متحرّک
patient	متحمل	برداشت کندڑ	صابر	صابر/ ٹھنڈا	زغمونکے	سَگوک	سَگوک	متحمّل
religious minded	دیندار/ متدیّن	دیندار	دیندار	دین دار	دین دار	ایمان دار	دین دار	متدیّن
hesitant	مذبذب	ہُڈ ترمیں	ڈکے ڈولے وات	ڈاواں ڈول	نازڑھ	حیران/ فکرمند	باؤتر	مُتذَبذِب
stated	بیان شدہ	ذکر کیل	ڈسیا ہویا	ذِکر کیتا گیا	بیان شوی	آوانا کہ ذکر بیت	اَرانا کہ ذکر مَس	متذکرہ
friend	دوست	دوست/ یار	مِتر/ سنگتی	مِتر/ بجنو	دوست	سَنگت	سَنگت	مِتر
synonymous	مترادِف/ ہم معنی	ہم معنیٰ لفظ	ہکے معنے والا لفظ	مِلدا جُلدا	یومعنا الفاظ	یک معنٰی داروک	ہم معنی لوظاک	مترادِف
translator	مترجَم	ترجمو کندڑ	ترجمہ کرنڑ والا	ترجمہ کرنڑ والا	ترجمہ کوونکے	معنا کنوک/ رجانکار	ترجمہ کروک	مترجِم
given up	متروک	چھڈیل/ ترک کیل	چھوڑیا ہویا	موئے مُکّے	پاتے شوے	اشتکیں	ترک تروک	متروک
shaken	متزلزل	ڈکندڑ/ لُڈندڑ	ملیا ہویا	ڈاواں ڈول	لڑزیدل	نیں اِنگو نیں آنگو	ہمہ نی/ نیام پہ نیام گور	متزلزل
similar	متشابہ	ھک جھڑو	مِلدا جُلدا	اِکو جیہا	یوشان	یک ڈول	یک ڈول	متشابہ
pious	متشرع/ باشریعت/ دیندار	پکو دیندار	شریعت دا پابند	شریعت والا	پرھیزگار	پہریزکار	پاریزگار	متشرّع
clashing	متصادم	ٹکرجندڑ	ٹکراندا	ٹکردا ہویا	ٹکر	ٹکروروک/ ڈیک ورگ	ڈوک اَلوکا	متصادم
endowed with	دارای	سارا ہیل/ تعریف کیل	گُنڑ والا	گُنڑیا	ستایلے شوے	صفت کرتگیں	صفتی آ	متصف

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
adjoining	متصل	وٹجھو/نزدیک	نال جُڑیا ہویا	لاگواں/لاگے	گڈ	ھوار	مُخوک/ہوار	متصل
opposite	متضاد/عکس	خلاف/اُبتڑ	اُلٹ	اُلٹ	مخالف	چپّ	چپّ	متضاد
widely known	شناخت شدہ	جاڑوں سنجاڑوں	جاڑیا سُنجاڑیا	جاڑیا سہیاڑیا	بلَد	پجّاروک	چاہندار/دُرستی	متعارف
surprised	متعجب	تعجب کندڑ	حیران	حیران/حریان	حیران	حیران	حیران	متعجب
many	متعدد	چند/کجھ/گھڑا	کئی	کئی	یوسو	چندھی	کئی/چندی	متعدد
infectious (disease)	متعدی/ واگیر	وچڑندڑ/متعدی	چُھوت دی	متعدی	مرض لگیدونکے	لچّوک	اَلوکا/دَین	متعدی
bigotted	متعصب	تعصبی	تعصب والا	تعصبی	تعصبی/بدنیتے	کست کنوک	جھرّی	متعصب
pertaining	متعلق	لاگاپل	تعلق والا	متعلق	شامل	دَرگت	متعلق	متعلق
dependents	متعلقین/بستگان	بارَبچا	سَکّے سوہرے	سکّے سودھرے/ لگدے لانڑے	تعلق لرونکے	عازیز	خاہوت	متعلقین
student	متعلم/دانشجو	طالب علم/شاگرد	علم حاصل کرنڑ والا	پاہڑا/پڑھاکو	طالبعلم	طالب/نوک وانوک/نودربر	عِلم حاصل کروکا	متعلم
appointed	متعین	مقرر کیل	مقرر	مِتھیا ہویا	مقرر	مُبَنکیج کرتگیں	مقرر	متعیّن
changed	متغیر	بدلیل	بدلیا ہویا	بدلیا ہویا	بدل سوی	بدل بیوک	بدلینگوک	متغیر
different	متفاوت/دیگر	فرق رکھندڑ	بئی قسم دا	وکھرا	مختلف	دِگہ ڈول	پین ڈول	متفاوت
various	مختلف	جُدا جُدا	متفرّق	وَکھو وَکھ	بیل بیل	ھمُک	جِتاجِتا	متفرق
agreeing	متفق/موافق	ہم خیال	رضامند	راضی	متفِق	تپاک	ہم صلاح	متفق
concerned (over)	متفکر	فکرمند	فکرمند	فکرمند	فکرجن	پکرمند/اُزتی کنوک	فکرمند/گزتی کروک	متفکّر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pious (person)	پرہیزگار	پرھیزگار	پرہیزگار/ نیک	نیک/ پرہیزگار	پرہیزگار	پھریزگار	پاریزگار	متقی
opposite	مقابل	مقابل	آمنڑیں سامنڑیں	آمنڑے سامنڑے	مخ آ مخ	دیم پہ دیم	مون پہ مون	مُتقابل
demanding	متقاضی	گھرندڑ/ تقاضا کندڑ	ضروری	ضروری	ضروری	ضروری/ اَلّمی	ضروری	متقاضی
proude	متکبّر	تکبرکندڑ	اکڑیل	آکڑی/مغرور	کبرکوُونکے	گروناک	کِبرجَن	متکبّر
speaker	معتکلم/گوینده	گالہائیندڑ	کلام کرنڑ والا	گل کرنڑ والا	خبرے کوُونکے/ وینا کوونکی	گپ جنوک	ھِیت کروک	متکلم
seeking	جوینده	گوہنڈں وارو/ تلاش کندڑ	گولنڑ ہار	بھالنڑ والا	لٹوونکے	ٹپوک	پٹوک	متلاشی
dashing waves	متلاطم	لھرین وارو	ٹھاٹھاں مریندا	موجاں بھریا	تیزے چپے	مستین موج	مُست انگا موجاک	متلاطم
to feel nausia	حالتِ استفراغ	دِل کچی تھینڑں	اُبھکینڑ	جی خراب ہونڑا	زڑه خرابیدل	دِل گرڈگ	اُست بُوز اہتِنگ/ اُست اَڑس	جی متلانا
whimsical	متلون	غیرمستقل مزاج	اوچھی طبیعت	ڈھل مل یقین	بدلیدونکے	موجی	سُرَانی	متلوّن
similar	ھبانند	ملندڑ/ ہم شکل/ ہم رنگ/ جلدنڑ	رلدامِلدا	رَلدامِلدا	یوڈولہ	ہم رنگ/ یک ڈول	ہم رنگ/ ہم ڈول	متماثِل
civilized	متمدن	تمدن وارو	تمیزوالا	مہذب	مدنی شوی	ِگراں مہذب	چوچِی/ دودی	متمدن
occupying	متمکّن	جاءِ وٹھندڑ	شان نال بیٹھا ہویا	مل بیٹھے	زائے نیوونکے	وتاخی	جاگئی/ ہنکینی	متمکّن
desirous	متمنّی/ آرزومند	آرزومند/ آسائتو	خواہشمند	چاہیوان	اَرزوکوُونکے	واھگ دار	خواہندار	متمنّی
wealthy	متموّل/ پولدار/غنی	مالدار/ امیر	امیر/ مالدار	امیر/ مالدار	مالدار	ازگار	ازگار/ مالدار/ بھاگیا	متموّل
text	متن	اصل عبارت/ متن	اصل عبارت	متن/ اصل بات	متن	کتابءِ اصلی لکھ پڑھ	اصل عبارت/ متن	متن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
disputed	متنازع	جھیڑو کیل	تنازع والا	جھگڑے والا	دَجگړوے	جیڑھی	جیڑھئی	متنازع
proportionate	متناسب	موزوں	مناسب	مناسب	برابر	برابر	کچ اَئی / برابر	متناسب
warned	متنبہ	خبردار/ آ گاہ	چِتاونڑاں	جاڻو	خبردارئ	خبردار	خبردار/سئی	متنبہ
repugnant	منزجر	نفرت کندڑ/ بیزار	نفرت کرنڑ والا	بیزار/ چالو	نفرت کولو والا	بیزار	نفرت کروکا/ بیزار	متنفر
breathing	متنفس	ساہ وارو	جاندار	جاندار	ساہ اخیستونکے	ساہ گروک/ ساہدار	ساہی	متنفس
successive	پیہم	لاگیتو/مسلسل	گانڈھواں	لگاتار	پرلہ پسے	رند پہ رند	پدماپد	متواتر
parallel	متوازی	پاڑں میں برابر	آمنے سامنے	متوازی	متوازی	بریک راہ	متوازن/سون ئد	متوازی
drunk	مست	متوالو/مست	مست/ موالی	مست	مست	مست	مست	متوالا
drunk	مست	متوالی	مست	اُتوتلی	[illegible]	مست	مست	متوالی
attentive	متوجہ	توجہ کندڑ/ دھیان ڈیندڑ	متوجہ	متوجہ	توجہ کوونکے	دلگوش	توجہ تروکا/ ھَف توروک	متوجہ
middle	متوسط	وچولو/ درمیانو	درمیانہ	درمیانہ	منزنئ	نیامی این	نیامتائی	متوسط
deceased	متوفّی/ مرحوم	مَری ویل	مریا ہویا	مویا	خدائے بخشلئے	حدامرزی	ایماندار/ کہوکا	متوفّی
expectant	متوقع	توقع وارو	جیندی توقع ہووے	امیدوار	پہ اُسرہ/طمع کوونکی	وداری	ماڑکائی/ اُمیت وار	متوقع
resigned to fate	متوکل	توکل کندڑ	توکل کرنڑ والا	بھروسا کرنڑ والا	توکل کولو والا	توکل کنوک	توکل کروکا	متوکل
trustee	متولّی	انتظام کندڑ/ والی	متولّی	متولّی	متولّی	کاردار	انتظام کروکا/ والی	متولّی
solid	متین	پختو	ٹھوس	کرڑا/ تکڑا	محکم	گران مہذب	سوگوء	متین

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fatness	فربہی	تھُلھائی	مٹاپا	مٹاپا	پُنڈتوب	زنڈی	اُلنی	مٹاپا
destroy	از بین بُردن	میسارنڑ/مٹائڑں	مٹاونڑ	مٹانڑا	ورانول	کروجگ	بُنبیل کننگ	مٹانا
encounter	رو بروشدن با	مقابلو	ٹکر پووَنڑ	آمنڑا سامنڑا	مخامخ	دَچارکَپ	مون تھمِنگ	مُٹ بھیڑ
peas	نخودِفرنگی	مٹر	مٹر	مٹر	مٹر	مٹر	مٹر	مٹر
ramble	گردش	ہواخوری	سیل سپاٹا	ہواخوری	ہواخوری	سَیل	ٹیلاپ	مٹرگشت
dalliance	خرام	موڑو	مٹک	نازنخرہ	مکیز	ٹِل وملِ	لوڈ	مٹک
large earthen jar	خمرہ	مَٹ	مٹورا/گھڑا	مٹکا/گھڑا	منگے	کنب	دِلا	مٹکا
to wing	چرخاندن	پھرائڑں/لوڈنڑں	بھنواونڑ	گھما کنڑا	مکیزوَل	ملگ	لوڈیِفنگ	مٹکانا
to move with dalliance	خرامیدن	لڈنڑں	نخرہ کرنڑ	نخرہ کرنڑا	مکیز یدل	لڈگ	لڈنگ	مٹکنا
earthen jar	خم	ننڈھومَٹ/ چاڈی	مٹوری	مٹکی/گھڑی	منگے	دِلاّ	دِلو/ دِلّڑی	مٹکی
be destroyed	معدوم شدن/محوشدن	تباہ تھینڑں	مِٹنڑ	مٹنڑا	ورایندل	کروجگ	بنبیر مننگ	مِٹنا
fist	مُشت	مُٹھ	مُٹھ	مُٹھ	مُٹ	مُٹ/مُشت	مُچ/مُٹھ/مُشت	مُٹھ
sheaf	یک مُشت	مُٹھو	مُٹھا	مُٹھا	مُٹ	مُٹ	مُٹھ	مُٹھا
sweetness	شیرینی	مٹھاڑں	مٹھاج	مٹھاس	خوژوالئے	شیرکنی	ھنینی	مٹھاس
sweets	شیرینی	مٹھائی	مٹھیائی	مٹھیائی	خوژے/منائی	شیرنی	ھنینی/مُٹھائی	مٹھائی
parrot	طوطی	مِٹھو/طوطو	مٹھو	مٹھو/طوطا	مِٹھو/طوطی	طوطی	مِٹھو/طوطا	مِٹھو

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fist	مُشت	مُٹھ/لَپ	مُٹھ	مٹھ/لپ	مُٹ	لَپ	مُٹھ	مُٹھی
earth	خاک	دھوڑ/خاک/راپھو	مٹی	مٹّی	خاورہ	حاک	مِش	مِٹّی
kerosine oil	نفت	گاسلیٹ	مٹی داتیل	مٹّی داتیل	دَخاوروتیل	گاس تیل	گاسلیٹ	مٹّی کا تیل
dust-coloured	خاکی	میراُنھرو/بُھورو	مُیالا	خاکی	خړ	خاکی	خِرمِشی	مُیالا
example	مثال	نمونو/مثال	مثال	ونڑگی	مثال	مثال	مثال	مثال
bladder	مثانہ	مثانو	مثانہ	مثانہ	سپوختہ	کورِک	آدَخانہ	مثانہ
affirmative	مُثبت	مثبت	ثابت ہوونڑاں	مثبت/اقراری	مثبت	بروبر	ـپک/مُثبت	مثبت
like	مِثل	جہڑو/وانگیاں	وانگوں	ورگا/وانگر	مثل	مَٹ	آنبار/مثل	مِثل
proverb	مثل	کھاوت/پھاکو	مثال	کہاوت	متل	مَثَل	متل	مَثل
for example	مثلاً	جھڑی طرح	مثال دے طورتے	جیویں/ونڑگی/پاروں	مثلاً	پہ مثال	مثلاً	مثلاً
triangle	مثلث/سہ پہلو	ٹِکُنڈو	تِکون	تکون	درےگُنجہ	سہ گُنڈ	سےگُنجی/سےگُنڈی	مثلّث
octagon	مثمن/ہشت پہلو	اٹھ کُنڈو/ہشت پہلو	مثمن	مثمن	اتہ اڑخیزشکل	مثمن	مثمن/ہشت گُنجی	مثمن
complete-poems heroic verse	مثنوی	مثنوی	مثنوی	مثنوی	مثنوی	مثنوی	مثنوی	مثنوی
duplicate	عکس	جوڑو/ثانی	نقل/ڈوجھی نقل	نقل/ڈوجا	نقل	نقل	نقل	مثنیٰ
authorised	مجاز	بااختیار	مجاز	مجاز/کرتادھرتا	مجاز	بجاز	بجاز/مجاز	مجاز
metaphorically	مجازاً	مجازاً	مجازاً	مجازاً	مجازاً	پہ بجاز	مجازاً	مجازاً

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
metapharical	مجازی	غیرحقیقی	غیرحقیقی	مجازی/غیرحقیقی	مجازی	بجازی	بجازی/مجازی	مجازی
ability	مجال	پُہچ / وَس	مجال	مجال	مجال	مجال	مجال	مجال
attendant (mosque-shrine)	خادم/مجاور	پاڑیسری/مجاور	مجاور	مجور	ملنگ/مجاور	مجاور	مجاور	مجاور
soldier of the holy war	مجاہد	مجاہد	مجاہد	مجاہد	مجاہد	جہادی	مُجاہد	مجاہد
helpless	مجبور	لاچار/ بےوَس	مجبور/ لاچار	بےوس/نمانڑاں	بےوَس	لاچار	مجبور/ بےوَس	مجبور
by force	مجبوراً / ناچار	بےوَسیءمیں	مجبوری نال	بےوس/نمانڑاں	پہ مجبوری	پہ لاچاری	بےوسی ٹی / مجبوری ٹی	مجبوراً
compulsion	اجبار	لاچاری/ بےوَسی	مجبوری	بےوَسّی	بےوسی/ مجبوری	لاچاری	بےوَسی/ مجبوری	مجبوری
accumulated	مجتمع	گڈتھیل	اکٹھے کیتے ہوئے	کٹھے کیتے ہوئے	یوزائی کڑی/ راجمع	مُچ بیتگیں/ مُچ کُرتگیں	اپیت/ مُچ کننگوکا	مجتمع
jurist entitled to independent openion	مجتہد	صحیح راہ پیدا کندڑ	مجتہد	مجتہد	اجتہاد کوُونکے	جہد کنوک	مجتہد	مجتہد
revivalist	مجدد	تجدید کندڑ	مجدّد	مجدد	مجدّد	نوک کنوک	مجدّد	مجدّد
mad man	مجذوب	مست/ بیہوش	مجذوب	مجذوب/ مست	مجذوب	شیتال	مجذوب	مجذوب
obeisance / salutation	کرنش	کورنش	مُجرا	مُجرا	سلامی/ سرکوزیدنہ	مُجرا	سلامی/مُجرا	مُجرا
deduction	وضع	کٹوتی	آداب/مُجرا/سلام	مُجرا	حساب شوے	لیکہ	کٹوتی / مُجرا	مُجرا
o.ie who makes ob.eisance	سلام	جھکی سلام کندڑ	سلامی	سلامی	سلامی	سلامی	سلامی	مُجرائی
tried	مجرب/ تجربہ شدہ	آزمایل	ازمایا ہویا	مجرّب	اَزمالیے	تجربتگیں	آزمودہ	مجرّب

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
bachelor	مجرد	اکیلو/چھڑو	چھڑا چھانڈ	چھڑا	لوَنڈ	رنگ/سیرنگکیں/انڈ	چھڑہ چھانڈ	مجرّد
criminal	جنایتکار	قصوروار/ڈہی	جرم وار	مجرم	مُجرم	ملامی	مجرم	مجرم
wounded	مجروح/زخمی	زخمی/پھٹیل	دِھکل پھٹل	پھٹڑ	ٹپی	زیمی	جنجی	مجروح
issued on (a date)	مجری	جاری تھیل	جاری کیتا گیا	جاری کیتا گیا	جاری شوی	جاری کنگیں	جاری کننگو کا	مجریہ
incarnate	مجسّم	جسم وارو	جسم والا	مجسّم	مجسّم	بُھت	مُجسّم/بدَنی آ	مجسّم
statue	مجسمہ	مجسمو/بوتو	بُت	بُت	بُت	بُت	بُت	مجسمہ
bound	مجلد	جُلد بدھل	جلدوالی	مجلّد/جلدوالی	جلد بند	سرپوشنگ	جلدمروک	مجلّد
assembly	مجلس	بزم/انجمن/ ویہک/مجلس	محفل	مجلس/محفل	غُنڈَہ	دیوان	دیوان/مجلس/محفل/ نولی/مُچی/ڈل	مجلس
social	مجلسی	مجلسی	مجلسی	مجلسی/ملنسار	مجلسی	دیوانی	مجلسی	مجلسی
periodical	مجلّہ	رسالو	رسالہ	رسالہ	مجلّہ	رسالہ	رسالہ	مجلّہ
crowd	مجمع/شلوغ	مجلس/ہجوم	مجمع	اکٹھ	غُنڈہ	مُچی	مُچی	مجمع
brief	مجمل/کوتاہ/ فشردہ/چکیدہ	خلاصو/اختصار	مختصر	مختصر/خلاصہ	مختصر	کسانکی	گونڈی	مجمل
in brief	بہ اختصار	مختصر طریقے ساں	مختصر طورتے	مختصر طورتے	پہ لنڈو	پہ کسانکی	گونڈی ئی	مجملاً
collection	مجموعہ	جمع کیل	کٹھ/ڈھیر	اکٹھ	پہ یوازئے	ہواری/دیوان	ہوار	مجموعہ
aggregate	مجموعی/جمعاً	جملی/گڈیل	مجموعی	مجموعی	ٹول پہ ٹولہ	کُلی/ہواریں	ہواری	مجموعی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
mad	مجنون	دیوانو/مجنوں	پاگل	مجنوں/ پاگل	مجنون	دیوانگ	گنوک/مجنون	مجنوں
proposed	پیشنہادی	تجویز کیل	تجویز کیتا ہویا	تجویز کیتا ہویا	تجویز شوے	شوردا تگیں	تجویز مروکا	مجوّزہ
a magian	آتش پرست	آتش پرست/گبر	آتش پرست	آتش پرست	آتش پرست	گبر	مجوسی/گبر	مجوسی
stupid	احمق	اَنڑں جاتل/نکمو	جاہل	نکما/جھلا	بیوقوف	جاگ/کمزانت	چھستا/احمق	مجہول
me	مرا	موں کھے	میکوں	میئوں	ماتہ	من ءَ	کنے	مجھے
-dais	سکو/چوب بست	شکارلاءِ کڈنڑو	چھپری/ پڑچھتی	منڑاں/ پڑچھتی	مَچان	گوارچ	ناوچہ	مچان
to create (trouble)	برپا کردن	مچائڑں/رچائڑں	مچاونڑ	مچانڑا	کوَل	کنگ (شور/خرابی)	شاغنگ/کنِنگ (شور/خرابی)	مچانا
fatty	چرب	چربی دار	مینجھ دار	چربی دار	غوڑوالا	چرپیں	چرپی آن پُر/ تُرمی آن پُر	مچرب
to wink	چشمک زدن	اکھ ھنجڑں	مچکانا	اکھ مارنا	سترگے وھل	چمک جنگ	خن خلِنگ	مچکانا
bond	قولنامہ	مُچرکو/عہدنامو	مچلکہ	مچلکہ	مچلکہ	عہدنامہ	مچلکہ	مچلکہ
to persist in	تمرد کردن	ضد کرنڑ	ضِد کرنڑ	مچھڑنا	ضدکول	تلوسگ	ضِد کننگ	مچلنا
to close (of eye)	بستہ شدن	بند تھیئڑں/ٻوٹجڑں	بند تھیونڑ	میٹڑا	بندول	بوٹنگ	ترمَنِگ	مچنا
mosquito	پشہ	مچھر	مچھر	مچھر	مچھر/ماتے	پشک	پشہ	مچھر
fish	ماہی	مچھی	مچھی	مچھی	ماہی/کب	ماھی/ماہیگ	مچھی	مچھلی
person with large moustaches	مرد بروت کلفت	وڈین مچھن وارو	مچھندر	مُچھل	برستہ در	بَروتی	بروتو/ مزہ بروت	مُچھندر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fisherman	ماہی گیر	مُھیون مارینڈڑ	مچھیرا	مچھیرا	ماہی نیونکی	جانشو	مچھی ہلوک	مچھیرا
one with big moustaches	مرد سبیل کلفت	مُچھر	مُچھَل	مُچھَل	بریتوا/ بریتہ ور	مزن بُروت	مزہ بروت	مچھیل
(war) front	جبہہ	لڑائی جی جاء/ لڑائی جومیدان	میدان	پڑ/ جنگ دامیدان	دَجنگ زائے	پڑ/محاذ	جنگ پڑ/محاذ	محاذ
accountant	حسابدار	حساب دان	حساب رکھنڑ والا	حسابیہ	حساب آخستونکے	حساب گروگ	حساب ہلوک	محاسب
auditing	حساب رسی	حساب کتاب	پڑتال	حساب کتاب	حساب گیری	حساب گری	حساب کتاب	محاسبہ
good qulities	خوبی ہا	سُٹھزایوُن	اچھائیاں	چنگیائیاں	شہ والئے	جوآنی	جوانی	محاسن
siege	محاصرہ	محاصرو/گھیرو	گھیرا	گھیرا	راگیرول	چپ چاگرد/ راہ گرگ	تَرشاغِنگ/ کسر توبنگ	محاصرہ
protector	محافظ/ پاسبان	نگہبان	چوکیدار	راکھا	نگہبان	رکینوک	رکھوک	محافظ
evaluation	محاکمہ/ارزیابی	فیصلو	فیصلہ	فیصلہ	فیصلہ	فیصلہ/گیش گیوار	فیصلہ	محاکمہ
absurd	محال	ناممکن	مشکل	ان ہونڑی	مشکل	مشکل	مشکل	محال
idiom	مَثَل	محاورو	بول چال	محاورہ	محاورہ	گپ رہ بند/ بتل	متل	محاورہ
love	محبت/ مہر	پیار/اُلفت/محبت	محبت	پیار/ پریت	مینہ	مہر	مہر	محبت
beloved	محبوب	معشوق/یار/ یارو	معشوق/یار	محبوب/ ماہی	محبوب	دلبر/ دوست	معشوق/محبوب/یار	محبوب
beloved	محبوبہ	معشوقہ/ پیاری	معشوقہ	محبوبہ	محبوبا	دلربا/دوست	دلربا	محبوبہ
lovliness	محبوبیت	پیار محبت/معشوقی	محبوبیت	سجناپا	شائستوالی	دوستی	محبوبی	محبوبیت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اردو
prisoner	محبوس/بندی	قیدی	قیدی	قیدی/بندی وان	بندی	بندی	بندی	محبوس
pauper	محتاج/نیازمند	حاجتمند/مُفلس	حاجت وند	مُتھاج	محتاج	چَم دار	محتاج	محتاج
poverty	محتاجی/احتیاج/فقر	حاجتمندی/محتاجی	حاجت	متھاجی	محتاجی	چَم داری	محتاجی	محتاجی
cautious	مواظب	خبردار/چوکس	احتیاط والا	محتاط	محتاط	حیال داروک	احتیاط کروک	محتاط
respectable	محترم	معزز/عزت وارو	عزتاں والا	آناں شاناں والا	عزت والا/عزت من	عزت مند	عزت مند	محترم
censor	محتسب	حساب وٹھندڑ	محتسب/پڑتال کرنڑ والا	محتسب	محتسب	محتسب/حساب گر	محتسب	محتسب
limited	محدود	حدبندی کیل	حدِدے اندر	محدود	لږ/کم	کم حد	کچ اَنی/مچٹ	محدود
omitted	محذوف	الگ کیل	حذف شدہ	محذوف	ایستلئے	محذوف/گار	کشوک	محذوف
arch	محراب	محراب	محراب	محراب	محراب	محراب	محراب	محراب
scribe	محرر/منشی	تحریر کندڑ	منشی	منشی/محرر	محرر	نِودسک	مُنشی/محرر	محرر
proposer	محرک	حرکت ڈیندڑ	ٹورنڑ والا	اُکساوا	تحریک کوؤنکے	باھند کنائینوک	موناالتوکا/محرک	محرک
close relationship	محرم	همراز/رازدار	جانڑو/محرم	سکا/محرم	رازدار	محرم	هم ویدَن	محرم
deprived	محروم	ناأمید/منع کیل/نراس	واندہ	بدبخت/نراس	محروم	بے بہر	نااُمیت، بے نصیب	محروم
deprivation	محرومیت	نااُمیدی	بے نصیبی	بدبختی/نراسی	محرومی	بے بہری	نااُمیتی/بے نصیبی	محرومی
benefactor	محسن	احسان کندڑ/محسن	محسن	محسن/مہربان	محسن	احسان کنوک	جوانی کروک	محسن
perceptible	محسوس	سھی کیل	محسوس	محسوس	محسوس	محسوس/مارگ	محسوس	محسوس

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
day of resurrection	محشر	محشر/ قیامت	محشر	محشر/ قیامت	محشر	محشر	محشر/ قیامت	محشر
besieged	محصور	گھیریل	قلعہ بند	گھریا ہویا	راچاپیرہ وَل	بند	گھٹ	محصور
revenue	مالیات	ڈھل/ ناکو	محصول	محصول	محصول	سُنگ	محصول/ سُنگ	محصول
mere	محض	فقط/ رگو	محض	صرف/ بزا	محض	خاص	پیرَہ	محض
general petition	محضر	درخواست	درخواست/عرضی	عرضداشت	درخواست	دعوا	درخواست	محضر
delighted	محظوظ	خوش	خوش	خُش	خوشحال	وَشّ	خَوش	محظوظ
assembly	محفل	مجلس/ رہانڑں	محفل	محفل/مجلس	محفل/مجلس	دیوان	محفل/مجلس/ دیوان	محفل
safe	محفوظ	حفاظت کیل/سلامت	محفوظ	محفوظ/سلامت	محفوظ	رِکّنگ	محفوظ	محفوظ
researcher	محقق/ پژوھشگر	تحقیق کندڑ/محقق	محقق	کھوجکار/کھوجی	محقق	پٹ وپول کنوک	پٹ وپول کروکا	محقق
strong	محکم	پکو/مضبوط	پکّا	پکّا	محکم	محکم	پکا/ سوگوء/محکم	محکم
department	ادارہ	محکمو/شعبو	محکمہ	محکمہ	محکمہ/ ادارہ	دفتر	محکمہ	محکمہ
subject	تابع	تابع	غلام	ماتحت/ رعیّت	ماتحت	رعایا/ ماتحت	رعایا/ ماتحت	محکوم
palace	قصر/ کاخ	محل/حویلی	محل	محل/ ماڑی	مانڑئی	ماڑی	ماڑی/میری	محل
dissolved	محلول	حل تھیل	گھولیا ہویا	گھلیا ہویا	وِلی شوی	اَوار کنگیں	گھوٹینگوک	محلول
street	کوچہ	پاڑو/محلو	کوچہ	محلّہ	کوچہ	پاڑو	کوچہ	محلّہ
camel's saddle	کجاوہ	کجاوَ	کچاوہ	کاٹھی/ کچاوا	کجاوہ	کجاوہ	کجاوہ	محمل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
labour	محنت	اجورو/مشقت	پورھیا	محنت	خواری	پوریا	پوریا/خواری	محنت
industrious	محنت کش	محنت کندڑ/پورہیت/محنتی	محنتی	محنتی	خواری کش	پوریاگر	پوریائی/خواری کش	محنتی
engrossed	محو	ڈھل/میساریل	گُم	گم	ڈُرک	دلگوش	گُم/گار	محو
axis	محور	دھری	کِلی/دُھرّی	دُھرا	مرکز	بُن	کُھونی	محور
engrossment	محوشدن	محویت	مستی	محویّت	ڈُرکتیا	دلگوشی	خیال ٹی گار	محویّت
amazing	محیر/شگفت آور	حیران کندڑ	حیران	حیران/حریان	حیران	حیران/اَبکہ	ہبکہ	محیر
circumference	محیط	گھیریندڑ/دائرو	گِھریا ہویا	محیط	چاپیرہ	گِرد	محیط/چار ما گِرد	محیط
enmity	مخاصمت/دشمنی	دشمنی/ویر	دُشمنی	وَیر	دشمنی	دُشمنی	دُشمنی	مخاصمت
speaker	مخاطب	گُفتگو کندڑ	گالھ سُنڑنڑ والا	مخاطب	خبرہ کوؤنکے	اَبر کنوکین	ایت کردکا/مخاطِب	مخاطِب
opponent	مخالف	برخلاف/مخالف	مخالف	وَیری	مخالف	برخلاف/بدوا	برخلاف	مخالف
opposition	مخالفت	اختلاف	مخالفت	وَیر	دشمنی	برخلافی/بدوائی	برخلافی	مخالفت
informer	مخبر/جلوس/خبرچین	جاسوس	مُخبر	مُخبر/مُکبر	جاسوس	حال رسان	ایت دروکا/جاسوس	مُخبر
information	جاسوسی/خبرچینی	جاسوسی	مُخبری	مُخبری/مُکبری	جاسوسی	حال رسانی	جاسوسی	مُخبری
foolish	مخبوط	دیوانو/چریو	پاگل	جھلاّ	لیونئ	گنوک	گنوک	مخبوط
attorney	مختار/وکیل	بااختیار	مختار	کرتادھرتا	مختار	مختیار	مختار	مختار
general attorney	مختار عام/وکیل عمومی	مختار عام	مختار عام	مختار عام	مختار عام	مختیار عام	مختار عام	مختار عام

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
power of attorney	وکالت نامہ	مختارنامہ	مختارنامہ	مختارنامہ	مختارنامہ	مختیارنامہ	مختارنامہ	مختارنامہ
specific	مختص	مخصوص کیل	خاص کیتا ہویا	مخصوص	مخصوص	گیشتگیں	مخصوص	مختص
short	مختصر/کوتاہ	خلاصو	تھوڑا جہا	نِکا جتا	مختصر	کُمک	مچٹ	مختصر
briefly	مختصراً	اختصار ساں	مختصر طورتے	تھوڑا جہیا	مُختصراً	کمک	گونڈ	مختصراً
different	مختلف	جُدا/علیحدہ	انج انج	وکھرا	بیل	جتا	جِتا	مختلف
doubtful (position)/ dangerous	مخدوش	وسوسے وارو	مخدوش	کچ پک	شک منہ	وسواسی	شک اٹی/اھمٹی	مخدوش
master	مخدوم	بزرگ	مخدوم	عزتاں والا	عزت والا	عزت دار	شرف مند	مخدوم
ruin	مخرب	خراب کندڑ	خراب کرنڑ والا	وگاڑو	خرابوونکے	حراب کنوک	خراب کروک	مخرب
outlet	مخرج	نکرنڑ جی جاء/ پاڑ	نِکلنڑ دی جا	مُڈھ	دَ وتوزائے	بُن زہ	بُن جہ/ پاڑ	مخرج
conical	مخروطی	ڈانڈپُچھی	گاجر جہا	نوکدار	شکدار	دراج بارگ	اشتن مرغن/گجروز	مخروطی
treasury	مخزن	ذخیرو/خزانو	خزانہ	خزانہ	خزانہ	خزانہ	خزانہ	مخزن
special	مخصوص	چونڈیل/ خاص	خاص کیتا ہویا	خاص/اُتھیا	مخصوص	گیشتگ	خاص اِنکا	مخصوص
abbreviated	مخفف	گھٹایل	مختصر	مخفف	مخفف	چیرین	گونڈ ری	مخفف
hidden	مخفی/ پنہان	لِکل/لکیل	لُکیا ہویا	لُکیا ہویا	پُٹ	چیر	ڈکوک/ اندر	مخفی
interfering	مخل	خلل وجھندڑ	خلل گھتڑ والا	مُخل	مداخلہ کونہ	مانشر دوک	نیام تموک	مُخل
sincere	مخلص	باوفا/ پکو دوست/ سچو	مخلص	مخلص/ سچا	ریشتونے	پُرمہر	اَست صفا	مخلص

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sincere	مخلصانہ	خلوص ساں	خلوص آلی	مخلصانہ/سچا	پہ اخلاص	پُرمہری	اُست آن	مخلصانہ
mixed	مخلوط	ملیل جُلیل	رَلیاملیا	رَلیامِلیا	گدوَڈ	گڈوَڈ	اُوارسوار	مخلوط
creature	مخلوق	خلقت	مخلوق	لوکائی/ جگ	مخلوق	اُلس	مخلوق	مخلوق
pentagon	مخمس	پنج کنڈو	مخمس	پنج کونی/پنج نکری	پینز گُٹیز	مخمس/ پنج بندی	پنچ گُنجی	مخمّس
dilemma	تخمصہ/حیص وبیص	جھیڑو	جھیڑا	جھگڑا	مسئلہ	اڑاند	تارا گورا/کام گرحتی	مخمصہ
velvet	مخمل	بخمل	مخمل	مخمل	بخمل	بخمل	بخمل	مخمل
velvety	مخملی	بخمل جو	مخملی	مخملی	بخملی	بخملی	بخملی	مخملی
drunk	مخمور/مدہوش	مدہوش/مست	مَست	مست/نشیلا	نشہ کی ڈوب	مست/نشہ	گنگ/نشہ	مخمور
eunuch	مخنث	کھدڑو	ہیجڑا	کُھسرا/زنانہ	نرشزے	نَرومادہ	نَرمادہ	مخنث
joke	شوخی	ٹھول/مسخری	مخول	مخول	مسخرے	چھتر/بھوگ	ٹاٹولی/مسخرہ	مخول
philanthropist	مخیر	سخی	سخی	سخی	خیررسان	ھستومند	سخی/خیری/ازگار	مخیّر
head	عنوان	عنوان/ باب	مد	کھاتا/مد/سرناواں	بارہ	بارہ	بارہ	مدّ
opponent	مخالف	مخالف	جُٹ/ برابردا	سامنڑے	دَمقابلے	مَٹ	مٹ/مخالف	مدمقابل
in view (of)	پیش نظر	پیش نظر	سامنڑیں	سامنڑے	پہ نظر کشے	دیم ءَ	خنتا مونا	مدنظر
neaptide and ebb-tide	مدوجزر	ویرجولاہ چاڑھ	لاہی چاڑھی	مد و جزر	دسمندراوچتہ اوکشتہ چپے	بلِ وآلاڑ	سمندرنادیرَنا شیف بُوزی	مدوجزر
drunk	مست	مستی بھریل	مستی بھریا	مستی بھریا	دمستئی ڈک	ملاری	گنگ/مستالوک	مدبھرا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
eulogist	مداح/ستایشگر	تعریف کندڑ	مداح	دم بھرن والا/منتر ہار	ستایونکے	ستائیگ	ستائی	مدّاح
interference	مداخلہ	دخل/رنڈک	دخل ڈیونڑاں	دخل دینڑا	لاس اچول	تہادورکنگ	نیام تمِنگ	مداخلت
orbit	مدار	پھرنڑں جو دائرو/مدار	کلّی/دُھرا	دُھرا	مدار	چکر جا	چرخ کسر/مدار	مدار
degrees	مدارج	درجا/رُتبا	رُتبے/درجے	درجے	درجے	درجہ	درجہ غاک	مدارج
schools	مدرسہ ها/مدارس	مدرسا	مدرسے	مدرسے	مدرسے	وانگ جا	مدرسہ غاک	مدارس
juggler	شعبدہ باز	بازیگر/مداری	مداری	مداری	مداری	مداری	مداری	مداری
self-defence	مدافعت	روک/جھل/بچاو	بچاؤ	بچا	زان ژغورنہ	دیپانی	ئڈ/جھلِنگ	مدافعت
always	مدام	همیشہ/سدائیں	نت/ہمیش	ہمیش/نت	تل	مدام	سانده/مُدام	مُدام
cure	مداوا	علاج/دوا	دوا دارو	اُپا	دارُو	رِدا	درمان	مداوا
statesman	مُدبر	ڈاہو/عقلمند	عقلمند	دانا/سیانڑا	عاقِل	دانا	دانا/عقلی آ	مُدبّر
duration	مدت	عرصو/زمانو/وقت	مُدّت	مُدّت/ویلا	موده	مُدّت	مُد/مدت/وقت	مُدّت
praise	مدح/ستایش	تعریف/ساراہ	تعریف	تعریف/صفت	ستائینہ	صفت	ستا	مدح
aid	مدد/کمک/اعانہ	امداد/مدد	مدد	مدد	مرستہ	مدّت	کُمک/مدت	مدد
assistant	مددگار/معاون	مددکندڑ/مددگار	مددگار	مددگار	مددگار	مدّت کار/کمک کار	کمکی/مدت گار	مددگار
teacher	مدرس	اُستاد	استاد	استاد	استاذ	استاذ	اُستاد	مدرس
teacher's job	مدرسی/معلمی	معلمی/اُستادی	استادی	معلمی/استادی	معلمی/استادی	معلمی	معلمی/اُستادی	مدرسی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
school	مدرسہ	مدرسو	مدرسہ	مدرسہ/سکول	مدرسہ	مدرسہ	مدرسہ	مدرسہ
aim	مدّعا	مقصد/مطلب	مطلب/منشا	دل دی/مقصد/ مطلب	غرض	مراد	مراد/مطلب	مدّعا
invited	مدعو	سڈایل	سَڈیاہویا	سڈیاہویا	رابلل شوی	لوٹاینگ	بَٹنگِفوک	مدعو
plaintiff	مدّعی	دعویدار	مدعی	دعویدار/سوالی	مدعی	داوادار	دعوادار	مدّعی
merged	مدغم	ملایل/گڈایل	وِچ رلیاہویا	کھپایاہویا	گڈ	ھوار	اوار	مُدغَم
grave	مدفن	قبر/گو	قبر	قبر	گور/قبر	گور	قبر/گور	مدفن
consumptive (person)	مدقوق/مسلول	سلہ جومریض	دِق دامریض	دق داروگی	دسل والا/ دَ نری رنزرنزور	سِلِ زدَگ	دِق نامریض	مدقوق
reasonable	مدلل	معقول/صحیح	دلیلاں نال	دلیل والا/ٹھیک	دلیل والا/ دلیل سرہ	دلیل ءَ گوں ثابت کنگیں	دلیلی	مدلّل
citizenship	تابعیت	شہریت	شہریت	شہریت	شہریت	شہریگی	شہرِگری	مدنیت
wine	شراب/بادہ	شراب/مدھ	شراب	شراب	شراب	شراب/ترندآپ	شراب	مدھ
sweet	شیرین	مِٹھو/رسیلو	مٹھا/نرم/سُر والا	مِٹھا/سریلا	خوژ	وَش	ہنین/مزّئی	مدھر
low	آہستہ	آہستے/ہلکو	ہولے/جھکا	ہولے/نیواں	پہ قلارہ	نرم	مدان	مدّھم
low note	لحن متوسط	جھونگار	جھکا سُر	نیواں سُر	قلار سُر	نرمیں سُر	مدان سُر	مدّھم سُر
drunk	مست/مدہوش	مدہوش/مخمور/بیہوش	مست	نشے وِچ دُھت	نشہ کشے ڈوب	بےسُدھ	گنگو/بےسُدھ	مدہوش
intoxication	مستی	بیہوشی/خُمار	مستی/بےہوشی	بےہوشی/مستی	بیرانتیا	تنساری	گنگی/بےہوشی	مدہوشی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
editor	مدیر	ھمائیندڑ/ایڈیٹر	ایڈیٹر	ایڈیٹر/مدیر	مدیر	شون کار	شونکار/مدیر	مدیر
city	شہر	شہر	شہر	شہر	شہر	شہر	شہر	مدینہ
encounter	رو بروشدن با	مقابلو/گنڈھ گنڈھاں	ٹاکرا	ڈوبڈر/آمنڑے سامنڑے	مخامخ	جھیڑہ/دیم پہ دیم	جھیڑہ/مون پہ مونی	مڈبھیڑ
joke	شوخی	کھل بھوگ/مسخری	مخول	مذاخ/مخول	ٹوکہ	چرک	شوخی/مسخرہ/ٹوک	مذاق
witty	بذلہ گو	مذاق والو/چرچائی	کھل ہاسے والا	مذاقیہ/مخولیہ	ٹوک وزمہ	چرکی	مسخرائی/ٹوک ذول	مذاقیہ
conference	مذاکرہ	مباحثو/ذاکرو	مذاکرہ	گل بات	خبری اتری	گپ و تران	ھیت و گپ	مذاکرہ
slaughter house	مذبح	کوس گھر	سلّی خانہ	کمیلہ/ ذبح خانہ	دحیوانو حلالیدو زائی	حلال کنگ ءِ ہند	کمیلہ/سادارتے تڑنگ ناجاگہ	مذبح
masculine	مذکر	نر	نر	نر	نر	نر	نر	مذکّر
mentioned	مذکور	ذکر کیل	مذکور	ذکر کیتا گیا	ذکرشوے	حَبر کرتگیں	سروکاایت/مذکور	مذکور
mentioned	مذکورہ	ذکر تھیل	مذکورہ	ذکر کیتا گیا	ذکرشوے	حَبر گرتگیں	مروکاایت/مذکورہ	مذکورہ
derogatory remarks	مذمت	نندا/ برائی	برائی	برائی/نندیا	بدتیا	مذمت/ایرجنگ	مذمّت/ بدی	مذمّت
contemptible	مذموم	خراب/بد	گندا	بُرا/بھیڑا	خراب	خراب	بد/خراب	مذموم
religion	مذہب	دین/مذہب	مذہب	مذہب/دھرم	مذہب	مہذب	مذہب	مذہب
religious	مذہبی	مذہبی/دینی	مذہبی	مذہبی	مذہبی	مہذبی	مذہبی	مذہبی
ranks	مراتب	رُتبا/درجا	رتبے	رتبے	مرتبے	درجَک	درجک	مراتب
return	مراجعت	واپسی/موٹ	واپسی	واپسی/پرتا	بیرتہ راتلگ	واتر	اڑینگ	مراجعت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
wish	مراد	مراد/مقصد	مراد	مراد	مراد	مراد	مراد	مراد
synonymous	مرادف	بہ ہم معنیٰ لفظ	ہم معنی	ہم معنی	ہم معنٰے	ہم معنی	ہم معنٰے / بدل	مرادف
correspondence	مراسلت	خط و کتابت	خط پتر	خط پتر	خط کتابت	کاگد کرّاچ	خط و کتابت	مراسلت
letter	مراسلہ	خط/چٹھی/مراسلو	چٹھی	چٹھی/ پتر	خط	کاگد	چھٹی	مراسلہ
relation	مراسم	تعلقات/رسموں	تعلقات	مل ورتن	تعلقات	سیال داری	سیال داری	مراسم
privileges	مراعات	رعایت	رعایتاں	رعایتاں	رعایت	ریایت/ ریا	رعایتاک	مراعات
meditation	مراقبہ	مراقبو	مُراقبہ	دھیان گیان/مراقبہ	مراقبہ	وَزّت	مراقبہ	مراقبہ
aim/goal	مرام	مراد/مقصد	مقصد	مقصد/مراد	مطلب	مرام/منزل	مرام/منزل	مرام
jam	مُربا	مُربو	مُربہ	مُربہ	مُربہ	مُربہ	مُربہ	مُربہ
square	مربع	ہم چورس/ چوکنڈو	مربع	مربّع	سلورکنجیز	چارگنڈی	چارگنڈی/ چارکنجہ/ چارچوبہ	مربع
consistent	مربوط	گنڈھیل/ جڑیل	گنڈھیا ہویا	بَجھیا ہویا	تڑلے	بَستی/ ردوبند	تفوک	مربو؛
patron	مربیّ	پالیندڑ	سرپرست	پالنڑ ہار	پالونکے	سنبھالوک	سا .وکا	مربیّ
compiler	مرتب	ترتیب ڈئل	مرتب	جوڑن ہار	ترتیب ورکوونکے	مرتب/ ردویوک	شون تروکا	مرتب
earthern jar	مرتبان	ساندھاڑوں/ رکھنڈں جوکھانو	مرتبان	مرتبان	مرتبان	کُھلو/ رزانے	کُلک	مرتبان
rank	مرتبہ	مرتبو/ درجو	عہدہ	مرتبہ/ عہدہ	درجہ	درجگ	درجہ	مرتبہ
apostate	مرتد	مرتد	مرتد	مرتد/مردود	مرتد	مرتد	مرتد	مرتد

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
shaking	مرتعش/لرزان	ڈکنڈڑ	کنبدا	کنبدا	شوریدونکے	لَرِزوہ	لَرِزوہ	مرتعش
high	مرتفع	اوچو	اُچا	اُچا	لوَڑ/اوچت	بُرزا	بُرزا	مرتفع
guilty (of)	مرتکب	قصوروار/ڏوهي	قصوروار	قصوروار	قصوروار	قصوروار	قصوروار	مرتکب
elegy	مرثیہ	مرثیو	مرثیہ	مرثیہ	مرثیہ	مرثیہ	مودہ/مرثیہ	مرثیہ
reciter of elegies	مُرثیہ خوان	مرثیو پڑھندڑ	مرثیہ پڑھن والا	مرثیہ خواں	مرثیہ ویُونکے	مرثیہ دان	مودہ کش/ مرثیہ خوانوک	مرثیہ خواں
coral	مرجان	مرجان	مرجان	مرجان	مرجان	مرجان	مرجان	مرجان
to wither	پژمُردن	کومائجنڑوں	کُماونڑ	کملانڑا	پیژے کیدل/مڑاوے	گیمُرگ	گیمُر ینگ/شپینگ	مُرجھانا
chillies	فلفل سبز و سُرخ	مرچ	مرچ	مرچ	مرچ	مرچ	مرچی/پلپل	مرچ
bravo	مرحبا	شاباس/واہ واہ	شابش	شاواشے	واہ واہ	شاباس	شاباس/واہ	مرحبا
stage	مرحلہ	منزل/مرحلو	منزل	منزل	منزل	پدیانک	منزِل	مرحلہ
favour	مرحمت	عنایت	بخشیش	بخشیش	بخشش	بخشیش	بشخچ	مرحمت
dead	مرحوم	فوتی/مری ویل	مرجنت	مویا/بہشتی	مڑشوے	حدائمرزی	کھوکا/ایماندار	مرحوم
dead (female)	مرحومہ	مری ویل/مرحومہ	مرجنتن	موئی/بہشتڑ	مڑہ شوے	حدائمرزی	کھوکا	مرحومہ
man	مرد	مڑس/مرد	جوان	مرد/بندا	سڑے	مرد	بندغ/مڑدک	مرد
manliness	مردانگی	مڑسی/دلیری	جوانی	مردانگی	سڑی توب	مردیگی	مڑدی	مردپن
carrion	مُردار	مردار/ناپاک	مردار	مردار/حرام	مردار	مردار	حرام/مُردار	مُردار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
manly	مردانہ	مردانڑوں	مردانہ	مردانہ	نارینہ توب	مردآنی	نرینئی	مردانہ
manly	مردانہ وار	مڑسی ءَ ساں	مرداں وانگ	مردانہ وار	دَ نرانو پہ شان	مردءِ وڑءَ	مڑدانبار	مردانہ وار
manliness	مردانگی	مڑسی/ دلیری	بہادری	مردانگی	نارینہ توب	مردی	مڑدی	مردانگی
people	مردم	مرد/ انسان	انسان	انسان	سڑی	مردم	بندغ	مردم
oppressor	مردم آزار	بیرحم/ ظالم	مردم اَزار	ظالم/ مردم اَزار	خلگ آزاری	مردم آزار	مخلوق ءِ تنگ کروک	مردم آزار
cannibal	آدم خوار	آدم خور	بندے کھاونڑاں	آدم خور/ بندے کھانڑا	سڑی خور	آدم خور	آدم خور	مردم خور
census	سرشماری	آدم شماری	مردم شماری	مردم شماری	دہ خلکو شمیرل	مردم اُشماری	مردم شماری	مردم شماری
having knowledge of men	مردم شناس	مانڑھوں مانڑھوں کھے سنجانڑیندڑ	مردم شناس	مردم شناس	دَ سڑی پیوندل	مردم پجار	مردم شناس	مردم شناس
manliness	مردانگی	دلیری/ بہادری	مردانگی	مردانگی	مڑانہ	مردی	مڑدی	مردی
mirdang	یک نوع طبل	مردنگ	مردنگ	مردنگ	یو قسم ڈولکے	سازے	دڑدنگ	مردنگ
dismalness	ترسناکی	موت جا آثار	مایوسی	بے آسی/ مایوسی	خوابدِی	مونجھائی	شیپنگئی/ مونجھائی	مُردنی
cursed	مردود	دھکاریل/ مردود	مردود	مردود/ مرتد	مردود	مردود	مردود	مردود
corpse	مُردہ	مڑدو/ مری ویل	مردہ	مردہ/ مویا	مڑے	مُردَگ	مُڑدہ/ گہوک	مُردہ
dejected	مُردہ دل	غمگین/ اُداس	بے دل	اُداس/ مویا کمیا	مڑزڑے	مُرتہ دل	مونجھا/ مُڑدہ اُست	مُردہ دِل
spiritual guide	مرشد	رہبر/ پیر/ اُستاد	مرشد	مرشد/ پیر	مرشد/ پیر	مرشد	مرشد/ پیر	مُرشد

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
set with jewels	مرصع	جڑادار/ سینگاریل	جڑاوَ	جڑاوَ	ښکلے شوے	سازِتگ	سات آن ٹپ/ ٹل ٹل	مرصع
disease	مرض/ بیماری	بیماری/ مرض	روگ	روگ/ دُکھ	رنز	نادراھی	مرض/ بیماری	مرض
consent	رضا	رضا/ مرضی	مرضی	مرضی	خوشہ	رضا	رضا	مرضی
damp	مرطوب	آلو/ بھنل/ تر	سِتّاں	سلھا	نوند	نمب	نمب	مرطوب
frightened	مرعُوب	ڈنل/ ہیسیل	رُعب وِچ	رُعب تھلّے	رعب پر یوتل	بیم زدک	خُلوکا/ بیمی	مرعُوب
cock	خروس	ککڑ	مُرغا/ ککڑ	ککڑ	بانگو/ چرگ	بانگو	بانگو/ خڑوسک	مرغ
cock	خروس	نرککڑ/ بانگوککڑ	ککڑ	ککڑ	چرگ	بانگو	بانگو	مُرغا
duck	مُرغابی	آڑِی	مرغابی	مرغابی	مرغابیَ	ھنج	ہنج	مرغابی
weather-cock	مرغ بادنما	مرغ بادنما	مُرغ بادنُما	ہوائی ککڑ	دَبادجہ معلوموںکے	مُرگ گوات نشان	تہو بانگو	مُرغ بادنما
cock-fighter	مرغباز	کوکڑی	ککڑ باز	ککڑ باز	بانگوباز	بانگوباز/ ککڑی	بانگوباز	مرغباز
meadow	مَرغزار	چراگاھ/ وِیءَ	چراند	چراند/ چراگاہ	شین گشتی	ملگوار	مرغزار	مرغزار
oily	چرب	نہایت سنڑوں بھو	تالویں	مرغن	غوڑ	چرپ	چرپ	مرغن
desirable	مرغوب	پسندیدہ/ وڻندڙ	من بھاندا	من بھانڑا	خوش	پسند	اَست پسند/ وڑدک	مرغوب
spiral (of)	مرغولہ	پیچدار/ وٹاٹو	جکھڑ	ولدار/ انیڈھا	سرخی دَڑہ	لوڑ	لوڑ	مرغولہ
hen	مرغ	ماں ککڑ	ککڑ	ککڑی	چرگہ	ککڑو	ککڑو	مرغی
grave	مرقد	مزار/ قبر	قبر	قور	قبر	قبر	قبر	مرقد

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
album	مرقع	تصوירن جو کتاب	تصویری البم	مرقّع	دَتصویرونو کتاب	تصویرآنی کتاب	تصویرتا کتاب	مرقّع
written	مرقوم/نوشتہ شدہ	لکھیل	لکھِیا ہویا	لکھیا	لیکلے	نوشتگیں	نوِشتہ مروک	مرقوم
compound	مرکب	ترکیب ڈنل	رلیاملیا	رلیاملیا	مرکبّ	جوڑینگ	ہوارسوار	مرکّب
centre	مرکز	وچ/مرکز	مُنڈھ	ہِرا/مُڈھ	مرکز	نیام	نیام	مرکز
fixed	مرکوز	کتل/اندروٹھل	گڈّی ھوئی	گڈیا ہویا	شخ/پُٹ	کڈ/مِکَ	کڈ/ڈکوک	مرکوز
death	مرگ	موت/اَجَل	موت/اَجَل	موت	مرگ	مرک	مرک	مرگ
sudden death	مرگ مفاجات	اوچتو موت	اچن چیتی موت	چان چک موت	ناگہانہ مرگ	ناگتین مَرک	ناگمانامرک	مرگِ مفاجات
cremation ground	محلِ سوزاندنِ مُردگان	مسانڑں	مسوانڑ	مسان/شمشان	ہندوسوز	مُردگ [illegible]ج	مُردہ اُشِنگ نا جاگہ/شمشان	مرگھٹ
epilepsy	صرع	مرگھی	مرگی	مرگی	مرگی	ہِرگی	ہِرگی	ہِرگی
flute	نی	مُرلی	مرلی	مرلی	شپیلئ	مُرلی	مُرلُو	مُرلی
repair	تعمیر	مرمت	مرمت	گنڈھ ترپ	مرمت	مرمت	مرمت	مرمت
marble	مرمر	سنگ مرمر	سنگ مرمر	مرمر	سنگ مرمر	مرمر	سنگ مَرمَر	مَرمَر
marbly	مرمری	مرمریں	سنگ مرمروانگوں	مرمریں	سپین	مرمری	مرمری	مرمریں
swollen parched rice	برنج بودادہ شدہ	مُرمُلا	مَرُونڈا	مَرُونڈا	نِنے شوی وریڅی	پُلاّ	دانگویا آبھوس مردکا بِرنج	مُرمرا
fast unto death	تادم مرگ احتساب غذا	مرن برت	مرن برت	مارو بُھکھ	تادہ وِنگ تر مرگہ	گُشنہ جار	کشنہ مرک	مرن برت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to die	مُردن	مرنڑں	مرنڑ	مرنا	مڑیدل	بِرَگ	کہینگ	مرنا
parched wheat	گندم بوداده شده	ہک قسم جالڈوں	مرونڈا	مرونڈا	ننے	سالگ	ہنینا دانکو	مرنڈا
pearl	مُروارید	موتی	موتی	موتی	ملغلره	مرواری/مروارد	مرواری/الہ بی	مروارید
kindness	مروت	لحاظ/رعایت	بھلمنسائی	لحاظ/بھلمانسی	مروّت/زوانی	جوانی	جوانی	مروّت
customary	مروج	رائج کنڈڑ	رواجی	جاری کرن والا	رواج ورکونکے	رواج دوگ	رواجی	مروّج
current	مُروَّج	رائج کیل/رواجی	اجوکا	رواجی/جاری	جاری	رائجین	رواجی آ	مروّج
colic	پیچ وتاب	وَٹ/پیچ	مروڑ/وَٹ	مروڑ/ول	پیچ	ول	مروڑ/ریس/وَٹ	مروڑ
twist	تاب دادن	مروڑنڑں	مروڑنڑ	مروڑنا	پیچل	تاب دیگ	تاب تِننگ	مروڑنا
stated	مروی	روایت کیل	اکھیا گئے	آکھیا ہویا	بیان شوی	گشتگیں	پاننگا	مروی
ointment	مرہم	مَلَم/مرہم	مَلَم	مَلَم	ملہم	مالم	مالم	مرہم
mortgaged	مرہون	گروی رکھیل	رہنڑ کیتا گیا	گہنڑے رکھیا ہویا	گروی شوی/گانڈه	گاوِ بیتگیں/رہن بیتگیں	گاوِی	مرہون
visible	مرئی	اکھیں ساں ڈٹھل	نظر آونڑ والا	دِسدا/دِسدی	لیدونکی	ظاہر بیوک	خَنتکوکا	مرئی
Mars	مریخ	مریخ	مریخ	مریخ	مریخ	مریخ	مریخ	مریخ
desciple	مُرید	مرید	مرید	مرید/چیلا	مرید	مرید	مُرید	مرید
patient	مریض/بیمار	بیمار	بیمار	روگی	رنزور	نادراه	بیمار	مریض
feeble	بسیار لاغر	اَبھرو/کمزور	تِلاتکا	مریل/سُکا سڑیا	مڑغیجن	نزور	بانتہ/نزور	مَریَل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
be twisted	پیچ خوردن	مُڑنڑں	مُڑنڑ	مڑنا	کڑیدل	وَل گِرگ	وَل کَنِنگ	مُڑنا
temperament	مزاج	طبیعت/سبھاءُ	مزاج	سبھاء	مزاج	طب	طب	مزاج
humour	مزاح	کھل بھوگ/مذاق	مخول	مخول/مشخری	مسخرے	بھوگ/چھتر	ٹاٹولی	مزاح
hindering	مزاحم	مزاحمت کندڑ	روکنڑ والا	رکاوٹی/ڈکّن والا	منع کوؤنکے	داروک	جھلوک/روکوک	مزاحم
hinderance	مزاحمت	روگ/جَھل	روک	رکاوٹ	بند	جلّ ودار	جھلنگ/روکنگ	مزاحمت
shrine	مزار	درگاھ/قبر/مزار	مزار	مزار/مقبرہ	مزار	قبر	منجِد/قبر/مزار	مزار
peasant	مزارع	ھاری/کُرمی	مزارع	مزارع/راہک	کشت گر	دھقان کار	بزغر	مزارع
wages	مُزد	مزدوری/اُجرت/ ڈیہاڑی	دیہاڑی	دیہاڑی	مزدوری	مزوری	دیہاڑی/مزوری	مُزد
labourer	مزدور	مزور/مزدوری کندڑ	مزدور	مزور/دیہاڑی دار	مزدور	مزور	مزور/پوریاگر	مزدور
wages	مزدوری/مُزد	پورھیو/اُجرت	مزدوری	مزوری	مزدوری	مُزد	مزوری	مزدوری
taste	مزہ	مزو/ذائقو/ سواد/لذت	مزہ	سواد	خوند	مِزّگ	مزّہ	مزہ
more	مزید	ودھیک/گھڑائی	بیاوی	ہور	زیات	زیات	گیشتر/وَد	مزید
decorated	مزیّن	سجایل/سینگاریل	سِنگھریا/پنگھریا	سجیا سجایا	شائستہ شوئے	سازتگین	بیرِفوک	مزیّن
good news	مژدہ	خوشخبری/مبارکی	خیر دی خبر	خوشخبری/خیر دی خبر	زیرے	مستاگ	مِستائی	مژدہ
eyelashes	مژگان	پلک/اکھین جا چھپر	پپلیاں	پلکاں	بانڑو	مچاچاں	مچاچاک	مژگان

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
eyelash	مژہ	چھپر/ پلک	پلک	پلک	باڑو	مچاچ	مُچاچ	مژہ
copper	مِس	ٹامو	تراماں	تانبا	مِس	رود	مِس	مِس
competition	مسابقت	برابری/ھمسری/ مقابلو	مقابلہ	مقابلہ	مقابلہ	مِڑائی/کست	مقابلہ/کست	مسابقت
favourable	مُساعد	موافق حالات/ چڱوں وقت	چنگے حالات	چنگے دن/ چنگا ویلا	گٹہ ور	شرحالی	شرحالی	مُساعِد
efforts	مساعی/کوششہا	جتن/کوششوں	کوشش	جتن	کوششونہ	جُہد	جُہد	مساعی
distance	مسافت/ فاصلہ	ذوری/سفر/ بندھ	پندھ	فاصلہ/ پندھ	لیرے والی	مسافری/ پندھ	پندھ/مُرّی	مسافت
traveller	مسافر	پاندھی/مسافر	مسافر	پاندھی	مسافر	مسافر	مسافر/ پندھی	مسافر
waiting room	مسافرخانہ	مسافرخانو	مسافرخانہ	سراں	مسافرخانہ	مسافرجاہ	مسافرخانہ	مسافرخانہ
poors	مساکین	مسکین	مسکین لوک	نمانڑے/مہاتر	مساکین	بےوَس/ نیزگار	مِسکینک	مساکین
cordiments	مصالح	مصالحو	مسالا	مسالا	مسالہ	مسالا	مسالہ	مسالا
pores	مسام	مسام	مسام	مسام	مسام	درگ/ بدن ءِسب	مورک	مسام
cremation ground	محل سوزاندن/ مردگان	مسانڑں/ مرگھٹ	مسوانڑاں	مسان/شمشان	ہندوسوز	مردگ سوچ جاہ	شمشان	مسان
equality	مساوات/ برابری	برابری/ھکجہوائی	برابری	برابری/ بروبری	برابرے	بروبری	برابری	مساوات
equal	مساوی/ برابر	برابر/ھکجہو	برابر	برابر/ اکوجہیا	یوبرابر	بروبر	برابر/ اَیہ گِج	مساوی
problems	مسائل	مسئلا/ معاملا	مسئلے/ گالھیں	مَسلے/ اوکڑاں	مسئلے	جیڑہ	مسلہ غاک	مسائل
cause	مُسبب	کارنڑں/ وجہ	سبب	کارن/ وجہ	وجہ	سبب/ سوَب	سبب/ سوَب	مُسبب

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
drunk	مست	متوالو/مخمور/مست	مست	مست	مست	مست	مست	مست
in a drunken state	مستانہ	مستان	مستانہ	مستانہ	مستانہ	مست	مستانہ	مستان
in a drunken state	مستانہ	مستانو	مستانہ	مستانہ	مستانہ	مستانہ	مستانہ	مستانہ
drunk (femle)	زن مستانہ	مستانی	مستانی	مستانی	مستانئ	مستانہ	مستانہ (نیازی)	مستانی
frenzy	شوخی	جوش/مستی	مستی	مستی	مستی	مستی	مستی/گوزدَئ	مستی
exempted	مستثنٰی	جُدا کیل	چھوڑیا ہویا	فارغ	معاف شوی	ابید/سوا	یَلہ/ فارِغ	مُستثنٰی
granted	مستجاب	قبول کیل	قبول کیتا ہویا	قبولیا گیا	قبول شوی	قبول بیتگیں	قبول مروکا	مستجاب
commendable	مستحسن	بھلو	چنگا	چنگا	شہ	صِفتی	شر	مستحسن
deserving	مستحق	حقدار	حقدار	حقدار	حق دار	حقدار	حقدار	مستحق
strong	محکم	مضبوط/ پکو	پکا	پکّا	کلک	مُہکم	پکّا/سوگوہ/محکم	مستحکم
rejected	مردود	ردکیل/ رد	ردکیتا ہویا	ردکیتا گیا	نہ مَنَل	رَدکتگیں	رَدکننگا/ کشنگ	مسترد
extra	مستزاد	ودھایل	مزید/زائد	ہور/مزید	زیات	وَد	وَد/ پین	مُستزاد
orientalist	مستشرق/ خاورشناس	مشرقی بولین جی علمن تی عبور رکندڑ فرد	مشرقی زبان دا ماہر	مستشرق	مستشرق	رودراہتی/مستشرق	دیگلی زبان تا ماہر/مستشرق	مستشرق
rectangle	مستطیل	ڈگھو/مستطیل	مستطیل	چکور/ چارنکری	مستطیل	مستطیل/ دوگردگ	چارکنڈی/ چارچنڈی	مستطیل
borrowed	مستعار	اُدھار ودرتل	مانگواں	اُدھارا/منگواں	پور	وامی	وامی	مستعار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
ready	آمادہ	آمادہ/ تیار	تیار	تیار	بیدار	چُست/ تیار	چُست/ تیار	مستعد
resigned	مستعفی	استعفیٰ ڈینڈڑ	استعفیٰ ڈِتی ہوئی	مستعفی	مستعفی	مستعفی/ یلہ	استعفیٰ تروکا/مستعفی	مستعفی
current	مستعمل	کم میں آیل	ورتیندا	ورتیندا	مستعمل	مستعمل	استمالی	مستعمل
contented	مستغنی	بیپرواہ/ بے نیاز	بے پروا	ازاد/ بے پروا	اَسودہ حالے	بے پکار	بے پروا	مستغنی
profiting	مستفید	مستفید	فاہدہ چاونڑ والا	فیدا چکنڑ والا	فایدہ اخیستو نکے	فائیدگ زور	کٹ ہرفوک	مستفید
(one)seeking favour	مستفیض	فائدو وٹھندڑ	فیض پاونڑ والا	فیض پاونڑ ہار	فیض اخیستو نکے	فیض زور	فیض ہرفوک	مستفیض
future	مستقبل/ آیندہ	ایندڑ وقت/ آئیندو/مستقبل	اگوں تے	مستقبل	مستقبل	مستقبل/ باندات	بروکاوخت/مستقبل	مستقبل
permanent	مستقل	سدائیں	پکا	پکّا	مدام	پادار	پکا/ پادار/ عاضجی	مستقل
resolute	مستقل مزاج	اٹل ارادے وارو	پکے مزاج دا	پکے پیراں دا	پائیدار طبیعت	محکم طب	پادار طب	مستقل مزاج
straight	مستقیم	سِدّھو/ راست	سِدّھا	سِدّھا	نیغ	ئچک	سیدھا/ راست	مستقیم
authentic	مستند	تصدیق تھیل/ منجھیل	معتبر	منیا ہویا	اصلی/ رشتینیٔ	معتبر	سندمروک/ آزمودہ	مستند
veiled	مستور	لِکل/ گُجھو	پردے دار	اوہلے وِچ/لُکیا	پُٹ	چیر	پڑدئی/ ڈکوک/ ستری	مستور
ladies	مستورات	پردہ نشین عورتوں	تریمتیں	پردے دار/ سوانڑیاں	سترمنے	ستریں	ستری آنیاڑیک	مستورات
intoxication	مستی	خُمار/نشو/مستی	مستی	مستی	مستی	مستی	نشہ/خُمار/مستی	مستی
tough	لات	ڈنو مُنو/کھلھو متارو	رُوتھ/موٹا تازہ	مشٹنڈا	غُنڈ مُنڈ	تکڑا	مَلّٹ/اُوخر/اُٹ	مُسٹنڈا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
tough (woman)	لات (زن)	تُھلھی متاری	رُوتھ/موٹی تازی	مشٹنڈی	غُنڈہ مُنڈہ	تکڑا	مَکَٹ آنیاڑی	مُسٹنڈی
mosque	مسجد	میت	میت	میت	ماجت/ جماعت	میت	میت	مسجد
worshipped	مسجود	سجدو کیل	سجدے دے لائق	جُھکنو جوگ/رب	مسجود	سجدہ کنگی	سجدہ نالائخ	مسجود
enchanted	مسحور	سحرزدہ	سحرزدہ	سحرزدہ	جادوشوی	جادو کنگیں	سِحازدہ/ جادومروک	مسحور
mutilated	مسخ	شکل جو بگاڑو	وگڑیا ہویا	وِگڑ چکیا	وران	کروھتگ	بدشکل متگ	مسخ
conquered	مسخر	فتح تھیل	تابع کیتا ہویا	زیر/ تابع	تابع	زیر	تابع مروکا	مسخر
jester	مسخرہ	مسخرو	مخولی	مخولیا	ٹوقمار	چرک کنوک	مسخراچی	مسخرہ
jesting	مسخرگی	مسخری	مشکری	مشکری	خندا	چرک کنوک	مسخرا	مسخری
hexagon	مسدس	مسدس	مسدس	چھے نکری/ مسدس	مسدس	مسدس/شش بلدی	شش کنڈی/ مسدس	مسدّس
closed	بستہ	بند	بند کیتا ہویا	بند/ ڈکیا ہویا	بند	بند	بند	مسدود
joy	مسرت	خوشی	خوشی	خشی	خوشحالی	وشی	خوشی	مسرت
glad	مسرور	خوش/ سرہو	خوش	خش	خوشحال	وش	خوش	مسرور
stolen	مسروقہ/ دزدیدہ شدہ	چوری کیل	چوری کیتا ہویا	چوری دا	غلاشوی	دزتگیں	دُزِنگوکا	مسروقہ
to smirk	خندہ	مُشکنڑوں	مُسکاونڑ	بلھاں ہیٹھ ہسنڑا	موسیدل	برشکند	بشخندہ	مُسکانا
intoxicating	مُسکر	نشے دار	نشہ آور	نشیلی	نشے دار	نشاآر	نشہ دار	مُسکر
to smile	تبسم کردن	مُرکنڑوں/ مُشکنڑوں	کھلنڑ/ مُسکنڑ	ہسنڑا	موسیدل	بچکندگ	بشخندہ کنِگ	مسکرانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
smile	تبسم	مُرک/تبسم/کھل	مُسکار/مُسک	ہاسا	مُسکا	بچکند	بشخندہ	مسکراہٹ
residence	مسکن	ٹھکانڑوں	جا	ٹکانڑا	زائے	جاہ	جاہ/ہنکین	مَسکن
butter	کرہ	مسکو/مکھنڑوں	مکھنڑ	مکھنڑ	کُچی	نیمگ	خسی	مسکہ
poor	مسکین/فقیر	غریب/کنگال/مسکین	غریب	ماڑا/مہاتڑ	مسکین	مسکین	غریب/مسکین	مِسکین
file	پروَندہ	مِسل	مِسل	مِسل	مِسل	مِسل	مِسل	مِسل
armed	مسلّح	ہتھیار بند	ہتھیار بند	ہتھیار بند	وسلہ بند	سلح بند	سلح بند	مسلّح
successive	پیہم	لاگیتو/لگاتار	گانڈھواں	لگاتار	پرلہ پسے	دم پہ ساعت	پدماپد/پَدریسہ	مسلسل
predominant	مسلط	غالب/قابض	غالب	غالب/قابض	قابض	مانشان	فتح کننگا	مسلّط
way	مسلک	رستو/راہ	طریقہ	راہ/ڈھنگ	لارہ	رہ بند	گسَر	مسلک
Muslim	مسلمان	مسلمان	مسلمان	مسلمان/مُسلا	مسلمان	مسلمان	مُسلمان	مُسلِم
admitted	مُسلَم	تسلیم کیل/منجھیل	منیا	منیا پرنیا	منل شوے/مسلَم	منّگ	منوک	مُسلَم
Muslim	مسلمان	مسلمان	مسلمان	مسلمان/مُسلا	مسلمان	مسلمان	مُسلمان	مسلمان
universally admitted	مسلّمہ	میھیل گالھیون	منیا ہویا	منیا پرنیا	منلے	منّگ	منوکا ایتاک	مُسلّمہ
lady	مسمّاۃ	مسمات	مسمّاۃ	مسمات	میرمن	بانک	گودی	مسمّاۃ
demolished	مسمار	کیرایل/ڈاھل	ڈَھٹھا ہویا	ڈھانڑا	نزیدلئے	ڈُرتگ	دڑوکا	مسمار
poisoned	مسموم/زہر آلود	زہریلو	زہریلا	زہری	زھردار	زھرناک	زہری	مسموم

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
named	مسمّٰی	نالورکھیل	ناں والا	ناں والا	پہ نُم بلل شوے	نام گال	پِن اَٹ توار	مسمّٰی
throne	مسند	تخت	گدی	گدی	گدئی	تخت	تخت	مسند
enthroned	مسند نشین	تخت نشین	گدی نشین	گدی نشین	پہ گدئی ناست	تخت نشین	تخت نشین	مسند نشین
tooth-brush	مسواک	ڈندنڑں	ڈندوَنڑ	[illegible]	مسواک	مُزواک	مزواک	مسواک
draft	مسوّدہ	مسودو	مسوّدہ	مسودہ	مسودہ	اول نوشت	مضمون/مسودہ	مسوّدہ
a kind of pulse	یک نوع عدس	مسور/مہری	مَورھی	مَسر	مسور	ڈالے	ثِر	مسور
gum	لثہ	ماڑھی	مڑھائی	مسوڑھا	اورَئی	آش	خاملِک	مسوڑا
twist	تاب دادن	مَھٹڑوں/مَلٹڑوں	مروڑنو	مروانڑا/ وٹڑوا	نشتیزل	پیچگ	وَٹ تننگ/ وَل تِننگ	مسوسنا
canopied bed	نوعی تختخواب	پلنگ	مسہری	مسہری	پلنگ	پلنگ	پلنگ	مسہری
aperient	مُسھل	جلاب آنزیندڑ	جلاب	جلاب	جلاب	جلّاب	جلاب	مُسہل
issue	مسئلہ	مسئلو	مسئلہ	مسلہ	مسلہ	جیڑہ	مسلہ	مسئلہ
verdigris	زنگار	مِتی	متی	متی	دَغاشوپوڈَر	مِتی	زنگال	مِتی
like	مشابہ	جھڑوا/ھم شکل	ہکو جہاں	رَلدامِلدا	ڈول	ڈول	ہمشکل/ہم ڈیک	مشابہ
resemblance	مشابہت	ہک جھڑائی	ہکی شکل ہوونڑاں	مشابہت	پہ رنگ	ہم رنگ	ہم رنگ	مشابہت
bride-dresser	مشاطہ	عورتن کے سینگار کرائیندڑ عورت	مشاطہ/ہیئر ڈریسر	نَیئزا	ناوے تیاروونکی	سینگار کنوک	سینگار کروکا	مشاطہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
meeting at which poets recite their verse in turn	مشاعرہ	مشاعرو	مشاعرہ	مشاعرہ	مشاعرہ	مشاعرہ	مشاعرہ	مشاعرہ
expert	مشّاق/ ماہر	مہارت رکھندڑ	ماہر	ماہر	ماہر	کوّاس	ماہر	مشّاق
organ of smell	مشام	قُوتِ شامہ جی جاءِ/ ناس	ناس	ناس/ ناساں	شپوے	گرانز	گرانز	مشام
mutual consultation	مشاورت	گڈیل مشورو	صلاح	صلاح مشورہ	صلاح مشورہ	شوَر	صلاح مشورہ	مشاورت
observation	مشاہدہ	مشاہدو/ معائنو	اکھیں نال ڈیکھنڑ	مشاہدہ/ اکھیں دیکھنا	نندارہ	گِندگ	غخیئی خلنگ/ دِید	مشاہدہ
salary	حقوق	پگھار	تنخواہ	تنخاہ	تنخواہ	پَگار	تنخواہ	مشاہرہ
celebrities	مشاهیر	مشھور ماڑھوں/ نالیارا	مشہورلوک	مشہورلوک	نوموڑی	نامور	پِنی	مشاہیر
chiefs	مشائخ	بزرگ ماڑھو/ مشائخ	مشائخ	مشائخ	مشران	مشاغ/ مشاگ	مشائخ/ کماشاک	مشائخ
fist	مُشت	مُٹھ/ مُکو	مُٹھ	مُٹھ	مُٹ	مُشت	مُٹھ/ مُشت/ مُچھ	مُشت
eager	مشتاق	طالبو/ خواھشمند	مشتاق/ ہبکدار	مشتاق شوقی	غُشتو نکے	شوقی/ مدوک	شوقی/ خواہندار	مشتاق
doubtful	مشتبہ	شک وارو	مشکوک	مشکوک	شکی	شک ءِ	شک اَٹ	مشتبہ
joint	مشترک	گڈیل	ساجھا	سانجھا	شریک	ھوار	شریکی/ اوار	مشترک
shared	مشترکہ	شرکت وارو	ساجھا	سانجھا	پہ شریکہ	ھم شریکین	شریکی نا	مشترکہ
buyer	مُشتری/ خریدار	خریدار/ گاہک	خریدار	خریدار/ گاہک	اخستونکی	بِگراک	بِگراک	مشتری
enraged	مشتعل	برندڑ/ بھڑکندڑ	غصے بھریا/ مچھریا	مشتعل/ مچھریا	پہ خشم	زھرناک	سیروک/ تریزوک	مشتعل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
inclusive	مشتمل	شامِل/گڏيل	شامل	شامل	گډ	گون	گون	مشتمل
advertised	مشتہر	اشتہار ڈينڊڙ	مشہور	مشہور	مشہور	جاری	پاڑومروکا	مُشتَہر
advertiser	مُشتہر	ڈھنڈھورو ڈينڊڙ	مشہور کرنڑ والا	مشہور کرن والا/ اشتہار دیونڑ ہار	شہرت ورکونکے	جارچین	پاڑوشاغوکا	مُشتَہر
specified	مشخص	تشخيص کيل	خاص بندہ	خاص بندہ	خاص سڑے	خاصیں مڑدک	خاص بندغ	مشخص
doubled(letter)	مشدّد	تشديد ڈنل	شدّ والا	شدّ والا	شدوالا	شدجکیں	شدّ یہا/مشدّد	مشدّد
way of life	مشرب	طور/طريقو	طریقہ	طریقہ/ڈھنگ	طریقہ	ڈول	ڈول/وَڑ	مشرب
honoured	مشرف	معزز/شرف ڈنل	عزت دار	بزرگ	عزت من	شرف داتگ	شرف مند	مشرّف
east	مشرق/شرق	اوبھر	اُبھا/سجھ اُبھار	مشرق/جڑھدا	نمرخاتہ	روآسان	دے تِک	مشرق
eastern	مشرقی/شرقی	اوبھر وارو	پوادھی	مشرقی/چڑھدے دا	نمرختیز	روودراحتی	دے تِکی	مشرقی
polytheist	مشرک	بيدين	مشرک	مشرک	مشرک	شِرکی	مشرک	مُشرک
drink/beverage	شربت	شربت	شربت	شربت	شربت	شربت	شربت	مشروب
conditional	مشروط	شرط رکھيل	مشروط	مشروط	شرط سرہ	پہ شرط	شروطی	مشروط
torch	مشعل	ذيات/مشعل	مشال	مشال	مشال	چراگ	چوچُوو/مشال	مشعل
torch-bearer	مشعلچی	مشعل کھڻندڙ	مشالچی	مشالچی	مشالچی	چراگ چین	مشالچی	مشعلچی
hobby	مشغلہ	شغل/وندر	شُغل	شُغل	شُغل	کار	شغُل	مشغلہ
busy	مشغول	مصروف	رُدھا ہویا	رُجھیا	اَختہ	مشگول	گٹ/مشغول	مشغول

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
kind	مشفق	مہربان/ ہمدرد	مہربان	مہربان	مہربان	دلگوشدار	مہربان	مشفق
kindly	مشفقانہ	ہمدردانڑوں	مہربانی نال	شفقت بھریا	پہ مہربانی	دلگوشداری	مہربانی ٹی	مشفقانہ
exercise	مشق	مشق/مہارت	مشق	مشق	مشق	ہیلکاری	دِسفنگ/ہیلکاری	مشق
labour	مشقت	محنت/کشالو	محنت	محنت	خواری	جُہد	خواری	مشقت
water-skin	مَشک	پکھال/ساندارو	مشک	مشک	مشک	مشک	خوا	مَشک
musk	مُشک	کتھوری/مُشک	مُشک	مُشک	مُشک	مِسک	مِسک	مُشک
difficult	مشکل	مشکل/ڈکھیو	اوکھا	اوکھا/اوکڑ	مشکل	مشکل	مشکل	مشکل
grateful	مشکور	شکرگزار	تھورائیت	شکرگزار	مشکور	شکرگچگین	شکراتی	مشکور
doubtful	مشکوک	شکی/ شک وارو	مشکوک	مشکوک	شک والا	ہواں کہ آنہی سراشک بی	شک مروکا	مشکوک
musk-coloured	مُشکی	مُشکی	مُشکی	مُشکی	مُشکی	مُشکی	مُشکی	مُشکی
small water skin	مشکیزہ	ننڈھی پکھال	مشکیزا	نِکّی مشک	گڈئی	کلّی	کلّی/پُتل	مشکیزہ
consultation	مشورہ	مشورو	صلاح	صلاح	صلاح	شور	صلاح	مشورہ
famous	مشہور	نالی وارو/مشہور	مشہور	مشہور/ناں والا	مشہور	نامی	پنی	مشہور
will pleasure	مشیّت	مرضی/ارادو	رضا/مرضی	رضا/مرضی	رضا	رضا	رضا	مشیّت
adviser	مشیر	صلاحکار	صلاح کار	صلاح کار	صلاح کار	صلاح کار	صلاح کار	مشیر
companion	مصاحب	ساتھی/رفیق	مصاحب	سنگی/ساتھی	ملگرے	ہم راہ	سنگت	مصاحب

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
companionship	مصاحبت	رفاقت/صحبت/سنگت	صحبت	سنگت/صحبت	ملکیر تیا	ہم راہی	سنگتی	مصاحبت
expenditure	مصارف	خرچ پگو	خرچ/خرچے	خرچ	خرچہ	حرچ	خوچ	مصارف
handshake	مصافحہ	مصافحو/ہتھ ملائڑاں	مصافحہ	دست پنجہ/ہتھ ملانڑا	روغ بڑ	دست دروت	ڈوہلنگ	مصافحہ
reconciliation	مصالحت	میلاپ/پرچاؤ	صلح	صلح صفائی	صلح صفائی	صلاح	صلاح	مصالحت
Holy Quran	مصحف	قرآن شریف	خدا دی کتاب	اللہ دی کتاب/ قرآن شریف	مصحف	قرآن	قرآن	مصحف
proof	مِصداق	مصداق	رُونال/مطابق	گواہ/شادھی	تصدیق کوڈنکے	راست مِثل	تصدیق کروکا/ نشانی	مِصداق
Infinitive	مصدر	پاڑ/جُڑ/بنیاد	نکلڑ دی جا/مصدر	مصدر/کنٹر	مصدر	بُن لوز	مصدر/بُن لوظ	مصدر
attested	مصدّقہ	تصدیق کیل	سچا	مصدّقہ	تصدیق شوے	راستیں	گواچنی آ/ تصدیق مروکا	مصدّقہ
hemistitch	مصرع	مصرعو	مصرع	مصرع	مصرعہ	سرگال/بند	مصرع	مصرع
use	مَصرَف	مصرف	مصرف	مصرف/ورتوں	خَرس	حرچ	خوچ	مصرف
busy	مشغول	مشغول	رَدُّ ھاہویا	رُجھیا	مشغول	دزگٹ	مشغول	مصروف
sugar-candy	نبات	دانڑیدارقند/مصری	نِسری	مصری	مصری	مصری	مصری	مصری
clean	مصفا	صاف	صاف	صاف	صفا	صفا	صفا	مصفا
reformer	مُصلح	اصلاح کندڑ	درست کرنڑ والا	اصلاح کرن والا	اصلاح کوانکے	ٹاہنوک	ٹہیلوکا/شرکاری آ	مُصلح
expedience	مصلحت	سُہنڑی صلاح/ چنگھی صلاح	مصلحت	نیک صلاح/چنگی گل	مصلحت	صلاح گندی	خیرخواہی	مصلحت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
expediently	مصلحتاً	مصلحت طور	مصلحت نال	بہتری دے طور/ مناسب جائز کے	مصلحت لۂ رُوۓ یہ	پہ صلاح گندی	خیرخواہی ٹی	مصلحتاً
determined	مصمّم	پکّو	پکّا	پکّا	پوخ	پکّا	پکّا/ پکّ	مصمّم
author	مصنف/نویسنده	لیکھک/مصنف	لکھاری	لکھاری/لیکھک	لیکوال	نویسوک	نوشتہ کروکا	مُصنِف
manufactures	مصنوعات	ٹھاہیل شیوں	مصنوعات	مصنوعات	مصنوعات	ٹھتگیں	جوڑمروکا گڑاک	مصنوعات
artificial	مصنوعی/تقلبی	ہتھرادو	بنڑاوتو/نقلی	نقلی	نقلی	نقلی	نقلی/ٹگ	مصنوعی
painter	مصوّر/نقاش	مصور/نقاش	مصور	مصور	مصور	عکس کار	مصوّر	مصوّر
painting	مصوّری/نقاشی	فنِ نقاشی/مصوری	مصوری	مصوری	مصوّری	عکسانک	مصوّری	مصوّری
trouble	مُصیبت	تکلیف/آزار	مصیبت	اوکڑ/اوکھ	مصیبت	سَکّی	مصیبت/وَیل	مصیبت
suburbs	بلوکات اطراف شہر	تعلیقات/گردنواح	پِنڈ	پِنڈ	شاوخوا (دشہر)	کلگ ومیتگ	خلقاک	مُضافات
harm (in doing something)	مضائیقه	ڈپ/مشکل	حرج	مُضیقا	باک	باک	باک/خرابی	مضائقہ
strong	مضبوط/محکم	پکو/ڈاڈھو	تکڑا	تگڑا	ٹینگ	مُحکم	ٹُٹ/تکڑہ	مضبوط
strength	مضبوطی/استحکام	ڈاڈھائی	تکڑائی	تکڑائی	ٹینگیا	مُحکمی	ٹُٹی/تکڑئی	مضبوطی
fun	مضحکه	کھل/ٹھٹھول	مخول	ٹھٹھا	خندا	چتّر	ٹاکو/ٹاٹولی	مضحکہ
harmful	مُضِر	نقصانکار	نقصان دِہ	مُضر	تاوانی	زیان رسان	تاوانی	مُضر
plectrum	مضراب	جَرب/مضراب	چوب	مضراب	شاہباز	شہباز	مضراب	مضراب
harm	مضرّت	نقصان/ضرر	نقصان	گھاٹا	تاوان	زیان رسان	تاوان	مضرّت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
uneasy	مضطرب	بیقرار	بے چین	بے قرار/ بے چین	ناقلار	بے تاھیر	تلوَسَہ	مضطرب
annihilated	مضمحل	اُبھرو/ دلگیر	مُونجھا/ ڈِھلاَ	ماڑا	غمجن	دِلگیر	مُونجا	مضمحل
hidden	مُضمَر	لِکل/ پوشیدو	لکیا ہویا/ پوشیدہ	لکیا ہویا	پُٹ	مان	ڈَکوک	مُضمَر
subject / essay	مقالہ	مَضمون	مضمون	مضمون	مضمون	نوشتانک	مضمون	مضمون
writer of essay	نویسندۂ مقالہ	مضمون لکھندڑ	مضمون نگار	لکھاری	مضمون لیکونکے	نوشتکار	نوشتکار/مضمون نگار	مضمون نگار
essay writing	مقالہ نویسی	مضمون لکھنڈں	مضمون نگاری	مضمون نویسی	مضمون نویسی	نوشتکاری	نوشتکاری/مضمون نگاری	مضمون نگاری
like/according to	مطابق	جہڑو/ وانگر	وانگوں	مطابق	مطابق	پیم	آن بار/ ڈول	مطابق
similarity	مطابقت	ہکجہڑائی	ہکو جہا	میل	پہ شان	ھم پیمی	یک ڈولی	مطابقت
demand	مطالبہ	مطالبو	مَنگ	مَنگ	غُشتنہ	لوٹ	خواست	مطالبہ
study	مطالعہ	مطالعو	مطالعہ	پڑھنا	لوستل	وانگ/ گندوچار	خواِننگ	مُطالعہ
clinic	مطبّ	شفاخانو	مطلب	مطب/ شفاخانہ	مطب	درمان جا	درمان جہ	مطب
kitchen	آشپز خانہ	بورچی خانو/ رندھڑوں	بورچی خانہ	بورچی خانہ	منا	بوڑچی خانہ	بوڑچی خانہ	مطبخ
printing press	مطبع / چاپخانہ	چھاپ خانو	چھاپہ خانہ	چھاپہ گھر	چاپ خانہ	چھاپ خانہ/ چھاپ جاہ	چھاپ خانہ	مطبع
printed	مطبوعہ/ چاپی	چھپیل	چھپیا ہویا	چھپیا	چاپ شوے	چھاپ بوتگ	چھاپ مروک	مطبوعہ
singer	مطرب	گویو/ گائیندڑ	گائک	گلوکار	سندرغاڑے	وَش زیمر	ھیرغلوک/ مطرب	مطرب
songstress	مطربہ	گائیڻ عورت	گائکہ	گلوکارہ	سندرغاڑی	وَش زیمر	مطربہ	مطربہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
blame worthy	مطعون	بدنام/پٹیل	بدنام	بدنام	بدنام	بدنام	پٹل/ پِٹنہ	مطعون
gilded	مطلاّ	سونو/زریں	سنہری	سنہری	زری	طِلا کار	زری	مطلاّ
meaning	مطلب	مطلب	مطلب	مطلب	مطلب	مطلب	مطلب	مطلب
selfish	؟	مطلبی	مطلبی	مطلبی/غرضی	غرضی	مطلبی	مطلبی	مطلبی
east	مطلع	اُبھرندو	مطلع	مشرق/چڑھدا	نمرختیز	مطلع/رودرآتک	دے تِک	مطلع
informed	مطلّع	آگاہ/ واقف	واقف	واقف/خبردار	خبردار	سئی	سئی	مطلّع
absolute	مُطلق	بالکل	بالکل	بالکل	قطعی	اَصُل	اَصَل	مُطلق
absolute (authority)	مستقل	خودمختیار	بےلغام	خودمختار/آپ مہارا	خودمختار/ بےواگو	وت عنان	اَصُل حاکم	مطلق العنان
absolutely	مطلقاً	بالکل	بالکل	بالکل/ دراصل	قطعی	بہہ	اَصُل	مطلقاً
divorced(woman)	مُطلَّقہ	طلاق ڈنل عورت	طلاقنڑ	طلاقنڑ	طلاقہ سوے	سُہن داتگیں	مُسِٹ تِتنگوکا	مُطلَّقہ
desired	مطلوب	گُھریل	ضرورت	مطلوب	پکار	لوٹگیں	ضرورت/خواہنگا	مطلوب
aim	مطمح نظر	اصل مقصد	مقصد	مقصد	مقصد	نیت/اصل مطلب	نیت/اصل مطلب	مطمح نظر
satisfied	مطمئن	بےفکر	مطمئن	سوکھا/ بےفکر	خاطرجمع	اُیمنیں	اُست جم	مطمئن
obedient	مطیع	فرمانبردار	تابع	فرمانبردار	فرمانبردار	فرمانبردار	فرمانبردار	مطیع
demonstration	تظاہرات	مظاہرو	مظاہرہ	مظاہرہ	مظاہرہ	ظاہرآشوب	مظاہرہ	مظاہرہ
oppressed	مظلوم	ستم زدہ/ستایل	مظلوم	مظلوم	مظلوم	بزگ	مظلوم	مظلوم

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
revealing	مظہر	ظہور وارو ہندھ	مظہر	مظہر	سرگندیدوزائے	سہراجا	پاش	مظہر
with	مع/با	گڈ/سانڑں	نال	نال	سره	ہمچی	تون/اوار	مع
all of a sudden	یکدفعہ/ناگہان	اوچتو/گڈئی	اچن چیتی	چانچک	سمدستی	ناگت	بے گت	معاً
livlihood	معاش	رزق/روزی	روزی	روزی	روزی	روزی	رزق/روزی	معاش
society	معاشرت	اٹھنی وٹھی/ رھنڑی کھنڑی	معاشرت	رہتل	کلی کلوری	راج	راجی دودربیدہ	معاشرت
society	معاشرہ/اجتماع	سماج/معاشرو	معاشرہ	وسیب	اولس	راج	راج	معاشرہ
economic	اقتصادی	معاشی	معاشی	معاشی	معاشی	روزگی	معاشی	معاشی
economics	اقتصاد	اقتصادیات معاشیات	معاشیات	معاشیات	معاشیات	روزانک	معاشیات	معاشیات
contemporary	معاصر	ھم عصر	ہم زمانہ	ہم زمانہ/ہم عصر	ہم زمانہ	ہم زمانگ	ہم زمانہ	معاصر
pardoned	معاف	بخشیل بخشیل معاف	معاف	ماف	معاف	پہل	معاف	معاف
pardon	معافی	بخشش/چھوٹکارو	معافی	مافی	معافی	پہلی	معافی	معافی
physician	معالج	ویج/طبیب	حکیم/طبیب	حکیم/طبیب	حکیم	طبیب	حکیم/طبیب	معالج
treatment	معالجہ	دوادرمل/علاج	دوادارُوں	دوادارُو	داروُدرمل	دارودرمان	دوادارو	معالجہ
matter	معاملہ	[illegible]	کم کار	معاملہ	معاملہ	کاروبار	معاملہ/کاریم	معاملہ
compensation	مزد/حق الزحمہ	معاوضو/بدلو	بدلہ	معاوضہ/بدلہ	عوضانہ	معاوضہ/مزد	مزدوری/بدلہ	معاوضہ
assisted	معاون	مددگار	مددگار	[illegible]	مددگار	کمک	کمک کار	معاون

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
help	معاونت	مدد/حمایت	مدد	مدد	امداد	کمک کاری	مدت/کمک کاری	معاونت
agreement	قرارداد	اقرارنامو	وعدہ وعید	معاہدہ/اقرارنامہ	معاہدہ	عہدنامگ	اقرارنامہ	معاہدہ
inspection	معاینہ	معائنو/جانچ	ملاحظہ	جانچ پڑتال	جاچ/معائنہ	گِند وچار	جاچ	معاینہ
temple	معبد	عبادت گاہ	عبادت گاہ	عبادت گاہ	عبادت گاہ	عبادت گاہ	عبادت گاہ	معبد
worshipped	معبود	معبود	عبادت دے لائق	معبود	معبود	عبادت کرتگیں	معبود	معبود
reliable	معتبر	اعتباروارو/معتبر	معتبر/اِتباری	معتبر/بھروسے والا	معتبر	میرمَرد	معتبر/بھروسئی	معتبر
moderate	معتدل	وچھرو/درمیانی	درمیانہ	درمیانہ	دَ منزلاری	درنیام	نیامی	معتدل
objector	معترض	اعتراض کندڑ	اعتراضی	اعتراضی	اعتراض کونکے	ایرادگر	اعتراضی	معترض
confessor	معترف	اقراری	من گھنڑو	اقرارکرن والا	مَنونکے	مَنّوگر	منوک/اقراری	معترف
believer	معتقد	اعتقادرکندڑ	مُرید	منڑو بار/مرید	مَنونکے	ہِتکی	مُرید	معتقد
secretary	معتمد	اعتماددوارو	معتمد	معتمد	اعتباری	ویسہ کنوک	بھروسئی/معتمد	معتمد
object of (some one's) displeasure	معتوب	عتابیل	معتوب	عتابیاہویا	پہ مصیبت اختہ	عذاب	پِٹہ/پٹل	معتوب
miracle	معجزہ	معجزو	معجزہ	معجزہ	معجزہ	معجزہ	معجزہ	معجزہ
electuary	معجون	مرکب دوا/معجون	معجون	معجون	معجون	ماجین	معجون	معجون
mine	معدن/کان	سون/کھانڑں	کان	کان	کانڑ	کانڑ/مادن	کانڑ	معدن
minerals	معدنیات	معدنیات	معدنیات	معدنیات/زمینی خزانے	معدنیات	زیرزمینی دولت	معدنیات	معدنیات

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
very few	معدود	چند/کُجھ	چند	کُجھ	یوسو	کھمیس/کردے	مَنٹ	معدود
extinct	معدوم	فنا/گُم	گُم	بےنشان/گُم	ورک	بیگواہ	گار	معدوم
stomach	معدہ	معدو	ڈھڈھ	معدہ	معدہ	میدَگ	اوج کاوء	معدہ
apology	معذرت	عذر	معافی	مافی	معافی	عُذرواھی	عذرخواہی	معذرت
disabled	ناتوان کردن	عاجز/لاچار	مجبور	بےوس/مجبور	لاچار	عُذرواہ	شل/مجبور/ لاچار	معذور
disability	ناتوانی	لاچاری/بیوسی	مجبوری	لچاری/بےوسی	معذوری	عُذر	شلی/لاچاری	معذوری
plain (text)	متٓرا	خالی/کورو	خالی	خالی	خالی	خالی	خورک	متٓرا
acme	معراج	معراج/چاڑھی	معراج	معراج	معراج	معراج	معراج	معراج
mystic knowledge	معرفت/عرفان	سنجاڻپ/معارفت	معرفت	معرفت	معرفت	مارپَت	معرفت	معرفت
battle	معرکہ	معرکو/لڑائی	لڑائی	لڑائی	جنگ	لام	جھیڑہ/جنگ	معرکہ
object	معروض	گذارش/عرض	عرض	عرض	عرض	عرض	عرض	معروض
well-known	معروف	مشھور/جاتل	مشہور	مشہور	نُم وڑے	ناماور	پنی	معروف
honourable	معزز	عزت وارو/معزز	عزتاں والا	شان والا/عزت دار	عزت من	عزت دار	شردار/عزتمند	معزز
deposed	معزول	لاتھل/ہٹایل	ہٹایا ہویا	معزول	معزول	درھتگ	کشینگوکا/معزول	معزول
beloved	معشوق	معشوق	یار/محبوب/مشوق	دل جانی	معشوق	معشوق	یار/معشوق/محبوب	معشوق
lovely	معشوقانہ	معشوق واری	مشوقانہ	مشوقانہ	د معشوق پہ شان	معشوقی ئیں	معشوق آنبار	معشوقانہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
beloved	معشوقہ	معشوق عورت	بائڑیں	دل جانی	معشوقہ	معشوق	معشوقہ	معشوقہ
innocent	معصوم	بی گناھ	مسوم	بھولا/معصوم	بے گناہ	بے گناہ	معصوم	معصوم
innocence	معصومیت	بیگناہی/معصومیت	بے گناہی	بے گناہی بھول پنڑاں	بے گناہی	بے گناہی	بے گناہی/معصومی	معصومیت
sin	معصیت	گناھ/ بری	گناہ	گناہ/ بدی	گناہ	گناہ	گناہ	معصیت
perfumed	معطّر	سُرہو	خشبودار	خشبودار	خوشبودارہ	وشبودار	زبادی	معطّر
suspend	معطّل	کم کھاں ویل	معطّل	معطل	لہ کار منع کوَل	مہتل	کشینگوکا	معطّل
suspension	معطلی	عارضی برطرفی	معطلی	معطلی	معطلی	ملہی	کشینِگنگ	معطّلی
reasonable	معقول	مناسب/موزوں	مناسب	معقول/ مناسب	مناسب	رہ بندیں	زبر/ جوان/ ماخول	معقول
reasonableness	معقولیت	مناسبت/ پسندیدگی	سیانف/ سنڑپ	سیانڑف	سڑی توب	جوانی	زبری/ جوانی/ ماخولی	معقولیت
suspended	معلق	لٹکیل/ٹنگیل	لٹکیا ہویا	لٹکیا ہویا	زڑیدلی	ٹنگکین/لُرونج	لُرونج/ٹنگوک/ درنجوک	معلق
teacher	معلم	اُستاد	استاد	استاد	استاذ	استاد	اُستاد	معلّم
teacher / school mistress	معلّمہ	اُستاد یانڑیں	استانی	استانی	استاذہ	استاد (جنین)	اُستانی	معلّمہ
teacher's job	معلّمی	اُستادی	مدرسی	استادی	استاذی	وانینگ	معلّمی /استادی	معلّمی
known	مُعلوم	جاتل/سُجھیل	معلوم	جان سہیانڑ	معلوم	سَئی	سہی/معلوم	معلوم
information	معلومات	واقفیت/ جانڑ	جانڑیاں بجھیاں گالھیں	جانڑکاری	معلومات	حال زانتی	سہی گری	معلومات

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
puzzle	معمّا	گُجھ/ گجھارت	بجھارت/ گُجھ	بجھارت	اڑتیا	بند	چاچا	معمّا
builder	معمار	عمارت ٹھاہیندڑ	درکھانڑ/راج	راج/ مستری	راج	بان بند	راج/مستری	معمار
masonary	معماری	اڈاوت جوکم	راج گیری	راج گیری	راج گیری/ معماری	بان بندی	راج گری/ مِستری گری	معماری
aged	سالخوده	پوڑھو	بُڈّھا	بُڈّھا	زوڑ	پیر	پیر	معمّر
flourishing	معمور	بھریل/آباد	رُدھا ہویا	آباد/بھریا	اَباد	پُر	رُدیڻگوک/آباد	معمور
populated place	معموره	آبادی/ وَستی	ابادی	وَستی	اَبادی	وسم	آباد/ وسم	معموره
customary	معمول	رواج/ دستور	عام عادت	معمول	دستور/رواج	روچ روزینی	دستور/ دود	معمول
ordinary	معمولی	معمولی/ عام	معمولی	عام جہیا	معمولی	کسانیں	معمولی/چُٹل	معمولی
pertaining to meaning	معنوی	معنیٰ موجب	معنوی	معنوی	پہ معنیٰ	معنائی	معنائی	معنوی
meaning	معنی	مقصد/مطلب	معنیٰ	معنا	معنٰے	معنائی	مطلب/معنیٰ	معنیٰ
meaningfulness	معنویت	معنیٰ ھئڻ/معنویت	معنویت	معنویت/مطلب	معنٰے والے	معنئی	معنئی	معنویت
standard	معیار	کسوٹی / پیمانو	درجہ/ جا	درجہ	معیار	کیلو	معیار	معیار
company	معیت/ ہمراہی	ساتھ/ ہمراھی	ساتھ/ نال	ساتھ/سنگت	ملگرتیا	سنگتی	ئد/سنگتی/اوار	معیت
livelihood	معیشت	روزی	روزی	روزی	معیشت	وردوخرچ	روزی/معیشت	معیشت
fixed	معیّن	مقرر	مقرر	مقرر	مقرر کڑے شوے	گیشینگ	مقرر	معیّن
bad	معیوب	عیبدار/ بُرو	عیبی	عیب دار/عیبی	عیب جن	عیب	عیبی/عیب دار	معیوب

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fallacy	مغالطہ	بُھل چُک/شک	بھولا	بُھل	ہیرہ	ردپھی	ردی	مغالطہ
repugnance	مغائرت	دھارپائی	اوپرائی	اوپرائی	بیگانہ توب	درآمدی	بےگانئی	مغائرت
west	مغرب/غرب	اُلھندو/پچھم	پچادھ	لہندا	لمرلویز	روقبلہ	قبلہ	مغرب
western	مغربی/غربی	اُلھندیوں	پچادھی	مغربی/لہندے دا	لمرلویزی	قبلئی	قبلئی	مغربی
westernization	غرب زدگی	یورپ جواثر	مغربیت	مغربیت	مغربیت	قبلئی راجی رنگ	قبلئی راجی رنگ	مغربیت
proud	مغرور	غرور کندڑ/گھمنڈی	آکڑیل	مغرور/آکڑی	مغرور/کبر جن	گروناک	پودا/کبری/اِبڑ	مغرور
pride	غرور	گھمنڈ/آکڑ	آکڑ	آکڑ	کبرجنی	گروناکی	پودائی/اِبڑی	مغروری
brain	مغز	میجالو/مغز	بھیجا	بھیجا	ماغزہ	مجگ	ملی/مغز	مغز
hem	مغزی	مغزی	مغزی	مغزی/کناری	مغزی	مجگی	مغزی	مغزی
salvation	مغفرت	بخشش/نجات	بخشش	بخشش/نجات	بخنہ	بکشش	نجات	مغفرت
foul	مغلّظ	گھاٹو/گندو	غلیظ	گاڑھا	گندہ	گندگ	گندہ/کچٹ	مغلّظ
abuses	مغلظات	گاریوں/گارگند	گالاں مندے	گاہلاں/مندے	شکنزل	زاوبد	پوچ/کرینگ	مغلّظات
subdued	مغلوب	ہارایل/ڈسیل	زیر	ہیٹھاں	زیر	زیر	زیر	مغلوب
sad	مغموم	غمگین/رنجیدو	مونجھا	اُداس	غم جن	مونجا	مُونجا	مغموم
singer	مغنّی	گائڻو/گھویو	گویا	گلوکار	سندرغاڑے	گشندہ	شعیرخلوک	مغنّی
female singer	مغنیہ	گائڻ (عورت)	مراثڑ	گلوکار	سندرغاڑیہ	گشندہ	شعیرخلوکانیاڑی	مغنیہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
abducted woman	زن اغواشدہ	مغویہ	اغواشدہ رن	اغواشدہ سوانڑی	تشتہ ول شوی شزہ	اُدھرتکین	پرفنگوکا نیاڑی	مغویہ
acacia	مغیلان	ٻُر	کِکّر	کنڈے/ککر	کرغنہ	نئی	کُونُور	مغیلاں
unexpectedness	مفاجات	اوچتو/اچانک	غیرمتوقع	اچّن چیت	ناگمانہ	ناگمان	بےگت/ناگمان	مفاجات
interest	مفاد	فائدو/نفعو	لبھت	فیدا	فائدہ	فائیدگ	کٹ/فاہدہ	مفاد
separation	مفارقت/جدایی	وچھوڑو/جدائی	وِچھوڑا	وچھوڑا	بیلتون	جِتائی	جِتائی	مفارقت
free	مفت	بناڈوھ/مفت	بےمُل	مفت/بےمُل	مفت	مُپت	بےبہا/مُفت/مفتکی	مفت
sponger	مفت خوار	مفت خور	مفت خورا	مفت خورا	مفت خور	مپت ور	مُفت خور	مفت خور
conquered	مفتوح	کھٹیل/کولیوویل	زیر	زیر	فتح شوے	زیر	زیر	مفتوح
fascinated	مفتون	عاشق/فدا	دیوانہ	عاشق	مَئین	شیدا	عاشق/شیدا	مفتون
Muslim jurist	مفتی	مُفتی	مُفتی	مُفتی	مُفتی	مُفتی	مفتی	مُفتی
asylum	مَفَر	بچڻ جی جاء/بھاڄ	خلاصی	خلاصی	خلاصے	چھگ	خلاصی	مَفَر
cordial	مفرّح	فرحت ڈیندڑ	مفرّح	مفرّح	مفرّح	مفرّح	مفرّح/دوست	مفرّح
single	مفرد	اکیلو/ھِک	کلھا	کلّا	یوازے	ئیک	یکہ/نویکلا	مفرد
fugitive	مفرور	بھگل/فرارتھیل	نسیاہویا	نسیاہویا	فراری/مفرور	جستگیں	فراری	مفرور
hypothesis	مفروضہ	مفروضو	فرضی	فرضی	فرضی	فرضیگین	فرضی	مفروضہ
mischievous (person)	مفسد	فسادی	فسادی	فسادی	فسادی	پساتی	پساتی	مفسد

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
mischievous (manner)	مفسدانہ	فسادوارو	فسادبھریا	فسادبھریا	باغیانہ	فسادی ئیں	پستاتی آ	مفسدانہ
exegetist	مُفسّر	تفسیر کندڑ/شارح	مُفسر	مُفسر	مُفسر	ترجمہ کنوک	مفسر/ترجمہ کروک	مُفسّر
detailed	مُفصّل	تفصیل وارو	تفصیلی	کھلارواں	مفصّل	سرجم	سرجم	مفصّل
object	مفعول	کم کیل	منعول	کرانزوالا	مفعول	کھناھینوک	کرفو کا	مفعول
missing	مفقود	وجایل/ناپید/گم	غیب	گواچیا	پُٹ	بے گواہ	غیب/گار	مفقود
deep thinker	متفکّر	سوچیندڑ/مفکر	مفکرّ	سوچنڑ ہار	مفکر	پکرکنوک	فکرکروک	مفکّر
poor	مفلس	غریب/محتاج	غریب	غریب/ماڑا	نیستمن	وار/گریب	غریب/نیزگار	مفلس
poverty	مفلسی/افلاس	محتاجی/غربت	غریبی	غریبی	نیستی	واری/گریبی	غریبی/نیزگاری	مفلسی
paralytic	مفلوج	ادھرنگ جو مریض	ادھرنگ والا	مفلوج	گزنزو ملئے	بے کار	اَدرنگی	مفلوج
destitute	مفلوک	مُفلس/کنگال	خستہ	غریب/کنگال	خوار	گریب	غریب/خوار	مفلوک
destitute	مفلوک الحال	مفلس حال وارو	بُرے حال والا	مندے حالیں	خوارختہ	بدحال	بدحال	مفلوک الحال
sense	معنی	معنیٰ/مطلب	مطلب	مطلب	مطلب	مطلب	مطلب/معنا	مفہوم
useful	مفید	فائدیمند	فادہ مند	فیدے وند	فایدہ من	فائدگی	کاری/فایدہ تروک	مفید
opposite	مقابل	آمہوں سامہوں	سامنڑیں دا	سامنڑے	مخامخ	دیم پہ دیم	مون پہ مون/مقابل	مقابل
competition	مقابلہ	برابری ہمسری مقابلو	مقابلہ	مقابلہ	مقابلہ	لوٹ	مقابلہ/ہمسری	مقابلہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
boycott	مقاطعه	کپڑوں / کٹڑوں / وڈھڑوں	کچی / کٹی	چھڈ دیٹرا	پریکون	سِبیلی	تڑنگ	مقاطعہ
thesis	مقاله	مقولو/مضمون	مقالہ	مقالہ/مضمون	مقالہ	نوشتانک	مقالہ/مضمون	مقالہ
place	مقام/ جای	ٹھکاٹروں	جا	تھاں/ ٹکانڑا	زائے	ہند	جاگہ/ہند	مقام
local	محلّی/ بومی	مقامی	مقامی	مقامی/ ویہی	مقامی	ہندی	جاگئی/ہندی	مقامی
tomb	مقبره	مزار/ روضو/مقبرو	قبر/مزار	مقبرہ/مزار	مقبرہ	قبر/گور	قبر/گور/ مزار	مقبرہ
seized	مقبوضه	قبضي کیل/ قبضي میں آیل	قبضہ تلے	مقبوضہ	قبضہ کڑے	گپگیں	کیرغ خلنگوک/ قبضہ مروک	مقبوضہ
popular	مقبول	قبول کیل/ پیارو	مقبول	مقبول	قبول کڑے	ھمک دوست	جوان جی/ دوست	مقبول
popularity	مقبولیت	پسندیدگی	مقبولیت	مقبولیت	ناموَوالی	ھمک دوستی	جوانی/ پن کری	مقبولیت
powerful	مقتدر	زورآور/ ڈاڈھو	طاقت ور	اقتدار والا/ زوراور	اقتدار والا	مزن واک	زوراک	مقتدر
follower	مقتدی	پوئلگ/ مقلد	مقتدی	مقتدی/ مقلد	مقتدی	مقتدی	مقتدی	مقتدی
place of execution	قتل گاه	قتل گاھ	قتل دی جا	مقتل/قتل گاہ	مقتل	کوش جا	قتل جا/مقتل	مقتل
killed	مقتول	قتل کیل/ ماریل	قتل تھیا ہویا	مقتول/قتل ہوا	قتل شوے	کشتگین	کہوکا/مقتول	مقتول
quantity	مقدار	اندازو تعداد/ مقدار	اندازہ	مقدار/گنتری	اندازہ	کساس	کچ/ وَزم	مقدار
fate	مقدر/نوشت	بھاگ/قسمت	مقدر	لیکھ/ بھاگ/ بخت	نصیب	بخت	نصیب/ بخت/ مقدر	مقدر
sacred	مقدس	پاک/ بھلارو	پاک	پاک/ لوک صاف	پاک	پاک	پاک	مقدس
prior	مقدم	اگیان/ پریوں	پہلوں	پہلا/ پچھلا	زومینے	پیش	اولیکا	مقدم

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
case	عرضداشت/مقدمہ	مقدمو	دعویٰ	مقدمہ/دعوا	مقدمہ	دعوا	دعویٰ/مقدمہ	مقدمہ
introduction	دیباچہ	اگیاں ھلندڑ/دیباچو	مقدمہ	پہلی گل/مُدھلی گل	سریزہ	بنگیج	دیباچہ/سرحال	مقدمہ
power	مقدور	طاقت/وَس	طاقت/مجال	زور/تکڑائی	قدرت	وَس	مجال/وَس/طاقت	مقدور
close	مقرب	ساقاری/قریب کیل	قریبی	لاگلا	نزدے	نزیکیں	مُخوک	مقرّب
appointed	مقرر	بیھاریل/متعین	مقرر	مقرر	مقرر	ایرین	مقرر	مقرَر
orator	مُقرِر/سخن ران	تقریرکندڑ	مقرِر	مقرِر	ویناکوونکی	گشتانکی	مقرِر	مقرِر
appointed	مقررہ	بیھاریل	مقرر کیتا ہویا	مقرر کیتا	مقررشوے	گیشیتگیں	مقررمروکا	مقررہ
debtor	مقروض	قرضدار/قرضی	قرضائی	قرضی/دیونڑدار	پورہ وڑی	وام دار	وام دار	مقروض
fate	مقسوم	ورھایل	قِسمت	بخت/بھاگ	نصیب	قِسمت	نصیب/قسمت	مقسُوم
purpose	مقصود	مطلب/مدعا	منشا/اِرادہ	مطلب/منشا	اِرادہ	اِرادہ	منشا/اِرادہ	مقصد
distilled	مقطَر	صاف کیل/مقطر	چھانڑیا ہویا	مقطَر	چانڑشوے	ترنپ ترنپ	پاکالوک	مقطَر
concluding couplet (of poem)	مقطع	مقطع	مقطع	مقطع	مقطع	نام گال	مقطع	مقطع
trimmed	مقطّع	ٹکی گھڑی ٹھاھیل	مقطّع	گھڑیا ہویا	پریکڑے	تراشتگیں	تراشوک	مقطّع
locked	مقفل	کُلف لگل	جندرا لگیا ہویا	جندریا	قلف سوے	کُبلین	قُلفا	مقفّل
rhymed	مقفیٰ	قافی وارو (شعر)	قافیہ دار	قافیہ دار	قافیہ دار	قافیہ دار	قافیہ دار	مقفّیٰ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
follower	مقلّد	مرید/ پیروکار	مرید	پیروکار/مرید	مقلّد	راہ گیر	مرید	مقلّد
inverted	مقلوب	واپس ورایل	اُلٹا	اُلٹیا	اَڑولے	چَپّی	چپّی مروک	مقلوب
magnet	مقناطیس	مقناطیس	مقناطیس	مقناطیس	مقناطیس	مقناطیس	مقناطیس/آئن ربہ	مقناطیس
law-maker	قانون ساز	قانون ٹھاہیندڑ	قانون ساز	قانون ساز	قانون ساز	قانون ساز	قانون ساز	مقنّن
saying	مقولہ	قول/مقولو/ کہاوت/ چنوڑیں	قول	قول/مقولہ	قول	متل	قول/متل	مقولہ
strengthening	مقوّی	پاٹھو	طاقت ڈیونڑ والا	طاقت دینڑ والا	قوتناک	وسّاک	قوت تروک	مقوّی
gauge	مِقیاس	پیانو	پیانہ	پیانہ	پیانہ	کِساس	پیانہ/ کَچ	مِقیاس
imprisoned	مقید	اسیر/قیدی	قیدی	قیدی/ بندی وان	بندیوال	بندیگ	بندی/قیدی	مُقیّد
stationed	مقیم	رہندڑ/ رہاکو	رہنڑ والا	وسنیک/ واسی	زائی	جہ منند	جاگئی/ اَڈکروکا	مقیم
maize	ذرت	مکئی	مکئی	مکّی/ جوار	جوار	گڈوبر	مکئی	مَکّا
fist	مُشت	مُک/ٹھونشو	مُک	مُکّا/گھسنا	سُوک	مُشت	مُچ/ٹھوسا	مُکّا
deceitful	حیلہ گر	فریبی/مکریل	مکّار	مکری/ چکری	مُکرجن	مَکّر	مکری	مکّار
artifice	حیلہ گری	عیاری/ مکاری	مکّاری	مکّاری/ چکربازی	دغابازی	مگربازی	مکربازی	مکّاری
retribution	مکافات	بَدلو/عیوض	بدلہ	بدلہ	بدل	بَدَل	بَدَل	مکافات
conversation	مکالمہ	گفتگو/ مکالمو	گالھ مہاز	گل بات	خبرے اترے	گپ وتران	ہیت وگپ	مکالمہ
abode	مکان	گھر/ آستانو	جا	گھر/تھاں ٹکڑا	کور	لوگ/ہَند	ہَند/ انکین/ اُرا	مکان

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
school	مکتب/مدرسہ	مدرسو/درسگاھ	مدرسہ	مدرسہ/سکول	مدرسہ	وانگ جا	مدرسہ	مکتب
bookstall	مکتبہ	کتب خانو	کتب خانہ	کتاب گھر	کتب خانہ	کتاب جاہ	کتاب خانہ	مکتبہ
sufficient	مکتفی	پُورو/کافی	کافی	کافی/واہوا	کافی	پُورا	پورا	مُکتفی
letter	مکتوب/نامہ	خط/چھٹی	چِٹھی	چِٹھی/پتر	خط	کاگد	چھٹی/خط	مکتوب
turbid(waters)	مُکدّر	میرو/گندو	میلا	میلا	خیرن	مُلیر	خازگی/لُود	مُکدّر
artifice	مکر	مکر	مکر	مکر	مکر	مگر	مکر	مکر
again	مُکرّر	بیو بیہر و/وری	مکرّر	فیر	بیا بیا	دوار	وا/دوارہ	مُکرّر
honourable	مکرّم	عزت وارو	عزت دار	عزتاں والا	عزت من	شرپدار	عزت مند/شرفدار	مکرّم
to refuse to own up	انکار کردن	پھری وجنڑں	مُکرنڑ	مُکرنا/پھرنا	انکارکول	بےقول بیگ/بجگ	بےقول منگ/ انکارکننگ	مُکرنا
disgusting	مکروہ	کراہت وارو	مکروہ	مکروہ	مکروہ	مکروہ	مکروہ	مکروہ
spider	عنکبوت (نر)	مَکڑو	مکڑا	مکڑا	غینزہ/ثالہ	موکو (نرین)	موکو (نر)	مکڑا
spider	عنکبوت (مادہ)	مکڑی/کوریئڑو	مکڑی	مکڑی	غیزہ/ثالہ	موکو (مادگین)	موکو (مادہ)	مکڑی
complete	مکمّل	پورو/سمورو/سجو	پورا	پورا	پُورہ	سرپورہ	پورا	مکمّل
large ant	موربزرگ	ماکوڑو	مکوڑا	مکوڑا	خسمان	جُوجُو/سلور	جُوجک	مکوڑا
face	چہرہ	مُنہں/مُہانڈو	[illegible]	مُکھ/منہ	مخ	دیم	مون/صُورت	مُکھ
large fly	خرمگس	مکھو	مَکھ	مَکھ	غٹ مچ	مزنیں مہسک	سمہ	مَکھا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
face	صورت	پیارو/مُنہں	مونہ	مُکھڑا/منہ	مخ	دیم	مون/صورت	مُکھڑا
butter	کرہ	مکھڑوں	مکھن	مکھن	کُچی	نیمگ	خسی	مکھن
fly	مگس	مکھ/مکھی	مکھی	مکھی	مچ	مہسک	ایلٹ	مکھی
maize	ذرت	مکئی	مکئی	مکی	جوار	مکئی	مکئی	مکئی
resident	مکین	وسندڑ/رہاکو	رہنڑ والا	وسنیک/واسی	استوگن	نندوک	انکینی	مکین
exercising club	آلتر	ورزش جی وزنی کاٹھی/ڈمبل	ڈمبل	ڈمبل	ڈمبل	مگدر	ڈمبلٹ	مگدر
but	مگر/اما/ولی	پر/لیکن	پر	پر	خو	بلے	ولے	مگر
crocodile	؟	مانگرمچھ	مگرمچھ	مگرمچھ	واگو	سیسار/واگو	سیسار	مگرمچھ
fly	مگس	مکھ	مکھی	مکھی	مچ	مکسک	ایلٹ	مگس
absorbed	مستغرق	بُڈل/بیخود	خوش/مست	مست/ڈبیا ہویا	غرق	دلگوش	ڈب	مگن
(derog) priest	ملآ	مُلاں	مُلاں	مُلاں/ملوانڑاں	مُلا	ملآ	مُلآ	مُلآ
meeting	ملاقات	میلاپ	ملاپ	میل	جوڑہ	ھواری	ملاقات/ہواری	ملاپ
mixed	مخلوط	ریل ملیل	رلیا ملیا	رلیا ملیا	گڈوڈ	ھوارسوار	اوارسوار	ملا جُلا
sailor	ملاح	بیڑیاتو/ناخدا/کشتی بان	ملاح	ملاح/مہانڑاں	مانڑگے	ناخدا	کشتی بان/ملاح/ماجھی	ملاح
blackishness	ملاحت	سانورائی/لوڈاھی	ملاحت	کنکیا/کنک ونا	توروالے	نمک/سہزوائی	سوزارنگ	ملاحت
inspection	ملاحظ	معائنو/غور	ملاحظ	پڑتال	غور	دلگوش	غور/ارنگ	ملاحظہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
servant	کارمند/مستخدم	نوکر/خادم	نوکر	نوکر/کاماں	نوکر	نوکر	نوکر	ملازم
service	استخدام	نوکری/خدمت	نوکری	نوکری	نوکری	نوکری	نوکری	ملازمت
meeting	ملاقات	ڈیٹھ/میلاپ	ملاقات	ٹاکرا	لیدل کتل	گندوک	مِلِنگ/ملاقات	ملاقات
visitor	ملاقاتی	ملندڑ	ملاقاتی	ٹاکری	لیدونکئے	گندوک	ملاقاتی	ملاقاتی
dejection	ملال	رنج/غم/افسوس	ڈُکھ	غم/دُکھ	غم	مُونجائی/ڈُکھ	مُونجائی/ڈکھ/ملال	ملال
reproach	ملامت	جُھ پھٹھ/تنبیھ	بھنڈکی/لعن طعن	لعن طعن/ مندا چنگا کہنڑا	ملامت	ملامت	ملامت	ملامت
join	مخلوط کردن	ملائڑں	ملاونڑ	ملانڑا	یوزاےکول	ھوارکنگ	اُوارکِنگ	ملانا
adulteration	دغل بازی	ملاوٹ	ملاوٹ	کھوٹ	گڈون	ھوری	کوٹ/ہواری	ملاوٹ
mild	ملایم	گنئرو/نرم	کولا	ملیم/کولا	پھستہ	نرم	خُلکّن	ملائم
cream	شیرخامہ	ملائی	ملائی	ملائی	پیرؤے	ملائی	پچیرونک	ملائی
debris	آشغال	کِن کچرو	گندخرابہ	ملبا/کوڑ کباڑ	ملبہ	حاکوٹ	ڈپ/پُتہ	ملبا
clothes	ملبوس	لباس	پُشاک	پوشاک/بانزا	لباس	لبیس/پوشاک	لویس/پچاک	ملبوس
nation	مِلّت	گروھ/ملت	قوم	قوم/جتھا	قام/ملت	قوم	قوم	ملّت
applicant	ملتجی	التجاکندڑ	درخواستی/ارداسی	درخاستی/عرض گزار	غوشتونکی	درخواست کنوک/ زاری کنوک	درخواست کروکا/ زاری کروکا	ملتجی
attentive	ملتفت	توجھ کندڑ	التفات	دھیان کرنا	توجہ کوونکے	حیال کنوک	توجہ کروکا	مُلتفت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
requesting	مُلتمِس	التماس کندڑ/عرض کندڑ	عرض گزار	گزارش کرنا	عارض	عرض کنوک	عرض کروکا	ملتمِس
postponed	ملتوی	وِتھی کا دھل	ملتوی	ملتوی	ملتوی	مُہتل	پد ہٹنگ/ملتوی	ملتوی
liquarice	سوس	مٹھی کاٹھی	ملٹھی	ملٹھی	ملیٹی	در چکے ءِ روتک	ملیٹی	مَلَٹھی
atheist	ملحد	کافر	کافر	بے دین/کافر	بے دین	بے دین	بے دین	مُلحِد
adjoining	ملحق	گنڈھیل/لاگو	گنڈھیا ہویا	جُڑیا	نجت	لوڑ	خُلوک/ رہ پہ رہ (لچوک)	ملحق
regarded	ملحوظ	لحاظ کیل	ملحوظ	ملحوظ	پہ خیال کے ساتلے	لیاز داتگیں	لحاظ کننگا	ملحوظ
summary	ملخص	خلاصو کیل	مِچارا/خلاصہ	خلاصہ/تت	خلاصہ	گونڈ	گونڈ	ملخص
accused	ملزم	ڈوہی/قصوروار	قصوروار	ملزم/قصوروار	قصوروار	ملامی	ملزم/قصوروار	ملزم
damned	ملعون	لعنتی/ھچارو	لعنتی	لعنتی	ملعون	نالتی	لعنتی	ملعون
mash	ملغوبہ	کچڑ/آلودگی	رَلیا مِلیا	گند	اوبلن خواڑہ	گند	بُلرِو	ملغوبہ
enclosed	ملفوف	ویڑھیل	سربند	لھوٹیا/منہ بند	سربند	پوشتگیں	پیڑوک	ملفوف
entitled	ملقب	لقب ڈنل	ملقب	ماقب/مشہور	ملقب	لقب داتگین	لقب تروک	ملقب
property	مِلک	ملکیت	ملکیت	ملکیت	ملکیت	ملک	مِلکیت	مِلک
angel	ملک/فرشتہ	فرشتو	فرشتہ	فرشتہ	فرشتہ	ملائیکت	ملائک/فرشتہ	مَلک
angel of death	ملک الموت/ فرشتۂ مرگ	عزرائیل	عزرائیل	موت دا فرشتہ/ عزرائیل	عزرائیل	ملکموت	ملکموت عزرائیل	ملک الموت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
monarch	مَلِک/ پادشاہ	بادشاہ	باشاہ	بادشاہ	باچا	بادشاہ	بادشاہ	مَلک
country	ملک/ کشور	ڈیھ/ وطن/ دیس	مُلک	دیس/ وطن	مُلک	مُلک	مُلک/ وطن	مُلک
ability	مَلَکہ	مہارت	مہارت	مہارت	مہارت	گوھر	مہارت	مَلَکہ
queen	مَلِکہ/ شہبانو	رانڑیں	ملکہ	رانڑی	رانڑئی	شاہ بانک	ملکہ/ بی بی	مَلِکہ
national	ملی	مُلک جو/ وطن جو	مُلکی	مُلکی/ دیسی	مُلکی	مُلکی	مُلکی	مُلکی
property	ملک/ دارایی	ملکیت	ملکیت	ملکیت	ملکیت	مِلک	ملکیّت	ملکیّت
dirty	چرک	میرانجھرو	ملُوٹا	میلا/ مُیالا	خاوریں	حاکی	مِشی/ لُود/ خازگی	ملگجا
gilt	ملمع	ملمعو/ قلعی	گلٹ	قلعی/ گلٹ	قلعی	آپ	قِلعی	ملمع
muslin	نوعی پارچہ	ململ	ململ	ململ	ململ	ململ	ململ	ململ
meeting	ملاقات/ دیدار	ملاقات/ میلاپ	ملنڑ	میل جول/ ٹاکرا	لیدل کتل	گندوک	ملاقات	ملن
affable	خلیق/ خوشخو	مِلنڑوں/ خلیق	مِلاوڑا	ملنسار	خوش اخلاق	وش نیاد	خوش اخلاق	ملنسار
affability	خوش خویی	خوش اخلاقی	ملنساری	ملنساری	خوش اخلاقی	وش نیادی	خوش اخلاقی	ملنساری
to meet	ملاقات کردن	ملنڑوں	ملنڑ	ملنڑا	ملاقات کول	ھوار بوگ	ملنگ/ ملاقات کننگ	ملنا
massage	مالیدن	ملنڑوں	مَلنڑ	مَلنڑا	مُشل	مُشگ	مُوشلنگ	ملنا
unorthodox mendicant	ملنگ	ملنگ	ملنگ	ملنگ	ملنگ	ملنگ	ملنگ	ملنگ
get joined	موجب الحاق واقع شدن	ملائڑوں	ملاونڑ	مِلوانڑا	صلح کول	پچاروکی کناہینگ	مِلینگ/ خیکرفنگ	ملوانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cause to rub	موجب مالش/ دادان شدن	مَلائڑوں	ملوانڑ	مَلوانڑا	مالش کول	مشامینگ	مُوشکفنگ	ملوانا
tainted	ملوّث	لتھڑیل/ آلودو	لِھتڑ یا ہویا	بھریا ہویا	اَختہ	ناپاک	پولنگ/لوزوک	ملوّث
sad	ملول	اُداس/ دِلگیر	مُونجھا	ملال/ اُداس	غمجن	مُلیر	ملول/ مُونجھا	ملُول
ruined	پایمال شدہ	لتاڑیل/ ناس	تہس نہس	تباہ/تہس نہس	خاورے ایرے	چٹ	بُن بیل/ چٹ	ملیامیٹ
conspiracy	سازش	سازباز/ سازش	ملی بھگت	سازش/ چال	سازش	سازباز	سازباز	ملی بھگت
similar	مماثل	جھڑو/ وانگر	ہکّو جیہا	اِکّو جیہا	پہ مثال	یک ڈَول	یک ڈَول	مماثل
similarity	مماثلت	ہِک جھڑائی	مِلدا جُلدا	مِلدا جُلدا	پہ شان کیدہ	یک ڈَولی	یک ڈولی	مماثلت
prevention	ممانعت	روک/ جھل/ منع	مناہی	مناہی	منع	پلگ	منا کننگ/ روک/ بندش	ممانعت
wife of the mother's brother	زن دائی	مامی	مامی	مامی	مامی	مامی	مامی	مُمانی
member	عضو	میمبر/ رُکن	ممبر/ رُکن	ممبر	غڑے	باسک	باسک	ممبر
distinguished	ممتاز	چونڈیل/ نامیارو	اُچا	اُچیرا/ سچیرا	غورہ	گہین	کانڈا/ گہ انگا	ممتاز
examiner	ممتحن	امتحان وٹھندڑ	ممتحن	ممتحن	ممتحن	چکاس گر	ممتحن	ممتحن
praiseworthy	ممدوح	ساراھیل	ممدوح	ممدوح	ستائیلے	ممدوح	ستامروک	ممدوح
mise	مُمسک/ بخیل	شوم/ بخیل	شوم	ڈکن والا/ شوم	شوم	بخیل	بخیل/ کچوٹ/ سخت	مُمسک
possible	ممکن	ممکن	ممکن	ہوسکدا	ممکن	ممکن/ بوتگ	ممکن	ممکن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
country	مملکت/ کشور	سلطنت/ بادشاہی	بادشاہی	دیس/ بادشاہی	باچاہی	بادشاہی	بادشاہی	مُملکت
slave	بندہ/مملوک	غلام/ بانہو	بانھاں	غلام/ گولا	مرئی	گلام/ چاکر	مے/ چاکر	مملوک
prohibited	ممنوع	منع کیل	منع کیتا ہویا	روکیا ہکیا	منع شوے	بَندش	ممنوع/ بندشی	ممنوع
obliged	ممنون	احسان مند	احسان مند	شکرگزار/ احسان مند	منت بار	تورو	توروار/ منت وار	ممنون
wagtail	گنجشک	ممولو/ مموسڑو	ممولا	ممولا	چم چیرک	کنجشک	پونفلو/ گنجشک	ممولا
to bleat	بع بع کردن گوسفند/ بز	بکری ءِ جو بیپڑاٹ کرنڑں	میں میں کرنڑ	مَیں مَیں کرنا	لامبوڑی وَہل	پلنگ	گگلنگ/ اُمبا/ گارنگ	ممیانا
distinct	ممیز	تمیز کیل	انج	تمیز کرن والا	پیوندلے شوے	پرکتگ	کلان پیشن	ممیز
heart	قلب	دِل/ مَن	دِل	مَن/ دل	زڑۂ	دِل	اُست	مَن
favourite	پسندیدہ/ دلخواہ	دل پسند	من بھاونڑاں	مَن بھاندا	دَخوشے	دلپسند	اُست پسند	مَن بھانا
eager	مشتاق	موجی	منچلا	موجی	موجی/ شوکی	موجی	موجی/ شوقی	مَن چلا
eagerly	طبقِ دلخواہ	پسند پیل	من منیا	من مانڑا	دَزڑہ	دل تب	منشانا ڈول	من مانا
wilfulness	میل/ رضایت	دِل جی مرضی	اَپنڑیں مرضی	من مانی	دَزڑہ خبرہ	دل لوٹ	اُستخوائی/ مرضی/ منشائی	من مانی
maund	مَن	مَن	مَن	مَن	مَن	مَن	مَن	مَن
small child	مامانی (کودک)	ننڈھڑو	نِکا	مُنا/ نِکا	کشوٹئی	مُنک	غذُ و/ چکڑو	مُنا
hymn	مناجات	دُعا/ عرض/ مناجات	دعائیں	عرضی/ دعا	دُعاوے	مناجات	دُعاک	مناجات
herald	منادی	پُکاریل	ہوکا/ ڈھنڈورا	ڈھنڈورا/ ہوکا	ڈنڈورہ	جار	ہوکا/ پڑھو/ ڈھنڈورہ	منادی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
stages	منازِل	منزلوں	منزلاں	منزلاں	مراحل	مِزِل جمع	مِزِلاک	منازِل
proper	مناسب	موزوں/ٹھیک	مناسب	ٹھیک	مناسب	جائی ئیں	مناسب/وَڑہ نا	مناسب
fitness	مناسبت	موزونیت/مناسبت	تعلق	آپسی تلق	سمُون	سیالی	مناسبت/تعلق	مناسبت
dialogue	مناظرہ	مناظرو	تکرار	مناظرہ/بحث مباحثہ	مباحثہ	بحث گشتانک	بحث/تکرار	مناظرہ
hatred	منافرت	دِھکار/نفرت	نفرت	نفرت	کرکہ	ناتاھی	نفرت	منافرت
profit	منافع	منافعو/فائدو	منافع	منافع	گٹہ	نف	گٹ	منافع
hypocrite	منافق	منافق	منافِق	منافق/چکری	مناقق	منافِق/پلینڈ	منافِق	منافق
hypocrisy	منافقت/نفاق	ریاکاری/منافقت	منافقت	منافقت/چکربازی	منافِقی	منافِقی/پلینڈی	منافِقی	منافقت
negating	منافی	خلاف/ضد	خلاف	مخالِف	مخالفت	خلاف	خلاف	منافی
marriage	مناکحت	نکاح	نِکاح کرنڑاں	نکاح کرنا	نکاح کَول	نکاح کنگ	نِکاح کِتنگ	مناکحت
to persuade	راضی کردن	میجائڑوں/راضی کرنڑوں	مناونڑو	منانڑا	پخلا کول	وَش کنگ	خوش کِننگ	منانا
pulpit	منبر	منبر	منبر	منبر	منبر	منبر	منبر	منبر
source	منبع	چشمو	مُنڈھ	ماخذ/چشمہ	چینہ	بن جہ	کانی/بن سر	منبع
request	درخواست	منت/آزی	منت	منت/زاری	مِنّت	منّت	مِنّت	مِنّت
vow	نذر	باس/نذرانو	نذر	نذر/منّت	منشتہ	کَول	منِشت	مَنّت
supplication	التماس	منتھ میڑ	منت کرنڑ	منّت ساجت	منّت زاری	مِنّت ولیلا	مِنّت زاری/لیلاو	مِنّت ساجت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
thankful	شکرگزار	تھورائتو	شکرگزار	شکرگزار/تھورائت	شکرگزار	مِنّت وار	توروار/منت وار	منّت گزار
selected	منتخب	چونڈیل/پسندکیل	چنڑیاہویا	گنڑیاچنڑیا	چُونڑکڑے	گشین	گچین	منتخب
charm	افسون	جاڈو/ٹونڑواں	منتر	منتر/ٹونڑا	منتر	منتر	منتر/دَم چھُف	منتر
dispersed	پراگندہ	کنڈریل/بجھریل	کھنڈا پھنڈا	کھلریاہویا	خوروور	شنگ شانگ	شنگوک	منتشر
waiting	منتظر	انتظارکندڑ	انتظارِوچ	اڈیک وچ	انتظارکوؤنکے	ھیل	کسر آاُروک	منتظر
manager	مُنتظم	انتظام کندڑ	انتظام کرنڑوالا	کرتادھرتا	انتظام کوؤنکے	بست وبندکنوک	انتظام کروک	منتظم
moved	منتقل	جاگھہ مٹایل	بدلنڑواں	بدلنا	بل مقام تہ تللے	جاگہ بدل	انکین بدلیفوک	منتقل
revenger	مُنتقم	بدلووٹھندڑ	بدلا گھنڑوالا	ویری	بدل اخستونکے	بیرگروک	بیروبدل الوک	مُنتقم
goal	منتہےٰ	حد/انجام	اَخیر	توڑ/انت	حدتہ رسیدلے	تانسر	تان سر/گڈسر	مُنتہےٰ
frozen	منجمد	جمیل	جمیاہویا	جمیا	یخنئی شوئے	بستگ	ٹھنڈرینگوک/تفینگوک	منجمد
dentifrice	گردیاخمیر دندان	منجنوں	مسی	منجنو	منجن	منجن	منجن/مسی	منجن
cata-pult	منجنیق	منجنیق	منجنیق	منجنیق	منجنیق	منجنیق	منجنیق	منجنیق
midstream	گرداب	وِچ سیر	دریادی آڈھل	گھمنڑگھیر	منزسیند	گرداپ	گزداب	منجدھار
middle	وسطی	وچ وارو/وچولو	وِچلا	وِچلا	منزنئے	نیامتاکی	نیامتائی	منجھلا
middle	وسطی	وچ واری/وچولی	وِچلی	وِچلی	منزنئی	نیامتاکی	نیامتائی	منجھلی
deviating	مُنحرف	پھرندڑ	پھریا	پھریاہویا	یاغی	پھرگ/بجگ	ایت آسلپروک	منحرف

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
dependent (on)	منحصر	لاگاپیل	منحصر	منحصر	تکیہ	بَندوک	تکیہ/تفوک	منحصر
curved	کج	جھُکیل/ اُبھرو	ڈِنگا پھڈا	ٹیڑھا	کوژ	چوٹ	چپ چوٹ	منحنی
unlucky	منحوس	نبھاگو/ ندورو	منحوس	بدبخت	منحوس	شُوم	ناسی/شوم/بے بخت	منحوس
slump	کاسد	سَستو	مندا	مندا	سوڑبازار	سردبازار	اَرزان	مندا
temple	بتخانہ	مندر	مندر	مندر	درمسال	مندر	مندر/بُتخانہ	مندر
entered	مندرج	درج تھیل/لکھیل	لکھیاہویا	لکھیاہویا	لیکلے شوے	لکھتگیں	لکھوک	مندرج
inserted	مندرجہ	لکھیل/ درج تھیل	لکھیاہویا	لکھیا گیا	درج شوے	درجین	درج مروکا	مندرجہ
ring	حلقہ	مُنڈی	مُندری	مَندری/ چھاپ	والئی	مُندریک	والی	مُندری
healed-up	مُندمل	ٹھرجندڑ	مدے ونجنڑ	پھٹ ملنڑا	جوڑسوے زخم	پُربوگ	جوڑمروکائپ	مُندمل
be shut	بستہ شدن	بندتھینڑوں	بندتھیونڑ	بندہونڑا	پٹول	چُح کنگ	تزمنگ	مُندنا
delegate	مندوب	نمائندو	نمائندہ	کرندہ/ممبر	نمایندہ	نماہندہ	نماہندہ	مندوب
wages of shave	مزدِتراشدن	کوڑائڑجواُجرت	مُنائی	مُنائی	خریل مزدوری	سرساتگ ءِمُزد	کوئی نامزوری	مُنڈائی
circle	حلقہ	گھیرو/ دائرو	کاہری	منڈل/گول گھیرا	مجلس	دیوان	کچاری	منڈل
to hover	درجاپرپرزدن	کھمڑوں/پھرڑوں	اُتوں بھنونڑ	بھونڑا	گرزیدل	میاانک بوگ	پھیری کننگ	منڈلانا
group	گروہ	ٹولو/گروھ/جتھو	ٹولی	منڈلی/ٹولی	ٹولے	ٹولی	ٹولی/ڈل	منڈلی
be shaved	تراشیدہ شدن	کوڑجنڑوں	مُنیجنڑ	مُنڑوا	خریل شوئے	سرکوٹ بوگ	کوٹ منگ	مُنڈنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
get shaved	تراشیدن	مَتھو گوڑائڑوں	مُنواونڑ	مُنوانڑا	خریَل	گوٹ کنائینگ	گوٹ کرفنگ	مُنڈوانا
to cover	پوشاندن	کھل چاڑھنڑوں	چڑھاونڑ/مڑھنڑ	مڑھنا	پوش اغُستَل	لَڈگ	جَل شاغِنگ	مَنڈھنا
get covered	پوشایندن	مڑھائڑوں	چڑھواونڑ/مڑھواونڑ	مڑھوانڑا	پوش اغُستوَل	پوشاہینگ	جَل شاغِفنگ	مَنڈھوانا
wages for covering	مزدِ پوشایندن	مَڑھائڑوں جواُجرت	مڑھوائی	مڑھوائی	پوش اغستوَل مزدوری	پوشاہینگ ءِمُزد	جل کرِفنگ نا مزدوری	منڈھوائی
market	عمدہ فروشی	منڈی	مارکیٹ/منڈی	منڈی	مَنڈَھئی	مارکیٹ/تجارت جاہ	منڈی/تجارت جاہ	منڈی
parapet	لب دیوار	بَنو/بَنجرو	بناں	بنیرا	دیوال شکہ	پُختہ	رہ دیوال	منڈیر
destination	مقصد	منزل	منزل	ٹکانڑا	منزل	منزل	ہِزل/منزل	منزل
dignity	منزلت	قدر/عزّت	عزّت	عزّت/آدر	عزّت	عزّت	عزّت	منزلت
pure	منزّہ	پاک	پاک	پاک	صفا	پہک	پاک	منزّہ
attached	منضم	پُوتل/گندھل/لاگو	نَتھی	نَتھی	تڑلے	لچّوک	ٹُد/تفوک	مُنسلک
atributed / fiance	منسوب	نالی کیل/منگیل	منسوب	جُڑیا ہویا	پہ نوم شوے	نام گپت	پِن آ	مَنسُوب
fiancee	منسوبہ	منسوبو	منسوبہ	نال دا	کوزدہ شوی	دِشتار	دِشتار	منسوبہ
cancelled	منسوخ	ردکیل	منسوخ	ردیا ہویا	رد	رَدکُرتگین	رَد/ الِنگا	مَنسُوخ
temperament	منش	طبیعت/مزاج	طبیعت	سبھاء	طبیعت	طب	طبیعت	منش
motive	منشا	مراد	مراد	مراد/ارادہ	نیّت	منشا	منشا	منشا
manifesto	منشور	منشور	منشور/ پروگرام	پروگرام	پروگرام/منشور	پورہ گرام/منشور/ لوٹ ءُ گزر	منشور/ پروگرام	منشور

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
clerk	مُنشی	منشی/محرر	منشی	منشی	مُنشی	منشی	منشی	منشی
intoxicating	منشی/مسکر/مواد مخدر	نشے دار	نشے دار	نشے دار/نشیلا	نشے دار	نشگی	نشہ دار	مُنشی
clerical	منشیانہ	منشیانڑوں	منشیانہ	منشیانہ	بابوُگری	منشیانہ	منشی گرِی	منشیانہ
post	منصب	عھدو/رُتبو	درجہ/عہدہ	رُتبہ/عہدہ	مرتبہ	جاگہ	درجہ/رُتبہ	منصب
judge	منصف	انصاف کندڑ	منصف	نیاں کرن والا	منصف	منصف	منصِف	منصف
justice	منصفی	انصاف	منصفی	نیاں	منصفی	منصفی/انصاف	منصفی	منصفی
project	پروژہ	منصوبو	تدبیر/تجویز	منصوبہ	تجویز	منصوبہ	منصوبہ	منصوبہ
logic	منطق	منطق	منطق	منطق	منطق	منطق	منطق	منطق
zone	منطقہ	دائرو	منطقہ/ٹوٹا	علاقہ/جُوہ	منطقہ/علاقہ	لوپ/چکر	علاقہ/لوپ/ولایت	منطقہ
scene	منظر	نظارو	نظارہ	نظارا	نندارہ	ندارہ	ندارہ	منظر
organized	منظم	منظم	منظم	منظم	منظم	سرجَم	منظم	منظم
accepted	تصویب شدہ	منظور	منظور	منظور/قبول	منظور	قبول	قبول/منظور	منظور
approval	تصویب	رضامندی/منظوری	منظوری	منظوری/قبولتا	منظوری	حَسَرگشی	منظوری	منظوری
versified	منظوم	نظم میں آندل/پُوتس	منظوم	منظوم	منظوم	لَچّھیِن	منظوم	منظوم
prohibition	منع	روب/جھل	منع	ہٹک/روک	منع	مَکَن	منع	منع
held	منعقد	بدھ جندڑ	منعقد	منعقد	کیدُ ونکے	بنابوتن	بنامروکا	منعقد

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
reflected	منعکس	اوڑ و/ عکس قبول کندڑ	ظاہر	عکسی	عکسی	روشنائی ء یدا گڑ گ آ یگ	روشنائی کہ پدی برے	منعکس
rich person	مُنعم	غنی/ مالدار	مالدار	مالدار/ پیسے والا	دولتمن	ازگار	[illegible]	مُنعم
unique	مُنفرد	یگانو/ نایاب	انج/ نویکلا	وکھرا/ نویکلا	یوازے	تہنا	نویکلا/ پیشن	مُنفرد
separated	منفعل	علاہدو	وَکھرا	وَکھرا	جلا	جتا	جتا	منفصل
gain	منفعت	نفعو/ فائدو	نفع	نفع/ فیدہ	فایدہ/ گٹہ	کٹ/ فایدہ	کٹ/ فایدہ	منفعت
ashamed	مُنفعل	شرمسار/ شرمندو	شرمندہ	شرمندہ	خرزہ	شرمندہ	خجل	مُنفعل
negative	منفی	رد/ خارج کائو	منفی	منفی/ رد یا گیا	ردکڑے	رد	کشِدگا/ منفی	منفی
praise	منقبت	صفت/ تعریف	صفت	صفت/ اُگنڑ	صفت	سپَت	صفت/ منقبت	منقبت
devided	منقسم	وَنڈیل ورھایل	ونڈیا	ونڈ تیج چکیا	ویشلے شوے	گیشتگ	بشخ مروکا	منقسم
painted	مُنقش	چٹ اُکریل	منقش	پُھلدار	نقش شوے	نقشیں	نقشی	مُنقش
terminated	منقطع	وڈھیل	کپیج تے انج	چھڈیا ہویا	پریکڑے شوے	جتا کرتگیں	تڑنگوکا/ گڈنگوکا	مُنقطع
narrated	منقول	نقل کیل	منقول	نقل کیتا گیا	نقل شوے	نقل بوؤک	نقل مروک	منقول
bead	دانہ	منڑکو	منڑکا	منڑکا	دانہ	تسبیح ءِ دانگ	خوار	منکا
disapproved	مُنکر	انکارکیل	انکاری	انکاری	منکر	نہ منوک	نہ منوک انکاری	مُنکر
humble	منکسر	عاجز/ مسکین	انکساروالا	عاجز/ نمانڑا	خاکسار	مسکین	مسکین	منکسر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
revealed	منکشِف	کھیل/ پدھرو	ظاہر تھیونڑاں	دسنڑا/ ظاہر ہونڑا	شکارہ شوی	ظاہر بیگ/ درا بیگ	پاش مَننگ	مُنکشِف
married	منکوحہ	نکاح میں آیل	نکاح والی	نکاحی	پہ نکاح	نکاح ءِ اِتّگیں	نکاحی	منکوحہ
cause to bring	طلبیدن	گھرائڑں	منگاونڑ	منگوانڑا	راغشتل	لوٹائینگ.	خواہفنگ	منگانا
beggar	گدا	منگتو/سوالی	پنڑاں/فقیر	مانگت/فقیر۔	خواست گر	پکیر	پِنڈوک/سوالی	منگتا
tuesday	سہ شنبہ	انگانرو(ڈ-نہس)	منگل	منگل	سہ شنبہ	سہ شنبہ	سے شنبہ	منگل
betrothal	نامزدی	منگنو یں	منگنڑاں	منگنڑی	کوزدہ	سانگ	سانگ	منگنی
cause to bring	طلبیدن	گھرائڑں	منگواونڑ	منگوانڑا	راغشتل	لوٹاہینگ	خواہفنگ	منگوانا
fiance	نامزد	منگیندو	منگیندا/ منگ	منگیتر/منگ	کوزدنی	دِشتار	دِشتار	منگیتر
cause to agree to	قبوالاندن	منچائڑں	منواونڑ	منوانڑا	پہ خُلا کول	راضی کنگ	خوش کرِفنگ	منوانا
bright	منور/روشن/نورانی	روشن/چمکندڑ	نورانی	روشن/ چمکیلا	روشان	روشنا	نورانی/روشن/روشنی	منور
mouth	دہان	منہن/ زبان	مونہہ	مُنہ	خُلہ	دپ	با	منہ
subtracted	منہا	تفریق/نفی	گھٹاونڑ	گھٹانڑا/نفی	مُجرا	درکش	کشنگ	منہا
vendor of bangles	خلخال فروش	منجاری	منہار	ونجارا	بنگڑی وال	شیشہ کار	بنگڑی بہا کروک	منہار
female vendor of bangles	خلخال فروش زن	منجارئڑں	منہارنڑ	ونجارن	بنگڑی والہ	شیشہ کار	[illegible]	منہارن
vendor of bangles	[illegible]	منجارپ	منہاری	ونجارن	د بنگڑو سوداگر	شیشگ کار	[illegible]	[illegible]

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
demolished	منہدم	ڈھل/کریل	ڈٹھا	ڈھے ڈھیری	نړیدلے	ڈرِتہ	دڑوک	منہدم
engrossed	منہمک/بخود مشغول	کنہن کم میں نہایت مصروف	سوچاں وِچ ٻُڈا	سوچیں ڈُبیا	پہ سوچوکی ڈوب	ماناتکیا/ فکرمَند	چُرتئی گار	مُنہمک
accountant	حسابدار	محرر/منشی	منشی	منیم/منشی	منشی	مُنشی	منشی	منیم
hair	مُو	وار	وال	وال	ویښته	پُھٹ	پُڑہ/پُٹ	مُو
painters brush	مُوقلم	برش	بُرش	بُرش	برش	بارگیں بروش	بوزقلم/بُرش	مُوقلم
stormy	مواج	تیزلہرن وارو	موجاں مریندا	موجاں ماردا	پہ غرزنگ	موجاک	موجی آ/چُلکی	موّاج
accountability	مواخذہ	بازپرس	پُچھ پرتیت	پچھ دس	نیول	جست و پرس	بازپُرس	مواخذہ
matter	مواد	مواد	مسالا	مواد/مسالا	مواد	مواد/نکان	مواد	مواد
comparison	موازنہ	وزن جاچنڑں/ موازنو	مقابلہ	برابری/ہم وزنی	برابری	برابری	ہم مَتی/ برابری/ہمسری	موازنہ
communication	مخابرات	مواصلات	مواصلات	مواصلات	مواصلات	رَووَآ	مواصلات	مواصلات
agreeable	موافق	مناسب/ھکجہڑو	مطابق	موجب	موافق	ھم دپ	امَتی	موافق
agreement	موافقت	ھکجہڑائی	اتفاق	موافقت/بروبری	موافقت	دپ کپی	امَتا	موافقت
slaves	غلامھا	غلام/نوکرچاکر	نوکر/باٹھاں	غلام/گولا	مریی	گلامین	میک/چاکرک	موالی
death	موت/مرگ	اجل/قضا/موت	اجل	موت	مرگ	مزک/مرک	موت/مرک	موت
conference	موتمر/کنگرہ	مجلس/کانفرنس	کانفرنس	کانفرنس/اکٹھ	کانفرنس/جرگہ	مجلس/دیوان	مجلس/دیوان	موتمر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pearl	مروارید/دُر	دُر/گوہر/موتی	موتی	موتی	مرغلرہ	گوھرقیمتی	خوار/الہ بی	موتی
jasmine	مرواریدی	موتیو/موتئے جوگل	موتیا	موتیا	گُل	ٹُپّل	(موتیا)ٹُپل	موتیا
fat	فربہ/تنومند	تھلھو/موٹو	موٹا	موٹا/تھلّھا	پُنڈ	زنڈ	اُولُن	موٹا
fatness	فراہمی/تنومندی	تھلھائی	مُٹاپا	موٹاپا	پُنڈ والئے	زنڈی	اُولنی	موٹاپن
fat (lady)	جسیم	تھلھی	موٹی	موٹی/تھلّھی	پنڈہ	زنڈ	اُولُن (نیاڑی)	موٹی
effective	مؤثر	اثرکندڑ	اثروالا	اثروالا	اثرکوؤ نکے	سیبا	اثروالا	مؤثر
wave	موج	لہر/چھولی	موج	موج	سپہ	موج	موج/چُلک	موج
cause (of)	موجب	واجب کندڑ	سبب	موجب/سبب	سبب	سبب	سبب	موجب
inventor	موجد	ایجادکندڑ	موجد	موجد	ایجادکوؤ نکے	درگیجوک	موجد	موجد
payable at a later date	موجل	مہلت ڈنل	مُہلت والی (حق مہر)	مہلتی حق مہر	ادائیگی وروستہ کول	مہلتین (حق مہر)/ موجل	مُہلتی آ (حق مہر)/ موجل	موجل
present	موجود	حاضر/موجود	موجود	موجود/حاضر	موجود	است	موجود	موجود
presence	حضور	حاضری/موجودگی	موجودگی	موجودگی/حاضری	حاضری	استی	حاضری	موجودگی
present	فعلی	حاضری وارو	ہُنڑدا/اج دا	اجوکا	موجودہ	استین	موجودہ	موجودہ
cheerful	زندہ دل	پُر الو	موجاں کرنڑ والا	موجی	آزاد	موجی	موجی	موجی
sprain	پیچ	موڑ/ست/ لچک	موچ	وَل/موچ	پریش	تاب	ٹغلینگ/وَل/ مُچ کتنگ	موچ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
tweezers	موچین	نِچکنڑوں	نک پُونڑاں	موچنا	نسے	مُودکش	موچنک	موچنا
moustaches	سبیل	مُچھ	مُچھ	مُچھ	بریت	بروت	بروت	مُوچھ
cobbler	کفاش/پینہ دوز	موچی	موچی	موچی	موچی	موچی	موچی	موچی
posterior	مؤخر	آخری/پویوں	آخری	اخیری/اخیرار	رُستے	آکری	آخری	مؤخر
respectful	مؤدّب	ادب وارو	ادب والا	مودّب	ادب ناک	ادب دار	ادبی/ادب دار	مؤدّب
respectfully	مؤدّبانہ	ادب ساں	ادب نال	مودّبانہ	پہ ادب	ادبیں	ادب ئی	مؤدبانہ
one who call for prayers	موذن	اذان ڈیندڑ/بانگو	بانگا	بانگا/بانگی	مؤذن	بانگ دیوک	بانگی/بانگ تروک	موذن
harmful / miser	موذی	کنجوس/ایذائیندڑ	موذی	ظالم/ڈاھڈا	موذی	موذی	گگ/موذی	موذی
peacock	طاوس	مور	مور	مور	سیمرغ	مور	مور	مور
peacock dance	رقص طاؤس	مورجی چال	مورچال	مورچال	دسیمرغ رفتار	مورجز	مورلذہ/مورچاپ	مورچال
fan made of pea-cock feathers	بادزن پرطاؤس	مورچھل	پراں دا پکھا	مورچھل	سیمرغ دبنڑو پنکہ	موربانڑل	مورپکہ	مورچھل
ant	مُور/مورچہ	ماکوڑی/کیھلی	کویلی	کیڑی	میږے	مور	مورینک	مُور
statue	مجسمہ	بُت/پُتلی	مورت	مورت	بُت	بُت	مُورت/بُت	مُورت
tench	خندق	مورچو	مورچا	مورچا	مورچہ	مورچہ	ناھوچہ/مورچہ	مورچا
historian	مورّخ	تاریخ لکھندڑ	تاریخ نویس	تاریخ دان	تاریخ نویس/مورخ	تاریخ نویس	تاریخ نویس	مورّخ
dated	مورخ	تاریخ ڈنل	مورخہ	مورخہ	نیٹہ	وھد پاس	تاریخ	مورخہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
foolish	نادان	مورکھ/ بیوقوف	مورکھ	مورکھ/جھلاَ	بےعقلہ	نادان	چستا / بودلا	مُورکھ
heriditary	موروثی / ارثی	موروثی / اباڑوں	پیوڈاڈے دی	جدّی پُشتی	جدّی	جدّی	بادہ پیرہ نا/ میراتی	موروثی
orifice	سوراخ	نالی/ کسی/ سوراخ	موری	موری	مورئ	ٹنگ	ٹنگ	موری
bend	پیچ	موڑ	موڑ/ نُکّرو	موڑ	موڑ	گنڈ/ تاب	گنڈ/ گنج	موڑ
to bend	خم کردن	موڑنڑں	موڑنڑ	موڑنا	کوَوَل	چوٹ کنگ	چوٹ کتِنگ	موڑنا
reed chain	صندلی حصیری	مُوڑو	مُوڑھا	مُوڑھا	موڑہ	نزءِ کُرشی	موڑہ	مُوڑھا
proper	موزون/ مناسب	مناسب	مناسب	مناسب/ پچواں	مناسب	سَرطب	مناسب	موزوں
suitability	تناسب	مناسب	مناسبت	مناسبت	مناسبت	بروبری	مناسبت	موزونیّت
socks	جوراب	جوراب	جراب	جراب	موزہ/ جراب	جراب	جراب	موزہ
threshing pestle	دستہ بادن	ان چھڑنڑں جی مہری	موہلا	مُوہلا	لاستی	دانچوپ	موہلو	مُوسَل
heavy rain	رگبار	زورانتو (مینھں)	زوردار	زوردار	شروپ باران/ تیز باران	شنزگ	شنزہ	موسلادھار
season	فصل/ھوا	سمو/ مُند	موسم	رُت	موسم	موسم	مُد/ موسم	موسم
seasonal	فصلی	مُند جو/ رُت جو	موسمی	رُتّی	موسمی	موسمی	مُدی/ موسمی	موسمی
named	موسوم	نالی کیل	ناں ڈتا ہویا	ناتویں	پہ نامہ	نامنگ	پن آ	موسُوم
musician	موسیقار	موسیقار	[illegible] دیا	موسیقار	سازگر	موسیقار/ [illegible]گر	موسیقار	موسیقار
music	موسیقی	موسیقی	گاونڑ	موسیقی	موسیقی	موسیقی/ سازگری	موسیقی	موسیقی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
mouse	مُوش	کوؤں/چُوہو	چوہا	چوہا	مُوک	مُشک	مُوش/ال	مُوش
described	موصوف	صفت کیل	موصوف	موصوف	شاغلئے	صفت بوتگیں	صفتی آ	موصوف
village	روستا/دہ	گوٹھ/گام	موضع	پنڈ/موضع/جوہ	کلے	ڈیہہ	خلق/ڈیہہ	موضع
subject	موضوع	مضمون/جو مقصد/مضوع	مطلب	سرناواں	موضوع	سرحال	مطلب/موضوع	موضوع
promised	موعود	واعدو کیل	وعدہ کیتا ہویا	وعدہ کیتا ہویا	وعدہ کول شوی	قول کُتگیں	قول کتنگوکا	موعود
esteemed	موقّر	عزت دار	وقر آلا	عزت والا	نوم وڑے	وشنامیں	عزتی آ/قدرمند	مُوقّر
occasion	موقع	موقعو ملبل	موقع	موقع	موقع	موہ	واج/موقع	موقع
stand	مؤقف	ترسنڑوں جوھنڈ	مؤقف	مؤقف	مؤقف	اوشتاگ	مؤقف	مؤقف
dismissed	موقوف	منسوخ کیل	ہٹ ونجنڑ	موقوف	موقوف	جل ودار	مُرمنگ	موقوف
client	مؤکل	مئوکل	مؤکل	مؤکل	مؤکل	ذمہ زور	مؤکل	مؤکّل
price	بہا	بھا/مُلھ/اگھ	مُوڑھی	مُل	بیہ	بہا	بہا	مول
bargain	تعین قیمت	اگھ جی مقرری	مُل/بھاؤ	بھاء/مُل	بیہ خلاصول	سودا	سودائی شیف بئزی	مول تول
lord	مولیٰ/آقا	مالِک/آقا	مولیٰ	مالک/آقا	مولیٰ	واجہ	خواجہ/مولیٰ	مولیٰ
birth-place	مولد/زادگاہ	جمنڑوں جوھنڈ	جم جاء	جمنڑ تھاں	دزیږیدنی زائے	وَدِی جا	وَدِی ہند	مولد
compiler	مؤلف	تالیف کندڑ	مرتب/مؤلف	جوڑنہار	تالیف کوونکے	نچین کار	کتاب نوشتہ کروک	مؤلف
compiled by	مؤلفہ	تالیف کیل	لکھی ہوئی	جوڑنہار	لیکلے	نچین کار	نوشتہ مروکا	مؤلفہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
baby	مولود	جاول (بار)	مولود	جمیا جایا/ بال	ماشوم	چُک	چُنا	مولود
Muslim divine	مولوی	مولوی	مولوی	مولوی/ مُلاں	مولوی	مولئی	مولوی	مولوی
radish	تربچہ	مورِی	مولی	مولی	مولئَی	مُولی/ تُرپ	مولی	مُولی
wax	موم	مینڑں	مینڑ	موم	موم	موم	موم	موم
candle	شمع	مینڑں بتی	موم بتی	موم بتی	موم بتئَی	موم بتی	موم بتی	موم بتّی
cere-cloth	موم جامہ	موم جامو	موم جامہ	موم جامہ	موم جامہ	موم جامہ	موم جامہ	موم جامہ
faithful	مومن	مومن	مومن	مومن	مومن	مومن	مومن	مومن
a medicine	مومیائی	ھِک قسم جی دوا	مومیائی	ممیائی	مومیائی	مولائی	مولائی	مومیائی
feminine	مؤنث	مادی/ عورت/ مونث	مادہ	مادہ	مادہ	مادگ	مادہ	مونث
rush twisted into strings	سازو	مُج	منج	مُنج	مُنج	مُنج	مُنج	مُونج
moustache(s)	بروت/ سبیل	مُچھ	مُچھ	مُچھ	بریتونہ	بروت	بروت	مُونچھ
to close	بستن	پورڑں/ بندکرڑں	مُندرَڑ	موندڑا	بندول/ پٹوَل	مُچ کنگ	بندکنگ/ تَرکنگ	مُوندنا
shave of baby's head	عقیقہ	جھنڈلھرائڑں/ عقیقو	جھنڈلہاونڑ	جھنڈ	سرکلے	جنڈ سائگ	جنڈ سائی	مُونڈن
shave of head	تراشیدن مُو	کوڑڑں	مُنڑوا	مُنتا	کلول	ساھگ	کوٹ کتِنگ	مونڈنا
shoulder	شانہ	کُلھو	مونڈھا	مونڈھا/ موڈھا	وڑہ	کوپگ	کوپہ	مونڈھا
consoler	مونس/ غمخوار	دوست/ یار	ہمدرد	ساتھی/ سجنڑ	دوست	دوزواہ	دوسخوا	مُونس

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اردو
a kind of vetchling	یک نوع ماش	منگ جی ال	منگ	مونگی	مگ	رواہ	منگ	مونگ
peanut	بادام زمینی	[illegible]	مگ پھلی	مُنگ پھلی	مُوم پھلی	منگ پلی/ کاجا	مُنگ پھلی	مونگ پھلی
coral	مرجان	مرجان	مونگا	مونگا/ مرجان	مرجان	مہرک	مرجان	مُونگا
allurement	محبت/ مہر	لوبھ/ پیار	مہر	موہ/ لاڈ	مینہ	مہر	مہر	موہ
to fascinate	فریفتہ کردن	موہی وٹھنڑوں	دل کھس گھندا	موہ لیڑا	مین کول	دِل برگ	اُست ءِ دِ ننگ	موہ لینا
sweet heart	دلربا	موھیندڑ	دلبر	من موہنا/ دل جانی	دلبر	دلبر	دِلبر	موہن
charming	دلربا	موہنڑیں	موہنی	دل جانی/ من موہنا	دلبرہ	دِلڑ با	دِلڑ با	موہنی
imaginary	موہوم	خیالی/ وہمی	خیالی	خیالی/ وہمی	خیالی	وھمیں	گتی/ خیالی	موہوم
cattle	دام	ڈھور/ جانور	ڈنگر	ڈنگر/ ڈھور	مال	مال دلوت	مال وسادار	مویشی
cattle-shed	دام خانہ	ڈھورن جو وتھانڑو	بھانڑواں	واڑا	شپول	واڑ	گیڑ	مویشی خانہ
moon	ماہ	چنڈ	چندر	چن	سپوژمئ	ماہ	تُوبے	مہ
refugee	مہاجر	مہاجر/ ہجرت کندڑ	مہاجر	مہاجر/ پناہ گیر	مہاجر	مہاجر	مہاجر	مہاجر
Hindu banker	تاجر	دولتمند/ دھنواری	مہاجن/ بنیا	وپاری	دولتمن	واپاری	واپاری/ ازگار	مہاجن
sovereign	شہنشاہ	مہاراجا/ شہنشاہ	مہاراج	مہاراجا/ شہنشاہ	لوے راجا	ماراج	بھلا بادشاہ/ مہاراج	مہاراج
chief prince	شاہزادہ	مہاراجا	مہاراجا	مہاراجا	لوے راجا	مارلجہ	بھلا شہزادہ/ مہاراجا	مہاراجا
major organization	انجمن بزرگ	وڈی انجمن	مہاسبھا	مہاسبھا	لویہ جرگہ	مزنیں دیوان	[illegible]	مہا سبھا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
halter	مہار	مہار	مہار	مہار/ واگ	مہار	مہار	مہار	مہار
skill	مہارت	اُستادی/کاریگری	کمال	مہارت/اُستادی	اُستاذی	کواس	اُستادی/کاریگری	مہارت
pimple	کورک	موہیڑو	موکا	موھکا	دَمخ دانے	زور	زوردانہ	مہاسا
mahout	فیل بان	فیل بان	مہاوت	ہاتھی بان	ماوَت	بان	پیل بان	مہاوت
moonlight	مہتاب	چنڈ	چندر	چَن	سپوژمئی	مہتاب	ٹُوبے	مہتاب
moonlit	مہتابی	چانڈانڑں	چندرآلی	متابی	دسپوژمئی رنڑا	ماھکانی	ٹُوبے آنبار	مہتابی
sweeper	جاروکش/رفتگر	بھنگی	مہتر	چوہڑا	بھنگی	خاکروب	چوڑا	مہتر
manager	مہتمم/ مدیر	منتظم	انتظام کرنڑ والا	کرتا دھرتا	مہتمم	بست و بند کنوک	بندوبست کروکا	مہتمم
fosaken	مہجور	جُدا کیل/ وچھڑیل	وچھڑیا ہویا	وِچھڑیا	بیئل	زھیرناک	جہل تھموکا/جتا مروکا	مہجور
forsaken state	مہجوری	فراق/ جُدائی	وچھوڑا	وچھوڑا	بیلتون	زھیرناکی	تہیلی/ جتائی	مہجوری
craddle	مھد	پینگھو	پینگھا	پینگھا	زانگو	جُلَنٹ	پینگوء/جلونٹ/ زانگو/ دُرنگی	مہد
polished	مہذب	سدھریل	تمیز والا	مہذّب	شائیستوالئے	ادب دار	ادبی	مہذّب
dower	مہر	مہر	مَہر	مھر	مہر	مہر	مہر	مہر
love	مہر	محبت/ پیار	مہر	پیار/پریت	مینہ	مہر	مہر	مہر
seal	مُہر	[illegible]	مُہر	مُہر/ٹھپا	ٹاپہ	مُہر	مُہر/چاپ	مُہر
kind	مہربان	مہربان	مہربان	مہربان	مہربان	مہروان	مہربان	مہربان

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
chessman	مہرہ	مُہرو/مُھلڑو	مُہرہ	مُہرہ	دشطرنج گوٹہ	مُہرگ	مُہرہ/گوٹی	مُہرہ
fragrance	بوی خوش	خوشبو/ہیکار	خوشبو	خشبو	خوشبوئی	وشبو	زباد	مہک
to perfume	معطر کردن	ہیکارڻ/مہکائڻ	مہکاوݨ	مہکاݨا	بُویوَل	وشبودیانگ	زبکیفنگ	مہکانا
to fragrant	معطر بودن	مہکڻ/واسجڻ	مہکݨ	مہکݨا	بوئی کول	وشبودیگ	زبکنگ	مہکنا
respite	مُہلت	فرصت/واندکائی	مہلت	مہلت	مُودہ	موکل	مہلت	مہلت
fatal	مُہلک/کشندہ	مارینڈڙ/قاتل	مارُو	مارُو	ھلاکوونکے	کشوک	کسفوکا	مہلک
expendition	؟	وڏوکم	مہم	مہم	دروندکار	مہم	گیننا کاریم	مہم
guest	مھمان	مہمان/مزمان	مہمان/مزمان	پروہنڑا	میلمہ	مہمان	مہمان	مہمان
guest-house	مھمان خانہ	مہمان خانو	مہمان خانہ	مہمان خانہ	مہمان خانہ	مہمان جاہ	مہمان خانہ	مہمان خانہ
hospitality	مھمان داری	مہمانی	آدربھا	آدربھاء	میلمستیا	مہمان داری	مہمانی	مہمان داری
hospitable	مھمان نواز	مہمان نواز	مہمان نواز	مہمان نواز	میلمہ خوش/ میلمہ دوست	مہمان نواز	مہمان نواز	مہمان نواز
absurd	مہمل	فضول/اجایو	بیہودہ	بےمعنی/فضول	بےمعنے	بےمعنا	بےمعنی	مہمل
spur	مھمیز	مہمیز	اڈی	اڈی	پوندہ/نوک/سوکہ	کھری	مہمیز/کُروی	مہمیز
taunt	طعنہ	مہڻو/طعنو	مہݨاں	مہنڑا	پیغور	تجن/تتون	شغان	مہنا
mathematician/ engineer	مہندس	ریاضی جو ماہر	حساب دان	حساب دان	حساب دان	حساب دان	حساب دان	مہندس
henna	حنا	مینڌي	مینڌی	مہندی	نکریزے	حنی	حنام	مہندی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
expensive	گران	مہانگو	مہانگا	مہنگا	گران	گران	گمبین بہا/گمبین	مہنگا
expensive	گران	مہانگی	مہانگی	مہنگی	گرانہ	گران	گمبین بہا/گمبین	مہنگی
auspicious moment	ساعتِ سعد	مہورت	مہورت	مہورت	پرانستل	مبارکیں ساعت	مُبارکا ساعت	مہورت
available	مُہیا/فراہم	تیار/حاضر	مہیا	تیار/حاضر	تیار	سجائینگ	ڈھنگ/تیار	مہیا
dreadful	مہیب/ترسناک	خوفناک	ہیبت ناک	ڈراؤ	ہیبت ناک	بیمناک	بیمی	مہیب
fine	لطیف/تنگ	باریک/سنھو	بریک	بریک	نرئے	تنگ	مہین/تنگ	مہین
month	ماہ	مہینو/ماہ	مہینا	مہینا	میاشت	ماہ	تو	مہینا
wine	می/بادہ	شراب	شراب	شراب	شراب	شراب	شراب	مے
drunkard	میکش/میخوار	شرابی	شرابی	شرابی	شرابی	شراب دوست	شرابی	مے پرست
centre	میان/وسط	وِچ/میانڑں	نیام	میان/نیام	منز	جُہت	نیام	میان
husband	شوہر	مُڑس	میاں	میاں/گھروالا	میڑہ	مَرد	اَرِہ	میاں
husband & wife	زن وشوہر	زال مڑس	ذال پے	بندہ زنانی	میڑہ شزہ	جن ومَرد	اَرِہ زیعیفہ	میاں بیوی
middle	میانہ	وچولو/وچوں	آدھل	وچکارلا	منزنی	نیامی	نیامی	میانہ
mew	میومیو	میاؤں	میاو	میاؤں	میوں	میاؤں	ماؤ	میاؤں
friend	دُوست	یار/دوست	سجڑ	بیلی/متر	آشنا	بیل	امبل/بیلی	مِیت
deadbody	میت/نعش	جنازو/میت	میت	میت/لاش	مڑے	میت	میت	میت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fenugreek	نوعی علف خوشبو	میتھی	میتھری	میتھی	میتھی	میتھی/ امباگ	میتھِلی	میتھی
sweet	شیرین	مٹھو	مٹھا	مٹھا	خوش	وش	ہنین	میٹھا
close (one's eyes)	بستن چشم	پورنڑں/ بند کرنڑں	نُوٹڑو	میٹڑوا	سترگے پٹول	چَم مُچ کنگ	خن تے ترکنگ	میچنا
nail	میخ	کلی/ کلو	میخ	میخ/ کل	میخ	میخ	میخ	میخ
plain	میدان	پوٹھوپٹ/ پدھر	پدھر	مدان	میدان	میدان	پٹ/میدان/ پونو	میدان
fine flour	میدہ	میدو	میدا	میدا	میدہ	میدگ	میدہ	میدہ
chief	رئیس	[illegible]	وڈیرا/ میر	وڈیرا	مشر	میر	میر	میر
my	متعلق من/ مال من	مھن جو	میڈا	میرا	ما	مں	کنا	میرا
inheritance	میراث/ ارثیہ	ترکو/ ورثو	ورثہ	ورثہ	میراث	میراث	میراث/ ترکہ	میراث
singing girl	مطربہ	میراثڑں	مراثڑ	مراثڑ	ڈمہ	ڈومب (جن)	ڈومب (نیاڑی)	میراثن
singer	آوازہ خوان حرفہ ای	میراثی	مراثی	مراثی	ڈم	ڈومب	ڈومب	میراثی
my	متعلق من/ مال من	مُنہں جی	مینڈی	میری	زما	مں	کنا	میری
table	میز	میز	میز	میز	میز	میچ	میز	میز
host	میزبان	میزبان	میربان خاطر دار/ آدری	مجمانڑ/ گھروالا	کوربہ	مہمان دار	مہماں در	میزبان
hospitality	میزبانی	مہمان/ میزبانی	میزبانی/ خاطرداری	مجمانڑی	میلمستیا	مہمانی	مہمان داری/ مہمانی	میزبانی
pair of scales	میزان	تارازی	ترکڑی	ترکڑی/ تکڑی	تلہ/ ترازو	ترازو	ترازو	میزان

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اردو
total	جمع	میزان/جملی	کُل	جوڑ/کُل	جمع	کُل	کُل	میزان
available	میسّر	دستیاب/حاضر	حاصل	حاصل/حاضر	حاصل	حاصِل	حاصِل	میسّر
time-limit	میعاد	مُدت/مُدو	مدت	مدت	مؤده	مُدّ	میعاد	میعاد
paternal home	خانہ والدین زن	پیکا	پیکے	پیکا	پلرگنیٔ	[illegible]	ماتِ پتِ گس / لُمہ باوہ نا اُراء	میکہ
cloud	ابر	بادل/ککر	مینہ	بدّل	وریز	جمر	جمر	میگھ
grime	کثافت	گندگی/کِن	گند/مَیل	مَیل	خیرے	حازگ	خازگ	مَیل
mile	میل	میل	مِیل	میل/کوہ	مِیل	مِیل/چل	مِیل	مِیل
familiarity	معاشرت	میل میلاپ	میل جول	ملن جلن/میل ملاپ	لیدل کتل	نندوپادآ	تین پتینی	میل جول
familiarity	معاشرت	لگ لاگاپو	میل جول	میل ملاپ	مینہ	نندونیاد	تین پتیی	میل ملاپ
fair	بازار مکارہ/جشن محلی	میلو	میلا	میلا	میلہ	میلا/میڑو	میلا	میلا
dirty	ناپاکی	میرو/گسیل	مَیلا	مَیلا	خیرن	حازگی/لیگار	خازگی	مَیلا
birth	میلاد/ولادت	پیدائش/جم	مِیلاد	مِیلاد	پیدائش	پیدائش ءروچ	وَدی دے	مِیلاد
inclination	تمایل	لاڑو	رجوع	توجہ/سدّر	مینہ	تب	رجوع	میلان
in	در	میں/منجھ/اندر	وِچ	وِچ	دننہ	تہا	ٹی	میں
I	من	[illegible]	مَیں	مَیں	زۂ	مَن	اِی	میں
enamelling	میناکاری	[illegible]	میناکاری	میناکاری	گلکاری	میناب کاری	میناکاری	میناکاری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
starling	مینا	مَینا	مَینا	مَینا	مَینا	مَینا/کولو	مَینا	مَینا
minaret	منار	مُنارو	منارا	منارا	مُنارہ	منارہ	مُنارہ	مِینارا
frog	قورباغہ	ڈیڈر	ڈیڈر	ڈڈُو	چکش/چیندخ	پُگل	پُغث	مینڈک
female of frog	قورباغہ مادہ	ڈیڈری	ڈِڈّ	ڈڈّی/ڈڈ	چُکّہ/چیندخہ	پُگل	پُغث (مادہ)	مینڈکی
ram	قوچ	گھیٹو/دنبو	گھٹا	چھترا	مژ	گُرانڈ	خَو	مینڈھا
ewe	میش	مینڈھی	بھیڈ	میڈھی/لٹ	میوہ	پُوژ	مِر	مینڈھی
the dung of sheep	پشگل گوسفند	پھینگنڑیں	پھینگنڑی	مینگنڑی	پچہ	پُڈم	لڈ	مینگنی
rain	باران	مینہں/برسات	مینہ	مینہ	باران	ھور	ہُ	مینھ
fruit	میوہ	میوو	میوہ/پھل	میوا/پھل	میوہ	نیوگ	میوہ	میوہ

ن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
no	نہ	نہ	نہ/نا	نا/بے	نہ/بے	نا/بے	نہ/بے	نا
un-known	غریبہ	انڑسنجانڑوں	انڑ جانڑ	اَن سُونہا	نابلد	ناشناگ	ناوَلد	ناآشنا
disagreement	نااتفاقی	پھوٹ/نفاق	بےاتفاقی	بےاتفاقی	بےاتفاقی	ناتپاکی	بےاتفاقی	نااتفاقی
hopelessness	ناامیدی	نراسائی	ناامیدی	بےآس/بےامیدی	ناامیدی	نااُمیتی	نااُمیتی	ناامیدی
injustice	ناانصافی	بےانصافی	بےانصافی	بےانصافی	بےانصافی	بےانصاپی	بےانصافی	ناانصافی
inefficient	نااھل	نالائق	نالائق	نلَیق	نالائق	نااہل	کم لائخ	نااہل
inefficiency	نااھلی	نالائقی	نالائقی	نلَیقی	نالائقی	نالائقی	کم لائخی	نااہلی
minor	نابالغ	نابالغ	نابالغ	نبالغ	نابالغ	نابالگ	نابالغ	نابالغ
worthlessness	ہیچکاراہ	نکمو/بیکار	نکما	نکما	ناپکار	نابود	نابود	نابکار
ignorant	نابلد/جاہل	انڑں جانڑں	انجانڑ	ان سُونہا/انجانڑ	نابلد	نابلد	ناوَلد	نابلد
non-existence	نابود	چٹ/ناس	نابود	نشٹ	ورک	نیست	نیست/نابود	نابود
blind	نابینا/کور	اندھو/نابین	اندھا	انھا	ڑوند	کور	کور	نابینا
trail	ناپائیدار	بےثبات	بودا	کچا	کچہ	نپادار	ناپاہیدار	ناپائیدار
disiiked	ناپسندیدہ	ناقبول	ناپسند	ناپسند	ناخوشہ	نادوستیں	کہ دوست متف/ ناخوش	ناپسندیدہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
extinct	ناپید	فنا/نیست	غیب	انملا	نایاب	گار	نیست/گار	ناپید
imperfect	ناتمام	ناتمام	ادھورا	ادھ پچدّھا	نیمگورے	ناتوام	نیم پوروء	ناتمام
weak	ناتوان	ہیڑوں/کمزور	کمزور	ماڑا	کمزورے	نزور	نزور	ناتواں
weakness	ناتوانی	ہیڑائی/کمزوری	کمزوری	کمزوری	کمزورتیا	نزوری	نزوری	ناتوانی
unlawful	ناجائز	ناجائز	ناجائز	نجیز	ناروا	ناجائز/اَجائیں	ناجائز	ناجائز
perforce	لاچار	لاچار/عاجز	لاچار	لچار بے وس	ناچار	لاچار	لاچار	ناچار
discord	ناچاقی	بگاڑو/ناچاقی	وگاڑ	وگاڑ	بے اتفاقی	ناتپاکی	بے اتفاقی	ناچاقی
worthless	ناچیز	ہیچ	بیکار	نمانڑا/ہینڑا	ھس نہ/عاجز	نیست	ہچ	ناچیز
unjustly	ناحق	نامناسب/ناحق	ناحق	ناحق	ناحق	ناحق	ناحق	ناحق
illiterate	ناخواندہ	اَنڑں پڑھیل	اَن پڑھ	اَن پڑھ	نالوستے	ناوانندہ	بےخوانندہ	ناخواندہ
displeasure	نارضگی	ناراضپو	نارضگی	نرضگی	خفگان	آزاری	غصئ	ناخوشی
poverty	ناداری	محتاجی/غریبی	غریبی	غریبی	غریبی	نادارن	غریبی محتاجی	ناداری
ignorant	نادان	[illegible]	بےسمجھ	بےسمجھ/انجانڑ	ناپوھ	نادان	نداں	نادان
unknowingly	نادانستہ	اَنڑں جاڻاں	ان جانڑ یے	انڑں جانڑ یکھے	ناپوھی	نازانتی	ناپوھی	نادانستہ
ignorance	نادانی	ناسمجھی/نادانی	ناسمجھی	ندانی/ناسمجھی	ناپوھی	نادانی	نادانی	نادانی
angry	ناراض	[illegible]	ناراض	نراض/رنجے	خپہ	ناراض	[illegible]	ناراض

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
unripe	نارس	کچو	کچا	کچا	اومہ	خامک	خامہ	نارس
unlawful	ناروا	ناجائز/ بیجا	ناجائز	ناجائز	ناروا	ناروا	ناروا	ناروا
unsuitable	نازیبا	بدزیب	نامناسب	بےتکا/ بےتکُے	بےمناسب	نازیبا	بےزیب	نازیبا
indisposed	ناساز	بیمار/ ناساز	بیمار	ڈھلاَمِستا	ناجوڑ	ناجوڑ	ناجوڑ/ بیمار	ناساز
silly	نادان	بےسمجھ	بےسمجھ	بےسمجھ/ جھلاّ	ناپوہَ	ناپوہ	ناپوہ/ بودلا	ناسمجھ
thankless	ناسپاس	ناشکرہ	ناشکرا	ناشُکرا	بےشکرہ	بےشکر	ناشکراس	ناشُکرا
ignorant	ناشناس	انڑں سنجانڑوں	ناقدر	ان سُونہا	نہ پیوندونکئے	نہ بجار	بےچاہوک	ناشناس
disobedience	نافرمانی	نافرمانی	نافرمانی	نافرمانی	نافرمانی	نہ منَگ	منینگ/ نافرمانی	نافرمانی
silly	نافہم	بےسمجھ	بےعقل	بےسمجھ/ جھلاّ	ناپوہَ	ناپہم	ناپوء	نافہم
unappreciate	قدرشناس:	بےقدرو	بےقدرا	بےقدر	بےقدر	بےقدر	بےقدر	ناقدرا
disgrace	ناقدری	بےقدری	بےقدری	بےقدری	بےقدری	بےقدری	بےقدری	ناقدری
useless	ناکارہ	ناکارو	حراب	نکارا/ بےکار	ناکارہ	بےکار	بذل/ بکار/ حراب	ناکارہ
failed	ناکام	ناکام	نامراد	نکام	ناکام	ناکام	بےسوب/ نامراد	ناکام
failure	ناکامی/ ناکامی	ناکامیابی	ناکامی	نکامی	ناکامی	بےسوبی	بےسوبی/ مرادی	ناکامی
virgin	مجرد	[illegible]	کنوارا	چھڑا/ کوارا	بےوادہ زواں	چڑا	چڑہ	ناکتخدا
suddenly	ناگاہ	اوچتو/ اچانک	اچاچیت	چانچک	ناگہاں	ناگت	ناگمان	ناگاہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
inevitable	ناگزیر	لازمی/ضروری	ضروری	ضروری	پشیدونکی	اَلّمی	اروبرو/ضروری	ناگزیر
unpleasant	ناگوار	ناپسند	ناپسند/کلرو	ناپسند	ناخوشہ	نوش	کرکی	ناگوار
suddenly	ناگھان	اوچتو/اچانک	اَبڑغتی	چانچک	ناگہان	ناگت	بےگت/ناگمان	ناگہاں
sudden	ناگھانی	اوچتو	ان چتی	اچن چیتی	ناگہانی	اناگتیں	ناگمانی	ناگہانی
unfit	نااہل	نااہل	نالائق	نلیق	نالایق	ناوُد	نالائخ/نابود	نالائق
not intimate	نامحرم	دھاریو/غیر/اوپرو	ان سُنجانڑیا	بگانہ/اوپرا	نااشنا/نامحرم	نامحرم	بیگانہ/غیر	نامحرم
disappointed	نامراد	ناکام	نامراد	نامراد	نامراد	نامراد	نامراد	نامراد
coward	نامرد	بزدل/نامرد	نامرد	نمرد	نامرد	نامزد	لغور/نامرد	نامرد
cowardice	نامردی	بزدلی	نامردی	بزدی	نامردی	نامردی	لغوری/نامردی	نامردی
impossible	ناممکن	محال انڑوں تھیڑوں	ناممکن	نممکن	ناممکن	نہ بوتگیں	ناممکن	ناممکن
improper	نامناسب	غیرمناسب	نامناسب	بہودہ	بےمناسب	بےمناسب	نامناسب	نامناسب
rejected	نامنظور	رد/انکار/نامنظور	نامنظور	نامنظور/ردیاہویا	نامنظور	نامنظور/رد	نامنظور	نامنظور
adverse	ناموافق	انڑں موافق	ناموافق	ناموافق	ناموافق	ناوھش	ناموافق	ناموافق
unaware	ناآشنا	انڑں جانڑں	انڑسُونھاں	ان سُونہا	نابلد	نادُرستی	ناواقف	ناواقف
uneven	ناھموار	انڑں سدھو	اچاچھکا	اُچانیواں	وران/ویجاڑ	کنڈوبینت	ہموار/کنڈمنت	ناہموار
rare	نایاب	نادر/انڑں لبھ	ہتھ نہ آونڑ والا	انملا	نایاب	نادزکیت	[illegible]	نایاب

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pure	ناب	خالص/ نج	خالص	خالص	خالص	دستیگ/ صفا	ڈوئنا/ خالص	ناب
genius	نابغہ	بیحد ذہین	عقلمند	دانا بینا	نابغہ/ زیرک	ہشار	ہشار/ کاغ	نابغہ
measure	اندازہ	ماپ	ناپ	ناپ	گچ	گچ	گچ	ناپ
measure	اندازہ گرفتن	ماپڑں/ گچھڑں	گچھڑو	ناپڑا	گچ کول	گچ کنگ	گچ کنگ	ناپنا
relationship	تعلق/ ارتباط	ناتو	سنگ	ساک	خپلوی	سیادی	سیالی/ سانگندی	ناتا
short / dwarfish	کوتولہ	ٹھنگڑوں/ بندرو	بڈا	گٹھا/ بونڑا	لنڈئی	پڈک	مندر/ بدکو	ناٹا
drama	تآتر	تماشو/ تمثیل/ ناٹک	ناٹک	ناٹک/ تماشا	تماشہ	بشانگ	ناٹک	ناٹک
dance	رقص	رقص/ ناچ	ناچ	ناچ	اتڑ	ناچ/ چاپ	ناچ/ چاپ	ناچ
to dance	رقصیدن	نچڑں	نچڑو	نچڑا	اتڑ کول	چاپ جنگ	چاپ خلنگ	ناچنا
sailor	ناخدا	ناکو/ بیڑی ہلائیندڑ	ملاح	ملاح/ مہانڑاں	مانڑگے	ناخدا/ مہانڑاں	ملاح	ناخدا
nail	ناخن	ننھں	نہونہ	نونہ	نوک	ناکن	ذیل	ناخن
rare	نادِر	نایاب/ قیمتی	کمیاب	انملا	کمیاب	بےبدل	بےمٹ	نادِر
sorry	نادم	شرمندو	شرمسار	شرمسار	پشیمان	پشومان	پشوان/ خجل	نادم
fire	آتش	باہ/ آگ	بھاہ	اگ	اور	آس	خاخر	نار
cocoanut	نارگیل	ناریل	نریل	کھوپا/ گری	کوپرہ	کوپڑا/ نالگین	کوپرہ	نارجیل
orange	نارنج	نارنگ	سنگترہ	سنترا	نارنج	نارنج	نارنگی	نارنج

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
orange	نارنجی	نارنگی	نارنجی	نرنجی	نارنجی	مارنجی	نارنگی	نارنجی
tangerine	نارنگی	نارنگی	سنگترہ	سنترا	سنترہ	نارنج	نارنگی	نارنگی
woman	زن	عورت/زال	زال/ترمیت/زنانی	سوانڑی/زنانی	ښزہ	جنین	نیاڑی/زال/مائی	ناری
cocoanut	نارگیل	ناریل	نریل	کھوپا/گری	کوپرہ	کوپرا/نالگیں	کوپرہ	ناریل
trouser-string	بندشلوار	اگھ	زاربند	نالا	وگہ	آ نجک	[illegible]	نارا
coquetry	ناز	نخرو/ادا/لاڈ	نخرہ	نخرا	ناز	ناز	ناز	ناز
conceited	نازان	نازکندڑ	نازکرنزاں	پھونڈی	فخرکوؤ نکے	پہری	نازکروک	نازاں
wild rue / basil	ریحان	نازبو	نازبو	نیازبُو	نازبو/ریحان	نازو/نازبو/ریحان	نازبو	نازبو
tender	نازک	سنہو/نرم	نازک	سوہل	نازک	ناڈرک	ناڈرک	نازک
tenderness	نازکی	نزاکت	نزاکت	سوہل پنڑا	نازک والے	ناڈرکی	ناڈرکی	نازکی
descended	نازل	لہندڑ	لتھا	لتھڑا/سہنڑ	نازل	ایرگیج	شیف مننگ	نازل
lovely	نازنین	دلڑبا	نازو	من کھچواں	نازنین	کہیب	نازنین/نازل	نازنین
snuff	ناس	ناس	نسوار	نسوار	نسوا	ناس	ناس	ناس
physical universe	ناسوت/دُنیا	اھی جھان	ناسوت	جگ/دنیا	دُنیا	جہان	دُنیا/جہان	ناسوت
fistula	ناسُور	ناسُور	ناسُور	ناسور	ناسور	پہی	ناسُور	ناسُور
pear	گلابی	ناسپاتی	ناشپاتی/ناکھ	ناکھ	ناکھ	ناکھ	ناکھ	ناشپاتی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
breakfast	صبحانہ	نیرڑں	ہرھانڑ	ناشتا	نہارئی	اُرزبند	نہاری/سوارہ	ناشتا
publisher	ناشر	چھاپینڑ	چھپنڑ والا	چھاپہ مار چھپیدو	چھپیدوالا جوروکے	چھاپ کنوک	چھاپیفوک	ناشر
adviser	ناصح	نصیحت لندڑ	نصیحت کرنڑ والا	ناصح	ناصح	پنتی	ناصح/پنتی	ناصح
taiking	سخنگو/سخندان	گالہائیندڑ	بولنڑ والا	بولنڑ ہار	خبرچنڈ	حبرکنوک	ہیت کروک	ناطق
faculty of speech	ناطقہ	گویائی	الابول	بولنڑ دی طاقت	گویائی	گپت	گویائی	ناطقہ
beholder	ناظر/بینندہ	ڈسندڑ	ڈیکھنڑ والا	ویکھنڑ ہار	لیدونکے	گندوک	خننگ/ اُننگ	ناظر
spectaters	ناظرین/بیندگان	ڈسڑوں وارا	ڈیکھنڑ والے	ویکھنڑ ہار	لیدونکی	چُچ گندوک	اروکاک/ناظرین	ناظرین
administrator	ناظم/مدیر	منتظم/ناظم	ناظم	ناظم/بندوبستی	ناظم	بست بندکنوک	ناظم	ناظم
ave	ناغہ	وقھی/موکل	تعطیل	ناغہ	ناغہ	موکل	ناغہ/چھٹی	ناغہ
navel	ناف	نان/نارو	دُنی	دھنی	نُو	ناپگ	پُوت	ناف
operative	نافذ	جاری تھیل	لاگو چالو	لاگو/چالو	جاری کیدونکے	لگوک	جاری/چالو	نافِذ
muskpod	نافہ	مشک	مُشک	مشک	مُشک	مسک	مِسک	نافہ
critic	نقاد/منتقد	پرکھیندر	نقاد	پارکھ	تنقیدکوونکی/ناقد	عیب گشوک	عیب گش/پرکھوک	ناقِد
defective	ناقص	عیب وارو/ھونو	حراب/گندا	گندا	خراب	خراب	خراب/گٹ	ناقص
conch	ناقوس	سنک	نرسنگھا	نرنگھا/سنکھ	کُنجہ	نفیل/کچک	نفیل/غر	ناقوس
she-camel	ناقہ	ڈاچی	ڈاچی	ڈاچی	اُوشہ	ڈاچی	ڈاچی	ناقہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
nose	بینی	نک	نک	نک	پزہ	پونز	بامُس	ناک
check-post	گمرُک	ناکو جی حد	نکا	ناکہ	ناکہ	بند	ناکہ	ناکا
blockade	زیرِ نظر گرفتن	حد بندی	ناکہ/ نکا بندی	ناکہ بندی	ناکہ بندی	راہُ گرگ	ناکہ بندی	ناکا بندی
cobra	مار	نانگ/ سَپ	نانگ	ناگ/ پھنئر	تور مار	مار	سیاہ مار	ناگ
female cobra	مار (مادہ)	نانگنڑوں	نانگنڑیں	ناگنڑ	مارہ	مار (ماذگ)	سیاہ مار (مادہ)	ناگن
ravine	جوی	واہ نالو	نالی	نالا	والہ	جو	جو/ وَہ	نالا
lamenting	نالان	روئیندڑ/ فریادی	نراض	فریادی/ روندل	خواشینی	زَنگ زار	دھاہیں/ نالوک/ غاوِی	نالاں
lamentation	دعویٰ	دعویٰ	دعویٰ	دعوا	دعوہ	دعویٰ	دعویٰ	نالش
lamentation	نالہ	فریاد	فریاد	فریاد/ حال پاہریا	فریاد	دانھ	دانھ/ نالہ/ فریاد	نالہ
drain	آب رو	نالی/ گسی	نالی	نالی	نالئی	جوؤک	کرو/ نالی	نالی
name	نام/ اسم	نالو/ اسم	ناں	ناں	نُوم	نام	پِن	نام
so-called	؟	نالے جو	ناں دا	نام نہاد	ھسے پہ نوم	پہ نام	پنہ کہ	نام نہاد
famous	نامدار	ہاکارو	مشہور	منیا پرمنیا	نومَوڑے	نامادر	پِنی	نام ور
fame	نامداری	ہاک	نیک نامی	مشہوری	نیک نامی	نامادری	پِنی گری	نام وری
honour	ناموس	آبرو/ لج	عزت	لج	ناموس/ ننگ	ننگ	ننگ/ عزت/ ناموس	ناموس
letter	نامہ	خط/ چٹھی	چٹھی	خط پتر/ چٹھی	چٹئی	کاگد	چھٹی	نامہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
messenger	قاصد/ نامہ بر	چٹھی آنڑیندڑ	چھٹی چاونجنڑ والا	قاصد/ ڈاکیا	رُیبار	قاصد	ربالہ/ قاصد	نامہ بر
correspondent	نامہ نویس	خبرنویس	خبراں بھیجنڑ والا	نامہ نگار	نامہ نگار	حوال کار	حوال کار	نامہ نگار
famous	نامی/ معروف	نالے وارو/مشہور	وڈے ناں والا	منیا پرمنیا	دلوئے نوم	نامی	پنی	نامی
bread	نان	مانی	روٹی	نان	ڈوڈئی	نان	ارغ	نان
baker	نانوا	نانوائی	تنوری	نانوائی	نانوائی/ داشتی	داشی	نانوائی/ داشتی	نانبائی
cooky	گلوچہ کوچک	ھک قسم جی ٹکی/ نان خطائی	نان خطائی	نان خطائی	نان خطائی	نان خطائی	نان خطائی	نان خطائی
maintenance allowance for one's family	ناونفقہ	بارن بچن جو خرچ	روٹی کپڑا	روٹی لیڑا	ڈوڈئی جامہ	نان دپار	پڑوپچ	نان ونفقہ
maternal grand father	پدر بزرگ (مادر پدر)	نانو	نانا	نانا	نیکہ	پیرُک	پیرہ	نانا
maternal grand mother	مادر بزرگ (مادر مادر)	نانی	نانی	نانی	اَنا	بَلُک	بَلّہ	نانی
arrow	ناوک	تیر	تیر	تیر	غشے	تیر	تیر	ناوک
novel	رمان/ داستان	ناول	ناول	ناول	ناول	ناول	ناول	ناول
deputy	نائب	نائب/ ماتحت	چھوٹا	نیب	نائب	نائب	نائب	نائب
barber's wife	زن سلمانی	حجامنڑں	نوانڑیں	نینڑ	نایزہ	حجام	حجام نازیفہ	نائن
boat	قایق	بیڑی/کشتی	بیڑی	بیڑی	کشتئ	بوجی	بیڑی	ناؤ
barber	آرایشگر	حجام	نائی	نائی	نائی	حجام	حجام/ نائی	نائی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sugar-candy	نبات	نبات	مِشری	مِشری	مصرئ	مصری	مِصری	نبات
vegetables	نباتات/گیاہہا	اوبھڑ/بھاجیوں	نباتات	بوٹے فصلاں	بوٹی	رستگیں	بوٹوء/فصلاک	نباتات
faithfulness	وفاداری	گذر/نباہ	نباہ	نبھاء/گزارا	گزارہ	ثاہ	ہیندی/وفاداری	نباہ
be faithful	وفاداری را بآنجام رسایدن	نباھنڑوں	نبھاونڑ	نبھانڑا	گزارہ کول	ثہگ	وفاداری کننگ/ ٹھینگِنگ	نباہنا
to settle	تسویہ کردن	نبیرنڑوں/چکائڑوں	نپٹاونڑ	نپٹانڑا	کارخلاصول	ھلاس کناہنگ	چُٹِفنگ	نبٹانا
come to an end	تمام شدن/ باتمام رسیدن	باقی نہ رہنڑں	نبیڑن	نبڑنڑا	خلاصیدل	کارھلاس کناہنگ	خلاص مننگ	نبڑنا
pulse	نبض	نبض/نَس/رگ	نبض	نبض/رگ	نبض	نبض	نبض	نبض
faithfulness	سازگاری	نباہ/گذارو	نبھاء	نبھاء	گزارہ	ثہگ	ٹھینگ	نبھاؤ
pull to gether	موافقت حاصل بودن	نبھنڑو/نباہ تھینڑو	نبھنڑ	نبھنڑا	گزارہ کیدل	ثہگ	ٹھینگ	نبھنا
great grandson	نبیرہ	پوٹو/ڈ ہٹو	ڈوہترہ	پوترا/دوھترا	لمسئے	نواسگ گرواسگ	گراسہ	نبیرہ
to complete	تمام کردن	پورو کرنڑوں	نبیڑنڑ	نبیڑنڑا	پورہ کول	پوراکنگ	پوراکننگ	نبیڑنا
to settle	تسویہ کردن	نبیرنڑوں/ چکائڑوں	نپٹانڑ	نبیڑنڑا	فیصلہ کول	چُٹینگ	چُٹیفنگ	نپٹانا
be settled	فیصلہ یافتن	ہرنڑں	نپٹنڑ	نبڑنڑا	فیصلہ کول	گلائیش بوک	فیصلہ مننگ	نپٹنا
be measured	اندازہ گیری [illegible]	ماپ کرڑوں	نپیجنڑ	ناپیا جانڑا	گچ کیدل	کچ بوگ	کچ مننگ	نپنا
large nose ring	زیورِ بینی	نتھ	نتھ	نتھ	نتہ	پونزءِ پھلی	بھول	نتھ
purify	خالص کردن	آ ٹھرائنڑو	نتارنڑ	نتارنا	چانڑول	پالائگ	پاکالنگ	نتھارنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
purified	پاک	آ ٹھریل	نتریا ہویا	نتریا ہویا	چانڑ کڑے	آپ گیچ	پاکالینگوک	نتھرا
purified thus	مقطرشدن	آٹھرجنڑ	نترنڑ	نترنا	چانڑیدل	صفابوگ	پاکالینگنگ	نتھرنا
nostril	سوراخ پرۂ بینی	نک جی ناس	ناس	ناس	سپیزمہ	گرانز	گرانز	نتھنا
ring worn in the nose	حلقہ کو چک کہ در پرۂ بینی کنند	بولڑی/ نندھی نتھ	نتھلی	نتھڑی/نتھلی	نتہ	کسانیں پھلی	بھولڑی	نتھنی
tagged	منضم	شامل تھینڑں/ گنڈھنڑں	نتھی	جڑیا ہویا/نتھی	پوری کول/ نشلہ وَل	لچوکین	لچوک/ٹد	نتھی
result	نتیجہ	انجام/ خاتمو/ انت/نتیجو	نتیجہ	سِٹا	نتیجہ	آسر	نتیجہ	نتیجہ
juggler	بازی گر	بازیگر/ مداری	نٹ	نٹ	بازیگر	ھنرباز	بازیگر/مداری	نٹ
naughtiness	چالاکی	چالاکی	چلاکی	چلاکی	چالاکی	چالاکی	چالاکی	نٹ کھٹی
juggler's wife	زن شعبدہ باز	بازیگرعورت	نٹڑیں	نٹڑی	بازیگرہ	ھنرباز	بازیگر (نیاڑی)	نٹنی
sacrificed	نثار	صدقے/گھور/ بلہا	صدقے	قربان/صدقے	قربان	قربان	صدخہ/قربانی	نثار
prose	نثر	چھڑوچھڑ/نثر	عبارت	نثر	نثر	رداتک	نثر	نثر
private	شخصی	نجی/ ذاتی / نج	ذاتی	ذاتی	ذاتی	وتی	ذاتی/جِدنا	نج
nobility	نجابت	اشرافت/ اصالت	اشرافی	اصالت/ اصلی	اصیلتوب	اصلی	خانوادئی	نجابت
salvation	نجات	چھوٹکارو/ رہائی	خلاصی/ رہائی	نجات/چھٹ	خلاصے	رَکت	خلاصی/نجات	نجات
carpenter	نجار	ڈکھنڑں/ واڈھو	درکھانڑ	ترکھانڑ/ترخانڑ	ترکانڑ/ واڑو	دراکانز	دراکانز	نجار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
impurity	نجاست	پلیتی	پلیتی	پلیتی	پلیتی	پلیتی	پلیتی/نجسی	نجاست
filthy	نجس	پلیت	پلیت	پلیت	پلیت	پلیت	پلیت/نجس	نجس
astrologer	نجومی/ستارہ شناس	جوتشی	نجومی	نجومی	نجومی	نجومی	بوپا/نجومی	نجومی
private	شخصی	نجی/ذاتی	ذاتی	ذاتی	ذاتی	ذاتی	ذاتی/جدنا	نجی
cause to dance	رقصاندن	نچائڑوں	نَچاونڑ	نچانڑا	اتڑ پہ کول	ناچ دَ یگ	ناچ ترِفنگ	نچانا
rinse out	فشاردادن	ممڑوں/نپوزجڑوں	نُچوڑنڑ	نچوڑنڑا	نشتیزل	پرنچگ	پلّ انگ/پرنچنگ	نُچوڑنا
lower	زیرین	ہیٹھیوں	تلواں	ہیٹھلا/تھلواں	لاندینے	جہل ءِ	شیف نا/شیفکو	نچلا
dance	قصیدن	نچڑوں	نُچڑو	نچڑوا	اتڑ کونکئے	ناچ کنگ	چاپ خلِنگ	نچنا
free from care	فارغ البال	بیپرواہ/بی چنتو	بے چنتا	بےفکرا	بےغم	بےفکر	بےچنتا/بےغم	نچنت
essence	یرہ ؟	رس/ست/جوہر	نچوڑ	ست/نچوڑ/رس	رس	پرھتگین	شبرہ	نچوڑ
to rinse	فشاردادن	نپوڑنڑوں	نچوڑنو	نچوڑنا	نشتیزل	پرنچگ	پِلنگ	نچوڑنا
sacrificed	نثار	گھور/صدقو	قربان	قربان/صدقے	جار	قربان	قربان/گوری/صدقہ	نچھاور
un-lucky	نحس	نبھاگو/منحوس	شُوم	نَیش	منحوس	شوم	شوم	نحس
syntax	نحو	طور/ریت/ رستو/نحو	نحو	جُملے دی ترتیب	نحو	لوزرہ بند	جملہ نابیرشت/ لوظ شونی	نحو
ill-luck	نحوست	نبھاگ/شومت	نحوست	نحوست/بدبختی	نحوسی	شومی	شومی	نحوست
lean	نحیف	اھڑو/کمزور	پتلا ستا/کمزور	لسا/ماڑا	ڈنگر	نزور	لاغر/بارتہ	نحیف

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
thread	نخ	دھاگو/ ڈور	دھاگا	ڈور/ دھاگا	سپنسئ	تند/ دسک	دسک	نخ
prey	نخچیر	شکار	شکار	شکار	شکار	شکار	شکار	نخچیر
coquetry	عشوہ	نخرو	نخرا	نخرا	نخرہ	نخرا	نخرہ	نخرا
date palm	نخل	کھجی ءِ جو وَنڑاں	کھجی	رُکھ	دَ خُرما وُنہ	مَچ	مَچ	نخل
date palm-grove	نخلستان	کھجی ءَ جے وَنڑں جو جُھنڈ	کھجی داباغ	کھجیاں داباغ	دَ خُرما باغ	مچ کدہ	مچ باغ	نخلستان
pride	نخوت	گھمنڈ/غرور/وڈائی	وڈائی	گھمنڈ/ آکڑ	کِبر	گُروناکی	وڈائی/ کبر	نخوت
call	ندا	سڈ/ آواز	سڈ	واج	ژغ	توار	توار	ندا
regret	ندامت/شرمندگی	شرمندگی/شرمساری	شرمساری	شرمساری	شرمندگی	شرمندگی	شرمندئی	ندامت
rareness	ندرت	انوکھائی	وَکھرپ	نویکلاپن	نوے والے	نویکلائی	پُوسکنی	نُدرت
group	گروہ	انجمن/مجلس/ٹولو	مجلس	ٹولا	ڈلہ	ڈل	ڈَل/مجلس	ندوہ
stream	رودخانہ کوچک	ندی/ واہڑ	نالہ/کَسّی/ نَیں	نہر/ رجواہا	خوڑہ/ شلہ	کارَجّ	جو/ وَھ	ندی
fearless	نترس	بےڈپو/ دلیر	دِلیر	نڈر/ دلیر	زڑَور	نُترس	دلیر/خُلپر وک	نڈر
tired	خستہ	تھکل/ بیحال	لُوھیاپڑھیا	نڈھال/ بئرت	ستڑے ستومانہ	نزور	ژند	نڈھال
vow	نذر	صدقو/ نذرانو	منوتی	نذر	منتہ	نَدر	نذر/صدقہ	نذر
present	ہدیہ/تحفہ	نذرانو/تحفو	نذرانڑاں	نذرانہ	نذرانہ	ٹیکی	ٹیکی	نذرانہ
male	نر	مرد/نر	نر	نر	نارینہ	نر	نر	نر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pure	خالص	صفا/رگو	خالص/نویکلا	نرا	صفا/یوازے	پہک	صفا/نویکلا	نرا
despair	نا امید	نا اُمید/نراس	بے آس	نا امید/بے آس	نا امید	نا اُمیت	نا اُمیت	نراس
despairity	نا امیدی	نراسائی	مایوسی	نراشا/بے آسا	نا امیدہ	نا اُمیتی	نا اُمیتی	نراسا
strange	نادِر	نرالو/انوکھو	انوکھا	نویکلا/انوکھا	پہ نوی رنگ	نویکلا	عجب/دِگہ رنگ	نرالا
strange	عجیب	نرالی/انوکھی	انوکھی	انوکھی/نویکلی	پہ نوی رنگ	نوک	عجبا	نرالی
rate	نرخ	اگھ/نرخ	بھاء/اگھ	بھاء/مُل	نرخ	اگ/بہا	بہا/نرخ	نرخ
windpipe	خرخرہ	نڑی/نڑگھٹ	نڑگھٹ	نڑخرا	غاڑہ	گُٹ	گُغلو	نرخرا
horn	بوق/کرنا	قرناء	قرنا	سنکھ	شکر	کرنا	کرنا	نرسنگھا
cordon	دایرہ ای چندنفر	گھیرو	وٹھ/پکڑ/گھیرا	گھیرا	گیرہ	مانتر	گوٹ/پلویڑ	نرغہ
narcissus	نرگس	نرگس	نرگس	نرگس	نرگس	نرگس	نرگس	نرگس
soft	نرم	ملائم/کومل/نرم	کولا	کولا	نرم	نرم	خَلَکَن	نرم
weak	نازک/ضعیف	نرل	کمزور	ماڑا/لِستا	کمزورے	نزور	نزور	نرل
softness	نرمی	ملائمت/کوملتا/نرمی	رحمدلی/مہربانی	نرمی/کوملتا	نرمی	نرمی	خَلَکَنی	نرمی
salvation	نجات	نروانڑں	نجات	نجات	ژغورنہ	نجات	نجات	نروان
male (child)	نرینہ	نر	نر	نر	نارینہ	نریں	نرینہ	نرینہ
lean	ضعیف/ناتوان	اجھرو/کمزور	لِستا	ماڑا/لستا	کمزورے	نزور	نزور	نزار

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
dispute	نزاع	جھیڑو/فساد	جھیڑا/تنازعہ	لڑائی/رالد	جگڑہ	جیڑہ	جگڑہ/جیڑہ	نزاع
delicacy	نزاکت	سہنڑائی	نزاکت	سوہل/نازک	نازک والے	نازکی	نازکی	نزاکت
near	نزدیک	قریب/ویجھو	کولھوں	نیڑے/لاگے	نیزدے	نزیک	مُخوک	نزدیک
nearness	نزدیکی	ویجھڑائی	کولھ دا	نزدیکی/نیڑتا	نیزدیکت	نزیکی	مُخوکی	نزدیکی
agony of death	نزع	سکرات	سکرات	سکرات/جان کنڑی	زنکدن	سکرات	سکرات	نزع
rheum	نزلہ	نزلو	نزلہ	نزلہ	نزلہ	سریخ/پشانک	نزلہ	نزلہ
revelation	نزول	نازل تھینڑں/ متھاں لھنڑوں	نزول	ظاہر ہونڑا/ لہنڑا	شکارہ کیدل	درشان بیگ/ درا بیگ	درشان مَنِنگ/ پاش مَنِنگ	نزول
race	نژاد	نسل	نسل	نسل/پیڑھی	نسل	نسب	نسل	نژاد
muscle	رگ	رَگ/نس	رگ	رگ	رگ	رَگ	رغ	نس
women	نساء/زنان/بانوان	زالوں/عورتوں	ذالاں/رناں	زنانیاں/رناں	شزے	جنیان/ذال کار/ذالبول	ذالکار/نیاڑیک	نِسا
lineage	نسب	گھرانڑوں	نسل	پیڑھی	نسب	نسب	نسب/نسل	نسب
pedigree	نسب نامہ	خاندانی شجرو	شجرہ	پیڑھی نامہ	نسب نامہ	نسب دپتر	نسب نامہ/نسل نامہ	نسب نامہ
connection	تعلق	تعلق/لاگاپو	تعلّق	تعلق/ناطا	نسبت	سیالی	سیالی	نسبت
brother-in-law	برادرزن	سالو/بھینڑنویو	سالا/بھنڑویا	سالا/بھنوجا	اخشی	وسرک	سالم/خاسپر	نسبتی بھائی
dog-rose	نسترن	اچھو گلاب	کتاپُھل	کتاپُھل	یوقسم گل	نسترن/اَنچک پُھل	نسترن/اَنچک پُھل	نسترن

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cultured (script)	مہذب	فارسی جی صاف رسم الخط/مھذب/متین/ نستعلیق	فارسی لکھت/ مہذب	مہذب/ فارسی رسم الخط	یوقسم فارسی رسم الخط/ مہذب	زیبائن فارسی نوشت وَز/ ماذب	زیبا انگا فارسی نوشت وَز/ زیبا/ مائول	نستعلیق
Arabic script (repeal)	نسخ	منسوخی/ عربیء جی لکھتیں جو انداز	عربی لکھت/ منسوخ	لکھت/ پرانڑا عربی رسم الخط	یوقسم رسم الخط	عربی نوِشت وَز	عربی نوِشت وَڑ	نسخ
prescription	نسخہ	طریقو/نسخو	نسخہ	نسخہ	نسخہ	ُنکسہ	نسخہ	نسخہ
race	نسل	گھرانڑوں/نسل	نسل	نسل	نسل	نسل	نسل	نسل
snuff	انفیہ	نسوار	نسوار	نسوار	نسوار	ناس/مُشوک	ناس	نسوار
effaminate	نسوانی/متعلق بہ زبان/ بانوان	عورتن جو/ زنانو	زنانہ/ زنانی	زنانہ	زنانہ	جینی	نیاڑیہی	نسوانی
forgetfulness	نسیان/فراموشی	بُھل چُک/ ویسر	نِسیان/ بھلیکا	بُھل/ چُک	هیر	شموشکاری	گیرام	نسیان
breeze	نسیم	ہیر	ٹھڈّی ہوا	تڑکے دی ٹھنڈی وا	دَسحر باد	سمین	گھوش	نسیم
credit loan	نسیہ	اودھر	اُدھار	اُدھار	پور	وام	وام	نسیہ
starch	نشاستہ	نشاستو	مَیدہ	نشاستہ	نشاستہ	گندیم مَچگ	نشاستہ	نشاستہ
delight	نشاط	خوشی	خوشی	خُشی	خوشحالی	وَشی	خوشی	نشاط
mark	نشان	آسار/ ڈس	نشان	نشان	نشان	نشان	نشان	نشان
identification	نشاندہی	پارچتو/ ڈس پتو	سراغ/ ڈس	کھوج کُھرا/ دس	پتہ	درگیجگ	ڈس نشان	نشاندہی
aim	ہدف	هدف/ نشانو	نشانہ	نشانہ	نشانہ	نِشان	ہشست	نشانہ
mark	نشان	نشانی	نشانی	نشانی	نشانی	نشانی	نشانی	نشانی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
lancet	نشتر	نشتر	چاقو	نشتر	نشتر	نشتر	کتار/نشتر/کانار	نشتر
broadcasting	نشر	پکھیڑ/پھلاء	کھنڈاونڑاں	نشر	خورول	تالان	تالان	نشر
broadcasts	نشریات	نشریات	کھنڈاونڑاں	نشریات	خوردل	ڠِنگ	تالانیک	نشریات
sitting	نشست	ویہک/مجلس	بیٹھک	بیٹھک	غونڈہ	دیوان	دیوان	نشست
development	نشو ونما	وادھ ویجھ	پھپھوڑ	وَدھنڑ پُھلنڑ	ودہ کونہ	گورسی	وڈنگ/رُدوم	نشو ونما
intoxication	نشہ	سرور/مستی/خمار/نشو	نشہ	نشا	نشہ	نشہ	نشہ	نشہ
slope	نشیب	ہیٹھاہیں/لاہی	جھکاڑ/ہٹھاڑ	ڈوّھیائی	ژدروالے	جہل	شیفی	نشیب
toxicated	سرشار	متوالو/مخمور/نشیلو	نشے والا	نشیلا	نشئی	نَشئی	نشئی	نشیلا
toxicated	مست	متوالی/خماریل	نشے والی	نشیلی	نشئی	نَشئی	نشئی	نشیلی
nest	آشیانہ/لانہ	مسکن/آشیانو	ٹِکانواں	آلھنڑا	زالی/جالہ	کُدام	کُدام	نشیمن
course	موادِدرسی	نصاب	نصاب	نصاب	نصاب	نصاب	نصاب	نصاب
fixation	نصب	قائم/کرڑ وتھیل	گاڑنڑ	گڈنڑا	لگونہ	مِکَ	خلنگ	نصب
christian	عیسائی/مسیحی	عیسائی/کرستان	عیسائی	عیسائی/چُوہڑا	عیسائی	عیسائی	عیسائی/کِرسٹان	نصرانی
victory	نصرت/پیروزی	مدد/فتح	مدد	کامیابی/جِت	بریالیتوب	سرسہی	سرسوبی/اُٹک/مدت	نصرت
half	نصف/نیمہ	اَدھ/نیم	اَدّھا	ادّھا	نیم	نیم	کپ/نیم	نصف
luck	نصیب/سرنوشت	قسمت/بھاگ	نصیب	بھاگ/لیکھ	نصیب	نصیب	نصیب	نصیب

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fortune	خوش بختی	بھاگ/قسمت	نصیبہ/ بھاگ	لیکھ/ بخت	نصیبہ	نصیب	نصیب	نصیبہ
advice	نصیحت	سُٹھو مشورو/نصیحت	نصیحت	سمجھاؤنڑی	نصیحت	پَنت	پَنت	نصیحت
semen	نطفہ	پھڑو/قطرو	نطفہ	نطفہ/ بی	منی	نرینی	مڑدی/بج	نطفہ
speech	نطق/سخن رانی	گویائی/ گالھ	کلام	گل بات	وینا/ ژغیدنہ	اَبرحال	ہیت گپ/ باڈوی	نطق
sight	نظارہ	نظارو	دیدار	نظارا/ درشن	نندارہ	ندارَگ	ندارہ	نظارہ
system	نظام	انتظام/ٹھاھپ	بندوبست	نظام	نظام	راہ بند	نظام	نظام
look	نظر	بینائی/ بصارت	دید	دید	نظر	دید	نظر	نظر
detenu	تحت نظر	قیدی/نظر بند	نظر بند	قیدی/ بندی وان	نظر بند	نظر بند	نظر بند	نظر بند
review	تجدید نظر	ٻیھر ڏسڻ/نظر ثانی	وَلا ڈیکھنڑواں	دوجی نظر	بیاکتل	دوارچار	وا اُنتِنگ	نظر ثانی
theory	اصول نظری	نظریو	نظریہ	نظریہ	نظریہ	لیکہ	نظریہ	نظریہ
verse	نظم	موزوں کلام	نظم	نظم	نظم	لَچّھ	نظم	نظم
discipline	انضباط	بندوبست	بندوبست	بندوبست	بندوبست	بندوبست	بندوبست	نظم ونسق
alike	نظیر	جھڙو/نمونو/ مثال	مثال	ونڑگی	مثال	درور	مثال	نظیر
encomium/eulogium	نعت	نعت/صفت	نعت	نعت	نعت	صفت	نعت	نعت
shout	نعرہ/شعار	للکار/ھکل/نعرو	نعرا	نعرا/للکر	نارہ	نہرہ	کوک/نعرہ/کوکار	نعرہ
corpse	نعش	لاش/مڑدو	لاش	لاش	مڑے/ لاش	لاشہ	لاش	نعش

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
horse shoe	نعل	نال	نعل	جُتی/کُریاں	نعل	نعل	نال	نعل
ferrier	نعلبند	نال ٹھاہیندڑ	نعل بند	نالبند	نال بند	نعل بند	نالبند	نعلبند
pair of shoes	نعلین/کفش	جُتین جوجوڑو	ڈُوجُتیاں	جُتی	موچنړی	گوش	کوشاک	نعلیں
grace	نعمت	نعمت	نعمت	نعمت	نعمت	نیامَت	نعمت	نعمت
exquisite	نغز	عمدو/سُٹھو	ودھایا	ودھیا	غوره	وش	جُوان	نغز
melody	نغمہ	نغمو/ راگ	گاونڑ/گیت	راگ/سُر	سندره	صوت	نغمہ/شعیر/سُر	نغمہ
enforcement	نفاذ	نفاذ	نفاد	جاری کرنا/ چالوکرنا	جاری کیده	بنا	جاری کننگ	نفاذ
nicety	نفاست	اُجرائی	نفاست	نفاست	پاکیزه توب	شرّی	خواپاکی	نفاست
differences	نفاق	نااتفاقی	مخالفت	بےاتفاقی/پُھٹ	بے اتفاقی	ناتپاکی	بےاتفاقی	نفاق
individual	نفر	ھک فرد/ بندو	بنده	جنڑا	یوتن	نپری	بندغ	نفر
aversion	نفرت	کراہت	نفرت	نفرت/کرھیت	کرکہ	شزاری	نفرت/ کرک	نفرت
reproach	نفرین	پھٹکار/لعنت	لعنت	پھٹکار/لعنت	لعنت ملامت	زنگ زاری	لعنت/ پِٹ	نفرین
breath	دم/نفس	ساھ/ دَم	ساہ/ دم	ساہ/ دم	ساه	نفس	ساہ/دم	نفس
selfishness	نفسانیت	پانڑں پنڑوں	خودغرضی	خودغرضی	خودغرضی	نفسی	خودغرضی	نفسانیت
psychology	روانشناسی	علم نفس	نفسیات	نفسیات	نفسیات	نفسانک	نفس ناعلم	نفسیات
gain	نفع/منفعت	فائدو/لابھ	نفع	نفع/فیده	گٹہ	کٹ	گٹ	نفع

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
maintenance allowance	نفقہ	کٹنب جو کادھوکپڑ ولٹو	بالان بچیاں دا خرچ	خرچہ	نفقہ/خرسی	خرچی	خرچی	نفقہ
negation	نفی	اِنکار	انکار	انکار	انکار	نہ کنگ	نہ کننگ	نفی
small trumpet	نفیر	توتڑی/شرناءِ	تُوتی	تُوتی	نئ	نل	توتلو	نفیری
nice	نفیس	سُٹھو/عمدو/اجرو	گھنڈ	ودھیا	ښکلے	گرانہا	کانڈا/شر	نفیس
veil	نقاب/حجاب	نقاب	بُرقع	گھنڈ	پردہ	چُرمٹ/پردگ	پڑدہ/چُرمٹ/بوکی	نقاب
drummer	نقارچی	نغاروو جائیندڑ	ڈھنڈورچی	ڈھنڈورچی	ڈنڈورچی	نقارچین	ڈنڈورچی	نقارچی
drum	نقارہ	نغارو/ڈھول	نغارہ	ڈھول	نغارہ	نقارہ	نغارہ/ڈنڈورچی	نقارہ
painter	نقاش	مصور	نقاش	مصور/نقاش/نقش کار	مصور	نقشکار	مصور/نقش کار	نقاش
painting	نقاشی	مصوری/گلکاری	نقاشی	مصوری/نقاشی/ نقش کاری	مصوری	نقش کاری	نقش کاری	نقاشی
immitator	نقال	نقل کڈھندڑ	نقلی	بھنڈ	نقل کونکے	نقل کنوک	پیشہ کروک/ نقل کروک	نقال
immitation	نقالی	نقل کرنڑں	نقل	نقل لاہنڑا	نقل کول	نقل کنگ	پیشہ کننگ/ نقل کننگ	نقالی
weakness	ضعف/ناتوانی	کمزوری	کمزوری	کمزوری	کمزورتیا	نزوری	نزوری	نقاہت
burglary	نقب	کاٹ	سندھ	سَنھ	سُورے	ترک	سند	نقب
burglary	نقب زنی	کاٹ ھنڑنڑں	سندھ مارنڑاں	سنھ لانڑا	سُورے کول	دُزّی	سندخلِنگ	نقب زنی
cash	نقد	روکڑو	روک	نقد/روک	نغد	نگد	نغد	نقد

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
cash	نقدی	روکڑ	رقم	نقدی	نغدی	نگدی	نغدی	نقدی
silver	نقره	چاندی	چاندی	چاندی	سپین زر	نگره	پیہن/چاندی	نقره
silvery	نقرای	چاندیءَ جو	چاندی دا	چاندی ورگا	دَسپین زرو	نگرئی	پیہن نا/چاندی نا	نقرئی
design	نقش	ٹھپو/چھاپو	پھل بوٹا	پھل بوٹے	گلکاری	نقش	نقش/ٹپو	نقش
map	نقشه	نقشو	نقشہ	نقشہ	نقشہ	نقشگ	نقشہ	نقشہ
defect	نقص	خرابی	عیب/خرابی	کوجھ/عیب	خرابے	نقص	خرابی/عَیب	نقص
loss	نقصان	خسارو/نقصان	گھاٹا	گھاٹا	تاوان	تاوان	تاوان	نقصان
dot	نقطه	ٻڙی/ٹبکو	نقطہ	نقطہ	ٹکے	ُنتکه	ٹِک	نقطہ
copy	نقل	اُتارو/نقل	نقل	نقل	پیشے/نقل	کیگانی	پیشه	نقل
sugar-plum	نُقل	کھنڈ جھیل بوی مگ	نُقل	نُقل/مٹھیائی	نُقل	سرورد	نُقل	نُقل
artificial	تقلبی	کھوٹو/مصنوعی	نقلی/کھوٹا	نقلی/کھوٹا	نقلی	ٹگ	ٹگ	نقلی
herald	منادی	ڈھنڈھورو ڈینڈڑ	چوبدار	چوبدار/جگ جانڑو	چوبدار	حال دیوک	ڈہ تروک	نقیب
marriage	نکاح	نکاح	نکاح	نکاح	نکاح	نکاح	نکاح	نکاح
outlet	مخرج	نیکال/رستو	نِکاس	نکاس/مُنڈھ	کشل	بُن زه	کشنگ/بُن زه	نکاس
expel	درآوردن	کڈھڻ	کڈھنڑ	کڈھنڑا	ایستل	درکنگ	کشنگ	نکالنا
point	نکته	نکتو	نکتہ	نکتہ	بنیادی خبره	ٹِک	ٹِک	نکتہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
subtle point	نکتہ	باریکی	رمز	نکتہ	بنیادی خبرہ	بارگی	رَمز/نکتہ	نکتہ
sweet meat	شیرینی	نکتی	نُکتی	نگدی	بوندی	نُخچی	نُخچی/بوندِی	نکتی
corner	گوشہ	کُنڈ	نُکر	نُکر/کونا	گُٹ	کُنڈ	کُنڈ/کُنج	نُکڑ
vein of nose	ورید بینی	نکھیر/ناکیلی	ناس آونڑاں	نسیر	دَپزے رگ	پونزءِ رگ	بامُس نارَغ	نکسیر
to come out	بیرون آمدن	نکرنڑں	نِکلنڑ	نکلنڑا	وَتل	درکنگ	پیش تھمِنگ	نکلنا
worthless	بی ارزش	نکمو	نکما	نکما	ناکارہ	ٹُپر	بیت/ناکارا/بے حیلہ	نکما
cleanliness	نظافت	اوجھر/صفائی	سوہنڑپ	نکھار/سہپنڑ	شائیست وال	زیبائی	چارائی	نکھار
make elegant	صاف کردن	اُجارنڑں	نِکھارنڑ	نکھارنا/دھونڑا/مانجھنڑا	رنڑوَل	زیباکننگ	چاراکننگ	نکھارنا
odour	نکھت	ہبکار/مہک	خوشبُو	خشبو	وژمہ/بوئی	وَشبو	زباد/خوشبو	نکہت
idler	بیکارہ	نکمو/ناکارو	مَن کھٹو	نکھٹو	ناگھٹو	بےکار	نِکھٹ/بےکار	نکھٹو
look elegant	پاک والطیف شدن	اُجرنڑں/چمکنڑں	نکھرنڑ	نکھرنا	صفاکیدل	زیبابیگ	چارامننگ	نکھرنا
halter	مہار شُتر	ناکیلی	مہار	مہار/واگ	نکئے	لانو	لانٹی/مہار	نکیل
pointed	مخروطی	نوکدار/چھنبیارو	پُنجیلا/نوکدار	نکیلا/نوکدار	وتے سُوکہ	چب والا	جومبدار/شلآ	نکیلا
pointed	تیز	نوکدار	نوکدار	نکیلی/نوکدار	تے سوکہ	چب والا	جومبی/شال	نکیلی
gem	نگین	نِک/ننگ	نگ	نغ	غمے	نگ	خوار	نگ
writing	نگارش	تحریر/لکھنڑیں	تحریر/لکھائی	لکھت/لکھائی	لیک	نوشتہ	نوشت	نگارش

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sight	نگاہ	نظر/ دید	دِید/نظر	دید/نظر	نظر	نگاہ	دید/نگاہ/نظر	نگاہ
city	شہر	شہر/ وَستی	نگر/شہر	شہر/	ښار	ھلکہ	شار	نگر
overseer	نگران	نگھبان	رکھوالا	راکھا	نگران	نگاوان/ دلگوش کار	نگاوان	نگران
care	نگرانی	سنبھال	رکھوالی	راکھی	نگرانی	نگاوانی / دلگوشی	نگاوانی	نگرانی
to swallow	بلعیدن	گڑ کائڑوں	نِگلنڑ	نگلنڑا	تیرہ وَل	نگز تینگ/ ایر برگ	نُغُز تیفِنگ	نگلنا
wretched (person)	بی پاشل	نکمو/ ندورو	نامراد/نکما	نامراد/نکما	بےکار	شُوم	نامراد/ پڑِتہ	نگوڑا
miserable (person)	بی پاشل	ندوری/ چنڈی	نکمّی	نکمّی/ نامراد	بے کارہ	شوم	پِٹِتئی	نگوڑی
gem	نگین	نگینو	نگ	نغ	غمے	نگینہ	خوار/نگینہ	نگینہ
tap	لولہ	نل	نال	نال	نلکہ	نل	لُولہ/نَل	نل
weed out	وجین کردن	زمین مان جھنگ (گاھ گند) کڈھڑوں	گوڈی کرنڑ	گوڈی کرنا	للون کوَل/ گوڈِی کوَل	گڈائی	حازگ خلِنگ/ گوڈِی	نلانا
pipe	نی مجوف	نالی/نَری	نلی	نالی	نلے	نلی	نلی/نُولہ	نلی
moist	نم	آلائڑں/ آلو	تری/ سِناپ	سِلّھا/ سلھابا	زیم	نمب	نمب	نم
like	مانند	ڈیکھاریندڑ	وانگوں	وانگوں	لکہ	ڈول	وڑا ڈول آنبار	نُما
Muslim prayers	نماز	نماز	نماز	نماز/ نماج	نمونځ	نماز	نواز/نماز	نماز
show	نمایش	ڈیکھاوڑو/ نمائش	نمائش	وَکھاوا	نمایش	ندارگ	نمائش	نمائش

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
representation	نمایندگی	نمائندگی	نمائندگی	نمایندگی	نمائندگی	وکیلی	کوالخوائی	نمائندگی
representative	نماینده	نمائندو	نمائندہ	کرندہ	نمائندہ	وکیل	کوالخوا	نمائندہ
prominent	نمایان ممتاز سرشناس	ظاہر/پدھرو	ظاہر	اُگھڑواں	سرگند	پدٖر	پاش	نمایاں
number	نمرہ/شمارہ	نمبر/تعداد	نمبر	نمبر	لمبر/نمبر	نمبر	نمبر	نمبر
to settle	تسویہ کردن	نبیرڑں	نبیڑنڑ	نبیڑنڑا	خلاصول	پیلوکنگ	خلاص کنِگ	نمٹانا
be settled	فیصلہ یافتن	نبرنڑں	نبڑنڑ	نبڑنڑا	خلاصیدل	حلاص کنگ	خلاص منگ	نمٹنا
rug	نمد	تَل	اُن دا کپڑا	اُونی کپڑا	کراستہ	ٹپّر	ٹپّڑ	نمدا
salt	نمک	لُونڑں	لُون	لُونڑ	مالگہ	واد	بے	نمک
salt-cellar	نمک دان	لُونڑں رکھنڑ ں جو وڈو ٹھانو	لُون دانی	لُونڑدانی	دَ مالگی لوشی	نمکدان/ وادان	بےدان	نمکدان
saltish	نمکین	لُونڑیاٹھو	لُونڑاں	لُونڑا	مالگین	وادیین/سورین	بیھی	نمکین
[illegible]	نمو	گوبھڑ/[illegible]	وَدھنڑ	ودھنا	وده کول	رُدوم	رُدوم/ وَدِنگ	نمو
show	نمود	نمائش/ ڈیکھاءُ	نموز	وکھاوا	شودل	وَتا نشان دَیگ/ ظاہری	تینے نشان تننگ	نمود
apparent	ظاہر	ظاھر/ پدھ و	ظاہر	سامنڑے	سرگند	ظاہر	ظاہر/پاش	نمودار
specimen	نمونہ	نمونو	ونگی	نمونا	نمونہ	نمونہ	نمونہ	نمونہ
dampness	نمی	آلانڑں	تری	سلھابا/تری	لوندوالے	نمی	نمی	نمی
ninety-nine	نود ونہ	نوانوے	وَدھانوے	نڑنوے	نہہ نوی	نودونو	نودونو	ننانوے

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
husband's sister	خواہرشوہر	نرانڑں	ننانڑ	نان	اندرور	دُیکچ	دُنخنچ	نند
shame	ننگ	شرم/حیا	تنگیج / حیا	شرم/حیا	شرم/ننگ	شرم/حیا	ننگ/حیا	ننگ
naked	عریان/ برہنہ/ لخت	ننگو/ اگھاڑو	ننگا	ننگا	بربنڈ	لگڑ/ برہنگ	لغو	ننگا
naked	برہنہ	اُگھاڑی	ننگی	ننگی	بربنڈہ	لگو (جنین) / جان۔	لغو (نیاڑی)	ننگی
small	کوچولو	ننڈھو/ ککو	نِکا	بال/ نیانڑا	ماشوم	ُتنگ	جدی/ غذ دا/ چنکا	ننھا
maternal grandfather's family	خانوادۂ مادر	ناناڑاں/ نانانڑوں گھر	نانکے	نانکے	مورگئی	پیروک کہول	پیرہ خیل	ننھیال
small	کوچولو	ننڈھی/ ککی	نِکی	بالڑی	ماشومہ	کسانک	جدی	ننھی
nine	نُہ	نو	نوں	نوں	نہہ	نُہ	نو	نو
new	نو/ تازہ	نوں/ تازو	نواں	نواں	نوے	نوک	پوسکن	نو
novice	نوآموز	سکھواٹ	نواں سکھندڑ	نواں سکھیندڑ/ نوآموز	دَنوے زدہ کڑے	نوک حیل کنوک	پوسکن حیل کروک	نوآموز
very new	نوبہ نو	تازوتوانو	نوں نوں	نوں برنوں	نوے نوزے	نوک پہ نوک	تازہ پہ تازہ	نوبہ نو
youth	نوجوان	نون سامایل	نینگر/ گبھرو	گبھرو/ جنڑواں	زلے	ورنا	ورنا	نوجوان
youthfulness	نوجوانی	پھوھ جوانی	نینگری	جوانی	زلمی توب	ورنائی	ورنائی	نوجوانی
Noah	نوحؑ	نوحؑ	نوحؑ	نوحؑ	نوحؑ	نوحؑ	نوحؑ	نوحؑ
adolescent	نوخیز	نوں سامایل	نوخیز	نوخیز	نوے زوان	نوک رُست	چوک	نوخیز

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
newly-mellowed	نورسیدہ	نوں/نورس	نورس	نورس	نوے رسیدلے	نوک رس	پوسکن رسینگوک	نورس
bride-groom	داماد	گھوٹ/نوجوان بادشاہ	گھوٹ/لاڑھا/نوشہ	لاڑھا	دَوادۂ زلمے	سالونک	بادشاہ/ سالُم	نوشاہ
young	جوان/کودک	ننڈھی عمروارو	چھوٹی عمردا	نکی عمردا	کم عمر	کسان	ٹیٖبر	نوعمر
childhood	کودکی/ بچگی	بالپڻ/ ننڈھی عمر	نوعمری	پہلی عمر/ بال پُڑا	کم عمری	کسان عمری	ٹیٖبری	نوعمری
youth	خردسال	ننڈھڙ وبار	نینگر	بال	ماشوم	نوک نہال	غذّا/ٹیٖبر	نونہال
new comer	نووارد	نوں ایندڙ	نواں آیا ہویا	اوپرا	نوے راغلے	نوک آ ذَک	پوسکن بروکا	نووارد
voice	نوا	آواز/صدا	اواز	واج	اَواز	توار	توار	نُوا
lord	نواب	نواب	نواب	نواب	نواب	نواب	نواب	نواب
lordship	نوابی	نوابی	نوابی	نوابی	نوابی	نوابی	نوابی	نوابی
environs	حومہ	آسپاس جوعلائقو/ اُولے پالے	آسے پاسے	آساپاسا	شاوخوا	گورگیش/نزیک گور	گورگوشہ	نواح
vicinity	نواحی	آسپاس وارا علائقا	آسے پاسے	آل دوالے	گیر چاپیر	گورگیشی/ نزیک گوری	گورگوشئ	نواحی
tape	نوار	نوار	نوار	نوار	نوار	نواڑ/ چیلک	نواڑ	نواڑ
favour	مہربانی	مہربانی	مہربانی	نوازش/مہربانی	مہربانی	مہروانی	مہربانی	نوازش
to favour	عزت گذاشتن	نوازڻ	مہربانی کرنڑ	نوازنا	مہربانی کول	مہرکنگ	ہنک خلنگ	نوازنا
grand-son	نوہ پسری	ڏھٹو	ڈوترہ	دوہترا	نمسے	نماسگ	نواسہ	نواسہ
grand-daughter	نوہ دختری	ڏھٹی	ڈوتری	دوہتری	نمسئ	نماسگ	نواسہ (مسئر)	نواسی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
morsel	لُقمہ	گرانھ/نوالو	گھراں	بُرکی	گولہ	لُقہ/زمب	باخو	نوالہ
turn	نوبت	وارو	واری	واری/نقارا	نوبت/وار	نوبت	واری	نوبت
pinch	خراش	رُھنڈ/رھڑ	کھسنڑ	کھوہنٹر	نکارے	رونڈی	شُورانک	نوچ
tear at	خراشیدن باناخن	رہڑنڑں	وَلُونڈَنڑ	نوچنڑا	نکارے لگول	رونڈی دیگ	شُورانک تِننگ	نوچنا
dirge	نوحہ	روج/ماتم	نوحہ	وَینڑ	ساندے	موتک	مودہ	نوحہ
light	نور/روشنایی	روشنی/تجلی	نور	نور/چانڑ	نور	نور	نور/روشنائی	نور
bright	نورانی	روشن/چمکندڑ	نورانی	نورانی/روشن	زلاندہ	نورانی	نورانی	نورانی
traveller	نوَرد	سفرکندڑ	مسافر	پاندھی/راہی	مسافر	مسافر	مسافر	نوَرد
composed of light	نوری	نُورانی	نوری	نوری	زلاندہ	نوری	نوری	نوری
drinking	نوش	پیئندڑ	پیونڑ	پینڑ	چشل	نوش	تِننگ/نوش/کش	نوش
antidote	نوش دارُو	تریاق	ہک ٹِک	تریاق/دارو	تریاق	زھرمہرہ	زھرمہرہ	نوش دارُو
ammonium chloride	نشادر	نوشادر	نشادر	نشادر	نوشادر	نوشاتر	نوشادر	نوشادر
writing	نوشت	تحریر/لکھت	لیکھ	لیکھ	لیک	نوشت	نِوشت	نوشت
written	نوشتہ	لکھیل	لکھیا	لکھت	لیکلے	نوشتہ	نِوشتہ	نوشتہ
kind	نوع	قسم/طریقو	قسم	قسم	قسم	وَڑ	وَڑ/ڈول	نوع
kind	نوعیت	قسم	قسم/طرح	قسم/خاصیت	خاصیت	ڈول	ڈول/وَڑ	نوعیت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
point	نوک	چھنب/نوک	[illegible]نک	نوک	نوکہ	ٹُٹ/سٹ	سٹ/اِشل/کانٹ	نوک
passage-at-arms	محبت طعنہ آمیز	طعنا مہنڑاں	طعنے مہنڑیں	طعنے مہنڑے	خبرے آرواں	حبر پر یگ	ھیت بٹنگ	نوک جھونک
servant	نوکر	ملازم/نوکر	بانھاں/نوکر	نوکر/کاماں	نوکر	نوکر	نوکر	نوکر
maid-servant	[illegible]ت (زن)	نوکریانڑیں	بانھی/نوکرانی	نوکرانڑی	نوکرہ	موِلد	چوکری	نوکرانی
service	نوکری/استخدام	نوکری	نوکری	نوکری	نوکری	نوکری	نوکری	نوکری
ninety	نود	نوے	نوے	نوے	نوی	نوَد	نوَد	نوے
good news	نوید/مژدہ	خوشخبری	خوشخبری	خوشخبری	زیرے	وَش جری	خوشخبری/اِستائی	نوید
writer	نویسندہ	لکھندڑ	لکھنڑ والا	لکھاری	لیکل والا	نوِشتہ کنوک	نوِشتہ کروک	نویس
new	نو/تازہ	نئیں/اڻیلی	نوکھی	نویں	نوے	نوکین	پو سکن	نویلی
no	نہ/خیر	نہ/نا	نہ	نہ	نا	نا	نہ	نہ
nature	نهاد	[illegible]/طبیعت	طبیعت	سبھا،	بنیاد/طبیعت	نیات/طبیعت	بنیاد/طبیعت	نہاد
day	روز	[illegible]/روز	[illegible]	دِن/دیہنہ	ورز	روچ	دے	نہار
without breakfast	بدون خوردن صبحانہ	ناشتو نیرانڑوں	بر[illegible]	خالی ڈھڈ	ترنس	بے نہار	بے سوارہ	نہار
sapling	نهال	تازو لگایل بوٹو	بوٹا	رُکھ	بوٹے/تال	نہال	نیال	نہال
hidden	نهان	لِکل/گجھو	لُکیا	لُکیا	پُٹ	اندر	اندر	نہاں
to bathe	غُسل کردن	وہنجڑوں	دھاونڑ	نہاؤنڑا	لمبیدل	جان شوذگ	بے شولنگ	نہانا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
extremity	نہایت	گھنڑوں	بہوں/ڈھیر	بہتا/ڈھیر	ڈیرزیات	سَک	بازیات/اپیت	نہایت
empty-handed	تہی دست	ھتھیں خالی	خالی ہتھ	خالی ہتھ	تش لاس	ایوک	خورک دُو	نہتا
manner	نہج	طور/طریقو	راہ/طریقہ	راہ/رنگ ڈھنگ	طورطریقہ	میل/وَڑ	کسر/وَڑ ڈَول	نہج
canal	نھر	نئن/وڈوواہ	نہر	نہر	والہ	جو	وَہ	نہر
hidden	نھفتہ	لکل	خفیہ/لُکیا	لُکیا ہویا	پُٹ	چیریں	ڈکوک	نہفتہ
to bathe (some one)	موجب تن شستن کس شدن	وھنجارنڑں	دھواونڑ	نُہانڑا	لمبَول	شودَگ	بےشولِفنگ	نہلانا
crocodile	نھنگ	مانگرمچھ	سِسار/مگرمچھ	مگرمچھ	واگو/مگرمچھ/نہنگ	واگو/سِسار	سِسار/واگو	نہنگ
no	نہ/نخیر	نہ	نھیں/نہ	نئیں/نہ	نہ/نستہ	ناں	نہ / ہَف	نہیں
new	نو/تازہ	نئیں	نویں	نویں	نوی	نوک	پُوسکُن	نئی
newly married	تازہ عروس شدہ	تازی پرنڑنیل	نویں کنوار	نویں نکوروہٹی	نوی ناوے	نوک پتاک	پُوسکُن برامی	نئی نویلی دُلہن
flute	نی	نڑ/کانی	کاناں/نڑ	مُرلی/بانسری	شپیلئ	نَل	نڑ	نے
new	نو/تازہ	نوں	نواں	نواں	نوے	نوک	پُوسکُن	نیا
vicegerency	نیابت	نائبی/قائم مقامی	قائم مقامی	قائمقامی	نائب کیدل	نائبی	نائبی/نائب مننگ	نیابت
uncommon	جُدا/منفرد	نرالو/چھانڈیل	انوکھا/نویکلا	انوکھا/نویکلا	نوے قسم	نوکین	جتا/گچین	نیارا
separate	مختلف	چھونڈیل/انوکھو	انوکھی	نرالی/نویکلی	نوے قسم	نوکین	گلان پشن	نیاری
offering	نیاز	نذر	نیاز	نیاز/ختم	منشتہ/نیاز	خیرات	منشت/خیرات	نیاز

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
obedient	فرمان بُردار	فرمانبردار/ نیازمند	نیازمند	نیازمند	نیازمند	نیازمند	نیازمند	نیازمند
supplication	نیازمندی	فرمانبرداری	نیازمندی	نیازمندی	نیازمندی	نیازگری	نیازمندی	نیازمندی
sheath	نیام	میانڑں	میان	میان	تیکے/پوش	جل/میان	کھپ	نیام
lemon	لیمو	لیموں	نبویا	نمبو	لیمبو	لیمبو	لیمبو	نیبو
purpose	نیت	مُراد/نیت	نیت	نیت	نیت	نیّت	نیت/مُراد	نیّت
mean	پست	کریل/ھیٹھ	کمینہ	کمینہ/گھٹیا	کم اَصل	کم ذات	کم ذات	نیچ
low	پایین	ھٹیاھوں/ھلکو	جھکّا	نیواں	کشتہ	جہلگ	شیف	نیچا
hookah tubes	نی قلیان	ھُقی جی نڑانڈی	نیچا	نیچا	دَ چلم نل	چلّم ءِنل	چُلم نائَل	نیچہ
water	آب	پانڑیں/جَر	پانڑیں/ہنج	پانڑی	ادبہ	آپ	دِیر	نِیر
magic	نیرنگ	جاذُو/شعبدو	جادُو	جادُو/ٹُونڑا	جادُو	جادُو	جادُو	نیرنگ
also	نیز	پڑں/سانڑں	وِی	وی	نور	دِگہ	ہِین/ام	نیز
spear	نیزہ	نیزو	نیزا	نیزا	نیزہ	نیزہ	نیزہ	نیزہ
spearman	نیزہ باز	نیزے باز	نیزاباز	نیزاباز	نیزہ باز	نیزہ باز	نیزہ باز	نیزہ باز
reed-bed	نیستان	بھڑ بھانگ	کانیاں دا جنگل	سُروٹی بیلا	دَ بانس زنگل	لَد	بَمُولَد	نیستان
non-existence	نیستی	نابودی	فناہ	نیستی	نیستی	نیستی	نیستی	نیستی
sting	نیش	ڈنگ	ڈنگ	ڈنگ	نیش	ڈنگ	ڈنگ/نیش	نیش

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
part of trousers through which string runs	لیفہ شلوار	اُبدانڑوں/ نیفو	نیفہ	نیپھا	سروزہ	نیپگ	نیفہ	نیفہ
good	نیک	سُٹھو/ پارسا	نیک/ چنگا	نیک/ چنگا	نیک	نیک	نیک/جُوان	نیک
repute	نیک نامی	مشہوری/ ناماچار	مشہوری	نیک نامی	نیک نامی	نیک نامی	نیک نامی	نیک نامی
goodness	نیکی	بھلائی/خوبی/ نیکی	نیکی	نیکی/ بھلیائی	نیکی	نیکی	نیکی	نیکی
indigo	نیل	نیرو رنگ	نیل	نیل	نیل	نیل	نیل	نیل
blue-necked jay	زاغ کبود	چانھ (پکھی)/ نیل کنٹھ	درکھانڑو پکھی	نیل پکھُو	شینڅغ	مرگے	خڑُن لٹی آچک	نیل کنٹھ
blue	نیلگون	اسمانی/ نیلو	نیلے رنگ وانگوں	اسمانی	اسمانی رنگ	نیل پوُم	نیل رنگی	نیلگوں
blue	لاجوردی/ آبی	نیرو	نیلا	نیلا/ اسمانی	شین	نیلیں	نیلی	نیلا
blue visiol	توتیا	توتیو	نیلاتھوتھا	نیلاتھوتھا	نیلہ توتا	نیلاتوتا	نیل توتا	نیلاتھوتھا
auction	حراج	نیلام	نیلام	نیلام	لیلام	لیلام	لیلام	نیلام
auction	حراج	نیلامی	نیلامی	نیلامی	لیلامی	لیلامی	لیلامی	نیلامی
sapphire	یاقوت کبود	نیلم	نیلم	نیلم	نیلم	نیلم/سبز	نیلم	نیلم
nenuphar	نیلوفر	کنول	نیلوفر	نیلوفر	نیلوفر	نیلوپر/نیلیں پلے	نیلوفر	نیلوفر
blue	آبی	نیری	نیلی	نیلی	شنہ	نیلیں	نیلی	نیلی
margosa	نام درختی	نم	نم	نم	نیم	شریش/ نیم	نمب	نیم
half	نیم/ نیمہ	ادھ	اَدھا	ادھا	نیم	نیم	نیم/ کپ	نیم

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
halif-dead	نیم جان	ادھ مُئو	اَدھ مویا	ادھ مویا	چہ ایلہ ساہ ئے پاتے دی	نیم جان	نیم جان	نیم جان
lukewarm	نیم گرم	نھن سوسڑو	نوسڑا	کوسا/ نِگھا	نیم گرم	نیم گرم	نیم باسُن	نیم گرم
eye	چشم	نیڑں/ اکھ	اکھ	نین/ اکھ	سترگے	چَم	خَن	نین
sleep	خواب	ننڈ/خواب	ہندر	نیندر	خوب	واب	ثُغ	نیند
foundation	بنیاد/ بنیان	بنیاد	مُنڈھ/ اَیرا	نینہ	بنیاد	بنیاد/ بُنپد	بنیاد	نیو
invitation	دعوت	پاہت/ سند	دعوت	نیوندرا	بَلَنہ	لوٹ/ لذنگ	بَٹِنگ	نیوتا
mangoose	رائسو	نوریڑو	نوُلوں	نیولا	نولی/نوش خرما	نول	نور	نیولا
love	محبت/ مہر	نینہں/ پیار	عِشق	نیوں/ پریت	مینہ	مہر	مہر/عِشق	نیہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

و

again	دوباره	وری/ پویاں	وَل	فیر	بیا	پدا	وا/ وَلدَا/ پَدا	وا
connection	وابستگی	لاگاپو	تعلق	تعلق/ جُڑت	تڑون	گونی	گونی	وابستگی
related	وابستہ	لاگاپیل	جُڑیا ہویا	جُڑیا	تڑلے	گون	گون	وابستہ
mad	بیحال/ وارفتہ	بیخود	پاگل/ دیواناں	جھلّا	لیونئ	گنوک	گنوک/ پودا	وارفتہ
madness	بیحالی/ وارفتگی	بیخودی	پاگل پُڑاں	جھل پُڑوا	لیونتوب	گنولی	گنوکی/ پودائی	وارفتگی
disgust	تنفر/ بیزاری	بیزاری/ ساز	بےزاری	بلاپا/ ساڑ	بیزارئ	ساز/ کست	ساز/ کست	واسوخت
open	آشکار	کھلیل/ ظاہر	کُھلا	کُھلا	ښکاره/ سرگند	دَرا/ سَہرا	پاش	واشگاف
restored	واگذار	چھڈے ڈنل	چُھڑائڑ	چھڈ تڑا	خلاصه وَل	یلہ کناہینگ	یلہ کرِفنگ/ خلاص کرِفنگ	واگذار
fatigue	واماندگی/ خستگی	تھکاوٹ	تھکاوٹ	تھکاوٹ	ستڑیا	دم بروک/ ژندی	دم دروک/ ژندی/ ماندئی	واماندگی
ah / alas	وا	افسوس/ ھا	ہاے	ہائے	وئی	وائے	وائے/ ابوئے	وا
firm	واثق	پکو/ مضبوط	پَکا	پَکا	پوخ یقین	پَک	پَک	واثق
back	عقب	پوء/ پٹھیاں موٹ	وَل	واپس	بیرته	گرد یتکیں/ واتر	پَدا	واپس
return	برگشت	موٹ	واپسی	پرتاء	بیرته کول	گردگ/ واترى	پَدائے	واپسی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
necessary	واجب/ لازم	ضروری/ واجب	ضروری/ مناسب	ضروری	واجب	واجب/ الّی	واجب/ضروری	واجب
reasonable	مناسب	لازمی/ واجبی	واجبی	واجبی	واجبی	جوڑیں	واجبی	واجبی
single	واحد	ہک/ اکیلو	کلّھا	اِک	یو	ئیک	یکہ	واحد
valley	وادی	جابلوک/ ماتھری	رِدہ	وادی	شیلہ	سرشم	وادی	وادی
attack	حملہ	وار	وار	وار	گزار	جُلَو/ ارش	وار/جُلَوء	وار
heir	وارث	والی/ دھنو یں دھونڑیں	وارث	وارث/ مائی باپ	وارث	وارث	وارث	وارث
heirship	ارثی	وارثی	وارثی	وارثی	وراثت	وارثی	وارثی	وارثی
arriving	ورود	اینڈر	آمد	وارد	راتلو نکے	آؤک	بروکا	وارد
occurence	سرگزشت	حادثو / واقعو	وقوعہ/ حادثہ	وقوعہ/ انہونڑی	واردات	سرگوست	واقعہ	واردات
offer (something) as sacrifice	چیزی رابعنوان نذر بذ وریابالای چیزی گرداندن (نثار کردن)	وارنڑں/گھورنڑں	وارنڑ	وارنا	جارَوَل	قولی بیگ	گوری کتِنگ	وارنا
great benefit	خیلی مُفید	فائدو/ کمائی/ وارا نیارا	نفع ای نفع	وارے نیارے	گٹہ/ مزے	کھٹ گنگ/ فاہدہ گرگ	کٹیا کتِنگ	وارے نیارے
medium	واسطہ	وسیلو/ لاگاپو/ واسطو	واسطہ	واسطہ	واسطہ	پہ	واسطہ	واسطہ
evident	واضح/ ظاہر/ آشکار	ظاہر/ پدھرو	صاف صاف	صاف/ سامنڑے	شکارہ	دَرا/ ظاہر	پاش	واضح
preacher	واعِظ	واعِظ کندڑ	واعِظ	واعِظ	واعِظ	واعِظ/ واز	واعِظ	واعِظ
ample	فراوان	کثرت ساں/ بی انداز	دریہ	بُہتا	ڈیر	باز/گیش	کموز/ باز/ اپیت/ کوت/ گیشتر	وافر

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
occurence	واقعہ/ رضداد	واقعو/ حال	واقعہ	واقعہ	واقعہ	سرگوست	واقعہ	واقعہ
true	واقعی	حقیقت میں	سَچّی مُچّی	سُچّی مچّی	واقعی	جاھی	جائی/ گواچی	واقعی
aware	آشنا/ آگاہ	جانڑوں	سونہاں	سُونہا/ جانڑو	ولد/ واقف	پجّارو	واقف/ سونجھ	واقف
knowledge	آ گاہی/ آشنایی	جانڑں سیجانڑ/ واقفیت	سُونہہ	جانڑسہیانڑ	ولدتیا/ واقفیت	دُرستی	چاہنداری/ دُرستی راستی	واقفیت
father	پدر	پیءُ	پیو/ ابا	پیو	پلار	پِس	باوہ/ اَبّا	والد
mother	مادر	امڑ/ ماءُ	اماں/ ما	ماں	مور	ماس	لُمہ/ اماں	والدہ
parents	والدین	ماءُ پیءُ	ماپیو	ماپے/ پیکے	مور او پلار	ماس پِس	لُمہ باوہ/ اماں ابّا	والدین
distracted	شیدا	موھت	عاشق/ مُسیا ہویا	عاشق/ چاہیوان	مین	شیدا	شیدا	والِہ
by God	بہ خُدا	خداجوقسم	اللہ دی قَسم	رَب دی سَونہہ	پہ خدائے	خدائی قَسم/ واللہ	خُدلغا/ واللہ	واللہ
prince	شہزادہ	مالک/ حاکم	مالِک/ حاکم	شہزادہ/ مائی باپ	شہزادہ	حاکم/ شہزادہ	خوبجہ/ شہزادہ/ حاکم	والی
loan	وام	قرض/ اودھر	ادھار/ قرضہ	ادھار	پور	وام	وام	وام
lamentation	واویلا	حاءِ گھوڑا/ واویلا	دھاڑ پِٹ	رونڑپٹنڑ	چیغے بُغے	واہ زاری	واتوزا/ اوھنگ پھنگ	واویلا
excellent	بہ	شاباس/ واہ	واہ	واہ/ شاواش	واوا	وہ وار	واہ	واہ
hallucination	واھمہ	سونسو	وسواس	وسواس	واہمہ	وسواس	وسواس/ ہمہ	واہمہ
nonsensical	عبث	اجایو/ بیھودو	بک بھک	بک بک	پوچ وَیل	بدرَد	بَدرَد	واہی تباہی
nonsense	بیہودہ	بیہودو/ واہیات	واہیات	واہیات	فضول	پُوتاری	ربودئی	واہیات

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
alas	وای	وائی/ھاے	ہائے	ہائے	وَئی	وائے	وائے	وائے
epedemic	وبا	وبا	وبا	وبا	وبا	ھوپ	ڈھین	وبا
trouble	وبال	عذاب/مصیبت	سختی/عذاب	بھار/عذاب	وبال	عذاب	وَیل	وبال
manner	شیوہ	طریقو	دستور	ڈھنگ	طریقہ	ھیل	وَڑ	وتیرہ
confidence	وثوق	بھروسو/اعتماد	یقین	بھرواسا/پکا	باوَر	باور	باوَر	وثوق
deed	وثیقہ	اقرارنامو	اقرارنامہ	اقرارنامہ	اقرارنامہ	اقرارنامہ	اقرارنامہ	وثیقہ
dignity	وجاہت	دبدبو/سُونہں	شان	ہینڑو	شائستہ وال	شررنگی	زیبائی/رُعب	وجاہت
ecstacy	وجد	حال واری کیفیت/ وجد	حال	مستی/حال	وجد	مستی	وجد/شژ	وجد
intuition	وجدان	جھانڑ/دریافت/ وجدان	وجدان	حال	ادراک/شعور	زانت	چاہندی/حال	وجدان
intuitive	وجدانی	حال طاری تھیڑوں	وجدانی	حال مست	ادراکی/شعوری	مست بیگ	حالی اٹی مست	وجدانی
existence	وجود	زندگی/جیاپو/وجود	ہستی	سریر/جثہ	وجود	است	وجود	وجود
reason	وجہ	سبب	سبب	کارن/سبب	سبب	سَوب	سبب	وجہ
beautiful	وجیہ	خوبصورت/حسین/ سھڑوں	سوہنڑاں/گبھرو	سوہنڑا	ښکلے	ئَل	زیبا/کانڈا.	وجیہ
thought	فکر	ویچار	سوچ/وچار	سوچ/وچار	فکر	[illegible]	بچار	وچار
promise	قول	واعدو/قول/وچن	قول	قول/زبان دینڑا	قول	قول	قول/اقرار	وچن
unity (of God)	[illegible]	حیکڑائی/وحدانیت	ہک ہووَنڑاں	وحدانیت	یووالے	[illegible]	یکئی/اَسی	[illegible]

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
unity	وحدت/ یکتائی	ھیکوائی/ وحدت	ہک ہوونڑاں	وحدت	یوکیدہ	یکّی	یکّی/سوگوی/سنت	وحدت
wildness	وحشت	دیوانگی/ ڈ پ	ڈر	ڈر	لیونتوب	گنوکی	گنوکی/خُلیس	وحشت
savage	وحشی	جھنگلی/ وحشی	جنگلی/ پاگل	جنگلی	زنگلی	گنوک/وحوش/وحشی	بہوش/گنوک	وحشی
revelation	وحی	وحی	وحی	وحی	وحی	وحی	وحی	وحی
farewell	وداع	رخصت/موکلائڑیں	مُکلاوا	وچھڑنا	رخصت کول	موکل	رخصت/موکل	وداع
deposit	ودیعت	امانت	ڈِت	امانت	سپارلے شوے	زاتگیں	امانت/تِنس	ودیعت
inheritance	وراثت/ ارشیہ	ورثو/ ترکو	وراثت	وراثت/ ترکہ	وراثت	وارثی	وارثی	وراثت
heritage	میراث	ورثو/ ترکو	ترکہ	ورثہ/ترکہ	میراث	میراث	میرات/ترکہ	ورثہ
incantation	وِرد	وظیفو	وظیفہ	وظیفہ/ ورد	وظیفہ	ورد/ وظیفہ	وِرد/ وظیفہ	وِرد
uniform	لباس متحد الشکل / لباس مخصوص	وردی	وردی	وردی	وردی	وردی	وردی	وَردی
physical exercise	ورزش	کسرت	کثرت	کسرت	ورزش/کسرت	وردش	ورزش	ورزش
whirlpool	گرد آب	گرداب/ کُن	گھمر گھیر/بھنور	گھمنڑ گھیر	سَرخاب	گرداپ	گزداب/ پرخاؤ	ورطہ
to entice	از راہ بدر کردن	ورغلائڑں	تھر کاونڑ	پھسانڑا	خطا ایستل	ریپگ	ریفِنگ / کسر آن بپ شاغنگ	ورغلانا
leaf	ورق/ برگ	پَن/ پتو	ورقا	ورقا	پاڑہ	تاک	پَنّہ	ورق
swelling	ورم	سوج	سوج	سوج	پاڑسوب	سوم	پریس	ورم
otherwise	ورنہ	نہ تہ	نہ تاں/ نہ تہ	نہیں تے	کنے	نہ تہ/نیکہ	نہ تے	ورنہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
arrival	ورود	پھچڑوں اپی لھڑوں	آونڑاں	آونڑ	راتلہ	آ گیگ	بَتِنگ	ورود
here	اینجا	حیڈانھں ِحن طرف	اوہرلے پاسے	اُرے/ایتھے	دلتہ	اِدا	دارے/گورآ/داژے	ورے
ministry	وزارت	وزیری	وزیری	وزیری	وزارت	وزیرگی	وزیری	وزارت
weight	وزن	بار/وزن	بار	بھار	درونداوالے	وزن	باریم	وزن
heavy	سنگین	گرو	باری	بھاری	دروند	گراں	گبین	وزنی
minister	وزیر	وزیر	وزیر	وزیر	وزیر	وزیر	وزیر	وزیر
prime minister	وزیراعظم/تخت وزیر	وزیراعظم	وزیراعظم	وزیراعظم	وزیراعظم	مستریں وزیر/سروزیر	وزیراعظم	وزیراعظم
means	وساطت	وسیلو/ واسطو	وسیلہ	وسیلہ/ واسطہ	وسیلہ	سَوَب	وسیلہ	وساطت
middle	وسط	وِچ	اَدّھ	وچکار/ادھ	منز	نیام	نیام	وسط
central	وسطی/میانہ	وِچوں	اَدھلی	وچکارلا	دَمنز	نیامی	نیامی	وسطی
extend	وسعت/فراخی	سمائی/پکھیڑ	کھنڈار	کھلار	اوژدوال	پراھی	پراخی/شاہِتی	وسعت
hair darkner	وسمہ	وسمو	خضاب	وسمہ/خضاب	وسمہ/انکریزے	وسمہ	وسمہ	وسمہ
lurking	وسواس	وسوسو	وہم/ڈر	وہم/وشواش	وسواس	وسواس	خُلیس/وہم	وسواس
lurking fear	وسوسہ	وسوسو	وہم/شک	وہم/شک	وسوسہ	وسواس	وہم/وسوسہ/شک	وسوسہ
vast	وسیع/فراخ	ویکرو/پکھیڑوارو	موکلا	کُھلا	پراخ	پراہ	پراخ/شاہیت	وسیع
means	وسیلہ	آدھار/سہارو/وسیلو	سہارا	وسیلہ/سہارا	وسیلہ	سَوَب	توجیل/وسیلہ	وسیلہ

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
meeting	وصال	میلاپ/ ملاقات	ملاپ	میل/ملنڑی	یوزاے کیدل	گندوک	خَنِگ/ ملاقات	وصال
quality	وصف	سُٹھائی/گُنڑوں	صفت/ نیکی	گُنڑ	صفت	صفت	نیکی/صفت	وصف
union	وصل	میلاپ/ ملاقات	ملاپ	میل	یوزائے کیدل	گندوکی	خَنِگ	وصل
receipt	وصول	ملیل	وصول	لینڑا	وصول	گِرَگ	اَلِنگ/ وصول	وصول
receipt	وصولی	وصول لائق	اُگاڑی	وصولی	وصولی	گِرَگی	اَلِنگ/ وصولی	وصولی
will	وصیت	وصیت	وصیّت	وصیت/نصیحت	وصیت	وصیّت	وصیّت	وصیّت
clarity	وضاحت/صراحت	واضح کرنڑ	وضاحت	کھلارکے دسنڑ	واضح کول	سرجمی	سرجمی	وضاحت
style	وضع	شکل/ بناوٹ	شکل/ حالت	رنگ ڈھنگ/ چال	طورطریقہ	گشگّ/ ڈول	ڈیک/شکل	وضع
stylish	وضعدار	سُھنڑو	لحاظ مرجات والا	رکھ رکھاؤ والا	جوڑسَنبال	مڑادار	ٹیش پیش	وضعدار
style	وضعداری	سُھنڑائی	رکھ رکھا/ مرجات	رکھ رکھاء	جوڑسَنبالیدہ	مڑاداری	ٹیش پیش/ ڈیک داری	وضعداری
ablution	وضو	وضو	وضو	وضو	اودس	وضو/ دزنماز	وضو	وضو
motherland	وطن/میہن	ڈیھ/ دیس/ وطن	وطن	دیس	وطن	وطن/ ڈیھ	وطن	وطن
stipend	وظیفہ	وظیفو	وظیفہ	وظیفہ	وظیفہ	وظیفہ	وظیفہ	وظیفہ
stipendiary	وظیفہ خوار	وظیفو ونھندڑ	وظیفہ خور	وظیفہ خور	وظیفہ خور	وظیفہ وار	وظیفہ خور	وظیفہ خوار
promise	وعدہ/قول	واعدو/ اقرار	قول	قول/قرار	قول	قول	قول/ اقرار	وعدہ
promise	قول وقرار	انجام اکرام	وعدہ شعدہ	قول قرار	قول قرار	قول وعہد	قول وقرار	وعدہ وعید

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sermon	وعظ	وعظ	وعظ	وعظ	وعظ	وعظ/ واز	وعظ	وعظ
etcetera	وغیرہ	ودھیک/ بیابہ/ وغیرہ	وغیرہ	وغیرہ	وغیرہ	بلا بتر	دائے	وغیرہ
faithfulness	وفا	نباھ/ وفا	وفا	وفا	وفا	وفا	وفا	وفا
death	وفات/ مرگ	انتقال/ لاڈائڑوں/ وفات	موت	موت/ مرنڑ	وفات/ مرگ	مرک	مرک/ کہینگ	وفات
federation	وفاق	اتحاد	وفاق	اکٹھ/ گٹھ جوڑ	اتحادیہ	یکجائی/ یک ہندی	یکجائی/ سنت/ اواری	وفاق
delegation	وفد/ ھیئت	وفد/ٹولی	ٹولی	ٹولی	جرگہ	ڈل	ڈل/ٹولی	وفد
prestige	وقار	شان شوکت	عزت	آں/عزت	دروندوالے/عزت	شان	شان	وقار
events	وقایع	واقعات	واقعے	خبراں	واقع	بازاحوال	واقعہ غاک	وقائع
correspondent	وقایع نویس	نامہ نگار	واقعے لکھنڑ والا	خبرنویس	واقعات لیکونکے	حوال کار	واقع نگار/حوال کار	وقائع نگار
time	وقت	گھڑی/ ویلو/ وقت	وقت	ویلا	وخت	وھد	وخت/تم/مُد	وقت
from time to time	کہ کاہی	وقت بہ وقت	ویلے کو ویلے	ویلے کو ویلے	کلہ کلہ	وھد وھدا	وخت وخت	وقتاً فوقتاً
for the time being	موقتی	وقتی	وقتی	وقتی	وخت سرہ	وھدی	وخت آ	وقتی
respect	وقعت	عزت/ ساکھ	عزت/ اہمیت	ساکھ	عزت	عزت	عزت/ اہمیت	وقعت
trust	وقف	ساھی/ وقف	وقف	وقف	وقف	وقف	وقف	وقف
interval	تنفس	مہلت/ ڈھل/ وقفو	مہلت/ ڈھل	مہلت/تھوڑا چر	ایسارتیا	ھجل	وقفہ/مہلت	وقفہ
occurence (of something)	وقوع	واقع تھینڑں	واقعہ	واقعہ	کیدل	ظاھر بوگ	واقعہ	وقوع

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
sense	وقوف	عقل/خبر/شعور	عقل/سمجھ	عقل/سمجھ	عقل/سد	عقل/سار/سُدھ	عقل/سار/سُدھ	وقوف
advocacy	وکالت	وکالت	وکالت	وکالت	وکالت	وکیلی کار	وکالت	وکالت
lawyer	وکیل	وکیل	وکیل	وکیل	وکیل	وکیل	وکیل	وکیل
otherwise	وگرنہ	ورنہ/نہ تہ/تاں	نہ تہ/نہ تاں	نہیں تے	کنے	اگہ تاں	نہ تے	وگرنہ
birth	ولادت/تولد	جنم/پیدائش/ولادت	جمنواں	جمنڑ	زیژیدل	ودیگی	ودیہی	ولادت
dominion	کشور	ملک/سلطنت	ولایت	ولایت	ولایت	ولایت/درملک	ولایت	ولایت
foreign	خارجی	غیرملکی	ولایتی	ولایتی	ولایتی	ولایتی/درملکی	ولایتی	ولایتی
son	ولد/پسر	پُٹ	ولد	پُتّر	زوے	چُک	مار	ولد
parentage	ولدیت	پِیءُ جو نالو	ولدیت	پیو	د پلار نوم	چُکی گری	ولدیت	ولدیت
fervour	ولولہ	جوش/ولولو	جوش	جوش	جوش خروش	جوش	جوش	ولولہ
saint	ولی	ولی	ولی	ولی	ولی	ولی	ولی	ولی
crown prince	ولی عہد	جانشین/ولی عہد	ولی عہد	وارث	جانشین	ولی عہد	ولی عہد	ولی عہد
but	ولی	پر/مگر	پر/لیکن	پر	ولے	بلے	ولے/مگہ	ولے
wedding party	ولیمہ	ولیمو	ولیمہ	ولیمہ	د وادہ ڈوڈی	سیر مہمانی	ولیمہ/برام نا ارغ	ولیمہ
that/they/he/she	او	اُھو/اھڑو	او	اوہ	ھغہ	آ	او	وہ
there	آنجا	ڈھوڑانہن/ہتے	اُڈے/اُتھاں	اوتھے	ھلتہ	اودا	ایڑے/اورے	وہاں

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
fear	واہمہ/ترس	وِسوسو/شک	وہم	وہم/شک	سودا	وہم	وہم/خُلیس	وہم
fearful	ترسندہ	وہمی	وہمی	وہمی	سودائی	وہمی	وہمی	وہمی
that very	ھمان	اُہوئی/ساگیو	اوہو/اوہا	اوہو	ھغہ ام	ھما	ہمو/ساگی آ	وہی
there and then	ھمانجا	اُتے/اُتہے ہندھ	اُتھاہیں	اوتھے	ھم ھلتہ	ھمود	امیڑ/ہموڑ	وہیں
physician	طبیب/پزشک	طبیب/معالج	حکیم	حکیم/طبیب	طبیب/حکیم	حکیم	حکیم/طبیب	وَید
hero	جوانمرد/برادر	سُورمو/دلیر	ویر	بھرا/وِیر	توریالئ	برات	شیراک	وِیر
deserted	ویران	اُجڑیل/برباد	سُنج/اُجاڑ	سُنخ/اُجاڑ	وران	ویران/ویندان	سُن/ویران	ویران
ruin	ویرانہ	سُنج/ویرانو	سُنجی جا/اُجاڑ جا	سُنخ/ورانہ	ویرانہ	ویرانی/ویندان	کپی/سُنی/ویرانی	ویرانہ
desolation	ویرانی	بربادی/سُنج	سُنج/اُجاڑ	سنخ/اُجاڑ	ورانیدنہ	ویرانی/ویندانی	ویرانی	ویرانی
similar	آنطور	تہڑو/اُن جہڑو	اوں وانگوں	اوہوجہیا	ہغہ سی	ھماوَڑ	اَمُن	ویسا
such	چنان	تہڑی	اوں وانگوں	اوہوجہی	ہغہ رنگہ	ھماوَڑ	اَمُن	ویسی
woe	غم	ڈُکھ/غم/ویل	ڈُکھ	دُکھ/غم	غَم	فِکر/ڈُکھ/غَم	ڈُکھ/وَیل	ویل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

ہ

voice of the unseen	ھاتِف	غیب جوآواز	غیب دی آواز	غیبی واج	غیبی اَواز	گیبی توار	غیبی توار	ہاتف
hand	دست	ہتھ	ہتھ	ہتھ	لاس	دست	دُو	ہاتھ
scuffing	نزاع	ھتھ کھس	ہتھیں بکّیں	ہتھو پائی	لاس گریوان	مُشت مکونڈی	پنجہ پوُنڈا	ہاتھاپائی
elephant	فیل	ھاتھی	ہانتھی	ہاتھی	پیل/ ہاتھی	پیل	پیل	ہاتھی
mentor	ھادی	ھادی	ہادی	ہادی	ہادی	رہ دربر	ہادی/ گسَرشون	ہادی
necklace	گردن بند/ حلقۂ گردن	ھار/ مالھا	ہار	ہار	اَمیل	ہار	ہار	ہار
defeat	باخت	شکست	ہار	ہار	مات	پروش	شِکست	ہار
to lose	باختن	ھارائڑ	ہارنڑ	ہارنا	بایلل	ہرا ینگ/ بھائینگ	باتنِگ	ہارنا
digestive	ھاضم	ھضم کندڑ	ہاضمے دار	ہاضمے دار	ہضموؤ نکے	ہضم کنوک	ہضم کروک	ہاضم
digestion	ھاضمہ	ھاضمو	پچا/ ہاضمہ	ہاضمہ	ہاضمہ	ہاضمہ	ہاضمہ	ہاضمہ
halo	ھالہ	چنڈ جوپڑ/ ھالو	گھیرا	پورن ماشی	روشان دائرہ	جوہان	تُو بے نا کچاری	ہالہ
consent	رضایت	ھا/ اقرار	اقرار	مرضی/ ہاں	سرہ منل	ہو/ اقرار	ہو/ رضا/ امنا/ اقرار	ہامی
yes	بلی	ھا/ ھوں/ ھاؤ	ہا	ہاں	ہو	ہو	ہاں/ اَو	ہاں
pant	نفس نفس زدن	سَھکنڑوں	ہونکنڑا	ہونکنا	سلیدل	ہسگگ	ہلَشِنگ	ہانپنا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
pot	دیگ (چہ)	ھنڈھی	کُنّی/ ہانڈی	ہانڈی	کٹوئی	دیگ	دیگ/خو	ہانڈی
bawl	نعرہ	ٹل/ ہکل	سڈ/ہکل	واج/سد	شرنہ	ہَکل	ہَکَل/ ہے	ہانک
to drive	راندن	ھکلڑوں	ھکلڑ	ہکڑوا	شڑول	سردیگ	ہَکلِنگ/ ہنے کننگ	ہانکنا
mortar	ھاون	اکھری/کھرل	اُکھلی/ دَوری	کھرل/اُکھلی	اَوَنگہ	اَونگ/ جانچوپ	اَوَنگ	ہاون
pestle and mortar	ھاون دستہ	کھرل ءِ مُھرو	ہمام دستہ	ہمام دستہ	اَوَنگہ لاسئی	اَوَنگ دستگ	اَوَنگ دستہ	ہاون دستہ
hue and cry	ھیاھو	ھل گوڑ/ ھاءِ ھاءِ/ گوک	ہاہُو	رولاریا	ناری چیغاری	دانہہ گوک	جڑابڑا	ہاوہو
ah	آہ/ آخ	ھاءِ/ھَئی	ہاے	ہائے	ہائے	اُرمان/ ہے ہے	اَبوئے/ اَخ	ہاے
one with large teeth (male)	مردِ بزرگ دندان	ڈندرو	ڈندُو	دنڈو	غاشور	مزن دنتان/ جلّی	مزہ دنتان	ہبڑا
one with large teeth(female)	زنِ بزرگ دندان	ڈندری	ڈندو	دندلو	غاشورہ	مزن دنتانو/ جلّی	مزہ دنتانی	ہبڑی
gift	ھبہ	بخشش	ہبہ/بخشیش	بخشش/بخشیش	بخشش	انعام/ داد	بخشیخ/ بخشش	ہبہ
deed of gift	ھبہ نامہ	بخشش نامو	بخشیش نامہ	بخشش نامہ/ بخشیش پتر	بخشش نامہ	بخشش نامہ	بخشش نامہ	ہبہ نامہ
handle	قبضہ	ھتھ/ھتھیو	ہتھا	مُٹھ/ہتھ	لاستے	دستگ	دستہ	ہتا
libel	ہتک	بےعزتی	ہتک	ہتک/ بےعزتی	سپکاوے	بےعزتی	بےعزتی	ہتک
hammer	چکش	مُترکو/ھتھوڑو	ہتھوڑا	ہتھوڑا	سَمکے/ چٹک	کُودینگ	کودینہ/ چٹک	ہتھوڑا
handcuff	نجو	ھتھکڑی	ہتھکڑی	ہتھکڑی	زولنئ	جھکڑی/ زمزیل	ہتھکڑی	ہتھکڑی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
trickery	حیلہ گری	چالاکی/ ہتھ ناٹ	چال/ دَاء	داء/ چال	چالاکی	دست کرتب	چالاکی	ہتھکنڈا
female elephant	فیل مادہ	ہاتھنڑں	ہاتھن	ہاتھنڑ	پیلہ	پیل (مادگیں)	پیل (مادہ)	ہتھنی
handle	دستہ کوچک	ننڈھوھتھیو	ہتھی	مُٹھ	لاستی	دستگ	دَستہ	ہتھی
weapon	اسلحہ	ہتھیار	ہتھیار	ہتھیار	وسلہ	سِلاح	سِلاح	ہتھیار
obtain by fraud	بہ دست آوردن بہ فریب/ بہ حیلہ گرفتن چیزی	قبضوٗ کرنڑں/ پھبائنڑں	چِھک گھننڑ	کھوہنڑا	تروڑل	وتی کنگ	پرِیفنگ/ کیرغ خلِنگ/ پھبیفنگ	ہتھیانا
palm	کف دست	ہتھ جی تری	تَلی	تلی	ورغوئ	دستءِ دل	دِل دست	ہتھیلی
obstinacy	لجاجت	ہَٹھ/ ہوڑ	ضِد/ ہٹھ	اَڑی	ضد	گِرّ	ضِد/ ھِگی	ہٹ
stubborn	لجوج	ھوڈی/ مَسدی	ضِدی/ ہٹھل	اڑیل/ ضدّل	آڑی مار	وِگ	ضِدی/ ھِگ	ہٹ دھرم
stout	چاق وقوی	ڈٹومُٹو	ہٹا کٹا	ہٹا کٹا	پُنڈ	جان دراہ	ٹُٹ	ہٹا کٹا
to remove	عقب زدن	ہٹائنڑں	ہٹاونڑ	ہٹانڑا	لرے کیدل	ڈورکنگ	مُرکننگ	ہٹانا
tp get back	عقب رفتن	ہٹنڑں	ہٹنڑ	ہٹنڑا	لرے کیدل	ڈوربوٗگ	مُرمتنگ	ہٹنا
stubborn	لجوج	ہٹھیلو	ضِدی	اڑیل/ ضدّل	ضِدِی	ضِدِی	ڈبوٗ/ اِگ/ غورہ	ہٹیلا
stubborn (female)	لجوج	ہٹھیلی	ضِدی	اڑیل/ ضدّل	ضِدِی	ضِدی (جنین)	اِگ/ غورہ	ہٹیلی
separation	فراق/ ہجر	وچھوڑو	وچھوڑا	وچھوڑا	بیلتون	جِتائی	جِتائی	ہجر
migration	ہجرت/ مہاجرت	ہجرت	ہجرت	ہجرت/ اُجاڑا	ہجرت	ہجرت/ لَڈگ	ہجرت	ہجرت
eunuch	خواجہ/ آغا	ھیجڑو/ کھدڑو	کُھسرا	کُھسرا	زَنخے	کدڑا/ بگا	نر مادہ/ کدڑا	ہجڑا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
satire	هجو	بدگوئی	بُرائی بیان کرنڑاں	نندیا	بدخواہی	خرابی بیان کننگ	خرابی تے بیان کننگ	ہجو
crowd	شلوغ	بھیڑ	بھیڑ	بھیڑ	گنزہ	میڑہ	مُچی	ہجوم
hesitate	شک کردن	ٹھنڑ/چھرکنڑ	جھجھکنڑ	جھجھکنڑا	زڑۂ نازڑۂ کیدل	ہذکنگ	تاراگوراکننگ	ہچکچانا
hesitation	شک	ُبڈتر	جھجھک/شرم	جھجھک	زڑۂ نازڑۂ کیدنہ	ہذ	تاراگورا	ہچکچاہٹ
jolt	تکان	لوڈو/جھٹکو	دِھکّا/لوڈا	دھکّا	دھکہ	لوڈا	لوڈو/جُتی	ہچکولا
hiccup	سِکسکہ	ہڈکی	ہڈکی	ہڑکی	ںُگڑئی	ہُلگ	ہَلہ	ہچکی
guidance	ہدایت	نصیحت/ہدایت	ہدایت	اگوائی	ہدایت	پَنت	ہدایت/پَنت	ہدایت
target	هدف	نشانو	ٹِکّا/نشانہ	نشانہ	نشانہ	آماج/نشانگ	نشانہ	ہدف
woodpecker	دارکوب	ھُدھُد	درکھانڑ پکھی	چکّی راہا	ملاچرگک	مرگ سلیمانی	مُرغ سلیمان	ہُدہُد
present	ہدیہ	تحفو/ہدیو	نذرانڑاں	نذرانہ/تحفہ	ہدیہ	ہدَیگ	ٹیکی/ہدیہ	ہدیہ
bone	استخوان	ہڈ	ہَڈ	ہڈ	ہَڈ	ہَڈ	ہَڈ	ہَڈ
bone	استخوان	ہَڈی	ہڈّی	ہڈّی	ہڈوکے	ہڈَ	ہڈ	ہڈّی
bony	استخوانی	ہَڈی دار	ہڈّل	ہڈّل	ڈنگر/اُچ کلک	بارگ/ہڈّل	لاغر/بارتہ/ہڈّل	ہڈیلا
raving	هذیان	بک بک/وِچل	..تول/بڑدول	بکواس/بک بک	پوچ وبل	لَنجگ	رباڑِنگ	ہذیان
inconstant	بی‌وفا	ھرجائی/بیوفا	ہرکہیں دا	ہرجائی	بےوفا	ہرجاہی	ہرجائی/بےوفا	ہرجائی
although	ھرچند	کیتر/ئی/کہروئی	جی تھی سگے	بھانویں	ہرسو	ہرچنت	ہَرَکہ	ہرچند

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
popular	ہر دلعزیز	سبھ جو پیارو	سب کوں پیارا	ہر من پیارا	دَ ہر چا خوش	ہر دل دوست	ہر دِل دوست	ہر دلعزیز
jack of all trades	آدم ھمہ کارہ	ھرفن جانڑیندڑ	ہر شے دا ماہر	ہرفن مولا	ہر کارہ	ہر کارے زانوک	ہر کاریم ءِ چاہوک	ہرفن مولا
courier / peon	قاصِد/ نامہ بر/ پیامبر/ پیک	قاصد/ ایلچی	ہر کارہ	ڈاکیا	ڈاگی	ٹپالہ	ربالہ	ہر کارہ
green	سبز	سرسبز/ ساوک/ ساوٗ	ساوا	ساوا	شین	سوز	سوز/خرن/ٹونکی	ہرا
fear	ھراس	خوف/ ڈپ	ڈر	ڈر/خوف	ویرہ/ وَہم	تُرس	خُلیس	ہراس
alarmed	ھراسان	ڈنل	ڈریا ہویا	ڈریا ہویا	ویریدلے	ترسنگ	خلوک	ہراساں
to defeat	شکست دادن	ہارائڑں	ہراونڑ	ہرانڑا	ماتی ورکول	پَرگ	باترِفنگ	ہرانا
harm	ھرج	نقصان	ہرج	نقصان	تاوان	عیو	تاوان	ہرج
indemnity	جریمہ	تاوان/ ڈنڈھ	ہرجانڑاں	ڈَنڈ	تاوان	ڈَنڈ	ڈَنڈ/ وَٹپ	ہرجانہ
heart	قلب	مَن/ دِل/ ہردو	دِل	دل/من	زڑہَ	دِل/ زرد	اُست	ہردے
prate/silly talk	ھرزہ سرائی	بیہودی بکواس/ بک بک	بیہودہ بولنڑاں	بک بک	بَد وہل	لَیچگ	ربودی/ رباہنگ	ہرزہ سرائی
never	ھرگز	کڈھں نہ	کڈاہیں نہ	کدی نہیں	ہس کلہ نہ	ہِہ	اَسُل آخا	ہرگز
deer	آہو	ہرنڑں	ہرن	ہرن	اوسے	آسک	سروان/گڈ	ہرن
doe	آہوی مادہ	ہرنڑیں	ہرنی	ہرنی	ہوسَئ	آسک	خزم	ہرنی
greenery	سبزہ زار	سرسبز ءِ شاداب	ساوا	ساوا	شین گشتی	سوز	خَرِسّی	ہریالا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
greenery	سبزہ زار	ساوک	ساوِل	ہریالی	شِنتیا	سوزی	خَرِستی	ہریالی
green pigeon	نوعی کبوتر سبز	سائے رنگ جو پکھی	ساوہ طوطا	ہریل	شین مرغہ	چاھی کپوت	مَشی آ کپوت	ہریل
myrobalan	ہلیلہ	ہریڑ	ہرِیڑ	ہریڑ	اَریڑہ	ہلیلہ	ہلیلہ	ہڑ
to start up	پریشان بودن	گھبرائڑ ں	وِبل ونجنڑ	ہڑبڑانا	وارخطا کیدل	لپرز گوبُوگ	ہرِبشی مننِگ	ہڑبڑانا
hurry	آشوب	ہراس پونڑں	بھاجڑ	آپادھاپی/ بھاجڑ	وارخطائی	بےقراری	ہرِبشی	ہڑبڑی
tumult	ھمھمہ	ہنگامو	چخ / بلُڑو	ہلا گُلا / افراتفری	ہلہ گُلہ	شورجگّا	دَمچڑ/ لاغجائی	ہڑبونگ
gobbling	صدائی بوقلمون	ہڑپ	نِگلنڑ	نگلنڑ	تیر وَل	ایربر	نُغُرت/ کیدِ نگ	ہڑپ
strike	اعتصاب	ہڑتال	ہڑتال	ہڑتال	ہڑتال	کارَبَتل	ہڑتال	ہڑتال
thousand	ھزار	ھزار	ہزار	ہزار	زر	ہزار	ہزار	ہزار
jest	ھزل	بیہودی گالھ	بیہودہ گالھ	بکواس	بکواس/مسخرے	پُوتاری	ربودئی	ہزل
defeat	ھزیمت	ہار	ہار	ہار	ماتہ	پروش	با	ہزیمت
hospital	بیمارستان	اسپتال	ہسپتال	ہسپتال	اسپتال	داروجاہ	اسپتال/ بیمارستان	ہسپتال
xistence	ہستی	حیاتی / وجود	وجود/ہستی	ہستی/حیاتی	ہستی	ہستی	ہستی	ہستی
jolly	دِلخوش	سَرہو/ شاد	خوش باش	خُش باش	خوشحال	وَش	چارا	ہشاش
eight	ھشت	اَٹھ	اَٹھ	اَٹھ	اَتہ	ہشت	ہشت	ہشت
octagonal	ھشت گوشہ	اَٹھ کنڈو	اَٹھ چُنڈا	اَٹھ کونا	اَتہ گُنجہ	ہشت پہناد	ہشت گُنجہ	ہشت پہلو

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to balloo	تحریک تعقیب کس	ﭻ کرائڑوں	بچھاونڑ شُشکانڑو	شُشکارنا	شڑل	ہشتگ	اُشکاتنگ	ہشکارنا
digestion	هضم	ہضھ	پچ ونجنڑاں	ہضم	ہضم	ہضم	ہضم	ہضم
seven	هفت	سَت	سَت	سَت	اُوہ	ہپت	ہفت	ہفت
seventh	هفتم	ستوں/ستیں	ستواں	ستواں	اُوَم	ہپتی	ہفتمی	ہفتم
week	هفته	ہفتو	ہفتہ	ہفتہ	ہفتہ	ہپتگ	ہفتہ	ہفتہ
aghast	مبهوت	ھکوبکو	وِبلیا ہویا	ہکابکا	اریان	ہکا	باؤتر/ہبکہ	ہکابکا
stammerer	الکن	باتو	بِتڑ/بتڑا	تھتھا	تڑتڑے	دَدّ	تتا/دَدّ	ہکلا
to stammer	لکنت زبان داشتن	باتائڑوں/ ھکڑائڑوں	بتڑا بولنڑ	تھتھانڑا	تڑتڑیدل/ پہ ژبہ کی بندیدل	دَدّ کنگ	تت کنِگ/ دَدّ کنِگ	ہکلانا
stammerer	الکن	باتی	بتڑی	تھتھی	تڑتڑئی	دَدّ	تتا/دَدّ	ہکلی
plough	خیش	ہَرُ	ہل	ہل	یوَہ/ہل	لَنگار	لنگار	ہل
dead	هلاک	موت	مویا ہویا	مردہ/لاش	مڑ	کُشتگ	ہلاک/موت/کہوک	ہلاک
death	هلاکت	موت	موت	موت	مرگ	کوش	ہلاکت/کہنگ	ہلاکت
crescent	هلال	پہریں ءِ جو چنڈ	پہلی دا چندر	پہلی دا چن	نوے میاشت	نوک	نوک	ہلال
move	جنباندن	لوڈنڑں	ہلاونڑ	ہلانڑا	خوزَوَل	سُرینگ	سُرفنگ	ہلانا
poison	هلاهل	ہلاہل/زہر	قاتِل (زہر)	موہرا/زہر	گندیر/زہر	مَرگی (زہر)	مرگی (زہر)	ہلاہل
confusion	اضطراب	گھبراہٹ	ہڑبڑ	چِنتا/بے چینی	وارخطائی	ترس	وارخطائی	ہلبل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
to scurry	مضطرب گشتن	گھبرائڑں	ہڑبڑانا	ہڑبڑانا	وارخطا کیدل	ٹرسگ	وارخطامنگ	ہلبلانا
scurry	اضطراب	گھبراہٹ	ہڑبڑی	ہڑبڑی	وارخطائی	ٹرس لرز	وارخطائی	ہلبلاہٹ
tumult	غوغا	بھاج/گھبراہٹ	بھاجڑ	بھاجڑ	غوغا/شور	ہَل ہَل	سِٹنگ تمنگ	ہلچل
turmeric	زردچوبہ	ہیڈ	ہَلدر	ہلدی	کورکمن	ہلگدار	زاڑچوبہ	ہلدی
tumult	غوغا	لُڑ/بکھیڑو	چخ/ہُلّڑ	ہُلڑ	شورشار	ہڑدُڑ	شوروغنبر/ہڑدُڑ	ہُلّڑ
light (in weight)	سبک	ہلکو	ہلکا/ہَولا	ہولا	سپک	سُبک	سُبک	ہلکا
light	سبک	ہلکوسُلکو	ہولاپُھل	ہَولاپُھل	سپکتیا	سُبک سُبک	سُبک	ہلکاپھلکا
to halloo (hound)	دوانیدن سگ بدُنبال شکار	بچھ کرنڑں	ہلکارنڑ	ہلکارنا	اُش اُش کول/ سپیٔ اشکارل	چوکارگ	ھلہ کننگ/ اُشکاتِننگ	ہلکارنا
to exhausted	خستہ/ماندہ	تھک	تھکیا مُکیّا	تھکیا ہویا	ستومانی	ٹلگان	ژند/ماندہ	ہلکانا
light (in weight)	سبک	ہلکی	ہلکی	ہَولی	سپک	سُبک	سُبک	ہلکی
to move	متحرک شدن	لُڈنڑں/ہلڑں	ہلنڑ	ہلنڑا	خوزیدل	سُرگ	سُرِنگ	ہلنا
attack	حملہ	ھلاں/حملو	ہلہ/حملہ	ہلّہ	یرغلی	اُرش	جُلوء/اُرش	ہلہ
myrobalan	ھلیلہ	ہریڑ/ہڑ	ہریڑ	ہڑیڑ/ہڑہڑ	ارڑہ	ہلیلہ	ہلیلہ	ہلیلہ
we	ما	اساں/اسیں	اساں	اسیں	مُو	ما	نن	ہم
sympathetic	ہمدرد	ھمدرد	ہمدرد	ہمدرد	خواخوڑے	دردوار	ہمدرد	ہمدرد
sympathy	ہمدردی	ھمدردی	ہمدردی	ہمدردی	خواخوڑی	دردواری	ہمدردی	ہمدردی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
friend	همدم	یار/ ساتھی	سنگتی/ یار	سنگی/ سجنڑ	ملگرے	سنگت	سنگت/ یار	ہمدم
confident	ہمراز	رازدار	بھیدی	بھیتی	ہمراز	ہمراز	ہَمویدَن	ہمراز
along with	همراه	گڈ/ سانڑں	رَلتے ٹرنڑوالا	ساتھ	ملگرے	ہمراہ	تُد	ہمراہ
speaking the same language	ہمزبان	لہا گی بولی وارو	ہکی بولی والے	ہمزبان/ بولی وال	ہم ژبہ	ہم زبان	ہم زبان	ہم زبان
husband of wife's sister	شوہرخواہرِزن	سنڈُھو	سانڈھو	سانڈو	اَخشَیٔ	ہم ذامات	ہمدامات	ہم زُلف
neighbourhood	ہمسا یگی	پاڑو	آڑاپاڑا	گوانڈھ	ہمسایہ توب	ہم سائیگی	ہمسائیگی	ہمسائگی
neighbour	ہمسایہ	پاڑیسری	پاڑے والا	گوانڈھی	ہمسایہ	ہمساہگ	ہمسایہ	ہمسایہ
equality	برابری	برابری/ ھکجہڑائی	برابری	برابری	برابری	بروبری	ہمسری	ہمسری
sister	ہمشیرہ/ خواہر	بھینڑں	بھینڑ	بھینڑ	خور	گوار	ایڑ	ہمشیرہ
contemporary	معاصر	ھک ئی دور جو	ہکے زمانے دے	اِک وقتے	دَیوے زمانے	یک زمانہ گ/ ہمسر	ہم زمانہ نا	ہمعصر
fellow-country man	ہموطن	ساگئے وطن جو	ہموطن	ہم وطن	ملکی	یک ڈیہی	ہموطن	ہموطن
phoenix	ہُما	ھُما	ہُما	ہُما	ھُما	ہُما	ہُما	ہُما
our	مربوط بما/ مال ما	اسانجو	اَساڈا	ساڈا	زموژ	مئے	نَنا	ہمارا
everybody	ھرکس	ھرکو/ سبھ	اَیراغیرا	سبھ/ ہرکوئی	ہر یو	ما و شما	ہراست/ اروندغ	ہماشما
Himalayas	ہمالیا	ھمالیہ (جبل)	ہمالیہ	ہمالیہ	ہمالیہ	ہمالیہ	ہمالیہ (مَش)	ہمالیہ
courage	ہمت	ھمت	ہمت	ہمت/ حوصلہ	ہمت	ہمت	ہمت	ہمّت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
friend-play mate	ہمبازی	لنگوٹیو/کھیڈ نڈ	سنگی	بیلی	ہمزولی	دزگوار	بیلی/سنگت/ایزکو	ہمجولی
all	ہمہ	کُل/سبھ/سمورو	سب	سارے/سبھ	ٹولہ/گردہ	کُل	غُٹ/کُل	ہمہ
level	ہموار	برابر/سدھو	پدھری/برابر	پدھرا	ہوار/برابر	بروبر	ہوار/برابر	ہموار
wholly	کاملاً	سمورو/سربسر	سارا/پورا	سارا/سبھو کجھ	تمامی	پورئیں جان	تیوئی	ہمہ تن
omniscient	ہمہ دان	ہرفن مولا	سب جانڑنڑ والا	جانو/ہرفن مولا	پہ ہر سہ پوہ	ہرچی زانت	ہرگڑا اغان پُہہ	ہمہ دان
always	ہمیشہ	سدائیں/ھمیشہ	ہت/ہمیشہ	سدا/ہت	ہمیشہ	مدام	ساندہ	ہمیشہ
to us	مارا	اساں کھے	اساں اِی	سانوں	موژتہ	مارا	نَنے	ہمیں
geometry	ہندسہ	عدد	ہندسہ	ہنسہ	اکڑہ	لیکہ	ہندسہ	ہندسہ
swing	گہوارہ	جھولو/پینگھ	پینگھا/جڑول	پنگھوڑا/پینگھا	زانگو	گوانزگ	جلونت/زانگو/پینگو	ہنڈولا
bill of exchange	حوالہ	ھُنڈی	ہُنڈی	ہُنڈی	حوالہ/ہنڈی	ہُنڈی	ہُنڈی	ہُنڈی
pot	دیگ گلی کوچک	ھنڈھی/دیگڑی	کُنّی	ہانڈی	کٹوء	دیگ	دیگ/خو	ہنڈیا
skill	ہنر	فن/کاریگری	ہنر	ہنر/کسب	ہنر	کسب	ہُنر/کسب	ہنر
skilful	ہنرمند	کاریگر	ہنری/کاریگر	ہنرمند/کاریگر	ہنرمند	کارزانت	ہُنری/کاریگر	ہنرمند
goose	اردک نر	ھنج	ہنس	ہنس	کوتان	ہنج	ہَنج	ہنس
make laugh	خنداندن	کھلائڑں	کھلاونڑ	ہساوَنڑا	خندول	کندینگ	مخفنگ	ہنسانا
ridicule	استہزا	کھل/ٹوک	بھکت	ٹھٹھا	خندا	سلرا	ٹانولی	ہنسائی

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
necklace	گردن بند	ھسلی/ھس	ہسّی	ہسّی	اوڑئی	سَہتے	طوق	ہنسلی
cheerful	خندہ رو	کھلمکھ	کھلنڑاں ہنسڑاں	ہس مُکھ	خندرُویہ	وش طب	مون روشن	ہنس مُکھ
to laugh	خندیدن	کھلنڑوں	کھلنڑ	ہسنڑا	خندل	کندگ	مخنگ	ہنسنا
cheerful	ظریف	کھلندڑ	کھلوڑ	ہس مُکھ	خندونکے	وش طب	مخوک	ہنسوڑ
laugh	خندہ	کھل	کھل	ہاسا	خندا	کندگ	مخنگ	ہنسی
drive away (animals)	دور کردن (حیوان)	ہکلنڑوں	ہکلنڑ	ہکنڑا	شڑل	سردیگ	ہکلنگ/ہڑنگ	ہنکانا
tumult	ہنگامہ	انبوھ/ھل/ بھیڑ	فساد/گڑبڑ	بلاّ گُلاّ	بلہ گُلا	جگاکوکار	شراب وشغب گڑبڑ	ہنگامہ
accidental	موقتی/تصادقی	عارضی	ضروری/ وقت دا	ہنگامی	ناساپي	وہدی	ضروری حاضروقت نا	ہنگامی
yet	ھنوز	اَجاں	حالی	اجے	اُس	اَنوں	داسکا	ہنوز
neighing	شیہہ کشیدن اسب	ھن ڑں کھنڑوں	ہنڑکنڑ	ہنکنڑا	ششنیدنہ	شِدگ	شِرو شِرونگ	ہنہنانا
exactly	عینا	ساگیو/بلکل اہڑو	اُوویں/ساگی	ہوبہو	پہ ہغہ شان	ہمدپ	ساگی/ ایک مت	ہوبہو
air	ھوا/باد	ھوا/ واءُ	ہوا	واء	باد	گوات	تہو	ہوا
well-wisher	خیرخواہ	خیرخواہ	خیرخواہ	خیرخاہ	خواخوژی	ہیرلوٹ	خیرخواہ	ہواخواہ
good will	ھواخواہی	خیرخواہی	خیرخواہی	خیرخاہی	خواخوژی	ہیرلوٹی	خیرخواہی	ہواخواہی
airing	ھواخوری	ھواخوری	ہواخوری	واءپھکنڑا	سیل	گوات وری	ہواخوری	ہواخوری
airiness	ھواداری	ھواداہی	ہواداری	دوستداری	بادوالا	ہواداری	ہواداری	ہواداری

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
greed	طمع	حرص ءِ لالچ	حرص	حرص/طمع	حرص	ہرس	حِرص	ہواو ہوس
camel-litter	کجاوہ	ہودو/ پالکی	کچاوَہ	کجاوا	کجاوہ	کجابہ	کجاوہ	ہووج
lust	آرزو/ ہوس/طمع	سدھ/ لالچ	حِرص	ہوس/حرص	ہوس	ہوس	ہَوس/ حِرص	ہوس
sense	ہوش	جانڑں/خبرداری	ہوش	ہوش/ سُتا	سُد	ہوش	ہوش/ سُدھ	ہوش
confound	ہوشرُ با	ہوش کھڑیں ویندز	ہوش رُبا	ہوش رُبا	بے سُدہ کوونکی	ہوش بر	ہوش پَرِیفوک	ہوشرُ با
intelligent	ہوشمند	ھوشیار/ ڈاہو	عقلمند	دانا	عقلمند	ہوش مند	ہوشمند/عقلی آ / سُدی آ	ہوشمند
intelligent	ہوشیار	دانا/ ہوشیار	ہشیار	ہشیار	ہوشیار	ہشار/ ہژار	ہشار	ہوشیار
intelligence	ہوشیاری	دانائی	ہشیاری	ہشیاری	ہوشیاری	ہشاری/ ہژاری	ہشاری	ہوشیاری
deep sigh	درد	سورجی سوٹ/ دانھں	ٹھڈا ساہ/ سوزبھریا ساہ	ہوک	سوڑ سا	دھاں	دھاں/ ابوئے	ہُوک
voracity	حرص/طمع/ ہوس	لالچ	ہوکا	ہوکا	سراشی/ حِرص	تانگ	جُوفہ	ہوکا
fright	ترس	خوف	ڈَر	ڈر/خوف	ویرہ/ وہم	تُرس	خُلیس	ہَول
festival of Hindus	یکی از اعیاد ہندوہا	ہولی	ہولی	ہولی	ہولی	ہولی	ہولی	ہولی
slowly	آہستہ	ھوریاں/ آھستے	ہولی ہولی	ہولی	پہ قلارہ	مدان	مدان	ہولے
yes / well	بلی/ آری	ھا/ بھلی/ بھلے	ہاں	ہاں	وہ	ہوں	ہوں/ ہاو/ ہاں	ہوں
be	شُدن	ھئڑں/تھیڑں	تھیونڑاں	ہونڑا	کیدل	بیگ	مننگ	ہونا

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براھوئی	اُردو
lip	لب	چپ/لَب	ہوٹھ	بُلھ/ ہونٹھ	شونڈ	لُنٹ	جوڑ	ہونٹ
fool	احمق	احمق/جَٹ	ہونق	جھلا / یملا	کم عقل	سرپڑگ	احمق / بوڈلا	ہونق
promising	زیرک	ہوشیار	لائق	ہونہار/ لائق	پوہان ماشوم	ہنگو	لائخ / پش خوشہ	ہونہار
inevitable	آنچہ وشدنی است	تھینڑیں	ہوونڑیں	لیکھا/ ہونڑی	کیدونکئی	بوُگ	مروکا	ہونی
hullahallo	ھیاھیو	ہُل/گوڑ/ہُرو	ہوہا	رولاریا	ہاہو	ہُوہا	ہاہو	ہُوہا
clear-evident	ہویدا/ ظاہر/ آشکار	ظاہر/ پدھرو	ظاہر	صاف/ ظاہر	شکارہ/ سرگند	ظاہر	پاش	ہویدا
awe	ہیبت	دہشت/خوف	ڈر	ڈر	ہیبت	ہیم	خلیس/ ہیبت/ ہیم	ہیبت
inferior	ناقص	ھلکرو	لچر	ہَولا/گھٹیا	سپک	سُبک	سُبک سندل	ہیٹا
insult	خفت	ذلت/خواری	لچری	ہولی/گھٹیا	سپکاوئے	کم اصل	سُبکی/ لچِری	ہیٹی
excitement	ھیجان	جوش/ تیزی	اُبالا	جوش/ اُبال	جوش	جوش	اُور/ جوش	ہیجان
nothing	ہیچ	کجھ نہ	کجھ نہ	نِکما / بےکار	ہس	ہچ	ہچ	ہیچ
diamond	الماس	ہیرو	ہیرا	ہیرا	الماس	ہیرا/ الماس	لعل	ہیرا
trick	لم	مکر فریب/ ہیراپھیری	ہیراپھیری	ہیراپھیری	فریب	رَددیگ	ذرواڑنگ وریس	ہیراپھیری
trick	لَم	پھیرگھیر	ہیرپھیر	ہیرپھیر	فریب	رَددیگ	ذُروبازی	ہیرپھیر
cholera	ھیضہ	ہیضو	ہیضہ	ہیضہ	ہیضہ	لاپ ریچ	اُست پڈ	ہیضہ
temple	ھیکل	مندر	مندر	مندر/ بت خانہ	بُت خانہ	مندر	مندر/ بت خانہ	ہیکل

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
are	هستند	آھس/آہن	ہِن	نیں	دِی	انت	ہریر	ہیں
assafoetida	شیرہ درختی	ھِگ	ہنگ	ہِنگ	اَنجہ	ہِنگ	ہِنگ	ہِینگ
form	هیئت/شکل	کیفیت، حالت، ہیئت	بنڑاوت	بُنتر	جوڑِشت	جوڑم	جوڑِشت	ہیئت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو

ی

or, either	یا	خواہ/یان/ای	یا/اے	یاں/یا	یا	یا	یا	یا
Gog and Magog	یاجوج ماجوج	یاجوج ماجوج	یاجوج ماجوج	جُوج مجوج	یاجوج ماجوج	جوج ماجوج	جوج ماجوج	یاجوج ماجوج
remembrance	یاد	سار/یاد/ساروڻی	یاد	یاد	یاد	یات	یات/اُست آ	یاد
remembrance	یادآوری	یادکرڻ/یادگیری	یادگیری	سارلینڑا	یادونہ	یات گیری	یادگیری	یادآوری
memory	حافظہ	حافظو/یاداشت	یادگیری	حافظہ	یادداشت	یادداشت	یادداشت	یادداشت
reminder	تذکاریہ	یادگیری	یادکراونڑ	یادکرانڑا	یادوَل	یات دیائینگ	یات ترِفنگ	یاددہانی
memorial	یادگار	یادگار	یادگار	یادگار	یادگار	یادگار	یادگار	یادگار
friend	یار/دوست	یار/دوست/سنگتی	یار	یار/متر	یار	یار	یار/اَمبَل	یار
friendly	رفیق باز	یارن جو یار	یارباش	یارباش	یارباش	یارباش	یارباش	یارباش
strength	یارا	حوصلو/قوت	ہمت	ہمت/زور	واک	واک	واک/سَگھ	یارا
friendship	یاری/دوستی	یارانڑوں	یرانہ	سجناپا	آشنائی/یارانہ	یاری گری	یاری/اَمبلی	یارانہ
friendship	یاری/دوستی	یاری/سنگت	یاری	یاری/سجناپا	آشنائی/یاری	یاری	یاری/اَمبلی	یاری
despair	یاس/نا امیدی	نراسائی/مایوسی	مونجھ	مایوسی/نااُمیدی	نااُمیدی	نااُمیتی	نااُمیتی/مُونجائی	یاس
jasmine	یاسمن	چنبیلی	چنبیلی/چنبا	چنبیلی	چنبیلی	چنبیلی/یاسمین	چنبیلی	یاسمین

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
gain	یافت	آمدنی/کمائی	لبھت	فیدہ/آمدنی	گٹہ	کٹ	کٹ	یافت
ruby	یاقوت	یاقوت/لعل	یاقوت	یاقوت	یاقوت	یاقوت	یاقوت	یاقوت
helping	یاور	مددگار	مددگار/سنگتی	مددگار/سنگی	مددگار	کمک کار	کُمک کار/سنگتی	یاور
support	یاوری	مدد	سہارا	مددگاری/آسرا	کُمک	دزگیری	مدت گیری/سیبو	یاوری
nonsense	یاوہ	نیھودو	لبار	بک بک	خوشے	پوتاری	بےہودہ/ربودہ	یاوہ
silly talk	یاوہ سرائی	بکواس کندڑ	لبار مارنڑ	بکواس	پُوچہ وینا	پوتاری کنگ	بےہودئی/ربودئی	یاوہ گوئی
orphan	یتیم/پدر مردہ	یتیم/چھورا/چھوری	چھورا	یتیم	یتیم	چورہ	چوری	یتیم
orphanage	یتیمی	یتیمی/چھورزائی	یتیمی	یتیمی	یتیم کیدہ	چورھی	چوری گری	یتیمی
very cold	خیلی خنک	یخ/نہایت ٹھڈھو	یخ/ٹھڈا	ٹھنڈا	یخ	سردی	یخ	یخ
soup	آب گوشت	شوروا/گوشت جوس	یخنی	یخنوی	شوروا	آپشک	بیدیر	یخنی
hand	دست/ید	ہتھ	ہتھ	ہتھ	لاس	دست	دُو	ید
luminous hand	یدِ بیضاء	چمکندڑ ہتھ	یدِ بیضا	چمکیلا ہتھ	زلیدی لاس	جلشکوکیں دست	گروشک تروکا ذو	یدِ بیضا
hostage	یرغمال	اولَ	قبضے دا	یرغمال	یرغمل	دارگ/پھرزینگ	پھریفنگ/توہنگ	یرغمال
jaundice	یرقان	سائی جی بیماری	یرقان	یرقان	ژڑئی	زرِدوئی	زڑدوئی	یرقان
God	یزدان	خُدا/رب	رَبّ	رَبّ	خدائے	خُدا	خُدا	یزدان
Jesus	عیسٰی/مسیح	عیسیٰ	عیسیٰ	عیسیٰ	عیسیٰ	عیسیٰ	عیسیٰ	یسوع

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
that is to say	یعنی	چھوتہ/معنیٰ تہ/ مطلب تہ	مطلب ایہ جو	یعنی	یعنی	یعنی/ بزاں	دُن پا کہ	یعنی
sure	یقین	اعتبار/یقین/وساھ	یقین	پک/ وساہ	یقین	پک/ بھیسہ	یقین/ پک	یقین
certainly	یقیناً	ضرور/ بیشک	یقینی طورتے	ضرور/ پکا	ضرور/ یقیناً	اَلم ءَ	بلاشک	یقیناً
definite	یقیناً	بناشک وارو/ پکو	پکّا	پکا	ضروری/یقینی	اَلمی	بیشک/ پک	یقینی
one	یک	ھِک	ہِک	اِک	یَو	یک	اَسِٹ/ یک	یک
all together	یکبارگی	اوچتو	ہکے ویلے	اکوواری	یوزل	یکبارگی	اَسہ وارتو	یکبارگی
unanimity	اتفاق	ایکو/ بَدھی	اتفاق	اتفاق	اتفاق	یک راھی	اَواری	یک جہتی
alike	یکسان	ھِکجھڑو	ہکو جھاں	اِکو جیہا	یوڈول	یک ڈول	اَسہ ڈول	یکساں
devotion	جمعیت خاطر	اطمینان	ہکے پاسے دھیانڑ رکھنڑ اں	دھیان	پہ توجہ	ایمنی	اُست جمی	یکسوئی
unilateral	یک سہرہ	ھک طرفو	یک طرفہ	اک طرفہ	یوځیز	یک نیمگ	یک نیمہ	یک طرفہ
suddenly	ناگھانی	ہجوسارو/ یکدم	اچن جیتی	اِک دم	ناساپہ	یک دمان	یکدم	یک لخت
suddenly	ناگھانی	اوچتو/ ناگھان	ابڑغت/ اچاچیت	جھٹ پٹ	ناساپي	اناگت	ناگت/ ناگمان	یکا یک
unique	یکتا	حکڑو/ انوکھو/ اکیلو	ہک دا ہک	بےمثال	یکي یَو	بےمَٹ	بےمَٹ	یکتا
uniqueness	بی نظیری	ھیکڑائی	ہک دا ہکی	بےمثالی	یَو والے	بےدروری	بےمٹی	یکتائی
kindred	یگانگی	بَدھی/ اتحاد	اَپنڑیت	اپنایت	خپلوي	وَتیگی	تینائی/ سیوَت	یگانگت

English	فارسی	سندھی	سرائیکی	پنجابی	پشتو	بلوچی	براہوئی	اُردو
single	یگانہ	سگو/ وتجھو	اَپنڑواں/نویکلا	کلّا	یَو	اکیلا	یکہ/نویکلا	یگانہ
incursion	حملۂ ناگہانی/ یلغار	جُلھ/کاھ/حملو	حملہ	ہلّہ/ چڑھائی	حملہ/ یلغار	جُلَوء	جُلَوء	یلغار
attack	یورش	حملو/کاھ/ جڑہت	بلوہ/فساد	چڑھائی/ہلّہ	حملہ	جُلوء/ اگار	اُرش	یورش
day	یوم/ روز	ڈینھُن	ڈِینہ	دن/ دیہَنہ	ورز	روچ	دے	یوم
daily	یومیہ/ روزانہ	روزانو/ ڈیھاڑی	ڈیہاڑی دا	دیہاڑی	روزانہ	دیاڑی	ہڑدے نا/ دیاڑی	یومیہ
in this manner	چُنین	ھِیئن	ایویں	ایویں	داسے	چوش	دُن	یوں
this	این	ھی/ وتجھو	اِیہ	ایہ	دَا	ایش/اے	دا	یہ
here	اینجا	ھتی/ ھیڈانھن	اےتھاں	اےتھے	دَلتہ	اِدا	دارے/ داڑے	یہاں
this very	ھمین	اِھوئَ	ایہو	ایہو	دَغہ	ہمیش	اندا	یہی
here	ہمینجا	ھتی ئی/ اِتی ئی	اِتھاہیں	اےتھے	دَلتہ	ہمیدا	اَنداڑے	یہیں

اردو سائنس بورڈ

وزارتِ تعلیم حکومت پاکستان

299-اپر مال لاہور